

2 ÎMPĂRAȚI

– COMENTARII –

Autor : **Iulian Ghica**

Biserica NEEMIA

Pagina 1 din 285

Boala și moartea lui Ahazia

– 1:1-18 –

Capitolul 1 din 2 Împărați este construit foarte interesant în jurul verbelor *a coborî* /*pogorî*/ *cade*:

- Ahazia *cade* prin zăbrelele odăii lui de sus din Samaria
- Mesajul lui Ilie: „*Nu te vei mai da jos/pogorî* din patul în care te-ai suit.”
- Mesajul primei căpetenii: „Omule lui Dumnezeu, împăratul a zis: „*Pogoară-te!*””
- Răspunsul lui Ilie: „Dacă sunt un om al lui Dumnezeu *să se pogoare foc din cer.*”
- Mesajul celei de-a doua căpetenii: „Omule lui Dumnezeu, așa a zis împăratul: „*Grăbește-te și pogoară-te.*””
- Răspunsul lui Ilie: „Dacă sunt un om al lui Dumnezeu *să se pogoare foc din cer...*”
- Mesajul celei de-a treia căpetenii: „Iată, *s-a pogorât foc din cer* și a mistuit pe cele dintâi două căpetenii...dar acum viața mea să fie scumpă înaintea ta!”
- Îngerul Domnului i-a zis lui Ilie: „*Pogoară-te* împreună cu el.”
- Ilie s-a sculat și *s-a pogorât*.
- Mesajul lui Ilie către Ahazia: „*Nu te vei mai da jos (pogorî)* din patul în care te-ai suit, ci vei muri.”

Mesajul capitolului pare a fi legat de faptul că pogorâtul /coborâtul are loc doar după Cuvântul Domnului. Ahazia cade la pat prin pedeapsa Domnului și moare după Cuvântul Domnului. Ilie, omul lui Dumnezeu nu se pogoară după porunca împăratului, ci doar după porunca lui Dumnezeu. Focul din cer chemat de omul lui Dumnezeu mistuiește pe vrăjmașii acestuia. În contrast cu această temă, cap.2 va fi construit în jurul verbelor: *a se sui*, *a se înălța*, *a se ridica*.

Ahazia urmează calea tatălui său. Domnul îl pedepsește, dar în harul Său, nu îl lasă să îl întrebe pe dumnezeul Ecronului, ci îi transmite adevărul Său prin Ilie. Mesajul are scopul de a trezi în Ahazia pocăința. Domnul nu îl lasă să aibă speranțe false prin mesajele înșelătoare ale zeităților păgâne. Domnul îl confruntă cu hotărârea Sa: vei muri sub pedeapsa Domnului. Singura sa șansă era să se împace cu Dumnezeu. Ilie vorbește slujitorilor lui Ahazia cu o asemenea autoritate încât aceștia se întorc din drumul lor la împărat. De ce cheamă Ilie foc din cer peste primele două căpetenii? Cel mai probabil acestea nu aveau intenții pașnice. Ei au venit cu trufie la Ilie poruncindu-i în numele împăratului, să se pogoare. Probabil aveau intenția să îl întemnițeze sau chiar să îl omoare. Argumentul îl găsim în v.15 când după mesajul celei de-a

treia căpetenii Îngerul Domnului îi spune: „***Pogoară-te împreună cu el, n-ai nicio frică de el.***” Domnul îi dă confirmarea că a treia căpetenie nu îi va face rău.

Este foarte interesant cum operează Domnul în istorie. Uneori intervine și protejează viața slujitorilor Săi în mod miraculos, alteori îi lasă în mâna vrăjmașilor lor. Imediat după cădere, Domnul nu intervine să îl apere pe Abel de Cain, dar în mod paradoxal intervine să îl apere pe Cain de răzbunătorii lui Abel. Domnul intervine să îl scape pe Ahab din mâinile lui Ben-Hadad, dar nu intervine să îl salveze pe Nabot din mâinile Izabelei. Acest paradox poate fi explicat doar în lumina veșniciei. Pentru un credincios, moartea înseamnă ajungerea acasă, la Domnul, în slavă. În lumina eternității e un bine mai mare decât orice altă binecuvântare pământească. Domnul însă prelungește viața celor necredincioși deoarece pentru ei moartea înseamnă cel mai mare rău: rămânerea pentru totdeauna sub pedeapsa lui Dumnezeu. Însă Domnul nu Își lasă slujitorii mereu în mâinile vrăjmașilor lor. Poate tabloul cu Ilie din cap.1 vine să compenseze aparenta lipsă de reacție a Domnului față de planul ucigaș al Izabelei împotriva lui Nabot din cap.21. Chiar și în cap.22 vedem cum Iosafat este salvat, iar Ahab omorât. Sunt și alte exemple atât din Biblie cât și din istoria Bisericii. În Biblie avem multe exemple în care Dumnezeu intervine și protejează viața slujitorilor săi. Ștefan moare în primii ani după înălțarea Domnului la cer, dar viața lui Pavel este protejată ani la rândul. În Fapte 12 aflăm că Irod a ucis cu sabia pe Iacov, fratele lui Ioan. Dar în același capitol ne minunăm cum Domnul scapă pe Petru din mâinile lui Irod, iar Irod moare în chinuri groaznice. În istoria Bisericii avem credincioși care au fost martirizați după câteva zile de la nașterea din nou, dar avem și credincioși care în ciuda prigoanelor și mulțimii vrăjmașilor lor au trăit și au mărturisit Evanghelia până la vârste foarte înaintate. Jan Huss este ars pe rug pentru că vestește adevărul Evangheliei și sfidează autoritatea Bisericii. Un secol mai târziu, Luther face același lucru, dar viața îi este protejată în mod miraculos prin intervenția prinților germani. Luther vestește Evanghelia fără ca nici un fir din cap să îi fie smuls de vrăjmașii lui și moare liniștit în patul său. Domnul îngăduie încercări sau uneori chiar martirajul peste copiii Săi, dar nu întotdeauna. El nu îi lasă la mâna celui rău. Adesea intervine și le protejează sănătatea, numele, viața, familia, averile. Viața noastră este sub protecția desăvârșită a lui Dumnezeu. Dacă Domnul îngăduie o încercare, o face cu un scop. Însă nu ne lasă pradă unui asalt nemilos și neîntrerupt din partea celui rău. Dar în ce privește viața, se pare că slujitorii Săi se împart în două categorii. În prima categorie intră cei care vor proslăvi Numele Domnului prin moartea lor într-un mod special, iar în a doua categorie cei care vor proslăvi Numele Domnului prin viața lor într-un mod special. Cei din prima categorie mor mai de timpuriu sau mor martirizați. Ei cad ușor pradă bolii, accidentelor sau în mâna vrăjmașilor lor. Cei din a doua categorie trăiesc mulți ani, și sunt scăpați din mâinile vrăjmașilor lor. Poate fi și situația când cineva trăiește mult și moare martirizat. Dar acum am în minte contrastul între cei care mor mai de timpuriu sau sunt lăsați să cadă în mâinile vrăjmașilor lor, și cei care mor la bătrânețe și nu cad pradă furiei dușmanilor lor. Este evident că e nevoie de ambele tipuri de slujitori în planul Domnului. Unii mor ca martiri,

alții trăiesc pentru a vesti mai departe Cuvântul. Pe ce bază hotărăște Domnul în ce categorie va fi fiecare, e un mister, o taină. Ne putem gândi la predestinare în primul rând, la voia suverană a lui Dumnezeu. Poate uneori decizia divină interferează și cu alegerile adânci și ascunse ale omului față de propria sa raportare la viață și la moarte. Nu putem ști din ce categorie facem parte. Domnul ne îndeamnă să îl slujim cât trăim și să nu ne dorim moartea și să Îl lăsăm pe El să decidă clipa morții. Iar când o va decide, să o acceptăm cu demnitate și cu bucurie: „Plecăm acasă, la Domnul!” Cum va răsplăti Domnul pe sfinți? Unii s-au întors la Domnul de mici și au murit ca adolescenți răpuși de boală. Alții au trăit 80 de ani și s-au luptat cu firea pământescă atât de mult timp și au trecut prin atâtea încercări și bătălii. Cum va răsplăti Domnul pe adolescentul ce moare în El la 14 ani și pe un veteran al credinței ce se stinge din viață la 85 de ani? Oare nu al doilea s-a trudit mult mai mult, a suferit mai mult, a fost încercat mai mult decât primul? Dar primul nu a hotărât el să plece Acasă. A fost chemat. Domnul i-a luat posibilitatea de a trăi mai mult și de a face mari isprăvi ca David. Cum hotărăște Domnul răsplătirea diferențiată a sfinților Săi despre care ne vorbește Pavel în 1 Cor.3:10-15? Cu siguranță că Domnul e drept. Cui i se dă mult, i se cere mult. Domnul va ține cont de cât s-a dat fiecăruia. Dacă ți s-au dat mai multe zile pe pământ, Domnul va ține cont de acest lucru și în sensul că ai avut mai mult timp să-ți înmulțești talantul, dar și în sensul că ai fost supus la mai multe teste și ispitiri. Și cel mai dificil test este cel al timpului. Domnul poate condensa anumite încercări în viața celor ce trăiesc mai puțin și să le așeze mai distanțat în viața celor ce trăiesc mai mult. Domnul va ține cont de toți factorii. Totuși, când este vorba de bătrânul credincios care trece prin multe prigoane și moare la 85 de ani și copilul care moare în Domnul la 8 anișori, diferența este foarte de mare. Dar să lăsăm aceste necunoscute în mâna Domnului. Căci **„Lucrurile ascunse sunt ale Domnului, Dumnezeului nostru, iar lucrurile descoperite sunt ale noastre și ale copiilor noștri pe vecie, ca să împlinim toate cuvintele Legii acesteia.”**

Capitolul 1 din 2 Împărați marchează primul moment consemnat în istorie când un om coboară foc din cer peste vrăjmașii lui. În vechime, mai avem exemple când focul Domnului a mistuit pe cei care au păcătuit (vezi Levitic cap.10 – fiii lui Aaron mistuiți la Cort pentru că au adus foc străin înaintea Domnului). Dar acum Ilie este cel care cheamă focul lui Dumnezeu din cer peste vrăjmașii lui. De ce lucrează așa Dumnezeu prin Ilie și de ce face acest lucru acum, la sfârșitul lucrării sale? Ilie și-a început lucrarea chemând focul lui Dumnezeu peste jertfă, iar acum și-o încheie chemând același foc peste vrăjmașii lui. Care este semnificația acestui fapt?

- Este un avertisment pentru Ahazia că și Cuvântul Domnului rostit prin Ilie asupra sa se va împlini. Judecata lui Dumnezeu nu este o glumă și ea se va împlini după cuvântul rostit de proorocii Săi.
- Se înalță autoritatea profetului Domnului mai presus de autoritatea împăratului apostat.

- Se evidențiază că a trecut o perioadă de har în care focul mâniei mistuia jertfa și că urmează o perioadă a judecății când focul va mistui pe vrăjmașii Domnului. Într-adevăr, momentul distrugerii casei lui Ahab se apropie.
- Gestul lui Ilie anticipează poate faptul că plecarea mijlocitorului de pe pământ trebuie să fie urmată de revărsarea judecății.
- Se reliefează faptul că doar Dumnezeu are autoritatea asupra **coborâtului**. Nu zeul Ecronului și nici împăratul lui Israel, ci Yahwe are autoritate asupra căderii oamenilor din istorie, aducerii (pogorării) judecății, și trimerii (pogorării) profetului.
- Se înalță autoritatea lui Ilie ca profet. Ilie este omul lui Dumnezeu, care are ca și autoritate doar pe Dumnezeu, și este primul om care cheamă focul lui Dumnezeu peste vrăjmașii săi.
- Se subliniază protecția specială pe care Dumnezeu o oferă slujitorilor săi. El are un plan cu ei, și acest plan trebuie să se împlinească. Nimeni nu se va atinge de ei ca să le facă rău fără știrea sau voia lui Dumnezeu. El îi protejează în mod desăvârșit pentru a-și împlini planul Său cu aceștia. Planul Domnului cu Ilie era să fie răpit la cer. Protecția asupra vieții sale a fost desăvârșită. Poate au fost momente când Ilie s-a temut pentru viața sa. El nu știa că în planul Domnului, lui i se va da harul să nu treacă deloc prin experiența morții. El nu avea să aibă parte nici măcar de acea moarte bună, liniștit și sătul de zile, în patul său și înconjurat de cei dragi. El avea să fie răpit la cer ca Enoh de altădată. De multe ori ne temem de lucruri care niciodată nu vor avea loc. Un om nu poate avea parte de toate necazurile și încercările posibile ale credinței. De unele va avea parte, iar de altele nu. De aceea este înțelept să punem în calcul posibilitatea diverselor încercări, dar să nu ne frământăm prea mult până când acestea nu sosesc în viața noastră. Pentru că s-ar putea să nu sosească niciodată. Adesea ne îngrijorăm pentru lucruri care nu devin niciodată realitate. Să ne frământăm deci, doar pentru necazurile care sunt o realitate și nu o doar posibilitate în viața noastră. Dar nici să nu fim în situația când nu anticipăm anumite încercări, când negăm posibilitatea lor. Atunci am fi vulnerabili. Dacă încercarea a cărei posibilitate am neglijat-o sau negat-o ne lovește, atunci vom fi trântiți la pământ fără drept de apel.

A treia căpetenie îi dezvăluie lui Ahazia cheia spre vindecare și mântuire. Focul a coborât din cer doar asupra celor care au disprețuit profetul și Cuvântul Domnului, asupra celor care intenționau să îi facă rău, care puneau autoritatea împăratului apostat mai presus de autoritatea profetului Domnului. A treia căpetenie capătă trecere înaintea lui Ilie și este izbăvită

împreună cu cei 50 de ostași din fața revărsării mâniei lui Dumnezeu. Ilie nu a venit cu gând să nimicească pe 153 de ostași. Atitudinea lor a fost determinantă. Raportarea lor la profetul Domnului le-a pecetluit destinul. Cei care au nesocotit profetul Domnului au chemat judecata lui Dumnezeu asupra lor. Cei care au cinstit profetul Domnului au chemat îndurarea Domnului asupra lor. Aceste evenimente îi arătau atât de clar lui Ahazia că el nu este predestinat de Domnul la judecată. El se află sub judecata lui Dumnezeu, dar raportarea sa la Cuvântul Domnului este factorul determinant. Domnul judecății vrea să ierte și să mântuiască, dar omul, prin raportarea sa la Cuvântul Domnului, este cel care trebuie să cheme această iertare.

Este un contrast izbitor între cap.19, unde Ilie este prezentat ca un nou Moise, ca un mijlocitor care ține în loc mânia aprinsă a Domnului împotriva lui Israel și 2 Împ. cap.1 unde Ilie cheamă foc din cer peste vrăjmașii săi. Cum se explică acest contrast?

- În cap.19 Ilie ține în loc mânia lui Dumnezeu peste întreaga națiune, iar în 2 Împ. cap.1, el realizează o judecată punctuală, particulară peste 102 de oameni. Ne aducem aminte că și Moise, în confruntarea cu Core, Datan și Abiram, s-a rugat Domnului ca Acesta să nu ia aminte la jertfa lor și să îi nimicească – după cum s-a și întâmplat (vezi Numeri 16).
- În Vechiul Legământ, același om putea fi, după voia Domnului, atât un agent al harului (când Domnul vroia să reverse har) cât și un agent al mâniei (când sosea momentul judecății divine). Samuel, marele mijlocitor, îl taie în bucăți pe Agag. Ilie, poruncește omorârea proorocilor lui Baal și acum coboară foc din cer. David, cel care îl cruță pe Saul, poruncește moartea celor care au ucis pe fiul lui Saul. Și exemplele pot continua. Aceste lucruri prefigurează profilul lui Mesia care este deopotrivă un agent al mântuirii și al judecății. Ilie, ca și prefigurare a lui Mesia, anticipează astfel ambele funcții ale Acestuia.
- Biserica este chemată să fie un agent permanent al mijlocirii. Dar va deveni un agent al judecății la judecata de apoi: „**Nu știți că voi veți judeca lumea? Nu știți că voi veți judeca pe îngeri?**” întreabă Pavel în 1 Cor. Cap.6. Noul Legământ este un legământ al harului și al mijlocirii. Nu găsim argumente în Noul Legământ care să susțină că Biserica poate fi un agent al mâniei încă din această viață. Ea este chemată să calce pe urmele Mielului, să își iubească vrăjmașii, să mijlocească până la capăt. Sunt exemple în Noul Legământ când Domnul intervine cu judecata Sa cea aspră. Dar El intervine direct, fără ca poporul Său să pună mâna pe sabie și să împlinească ei înșiși judecata. Iată câteva pasaje ale judecății legate de credincioși din Biserica Domnului:

- Anania și Safira în Fapte 5, mor pe loc când Petru îi confruntă pentru păcatul lor. Ei nu sunt omorâți de sabia lui Petru și nici Petru nu cheamă în mod direct judecata lui Dumnezeu spunând ca Ilie: „Să se coboare foc din cer!” El îi confruntă, și judecata divină se revarsă în momentul confruntării lor. Petru aprobă judecata lui Dumnezeu, dar nu pare a fi cel care o cheamă.
- În Fapte 13, Pavel îl muștră pe Elima, vrăjitorul, și îl anunță că Domnul îl va orbi. Iarăși nu avem dovada că Pavel cheamă această pedeapsă. Este posibil ca el să fie doar cel care o anunță. Deci, Biserica poate anunța pedepsele Domnului, dar nu este neapărat și cea care mijlocește pentru acestea.
- În Gal. 5:12, Pavel spune cu privire la iudaizatori: „Și schilodească-se odată cei ce vă tulbură!” Aici, dacă el se referă la aspectul fizic, pare într-adevăr invocarea unei pedepse peste iudaizatori, pedeapsă ce nu le-ar lua viața, dar i-ar opri din a umbla din loc în loc și a tulbura Bisericile.
- În Apoc. 11:5-6, ni se spune despre cei 2 prooroci: „***Dacă umblă cineva să le facă rău, le iese din gură un foc, care mistuie pe vrăjmașii lor; și dacă vrea cineva să le facă rău, trebuie să piară în felul acesta. Ei au putere să închidă cerul ca să nu cadă ploaie în zilele proorociei lor și au putere să prefacă apele în sânge și să lovească pământul cu orice fel de urgie, ori de câte ori vor voi.***” Cei 2 prooroci sunt și agenți ai judecății. Ei vor chinui pământul cu urgii. Ei vor anunța ca Moise și Aaron de altădată, urgiile care vor lovi acum nu doar Egiptul, ci întreg pământul.

Aceste pasaje ne amintesc că în Biserică zace latentă și funcția judecății. Biserica anunță judecata viitoare, apoi funcția judecății va deveni activă prin slujba celor 2 prooroci, pentru ca să se manifeste în toată puterea ei când Biserica va judeca întreaga lume și toate duhurile demonice (la judecata de apoi).

Vestea bună a cap.2 este că Dumnezeu mai este încă în țară! (vezi 1:6,16). Dar vestea rea este că, odată cu apropierea momentului plecării la cer a mijlocitorului, judecata lui Dumnezeu stă gata să se reverse peste țară. În capitolul următor, vom vedea dacă Domnul va pleca sau va rămâne în țară după răpirea lui Ilie la cer.

Înălțarea lui Ilie la cer – 2:1-18 –

Cap. 2 este un pasaj care ne ridică o mulțime de întrebări. Prima întrebare este: De ce îl ruga Ilie pe Elisei *să rămână* la Ghilgal, și apoi la Betel, și apoi la Ierihon? Și, când a fost înștiințat Ilie că va fi răpit? Știa acest lucru de când era încă la Ghilgal? Sau l-a aflat în timpul traseului Ghilgal – Betel – Ierihon – Iordan? Dacă Ilie știa de la început (care cred că e varianta cea mai probabilă), atunci am putea să găsim o posibilă explicație la rugămintea sa față de Elisei. Ilie nu spune celorlalți că va fi răpit. El nu știe că și ceilalți fuseseră înștiințați de Domnul. Ilie nu vrea să facă circ și spectacol cu privire la înălțarea sa la cer. El poate nu știa dacă Domnul vroia ca ceilalți să afle sau să asiste la acest lucru. Și atunci îi cere lui Elisei să îl lase să continue singur drumul. Dar nici nu îl oprește să vină cu el. Ilie lasă în mâna Domnului decizia ca Elisei să îl însoțească sau nu. Și după cererea lui Elisei, Ilie îi răspunde: „*Dacă mă vei vedea când voi fi răpit, vei primi puterea; dacă nu, nu.*” După cum el nu știa dacă Domnul va asculta cererea lui Elisei, el nu știa nici dacă Domnul vroia ca Elisei să asiste la răpirea sa la cer. Sau poate a fost un test pentru Elisei. Și dacă nu a fost un test din partea lui Ilie, se pare că în mod cert a fost un test din partea lui Dumnezeu. De ce Domnul a înștiințat mai dinainte pe Elisei, că Ilie va fi răpit la cer? Oare nu tocmai pentru a-l însoți pe acesta până la răpire? Dar oare de ce i-a înștiințat și pe ceilalți prooroci? Probabil pentru ca să fie mai mulți martori direcți sau indirecti față de acest eveniment special. Astfel, când Elisei a venit cu vestea că Ilie a fost răpit la cer, mesajul său a fost credibil deoarece fiii proorocilor din Betel și Ierihon fuseseră înștiințați și ei mai dinainte de Domnul cu privire la acest eveniment. Dar marea întrebare este: De ce fiii proorocilor din Betel și din Ierihon nu l-au însoțit pe Ilie? Oare Ilie i-ar fi oprit? Dacă nu l-a oprit pe Elisei, de ce i-ar fi oprit pe ei? Oare Domnul nu a vrut să le dea tuturor șansa să asiste la acest eveniment cu totul special? Cum se explică pasivitatea fiilor proorocilor? Domnul să te înștiințeze că Ilie va fi răpit și tu să îi spui pur și simplu: La revedere! Fără să mergi cu el pentru a asista la răpirea sa la cer? Răpunsul la aceste întrebări se pare că îl găsim în cap.2:15-18. De fapt, fiii proorocilor nu credeau cu adevărat că Domnul îl va răpi pe Ilie la ceruri. Se gândeau că e prea de tot acest lucru. Ei sfidează autoritatea lui Elisei care le cere să nu se ducă să îl caute pe Ilie. Și ei îl caută 3 zile. Ei se gândeau că Domnul doar l-a luat dintr-o parte și l-a dus în altă parte. Și în acest pasaj e vorba de acei prooroci care au crezut mai mult ca ceilalți și au mers totuși după Ilie și Elisei și au asistat cel puțin la despărțirea Iordanului dacă nu chiar și la răpirea lui Ilie. (Traducerea NIV a versetului 1:15 sugerează că ei au asistat și la răpirea lui Ilie la cer). Deci, dintre prooroci câțiva au crezut mai mult, dar totuși doar în parte Cuvântul Domnului. Cu adevărat era o provocare să crezi că Domnul va răpi un om la cer și îl va scuti pe acesta de experiența morții. Domnul mai făcuse lucrul acesta în vechime cu Enoh. Dar e mai ușor să crezi lucrurile din vechime, decât aceleași experiențe ca parte a prezentului tău. Toți oamenii de la Adam până la Ilie au trecut prin experiența morții, cu excepția lui Enoh. De ce l-ar răpi acum Domnul pe Ilie la cer? Fiii

proorocilor nu au crezut Cuvântul Domnului și de aceea nici nu au mers mai departe cu Ilie. Elisei însă a crezut și a mers mai departe. El nu s-a lăsat descurajat de superficialitatea credinței celorlalți prooroci care nu au dorit să meargă mai departe cu Ilie. El, singur, a mers mai departe pentru a asista la mărețul eveniment. El nu s-a lăsat descurajat nici de rugămintea lui Ilie de a fi lăsat singur. Elisei l-a însoțit pe Ilie până la capăt. Și Domnul a răsplătit din plin credința și insistența lui.

Traseul pe care îl parcurge Ilie: Ghilgal-Betel-Ierihon-Iordan, ne aduce aminte de cartea Iosua și de traseul parcurs de poporul Israel alături de chivotul Domnului când au intrat în țara promisă. Și despărțirea Iordanului ne arată destul de clar că autorul premeditează să ne amintim de momentul intrării lui Israel în țara moștenită, intrare care a avut loc tot în urma despărțirii miraculoase a Iordanului. Traseul a fost atunci:

- Iordan – Ghilgal – Ierihon – Gabaon (care este ceva mai la Sud de Betel)
- Traseul lui Ilie este ciudat. Ghilgal este cel mai apropiat de Iordan. Dar de la Ghilgal el se întoarce la Betel, ca apoi se reîntoarce spre Ierihon, pentru a reveni apoi la Iordan. Traseul lui Ilie nu este guvernat de o logică geografică. Traseul lui Ilie are o altă logică. El subliniază de fiecare dată: „Domnul mă trimite la Betel, la Ierihon, la Iordan.” De ce îl trimitea Domnul acolo? Care e rostul acestui drum? De ce Domnul l-a răpit pe Ilie dincolo de Iordan? Și dacă intenționa acest lucru de la început, de ce de la Ghilgal nu l-a trimis direct la Iordan, ci îl trimite înapoi la Betel și la Ierihon și apoi la Iordan.

Pentru a răspunde la aceste întrebări trebuie mai întâi să analizăm următoarea posibilă interpretare:

- O dată cu plecarea mijlocitorului din mijlocul lui Israel, pleacă și Domnul din mijlocul poporului. Domnul era alături de Ilie. Iordanul s-a despărțit nu doar în fața lui Ilie, ci și în fața Domnului, la fel cum a fost la intrarea în țara promisă, când de fapt Iordanul s-a despărțit înaintea chivotului. Domnul părăsea țara o dată cu Ilie. Domnul pleca din țară pe un drum asemănător cu cel pe care intrase. Insistența și credința lui Elisei face posibilă reîntoarcerea Domnului în mijlocul lui Israel. Iordanul se desparte, nu atât în fața lui Elisei cât și în fața Domnului care datorită noului mijlocitor (Elisei) este gata să mai locuiască o vreme în mijlocul unui popor idolatru.
- Dacă această interpretare e adevărată, atunci în lumina acesteia, putem găsi explicații cu privire la logica traseului lui Ilie de dinaintea răpirii sale la cer. În

lumina cap.19 și a comentariilor pe care le-am făcut cu privire la rolul mijlocitorului, interpretarea este plauzibilă. După evenimentele din cap.19, Ilie se duce la Elisei pentru a-l face ucenicul său. Ilie vrea ca după plecarea sa de pe pământ, Elisei să fie noul mijlocitor. Și cap.2, precum și cele ce urmează din 2 Împărați, confirmă acest lucru. Datorită lui Elisei, Domnul mai oferă har lui Israel. Necredința proorocilor evidențiată în cap.2, ne arată că aceștia nu se ridicau la înălțimea lui Ilie și nu puteau fi acei mijlocitori care să țină pe loc mânia lui Dumnezeu. Elisei însă dovedește că are o credință specială. El este noul mijlocitor care continuă lucrarea lui Ilie pe pământ.

Să încercăm să găsim rațiunea tabloului lui Ilie în lumina acestei interpretări. Sunt mai multe posibilități care nu se exclud reciproc:

- Localitățile menționate: Ghilgal, Ierihon, lângă Iordan, ne aduc aminte de intrarea Domnului în țara promisă. Se sugerează că acum Domnul părăsește țara. Dar înainte de a o părăsi, comemorează acele zile minunate când poporul Său trăia în ascultare. Este ca și cum înainte de actul divorțului, Yahwe privește în albumul căsniciei Sale cu Israel și comemorează cu tristețe de moarte primii pași în țara promisă alături de Mireasa Sa credincioasă de atunci.
- De la Ghilgal, Domnul putea merge direct dincolo de Iordan. Totuși, înainte de acest lucru, se întoarce la Betel și apoi la Ierihon. De ce la aceste 2 cetăți? Pentru că acolo erau câteva comunități importante ale proorocilor. Domnul vizitează înainte de a pleca din țară, rămășița credincioasă a poporului Său pentru a vedea dacă printre ei se găsește credința aceea care să îl facă să nu părăsească țara. Dar proorocii săi sunt bântuiți de necredință. Elisei însă insistă, perseverează în credință, spală rușinea necredinței proorocilor Domnului și îl convinge pe Domnul să se reîntoarcă în țară.
- De ce se întoarce Domnul la Betel și la Ierihon înainte de a reveni la Iordan și de a-l traversa? E adevărat că în Betel și în Ierihon erau comunități de prooroci, dar cele două cetăți erau și martorele păcatelor lui Israel. La Betel, încă era vițelul ridicat de Ieroboam, iar Ierihonul rezidit reprezenta o sfidare imensă a autorității lui Yahwe care poruncise ca acea cetate să nu fie rezidită niciodată, ci să fie un semn de aducere aminte a dreptei Sale judecăți asupra culturii canaanite. Rezidirea Ierihonului însemna disprețuirea judecății divine și validarea culturii și modului de viață a popoarelor canaanite. Domnul ajunge la Ghilgal, dar ezită o clipă și se reîntoarce la Betel și la Ierihon, să vadă dacă totuși este vreo

schimbare, vreun semn de pocăință. Însă nu vede nimic de felul acesta, iar proorocii de acolo sunt cuprinși de necredință. Nimic nu s-a schimbat la Betel și nici la Ierihon, iar proorocii de acolo nu au suficientă credință să Îl țină pe Yahwe în țară. Și atunci, Domnul se hotărăște să plece și să traverseze Iordanul.

În acest capitol, strălucește credința lui Elisei. El crede din toată inima ce i-a spus Domnul despre răpirea lui Ilie, și de aceea îl urmează până la capăt. Când Ilie vede credința și insistența lui Elisei, după ce trec Iordanul îi spune acestuia:

- „Cere ce vrei să-ți fac înainte să fiu răpit de la tine.”

Este posibil ca Elisei să fi avut în minte să îi facă o cerere lui Ilie și de aceea să-l fi urmat cu atâta insistență. Ilie își dă seama probabil, de intenția ucenicului său, și atunci îi pune această întrebare. Elisei nu pare surprins de ea și răspunde fără să ezite:

- „Te rog să vină peste mine o îndoită măsură din duhul tău!”
- „Greu lucru ceri. Dar dacă mă vei vedea când voi fi răpit de la tine, așa ți se va întâmpla; dacă nu, nu ți se va întâmpla așa.” – îi răspunde Ilie.

Și Elisei îl vede pe Ilie când este răpit și deci, primește o îndoită măsură din duhul lui Ilie. Acest tablou ridică o mulțime de întrebări:

- Ce înseamnă a primi din duhul lui Ilie?
- De unde are curajul Elisei să ceară o măsură dublă? Ce înseamnă această măsură dublă? Cum se manifestă ea în viața lui?
- De ce era un lucru greu ce cerea Elisei?
- De ce Domnul răspunde cererii lui Elisei? Pe ce bază răspunde El cererii acestuia?
- Elisei primește o măsură îndoită din duhul lui Ilie. De ce nu a primit Ilie încă o măsură din puterea primită de sus?

Sunt întrebări dificile, ca și cererea lui Elisei. Voi propune acum câteva răspunsuri, dar trebuie să avem în minte aceste întrebări și pe parcursul studierii următoarelor capitole dedicate vieții lui Elisei.

Puterea lui Ilie venea de la Dumnezeu prin Duhul Sfânt. Elisei nu primește din identitatea lui Ilie, ci din puterea care lucra în Ilie. Duhul Sfânt lucra prin Elisei în acea vreme. Dar de fapt, el cere o măsură mai mare a Duhului să lucreze prin el. Și cere ca puterea Duhului să lucreze cu o putere de două ori mai mare decât cea care opera prin Ilie. Dar la ce se referă această putere a

Duhului, sau ca să o punem în limbajul lui Elisei, această măsură dublă din duhul lui Ilie? Privim la viața lui Ilie, și observăm:

- Minunile făcute de Dumnezeu prin Ilie.
- Confruntarea cu autoritate cu adevărul și chemarea la pocăință a unui împărat și popor împietrit, prin Ilie.
- Revărsarea mâniei lui Dumnezeu amânată prin mijlocirea lui Ilie.

Cele trei coordonate ale manifestării puterii divine prin Ilie sunt legate între ele. Când Elisei a făcut această minunată cerere și când Domnul i-a răspuns, s-a avut în vedere mai mult una din cele trei coordonate, sau toate trei, sau altceva? Unii teologi au făcut o observație cu privire la numărul de minuni operate de Domnul prin Ilie și prin Elisei, și au spus că avem de două ori mai multe minuni consemnate în cazul lui Elisei. Să încercăm să vedem cum au numărat aceștia. În cazul lui Elisei numărătoarea pare mai simplă. Iată minunile făcute de acesta și care sunt consemnate în Scriptură:

- ***Despărțirea Iordanului*** (1)
- ***Vindecarea apelor Ierihonului*** (2)
- Uciderea tinerilor batjocoritori de către cei 2 urși. (3???)
- ***Umplerea gropilor cu ape și transformarea ei în sânge*** (cel puțin în percepția moabiților). (4)
- ***Înmulțirea untdelemnului văduvei cu datorii***. (5)
- Nașterea unui fiu Sunamitei (6???)
- ***Învierea acestui fiu*** (7)
- ***Vindecarea ciorbei și a celor ce au mâncat din ea***. (8)
- ***Înmulțirea pâinilor*** (9)
- ***Vindecarea lui Naaman de lepră***. (10)
- ***Ridicarea la suprafața apei a fierului de la secure scufundat*** (11)
- ***Orbirea sirienilor*** (12).

Am pus semnul întrebării la unele evenimente. Într-adevăr, ca să putem număra minunile, trebuie să definim minunea, ceea ce e destul de dificil. Este o numărătoare făcută cu aproximație a lucrărilor miraculoase făcute de Domnul prin Elisei. Am subliniat însă (cu bold și italic) doar acele acte care se încadrează în definiția clasică a unei minuni, și am avea 10 minuni. Definiția clasică vizează intervenția supranaturalului în lumea oamenilor, intervenția care este dincolo de legile naturale.

Să numărăm acum la Ilie:

- Oprirea ploii (1???)
- **Înmulțirea făinii și untdelemnului** (2)
- **Învierea fiului văduvei din Sarepta** (3)
- **Coborârea focului peste jertfă.** (4)
- Revenirea ploii (???) (5)
- *Ilie aleargă înaintea carului lui Ahab.* (6)
- *Ilie nu mănâncă 40 de zile și 40 de nopți, și nici nu doarme.*(7)
- **Ilie coboară de 2 ori foc din cer peste vrăjmașii săi.** (8)
- **Despărțirea Iordanului.** (9)
- Răpirea lui Ilie la cer (???10)

Și la Ilie am subliniat cele 5 minuni care au fost probabil numărate de cei care au afirmat că prin Elisei s-au realizat de două ori mai multe minuni decât prin Ilie, adică prin Elisei $5 \times 2 = 10$ minuni și prin Ilie 5 minuni. Dar cred că numărătoarea este subiectivă. E adevărat că prin Elisei s-au făcut mai multe minuni punctuale de tipul înmulțirii untdelemnului, dar se uită faptul că:

- Ilie a oprit ploaia 3,5 ani.
- Untdelemnul înmulțit de Domnul prin Ilie a fost înmulțit în fiecare zi vreo 2 ani de zile etc.

Cred că e nedrept să spunem că prin Elisei s-a manifestat o măsură dublă de supranatural decât prin Ilie. Da, cum spuneam, numărul minunilor punctuale pare a fi ceva mai mare, dar în nici un caz de două ori mai mare. Deși numărarea minunilor celor doi nu ne-a condus la o

concluzie clară, putem învăța ceva din această abordare. Compararea lucrării lui Ilie cu cea a lui Elisei ne poate fi de folos pentru a înțelege la ce anume se referă acea măsură dublă de putere despre care discutăm acum, în cap.2.

Manifestarea supranaturalului nu pare a fi un răspuns complet la întrebarea noastră, dar nu înseamnă că aceasta nu surprinde o fațetă a răspunsului. Iată ce spune Elisei în fața Iordanului: „**Unde este acum Domnul, Dumnezeul lui Ilie?**” Și lovește apele care se despart în două. Domnul Dumnezeul lui Ilie era cu el și Și-a manifestat puterea și prezența printr-o minune.

Îmi vine în minte să propun următorul răspuns. Duhul lucra cu putere prin Ilie pentru mântuirea lui Israel. Această putere se oglindea în mai multe lucruri:

- În mijlocirea lui Ilie care ținea în loc mânia lui Dumnezeu
- În impactul modelului vieții lui Ilie asupra proorocilor și poporului
- În autoritatea și impactul mesajelor predicate, vestite de Ilie
- În minunile operate de Domnul prin Ilie
- În descoperirile și înștiințările divine primite de împărat și popor prin Ilie.
- etc....

Poate nu ar trebui să ne referim doar la una din toate aceste fațete, ci să le avem în vedere pe toate. Ilie era un vas prin care s-a revărsat îndurarea Domnului în multe feluri și după nevoile poporului. Poate Elisei, ca vas al îndurării, a fost un vas de două ori mai larg decât Ilie, și prin el s-a revărsat mai multă îndurare decât prin Ilie peste popor, și această îndurare s-a revărsat în mod divers și după nevoile poporului din vremea sa. Poate estimarea se face doar de sus și nu poate fi făcut de noi comparând numărul de minuni sau de predici, rugăciuni etc. din viața celor doi.

Revenim la tema minunilor și a manifestării supranaturalului prin viața slujitorilor Domnului. Deși nu este singurul aspect și nici cel central al lucrării lor, este totuși unul important. Prin Ilie se fac minuni. Elisei care primește o măsură dublă din duhul lui Ilie, face și el multe minuni. Iată ce ni se spune despre Moise:

- „În Israel nu s-a mai ridicat prooroc ca Moise, pe care Domnul să-l fi cunoscut față în față. Niciunul nu poate fi pus alături de el, în ce privește toate semnele și minunile pe care l-a trimis Dumnezeu să le facă în țara Egiptului împotriva lui Faraon, împotriva supușilor lui și împotriva întregii țări, și în ce privește toate semnele înfricoșătoare pe care le-a făcut Moise cu mână tare înaintea întregului Israel.” (Deut.34:10-12)

Unicitatea lui Moise este argumentată de autor mai întâi prin apropierea relației sale față de Domnul și apoi prin numărul minunilor făcute de Dumnezeu prin el. Deci și facerea de minuni este un aspect important. Doar Ilie și Elisei se apropie (dar fără să-l depășească pe Moise) în ce privește numărul și mărimea minunilor. Singurul care-l depășete este doar ISUS. Isus îl depășește atât în ce privește apropierea relației cu Domnul, cât și numărul și mărimea minunilor operate de Domnul prin El. Și minunile, deși nu reprezintă cel mai important aspect al lucrării lui Isus, reprezintă un aspect important al acesteia. Iată ce ne spune Isus:

- „Dacă n-aș fi făcut între ei lucrări pe care nimeni altul nu le-a făcut, n-ar avea păcat; dar acum le-au și văzut și M-au urât și pe Mine și pe Tatăl Meu.” (Ioan 15:24)

Evangelia lui Ioan ne mai spune:

- „Isus a mai făcut înaintea ucenicilor Săi multe *alte semne* care nu sunt scrise în cartea aceasta. Dar lucrurile acestea *au fost scrise* pentru ca voi să credeți că Isus este Hristosul, Fiul lui Dumnezeu; și crezând, să aveți viața în Numele Lui.” (Ioan 20:30,31)

Semnele au fost importante. Totuși în Evangelia după Ioan vedem că mai important decât minunile este Logosul viu. Cuvântul vestit de Isus era mai important și avea un impact mai mare decât minunile. Și minunile erau făcute la Cuvântul Său și aveau scopul precis să întărească adevărul mesajului Său. Minunile sunt importante, dar sunt le planul doi. Pe planul întâi este Logosul și minunile slujesc Acestuia.

În Fapte, Domnul face mari semne și minuni prin apostoli. Și în special, prin Petru și Pavel, cei doi stâlpi ai Bisericii, Domnul abundă cu minuni. Apostolii se roagă:

- „Și acum, Doamne, uită-Te la amenințările lor, dă putere robilor Tăi *să vestească Cuvântul Tău* cu toată îndrăzneala, și întinde-ți mâna ca să *se facă tămăduiri, minuni și semne* prin Numele Robului Tău celui Sfânt, Isus!” (Fapte 4:29,30).

În rugăciunea lor, Logosul e pe primul loc, dar și minunile sunt menționate ca fiind importante. În Fapte 9, Petru vindecă un olog și toată cetatea Lida se întoarce la Domnul. Domnul întărește autoritatea lui Petru în Fapte 9, prin minuni înainte ca acesta să devină agentul schimbării în cap.10 când duce Evangelia la Neamuri (vezi comentariul pe Fapte 9-12).

Marcu își încheie astfel Evangelia:

- „Duceți-vă în toată lumea *și propovăduiți Evangelia* la orice făptură. Cine va crede și se va boteza, va fi mântuit; dar cine nu va crede, va fi osândit. *Iată semenele care vor însoți* pe cei ce vor crede: în Numele Meu vor scoate draci; vor

vorbi în limbi noi; vor lua în mână șerpi; dacă vor bea ceva de moarte, nu-i va vătăma; își vor pune mâinile pe bolnavi și bolnavii se vor însănătoșa.”

- „Domnul Isus, după ce a vorbit cu ei, S-a înălțat la cer, și a șezut la dreapta lui Dumnezeu. Iar ei au plecat și **au propovăduit pretutindeni**. Domnul lucra împreună cu ei și **întărea Cuvântul prin semnele care-l însoțeau.**” (Marcu 16:15-30)

Observăm aceeași ordine: mai întâi Logosul, și apoi semnele care-L întăresc.

Când Pavel vorbește de darurile Duhului Sfânt în 1 Cor.12-14, menționează darul minunilor și tămăduirilor ca unul din darurile în care în mod generos le oferă Bisericii Sale. În Apoc.11, cei doi prooroci în confruntarea cu Anticristul, fac multe semne înaintea întregului pământ.

Mare atenție la extreme. Domnul NU afirmă că facerea de minuni este un cec în alb pe care îl oferă Bisericii Sale. Domnul nu va face mereu și în orice loc vindecări și semne. Semnele vor însoți Cuvântul. Pavel nu a făcut peste tot minuni, și nici Petru și ceilalți apostoli. Darul tămăduirii nu este pentru toți credincioșii, ci doar pentru unii dintre aceștia. Isus Însuși nu a făcut nici o minune până la începerea lucrării sale publice. Domnul este dispus să facă minuni pentru a întări Cuvântul Său, dar le face UNEORI și nu tot timpul și după o agendă bine stabilită. Cei 2 prooroci vor face mari semne în acei 3,5 ani, dar nu vor face acele minuni și înainte. Elisei a început să facă minuni după răpirea lui Ilie la cer, iar Moise la 80 de ani! De asemenea au fost mari credincioși ca David și Avraam care au avut un mare impact asupra istoriei, dar nu au fost consacrați ca făcători de minuni. David nu face nici-o minune. Nici despre marele Samuel nu ni se spune că ar fi fost un făcător de minuni. De asemenea, deși importantă, facerea minunilor e pe locul 2. Pe locul 1 este vestirea Logosului prin faptă și prin vorbă! Și apoi minunile susțin acest Logos de pe locul întâi. Atenție la extrema celor care consideră că minunile sunt un cec în alb pe care Domnul l-a dat Bisericii și că oricine, oricând poate și trebuie vindecat dacă are credință și neglijează agenda divină asupra facerilor minunilor. Adesea Domnul intervine cu minuni în perioade de apostazie. Prezența minunilor poate interveni ca un har suplimentar într-o perioadă de mare împietrire. Uneori nu este nevoie de minuni și Domnul încurajează principiul: „**Ferice de cei ce n-au văzut și au crezut!**” Atenție și la extrema care afirmă că toți credincioșii trebuie să facă minuni. Ea nu este biblică. Darul tămăduirii este doar pentru unii, ne spune Pavel în 1 Cor.12-14. Nu trebuie să alergăm idolatru după darurile duhovnicești, ci să IUBIM și să fim disponibili pentru lucrarea Duhului care împarte darurile după cum voiește.

Dar extremele nasc extreme. Atenție și la extrema total reticentă față de minuni și supranatural. Ea merge până acolo încât să afirme că manifestările miraculoase au fost valabile **doar** pentru secolul întâi pentru a sprijini nașterea creștinismului. Consecința este că orice manifestare miraculoasă din prezent este de natură demonică. Nu găsesc în Scriptură pasaje explicite care să afirme că aceste manifestări au fost valabile doar pentru secolul 1. Nici nu puteau exista aceste pasaje de vreme ce creștinii din sec.1 credeau că vor prinde în viață revenirea Domnului. Epistolele lui Pavel ne vorbesc despre Biserică în general și nu doar despre Biserica primului secol. Principiile epistolelor sale sunt valabile pentru Biserică de-a lungul secolelor. Istoria Bisericii a înregistrat manifestare de minuni care au sprijinit și nu contrazis Logosul. Dumnezeu poate include pe agenda sa minuni în orice secol. Uneori, pare să nu includă prezența minunilor. Reforma și trezirile spirituale din Anglia și America, nu sunt însoțite de multe minuni. Totuși au fost treziri spirituale reale și oamenii s-au întors la Logos, L-au crezut și L-au ascultat. Atenție deci la RETICENȚA nejustificată, la reticența care nu se naște din adevăr, ci din reacția la o extremă. Uneori, reticența și necredința noastră poate împiedica facerea de minuni din partea Duhului (Vezi Marcu 6: 5-6). Dar și goana idolatră după minuni ne poate duce pe un teren minat al duhurilor de rătăcire. Deci, mare atenție la echilibru! Ce ar însemna echilibru? Pe scurt: pe primul loc să fie LOGOS-ul: vestirea Lui prin viața și cuvintele noastre. Apoi să așezăm la locul lor celelalte lucruri, pe plan secundar și cu scopul sprijinirii minunilor Logos-ului. Să nu fim nici idolatri, dar nici reticenți cu privire la facerea de minuni. Să acceptăm că Domnul încă lucrează prin minuni, să avem curajul să ne rugăm în anumite situații pentru ele, și fim disponibili să fim vasul prin care Domnul ar putea face în anumite vremuri minuni pentru întărirea Logosului. Să respectăm întru totul agenda Lui.

Cred că o lumină deosebită o aduce profeția din Maleahi cap.4. Dar înainte de a o aduce în discuție, trebuie să analizăm puțin tiparele profetice din viața lui Ilie. Dumnezeu creionează prin viața sfinților Săi tipare profetice și îndeosebi, tipare mesianice. De aceea, cărțile istorice erau incluse în canonul ebraic în cărțile profetice. Luca ne vorbește despre Scriptură ca fiind formată din Lege, **Profeți** și Psalmi (legea se referea clar la primele 5 cărți scrise de Moise, iar Psalmii fiind prima carte din calupul celor poetice și de înțelepciune, denumeau generic întreg acest calup. Deci, cărțile istorice și cele scrise de profeții consacrați, formau secțiunea denumită: *Profeții*). Și de multe ori, același segment de istorie creionează mai multe tipare profetice. Așa se întâmplă și în cazul istoriei lui Ilie.

După cum am mai discutat, Ilie este în primul rând o prefigurare a lui Mesia. El este primul om după Moise care ne aduce aminte de proorocia din Deut.18, care anunță venirea aceluși prooroc ca Moise. Avem 3,5 de ani de oprire a ploii, finalizați cu succesul de pe Carmel și apoi cu respingerea lui Ilie și cu depresia și vindecarea de aceasta („moartea și învierea” lui Ilie), și cu alegerea lui Ilie de a continua să mijlocească. Ilie este înălțat la cer, dar dă o măsură îndoită din puterea sa lui Elisei, care continuă pe pământ ceea ce începuse el. Se anticipează astfel, lucrarea

publică a Mântuitorului, care după 3,5 ani de minuni și semne, culminează cu acel Carmel teologic de la Ierusalim (facerea de rușine și închiderea gurilor mai marilor lui Israel). După acest succes însă, Isus este respins și urmărit pentru a i se lua viața. Isus moare și înviază, este înălțat la dreapta Tatălui și Își continuă funcția de Mijlocitor. El revarsă Duhul Sfânt peste Biserica Sa, care Îi continuă lucrarea pe pământ și căreia, Isus Îi promite că va face lucrări mai mari decât a făcut El. Deci Ilie, urmat de Elisei, prefigurează pe Isus, urmat de Biserica Sa.

Dar Ilie îl prefigurează și pe Ioan Botezătorul. Ilie este cel care pregătește lucrarea lui Elisei, care primește o măsură îndoită din duhul lui Ilie. La fel, Ioan Botezătorul pregătește lucrarea Unuia mai mare decât el: Isus. Acest tipar profetic este susținut de celebrele profeții din Maleahi:

1. „Iată, voi trimite **pe solul Meu**; el va pregăti calea înaintea Mea. Și deodată va intra în Templul Său Domnul pe care-L căutați: Solul legământului pe care-L doriți; iată că vine – zice Domnul oștirilor.

2. Cine va putea să sufere însă ziua venirii Lui? Cine va rămâne în picioare când Se va arăta El? Căci El va fi ca focul topitorului și ca leșia înălbitorului.

3. El va șede, va topi și va curăța argintul; va curăța pe fiii lui Levi, îi va lămuri cum se lămurește aurul și argintul, și vor aduce Domnului daruri neprihănite.

4. Atunci darul lui Iuda și al Ierusalimului va fi plăcut Domnului, ca în zilele cele vechi, ca în anii de odinioară.

5. Mă voi apropia de voi pentru judecată și Mă voi grăbi să mărturisesc împotriva descântătorilor și preacurvarilor, împotriva celor ce jură strâmb, împotriva celor ce opresc plata simbriașului, care asupresc pe văduvă și pe orfan, nedreptătesc pe străin, și nu se tem de Mine, zice Domnul oștirilor.

6. Căci Eu sunt Domnul, Eu nu Mă schimb; de aceea, voi, copiii ai lui Iacov, n-ați fost nimiciți.”

(Maleahi 3:1-6)

1. „Căci iată, vine ziua care va arde ca un cuptor! Toți cei trufași și toți cei răi vor fi ca miriștea; ziua care vine îi va arde, zice Domnul oștirilor, și nu le va lăsa nici rădăcină, nici ramură.

2. Dar pentru voi, care vă temeți de Numele Meu, va răsări Soarele neprihănirii, și tămăduirea va fi sub aripile Lui; veți ieși și veți sări ca vițeei din grajd.

3. Și veți călca în picioare pe cei răi, căci ei vor fi ca cenușa sub talpa picioarelor voastre, în ziua pe care o pregătesc Eu, zice Domnul oștirilor.

4. *Aduceți-vă aminte de Legea lui Moise, robul Meu, căruia i-am dat în Horeb rânduieli și porunci pentru tot Israelul!*

5. *Iată, vă voi trimite **pe prorocul Ilie** înainte de a veni ziua Domnului, ziua aceea mare și înfricoșată.*

6. *El va întoarce inima părinților spre copii și inima copiilor spre părinții lor, ca nu cumva, la venirea Mea, să lovesc țara cu blestem!” (Maleahi 4:1-6)*

Evangeliiile ne învață că această profeție s-a împlinit prin lucrarea lui Ioan Botezătorul:

9. *„Pe când se coborau din munte, Isus le-a dat porunca următoare: „Să nu spuneți nimănui de vedenia aceasta, până va învia Fiul omului din morți.”*

10. *Ucenicii l-au pus întreba următoare: „Oare de ce zic cărturarii că întâi trebuie să vină Ilie?”*

11. *Drept răspuns, Isus le-a zis: „Este adevărat că trebuie să vină întâi Ilie și să așeze din nou toate lucrurile.*

12. *Dar vă spun că Ilie a și venit, și ei nu l-au cunoscut, ci au făcut cu el ce au vrut. Tot așa are să sufere și Fiul omului din partea lor.”*

13. *Ucenicii au înțeles atunci că le vorbise despre Ioan Botezătorul.”*

(Matei 17:9-13)

1. *„Începutul Evangheliei lui Isus Hristos, Fiul lui Dumnezeu.*

2. *După cum este scris în prorocul Isaia: „Iată, trimit înaintea Ta pe solul Meu, care Îți va pregăti calea...*

3. *Glasul celui ce strigă în pustie: „Pregățiți calea Domnului, neteziți-I cărările”,*

4. *a venit Ioan care boteza în pustiu, propovăduind botezul pocăinței spre iertarea păcatelor.”*

(Marcu 1:1-4)

9. *„Pe când se coborau de pe munte, Isus le-a poruncit să nu spună nimănui ce au văzut, până va învia Fiul omului dintre cei morți.*

10. *Ei au păstrat în ei lucrul acesta și se întrebau între ei ce să însemne învierea aceea dintre cei morți.*

11. Ucenicii I-au pus următoarea întrebare: „Pentru ce zic cărturarii că trebuie să vină întâi Ilie?”

12. El le-a răspuns: „Ilie va veni întâi; și va așeza din nou toate lucrurile; tot așa după cum este scris despre Fiul omului că trebuie să pătimească mult și să fie defăimat.

13. Dar Eu vă spun că Ilie a și venit, și ei i-au făcut ce au vrut, după cum este scris despre el.”

(Marcu 9:9-13)

12. „Zaharia s-a înspăimântat, când l-a văzut; și l-a apucat frica.

13. Dar îngerul i-a zis: „Nu te teme Zahario; fiindcă rugăciunea ta a fost ascultată. Nevasta ta Elisabeta îți va naște un fiu, căruia îi vei pune numele Ioan.

14. El va fi pentru tine o pricină de bucurie și veselie, și mulți se vor bucura de nașterea lui.

15. Căci va fi mare înaintea Domnului. Nu va bea nici vin, nici băutură amețitoare și se va umple de Duhul Sfânt încă din pântecul maicii sale.

16. El va întoarce pe mulți din fiii lui Israel la Domnul Dumnezeu lor.

17. Va merge înaintea lui Dumnezeu, în duhul și puterea lui Ilie, ca să întoarcă inimile părinților la copii și pe cei neascultători la umblarea în înțelepciunea celor neprihăniți, ca să gătească Domnului un norod bine pregătit pentru El.”

(Luca 1:12-17)

18. „Ucenicii lui Ioan au dat de știre învățătorului lor despre toate aceste lucruri.

19. Ioan a chemat pe doi dintre ucenicii săi și i-a trimis la Isus să-L întrebe: „Tu ești Acela care are să vină sau să așteptăm pe altul?”

20. Aceștia, când s-au înfățișat înaintea lui Isus, I-au zis: „Ioan Botezătorul ne-a trimis la Tine să Te întrebăm: „Tu ești Acela care are să vină sau să așteptăm pe altul?”

21. Chiar în clipa aceea, Isus a vindecat pe mulți de boli, de chinuri, de duhuri rele, și multor orbi le-a dăruit vederea.

22. Și, drept răspuns, le-a zis: „Duceți-vă de spuneți lui Ioan ce ați văzut și auzit: orbii văd, șchiopii umblă, leproșii sunt curățați, surzii aud, morții învie, și săracilor li se propovăduiește Evanghelia.

23. Ferice de acela pentru care nu voi fi un prilej de poticnire.”

24. După ce au plecat trimișii lui Ioan, Isus a început să spună noroadelor despre Ioan: „Ce ați ieșit să vedeți în pustiu? O trestie clătinită de vânt?

25. Atunci ce ați ieșit să vedeți? Un om îmbrăcat în haine moi? Iată că cei ce poartă haine moi și cei ce trăiesc în desfătări sunt în casele împăraților.

26. Atunci ce ați ieșit să vedeți? Un proroc? Da, vă spun, și mai mult decât un proroc.

27. **El este acela despre care este scris: „Iată, trimit pe solul Meu înaintea feței Tale, care Îți va pregăti calea înaintea Ta.”**

28. Vă spun că dintre cei născuți din femei, nu este niciunul mai mare decât Ioan Botezătorul. Totuși, cel mai mic în Împărăția lui Dumnezeu, este mai mare decât el.

29. Și tot norodul care l-a auzit, și chiar vameșii au dat dreptate lui Dumnezeu, primind botezul lui Ioan;

30. dar fariseii și învățătorii Legii au zădărnicit planul lui Dumnezeu pentru ei, neprimind botezul lui.

31. Cu cine voi asemăna, dar, pe oamenii din neamul acesta? Și cu cine seamănă ei?

32. Seamănă cu niște copii care stau în piață și strigă unii către alții: „V-am cântat din fluier, și n-ați jucat; v-am cântat de jale, și n-ați plâns.”

33. În adevăr, a venit Ioan Botezătorul, nici mâncând pâine, nici bând vin, și ziceți: „Are drac.”

34. A venit Fiul omului, mâncând și bând, și ziceți: „Iată un om mâncăcios și băutor de vin, un prieten al vameșilor și al păcătoșilor.”

35. Totuși Înțelepciunea a fost găsită dreaptă de toți copiii ei.”

(Luca 7:18-35)

19. „Iată mărturisirea făcută de Ioan, când iudeii au trimis din Ierusalim pe niște preoți și leviți să-l întrebe: „Tu cine ești?”

20. El a mărturisit și n-a tăgăduit: a mărturisit că nu este el Hristosul.

21. Și ei l-au întrebat: „Dar cine ești? Ești Ilie?” Și el a zis: „Nu sunt!” „Ești prorocul?” Și el a răspuns: „Nu!”

22. Atunci i-au zis: „Dar cine ești? Ca să dăm un răspuns celor ce ne-au trimis. Ce zici tu despre tine însuși?”

23. „Eu”, a zis el, „**sunt glasul celui ce strigă în pustie: „Neteziți calea Domnului!”**, cum a zis proorocul Isaia.”

24. Trimișii erau din partea fariseilor.

25. Ei i-au mai pus următoarea întrebare: „Atunci de ce botezi dacă nu ești Hristosul, nici Ilie, nici proorocul?”

26. Drept răspuns, Ioan le-a zis: „Eu botez cu apă; dar în mijlocul vostru stă Unul pe care voi nu-L cunoașteți.

27. El este Acela care vine după mine – și care este înaintea mea – eu nu sunt vrednic să-I dezleg cureaua încălțăminteii Lui.”

(Ioan 1:19-27)

Sunt mai multe observații interesante:

- Se subliniază că profetia din Maleahi despre Ilie nu are în vedere reîncarnarea lui Ilie sau venirea lui Ilie în persoană. Profetia se referă la un prooroc în duhul și puterea lui Ilie, după cum îi descoperă îngerul lui Zaharia. Ioan Botezătorul însuși spune că NU ESTE ILIE în persoană, așa cum credeau cărturarii că va veni efectiv Ilie. Și ucenicii par să conștientizeze pe Muntele Schimbării la Față, că Ilie este în slavă și nu va mai reveni pe pământ. Mântuitorul le confirmă că profetia din Maleahi cap.4 s-a împlinit prin Ioan Botezătorul, care deși nu era Ilie, era un prooroc ca acesta.
- Mântuitorul pare să confirme că Ilie a creionat un dublu tipar: pe de o parte prefigurându-l pe acel prooroc care va pregăti calea Domnului, iar pe de altă parte prefigurându-L pe Mesia Însuși. Când Mântuitorul afirmă: „*El le-a răspuns: „Ilie va veni întâi; și va așeza din nou toate lucrurile; tot așa după cum este scris despre Fiul omului că trebuie să pătimizească mult și să fie defăimat.”*” (Marcu 9:12), El face mai întâi o paralelă între Ilie și Sine. Și ideea că Ilie va așeza din nou toate lucrurile se potrivește mai degrabă lui Mesia decât lui Ioan Botezătorul. Este o provocare să înțelegem la ce se referă Mântuitorul prin expresia: „și va așeza din nou toate lucrurile”. Traducerea NIV spune: „*va restaura toate lucrurile*”. Atunci de ce este scris că Fiul Omului trebuie să sufere mult și să fie respins? În traducerea NIV paralela între Ilie și Mesia-Isus este și mai clară. Ilie Îl prefigurează pe Mesia, pe Cel care va restaura toate lucrurile. Dar totuși, de ce se scrie

că Mesia va suferi mult? Mântuitorul îi provoacă pe ucenicii să înțeleagă cele două fațete ale lucrării Sale, și că profețiile mesianice se împlinesc în mai multe faze. În prima fază se vor împlini profețiile despre suferințele lui Mesia, și în a doua fază, profețiile despre restaurarea tuturor lucrurilor de către Mesia. Dar dacă profețiile mesianice au avut două faze de împlinire, și conceptul de venire a Domnului din Vechiul Testament se referă și la prima și la a doua venire, atunci nu e posibil ca profeția despre acel Ilie care va pregăti venirea Domnului să aibă și ea două faze de împlinire?

Petru confirmă că momentul **așezării din nou a tuturor lucrurilor** va avea loc la a doua venire a lui Mesia:

19. *„Pocăiți-vă, dar, și întoarceți-vă la Dumnezeu, pentru ca să vi se șteargă păcatele, ca să vină de la Domnul vremurile de înviore*

20. *și să trimită pe Cel ce a fost rânduit mai dinainte pentru voi: pe Isus Hristos,*

21. *pe care cerul trebuie să-L primească, până la vremurile așezării din nou a tuturor lucrurilor; despre aceste vremuri a vorbit Dumnezeu prin gura tuturor sfinților Săi prooroci din vechime.*

22. *În adevăr, Moise a zis părinților noștri: „Domnul, Dumnezeul vostru, vă va ridica dintre frații voștri un Prooroc ca mine; pe El să-L ascultați în tot ce vă va spune.*

23. *Și oricine nu va asculta de Proorocul acela va fi nimicuit cu desăvârșire din mijlocul norodului.”*

24. *De asemenea toți proorocii, de la Samuel și ceilalți, care au urmat după el și au vorbit, au vestit zilele acestea.*

25. *Voi sunteți fiii proorocilor și ai legământului pe care l-a făcut Dumnezeu cu părinții noștri, când a zis lui Avraam: „Toate neamurile pământului vor fi binecuvântate în sămânța ta.” (Fapte 3:19-25)*

- Marea problemă teologică a lui Israel în sec.1 era că ei erau focalizați doar pe a doua fază de împlinire a profețiilor mesianice, dar neglijau cu totalitate prima fază care se referea la suferințele și patimele lui Mesia. Și aici bate și Mântuitorul când le spune ucenicilor: *„E adevărat că trebuie să vină Ilie care va așeza din toate lucrurile”* (a doua fază de împlinire a profețiilor mesianice). *Dar totuși, de ce este scris că Fiul Omului trebuie să sufere mult* (prima fază de împlinire a profețiilor mesianice)?
- Pasajul din Luca 7, realizează o paralelă între lucrarea lui Ilie și cea a lui Ioan

Botezătorul. Lucrarea lui Ilie are impact asupra poporului (vezi reacția de pe Carmel a poporului – finalul cap.18 din 1 Împ.), dar nu și asupra mai marilor lui Israel (Ahab și Izabela și ceilalți conducători). Izabela cere moartea lui Ilie. Ahab este de acord. Poporul rămâne sub autoritatea mai marilor lui Israel și nu duce până la capăt procesul pocăinței. Așa a fost și cu Ioan Botezătorul. Lucrarea sa a reușit să trezească poporul din apostazie. Poporul primește botezul pocăinței. Dar mai marii lui Israel, nu. Cărturarii și fariseii îl pun la îndoială pe Ioan Botezătorul și nu fac nimic pentru a-l scăpa de mânia lui Irod. Irod, la cererea soției sale, îi taie capul. Poporul rămâne sub autoritatea mai marilor lui Israel și nu duce până la capăt procesul pocăinței. Și așa s-a întâmplat și în timpul lucrării lui Isus. Ea a trezit poporul, dar nu și pe mai marii lui Israel. Aceștia L-au omorât, iar poporul a ales să se lase dus în rătăcire de autoritățile pământești din Israel.

- Profețiile mesianice din Maleahi cap.3, Maleahi cap.4 și din Isaia cap.40 au în vedere doar prima venire a lui Mesia, sau ambele etape ale venirii Sale? Din limbajul textului, sunt mai multe detalii care creionează tabloul celei de-a doua veniri decât tabloul primei veniri. Mai degrabă se insistă pe aducerea judecății de către Mesia decât pe suferințele lui Mesia. Și de aici marea provocare: Oare Maleahi cap.3, Maleahi cap.4, și Isaia cap.40 nu s-au împlinit doar în parte prin lucrarea lui Ioan Botezătorul? Ele s-au împlinit doar în parte, prin prima venire a lui Mesia, aceasta este cert. Ele se vor împlini în mod plenar la a doua venire. Dar profeția legată de Ilie se referă doar la prima venire sau este și ea o profeție cu două faze de împlinire? Oare profeția referitoare la Ilie joacă acea cadență a celor două faze de împlinire ca și profeția-mamă din Maleahi cap.4 din cadrul căreia face parte?
- Oare Apoc.11 să confirme că profeția din Maleahi cap.4 are două faze de împlinire?

1. *„Apoi mi s-a dat o trestie asemenea unei prăjini și mi s-a zis: „Scoală-te și măsoară Templul lui Dumnezeu, altarul și pe cei ce se închină în el.*

2. *Dar curtea de afară a Templului las-o la o parte nemăsurată; căci a fost dată neamurilor, care vor călca în picioare sfânta cetate patruzeci și două de luni.*

3. *Voi da celor doi martori ai mei să proorocească, **îmbrăcați în saci, o mie două sute șaiszeci de zile.***

4. *Aceștia sunt cei doi măslini și cele două sfeșnice, care stau înaintea Domnului pământului.*

5. *Dacă umblă cineva să le facă rău, **le iese din gură un foc, care mistuie pe vrăjmașii lor;** și, dacă vrea cineva să le facă rău, trebuie să piară în felul acesta.*

6. *Ei au putere să **închidă cerul**, ca să nu cadă ploaie în zilele proorociei lor; și*

au putere să prefacă apele în sânge și să lovească pământul cu orice fel de urgie, ori de câte ori vor voi.

7. Când își vor isprăvi mărturisirea lor, fiara, care se ridică din Adânc, va face război cu ei, îi va birui și-i va omorî.

8. Și trupurile lor moarte vor zăcea în piața cetății celei mari, care, în înțeles duhovnicesc, se cheamă „Sodoma” și „Egipt”, unde a fost răstignit și Domnul lor.

9. Și oameni din orice norod, din orice seminție, de orice limbă și de orice neam vor sta trei zile și jumătate și vor privi trupurile lor moarte și nu vor da voie ca trupurile lor moarte să fie puse în mormânt.

10. Și locuitorii de pe pământ se vor bucura și se vor înveseli de ei; și își vor trimite daruri unii altora, pentru că acești doi prooroci chinuseră pe locuitorii pământului.

11. Dar, după cele trei zile și jumătate, duhul de viață de la Dumnezeu a intrat în ei și s-au ridicat în picioare, și o mare frică a apucat pe cei ce i-au văzut.

12. Și au auzit din cer un glas tare, care le zicea: „Suiți-vă aici!” Și s-au suit într-un nor spre cer; iar vrăjmașii lor i-au văzut.

13. În clipa aceea s-a făcut un mare cutremur de pământ și s-a prăbușit a zecea parte din cetate. Șapte mii de oameni au fost uciși în cutremurul acesta de pământ. Și cei rămași s-au îngrozit și au dat slavă Dumnezeului cerului.”

(Apoc.11:1-13)

- Sunt foarte multe asemănări între lucrarea lui Ilie și cea a celor 2 prooroci din Apocalipsa. Cei doi prooroci ne aduc aminte de Moise și Ilie, de modul în care aceștia au înălțat Numele Domnului prin semne și mari minuni. Moise (alături de Aaron) a făcut mari semne în Egipt în fața lui Faraon, care se declara pe sine Dumnezeu. Ilie face minuni în Israel în fața lui Ahab, un împărat apostat. Dar în Apoc.11, scena semnelor și minunilor este întreg pământul. Confruntarea nu este cu Faraon, ci cu Anticrist. Și la urgii asistă și neamurile, și Israel, și Biserica apostată și rămășița credincioasă. Este ultimul Carmel al istoriei când Domnul înalță pentru ultima dată Numele Său înainte de a aduce judecata finală. Este ultimul har și ultima chemare a cerului către pământ înainte de revenirea Domnului pe nori. Iar lucrarea celor 2 prooroci este după tiparul lucrării lui Moise (care este condensată în 3,5 ani de la chemarea lui Israel din Egipt până în Numeri 14, când poporul este lepădat și începe perioada celor 38 de ani de perindare și așteptare

în pustie), după tiparul celor 3,5 ani de lucrare a lui Ilie, după tiparul celor 3,5 ani de lucrare publică a lui Ioan Botezătorul și după tiparul celor 3,5 ani de lucrare publică a Mântuitorului. Lucrarea celor 2 prooroci este atât de mare încât avem nevoie de Moise, Ilie și Ioan Botezătorul la un loc, care nu reușesc singuri să creioneze profilul lucrării lor. La cei 3 este adăugat și tiparul lucrării Mântuitorului pentru ca profilul să fie complet. Este vorba de Carmelul final al istoriei. Dacă Domnul a dat mult har prin Moise înălțând Numele Lui înainte ca judecata să vină peste Egipt, dacă a dat mult har prin Ilie înainte ca judecata să vină peste Israel, dacă a dat mult har prin Ioan Botezătorul și Isus înainte ca judecata să vină peste evreii din primul secol, cât har este dispus să ofere Domnul pentru ULTIMA chemare către ÎNTREG pământul înainte de judecata FINALĂ? Un har atât de mare încât lucrările publice ale lui Moise, Ilie, Ioan Botezătorul și Isus împreună pot prefigura Carmelul final al istoriei.

- **Moise:**

- *3,5 ani...mari semne și urgii în Egipt*
- *Înalță pe Domnul deasupra zeilor Egiptului*
- *Mijlocitorul – oprește judecata Domnului!*
- *I se revelează slava Domnului la Horeb!*
- *Aparent fără rod: Israel se împietrește (Num.14)!*
- *Continuă să mijlocească până la sfârșitul vieții!*
- *Rămășița- Iosua și noua generație!!!!*
- *Sfârșit special al lucrării...moare la porunca Domnului...nu i se găsește trupul.*

- **Ilie:**

- *3,5 ani...mari semne și urgii în Israel*
- *Înalță pe Domnul deasupra lui Baal!*
- *Mijlocitorul – oprește judecata Domnului!*
- *I se revelează slava Domnului la Horeb!*
- *Aparent fără rod: Israel se împietrește!*
- *Continuă să mijlocească până la capăt!*

- *Rămășița- Elisei și noua generație!!!!*
- *Sfârșit special al lucrării....răpit la cer!*

- ***Isus, acel prooc ca Moise și Ilie!***
 - *3,5 ani...mari semne și minuni în Israel*
 - *Mijlocitorul – ia asupra Sa judecata Domnului!*
 - *Înalță pe Domnul deasupra Dumnezeului fals al Fariseilor*
 - *El este slava Domnului de la Horeb!*
 - *Succes în confruntarea publică cu mai marii lui Israel (Carmelul teologic)*
 - *Încercarea de după Carmel: Israel rămâne împietrit și vrea să îi ia viața. Moare și înviază!*
 - *Retrimis în lucrare ca Mare Preot în ceruri !*
 - *Rămășița (Biserica) continuă lucrarea Sa pe pământ.*

- ***Cei 2 prooroci din Apoc.11:***
 - *3,5 ani...mari semne și urgii peste tot pământul*
 - *Înalță pe Domnul deasupra lui Anticrist și proorocului mincinos!*
 - *Au o relație specială cu Domnul*
 - *Aparent fără rod: tot pământul se împietrește!*
 - *Continuă să mărturisească până la capăt!*
 - *Viața le este păzită în mod miraculos 3,5 ani*
 - *Victorioși în Carmelul final al istoriei*
 - *După Carmel însă, sunt omorâți de fiară*
 - *Sfârșit special al lucrării....înviază în fața vrăjmașilor lor și sunt răpiți la cer!*

- Prin cei 2 prooroci, Domnul reeditează lucrarea Mântuitorului, dar de data aceasta o face publică, în văzul întregului pământ. Adevărurile despre Isus, vestite de cei 2 prooroci, se împlinesc în însăși viața lor în fața întregului pământ: mesajul lui Isus, moralitatea Sa, puterea de a face minuni, protecția specială, moartea, învierea și înălțarea sunt manifestate din nou prin cei 2 prooroci. Este ca și cum Domnul readuce în scenă Evanghelia lui Isus, scena fiind acum întreg pământul. Ce părea un basm de adormit copiii de peste 2000 de ani în urmă, cu teme fantastice de genul: minuni, intervenție divină, Logosul viu, moarte, înviere și înălțare, se demonstrează în văzul tuturor a fi cât se poate de adevărat. E ultima strigare de pocăință către pământ. E demonstrația finală. După ea vine judecata finală!
- Iată de ce putem emite ipoteza că a doua fază de împlinire a profeției din Maleahi 4 se va împlini odată cu împlinirea profeției din Apoc.11. La fel cum înainte de prima venire, calea Domnului a fost pregătită de Ioan Botezătorul, care a venit în duhul și puterea lui Ilie, la fel a doua venire este pregătită de lucrarea a 2 prooroci care vin în duhul și puterea lui Ilie. Și trebuie să recunoaștem că profeția din Maleahi cap.4, prin limbajul ei, ne trimite cu gândul mai degrabă la a doua venire, decât la prima venire. Să o recitim din nou:

13. „Cuvintele voastre sunt aspre împotriva Mea, zice Domnul. Și mai întrebați: „Ce-am spus noi împotriva Ta?”

14. Ați zis: „Degeaba slujim lui Dumnezeu; și ce am câștigat dacă am păzit poruncile Lui și am umblat triști înaintea Domnului oștirilor?”

15. Acum fericim pe cei trufași; da, celor răi le merge bine; da, ei ispitesc pe Dumnezeu, și scapă!”

16. Atunci și cei ce se tem de Domnul au vorbit adesea unul cu altul; Domnul a luat aminte la lucrul acesta și a ascultat; și o carte de aducere aminte a fost scrisă înaintea Lui, pentru cei ce se tem de Domnul și cinstesc Numele Lui.

17. Ei vor fi ai Mei, zice Domnul oștirilor, Îmi vor fi o comoară deosebită, **în ziua pe care o pregătesc Eu**. Voi avea milă de ei, cum are milă un om de fiul său care-i slujește.

18. Și veți vedea din nou **atunci deosebirea dintre cel neprihănit și cel rău**, dintre cel ce slujește lui Dumnezeu și cel ce nu-l slujește.”

Capitolul 4

1. „**Căci iată, vine ziua care va arde ca un cuptor! Toți cei trufași și toți cei răi vor fi ca miriștea; ziua care vine îi va arde, zice Domnul oștirilor, și nu le va lăsa nici rădăcină, nici ramură.**

2. **Dar pentru voi, care vă temeți de Numele Meu, va răsări Soarele neprihănirii, și tămăduirea va fi sub aripile Lui; veți ieși și veți sări ca vițeeii din grajd.**

3. **Și veți călca în picioare pe cei răi, căci ei vor fi ca cenușa sub talpa picioarelor voastre, în ziua pe care o pregătesc Eu, zice Domnul oștirilor.**

4. **Aduceți-vă aminte de Legea lui Moise, robul Meu, căruia i-am dat în Horeb rânduieli și porunci pentru tot Israelul!**

5. **Iată, vă voi trimite pe proorocul Ilie înainte de a veni ziua Domnului, ziua aceea mare și înfricoșată.**

6. **El va întoarce inima părinților spre copii și inima copiilor spre părinții lor, ca nu cumva, la venirea Mea, să lovesc țara cu blestem!” (Maleahi 3:13-4:6)**

- Este adevărat că Ioan Botezătorul (conform Noului Testament, a împlinit profeția din Maleahi 4, vezi Matei 17:9-13), venind înainte de prima venire, a venit și înainte de a doua venire, deci și înainte de ziua Domnului când Domnul va arde în foc pe toți cei păcătoși. Dar acest lucru nu exclude și existența unei a doua faze de împlinire a profeției. Apocalipsa 11 ne sugerează că există o a doua fază de împlinire a profeției. Omenirea va vedea o lucrare de tipul celei a lui Ilie și înainte de a doua venire a Domnului.
- Este interesantă expresia din Luca 1 despre Ioan Botezătorul: „**el va veni în duhul și puterea lui Ilie**”. Dar Ioan Botezătorul nu face nici o minune. Deci duhul și puterea lui Ilie NU se referă în mod direct la manifestările supranaturale. Duhul și puterea lui Ilie se pot manifesta ȘI prin supranatural, dar nu acolo trebuie căutată esența ei. Supranaturalul este doar o formă posibilă de operare. Puterea înseamnă altceva. Dacă Ioan Botezătorul nu se aseamănă cu Ilie în ce privește facerea de minuni, atunci în ce anume se aseamănă? Ilie a reușit ca într-o perioadă de apostazie, de apogeu al împietririi, să trezească poporul din moarte spirituală. Poporul a rămas sub autoritatea mai marilor lui Israel, idolatri și necredincioși, dar el a fost cercetat de lucrarea lui Ilie. Ei au strigat pe Carmel: „Domnul e Dumnezeu!” și au ucis proorocii lui Baal. Deci Ilie a reușit să creeze o undă de șoc într-un popor al lui Dumnezeu extrem de împietrit. Ioan Botezătorul reușește același lucru. În scrierea sa, războaiele iudeilor împotriva romanilor, Iosephus Flavius descrie și istoria lui Israel din anul 165 î.H. (răscoala Macabeilor și eliberarea Ierusalimului de sub Antioh Epifanes IV) până în vremea lui Ioan Botezătorul. Asemănările cu istoria lui Israel de la Ieroboam la Ilie sunt izbitoare. Israel se adâncește din ce în ce mai mult în întuneric

spiritual. Idolatria nu mai este vizibilă (închinarea la alți zei), dar este la fel de prezentă. Sub masca religiozității, Israel este rob de bani și putere, de lumea aceasta. Noii împărați sunt asasinii împăraților dinaintea lor. Spiritul lui Omri, Zimri reînvie în Israel. Se duce o luptă acerbă pentru putere. Se fac crime, se minte, se fac alianțe cu puterile păgâne, se cumpără cu bani funcția de mare preot și alte funcții. Împărații își omoară mamele, copiii, soțiile pentru a-și păstra tronul. Și întreg poporul este dominat de spiritul de a avea acum și aici. M-am înfiorat când am citit aceste pagini de istorie și am înțeles pentru prima dată cât de mare era întunericul spiritual din Israel de la începutul sec.1. Evangheliștii fac o radiografiere atât de precisă cu privire la starea spirituală a lui Israel. Iar Isus nu este prea aspru și nici nu greșește când le spune: „**Aveți de tată pe diavolul. El este mincinos și ucigaș de la început**”. Poporul lui Israel era un popor de ucigași și mincinoși ca Israelul din vremea lui Ahab. De aceea este absolut incredibil că Ioan reușește să electrizeze un asemenea popor. Mulțimile veneau la Iordan să primească botezul pocăinței vestit de Ioan. A fost realmente o imensă și nesperată minune. Și Ioan a reușit acest lucru fără nici o minune. Doar prin modelul vieții, rugăciune și predicare. Ioan și-a lărgit inima așa de mult încât harul lui Dumnezeu a putut aduce trezire și deșteptare într-un popor atât de împietrit. Deci puterea și duhul lui Ilie s-ar referi mai degrabă la măsura harului pe care Domnul o revarsă către un popor apostat pentru trezirea sa spirituală. Și cred că același lucru îl cere și Elisei. Da, la Elisei și la Isus Însuși, această putere s-a manifestat și prin minuni. Dar minunile sunt doar o formă de manifestare. Duhul lui Ilie se referă la puterea harului care se revarsă pe pământ. Aceasta va face și minuni dacă va fi nevoie, respectând agenda divină a minunilor. De exemplu, la finalul istoriei, cei 2 prooroci vor face mari minuni. Puterea lui Ilie din ei va opera și minuni, căci agenda divină de la finalul istoriei va include și minuni.

Acum putem reveni la cererea lui Elisei. Ea are în vedere acea măsură a harului lui Dumnezeu care opera prin Ilie spre binele lui Israel. De ce cere o măsură îndoită? Poate pentru că a sa credință a fost foarte mare, chiar mai mare decât a lui Ilie. Sau poate pentru că era conștient că, după respingerea mărturiei lui Ilie, poporul s-a împietrit și mai mult și e nevoie de o măsură și mai mare de har. Ilie este conștient că Elisei cere un lucru greu și îi dă de înțeles că nu ține de el, ci de Domnul să răspundă cererii lui. Cartea 1 Împărați începe cu oferta pe care i-o face Domnul lui Solomon: „**Cere ce vrei să-ți dau!**” (1 Împ.3:5). Cartea 2 Împărați începe cu oferta pe care Domnul, prin Ilie, i-o face lui Elisei: „**Cere ce vrei să-ți fac, înainte să fiu luat de la tine.**” (2 Împ.2:9). Cererile sunt însă diferite. Solomon cere înțelepciune și Domnul i-o dă imediat. Elisei cere altceva: el cere o măsură îndoită din duhul lui Ilie. Ilie nu i-o dă imediat. El știe că este un lucru greu ce cerea Elisei. De ce? Pentru că Elisei nu cerea doar un dar (darul înțelepciunii sau darul să facă minuni), ci Elisei cerea ca

puterea harului care lucra prin Ilie spre binele lui Israel să lucreze de două ori mai mult prin el. Ori, după cum am discutat deja în cap.19, această măsură depindea de mărimea vasului. Ilie știa că Domnul este generos și dispus să răspundă acestei cereri, dar nu știa dacă Elisei este acel vas suficient de larg, ca să încapă o asemenea măsură a harului. Solomon primește un dar, Elisei primește mai mult de atât. Și el primește ce a cerut pentru că era copt, pentru că făcea cererea în urma unui proces de pregătire, de modelare și de teste luate. Nu oricine ar fi putut face cererea lui Elisei, și nu oricine ar fi făcut cererea ar și fi primit răspunsul pozitiv. Mărimea vasului va limita mereu răspunsul Domnului la o asemenea cerere. Un exemplu foarte bun îl găsim în 2 Împ.13:14-25. La moartea lui Elisei, împăratul Ioas încearcă să facă ce făcuse Elisei când Ilie pleca la ceruri. Elisei este de acord, și îl pune pe Ioas să tragă cu arcul, săgeți de izbăvire pentru Israel. Ioas trage însă doar de 3 ori și se oprește. Iată răspunsul lui Elisei:

- „Trebuia să lovești de 5 sau de 6 ori: atunci ai fi bătut pe Sirieni până i-ai fi nimicit, acum îi vei bate doar de trei ori.”

Oferta era generoasă, dar vasul Ioas era mic. El a limitat măsura harului pentru Israel. Și testul era a lui Ioas. Elisei nu îi poate șopti la examen să tragă mai multe săgeți. La fel și Ilie, nu îi poate șopti lui Elisei să îl urmeze și nici ce să ceară de la el. Elisei însă ia testul și se dovedește a fi un vas suficient de mare pentru ca prin el să lucreze un har dublu ca al lui Ilie. Dar oare acest har a fost mai mare pentru că Elisei a avut o credință mai mare sau pentru că a trăit într-o perioadă de apostazie mai mare? Sau poate ambele variante sunt adevărate. Elisei a operat cu o măsură dublă din duhul lui Ilie. Dar duhul era cel al lui Ilie. Mi-e greu să spun că Elisei a avut o credință mai mare ca a lui Ilie. În cele din urmă, Ilie este cel răpit la cer, este cel care apare pe Muntele Schimbării la Față, și este cel ce va veni înainte de ziua Domnului (vezi Maleahi cap.4). Și avem relația Ilie-Elisei care creionează două tipare profetice:

- (1) Pe de o parte, Ioan Botezătorul urmat de Isus (mai mare ca Ioan)
- (2) Pe de altă parte, Isus (mai mare ca Biserica) urmat de Biserică (care face lucrări mai mari ca ale lui Isus, dar din pricina Lui).

Primul tipar ar favoriza interpretarea că Elisei a avut o credință mai mare decât a lui Ilie, dar al doilea tipar se armonizează cu interpretarea că Ilie este marele Deschizător de drumuri, iar Elisei, discipolul care culege din roadele învățătorului său. Poate studiind lucrarea lui Elisei, vom găsi noi detalii care să ne ajute să înțelegem mai bine raportul Ilie-Elisei.

Oare a fost necesar ca Ilie să fie răpit la cer pentru ca Elisei să poată primi o măsură dublă din duhul lui Ilie? Aș sugera că a fost mai degrabă o sincronizare. Elisei a fost copt și

pregătit să primească o asemenea putere atunci când Ilie era răpit la cer. Sincronizarea creionează tiparul profetic al trimiterii Duhului Sfânt către Biserică după înălțarea lui Isus la cer. Este foarte sugestiv că Elisei cere o măsură dublă din duhul lui Ilie, iar Ilie își aruncă de sus mantaua sa care este apoi îmbrăcată de Elisei. În ce privește realitatea Rusaliilor, era necesar ca Isus să plece pentru a trimite Duhul Sfânt. Iată câteva pasaje care ilustrează acest lucru:

37. „În ziua de pe urmă, care era ziua cea mare a praznicului, Isus a stat în picioare și a strigat: „**Dacă însetează cineva, să vină la Mine și să bea.**”

38. **Cine crede în Mine, din inima lui vor curge râuri de apă vie, cum zice Scriptura.”**

39. Spunea cuvintele acestea despre Duhul pe care aveau să-L primească cei ce vor crede în El. Căci Duhul Sfânt încă nu fusese dat, fiindcă Isus nu fusese încă proslăvit.”

(Ioan 7:37-39)

12. „**Adevărat, adevărat vă spun că cine crede în Mine va face și el lucrările pe care le fac Eu; ba încă va face altele și mai mari decât acestea, pentru că Eu Mă duc la Tatăl;**

13. **și orice veți cere în Numele Meu, voi face, pentru ca Tatăl să fie proslăvit în Fiul.**

14. **Dacă veți cere ceva în Numele Meu, voi face.**

15. **Dacă Mă iubiți, veți păzi poruncile Mele.**

16. **Și Eu voi ruga pe Tatăl, și El vă va da un alt Mângâietor, care să rămână cu voi în veac;**

17. **și anume Duhul adevărului, pe care lumea nu-L poate primi, pentru că nu-L vede și nu-L cunoaște; dar voi îl cunoașteți, căci rămâne cu voi și va fi în voi.**

18. **Nu vă voi lăsa orfani, Mă voi întoarce la voi.**

19. **Peste puțină vreme, lumea nu Mă va mai vedea, dar voi Mă veți vedea; pentru că Eu trăiesc, și voi veți trăi.”**

(Ioan 14:12-19)

5. „**Acum Mă duc la Cel ce M-a trimis; și nimeni din voi nu Mă întreabă: „Unde Te duci?”**

6. **Dar, pentru că v-am spus aceste lucruri, întristarea v-a umplut inima.**

7. **Totuși vă spun adevărul: vă este de folos să Mă duc; căci, dacă nu Mă duc Eu,**

Mângâietorul nu va veni la voi; dar, dacă Mă duc, vi-L voi trimite.

8. Și când va veni El, va dovedi lumea vinovată în ce privește păcatul, neprihănirea și judecata.
9. În ce privește păcatul: fiindcă ei nu cred în Mine;
10. în ce privește neprihănirea: fiindcă Mă duc la Tatăl, și nu Mă veți mai vedea;
11. în ce privește judecata: fiindcă stăpânitorul lumii acesteia este judecat.
12. Mai am să vă spun multe lucruri, dar acum nu le puteți purta.
13. Când va veni Mângâietorul, Duhul adevărului, are să vă călăuzească în tot adevărul; căci El nu va vorbi de la El, ci va vorbi tot ce va fi auzit și vă va descoperi lucrurile viitoare.
14. El Mă va proslăvi, pentru că va lua din ce este al Meu și vă va descoperi.”

(Ioan 16:5-14)

Din perspectiva lui Isus, era necesar ca El să plece pentru ca să le poate trimite Mângâietorul. Ba chiar era mai bine pentru ei. Deci moartea, învierea, înălțarea și proslăvirea Fiului Omului face posibilă trimiterea Mângâietorului. Duhul Sfânt lucra și în vechime. Dar după proslăvirea lui Hristos se inaugurează o nouă etapă a lucrării Duhului Sfânt pe pământ. Duhul Sfânt lucrează cu mai multă putere prin poporul lui Dumnezeu? Ce înseamnă această nouă putere și de ce se manifestă doar după proslăvirea Fiului Omului? Nu sunt întrebări ușoare. Am încercat câteva posibile răspunsuri atunci când am studiat Fapte cap.2 (vezi comentariul pe cartea Fapte). Viața de ascultare perfectă a omului Isus, ispășirea păcatelor lumii, împlinirea profețiilor vechi-testamentare, dezvăluirea tainei ascunse din veșnicie în Dumnezeu, toate acestea deschid un nou canal de binecuvântare din cer spre pământ. E lesne de înțeles că Duhul poate lucra cu mai multă putere ca în vechime. Fiecare om credincios deschide un izvor de binecuvântare pentru pământ. Izvorul de har e pe măsura credințioșiei sale. Dar cât de mare trebuie să fie izvorul de har deschis de ascultarea desăvârșită și până la moarte a lui Isus? Romani 5 ne spune că este mai mare decât izvorul de blestem deschis de Adam:

- 12. „De aceea, după cum printr-un singur om a intrat păcatul în lume, și prin păcat a intrat moartea, și astfel moartea a trecut asupra tuturor oamenilor, din pricină că toți au păcătuit...
- 13. (Căci înainte de Lege păcatul era în lume. Dar păcatul nu este ținut în seamă câtă vreme nu este o lege.
- 14. Totuși moartea a domnit, de la Adam până la Moise, chiar peste cei ce nu păcătuiseră printr-o călcare de lege asemănătoare cu a lui Adam, care este o icoană preînchipuitoare a Celui ce avea să vină.
- 15. Dar cu darul fără plată nu este ca și cu greșeala; căci, dacă prin greșeala unuia singur, cei mulți au fost loviți cu moartea, apoi **cu mult mai mult** harul lui Dumnezeu și darul pe care ni l-a făcut harul acesta într-un singur Om, adică în Isus Hristos, s-au dat din belșug celor mulți.
- 16. Și darul fără plată nu vine ca prin acel unul care a păcătuit; căci judecata venită de la unul a adus osânda; dar darul fără plată, venit în urma multor greșeli, a adus o hotărâre de iertare.
- 17. Dacă deci prin greșeala unuia singur, moartea a domnit prin el singur, **cu mult mai mult cei ce primesc**, în toată plinătatea, harul și darul neprihănirii, vor domni în viață prin acel Unul singur, care este Isus Hristos!)
- 18. ...Astfel, dar, după cum printr-o singură greșeală a venit o osândă care a lovit pe toți oamenii, tot așa, printr-o singură hotărâre de iertare a venit pentru toți

oamenii o hotărâre de neprihănire care dă viața.

- 19. Căci, după cum prin neascultarea unui singur om, cei mulți au fost făcuți păcătoși, tot așa, prin ascultarea unui singur Om, cei mulți vor fi făcuți neprihăniți.
- 20. Ba încă și Legea a venit pentru ca să se înmulțească greșeala; dar unde s-a înmulțit păcatul, acolo **harul s-a înmulțit și mai mult;**
- 21. pentru ca, după cum păcatul a stăpânit dând moartea, tot așa și harul să stăpânească dând neprihănirea, ca să dea viața veșnică, prin Isus Hristos, Domnul nostru.”

(Romani 5:12-21)

În lumina principiului mijlocitorului oglindit în viața lui David și viața lui Ilie, este foarte clar de ce după proslăvirea lui Isus, Duhul poate lucra cu mult mai multă putere pe pământ. Isus a fost un VAS fără margini care a deschis un izvor fără margini de binecuvântare a pământului. Canalul deschis între cer și pământ de mijlocitorul Isus, este atât de mare, încât este suficient de încăpător pentru a treia persoană a Trinității: Duhul Sfânt. În ce sens puterea Duhului este mai mare în Noul Legământ? Pe scurt, este mai mare pentru că:

- Oferă un nou har în **cunoașterea lui Dumnezeu** prin Hristos (Ioan 16:13-15, Efeseni cap.3)
- **Dovedește cu mai multă putere vinovăția lumii** prin Evanghelia lui Isus (Ioan 16:8-11)
- Inundă **mai profund inima** credincioșilor (Ioan 14:17)
- Se oferă cu generozitate **fiecărui** credincios, și nu mai este nevoie de mijlocitori, fiecare având prin Duhul intrare slobodă la Tatăl (Ef.2:18, Evrei 8:6-11, Evrei 10:19-22, 1 Cor.2:6-16). Fiecare este un preot al Domnului! (Petru cap.2:5-11)
- Se naște **minunea Trupului lui Hristos** (Biserica Universală) format din Biserici locale (trupuri locale) răspândite în întreaga lume, în orice neam și orice cultură. Duhul umple cu daruri mădularele Trupului și lucrează în mod tainic și minunat în și prin fiecare comunitate de credincioși. (1 Cor.12, Efeseni cap.2-3, Romani 12 etc.).

În această lumină putem explora cuvintele lui Isus adresate ucenicilor: „**Adevărat vă spun că cine crede în Mine va face și el lucrările pe care le fac Eu; ba încă va face și altele mai mari decât acestea; pentru că Eu Mă duc la Tatăl și ori ce veți cere în Numele Meu voi face pentru ca Tatăl să fie proslăvit în Fiul. Dacă veți cere ceva în Numele Meu, voi face.**”

Lucrări mai mari ca ale lui *Isus*? Cum ar fi posibil? Cine ar putea trăi mai curat ca El? Cine ar face mai multe minuni ca El? Cine ar predica cu mai multă putere ca El? Cine ar putea deschide un izvor de har mai mare decât cel deschis de El? Cu siguranță nimeni! Atunci, ce înseamnă lucrări mai mari ca ale Lui? Înainte de versetul de mai sus, Isus le spune: „**Credeți-Mă că Eu sunt în Tatăl și Tatăl este în Mine; credeți cel puțin pentru lucrările acestea. Adevărat, adevărat vă spun că, cine crede în Mine, va face și el lucrările pe care le fac Eu...**” (Ioan 14:11-12..) Și Isus abordează o temă similară în alte pasaje ale Evangheliei:

- 33. „Voi ați trimis la Ioan, și el a mărturisit pentru adevăr.
- 34. Nu că mărturia pe care o primesc Eu vine de la un om; dar spun lucrurile acestea pentru ca să fiți mântuiți.
- 35. Ioan era lumina care este aprinsă și luminează, și voi ați vrut să vă înveseliți câțeva vreme la lumina lui.
- 36. Dar Eu am o mărturie mai mare decât a lui Ioan; **căci lucrările pe care Mi le-a dat Tatăl să le săvârșesc, tocmai lucrările acestea pe care le fac Eu, mărturisesc despre Mine că Tatăl M-a trimis.**
- 37. Și Tatăl, care M-a trimis, a mărturisit El însuși despre Mine. Voi nu l-ați auzit niciodată glasul, nu l-ați văzut deloc fața;
- 38. și Cuvântul Lui nu rămâne în voi, pentru că nu credeți în Acela pe care L-a trimis El.
- 39. Cercetați Scripturile, pentru că socotiți că în ele aveți viața veșnică, dar tocmai ele mărturisesc despre Mine.”

(Ioan 5:33-39)

24. „Iudeii L-au înconjurat și l-au zis: „Până când ne tot ții sufletele în încordare? Dacă ești Hristosul, spune-ne-o deslușit.”

25. „V-am spus”, le-a răspuns Isus, „și nu credeți. **Lucrările pe care le fac Eu, în Numele Tatălui Meu, ele mărturisesc despre Mine.**

26. Dar voi nu credeți, pentru că, după cum v-am spus, nu sunteți din oile Mele.

27. Oile Mele ascultă glasul Meu; Eu le cunosc, și ele vin după Mine.

37. Dacă nu fac **lucrările Tatălui Meu**, să nu Mă credeți.

38. Dar dacă le fac, chiar dacă nu Mă credeți pe Mine, credeți măcar **lucrările acestea**,

ca să ajungeți să cunoașteți și să știți că Tatăl este în Mine, și Eu sunt în Tatăl.””

(Ioan 10:24-27,37-38)

Este destul de clar că Isus are în vedere în Ioan 14:11-12 aceleași lucrări despre care vorbește în cap.5 și în cap.10 din Evanghelia. Dar la ce anume se referă aceste lucrări? Putem adăuga și pasajul din Ioan 15:22-24:

- 22. „Dacă n-aș fi venit și nu le-aș fi vorbit, n-ar avea păcat; dar acum n-au nicio dezvinovățire pentru păcatul lor.
- 23. Cine Mă urăște pe Mine urăște și pe Tatăl Meu.
- 24. Dacă n-aș fi făcut între ei lucrări pe care nimeni altul nu le-a făcut, n-ar avea păcat; dar acum le-au și văzut, și M-au urât și pe Mine și pe Tatăl Meu.”

Isus face lucrări pe care nimeni altul nu le-a făcut înainte de El, și apoi promite urmașilor Săi că ei vor face lucrări mai mari decât cele făcute de El. La ce se referă Isus? E adevărat că, după plecarea lui Isus, se inaugurează realitatea Trupului lui Hristos în care Duhul lucrează cu o nouă putere, și a cărei misiune este transculturală și care măturisește deschis lumii, taina lui Dumnezeu revelată în Hristos și prin care se vor naște din nou milioane de suflete. Oare în acest sens Biserica va face lucrări mai mari? Și oare lucrarea se definește ca fiind mai mare și în raport cu vasul care o generează? Isus, Fiul lui Dumnezeu, face o înviere din morți. Petru, un om păcătos, dar mântuit prin har, face o înviere din morți. Lucrarea lui Petru poate fi considerată mai mare căci măreția este că minunea se face printr-un vas așa de mic și slab cum este omul Petru. Pe când, nu este de mirare că pe Fiul Îl ascultă și marea și valurile!

Noua etapă din lucrarea Duhului este marcată printr-un eveniment special la Rusalii. Și de aici întrebări:

- Reprezintă Rusaliiile un eveniment unic și irepetabil care marchează inaugurarea Trupului lui Hristos?
- Sau Rusaliiile reprezintă un eveniment repetabil, el însemnând o trezire spirituală, o nouă putere de manifestare a Duhului de care poate avea parte orice generație?

Pasajele din Ioan îmi sugerează unicitatea evenimentului. Dar acest lucru nu înseamnă că Rusaliiile nu pot creiona și tiparul unor treziri spirituale pe care Domnul le poate face în poporul Său în fiecare generație. Este interesant să interpretăm Rusaliiile ca împlinire a profeției din Ioel pe care o citează Petru:

- 14. „Atunci Petru s-a sculat în picioare, cu cei unsprezece, a ridicat glasul și le-a zis: „Bărbați iudei și voi toți cei care locuiți în Ierusalim, să știți lucrul acesta și ascultați cuvintele mele!
- 15. Oamenii aceștia nu sunt beți, cum vă închipuiți voi, căci nu este decât al treilea ceas din zi.
- 16. Ci aceasta este **ce a fost spus prin proorocul Ioel:**
- 17. „În zilele de pe urmă, zice Dumnezeu, voi turna din Duhul Meu peste orice făptură; feciorii voștri și fetele voastre vor prooroci, tinerii voștri vor avea vedenii, și bătrânii voștri vor visa vise!
- 18. Da, chiar și peste robii Mei și peste roabele Mele voi turna, în zilele acelea, din Duhul Meu și vor prooroci.
- 19. **Voi face să se arate semne sus în cer și minuni jos pe pământ**, sânge, foc și un vârtej de fum;
- 20. soarele se va prefăce în întuneric, și luna în sânge, **înainte ca să vină ziua Domnului, ziua aceea mare și strălucită.**
- 21. Atunci oricine va chema Numele Domnului va fi mântuit.”
- 22. Bărbați israeliți, ascultați cuvintele acestea! Pe Isus din Nazaret, Om adevărat de Dumnezeu înaintea voastră prin minunile, semnele și lucrările pline de putere pe care le-a făcut Dumnezeu prin El în mijlocul vostru, după cum bine știți;
- 23. pe Omul acesta, dat în mâinile voastre, după sfatul hotărât și după știința mai dinainte a lui Dumnezeu, voi L-ați răstignit și L-ați omorât prin mâna celor fărădelege.
- 24. Dar Dumnezeu L-a înviat, dezlegându-I legăturile morții, pentru că nu era cu putință să fie ținut de ea.
- 25. Căci David zice despre El: „Eu aveam totdeauna pe Domnul înaintea mea, pentru că El este la dreapta mea, ca să nu mă clatin.
- 26. De aceea, mi se bucură inima și mi se înveselește limba; chiar și trupul mi se va odihni în nădejde:
- 27. căci nu-mi vei lăsa sufletul în Locuința morților și nu vei îngădui ca

sfântul Tău să vadă putrezirea.

- 28. Mi-ai făcut cunoscut căile vieții și Mă vei umple de bucurie cu starea Ta de față.”
- 29. Cât despre patriarhul David, să-mi fie îngăduit, fraților, să vă spun fără sfială că a murit și a fost îngropat; și mormântul lui este în mijlocul nostru până în ziua de azi.
- 30. Fiindcă David era prooroc și știa că Dumnezeu îi făgăduise cu jurământ că va ridica pe unul din urmașii săi pe scaunul lui de domnie,
- 31. despre învierea lui Hristos a proorocit și a vorbit el, când a zis că sufletul Lui nu va fi lăsat în Locuința morților și trupul Lui nu va vedea putrezirea.
- 32. Dumnezeu a înviat pe acest Isus, și noi toți suntem martori ai Lui.
- 33. Și acum, odată ce S-a înălțat prin dreapta lui Dumnezeu **și a primit de la Tatăl făgăduința Duhului Sfânt, a turnat ce vedeți și auziți.**
- 34. Căci David nu s-a suit în ceruri, ci el singur zice: „Domnul a zis Domnului meu: „Șezi la dreapta Mea,
- 35. până ce voi pune pe vrăjmașii Tăi sub picioarele Tale.”
- 36. Să știe bine, dar, toată casa lui Israel, că Dumnezeu a făcut Domn și Hristos pe acest Isus pe care L-ați răstignit voi.”

(Fapte 2:14-36)

Iată cum apare profeția în cartea Ioel cap.2 si 3:

18. „Domnul a fost plin de râvnă pentru țara Lui și S-a îndurat de poporul Său.

19. Domnul a răspuns și a zis poporului Său: „Iată, vă trimit grâu, must și untdelemn proaspăt, ca să vă săturați de ele, și nu vă voi mai face de ocară între neamuri.

20. ***Voi depărta de la voi pe vrăjmașul de la miazănoapte***, îl voi izgoni spre un pământ fără apă și pustiu, îi voi împinge partea dinainte a oștirii lui în marea de răsărit și coada oștirii în marea de apus; iar duhoarea lui se va ridica în sus, și mirosul lui de putregai se va înălța în văzduh, căci s-a crezut grozav.

21. Nu te teme, pământule, ci bucură-te și înveselește-te, căci ***Domnul face lucruri***

mari!

22. Nu vă temeți, fiare de pe câmp, căci islazurile pustiului iarăși vor înverzi, pomii își vor da roadele, smochinul și vița își vor da rodul lor.

23. Și voi, copii ai Sionului, bucurați-vă și înveseliți-vă în Domnul Dumnezeul vostru, căci El vă va da ploaie la vreme, vă va trimite ploaie timpurie și târzie, ca odinioară.

24. Ariile se vor umple de grâu, vor geme tocitoarele și teascurile de must și de untdelemn,

25. vă voi răsplăti astfel anii pe care i-au mâncat lăcustele Arbeh, lelec, Hasil și Gazam, oștirea Mea cea mare pe care am trimis-o împotriva voastră.

EVENIMENT 1:

26. Veți mânca și vă veți sătura, ***și veți lăuda Numele Domnului, Dumnezeului vostru care va face minuni cu voi, și poporul Meu niciodată nu va mai fi de ocară!***

27. ***Și veți ști că Eu sunt în mijlocul lui Israel, că Eu sunt Domnul, Dumnezeul vostru, și nu este altul afară de Mine. Și poporul Meu niciodată nu va mai fi de ocară.***

EVENIMENT 2:

28. După aceea voi turna Duhul Meu peste orice făptură; fiii și fiicele voastre vor prooroci, bătrânii voștri vor visa vise, și tinerii voștri vor avea vedenii.

29. Chiar și peste robi și peste roabe voi turna Duhul Meu în zilele acelea.

EVENIMENT 3:

30. Voi face să se vadă semne în ceruri și pe pământ: sânge, foc și stâlpi de fum;

31. soarele se va preface în întuneric, și luna, în sânge.

EVENIMENT 4:

înainte de a veni ziua Domnului, ziua aceea mare și înfricoșată.

32. **Atunci oricine va chema Numele Domnului va fi mântuit. Căci mântuirea va fi pe muntele Sionului și la Ierusalim, cum a făgăduit Domnul, și între cei rămași pe care-i va chema Domnul.”**

Capitolul 3

1. „Căci iată că **în zilele acelea** și în vremurile acelea, **când voi aduce înapoi pe prinșii de război ai lui Iuda și ai Ierusalimului**,
2. voi strânge pe toate neamurile și le voi coborî în valea lui Iosafat. Acolo, Mă voi judeca cu ele pentru poporul Meu, pentru Israel, moștenirea Mea, pe care l-au risipit printre neamuri, împărțind între ele țara Mea.
3. Au tras la sorți pentru poporul Meu; au dat un flăcău pe o curvă și au vândut fata pe vin, și l-au băut.
4. Ce vreți voi cu Mine, Tirule și Sidonule, și toate ținuturile filistenilor? Vreți să-Mi răsplătiți vreo faptă sau să faceți ceva împotriva Mea? Lute, fără zăbavă, voi întoarce faptele voastre asupra capului vostru.
5. Mi-ați luat argintul și aurul, și cele mai bune odoare ale Mele și le-ați dus în templele voastre.
6. Ați vândut pe copiii lui Iuda și ai Ierusalimului copiilor grecilor, ca să-i depărtați din țara lor.
7. Iată că îi scol în locul în care i-ați vândut și voi întoarce fapta voastră asupra capului vostru.
8. Voi vinde copiilor lui Iuda pe fiii și fiicele voastre, și ei îi vor vinde Sabeenilor, un neam depărtat; căci Domnul a vorbit.”
9. Vestiți aceste lucruri printre neamuri: pregătiți războiul! Treziți pe viteji! Să se apropie și să se suie toți oamenii de război!
10. Fiarele plugurilor voastre prefaceți-le în săbii, și cosoarele, în sulițe! Cel slab să zică: „Sunt tare!”
11. Grăbiți-vă și veniți, toate neamurile dimprejur, și strângeți-vă! Acolo coboară, Doamne, pe vitejii Tăi!
12. „Să se scoale neamurile și să se suie **în valea lui Iosafat!** Căci acolo voi șede să judec toate neamurile dimprejur.
13. Puneți mâna pe seceră, căci secerișul este copt! Veniți și călcați cu picioarele, căci linurile sunt pline, și tocitorile dau peste ele! Căci mare este răutatea lor!”
14. Vin grămezi-grămezi **în valea judecății**, căci **ziua Domnului este aproape**, în

valea judecății.

15. **Soarele și luna se întunecă, și stelele își pierd strălucirea.**

16. Domnul răcnește din Sion, glasul Lui răsună din Ierusalim, **de se zguduie cerurile și pământul.** Dar Domnul este scăparea poporului Său și ocrotirea copiilor lui Israel.

17. „Și veți ști că Eu sunt Domnul, Dumnezeul vostru care locuiește în Sion, muntele Meu cel sfânt. Ierusalimul însă va fi sfânt, și nu vor mai trece străinii prin el.”

18. ***În vremea aceea***, va picura must din munți și va curge lapte din dealuri, toate pâraiele lui Iuda vor fi pline de apă. Un izvor va ieși, de asemenea, din Casa Domnului și va uda valea Sitim.

19. „Egiptul va ajunge pustiu, Edomul va ajunge un pustiu sterp, din pricina silniciei făcute împotriva copiilor lui Iuda, al căror sânge nevinovat l-au vărsat în țara lor.

20. ***Dar Iuda va fi veșnic locuit, și Ierusalimul, din neam în neam.***

21. ***Le voi răzbuna sângele pe care nu l-am răzbunat încă, dar Domnul va locui în Sion.***”

La fel ca în Maleahi cap.4, profeția ne trimite cu gândul la a doua venire a Domnului. Profeția anunță acea zi în care Domnul va mântui pentru totdeauna pe Israel și va judeca toate neamurile și va pedepsi toți vrăjmașii poporului Său. Când am studiat Isaia, am comentat pe larg cum se vor împlini aceste profeții la a doua venire a lui Hristos. Dar Petru citează din Ioel și vede profeția împlinindu-se la Rusalii, imediat după prima venire a lui Hristos. Am învățat însă, că în profeții, cele două venituri ale lui Mesia sunt adesea suprapuse. Pe de o parte ni se sugerează că este o singură lucrare a lui Mesia (deși în două etape sau cu două fațete), iar pe de altă parte, ni se sugerează că a doua etapă va avea loc imediat după prima. Petru se aștepta ca venirea Domnului să aibă loc în timpul vieții sale. Din această perspectivă, profețiile vizau UN SINGUR eveniment: venirea lui Mesia, întâi ca Miel de jertfă și apoi IMEDIAT ca Judecător. De-abia noi asistăm la o distanță de timp așa de mare între cele două venituri, și acest lucru ne aduce provocări în interpretarea profețiilor mesianice.

Profeția din Ioel vizează cel puțin 4 evenimente:

1. Israel va fi mântuit în mod miraculos și va ști că Yahwe este Domnul.
2. Duhul Domnului se va revărsa în mod special peste Israel.
3. Vor fi mari semne în ceruri și pe pământ.
4. Va veni ziua Domnului, când Domnul va judeca toate Neamurile în valea lui Iosafat.

În ce ordine vor avea loc aceste evenimente? Profeția introduce un DUPĂ ACEEA între evenimentul 1 și 2 și un ÎNAINTE între even.3 și even.4, dar nu știm sigur dacă evenimentul 3 este DUPĂ even.2. Am avea deci:

1. Israel va fi mântuit în mod miraculos și va ști că Yahwe este Domnul.

DUPĂ ACEEA

2. Duhul Domnului se va revărsa în mod special peste Israel.

???????

3. Vor fi mari semne în ceruri și pe pământ.

ÎNAINTE

4. Va veni ziua Domnului, când Domnul va judeca toate Neamurile în valea lui Iosafat.

Evenimentul 2 și 3 vor fi concomitente sau unul după altul?

În lumina cărții Isaia, profeția se referă la întoarcerea finală la Domnul a poporului Israel, care după ce se va întoarce la Dumnezeu, va fi mântuit în mod miraculos, va primi Duhul Sfânt în baza Noului Legământ, și va declanșa a doua venire a lui Hristos care va nimici toate Neamurile. Israel va fi proslăvit alături de Biserică și vor domni în veci de veci alături de Hristos. Întrebarea mea este la fel ca în Maleahi cap.4:

- Rusaliile reprezintă doar o primă fază de împlinire a profeției din Ioel despre revărsarea Duhului, sau împlinirea completă și definitivă a acestui aspect al profeției se va împlini plenar de-abia la a doua venire a Domnului?

Observăm că profeția se referă la revărsarea Duhului peste Israel. Și să nu uităm că în Fapte 2, cei peste care s-a revărsat Duhul, erau în marea lor majoritate evrei. Iar Petru are o surpriză alături de ceilalți evrei creștini, când în Fapte 11, Duhul se revărsă în același mod peste Neamuri. Petru știa bine din Ioel că profeția vizează poporul Israel, la fel cum și promisiunea Noului Legământ era tot pentru Israel (vezi Ieremia 31). Și profeția din Ieremia 31 are în vedere tot contextul întoarcerii lui Israel de la finalul istoriei, înainte de a doua venire a lui Hristos. Astfel, Ioel 2 și Ieremia 31, se împlinesc parțial în primul secol pentru evrei, și se vor împlini plenar la pocăința finală a națiunii Israel. Surpriza pe care o face Domnul este, că înainte de pocăința finală a lui Israel, revărsă minunatele Sale promisiuni făcute poporului evreu (revărsarea Duhului, Noul Legământ) cu mare generozitate peste Neamuri. Pavel ne explică acest lucru în Ef.cap.3. Aceasta era o taină pe care Domnul nu o descoperise cu claritate în vechime, dar a făcut-o acum cunoscută apostolilor și proorocilor Săi (vezi Efeseni cap.3). Surpriza lui Petru din Fapte 11, când Duhul se revărsă și peste Neamuri este într-un fel îndreptățită, căci Ioel anunță revărsarea Duhului peste Israel și nu peste Neamuri. În Ioel 2 și 3, Neamurile sunt judecate din pricina răului făcut lui Israel. Deci se pare că un nou Rusalii va avea loc peste poporul evreu înainte de a doua venire a Domnului. Însă profeția din Ioel 2, în prima fază de împlinire, s-a împlinit atât cu privire la evrei cât și cu privire la Neamuri. Dar a doua fază de împlinire va avea în vedere și Neamurile? Oare va fi un nou Rusalii peste Biserică împuternicind-o pentru mărturia pe care trebuie să o depună la final de istorie? Găsim vreun indiciu pentru acest lucru în cartea Apocalipsa? Nu găsim deocamdată acest indiciu. Și fără un indiciu nou testamentar, nu este legitim să construim mai departe.

În lumina a tot ce am comentat până acum este mai ușor să răspundem la întrebarea: De ce îl răpește Domnul pe Ilie la cer? Iată câteva posibile răspunsuri.

- Domnul îi dă acest har ca o răsplată pentru credințioșia și râvna sa.
- Domnul dovedește așa cum a făcut-o prin răpirea lui Enoh, că moartea poate fi învinsă, că moartea nu este sfârșitul, și că există cer și că există certitudinea ajungerii acolo pentru cei credințioși.

- Creionează tiparul înălțării la cer a Mântuitorului și apoi al revărsării Duhului Sfânt peste Biserică.
- Oferă sens cuvintelor lui Pavel că rămășița credincioasă de la sfârșitul istoriei va fi răpită la cer și nu va gusta moartea. Ce s-a întâmplat în trecut, se mai poate repeta în istorie. Despre răpirea lui Enoh nu ni se dau multe detalii. Dar autorul ne descrie în cap.2 din 2 Împ. Că, efectiv un car de foc și niște cai de foc l-au luat pe Ilie și l-au dus către ceruri. Într-un mod asemănător va avea loc și răpirea Bisericii (vezi 1 Tes.cap.4b).

Răpirea lui Ilie anticipează deci, atât înălțarea la cer a Mântuitorului, cât și răpirea Bisericii la finalul istoriei. De ce lucrarea lui Ilie pe pământ se încheie prin răpirea la cer și de ce lucrarea Bisericii se încheie la fel? Am încercat să răspundem la această întrebare atunci când am studiat 1 Tes. cap.4. Domnul dorește o biruință totală. Ori, cel din urmă vrăjmaș care va fi învins, va fi moartea. Și ce biruință mai mare asupra morții ar putea fi decât răpirea la cer a rămășiței celor credincioși după cum este scris:

- „Când trupul acesta supus putrezirii se va îmbrăca în neputrezire, și trupul acesta muritor se va îmbrăca în nemurire, atunci se va împlini cuvântul care este scris: **Moartea a fost înghițită de biruință. Unde îți este biruința moarte? Unde îți este boldul moarte?**” (1 Cor.15:54-55)

Mai sunt câteva lucruri de spus despre puterea pe care o primește Elisei. Am spus că el primește această putere nu peste noapte, ci în urma unui proces de formare și modelare. În urma acestui proces, apare un ultim test și un element declanșator și el primește această nouă putere, pe care o primește deodată, într-o clipă. Avem deci următoarele etape:

- Îndelungul proces al formării, modelării și ucenicizării
- Ultimul test: cum se va raporta la înștiințarea că Ilie va fi răpit?
- Elementul declanșator: rugămintea făcută în momentul răpirii lui Ilie.
- Primirea unei puteri noi care marchează o nouă etapă în lucrarea lui Elisei.

Sunt daruri care le poți primi fără muncă, dar sunt puteri noi care le primești după o perioadă îndelungată de testare și formare. E importantă și formarea, dar și finalul ei. Elisei luptă până la capăt. El parcursese formarea. Mai avea de luat un ultim test. Anii de formare erau baza, dar și ultimul test era important. Fără el nu se putea face trecerea în noua etapă de slujire a Domnului.

Ne aducem aminte și de Saul. Iată ce îi spune Samuel:

- „Duhul Domnului va veni peste tine, vei prooroci și vei fi prefăcut într-un alt om.” (1 Sam.11:6)

După îndelungi perioade de consecvență și modelare, apar marile SALTURI spirituale. Pe baza trecutului, apare un element deosebit care, asemenea unei trambuline, ne așează pe noi înălțimi spirituale. Trambulina ar fi toată formarea din trecut, iar elementul declanșator ar fi impulsul spiritual care oferă balans trambulinei. Să fim consecvenți PÂNĂ LA CAPĂT. Uneori, trudem din greu pentru consecvența spirituală și nu vedem mari schimbări. Dar nu se știe dacă nu cumva chiar AZI, ne vom întâlni cu elementul declanșator al noii etape de slujire. Poate chiar AZI, căutând niște măgărițe pierdute, ne vom întâlni cu Samuel? Poate chiar azi Ilie va fi gata să ne aruce mantaua sa de sus? Elisei a fost consecvent până la capăt și a intrat în noua etapă de slujire în care-l dorea Domnul. Poate prin inconsecvența noastră, noi înșine ÎNTÂRZIEM noua etapă de slujire pe care ne-o dorim? Fii deci consecvent și fii așa PÂNĂ LA CAPĂT!

Vindecarea apelor Ierihonului

– 2:19-22 –

Elisei este noul Mijlocitor care Îl convinge pe Domnul să se reîntoarcă în țară după răpirea Mijlocitorului Ilie la cer. În loc să vină peste țară focul din cer anunțat de cap.1, în țară vine o nouă revărsare de har. Urmează un șir de minuni prin care Domnul face o nouă risipă de har chemând poporul la pocăință. Harul lui Dumnezeu nu se epuizase. Era nevoie însă de un nou mijlocitor, de un nou vas cu o credință specială, ca a lui Ilie (cu duhul lui Ilie), prin care să se poată revărsa îndurarea Domnului peste popor. Acest vas al harului este Elisei. Prima minune este semnificativă: apele Ierihonului sunt vindecate. Dar Ierihonul era simbolul blestemului și judecății lui Dumnezeu, și era cetatea care nu trebuia rezidită niciodată și trebuia să rămână ruină pentru totdeauna. Rezidirea ei a însemnat sfidarea lui Dumnezeu și aducerea blestemului peste constructorul cetății care a plătit cu întâiul născut și cu ultimul născut. Apele rele din Ierihon erau un semn al blestemului care era asupra acestei cetăți. Unele traduceri ne sugerează că apele rele afectau nașterea de copii. Din pricina apei femeile nu ar fi putut rămâne însărcinate sau sarcinile ar fi fost afectate. Blestemul rostit de Iosua viza copiii celui care va rezidi cetatea. Cei care locuiau în cetate se aflau încă sub incidența blestemului lui Iosua, căci și ei alegând să locuiască aici sfidau verdictul lui Dumnezeu rostit prin Iosua. Drept consecință și copiii locuitorilor cetății erau afectați din pricina blestemului rostit de Iosua. Elisei însă, prin Cuvântul Domnului, vindecă apele Ierihonului. Semnificația este copleșitoare: prin acest gest Domnul ridică efectiv blestemul rostit tot de Domnul de peste cetate, și Domnul Însuși validează existența acestei cetăți. Elisei nu doar că aduce har în țară, dar aduce un har imens, Harul este atât de mare încât însăși cetatea blestată este răscumpărată de sub blestemul lui Iosua și primește dreptul să existe fără a mai fi bântuită de asprele pedepse ce decurgeau din blestemul lui Iosua. Ce har ! Ce minune! Dacă Ierihonul a putut fi iertat și răscumpărat, atunci înseamnă că există har și speranță pentru întreaga țară! Întreaga țară putea fi iertată și mântuită! Iosephus Flavius în cartea în care descrie războaiele dintre Iudei și Romani descrie într-un capitol apele de la Ierihon aducând aminte și de minunea făcută de Elisei. Și ce descrie el este fantastic. Acele ape nu doar că erau ape bune de băut, dar apele Ierihonului reprezentau în primul secol o bogăție a vieții, un complex de izvoare cu tot felul de proprietăți benefice (ape termale, ape minerale, ape vindecătoare etc.). Apele de la Ierihon au devenit un spațiu al vieții și vindecării, oamenii venind acolo pentru a se trata de diferite boli. Harul e mai mare decât judecata! Harul e mai mare decât pedeapsa! Harul nu doar a vindecat apele rele, dar le-a transformat în ape dătătoare de viață. Acesta este harul care se înmulțește mai mult decât fărădelegea, acesta este harul care nu doar că iartă, dar înalță, restaurează, transformă, transfigurează, generează un bine mai mare decât răul dinainte! Elisei vindecă apele aruncând sare. Levitic ne învață că sarea se arunca peste JERTFĂ și nici-o jertfă nu putea fi fără sare. Prin acest simbol, Elisei le aduce aminte că iertarea este posibilă doar în vaza JERTFEI. Iertarea are în spate un preș, o jertfă, o cheltuială. Dar cheltuiala și-o asumă

Domnul. Am văzut că nu doar ziditorul cetății a intrat sub incidența blestemului lui Iosua, ci și toți locuitorii cetății, toți cei care au validat reconstrucția cetății. Dar Însuși Domnul validează reconstrucția cetății, și astfel Însuși Domnul intră sub incidența propriului blestem care spunea clar că cel ce reconstruiește Ierihonul trebuie să plătească cu întâiul său născut...Care a fost prețul plătit de Domnul pentru răscumpărarea Ierihonului de sub blestemul lui Iosua?

- *Hristos ne-a răscumpărat din blestemul Legii făcându-se blestem pentru noi – fiindcă este scris: Blestemat este oricine este atârnat pe lemn, pentru ca binecuvântarea vestită lui Avraam să vină peste Neamuri, în Hristos Isus, așa ca, prin credință, noi să primim Duhul făgădui. (Gal.3:13-14)*

Dumnezeu a plătit cu prețul întâiului Său născut, singurului Său fiu, răscumpărarea Ierihonului de sub blestemul lui Iosua, și răscumpărarea noastră a tuturor de sub blestemul Legii. Iertarea este minunată, dar ea nu poate avea loc fără SARE, fără JERTFĂ. În spate este un preț. Și Doamne, ce mare este prețul! Dar prețul este plătit în întregime de Domnul. Noi, suntem chemați doar să pășim prin credință în spațiul harului și să ne bucurăm de o mântuire așa de mare!!!!

Pedepsirea a 42 de tineri din Betel

– 2:32-25 –

Există un contrast izbitor între minunea de la Ierihon și nimicirea tinerilor de la Betel. Oare harul era disponibil numai pentru Ierihon și nu și pentru Betel? Și Betelul era un loc al fărădelegii unde fusese ridicat vițelul de către Ieroboam. Dar nu putem spune că Ierihonul era mai prejos. Betelul avea dreptul să existe și nu plana nici un blestem istoric asupra cetății. Dacă harul a fost disponibil pentru Ierihon, cu siguranță că era disponibil și pentru Betel, și pentru orice alt loc al țării. Dar la Betel nu are loc o manifestare a harului ci o manifestare a judecății. 42 de copii sau tineri după o altă traducere au organizat un fel de manifestație publică pentru a-l batjocori pe Elisei. Dacă 42 din tineri au murit uciși de cei 2 urși, înseamnă că ei erau vreo 70-80 în total. Deci nu erau la joacă, ci se pare că s-au adunat special pentru a-l batjocori pe Elisei. Se pare că Elisei era chel. Ei au luat mai întâi în derândere acest aspect fizic al Mijlocitorului. Dar ei au ironizat și istoria ridicării la cer a lui Ilie. Când ei îi spun: Suie-te, pleșuvule!, ei îi cer în batjocură lui Elisei să se suie și el la cer ca Ilie dacă este un prooroc al Domnului. Ei doreau spectacol, sau mai degrabă ridiculizau înălțarea lui Ilie la cer. Ne aducem aminte că în cap.1 soldații îi poruncesc lui Ilie SĂ COBOARE la împărat. Acum tinerii din Betel îi cer Mijlocitorului să SE SUIE la cer. Dar în ambele situații, cererile sunt făcute cu dispreț și ironie și au la bază o nerecunoaștere și respingere a Mijlocitorului. Mijlocitorul însă se coboară și se ridică la cer doar la porunca Domnului. Și Mijlocitorul nu poate fi batjocorit și nici ironizat. El este singura speranță a țării. El este singurul motiv pentru care Domnul nu nimicește țara. Din pricina lui, Domnul mai rămâne în țară. El este VASUL prin care îndurarea Domnului se revarsă pe pământ. De aceea, respingerea Mijlocitorului înseamnă respingerea HARULUI, respingerea ultimei oferte a Domnului. Nu poate urma decât judecata. Domnul vrea ca Israel să știe acest lucru. Și astfel, oștenii care vor să-i facă rău lui Ilie și îl disprețuiesc sunt nimiciți prin foc din cer. Tinerii din Betel care batjocoresc pe Elisei sunt omorâți de furia a 2 urși. În mod cert cele două istorii au străbătut tot Israelul. Tot Israelul a aflat ce se întâmplă cu cei care disprețuiesc Mijlocitorul. Și este important că la Betel sunt niște copii, tineri sau adolescenți. Chiar și copiii și adolescenții au nevoie de Mijlocitori, și ei nu sunt scutiți de pedeapsă dacă resping Omul din pricina căruia Domnul amână judecata peste întreaga țară. Este sugestiv că lucrarea lui Elisei începe prin vindecarea apelor Ierihonului și prin nimicirea celor 42 de copiii/tineri de la Betel. Elisei este un vas al harului, dar dacă el este respins nu poate urma decât judecata. Mai întâi se revarsă oferta HARULUI. Dar dacă ea este respinsă va URMA JUDECATA. Și într-adevăr, asemenea acelor tineri din Betel tot Israel nu se va pocăi în urma lucrării lui Elisei. Astfel, după lucrarea harului a lui Elisei va urma după cum vom vedea JUDECATA. Între Ierihon și Betel este o mare diferență. Diferența nu constă în neprihănirea cetățitorilor, căci ambele cetăți sunt locuri ale fărădelegii. Diferența a constat în raportarea la mijlocitor. Locuitorii din Ierihon l-au întâmpinat pe Elisei cu cinste și respect și i-au cerut ajutorul. Locuitorii din Betel au organizat o

manifestație de copii pentru batjocorirea Mijlocitorului. Iată de ce prima cetate are parte de un mare har, iar a doua de o aspră pedeapsă. Pedeapsa nu a fost doar asupra copiilor și asupra familiilor și rudelor acestora. Moartea a 42 de copii aduce doliu într-o întreaga cetate.

Elisei se duce apoi pe Carmel unde pare să fie principalul său loc de ședere. Dar apoi se duce la Samaria, acolo unde era împăratul. Câștigarea inimii împăratului era un element cheie în trezirea națiunii.

Umplerea gropilor cu apă și biruința asupra Moabului

– 3:1-27 –

Răscularea Moabului era un semn al slăbirii puterii lui Israel, iar scăderea puterii politice și militare a lui Israel era o consecință a decăderii sale spirituale (vezi Deuteronom cap.28). Când Israel trăia în ascultare de Domnul, el era cap și nu coadă. Când Israel se îndepărta de Domnul, vrăjmașii din jur căpătau putere.

Pe scaunul lui Israel șade Ioram, fiul lui Ahab care, deși a răsturnat stâlpii lui Baal, tot a continuat să meargă pe calea lui Ieroboam, fiul lui Nebat. Ioram organizează o alianță cu Iosafat, împăratul lui Iuda, și cu împăratul Edomului. Este interesant cum Iosafat face din nou o alianță cu cineva din familia lui Ahab. În cap.22 din 1 Împărați Iosafat este pedepsit pentru alianța făcută cu Ahab. Apoi, el refuză un contract economic cu Ahazia, fiul lui Ahab (2 Împ.22:49), dar acum face din nou o alianță cu alt fiu a lui Ahab. Nu știu cum se explică această inconsecvență a lui Iosafat. Partea bună este faptul că între Israel și Iuda este pace. Multă vreme a fost război între Iuda și Israel. Și era așa de trist și o rușine și o proastă mărturie față de neamuri ca poporul lui Dumnezeu să fie dezbinat și să se războiască. Acum măcar era pace. Și spre deosebire de cap.22, acum la alianță mai participa și împăratul păgân și idolatru al Edomului. Și din cartea Isaia am învățat că Domnul era împotriva alianțelor cu împărații străini. Acest lucru transmitea mesajul că Dumnezeul lui Israel nu era suficient de puternic și avea nevoie de sprijinul altor dumnezei. Ezechia este aspru muștrat și pedepsit pentru alianța sa cu Egiptul. Dar acum Dumnezeu se raportează diferit la această alianță ciudată între Iuda-Israel și Edom. În prima fază, ei ajung într-o situație de criză. Li se termină rezervele de apă și nu găsesc apă pe drum. Atunci împăratul lui Israel, luând aminte la sfârșitul tatălui său Ahab, afirmă: **Domnul a chemat pe acești 3 împărați pentru a-i da în mâinile Moabului.** El recunoaște deci suveranitatea și puterea lui Yahwe. Atunci Iosafat cere să fie chemat un prooroc al Domnului, iar Ioram îl cheamă pe Elisei. Ioram îl recunoaște pe Elisei ca prooroc, dar totuși nu îl întreabă ÎNAINTE să meargă la război. Îl întreabă doar acum când se află în această situație de criză. Totuși e bine că îl întreabă. Reacția lui Elisei este foarte interesantă. El este dispus să colaboreze doar din pricina lui IOSAFAT. El nu pare să îl bage în seamă pe Ioram, dar nici nu-l muștră pe IOSAFAT. El este dispus să întrebe pe Domnul. Iar răspunsul Domnului este surprinzător, și probabil a fost surprinzător și pentru Elisei. Domnul este gata să intervină cu 2 mari minuni în favoarea lui Israel: să umple niște gropi goale cu apă și să le dea o mare biruință împotriva Moabului. Ahab se afla după o perioadă îndelungată de respingere a harului. Înainte de înfrângerea din cap.22, Ahab a beneficiat și el de victorii asupra Sirienilor prin intervenția proorocilor. Ioram acum se afla în perioada harului, și așa se explică că în cap.22 alianța Ahab-Iosafat eșuează, iar acum alianța Ioram-Iosafat are succes. Dar minunea este condiționată de un test. Proorocul le cere să facă gropi în acea vale. Din punct de vedere militar manevra era absurdă. Oștile erau obosite și

însetate și nu mai aveau apă. Decizia cea bună era să caute rezerve de apă sau să se întoarcă înapoi și să își facă provizii mai mari de apă care să le ajungă pe drum. Să stai fără rezerve de apă în apropierea vrăjmașului și să îți irosești ultimii stropi de putere săpând în deșertul canicular gropi într-un pământ arid și uscat, era o nebunie. Dar pentru că era la porunca Domnului, era o nebunie a credinței. Dacă ei erau gata să creadă și să asculte acel Cuvânt al Domnului, Domnul era gata să facă o mare minune care să îi ajute să asculte și să se încreadă în TOT Cuvântul Domnului și în ORICE vreme. Ei ascultă, și minunea se produce! Harul este adus de mijlocitor și se revarsă când este ascultat Cuvântul Domnului rostit prin Mijlocitor. Și ce minune: în clipa jertfei de dimineață (harul se revarsă pe baza JERTFEI – principiu reamintit și prin SAREA prin care s-au vindecat apele Ierihonului) a venit apa pe drumul Edomului și s-a umplu toată țara cu apă. Nu a plouat, ci apa a venit pur și simplu pe drum, și gropile s-au umplu cu apă. Minunea a continuat; moabiții au crezut că apa e de fapt sânge și au crezut că împărații dușmani s-au nimicit între ei. Și-au părăsit posturile de apărare și s-au dus cu gândul să prădeze, și au fost luați prin surprindere de oștile alianței. Biruința a venit din partea Domnului. Israel intră în Moab și pârjolește țara după Cuvântul Domnului (compară 3:19 și 3:25). Spre deosebire de Ahab care arată milă sirienilor atunci când trebuia să îi nimicească (vezi 1 Împ.cap.20), Ioram aduce pedeapsa Domnului peste Moab după Cuvântul Domnului. Reacția împăratului Moabului de a-și jertfi întâiul născut pe zid explică mânia lui Yahwe împotriva Moabului. Dumnezeu Moabului era Chemoș, zeu care cerea oamenilor să-și jertfească proprii copii pentru a-i câștiga bunăvoința. Observăm o temă comună ultimelor tablouri:

- Ierihonul fusese zidit cu prețul întâiului și ultimului născut, din pricina blestemului rostit de Iosua.
- Elisei vindecă apele Ierihonului care împiedicau nașterea de **copii**.
- La Betel, Elisei bleastă **copiii batjocoritori** în Numele Domnului și 42 sunt omorâți de 2 de urși.
- Moabul este pedepsit de Domnul din pricina practicilor sale **de a-și jertfi proprii copii lui Chemoș**. Împăratul Moabului își jertfește fără folos întâiul născut.
- Și vom observa apoi cum Elisei intervine cu minunea cu undelemnul pentru ca **să salveze copiii** unei văduve cu datorii de robie.
- Și apoi Elisei se roagă și Sunamita poate **avea un copil**.
- Și apoi înviază **acest copil**.
- Naaman ajunge la Elisei din pricina mărturiei **unei fetițe din Israel** luată roabă de Sirieni.

Tema copiilor pare a fi o temă unificatoare în acest șir de minuni ale lui Elisei. Vom mai reveni la această observație. Înțelegem până acum că Domnul este un Domn al vieții care încurajează nașterea de copii, și pedepsește aspru pe cei ce își omoară copiii. Pârjolirea întregului Moab se explică din text ca o pedeapsă din pricina practicilor Moabiților de a-și jertfi proprii copiii lui Chemoș. Domnul însă poate interveni prin pedepsirea unei cetăți și a copiilor acesteia când mijlocitorul său este respins și batjocorit. Versetul 27b are o altă traducere în alte versiuni:

- Și o mare mânie a cuprins pe Israel....(Cornilescu)
- Și o mare mânie a fost împotriva lui Israel (NIV etc.)

Probabil că autorul se referă că a fost o mare mânie din partea Moabului împotriva lui Israel. Moabul nu se pocăiește de păcatele lui, ci își crește dușmănia împotriva lui Israel. Se poate propune și varianta că Domnul s-a mâniat pe Israel că a pârjolit tot Moabului și nu a respectat anumite cerințe de Deuteronom care cerea cruțarea copacilor etc. Dar pârjolul este anunțat de Domnul Însuși în 3:19, de aceea această ultimă variantă nu pare a fi susținută de text.

Îmi place mult expresia următoare:

- Nu veți vedea vânt și nu veți vedea ploaie, dar totuși valea aceasta se va umple de apă și veți bea, voi, turmele voastre și vitele voastre. ***Dar acest lucru este puțin (ușor) înaintea Domnului.***

Soluționarea unei situații de criză, facerea unei minuni este un lucru așa de ușor pentru Domnul și este puțin lucru înaintea Lui. Uneori, nouă oamenilor, situațiile de criză ni se par imposibile, ni se par munți de netrecut. Dar oare este ceva prea greu pentru Domnul? Dacă aducerea apei în pustie fără ploaie și fără vânt a fost un lucru așa de ușor pentru Domnul, oare dăruirea unui serviciu, a unei case, a unei familii, a unei vindecări, rezolvarea unei crize financiare, a unui conflict etc, nu este ceva atât de ușor pentru Domnul? Nu există situații imposibile, nici munți de netrecut. Totul e ușor pentru Domnul. Dar ce este mai greu pentru Domnul? Este poate să găsească vasul-mijlocitor care să-l convingă să rămână în țară, este să convingă inima lui Ahab să se smerească, este să convingă inima noastră să se încreadă deplin în El! Domnul poate rezolva o situație de maximă criză într-o secundă, dar are nevoie de ani de zile pentru a vindeca și modela inima noastră. Defocalizarea noastră fundamentală este că suntem axați pe soluționarea crizelor exterioare și nu înțelegem că adevărata miză este modelarea noastră interioară. Criza exterioară este îngăduită cu un scop precis și anume cu acela de a vindeca sau modela ceva în inima noastră. Criza exterioară este limitată în timp. Durata ei este programată cu precizie astronomică de Cel care știe de cât timp are nevoie inima noastră pentru a fi vindecată și

curățită de ceva anume. Domnul știe că ce va rămâne pentru eternitate este chipul Său care se zidește în inima noastră. Restul realizărilor exterioare vor trece. Dar El știe că noi trăim ÎNCĂ în această lume, și că noi NU AM VĂZUT lumea viitoare, și că presiunile de ACUM și de AICI sunt atât de mari! Și are grijă și de împlinirea nevoilor noastre în această lume. El are un plan cu noi ÎN ACEASTĂ LUME pentru a ne pregăti pentru LUMEA VIITTOARE. Lumea de acum nu este doar un simplu pretext care nu contează nicidecum în ochii Lui. Lumea de acum este o lume creată de El, și El știe că trăim încă în ea și ne va purta de grijă. Dar acest lucru este așa ușor pentru El, și se subordonează dorinței Sale de a ne binecuvânta pentru eternitate modelând în noi chipul Fiului Său! Ferice de cel care înțelege adevărata miză a vieții, și lasă lucrurile UȘOARE în mâna Domnului și alege să conlucreze cu Domnul pentru lucrurile GRELE care au în vedere schimbarea inimii noastre și apoi a celor din jurul nostru.

Mai întâi crezi că munții dinainte sunt de netrecut. Apoi, descoperi că este așa ușor pentru Domnul să îi zdrobească la picioarele sale. Și apoi înțelegi că Domnul NU VREA de fapt să zdrobească acei munți. Și înțelegi că nu poți lupta cu Domnul. Și alegi să te încrezi în înțelepciunea și bunătatea Lui. Dar apoi simți că disperi și crezi că acei munții vor rămâne mereu în fața ta. Dar apoi înțelegi că orice munte are o vreme și că Domnul NU VREA să îi îndepărteze O VREME ANUME. Dar apoi ÎI VA ÎNDEPĂRTA, și te va conduce spre confruntarea cu alți munți. Și tot așa. Așa e umblarea cu El. Așa e drumul. Nu dispera, nu îți pierde speranța, ci obișnuiește-te. În ziua fericirii FII FERICIT, iar în ziua necazului adu-ți aminte că Domnul a făcut-o și pe una și pe cealaltă ca omul să nu știe nimic din ce va fi după el.

Este interesant să observăm că Elisei se afla în mijlocul oștirii. De la Carmel, el se duse la Samaria acolo unde era împăratul. Dar împăratul a plecat la război fără se întrebe pe Domnul. Elisei nu a rămas la Samaria, ci a plecat și el cu oștirea și a parcurs un drum greu. A mers alături de soldați prin pustie, suferind de căldură și sete. Când împăraților le-a venit gândul să întrebe pe Domnul, Elisei era acolo, în mijlocul lor! Și ei se aflau pe drumul Edomului departe de teritoriul lui Israel. Deci dacă Elisei nu s-ar fi aflat acolo, nu ar fi fost timp să trimită pe cineva în Israel și să întrebe pe Domnul. Era o situație de maximă criză și deciziile trebuiau luate cât mai repede. Elisei, deși a fost ignorat la început, a mers cu oștirea. A dorit să fie în mijlocul lor sperând că va apărea un asemenea moment când împărații vor dori să întrebe pe Domnul. Iată că harul se ținea după cei ce aveau nevoie de el și nu invers! Harul se ține deci scai de cel păcătos. Și acest har s-a revărsat și în afara teritoriului lui Israel și s-a revărsat și peste Neamuri, respectiv Edom. Harul este și pentru Neamuri. Minunea cu Naaman va întări și mai mult acest aspect al harului adus de Dumnezeu prin Elisei.

Harul însă se revărsă acolo unde este credință și ascultare. Elisei vrea ca Ioram să învețe această lecție. De aceea nu se grăbește să-i răspundă (cu toate că Ioram era mult mai deschis către Domnul ca tatăl său Ahab!!!) și îi spune: Dacă nu ar fi Iosafat pe tine nici nu te-aș băga în seamă! La prima vedere, Elisei pare prea dur cu cel care îndepărtase pe Baal din țară și era mult

mai receptiv față de Domnul decât tatăl său Ahab. Dar cred că mai degrabă Elisei îl provoacă pe Ioram la schimbare. El nu vrea ca Ioram să ia mântuirea ca pe un lucru de apucat. El vrea ca Ioram să înțeleagă că Domnul așteaptă de la el o schimbare și așteaptă să calce pe urmele lui Iosafat. Harul se revarsă din abundență, dar se revarsă așteptând schimbarea celui păcătos!

Înmulțirea undelemnului

– 4:1-7 –

Harul s-a revărsat acum asupra cetății Ierihonului, și apoi asupra împăratului Israel și asupra celor 3 oștiri unite ale Israelului, Edomului și Iuda. În cap.4a harul se revărsă asupra unei femei din popor, asupra soției unuia din fiii proorocilor. Tradiția ebraică spune că acel om care se temea de Domnul ar fi fost Obadia și că datoriile lui Obadia erau în urma împrumuturilor făcute cu scopul de a hrăni pe acei 100 de prooroci ascunși de el în peșteră. Nu știm exact. Obadia era slujbaş la curtea împăratului, pe când soțul femeii din capitolul 4 era un fiu al proorocilor. Expresia *fiii proorocilor* ne trimite cu gândul la o nouă generație de prooroci, formată din urmașii proorocilor care au suferit pe timpul Izabelei. Obadia era contemporan cu generația de prooroci, și nu era un prooroc. Deci pare puțin probabil care bărbatul femeii din cap.4b să fie Obadia.

O femeie vine cu o cerere la Elisei. Situația era cu adevărat dramatică. Din pricina datoriilor soțului ei care murise, ea se afla în pericol să își piardă cei 2 copii pe care creditorul vroia să îi ia ca robi. În vremea aceea era foarte dificil pentru o femeie să muncească și să își întrețină singură familia. Majoritatea muncilor erau de natură fizică și erau prestate de bărbați. Femeile se îngrijeau de casă și trăiau din venitul adus în casă de soț. Situația părea fără ieșire pentru această văduvă disperată. Femeia *a strigat* către Elisei. Strigătul arată disperarea ei pe de o parte, iar apoi, pe de altă parte, poate așteptarea ei ca Elisei să intervină. Soțul ei se temuse de Domnul și fusese un prooroc. Însă a murit când era încă în putere. Ea și copiii ei nu erau vinovați de situația în care ajunseseră. Nici Elisei nu era vinovat, dar văduva pare că așteaptă ca el să facă ceva. Dar probabil nu se așteaptă la o minune. Probabil că se aștepta ca Elisei să vorbească cu împăratul sau cu căpetenia oștirii (vezi 4:13). Elisei era un om cu influență și ajutând pe împărat să câștige multe războaie împotriva vrăjmașilor lui, putea oricând să ceară ce vroia împăratului.

Elisei este sensibil la nevoia văduvei disperate, dar soluția propusă de el este cu totul alta. El intervine cu o minune: înmulțirea undelemnului. Și aici sunt câteva observații interesante:

- Elisei pornește de la ceea ce avea femeia în casă: un vas cu undelemn.
- Elisei provoacă credința acestei femei și îi cere să își umple casa cu vase de prin vecini.
- Undelemnul a curs nelimitat. Numărul vaselor a limitat cantitatea de undelemn de care s-a putut bucura această familie săracă și încercată.

- După înmulțirea undelemnului, Elisei îi cere întâi să își plătească datoria și apoi să trăiască cu ce va rămânea.

Elisei propune o soluție atipică, o soluție miraculoasă care să vină direct din mâna Domnului. Elisei vede în situația de criză o oportunitate pentru ca femeia să poată experimenta puterea lui Dumnezeu, și credința ei și a copiilor să crească în Domnul. Este foarte sugestiv că Elisei pornește nu de la ceea ce NU are femeia, ci de la ceea ce are: un vas cu undelemn. Apoi, nu face minunea deodată, ci o implică pe femeie și pe fiii acesteia. La fel cum în cap.3 el cere oștirii să sape gropi în deșert, la fel și aici el cere familiei acesteia să umple casa cu vase goale. El le provoacă credința, iar aceștia răspund provocării. La fel ca în cap.3 harul se revarsă acolo unde este credință, și unde se cere ajutorul Mijlocitorului. Elisei îi spune femeii să nu ceară puține vase. Minunea este atât de sugestivă: harul este nelimitat. Doar numărul vaselor și mărimea lor limitează revărsarea lui pe pământ. Minunea ilustrează ceea ce am comentat îndelung deja de faptul că îndurarea revărsată pe pământ este proporțională cu mărimea vasului prin care se revarsă. Femeia a cerut multe vase, căci i-a ajuns să plătească și toată datoria dar și să trăiască ea și fiii ei. Elisei pare să transmită mesajul unei ABUNDENȚE de har. Ierihonul este iertat, iar apele rele ale acestuia devin ape vindecătoare. O alianță controversată formată din 2 împărați idolatri și unul bun, cer o înștiințare de la Elisei, dar Domnul le dă prin Elisei mai mult decât un răspuns: le dă apă în pustie și o victorie totală asupra numeroasei oștiri a Moabiților. O femeie cere lui Elisei să își folosească influența sa la curtea împăratului, Dar Elisei răspunde printr-o mare minune în care undelemnul este înmulțit nelimitat. Singura limită este pusă de credința femeii, de numărul și mărimea vaselor din țară. Iată deci că harul se revarsă acolo unde este credință și se revarsă proporțional cu credința respectivă. Harul este nelimitat, dar credința oamenilor dimensionează cantitatea de har revărsată pe pământ. Se pare că în acest șir de minuni din cap.2b-8, naratorul ilustrează prin acestea diferite fațete și legități ale HARULUI care se revarsă prin Elisei peste țară. Harul revărsat peste văduvă nu a avut în vedere doar soluționarea situației de criză, ci și revelarea puterii și purtării de grijă a lui Dumnezeu pentru ea. Farmecul unei minuni este acela că ne ajută să vedem soluția venind DIRECT din mâna lui Dumnezeu. O intervenție reușită a lui Elisei la curtea împăratului ar fi însemnat tot o soluție din mâna lui Dumnezeu. Dar ochii plini de praf a oamenilor ar fi văzut mai greu acest lucru. Atunci când se produce o minune credința este ajutată să vadă intervenția directă a Domnului. Femeia află că Yahwe cunoaște necazul ei, că îi pasă de durerea ei și că este dispus să intervină cu marea Sa putere pentru a o ajuta. Și minunea este făcută în mijlocul lui Israel pentru ca toți să afle despre ea și să laude pe Domnul. Minunile sunt deci necesare mai ales într-o perioadă de apostazie, împietrire și necredință. Și minunile lui Elisei sunt făcute exact într-o astfel de perioadă. Observăm din nou că lui Dumnezeu îi pasă de COPII. El intervine pentru a proteja pe copiii proorocului plecat acasă la Domnul, și pentru a-i ține pe aceștia aproape de mama sa. Soarta copiilor nu se află în mâna părinților, ci în mâna Domnului. Dacă părinții pleacă acasă la Domnul, copiii nu sunt pierduți ci sunt în mâna Domnului, adevăratul și eternul lor Părinte. În

fața minunii cu undelemnul nimeni nu trebuie să se îndoiască de faptul că Domnul va purta de grijă copiilor săi chiar dacă el va pleca la Domnul când aceștia sunt încă mici și vulnerabili.

Există o similitudine între această minune și minunea aducerii apei în pustie din cap.3. În cap.3 ei au săpat groapă lângă groapă, și gropile au fost umplute cu apă. Acum, femeie așează vas lângă vas și vasele sunt umplute cu undelemn. În ambele situații minunea se produce cu participarea celui care are nevoie de ea. De ce există această similitudine? Autorul ne-ar putea transmite următoarele lucruri:

- Harul nu se revarsă doar într-un context public, și nu doar pentru cel care are un rol cheie în trezirea spirituală a poporului (împăratul), ci harul se revarsă și în ascuns, și pentru o văduvă anonimă și săracă din popor.
- Harul există și se revarsă cu maximă generozitate, dar e nevoie de vase, e nevoie de credință pentru ca acesta să fie primit de oameni.

Nașterea și învierea fiului Sunamitei

– 4:8-37 –

La începutul capitolului 4 avem o femeie săracă ce are 2 copii, dar i-a murit soțul și este plină de datorii. Apoi, în cap.4 avem o femeie bogată ce are soț dar nu are copii. Văduva cere ajutorul lui Elisei, Sunamita oferă ajutor lui Elisei. Femeile sunt din categorii sociale diferite și cu nevoi diferite. Dar harul este disponibil pentru ORICINE indiferent de categoria socială.

Sunamita este o femeie bogată. Ea nu are însă inima alipită de bogății. Ea vrea să își pună bogățiile în slujba Domnului și nu trăiește în robia de a dori mereu mai mult și mai mult. Când Elisei o întreabă dacă poate pune o vorbă bună pentru ea împăratului sau căpeteniei oștirii, ea răspunde așa de frumos: ***Eu locuiesc liniștită în mijlocul poporului meu.*** Sunamita se gândește să pună în slujba Domnului ceea ce Domnul i-a dăruit mai mult. Dacă Domnul i-a dăruit mai mult decât are nevoie, i-a dăruit ca să poată ajuta pe alții. Și ea vrea să ajute pe omul lui Dumnezeu, Elisei. La început îi dă de mâncare ori de câte ori trece pe acolo. Elisei a refuzat inițial. Dar ea a insistat. Ea nu a avut o dorință pasageră, ci o dorință sinceră. Ea nu a fost politicoasă doar, căci atunci ar fi cedat în fața refuzului lui Elisei. Ea a dorit să ajute cu adevărat! După o vreme ea s-a gândit să crească în slujire, să facă MAI MULT decât ce făcuse la început. Și alături de masa caldă ea a oferit și cazare lui Elisei. Se consultă cu soțul ei și face o cameră nouă pentru Elisei. Ea nu lucrează de capul ei, ci slujirea ei se manifestă în cadrul legitimat de Domnul, și anume sub autoritatea soțului ei. Ea nu pune slujirea mai presus de soț, ci se consultă cu acesta în deciziile sale și acesta este de acord cu inițiativele ei de slujire.

Observăm și bunul simț al lui Elisei. Pe de o parte este nevoie ca Sunamita să stăruie ca el să mănânce la ea. Pe de altă parte el nu ea ca un lucru de apucat ceea ce primește de la Sunamita. El nu își spune: Eu sunt mijlocitorul, Eu sunt cel datorită căruia Domnul mai rămâne în țară! Deci mi se cuvine să fiu îngrijit și toți ceilalți îmi sunt îndatorați. Elisei se simte el îndatorat și vrea să răsplătească slujirea Sunamitei. Dar slujirea Sunamitei strălucește prin aceea că este total dezinteresată. Sunamita nu așteaptă NIMIC în schimb. Ea este bucuroasă să Îl poată sluji pe Domnul și să facă un bine omului lui Dumnezeu.

Sunamita slujește cu sinceritate și nu o face din interes. Ea nu face troc cu Dumnezeu. Sunamita strălucește enorm ca vas minunat al credinței în cartea 1,2 Împărați. Sunamita este pusă în contrast cu celelalte personaje ale cărții care beneficiază de diferitele minuni făcute de Ilie și Elisei.

Celelalte personaje ale cărții	SUNAMITA
<p>Văduva din Sarepta rostește de-abia <u>după</u> <u>învierea fiului ei</u> lui Ilie: <i>Cunosc acum că ești un om al lui Dumnezeu, și cuvântul Domnului în gura ta este adevăr!(1 Împ.17:24)</i></p>	<p>Sunamita ajunge la această concluzie cu privire la Elisei ÎNAINTE să primească ceva de la acesta sau să asiste la vreo minune: <i>iată știu că omul acesta care trece totdeauna pe la noi, este un om sfânt al lui Dumnezeu.(2 Împ.4:9).</i></p>
<p>Celelalte personaje se apropie de Elisei când sunt în necaz, și se apropie cu gândul să ceară.</p>	<p>Sunamita se apropie de Elisei când nu este în necaz, și se apropie de el nu ca să ceară, ci ca să dăruiască.</p>
<p>Celelalte personaje sunt mai deschise spre slujire, spre dăruire și ascultare, DUPĂ ce Domnul le rezolvă problemele și necazul.</p>	<p>Sunamita slujește din toată inima CHIAR dacă problema ei nu este soluționată, chiar dacă Domnul nu i-a dat nici un copil (și în vremea aceea era mult mai complicat să fii femeie stearpă!)</p>
<p>Văduva din cap. 4a STRIGĂ lui Elisei să facă ceva pentru situația ei. Soțul ei slujise pe Domnul și ea făcea parte din puținii credincioși din Israel. Din perspectiva ei părea că Domnul ESTE DATOR să intervină.</p>	<p>Sunamita nu cere nimic lui Elisei pentru slujirea ei și nici nu consideră că Domnul ar fi fost dator să-i dea un fiu. Ea este împăcată cu situația și acceptă cu smerenie voia suverană a lui Dumnezeu. Ea se simte datoare să slujească Domnului, și nu îl consideră pe Domnul dator să îi împlinească toate nevoile ei.</p>

<p>Când copiii îi sunt luați ca robi, văduva din cap.4a cade în disperare și plânge, și strigă către Elisei să facă ceva.</p>	<p>Când fiul ei moare, Sunamita își stăpânește plânsul și disperarea, așează copilul în patul lui Elisei, și apoi se duce la Elisei, îi îmbrățișează picioarele și îi spune cu blândețe două întrebări: <i>Am cerut eu domnului meu un fiu? N-am zis eu: <u>Nu mă amăgi!</u> ?</i></p>
<p>Fiii proorocilor îl lasă pe Ilie se plece spre Iordan. Doar Elisei îi spune: <i>Viu este Domnul și viu este sufletul tău că nu te voi părăsi. (2 Împ.2:2,4,6)</i></p> <p>Ghehazi ia toiagul lui Elisei și se duce înaintea dornic să facă o minune pentru propria sa glorie.</p>	<p>Dar Sunamita îi spune lui Elisei: <i>Viu este Domnul și viu este sufletul tău că nu te voi părăsi. (2 Împ.4:30).</i></p>
<p>Când îi moare fiul văduva din Sarepta cade în disperare și îl ceartă pe Ilie: <i>Ai venit la mine să aduci aminte Domnului de nelegiuirea mea și să-mi omori fiul?</i> (1 Împ.17:18)</p>	<p>Când îi moare fiul, Sunamita se duce la Elisei, îi îmbrățișează picioarele și crede că acesta îi poate învia fiul din morți.</p>

Toate aceste contraste ne sugerează că Sunamita este un personaj special în această carte. Ea se distinge de toate celelalte personaje, ea se distinge și de Ghehazi, ucenicul lui Elisei, și seamănă mai degrabă cu Elisei, atunci când acesta călca pe urmele lui Ilie. Și naratorul oferă o atenție specială Sunamitei. El condensează în acest capitol mai bine de 10 ani din viața ei (detaliile din text ne sugerează că băiatul ei avea cel puțin 10 ani când a murit). Naratorul ne arată consecvența ei în slujire, dar și creșterea ei în credință de-a lungul timpului. Să analizăm dinamica și evoluția credinței ei.

Primul pas al credinței: Sunamita acceptă voia suverană a lui Dumnezeu pentru viața ei. Deși făcea parte din rămășița credincioasă a lui Israel (așa de mică în vremea aceea de apostazie), iată că era lipsită de un fiu. Chiar și Ahab și Izabela au avut copii, și chiar și cei mai nelegiuți din popor au avut urmași, dar ea nu putea avea copii. Lucrul acesta este foarte dificil pentru orice cuplu din orice vreme. Dar mai ales în vremea aceea când lipsa moștenitorilor era cu

adevărat o problemă, când lipsa copiilor era de regulă percepută ca pe un blestem, ca pe o pedeapsă divină. Sunamita nu se răzvrătește, nu renunță la Yahwe, nu lasă ca răceala să se așeze între ea și Domnul. Cu siguranță că a trecut prin multe lupte și frământări interioare, și prin multe momente când a fost ispitită să cârtească. Lucrul cel mai de preț pentru o soție era copilul. Ea a fost lipsită de cel mai minunat dar pe care îl mai poate avea o soție. Ea trăiește mulțumită. Ea nu se resemnează, ci acceptă cu adevărat situația. Ea trăiește liniștită în mijlocul poporului ei. Liniștea vine din faptul că îl avea pe Domnul și avea deplină încredere în voia și înțelepciunea Sa.

Al doilea pas al credinței: Inima Sunamitei nu se lipește de lucrurile materiale. Domnul o binecuvântează și ea este o femeie bogată în comunitate. Și de obicei, oamenii lipsiți de un dar într-un domeniu încearcă să se refugieze în alte domenii. Dar ea nu se refugiază în goana după a avea mai mult și vede în bogății o compensație a faptului că nu avea copii. Ea primește din partea Domnului bogățiile, și nu lasă ca darurile primite să-i facă concurență Dătătorului. Ea nu este cu nasul pe sus pentru că are mai mult, și nici nu cade în robia dorinței de a avea mai mult și mai mult. Ea trăiește liniștită în mijlocul poporului ei (vezi 4.13).

Al treilea pas al credinței: Sunamita se implică cu toată inima în slujire. Ea vede o nevoie și are inițiativa slujirii. Ea înțelege că Domnul i-a dat mai mult pentru a putea ajuta și pe alții. Și ea vrea să îl slujească pe omul lui Dumnezeu. Începe cu puțin: cu oferirea unei mese calde ori de câte ori Elisei trecea prin Sunem. Dar o face cu toată inima. Sunamita cunoaște că Elisei este omul lui Dumnezeu înainte de a primi ceva de la el sau de a vedea o minune. Ea slujește dezinteresat. Ea nu stăruie de Elisei ca să primească slujirea ei ca să o ajute. Ea se apropie de vasul harului nu pentru a cere, ci pentru a dărui!

Al patrulea pas al credinței: Sunamita crește în slujire. Ea se gândește cum să dezvolte slujirea ei, cum să facă mai multe decât a făcut până acum. Și după ce primește aprobarea soțului face o cameră specială pentru omul lui Dumnezeu care se pare că trecea destul de des pe acolo. Sunem se afla pe drumul dintre Carmel (reședința lui Elisei) și Samaria (capitala țării). Astfel s-ar putea explica frecvența ridicată cu care Elisei trecea prin Sunem. Și ea face cu toată inima și fără nici un interes, ea nu caută o recompensă pământească. Când i se face oferta de a cere ceva, ea nu cere nimic.

Al cincilea pas al credinței: Chiar dacă Sunamita nu cere nimic, Domnul decide să îi încurajeze credința și slujirea printr-o mare minune. Domnul îi dăruiește un copil! Când i se face oferta, răspunsul ei este: *Nu! Domnul meu, omule al lui Dumnezeu nu amăgi pe roaba ta!* Era o provocare pentru credința Sunamitei. Ea depășise faza întrebărilor și a zbaterilor. Pur și simplu acceptase voia lui Dumnezeu, și închisese de mult rana. Dar acum Elisei redeschide rana, redeschide dorința, redeschide durerea și o reasează pe Sunamita în frământarea veche legată de nașterea unui copil. Nu știm exact ce a fost în sufletul Sunamitei, cât de mult a crezut ea, sau

dacă minunea s-a produs pe baza credinței lui Elisei. Nu știm, dar putem presupune că Sunamita a acceptat provocarea și că credința ei a fost încurajată enorm prin minunea nașterii copilului. Deși ea a slujit necondiționat și dezinteresat, Domnul a vrut să o răsplătească. Dar răsplata nu a fost doar copilul, ci și încurajarea și creșterea credinței Sunamitei. Copilul era dovada puterii, bunătății și a faptului că Domnul răsplătește pe cine îl caută! Dar ce fel de răsplată este aceasta că primește MAI TÂRZIU ceea ce majoritatea din popor a primit din tinerețe și fără tot acest drum al durerii. În cele din urmă copilul a venit când nu mai era dorit, când nu mai era speranță.

Avraam și Sara primesc un copil la bătrânețe. Cine ar dori un copil la bătrânețe? Sara reacționează astfel: **Dumnezeu m-a făcut de răs: oricine va auzi va râde de mine** (Gen.21:6-7). Elisabeta rămâne la bătrânețe însărcinată cu Ioan Botezătorul: ea s-a ținut ascunsă de tot 5 luni. **Căci**, spunea ea, **iată ce mi-a făcut Domnul când Și-a aruncat ochii spre mine, ca să-mi ia ocară dintre oameni.** (Luca 1:24-25). Cu siguranță că e minunat că Domnul i-a luat ocară dintre oameni. Dar cine ar prefera să fie în locul ei? După o viață de ocară, la final să i se ia ocară. Și când i se ia, ea să se rușineze și să nu aibă curajul să spună celorlalți din jur că e însărcinată. Nu e mai simplu să faci un copil la tinerețe? Nașterea copilului la bătrânețe nu poate fi în sine o răsplată sau o compensare a lipsei lui atâta timp. Cu toate acestea, Domnul decide să intervină cu o minune pentru a da Sunamitei, Sarei și Elisabetei un copil. Dar dacă tot a intervenit cu o minune, nu putea să o facă mai devreme? De ce a întârziat așa de mult timp? Adevărata răsplată se ascunde în altă parte. Ea nu se regăsește în copil, ci în ceea ce s-a adunat în sufletul Sunamitei pe acest drum tumultuos al credinței. Zbaterea sufletului ei înaintea Domnului în fața dureroasei realități că Domnul nu-i dăruiește un copil a adus-o mai aproape de Domnul, a desprins-o de pământ, a ajutat-o să își găsească fericirea doar în Domnul, a învățat-o că trăirea în neprihănire nu este urmată întotdeauna de răsplăți pământești, a provocat-o să se alipească de patria viitoare și să fie o străină și o călătoare pe pământ, a ajutat-o să subordoneze toate visele și dorințele sufletului dorinței de a-L cunoaște și de a-L sluji pe Dumnezeu. Într-un cuvânt: a lărgit vasul inimii ei prin care harul se putea revărsa peste Israel. Răsplata așteptării și răbdării Sunamitei nu a fost COPILUL, ci ce a adunat din Domnul din timpul procesului. Și când copilul a venit, nu COPILUL a fost marele dar, ci manifestarea puterii lui Dumnezeu într-o situație care părea imposibilă. Cu siguranță că și copilul a fost o mare bucurie și ridicarea ocării ei dintre oameni a produs o ușurare a sufletului. Dar cum spuneam, nu aceasta putea fi răsplata. Răsplata trebuie căutată în procesul tainic de lărgire a vasului credinței inimii ei. Vasul credinței se lărgeste prin încercări și necazuri, prin așteptare și răbdare, prin perseverența de a alege să crezi în bunătatea lui Dumnezeu când realitatea de fiecare zi o contrazice flagrant. Nașterea copilului este în primul rând o întărire a credinței ei. Atunci când primim un lucru deodată și fără așteptare și frământări, avem impresia că ni se cuvine, îl luăm ca pe un lucru de apucat, nu vedem atât de clar că vine din mâna lui Dumnezeu prin manifestarea puterii și milei Sale, și avem tendința să ne lipim inima de lucru primit. Dar după o lungă și dureroasă așteptare lucrurile stau altfel: cunoaștem că am primit din mâna Domnului, cunoaștem că totul îi este cu putință, cunoaștem că am primit prin har și nu

pe baza meritelor noastre, și nu lăsăm darul să ne separe de minunatul Dătător. Marile întrebări nu apar când primim repede, ci când primim după o lungă așteptare. Și marile răspunsuri se nasc din marile întrebări. Dar marile întrebări se nasc din lacrimi și durere. Fără ele însă nu vom ajunge niciodată la marile răspunsuri. Și fără marile răspunsuri, viața noastră va fi săracă și superficială, străină de bogățiile cerului și de slava eternă pentru care am fost creați. Când considerăm adevărata răsplata lărgirea vasului inimii noastre și o cunoaștere mai profundă a lui Dumnezeu, și nu darul în sine, atunci suntem pe drumul cel bun. Dacă darul în sine ne rămâne marea mângâiere și răsplată suntem încă departe de alergarea paulinică (vezi Filipeni cap.3). Mai presus de dar este apropierea de Dătător. Dar e important și trebuie să ne bucurăm de el, dar mai presus de dar, este alipirea de Dătător prin intermediul darului. Cei care au parcurs labirintul credinței și au primit darul la ieșirea din labirint nu au rămas blocați pe dar, ci pe slava Dătătorului (vezi cântarea Anei din 1 Sam cap.2 și cântarea lui Zaharia din Luca 1, vezi Psalmul 18 etc.). Sunamita nu a început să cânte după nașterea copilului: ce minunat ești tu, copilule, ce minunat ești tu!, ci a cântat mai întâi: ce minunat ești Tu, Doamne! Și nu pentru că a primit și ea un copil doar, ci că prin primirea copilului a văzut slava și puterea Domnului! Cap.2b-4a înalță abundența harului venit în țară prin Elisei. Minunea cu vasele umplute cu undelemn din cap.4a ne atrag atenția că harul e infinit, și că doar mărimea masului dimensionează manifestarea acestuia pe pământ. Și ar apărea întrebarea: cum se poate lărgi vasul credinței cuiva? Se pare că tabloul cu Sunamita răspunde la această întrebare. Traseul credinței Sunamitei creionează DRUMUL pe care trebuie să umblăm pentru ca vasul credinței noastre să crească. Drumul nu e ușor, dar este singurul drum spre slavă.

Al șaselea pas al credinței. Urmează marea încercare. Băiatul se naște și trec anii. Băiatul crește și are mai bine de 10 ani căcil autorul ne spune că el obișnuia să se ducă pe la tatăl său la secerători. Și deodată se întâmplă un lucru neașteptat: începe să îl doară capul și moare pe genunchii mamei sale. Ce s-a întâmplat? Cum de a fost posibil? Cum de a îngăduit Domnul așa ceva? Domnul, la prima vedere, pare cinic, sadic. Sunamita biruise dorința și durerea de a avea un copil. Trăia mulțumită în mijlocul poporului ei slujind cu toată inima pe Domnul. Fără să ceară, Domnul îi dăruiește un copil. Sunamita se bucură și își alipește inima de copil, ca orice mamă iubitoare. Și deodată, copilul moare pe loc, și pe genunchii ei. Nu există semne de avertisment înainte. Este pur și simplu o încercare ȘOC. Încercarea vine ca un trăsnet, fără nici-o înștiințare, fără nici cel mai mic semn de prevenire. Ce s-a întâmplat? Încercarea Sunamitei seamănă cu încercarea care a venit peste Iov. Acolo încercarea vine deodată și fără nici cel mai mic avertisment. Dar încercarea care a venit peste Iov a fost orchestrată de Satan. El a dorit prin încercare să distrugă credința lui Iov și să îl facă să blesteme pe Dumnezeu în față. Satan mizează pe ȘOC, pe elementul surpriză, pe necazul neașteptat. Cred că și în această situație s-a întâmplat ceva similar. Sunamita pășea pe drumul devenirii eliseice. Într-adevăr, ea nu seamănă cu nici unul din celelalte personaje ale cărții. Singurul cu care seamănă este Elisei. Sunamita pășea cu îndrăzneală pe drumul devenirii eliseice și își lărgea vasul credinței și al inimii ei. Domnul putea

lucra prin ea cu mare putere și putea revărsa din ce în ce mai multă îndurare pe pământ. Și atunci, cred că cel rău a cerut ca ea să fie cernută ca grâul. La fel cum Satan a cerut cernerea lui Iov, și apoi cernerea ucenicilor, cred că la fel a cerut și cernerea Sunamitei. Sunamita deranja în războiul spiritual și ascensiunea ei spirituală era amețitoare. Și atunci Satana cere cernerea ei. Bine, acest lucru îl face Satan. Dar Dumnezeu acceptă. De ce acceptă Dumnezeu? De ce ar accepta Dumnezeu să dea pe mâna celui rău pe copilul său cel preaiubit? Sunt măcar două răspunsuri la această întrebare, răspunsuri care nu se exclud, ci pot merge împreună:

- Satana are dreptul să ceară cernerea celor credincioși. Se pare că în acest război spiritual, și în procesul mântuirii, TESTAREA credinței este un element obligatoriu. Mântuirea nu poate avea loc fără testarea celui care umblă pe drumul mântuirii. Este ceva drept ca să fie testat cineva care la un moment dat a fost răzvrătit și acum se întoarce la Domnul. Pe baza credinței sale, el este iertat, mântuit pentru eternitate și așezat pe scaunul de domnie al Domnului, în slavă. Beneficiile credinței sunt nemărginite. Dar procesul este DREPT doar dacă credința este autentică. Și este o singură cale pentru a se dovedi autenticitatea credinței: testarea ei. Există această legitate în procesul mântuirii, și se pare că în virtutea ei, cel rău are dreptul să ceară cernerea celor credincioși. Iată câteva pasaje care ar susține această variantă de răspuns:
 - Discuția dintre Dumnezeu și Satan despre Iov din Iov cap.1
 - *Domnul a zis: Simone, Simone, Satana v-a cerut să vă ceară ca grâul. Dar Eu m-am rugat pentru tine ca să nu se piardă credința ta...(Luca 22:31-32)*
 - *În ea voi vă bucurați mult, măcar că acum, **dacă trebuie**, sunteți întristați pentru puțină vreme, prin felurite încercări, pentru ca încercarea credinței voastre, **cu mult mai scumpă decât aurul care piere, și care totuși este cercat prin foc**, să aibă ca urmarea lauda, slava, cinstea, la arătarea lui Isus Hristos...(1 Petru 1:7-7).*
 - *Nu te teme nicidecum de ce ai să suferi. Iată că diavolul are să arunce în temniță pe unii din voi ca să vă încerce. Și veți avea un necaz de 10 zile. Fii credincios până la moarte și-ți voi da cununa vieții. (Apoc.2:10)*

Cu siguranță că Domnul pune limite Ispitorului și nu va îngădui să fim ispitiți peste puterile noastre, dar totuși va îngădui să fim cernuți. Și cernerea nu va fi deloc ușoară. Este important să știm că cel ce operează cernerea este Satan. Oare ar putea Domnul să orchestreze ca toți fiii lui Iov să moară în aceeași zi și să-l ispitească astfel pe Iov să blesteme Numele Domnului? Nicidecum! Domnul nu ispitește și nici nu poate ispiti pe nimeni. Cu toate acestea Domnul îngăduie cernerea operată de cel rău, și în cele din urmă El Însuși vrea să testeze CREDINȚA.

- În prima fază a cernerii suntem față în față cu necazul, cu problema vizibilă. Apoi însă dăm cortina la o parte și înțelegem că în spate este cel rău care vrea să ne distrugă credința. Dar apoi dăm o altă cortină și înțelegem că în cele din urmă Domnul a îngăduit cernerea noastră și că dacă este cineva cu care trebuie să ne certăm, El este. Și rămânem singuri pe scena întrebărilor noastre cu Domnul. Și ne întrebăm: Totuși, de ce, Doamne!? Dumnezeu Însuși vrea să ne testeze credința, vrea să vadă dacă avem deplină încredere în El. Dar testul nu este doar de dragul testului. Fiecare încercare are un rod, o urmare, un bine infinit mai mare care izvorăște din ea. Când Domnul îngăduie încercarea, El privește spre acel rod, spre acel BINE, care în ochii Lui este atât de mare încât suferința, și încercarea devine atât de mică. BINELE este atât de mare încât Dumnezeu Se poate convinge pe Sine ca în virtutea acestui bine, să poată îngădui suferințe așa de mari peste copiii Săi pe care îi iubește atât de mult! Pavel, prin Duhul, spune: ***Eu socotesc că suferințele din vremea de acum nu sunt vrednice să fie puse alături cu slava viitoare, care are să fie descoperită față de noi.*** (Rom.8:18) Dacă Pavel, care doar întrezărea puțin slava viitoare, și era încă în mijlocul unor mari suferințe, socotește suferințele de acum nevrednice să fie comparate cu slava viitoare, oare ce va spune Dumnezeu Însuși despre același lucru? Da, oare ce ar spune Domnul, care este singurul care poate măsura slava eternă la care cheamă pe copiii Săi? Da, oare ce ar spune Domnul despre același lucru, El care are perspectiva eternității? Da, oare ce ar spune Cel care datorită acestei slave, a acceptat El Însuși moartea, și încă moartea de cruce? Înainte să pășească pe drumul Golgotei, privind spre slava viitoare, Mântuitorul s-a rugat: *Tată, vreau ca acolo unde sunt Eu, să fie împreună cu Mine și aceia, pe care Mi i-ai dat Tu, ca să vadă slava Mea, slavă, pe care Mi-ai dat-o Tu; fiindcă Tu M-ai iubit înaintea de întemeierea lumii.* (Ioan 17:24). Cu siguranță că Domnul ar spune de infinit de ori mai convins decât Pavel: ***EU, Domnul Domnilor, și Împăratul Împăraților socotesc să suferințele de acum NU SUNT DELOC vrednice să fie puse alături de slava viitoare.*** Suferința este singurul drum către slavă. Nu este altul. Dar slava este atât de mare! La întrebarea: Doamne, cum poți să îngădui atâta suferință în viața copiilor Tăi de îi lași să fie cernuți atât de tare de cel care îi urăște cu o ură de noapte?, putem să răspundem cu o altă întrebare: Doamne, cât de mare trebuie să fie slava viitoare încât ea te convinge pe Tine, care ne iubești atât de mult, să ne lași să gustăm atâta suferință? Doamne, cât de mare trebuie să fie slava viitoare, pentru ca în lumina ei, Tu să spui că suferința de acum ,atât de reală și intensă, pălește ca o lumânare în fața uraganului?

Cred că în spatele morții copilului s-a aflat cel rău. Dar Domnul a îngăduit cernerea Sunamitei. Domnul privea însă spre RODUL acestei încercări. În urma acestei încercări, vasul credinței Sunamitei s-a mărit nespus de mult, și harul care s-a putut apoi revărsa prin ea către ceilalți a crescut exponențial. Iar harul care se revărsa prin noi către ceilalți în primul rând ne

transformă pe noi, amprentează în noi chipul Fiului lui Dumnezeu, înmulțind astfel slava eternă de care vom avea parte în ziua aceea, după cum ne spune același Pavel:

- *Căci întristările noastre ușoare de o clipă lucrează pentru noi tot mai mult o greutate veșnică de slavă!* (2 cor.4:17)

Cu siguranță că noi nu înțelegem exact de ce, și nici nu vedem slava viitoare. Nu înțelegem exact cum anume lucrează suferința prezentă spre lărgirea vasului nostru, spre modelarea noastră și spre mântuirea celor din jur și spre slava eternă. Și aici intervine credința. Trebuie să alegem să credem! Să credem că suferința nu e în van și nu e o testare doar de dragul testării. Ea este o testare de dragul creșterii slavei de care vom avea parte o eternitate. Să alegem să credem că suferința noastră este spre lărgirea vasului nostru și spre mântuirea celor din jur, și deci că astfel pășim pe urmele Mielului și pășim spre singurul drum spre slavă. Și întrebarea noastră să nu fie: De ce, Doamne! Căci ȘTIM DE CE! Singura noastră întrebare să fie: Doamne, să fie vorba de o mie sau de zece mii?.....de oameni care vor fi aduși spre mântuire în urma jertfei noastre umile de suferință?

Vasul credinței Sunamitei a fost lărgit mai întâi prin faptul că Domnul a întârziat să îi dea un copil. Apoi, vasul a fost mărit prin faptul că i-a dat copilul printr-o minune. Iar acum vasul este provocat să crească prin faptul că Domnul îi ia copilul.

Al șaptelea pas al credinței. Sunamita reacționează excepțional. Ea nu disperă, și nici nu bleastă pe Domnul în față. Ea nici nu îi spune soțului ei că a murit, ci își ascunde durerea. Ea se duce direct la omul lui Dumnezeu! Și când este întrebată de copil, ea răspunde: bine! De ce reacționează așa femeia? Ea știe că Domnul nu lucrează așa, ea știe că nu așa este Dumnezeu. Și ea are speranța învierii fiului ei. Ea și-a adus aminte poate de Genesa 22 și apoi de învierea fiului văduvei din Sarepta de către Ilie. Ea are speranța învierii. Și de aceea vrea să îi protejeze pe cei apropiați. Vrea să îi protejeze de suferință, dar și de ispita îndoielii față de Dumnezeu care ar putea apărea. Ea poartă singură povara și are tăria să își ascundă durerea. Ea alege să nu se pronunțe încă, să își amâne reacția. Ea știe că deznodământul este altul, și se duce la Elisei, omul lui Dumnezeu. Ea nu aruncă cu pietre în el, ci cade la picioarele lui și are o singură întrebare: *N-am zis eu: nu mă amăgi!*? Încercarea este și pentru Elisei. Elisei nu fusese înștiințat de Domnul cu privire la cele întâmplate. Acest lucru întărește ipoteza că evenimentul a fost de fapt un atac spiritual asupra credinței, atât asupra Sunamitei cât și asupra lui Elisei. Dumnezeu nu era așa. Dumnezeu promisese un fiu. Dar oare promisese un fiu ca să îl ia înapoi? Sunamita știa că deznodământul putea fi altul. Și Elisei la fel. Sunamita este pe aceeași lungime de undă cu credința marelui Elisei. Ghehazi o ia înainte cu toiagul, dar Sunamita îi spune lui Elisei, ce acesta spusese lui Ilie: *Viu este Domnul și viu este sufletul meu că nu te voi părăsi!* De data aceasta Elisei este învățătorul, iar Sunamita discipolul care calcă pe urmele credinței eliseice și își mărește vasul credinței ca Elisei de altădată. Ghehazi pune toiagul peste copil fără folos. Vom

mai reveni la analiza caracterului lui Ghehazi, dar în următoarea secțiune. Acum ne focalizăm pe înțelegerea evoluției credinței Sunamitei. Sunamita crede la fel ca și Elisei în înviere. Elisei se încrede în Domnul și el, și are loc a doua înviere din istoria omenirii (prima fusese făcută de Ilie). Dacă la prima înviere mama copilului este disperată, acum Sunamita este cea care se încrede în puterea lui Dumnezeu de a învia din morți. Sunamita știe că Domnul nu îi era dator cu un fiu, Dar știe că dacă i l-a dat prin promisiune divină, atunci Domnul se va ține de cuvânt. De aceea, ca Avraam de altădată, crede că Domnul îi va învia copilul din morți. Dar spre deosebire de Avraam, ea chiar vede moartea copilului. Sunamita acceptă provocările divine și credința ei atinge culmi amețitoare. După înviere, ea mai întâi se aruncă la picioarele lui Elisei și apoi își ia fiul. Ea mai întâi mulțumește Domnului, Dătătorului, și apoi își ia în brațe copilul, darul. Cât de clare sunt lucrurile în inima Sunamitei:

- Ea știe că Domnul nu este dator nimănui cu nimic.
- Ea știe că tot ce primește de la Domnul este un har nemeritat.
- Pentru ea Domnul este pe locul întâi.
- Celelalte, inclusiv fiul sunt pe locul doi.

Credința Sunamitei atinge culmi amețitoare. Observăm că traseul credinței ei seamănă cu însuși traseul lui Avraam, tatăl tuturor credincioșilor. Avraam a așteptat foarte mult un fiu, Domnul vine cu o promisiune redeschizând rana, apoi Domnul reînnoiește promisiunea spunând: La anul pe vremea aceasta vei avea un fiu! Apoi, fiul crește, Domnul îl cere înapoi, Avraam crede în înviere, și îl primește înapoi ca înviat din morți. Sunamita urcă un munte asemănător cu al lui Avraam. Sunamita ne-a mai adus aminte și de Iov. După cum cel rău cere cernerea lui Iov, la fel cere și cernerea Sunamitei și aduce un atac cumplit asupra credinței ei. Sunamita mai seamănă și cu Elisei, ea parcurge traseul formării lui Elisei și ajunge să fie pe aceeași lungime de undă cu credința marelui om al lui Dumnezeu! Iată că această femeie din popor, al cărei nume nu-l cunoaștem, poate fi pusă la aceeași masă cu Avraam, Iov, Ilie sau Elisei! Iată că este posibil să calci pe urmele lui Elisei și să devii acel vas prin care harul să inunde o țară întreagă! Șansa este reală pentru toți. Deci dacă minunea din cap.4a ne arată că harul e infinit, dar problema este la numărul și mărimea vaselor, prin tabloul cu Sunamita autorul ne răspunde la întrebarea: cum se poate mări vasul credinței? Răspunsul este simplu: călcând pe urmele Sunamitei! Autorul nu ne descrie traseul formării lui Elisei, ci alege să ne descrie traseul creșterii credinței Sunamitei. Este mai relevant pentru noi. Despre Elisei ne putem gândi că a stat lângă Ilie și a avut parte de un har special. Dar Sunamita este o femeie simplă din popor. Dacă ea a putut, poate fiecare din noi! Și acum înțelegem de ce după ce Elisei cere o măsură îndoită din duhul lui Ilie, acesta îi răspunde: ***Greu lucru ceri!*** Duhul lui Ilie încăpea doar într-un vas foarte mare. Dar ca să se ajungă la un vas foarte mare a fost nevoie de un proces îndelung de mărire a vasului. Iar acest

proces a presupus multă suferință, multe încercări, multe și cumplite lupte spirituale. Oare Elisei a parcurs deja sau va parcurge până la capăt același traseu dureros al lărgirii vasului? Elisei cerea un lucru greu. Dumnezeu este onest cu noi. Procesul lărgirii vasului este unul greu. Cu toții am dori să avem credința Sunamitei de la finalul tabloului. Dar câți dintre noi suntem gata să parcurgem același traseu ca al ei? În cele din urmă marele câștig al Sunamitei nu a fost reprimirea fiului, ci ridicarea ei pe o nouă înălțime spirituală.

Să nu uităm trei metode clasice prin care Domnul provoacă credința noastră spre lărgirea vasului inimii noastre:

- 1) **Când Domnul amână** să ne dea ceva de preț, pe care sufletul nostru și-l dorește foarte mult în mod natural.
- 2) **Când Domnul ne dă** un dar de preț după o lungă așteptare.
- 3) **Când Domnul ne ia** un dar de preț.

Moartea în oală

– 4:38-41 –

Elisei l-a lăsat pe slujitorul său (Ghehazi cel mai probabil) să facă o ciorbă pentru fiii proorocilor. Unul din aceștia a cules pentru ciorbă o plantă otrăvitoare. Ghehazi nu a băgat de seamă, și așa a făcut ciorba. Ghehazi dă dovadă de iresponsabilitate și neglijență. În vremea aceea oamenii erau foarte ancorați în cultura pământului și era necesar ca ei să cunoască diferitele soiuri de plante, mai ales că unele puteau fi otrăvitoare. Și era evident că nu se foloseau pentru mâncare plante necunoscute. Dacă cineva nu știa soiul unei plante, trebuia să întrebe pe ceilalți. Dar nici acel fiu al proorocilor, și nici Ghehazi nu întreabă cu privire la acel soi de plantă acre s-a găsit din belșug și care le putea asigura o masă copioasă fiilor proorocilor în acel timp de foamete. Cei doi s-au lăsat amăgiți de bucuria faptului că au găsit ceva de mâncare pe timp de foamete și nu au mai fost atenți la ce au găsit de mâncare. Neglijența lor putea fi fatală. Fiii proorocilor, așa cum erau ei, reprezentau o oază de spiritualitate și speranță în mijlocul unui Israel apostat. Dar iată că acum prin neglijența lui Ghehazi toți puteau muri într-o singură zi. Cu siguranță că întâmplarea trădează războiul spiritual din spatele cortinei. Cel rău urmărea nimicirea acestei comunități. El se folosește de fisura inimii unuia dintre ei pentru a lovi întreaga comunitate. Iată cum nevegherea unuia singur pune în pericol întreaga comunitate a sfinților.

Nu știți exact de ce pasajul precizează că întâmplarea a avut loc la Ghilgal: *Elisei s-a întors la Ghilgal*. Elisei fusese cu Ilie la Ghilgal înainte ca acesta să fie înălțat la cer. Acest amănunt ne amintește că Domnul se reîntorsese în țară din pricina lui Elisei. Elisei trebuia să mănânce și el din ciorbă și poate chiar a mâncat din ea. De fapt, Elisei era ținta războiului spiritual. Scoaterea lui din scenă, chiar prin moarte fizică, însemna îndepărtarea motivului pentru care Dumnezeu mai rămânea în țară. Fiii proorocilor sesizează pericolul după ce încep să mănânce și cer ajutor lui Elisei. Și Elisei răspunde printr-o minune. Este fascinant în această secțiune că Elisei face o minune ori de câte ori cineva îi cere ajutorul. Acel cineva poate fi oricine (de la locuitorii Ierihonului și până la împăratul apostat al lui Israel, de la o văduvă disperată la un căpitan sirian), și nu era nevoie ca acel cineva să se aștepte la o minune. Trebuia doar să ceară ajutor omului lui Dumnezeu. Și Elisei răspunde prompt, dar nu oferă o soluție pământescă, ci de fiecare dată răspunde cu o minune, cu o revărsare specială a harului lui Dumnezeu menită să nască mai multă credință în acel Israel împietrit și apostat.

În situația de față fiii proorocilor mâncaseră deja. Ei se aflau în pericol. Dar Elisei nu doar că operează vindecarea lor și anularea efectului otrăvii, dar el curățește ciorba de otrava din ea și le cere să mănânce mai departe. Elisei surprinde mereu prin abundența de har care curge prin el. El oferă mai mult decât i se cere:

- La Ierihon, el nu doar că vindecă apele dar le face ape vindecătoare.

- În bătălia cu Moabul, el nu doar că le aduce apă în pustie, dar le și oferă o victorie totală împotriva moabiților.
- În fața văduveiperate, el nu doar găsește o soluție pentru plata datorii, dar îi și dă văduvei mai mult decât cere – are și cu ce trăi cu familia ei după vânzarea undelemnului.
- Sunamita nu cere nimic, și Elisei îi dă un fiu.
- Fiii proorocilor cer doar vindecarea lor de otravă, dar Elisei vindecă ciorba de otravă și le dă să mănânce în continuare.

Minunea curățirii ciorbei ne aduce aminte de vindecarea apelor Ierihonului. Acolo Elisei aruncă sare peste ape, aici el aruncă făină peste ciorbă. Atât sarea cât și făina reprezintă un simbol al jertfelor ce se aduceau la Templu. Sarea era nelipistă de pe jertfe, iar făina era adusă ca jertfă pe altar de cel sărac care nu putea aduce din pricina sărăciei nici măcar un pui de porumbel (vezi Levitic 2:11-13 și Levitic 5:1-13). Ei se aflau într-un context de foamete și sărăcie, și deci aducerea făinei în loc de jertfă era justificată. Autorul ne readuce aminte că harul se revarsă când se cere ajutor Mijlocitorului, dar și faptul că se revarsă în baza JERTFEI. Neglijența lui Ghehazi era vinovată. Ea avea nevoie de iertare, iertarea se făcea în baza jertfei.

Minunile făcute de Elisei conțin și anumite simboluri. Minunea cu înmulțirea undemenului ne-a trimis cu gândul la harul infinit al lui Dumnezeu și la nevoia de vase. În Scriptură se realizează adesea un paralelism între hrana fizică și hrana spirituală. Grija față de mâncarea fizică ne trimite cu gândul la grija față de hrana sufletului. Învățăturile pe care le aducem în comunitatea sfinților pot aduce moarte sau viață. De aceea suntem chemați să nu fim prunci, purtați încolo și îcoace de orice vânt de învățătură, ci să fim maturi în gândire să deosebim învățătura sănătoasă de cea aducătoare de moarte. Plantele găsite din abundență păreau o soluție ideală pentru acel context de foamete. Dar aparențele sunt adesea înșelătoare. O învățătură poate fi de dorit și atrăgătoare și totuși să aducă moartea. Biblia ne învață să nu fim mulți învățători și faptul că învățătorii vor lua o pedeapsa mai aspră. Responsabilitatea de a da hrană spirituală poporului lui Dumnezeu este imensă. Prezbiterii au rolul lui Elisei, aceea de a aduce făina (adevărul curățitor) peste diferitele învățături care curtează viața Bisericii. Și mare atenție să nu fim un Ghehazi. Ghehazi a fost o poartă de intare a lumilor spirituale în comunitatea sfinților. Vom vedea că fiii proorocilor în cap. 6a umblă în acel spirit materialist al lui Ghehazi ilustrat în cap. 5b. Neglijența sa față de mâncarea fizică a ilustrat neglijența sa față de mâncarea spirituală. Ghehazi se hrănește cu spiritul acestei lumi și oferă și celorlalți din el. Fii proorocilor ajung să fie dominați de același spirit lumesc care-l însuflețea pe Ghehazi.

În acest context credința fiilor proorocilor strălucește prin aceea că cer ajutor lui Elisei și că au curajul să continue să mănânce din ciorbă după ce Elisei declară ciorba curată.

Înmulțirea pâinilor

– 4:42-44 –

Această minune are loc se pare tot în timpul foametei și are tot tema hranei. Mai întâi strălucește credința omului din Baal-Șalișa. Deși locuia într-o regiune dominată se pare de cultul lui Baal, acest om își păstrează credința în Domnul. Și face un lucru minunat: el își aduce aminte de Legea Domnului despre cele dintâi roade, și împlinește această poruncă pe timp de foamete! Foametea este o mare încercare. Cu siguranță că avea și el familia sa, rude, prieteni, și supraviețuirea pe timp de foamete era o mare provocare. Dar acest om se încrede în Domnul. El crede că Domnul poate purta de grijă și în timp de foamete și că foametea nu este o scuză pentru a nu împlini porunca Legii. Faptul că el aduce aceste roade lui Elisei dovedește faptul că el a înțeles că Domnul s-a întors din pricina lui Elisei în țară, și că Elisei era Cortul, templul viu în care locuia Domnul în mijlocul lui Israel. Elisei este pentru Israel ceea ce Templul era pentru Iuda. Sunamita are aceeași percepție. Când ea se aruncă la picioarele lui Elisei, ea de fapt să închină Domnului care umbla alături de Elisei.

Elisei face o provocare slujitorului său (cel mai probabil tot Ghehazi): Dă oamenilor acestora să mănânce. Aceeași provocare o face Mântuitorul uncenilor săi în Evanghelii. Ghehazi reacționează la fel ca ucenicii, de aceea nu îl putem judeca prea aspru aici. Oricum, reacția sa în urma atâtor minuni revărsate prin Elisei ilustrează faptul că el încă nu era conectat la realitatea spirituală care se revărsa prin Elisei.

Elisei când face minunea, la fel ca la minunea cu undelemnul, pornește de la ceea ce este deja: de la pâinile aduse de omul din Baal-Șalișa, și de la credința acestuia. Apoi, el înmulțește pâinile atât de mult încât fiii proorocilor au mâncat și a mai și mai rămas, după Cuvântul Domnului. Harul abundă din nou. El înmulțește PUȚINUL care există deja și îl înmulțește cu mare genorizitate. Nu cred că este întâmplător că Elisei a înmulțit tocmai pâinile aduse de acest om din Baal-Șalișa. Cred că în realitatea spirituală minunea și-a avut mai degrabă punctul de pornire în credința acestuia decât în pâinile aduse de acesta.

Există un contrast evident între ciorba lui Ghehazi și pâinile aduse de omul din Baal-Șalișa. Ciorba este otrăvitoare și este un rezultat al nevegherii și neglijenței lui Ghehazi. Ea pune în pericol întreaga comunitate a sfinților. Elisei trebuie să intervină pentru a o curăți și pentru a vindeca pe cei vătămați de ea. Pâinile aduse de omul din Baal-Șalișa sunt bune și sunt un rezultat al credinței sale. Ele aduc binecuvântare peste întreaga comunitate a fiilor proorocilor. Elisei le înmulțește. harul se manifestă mai întâi spre curățirea hranei vătămatoare și apoi spre înmulțirea hranei sănătoase. Ambele minuni au loc în comunitatea fiilor proorocilor. Elisei vrea să cultive CREDINȚA în mijlocul acestei comunități. El veghează asupra HRANEI fiilor proorocilor curățind ce este vătămător și înmulțind ce este sănătos. Vegherea sa asupra hranei fizice a fiilor

proocilor pe timp de foamete, oglindește vegherea sa asupra hranei spirituale a acestora pe un timp de apostazie. Vasul credinței se mărește când hrana sufletului este vătămătoare. Rolul păstorilor este să confrunte cu adevărul învățăturile înșelătoare și să înalțe învățăturile sănătoase. Fără o hrană sănătoasă constantă, vasul credinței nu se poate mări!

Naaman vindecat de lepră

– 5:1-19 –

Autorul ne spune că Domnul izbăvise prin Naaman pe Sirieni. Deci, de la începutul capitoului el ne trage atenția că Dumnezeu nu este doar Dumnezeul lui Israel, ci și Dumnezeul neamurilor. Toate popoarele au fost create de El, și El se implică în istoria fiecărui popor. El are un plan cu fiecare popor, are izbăvitori în fiecare popor și urmărește mântuirea fiecărui popor. Autorul anticipează de la început un mare adevăr al acestui pasaj: harul lui Dumnezeu de peste Elisei se revarsă cu generozitate și peste Neamuri! Dumnezeu dorește să cucerească inima acestui sirian pe nume Naaman și să îl transforme într-un martor al Său, într-un vas al harului Său în țara Siriei. Și Dumnezeu, suveran peste istorie începe să orchestreze diferite evenimente, să intersecteze diferite evenimente pentru ca Naaman să fie cercetat de Domnul și să ajungă să se întâlnească cu Elisei. Pe tabla de șah a istoriei, Domnul urmărește să dea șah-mat inimii lui Naaman.

Prima mutare: Domnul îi trimite o lepră lui Naaman. Lepra are și rolul să îl smerească, să îi păzească inima de mândrie. Oricum, Naaman era mândru din pricina victoriilor sale pe care nu le conștientiza ca venind din partea lui Dumnezeu. Lepra însă mai temperează această mândrie pe de o parte, iar pe de altă parte îi strică liniștea și confortul lui Naaman. După cum spune profetul: ***în necaz, vor striga la Mine***. În mijlocul confortului și succesului, inima nu are întrebări prea multe și nu se gândește la Domnul. Suferința naște marile întrebări care ne conduc în cele din urmă către Dumnezeu. Naaman a încercat probabil multe metode să scape de lepră. S-a rugat la zeii sirieni, a mers la vracii și preoții acestora, a cheltuit o mulțime de bani, a jertfit o mulțime de animale. Dar fără nici un rezultat. Nimeni nu a putut să îi vindece lepra: nici un zeu și nici un om, nici o apă, și nici o metodă. După ce parcurge acești pași, un om ajunge la marginea disperării. Dar aceste încercări eșuate din viața lui Naaman, și-au avut un rol. Naaman nu ar fi apreciat atât de mult vindecarea venită din partea lui Elisei dacă nu ar fi încercat mai înainte tot ce poate un om încerca pentru a fi vindecat. Când slujitorii lui îi spun: ***dacă ți-ar fi cerut un lucru greu, nu l-ai fi făcut?*** Ei fac referire probabil la multe lucruri dificile pe care Naaman le făcuse în urma sfaturilor primite de la vracii sirieni în speranța vindecării. Naaman ajunge foarte repede după minune la concluzia că Dumnezeul lui Israel este singurul Dumnezeu adevărat și că toți ceilalți idoli sunt minciună și deșertăciune. Perioada dureroasă de căutare a unei soluții pentru vindecare l-a ajutat să îmbrățișeze această concluzie.

A doua mutare: Dumnezeu lucrează prin oameni, prin vasele Sale sfinte. Era nevoie de cineva care să facă legătura între Naaman și Elisei. Și Domnul găsește pe acest cineva: o fetiță credincioasă din Israel (probabil adolescentă). Dar traseul ei nu este ușor. Ea este luată roabă de sirieni. Este despărțită de familia ei, de prietenii ei, de țara ei și dusă într-o țară vrăjmașă cu

Israel unde i se putea face orice. Și Iosif a plâns când a fost vândut de frații săi. Cu atât mai mult această fetiță a trecut prin durere, spaimă, disperare, teama să nu i se facă rău. Dar la fel ca și lui Iosif, Domnul i-a purtat de grijă. Ea ajunge roabă în casa marelui general Naaman. Și acesta, alături de soția sa, s-a comportat frumos cu fetița. Ea are o relație deschisă cu soția sirianului și empatizează cu durerea pricinuită de lepra lui. Ne aducem aminte de văduva disperată că creditorul îi va lua copiii robi. Iată aici o fetiță luată ca roabă într-o țară străină, dar care totuși este în mâna lui Dumnezeu și Domnul are un plan minunat cu ea. La fel ca și Iosif, capătă trecere înaintea stăpânilor ei, și beneficiază de respectul și grija acestora. La fel ca și Iosif, ea este trimisă într-o țară străină pentru a mărturisi pe Dumnezeul cel viu! Și sunt sigur că, după ce Naaman a fost vindecat de lepră, când s-a întors acasă el i-a dat voie fetiței să se întoarcă în țara ei, în familia ei. Văduva era disperată și nu putea accepta ca ai ei copii să fie luați robi. Dumnezeu însă nu cade niciodată în disperare. El stăpânește peste împărățiile oamenilor și face ca din cele mai rele contexte să izvorască cele mai mari binecuvântări. De aceea, să amânăm disperarea și să așteptăm cu răbdare finalul poveștii. Fetița are o credință uimitoare. Ea crede că Dumnezeu este cu Elisei, că Dumnezeul lui Elisei este Dumnezeul adevărat, și că acest Dumnezeu este BUN și ATOTPUTERNIC, că poate să vindece lepra lui Naaman, și că El cu siguranță vrea să o facă. Ea a văzut în Naaman un om bun la suflet, care a lăsat ca valorile puse de Domnul în conștiința fiecărui om să îl îndrepte spre bine. El era un om tare și viteaz, dar și bun. Bunătatea sa este dovedită de relația sa cu slujitorii și cu robii săi. El nu este un stăpân aspru și nu face abuz de putere. El este iubit de slujitorii și robii săi. Fetița crede deci în Dumnezeu CHIAR DACĂ acest Dumnezeu atotputernic și bun nu a făcut nimic să o apere când sirienii au luat-o din familia ei și au dus-o într-o țară străină. Ea își păstrează încrederea în Dumnezeu. Ea merge pe mâna lui Dumnezeu și așteaptă cu răbdare finalul poveștii. Și acest final va fi într-adevăr glorios. Fetița este convingătoare. E adevărat că un om disperat e gata să încerce orice pentru a fi vindecat, dar Naaman încercase aproape orice, și nu era ușor să meargă în Israel care purta adesea războaie cu Siria. Fetița este convingătoare. Viața ei dă putere vorbelor ei. Și este așa de convingătoare încât soția lui Naaman crede, Naaman însuși crede, și chiar împăratul Siriei crede, și-l trimite astfel la împăratul lui Israel!

A treia mutare: Cel care nu are credință este însă tocmai împăratul lui Israel. Prin necredința sa, el pune în pericol procesul mântuirii acestui om, el este gata să fărâme tot ce contruise Domnul cu atâta grijă în inima acestui om. Și este vorba de Ioram, care el însuși participase la minunea din cap. 3. Și dacă o fetiță știa de minunile lui Elisei, oare nu știa împăratul? Dar în Israel domnea necredința – iată de ce Mântuitorul în Luca 4: 25-27 spune: „***Ba încă, adevărat vă spun că, pe vremea lui Ilie, când a fost încluiat cerul să nu dea ploaie trei ani și șase luni și când a venit o foamete mare peste toată țara, erau multe vaduve în Israel; și totuși Ilie n-a fost trimis la niciuna din ele, afară de o văduvă din Sarepta Sidonului. Și mulți leproși erau în Israel, pe vremea prorocului Elisei; și totuși niciunul din ei n-a fost curățat, afară de Naaman, sirianul.***” Aceste lucruri dovedeau necredința care zăcea în Israel. Isus a

slujit Domnului în Israel într-o perioadă de apostazie ca cea din vremea lui Ilie și Elisei. Harul avea să fie respins de ai Săi, dar primit cu bucurie și deschidere de către Neamuri. Apare deci un prim moment de criză generat de necredința lui Israel. Elisei însă intervine și salvează situația. Domnul orchestrează ca reacția împăratului să ajungă la urechile lui Elisei, și acesta trimite vorbă să îl cheme pe Naaman la el.

A patra mutare: Elisei îi dă lui Naaman un test. El nu răspunde așteptărilor lui. El nu procedează ca ceilalți vraci care copelșiți de bogățiile primite de la Naaman, i-au ieșit înainte, l-au lingușit și i-au dat o atenție specială. Elisei vrea să îi arate lui Naaman că el este ceva cu totul diferit. Naaman, un om mândru și plin de succes se aștepta la o atenție specială. Textul menționează că Naaman luase cu el multe bogății. Și într-adevăr SUMA adusă de Naaman în Israel este IMENSĂ. El crede că poate cumpăra vindecarea. Și se ce cumpără este meritat. Lui deci i se cuvenea să i se dea o atenție specială și să fie vindecat. Elisei nu este lipsit de politețe, dar îi propune o altă cale: o cale a smereniei și a harului. El vrea să îl ajute pe Naaman, să îl ghideze să pășească spre SINGURA cale prin care putea primi HARUL. Dar primul lucru pe care i-l cere lui Naaman este SMERENIA. De aceea Elisei nici nu iese înaintea lui. Elisei era reprezentatul lui Dumnezeu. El nu avea de ce să iasă înaintea lui Naaman. Elisei stabilește deci un raport clar de autoritate. Naaman nu se poate arpropia nici de sus și nici măcar de la egal al egal de Elisei și de Dumnezeul lui. Singura modalitate de a se apropia de Dumnzeul harului este de jos. Elisei îl provoacă pe Naaman să lepede calea mândriei și să pășească spre cea a smereniei. Harul este har, dar nu este pentru cei mândri sau pentru cei care se cred plini de merite. Harul nu poate fi nici meritat, nici cumpărat. De aceea el nu poate fi cules de sus, ci doar primit cu mâna întinsă de jos. Apele Iordanului erau niște ape măloase, în anumite perioade ale anului chiar foarte măloase. Acum apare a doua criză: mândria din Naaman se revoltă în fața căii smereniei, ascultării, și supunerii propuse de Elisei. Naaman e frustrat că nu i se dă atenție, că nu îi sunt împlinite așteptările, că cineva sfidează toate meritele și succesele sale, și îi cere să se scufunde într-un râu mălos, și de 7 ori!

A cincia mutare: Și acum intervin slujitorii. Slujitorii nu purtau în ei mândria unui mare general. De aceea ei cred mai ușor, și nu simt respingere față de propunerea lui Elisei. Ba dimpotrivă, îl conving pe Naaman să asculte de Elisei. Și aici e momentul cheie. Naaman era dominat de mândrie, dar era deschis față de smerenie. El ascultă de glasul unei adolescente, și acum ascultă de glasul slujitorilor săi. Și se smerește: acceptă ca cineva să îi sfideze meritele și succesele, se dezbracă de hainele-i scumpe, de medaliile victoriilor sale, și, dezgolit pășește în apa măloasă a Iordanului și se scufundă în ea de 7 ori, după cuvântul proorocului.

A șasea mutare: Minunea se produce și Naaman este vindecat de lepră! Ceea ce nu au putu face toți zeii sirienilor, și toți vracii la care au fost în ani de zile, Dumnezeul lui Israel face într-o singură clipă; dar într-o clipă de smerenie, supunere și ascultare. Era important ca Naaman să priceapă nu doar puterea lui Dumnezeu ci și ce cere acesta de la om. Yahwe nu putea fi

manipulat și cumpărat ca ceilalți dumnezei. El cerea ascultare omului, și revărsa puterea Sa acolo unde era smerenie. Un atribut fundamentat al credinței autentice este deci SMERENIA. Dacă ea lipsește, atunci credința nu poate fi una autentică, mântuitoare.

A șaptea mutare: A șaptea mutare este oglindită în reacția lui Elisei: acesta nu vrea să primească NIMIC din partea lui Naaman. Nu că era rău să primească sau că nu erau nevoi în Israel; dar miza era mântuirea lui Naaman, miza era ca Naaman să înțeleagă cu adevărat cine este Domnul. Domnul este cel care dă har, iar harul este pentru cei smeriți, pentru cei care se dezbracă de iluziile meritelor lor. Harul nu poate fi cumpărat, nici măcar în parte. Harul nu cere nici-o plată, dar tocmai prin aceasta ne arată cine suntem noi, și ne ajută cum să ne raportăm corect la Yahwe. Dacă Elisei ar fi părimit banii (care erau foarte mulți de altfel!). Naaman, ar fi putut spune că într-un fel și-a cumpărat vindecarea, că i s-a convenit. Dar Domnul vroia ca el să înțeleagă că nimeni nu merită nimic înaintea Lui și nu poate face nimic să schimbe această situație. Harul este har! Și tocmai de aceea singura cale de primire a harului este cea a smereniei și supunerii. Harul, departe de a ne încuraja să trăim cum vrem, este cel care ne smerește, care ne așează în genuchi la picioarele Domnului, gata să ascultăm tot ce ne va spune. Naaman înțelege harul, dar și faptul că harul cere fidelitate. Harul nu cere merite, dar cere smerenie și fidelitate. Naaman hotărăște să slujească doar Domnului, și în loc să ofere ceva lui Elisei, mai face o cerere: el cere pământ din Israel pentru a putea aduce jertfe doar Domnului când se va întoarce în Siria. Harul te invită să ceri mai mult, și nu pe baza meritelor tale, dar din genuchi, dintr-o inima smerită înaintea Domnului. Pentru a avea parte de har, nu trebuie să ne îmbrăcăm cu cât mai multe merite și performanțe și fapte bune. Dimpotrivă, trebuie să ne dezbrăcăm de toate acestea. Paradoxal, nu? Oamenii încearcă să pară cât mai frumoși când se apropie de Domnul. Dar tocmai acest lucru îi împiedică să primească harul. De-abia când ne dezbrăcăm de măștile noastre și de așa-zisele merite ale noastre, când renunțăm la pretenția că suntem frumoși, și acceptăm adevărul despre noi înșine, când venim așa cum suntem la Domnul, de-abia atunci primim harul. Și harul primit fără plată ne smerește, ne transformă, ne ghidează pe drumul fidelității. Fidelitatea nu este văzută ca un mijloc de cumpărare sau meritare a harului, ci ca răspunsul dorit de Domnul în fața harului și ca și condiție esențială ca harul să poată lucra în noi.

Naaman mai are o cerere: el cere să i se ierte că trebuie să intre cu stăpânul său în casa lui Rimon, și că trebuie să se închine împreună cu stăpânul său. Și răspunsul lui Elisei ne surprinde și provoacă multe întrebări: ***Du-te în pace!*** Acest pasaj este citat de credincioși adesea pentru a-și justifica niște fapte. Pasajul era des citat și dezbătut în timpul reformei lui Luther. El era adus ca argument de preoții sau credincioșii care deși înțeleseseră mântuirea prin har mai participau la ceremoniile și liturghiile Bisericii Catolice.

Problema este că în Scriptură găsim și alte pasaje care par să ne transmită exact opusul mesajului dat de Elisei lui Naaman. Iată trei dintre ele:

- În cartea Estera, Mardoheu refuză să se închine înaintea lui Haman și din această pricină pune în pericol existența națiunii Israel pe scena istoriei. El persistă în refuzul său în ciuda pericolului, iar Dumnezeu intervine El Însuși cu o minune pentru a-i slava pe Mardoheu și pe poporul evreu. Mardoheu rămâne un personaj pozitiv și un exemplu vrednic de urmat în istoria sfântă a lui Israel.

- În cartea Daniel, cei trei prieteni refuză să se închine în fața chipului făcut de Nebucadnețar (vezi cap.3), iar Daniel însuși refuză să facă pauză la rugăciunea cu voce tare și cu feretstrele deschise și cu fața către Ierusalim, atunci când împăratul întrezice DOAR pentru o lună închinarea la alți dumnezei. Închinarea trebuia adusă în acea lună doar împăratului. În ambele situații, credincioșii fac acest tip de alegere cu prețul vieții, și în ambele situații Dumnezeu intervine în mod miraculos pentru a-i salva. Ei rămân un model vrednic de urmat pentru toți martirii Noului Testament.

- În Evanghelii, doar faptul de a nu recunoaște că îl cunoștea pe Isus, este considerat în dreptul lui Petru ca o lepădare de Mântuitorul. Petru plânge cu amar și doar în urma unei pocăinței reale primește iertarea.

Cum se împacă mesajul transmis de aceste trei exemple cu cel permisiv transmis de Elisei lui Naaman? Există măcar două posibilități de reconciliere teologică:

- Naaman are în vedere doar faptul că trebuie să intre în Templul lui Rimon și să stea lângă stăpânul său care se va sprijini pe el când se va închina zeului. Naaman nu avea să se închine el însuși acolo, dar ar fi trebuit să fie prezent în templu alături de împărat la ceremoniile aduse în cinstea lui Rimon. Naaman consideră în sine acest lucru ca închinare față de Rimon. Elisei îl încredințează că acest lucru nu este în sine greșit înaintea Domnului. Credinciosul are libertatea de a intra în temple păgâne și chiar să fie prezent în timpul ceremoniilor din ele. Acestea nu îl pângăresc în mod direct iar prezența lor acolo, chiar lângă împăratul care se închină, nu înseamnă o trădare publică a Dumnezeului celui adevărat. Naaman, în râvna dragostei dintâi, are tendința să considere acest lucru în sine o închinare față de Rimon. Elisei îl încredințează că nu este așa. Naaman deci nu s-ar închina efectiv înaintea lui Rimon, ci doar ar fi prezent lângă împărat în timpul ceremoniilor.

- Se are în vedere un context diferit. Naaman era de-abia întors la Domnul. El nu făcea parte din poporul Domnului și trăia în mijlocul unei țări idolatre. Chiar poporul lui Dumnezeu trăia în apostazie și idolatrie. Elisei îi îngăduie să ia pământ din Israel și să aducă jertfe Domnului în alt loc decât la Templu. De asemenea, îi îngăduie să îngenunchieze alături de împărat înaintea lui Rimon. Îngăduința lui Elisei are în vedere contextul de apostazie din acea vreme, credința de-abia născută a lui Naaman și

provocările acestuia în mijlocul unei țări idolatre. Elisei știe că Domnul este îngăduitor, și că îl ia pe om de unde este. El nu vrea să pună poveri peste Naaman mai mult decât putea aduce acesta. Elisei știa că în procesul creșterii spirituale va veni și vremea când Naaman va putea (și în același timp se va aștepta de la el) să reacționeze ca un Daniel sau ca un Mardoheu. Naaman se afla însă la început și multe lucruri au nevoie de timp pentru a se consolida și așeza în sufletul unui credincios. Deci exemplul cu Naaman nu poate genera un principiu general valabil ci doar un principiu care se poate aplica doar în contexte similare cu cele ale lui Naaman.

Minunată istoria cu Naaman. Ce revelează ea nou despre harul eliseic care se revarsă din belșug peste oameni?

- Acest har este disponibil și pentru Neamuri. Am văzut deja acest lucru din cap. 3 când și edomiții au beneficiat de minune și izbândă. Dar acolo putem spune că ei au beneficiat indirect, și că primul beneficiar vizat a fost Israelul. În cap. 5 însă beneficiarul principal al harului este un om dintre Neamuri.

- Dacă în tabloul cu Sunamita ni s-a descris cum se lărgiște vasul credinței cuiva, în acest tablou autorul ne prezintă procesul prin care apare vasul credinței în inima cuiva. Credința din inima Sunamitei s-a mărit, pe când în cazul lui Naaman credința s-a născut în inima sa. În cazul Sunamitei, încercările și intervențiile divine au crescut credința deja existentă, iar în cazul lui Naaman acestea au fost un instrument prin care acesta a fost adus la credință.

- Autorul creionează un contrast între credința Neamurilor de departe și necredința lui Israel de aproape. Cei care erau aproape de Elisei nu știau să aprecieze ce au lângă ei. Vom vedea cum fiii proorocilor sunt gata să renunțe la Elisei doar de dragul unui loc mai larg. Naaman tânjește să aibe măcar un sac de pământ din curtea lui Elisei pentru a putea aduce jertefe Domnului acolo departe în țara Siriei. Cei ce stau în preajma harului au tendința să îl neglijeze, pe când cei de departe îl mai apreciază cu adevărat.

- Harul se revarsă acolo unde este credință, iar un atribut fundamental al credinței autentice este SMERENIA, dezbrăcarea de orice merite. Harul nu poate fi cumpărat sau meritat. El poate fi primit doar ca un dar fără plată. Mândria împiedică revărsarea harului, iar smerenia îl face posibil în viața cuiva.

Ghehazi lovit cu lepră

– 5:19-27 –

Povestea lui Ghehazi creionează istoria unei ucenicii ratate. Urmând modelul lui Ilie, Elisei vrea să formeze un succesor. Ghehazi primește șansa să fie următorul Mijlocitor din Israel, următorul vas prin care harul să continue să se reverese din belșug peste Israel. Nu cred că Elisei a greșit când l-a ales pe Ghehazi, la fel cum nici Mântuitorul nu a greșit când l-a ales pe Iuda. Cred că Ghehazi avea un potențial bun când a fost ales de Elisei, iar Elisei a ales și de unde putea să aleagă: din comunitatea fiilor proorocilor. Din această comunitate dezorientată, Ghehazi era probabil printre cei mai răsăriți în ale credinței. Și Elisei a ales să investească în el. Din păcate ucenicia nu a dat rod. Dar oare de ce? Cum e posibil să stai lângă Elisei și să nu se prindă nimic de tine? Cum e posibil să stai lângă Vasul prin care se revarsă harul și să nu ai parte de el? Iată că este posibil. Așa a fost posibil și cu Iuda. Harul este o ofertă minunată, dar harul NU CONSTRÂNGE pe nimeni. Poți să stai ani de zile lângă LUMINA harului și totuși să o calci în picioare. Și Ghehazi a făcut acest lucru. El a mimat un comportament exterior dezirabil dar nu s-a lăsat transformat pe dinlăuntru de lumina harului. El și-a permis să rămână cu o inimă împărțită, și-a permis să își cultive în firea pământească lucruri care nu erau după inima lui Dumnezeu. Dacă Sunamita ne arată CUM să ne lărgim vasul credinței, iar Naaman cum să se nască acest vas în viața noastră, Ghehazi ne arată care sunt obstacolele mării acestui vas și cum poate fi distrus acest vas din noi!

Autorul zugrăvește un contrast între Sunamită și Ghehazi. Sunamita este cea care calcă pe urmele lui Elisei și ajunge să aibă o credință pe aceeași lungime de undă cu credința lui Elisei. Ea este adevăratul discipol al lui Elisei. În contrast cu ea, Ghehazi, menit să fie discipolul lui Elisei, ajunge să fie lovit de lepră și îndepărtat de Elisei. Acest contrast este introdus încă din cap. 4. Elisei îl trimite pe Ghehazi înaintea lui cu toiagul. Și Ghehazi se duce. El își pune toiagul asupra fiului femeii și nu se întâmplă nimic. Dar de ce? A avut Ghehazi credință sau nu? Faptul că a fugit înainte ni se sugerează că el a crezut că Dumnezeu poate să îl învieze. Totuși, de ce nu s-a produs învierea? Pentru că această credință are mai multe fațete; iar una dintre ele este smerenia și curăția. Nu este de ajuns să crezi că Dumnezeu poate. Este posibil ca Elisei să-i fi dat de fapt un test lui Ghehazi. Spre deosebire de acesta, Sunamita nu încearcă să îl învieze singură pe fiul ei și când Elisei îl trimite pe Ghehazi replica ei este: ***Viu este Domnul și viu este sufletul tău că nu te voi părăsi.*** Aceasta a fost și replica lui Elisei când Ilie îl trimitea de lângă el înainte de a fi răpit. Elisei a fost smerit și și-a recunoscut limita vasului și tocmai de aceea l-a urmat pe Ilie pentru a cere mărirea puterii din el. Elisei a fost smerit și a recunoscut că Ilie era VASUL harului și că el nu primise din partea Domnului o chemare sau o confirmare specială în acest sens. În același duh era și Sunamita. Ea a crezut că Domnul va învia pe fiul ei, dar a știut că Domnul poate face acest lucru prin Elisei, prin VASUL Său uns și confirmat. Cred că Ghehazi, când a

primit toiagul ar fi trebuit să răspundă la fel ca Sunamita: ***Viu este Domnul și viu este sufletul tău că nu te voi părăsi.*** Dar Ghehazi nu era smerit, El nu căuta Slava Domnului ci slava sa. El a văzut în provocarea făcută de Elisei nu un test, ci o oportunitate de a deveni celebru. El s-a lăsat orbit de această dorință și nu și-a văzut lungul nasului ca să spună: „Părinte! Eu încă nu am ajuns ca tine; TU trebuie să vii ca să faci minunea!” Deci, Ghehazi rămâne lângă Elisei, dar inima sa este bântuită de dorințe ascunse, de chemări nerăstignite ale firii. El dorea să ajungă ca Elisei, dar nu în sensul autentic, ci în sensul celebrității lui Elisei. Slujirea Domnului nu era pentru el un scop, ci un mijloc pentru propria-i proslăvire. Inima sa nu era sinceră și curată. Credința sa nu era curată, ci era infectată de firea pământească, de propriile interese pământești, egoiste și deșarte. El nu se frământa pentru gloria lui Dumnezeu, nu intra în părtășie cu durerea inimii lui Dumnezeu, nu tânjea după mântuirea lui Israel. Inima sa tânjea după un renume, după o slavă deșartă în această lume! Iată primul idol din inima sa, care l-a împiedicat să crească în asemănare cu învățătorul său.

Ghehazi trăia lângă Elisei, dar inima sa era cu totul pe alte frecvențe. În fața minunii întoarcerii lui Naaman la Domnul, lucrul pe care-l preocupă pe el era faptul că Elisei a CRUȚAT pe Sirianul acela, și că a pierdut o asemenea oportunitate să pună de o parte o sumă importantă pentru zile negre. Pentru el Naaman era „sirianul acela”, și nu un frate scump în Domnul care de-abia se născuse în urma unei trude imense din partea cerului! Ghehazi nu plânge de bucurie pentru nașterea din nou a lui Naaman și nu se închină Domnului pentru acest rod. Ghehazi nu trăia pentru semenii, ci pentru sine. Ghehazi nu iubea nici pe Domnul, și nici pe oameni. Ghehazi se iubea pe sine. Inima lui bătea pentru planurile sale în această lume, planuri centrate pe sine, pe propira glorie și propriul confort material. Iubirea de sine îl orbea să vadă lumina harului. Iubirea de sine împiedica să se nască în el iubirea de oameni. Iubirea de sine nu era răstignită, ci ascunsă doar de masca religiozității. Lucrurile sfinte nu locuiau în inima lui ci erau folosite pentru a proteja iubirea de sine din adâncul ființei lui. Lui Ghehazi nu-i păsa de mântuirea lui Naaman, ci doar de câștigul său din povestea asta. Slujirea nu era pentru el o chemare sfântă, ci un mijloc de câștig. Elisei a refuzat bogățiile pentru ca mesajul harului de care depindea mântuirea lui Naaman să fie transmis cât mai clar către acesta. Ghehazi nu are această preocupare. El este preocupat de câștigul său personal. Și este gata să mintă, să denatureze mesajul harului și să pună în pericol credința unui nou născut din Împărăție, din pricina interesului său material. Iuda a făcut la fel. El a lăsat ca iubirea de bani să sălășluiască în sufletul lui. Acest idol l-a împietrit și l-a făcut rece în fața harului revărsat de Însuși Fiul lui Dumnezeu întrupat de lângă el. Harul deși abundă, nu constrânge. Și este de ajuns să păstrezi un singur idol în inimă pentru ca să te întrăinezi de har. În nebunia sa, Ghehazi crede că îl poate păcăli pe marele prooroc Elisei care primea înștiințări directe din partea lui Dumnezeu. La fel a crezut și Iuda că îl poate vinde ***pe ascuns*** pe Mântuitorul.

Ghehazi folosește un limbaj religios: ***Viu este Domnul că voi alerga după el, și voi căpăta ceva de la el.*** El îl implică (generic) pe Domnul în acțiunile sale firești. El are nevoie de justificări pentru faptele firii pământești. Gheazi nu este un ateu ci un om religios. Dar religia nu este pentru el un mijloc de apropiere de Domnul, ci un mijloc de mascare a firii pământești. Religia este foarte importantă pentru Ghehazi. Fără ea, acțiunile firii ar rămâne descoperite în fața conștiinței. Religiozitatea este mijlocul perfect pentru ascunderea iubirii de sine față de conștiință. Ghehazi răspunde și el ca Sunamita de altădată: Totul este bine. (compară 5:21 cu 4:26, precum și 5:30 cu 4:20). Din afară, Ghehazi seamănă cu Sunamita, dar în perspectiva dinlăuntru el se află la polul opus. Și Iuda seamănă cu Petru sau cu Ioan. Dar Iuda devenise un slujitor al diavolului, pe când Petru și Ioan iubeau sincer pe Domnul. Ghehazi seamănă cu cel ce calcă pe urmele lui Elisei, dar el merge de fapt pe o direcție opusă. Ghehazi însă nu se poate ascunde la nesfârșit. Vine momentul adevărului când el este desconspirat de Domnul. Elisei a observat mai de mult anumite lucruri la Ghehazi, dar i-a mai mereu dat o șansă și a sperat în schimbarea sa. Ghehazi a călcat în picioare harul și s-a împietrit. Acum este desconspirat public și este lovit cu lepra lui Naaman pentru a fi îndepărtat din comunitatea fiilor proorocilor. Elisei era un vas al luminii, iar Ghehazi un vas al întunericului. Ghehazi trebuia îndepărtat din comunitatea sfinților. Pedepsirea lui Ghehazi a fost tot un har, lepra lui Naaman l-a împins pe acesta la pocăință și harul eliseic l-a vindecat. Ghehazi însă pleacă de la Elisei. El nu se smerește, el nu se pocăiește, el nu cere iertare și vindecare. El nu vrea să renunțe la oportunitatea sa. Dacă această comunitate a fiilor proorocilor nu se mai dovedește a fi un mediu propice pentru înălțarea eu-lui său, Ghehazi va fi suficient de abil să caute un alt mediu și să valorizeze spre propria-i slavă timpul petrecut lângă Elisei. Mai târziu îl vom vedea la curtea unui împărat idolatru povestindu-i acestuia minunile făcute de Elisei. Cel ce trăiește pentru aici și acum, pentru această lume, pentru propria-i slavă și propriul confort material, este prin definiție un oportunist. El va subordona totul iubirii de sine, el va fi suficient de abil să schimbe mediul, să migreze dintr-un loc în altul. Ghehazi se duce foarte ușor la curtea împăratului. El nu are probleme că acolo erau cultivate valori opuse decât cele promovate de Elisei în comunitatea fiilor proorocilor. El se adaptează imediat. El își urmărește interesul. El își schimbă foarte repede relațiile și mediul. Duhul lucra cu libertate maximă în Elisei pentru că acesta era străin și călător. Ghehazi trăia însă pentru această lume. Care este răspunsul corect la întrebarea: ***Este oare acum vreme de luat argint, haine, măslini, vii, oi, boi robi și roabe?*** Ce vrea să spună Elisei? Că ei trăiau o vreme specială în care investiția în valori materiale nu era deloc potrivită, că acum ei trebuiau să vândă tot ce aveau și să locuiască doar în peșteri sau în mijlocul naturii? Nicidecum! Elisei își avea și el propria casă (vezi 5:9), Sunamita era bogată și un om de afaceri de succes. Când se întoarce în țară după foamete, Sunamita însăși cere înapoi împăratului casa și ogoarele ei (vezi 8:1-3). Elisei înmulțește undelele ca văduva să îl poată vinde pentru a-și plăti datoria și pentru a putea trăi și ea și copiii ei. Elisei este conectat la realitatea acestei lumi, dar acesta nu se lipește de inima lui. Problema lui Ghehazi era că el strângea în inimă toate aceste bogății de care vorbea Elisei. Deci răspunsul corect la întrebarea lui Elisei ar fi: NICIODATĂ! Niciodată nu este vremea

pentru un muritor să adune bogățiile acestei lumi. El se poate folosi de ele, dar nu are voie să le ADUNE, să le strângă pentru sine ca și o comoară de preț, să nu lase inima sa se lipească de ele. Vremea strânsului nu va fi niciodată pe acest pământ. Iată ce ne spune Mântuitorul, și apoi apostolul Pavel:

57. Pe când erau pe drum, un om l-a zis: „Doamne, Te voi urma oriunde vei merge.”

58. Isus i-a răspuns: „**Vulpile au vizuini, și păsările cerului au cuiburi; dar Fiul omului n-are unde-și odihni capul.**” (Luca 9:57-58)

29. Iată ce vreau să spun, fraților: de acum vremea s-a scurtat. Spun lucrul acesta pentru ca cei ce au neveste să fie ca și cum n-ar avea;

30. cei ce plâng, ca și cum n-ar plânge; cei ce se bucură, ca și cum nu s-ar bucura; cei ce cumpără, ca și cum n-ar stăpâni;

31. cei ce se folosesc de lumea aceasta, ca și cum nu s-ar folosi de ea; căci chipul lumii acesteia trece. (1 Corinteni 7:29-31)

Minunea cu securea unuia din fiii proorcilor

– 6:1-7 –

Din păcate spiritul de care era animat Ghehazi era prezent în toată comunitatea fiilor proorcilor. Nu știm dacă Ghehazi însuși l-a generat în această comunitate dar cu siguranță că a avut și el un rol important în cultivarea lui. Ghehazi nu a putut rămâne neutru din punct de vedere spiritual. Refuzând să fie un agent al harului el a devenit un agent al întinericului, al diavolului. Fiii proorcilor stau lângă marele Elisei. Dar preocuparea lor principală nu este cum să calce pe urmele acestuia, cum să își lărgească și ei vasul credinței spre mântuirea lui Israel. Ei sunt mai degrabă preocupați de confortul lor material. Cât de jignitoare au fost aceste cuvinte rostite față de Elisei: ***Iată că locul unde locuim noi cu tine este prea strâmt pentru noi!*** Elisei nu le oferea confortul dorit, și lor le era tare dificil, ca o mare povară să locuiască acolo cu Elisei. Pentru ei nu era important că sunt acolo ***cu Elisei***, ci că sunt ***acolo*** într-un loc strâmt. În 4:38 se precizează că Elisei s-a întors la Ghilgal. El se mută se pare de la Carmel la Ghilgal. Întoarcerea spre Ghilgal, însemna o apropiere de Iordan. În lumina începutului cărții 2 Împărați apropierea lui Elisei de Iordan nu era de bun augur căci ea înseamnă însăși apropierea Domnului de Iordan. Foametea din țară era semnul pedepsei lui Dumnezeu peste o țară idolatră care îl îndemna zilnic prin păcatele ei să plece din țară. Fiii proorcilor doresc să locuiască chiar lângă Iordan, adică și mai aproape de graniță. Ei par să nu înțeleagă nimic din miza spirituală a convingerii lui Dumnezeu să rămână în țară. Dar și mai trist este că aceștia nu par preocupați să plece împreună cu Elisei. Am argumentat deja că Elisei reprezenta pentru Israel ce reprezenta Templu pentru Iuda. În cap. 6:17 înțelegem că muntele ***era plin de cai și de cară de foc în jurul lui Elisei***. La fel cum Templul era plin de heruvimi și serafimi, și chivotul însuși era asemenea unui car, Elisei era încojurat de oștile cerești. El era chivotul viu unde ședea Dumnezeu în Israel. Îndepărtarea de Elisei însemna îndepărtarea de Domnul Însuși. Fiii proorcilor nu sunt preocupați să locuiască lângă Templul lui Dumnezeu ci într-un loc mai larg pentru ei. Elisei le spune: ***duceți-vă!*** El nu îi ține cu forța și ei și îl prefigurează pe Mântuitorul care după ce cei mai mulți dintre ucenici îl părăsesc el le spune celor 12: ***Voi nu vreți să vă duceți?*** (vezi Ioan 6). Elisei nu caută popularitate și să aibă cu orice preț discipoli care să-l slujească și să-l admire. Elisei este liber și străin de deșertăciunea acestei lumi. El oferă libertate maximă ucenicilor săi să îl ignore și să îi întoarcă spatele. El îi și testează. Fii proorcilor îi spun inițial lui Elisei: ***Haidem la Iordan!***, dar Elisei le răspunde: ***Duceți-vă!*** Ei însă nu inisistă: Hai cu noi! Ei se pot lipsi de Elisei ușor. Pentru ei e mai improtant locul acela larg. Ei preferă un loc cu un confort puțin mai mare în locul companiei unuia din cei mai mari prooroci ai tuturor timpurilor. Ce trist! Ce tragic! Și acest lucru în urma a ani de investiție în ei din partea lui Elisei și în urma unui fluviu de minuni operate de Domnul prin acesta. Doar unul din fiii proorcilor insistă și-i spune lui Elisei: ***fii bun și vino cu slujitorii tăi!***, și atunci Elisei merge cu ei.

Harul nu se poate revărsa cu forța. El trebuie chemat. Și când este chemat acesta se revărsa din belșug și fără resentimente. Și Elisei trăiește în spiritul harului pe care îl poartă. Deși ucenicii sunt cei care au nevoie de el, Elisei îi urmează pe aceștia. Dacă aceștia renunță la Elisei pentru un confort puțin mai mare, Elisei renunță la confortul său de dragul acestora. Elisei îi lasă liberi să plece și nu vrea să vină dacă nu este chemat. Totuși când unul singur dintre ei îl cheamă sincer, atunci el se ridică și pleacă alături de ei. Elisei nu doar că poartă harul, el este transformat, transfigurat de acesta.

La Iordan cineva scapă fierul de la secure în apă și îi spune acest lucru lui Elisei, și Elisei face o minune, și fierul de la secure se ridică la suprafața apei. Cât de generos este Elisei! Pare o risipă de har! Ce mare lucru era un fier de la o secure. Poate în acea vreme era totuși scump, dar totuși era oare atât de gravă situația încât Elisei să intervină cu o asemenea minune. Elisei nu vede nici înainte și nici după minune un moment bun pentru a-și muștra ucenicii și să le reproșeze că erau gata să-l abandoneze așa de ușor pe el, purtătorul harului, și că acum Domnul le-a arătat că aveau mare nevoie de el. Elisei operează fără resentimente. El întruchipează cu adevărat harul care abundă. El nu are rezerve și resentimente față de nimeni. Harul din Elisei este ca un ocean care așteaptă cea mai firavă chemare ca el să se manifeste cu putere, să explodeze pentru binele oamenilor. Și într-adevăr, se pare că o măsură dublă din duhul lui Ilie, înseamnă o măsură dublă a acestui har revărsat către oameni!

Tabloul cu fiii proorocilor întărește ideea din istoria dualității lui Ghehazi, că harul nu poate locui într-un vas care este deja umplut de țărână. Vasul inimii trebuie mai întâi golit, golit de orice din această lume. Orice păcat, orice dorință, orice vis orice plan personal pentru acum și aici, trebuie lepădat și așezat la picioarele Domnului. Domnul poate împlini unele aceste planuri în viața noastră, dar inima noastră nu trebuie să se lipească de acestea. Domnul, când va împlini unele din aceste planuri, le va subordona planurilor Sale și scopului Său măreț de a slava lumea. Idolului confortului nostru în această lume, dorința de a ne găsi un cuib liniștit în lumea de acum, va împiedica harul ceresc să ne umple inima. Inima trebuie curățită de orice pumn de țărână. Doar atunci vom fi liberi, doar atunci harul se va putea odihni în noi, doar atunci ochii noștri vor fi curați pentru a distinge adevăratele valori. Până atunci ochii noștri vor vedea banii lui Naaman și nu inima transformată a acestuia, și confortul de la Iordan și nu prezența lui Dumnezeu de lângă Elisei.

Orbirea Sirienilor

– 6:8-23 –

Până acum ne-am minunat de măsura dublă de har care se revarsă în țară prin Elisei. Am înțeles că acest har este fără margini, că se revarsă pe baza jertfei și doar acolo unde este credință. Am învățat cum se lărgește vasul credinței, cum se naște acest vas în inima unui necredincios, dar și cum se pierde acesta din inima unui credincios. Cu toate acestea, autorul continuă să ne relateze din minunile făcute de Elisei.

Minunea descrisă în acest capitol are în vedere, în primul rând, tot Neamurile față de care, prin Elisei, Domnul își înalță Numele. Deși Israel trăia în neascultare, totuși, din pricina lui Elisei, Domnul dădea victorii lui Israel împotriva Siriei. Prin Elisei, Domnul înștiința în mod frecvent pe împăratul lui Israel, de planurile de război ale vrăjmașilor lor, Sirienii. Elisei reprezenta o mărturie continuă față de Ioram că Yahwe este Dumnezeu, care este pentru Israel, și care este omniprezent, atotputernic și atotștiutor. Din păcate, deși Ioram păstra un respect față de Elisei, nu se pocăia cu adevărat și nu se întorcea din toată inima la Domnul. Domnul însă continua să îi curteze inima prin ploaia de minuni revărsată prin Elisei.

Vestea minunilor lui Elisei depășiseră granițele lui Israel. Iată că un slujitor al împăratului Siriei este conștient de faptul că Elisei îl înștiințează pe Ioram despre secretele împăratului Siriei, iar acesta nu îl contrazice, ci îi dă crezare. Paradoxul este că împăratul Siriei trimite o armată ca să-l prindă pe Elisei, dar nu se gândește că dacă acesta primește înștiințări despre planurile Siriei împotriva lui Israel, cu siguranță va primi înștiințări de la Domnul despre planurile făcute împotriva lui. Sirienii nu au conștienta unuia legături directe între Elisei și Dumnezeu, și nici asupra puterii Domnului în orice vreme. Ei au impresia că Elisei se conectează din când în când la o putere divină fluctuantă. Domnul însă le va arăta cine este El cu adevărat.

Expresia: „Iată că este la Dotan.”, ne aduce aminte de prinderea lui Iosif de către frații săi (vezi Genesa 37:17). În acel context, Domnul nu intervine nici să îl înștiințeze pe Iosif și nici să îl apere. Însă acum lucrurile stau altfel. Iosif juca un alt rol în istorie, și planul lui Dumnezeu cu viața lui includea situația ca el să fie prins și vândut de frații lui. Elisei avea o altă funcție și trăia într-o altă perioadă din istorie. Contrastul dintre destinul lui Iosif și cel al lui Elisei ne învață că orice credincios este în mâna lui Dumnezeu și nu în mâna oamenilor sau în mâna vrăjmașilor. Dacă el cade în mâna vrăjmașilor lui, el este de fapt tot în mâna Domnului care îngăduie acest lucru cu un scop. Dar când un astfel de scop nu există, El nu va îngădui nimănui să se atingă de unșii Săi. Împăratul Siriei trimite o oaste puternică împotriva lui Elisei, o oaste cu mulți cai și multe care de război. Oastea înconjoară cetatea în care se afla Elisei. După trădarea lui Ghehazi, Elisei își ia alt slujitor spre formare. Dar și acesta trăiește mai mult prin vedere și mai puțin prin credință. În ciuda ploii de minuni operate de Domnul prin Elisei, în ciuda sutelor și miilor de

confirmări din partea Domnului cu privire la Elisei, slujitorul său intră în panică și nu vede nici o ușă de scăpare din acea situație: „Ah! domnul meu, cum vom face?”

Elisei însă este liniștit. El este conectat la o altă realitate. Nu trăiește prin vedere, ci prin credință. Nu înseamnă că el vedea tot timpul carele de foc din jurul său și cerul deschis. Elisei le vedea tot timpul, dar nu cu ochii fizici, ci cu ochii credinței. Prin credință, el era conectat mereu la realitatea cerească. Iată de ce nu intra în panică, și nu se teme nici măcar în fața unei oștiri înarmate. El știa că mai mulți sunt cei cu el, decât cei împotriva lui. El se roagă ca și slujitorul lui să vadă realitatea cerească din jur. Imaginea este superbă. Armata siriană era numeroasă. Erau cu siguranță câteva zeci de mii de soldați. Dar numărul îngerilor care îl înconjurau permanent pe omul lui Dumnezeu erau și mai mulți. Iată că în fiecare clipă a sa, zeci de mii de îngeri îl înconjurau pe Elisei, asigurându-i atât protecție fizică, cât mai ales protecție spirituală. Inițiativa împăratului Siriei a fost inspirată de cel rău care vroia cu orice preț să scoată de pe scena lui Israel pe marele mijlocitor datorită căruia Dumnezeu mai rămânea în țară. Adevăratul război era de natură spirituală. Dar protecția lui Dumnezeu față de Elisei era desăvârșită. Am comentat deja, faptul că Elisei este o imagine vie a Templului. Elisei reprezenta pentru Israel, ce reprezenta templul pentru Iuda. Imaginea din cap.6 confirmă acest lucru. Chivotul din templu era asemenea unui car tras de heruvimi. El era înconjurat de heruvimii care erau reprezentați pe perdelele și pereții Templului. La fel și Elisei este înconjurat de zeci de mii de heruvimi. Dumnezeu se odihnește peste Elisei, care este chivotul viu din împărăția de Nord.

Pasajul se concentrează asupra văzului. Elisei se roagă mai întâi ca **Domnul să deschidă ochii slujitorului său** și să contemple armatele cerești. Apoi, se roagă ca **Domnul să lovească cu orbire pe Sirieni**, pentru ca apoi când ajunge cu aceștia în mijlocul Samariei, se roagă din nou ca **Dumnezeu să le deschidă ochii**. Puterea lui Dumnezeu manifestată prin Elisei deschide ochii la unii, și îi orbește pe alții. Prietenului omului lui Dumnezeu i se deschid ochii spre realitatea cerească, iar dușmanilor acestuia li se conectează văzul spre o realitate falsă. Dumnezeu însă nu operează aceste miununi pentru a-și nimici vrăjmașii, ci pentru a-Și înălța Numele înaintea lor, spre mântuirea lor. Elisei îi cere împăratului Israel să se oprească din avântul nimicirii și să le dea pâine și apă sirienilor și să îi trimită acasă. Sirienii cunosc deopotrivă puterea și bunătatea Dumnezeului lui Elisei. Minunea este o mărturie și față de poporul Israel. Israel vede cum un singur om biruiește armata vrăjmașilor lor. Acest om a biruit, pentru că Dumnezeu este de partea lui, pentru că Îl slujește din toată inima. Dar dacă tot poporul ar sluji Domnului, oare cum ar arăta puterea lui Dumnezeu care s-ar manifesta printre ei? Israel însă continuă să slujească vițelilor ridicați de Ieroboam la Betel și Dan.

Atunci când omul harului este atacat, arma sa de apărare este o revărsare și mai mare de har. El nu cere lui Dumnezeu ca să fie răpit din mijlocul Sirienilor, și nici ca aceștia să fie

nimiciți cu foc din cer. El mai apoi îl oprește pe Ioram să îi măcelărească în Samaria. Elisei urmărește ca Sirienii să cunoască puterea, credințioșia și bunătatea lui Dumnezeu. Dumnezeu este credincios și Își va apăra slujitorul. Puterea Sa nu este fluctuantă și El nu poate fi luat prin surprindere și nici prins pe picior greșit. El domnește clipă de clipă peste împărățiile oamenilor. Iar acest Dumnezeu măreț este și un Dumnezeu bun. El le oferă vrăjmașilor care au dorit să îi nimicească slujitorul, o masă caldă și cale liberă de întoarcere în țara lor. Prin Elisei harul se manifestă într-un mod minunat și peste Neamuri. Și prin Ilie acest har ajunge și la Neamuri. Dar prin Elisei și mai mult. Misiunea lui Elisei este una internațională. Iată că nu doar Naaman este confruntat cu adevărul despre Dumnezeu, dar întreg poporul său, poporul sirian, beneficiază de mărturia harului divin prin Elisei.

Împresurarea și izbăvirea Samariei – 6:24-7:20 –

Poporul, în frunte cu împăratul, continuă să calce în picioare acest har minunat revărsat de Domnul prin Elisei. Domnul aduce pedeapsa Sa, știind că omul mai degrabă în necaz va striga către El. Presiunea imensă îngăduită de Domnul peste Samaria reliefează împietrirea împăratului și a poporului. Elisei rămâne în cetate în timpul împresurării Samariei. El nici nu pleacă și nici nu cere să fie răpit din cetate. La fel cum în cap.3, el merge la drum alături de oștile celor 3 armate, la fel și acum el rămâne în cetate. El este izvorul harului și speră că împăratul și poporul vor striga la el pentru ajutor. Surpriza imensă este că Elisei este pur și simplu ignorat. Împăratul știe că este în cetate, dar nu se smerește și nu se duce la Elisei pentru a-l ruga să strige către Domnul. Și Ioram știa de puterea lui Dumnezeu manifestată prin Elisei. El însuși beneficiase de această putere în cap.3, când Domnul dăduse prin Elisei o mare izbăvire. Și acolo era o situație de criză maximă, și au întrebat pe Domnul, iar El i-a izbăvit prin Elisei. Dar de ce nu întreabă Ioram pe Domnul din nou, în acest context nou de criză? Oare Domnul nu izbăvise pe Elisei din Dotan când cetatea era împresurată de Sirieni? Oare nu putea repeta Domnul scena izbăvirii descrisă în cap.6? Nu putea lovi din nou cu orbire pe Sirienii care împresurau acum Samaria? Totuși, nici împăratul și nici poporul, nu cere ajutorul lui Elisei. Ce aveau de pierdut? Nimic! Aveau motive obiective să o facă? Cu siguranță da! Lucrarea lui Elisei era plină de manifestări ale harului. Elisei nu a refuzat pe nimeni care a strigat către el pentru ajutor. Aveau motive disperate să o facă: Cu siguranță da! Foametea în cetate era cumplită, iar moartea și bolile bântuiau pe străzile Samariei. Cu toate acestea, el ignoră pur și simplu prezența lui Elisei în cetate. Acest tablou ilustrează necredința, apostazia și împietrirea cumplită din Israel. Harul călcat în picioare produce împietrire. Cel care nu răspunde cu credință la mărturia harului, se cufundă în și mai multă necredință. Tabloul cu împresurarea Samariei evidențiază necredința și împietrirea înfiorătoare din Israel, împietrire care este o consecință a respingerii harului revărsat de Domnul prin Elisei.

Elisei, vasul harului, era acolo, printre ei, și aștepta cel mai mic gest, măcar o palidă cerere de ajutor. Harul eliseic se revarsă acolo unde este chemat, acolo unde este măcar o fărâmbă de credință. Deși lanțul este strâns din ce în ce mai tare, și foametea chinuie cetatea, ei tot nu strigă pe Domnul. În cetate are loc un eveniment tragic, zguduitor, care ajunge la urechile împăratului. Sub pedeapsa lui Dumnezeu se împlinesc Legea, care prevestea că atunci când Îl vor părăsi pe Domnul, femeile vor ajunge să își mănânce proprii lor copiii. Ne aducem aminte că în șirul de minuni ale lui Elisei, tema copiilor apare frecvent. Femei din poporul lui Dumnezeu ajung să își mănânce proprii copii. Evenimentul este atât de tulburător, încât chiar un împărat împietrit ca Ioram reacționează. Este fascinant că în urma reacției sale, Elisei anunță izbăvirea. Dar în ce a constatat reacția împăratului?

- Și-a sfâșiat hainele, și poporul a văzut sacul de păr cu care îmbrăcat. Purtarea acestui sac era semnul căinței și umilinței în fața lui Dumnezeu(vezi smerirea lui Ahab din 1 Împărați 21:27-29). Împăratul, în mândria lui, și-a ascuns acest gest al umilinței. Acum însă îl face public, și poporul vede că împăratul se umilește înaintea Domnului și recunoaște că a greșit.
- Și-a adus aminte de Elisei și că acesta joacă un rol important în istoria lui Israel.
- A trimis să-l omoare pe Elisei!

Deși reacția sa este departe de o pocăință autentică, totuși Elisei îi răspunde cu har și anunță izbăvirea. Harul purtat de Elisei este atât de mare încât are nevoie de un minim gest de căință, sau de credință, pentru a se revărsa exploziv. Gestul împăratului este departe de a fi un gest complet și autentic al credinței și căinței. Conține însă, un fir de nisip de credință și căință. Și Elisei pornește de la acest gest și revărsa harul izbăvirii peste Samaria. Elisei era nerăbdător să aducă izbăvirea. Dar aceasta nu putea veni fără ca împăratul/poporul să strige către el, Mijlocitorul. Împăratul vine spre Elisei **să îl omoare!**, dar pentru Elisei, important este **că vine spre el**, purtătorul harului! Parcă închide ochii asupra intenției împăratului, și remarcă doar că vine spre el! Căci aceasta aștepta cu nerăbdare Elisei, ca împăratul să vină la el și să ceară izbăvirea. Elisei trăiește în spiritul divin al harului care se manifestă față de Ahab în 1 Împ.21:27-29. La fel cum Domnul, parcă Se lasă păcălit de gestul incomplet al căinței lui Ahab și amână pedeapsa, acum Elisei se lasă păcălit de gestul incomplet al împăratului. Dacă în acel context, Domnul îi arată lui Ilie această dimensiune a harului din inima divinității, acum Elisei întrupează acest har, este una cu el. Iată deci în ce sens, Elisei poartă o măsură dublă a duhului lui Ilie. Nu supranaturalul în sine este cântărit, ci puterea manifestării harului către un popor apostat. Și Ilie a fost un slujitor al harului, care a iubit pe Israel. Dar Elisei parcă urcă noi înălțimi ale harului. Paralela între reacția lui Dumnezeu (și nu a lui Ilie!) față de smerirea lui Ahab, și reacția lui Elisei față de smerirea lui Ioram din cap.8, susține această interpretare.

Oare ce simțea Elisei în timpul foametei din cetate? Soluția lui Dumnezeu era în mâinile lui. În orice clipă calvarul din cetate se putea sfârși. Era nevoie doar ca împăratul/poporul să îl bage puțin în seamă, să strige puțin, cât de puțin, către el. Și foametea creștea, și oamenii mureau, și cetatea era plină de bocete și durere. Chinurile creșteau din zi în zi. Și Elisei era uitat de împărat și de popor. Și totuși soluția harului se afla în mâinile lui. Elisei a trăit în acele clipe, ce trăia Dumnezeu însuși în ceruri și ce trăia Domnul de la căderea omului în păcat clipă de clipă. Viața, izbăvirea, mântuirea sunt în mâinile Lui, gata să se reverse din belșug către oameni. Dar este nevoie de acel strigăt, fără de care mântuirea nu poate deveni operantă:

- „Totuși, Domnul așteaptă (tânjește) să Se milostivească de voi, și Se va scula să vă dea îndurare, căci Domnul este un Dumnezeu drept: ferice de toți ceice nădăjduiesc în

El! Da, popor al Sionului, locuitor al Ierusalimului, nu vei mai plânge! El Se va îndura de tine, CÂND VEI STRIGA; CUM VA AUZI, TE VA (ȘI) ASCULTA!” (Isaia 30:18-19).

Elisei întrupează această inimă a îndurării lui Dumnezeu pentru poporul Său. Elisei tânjește să aducă izbăvirea pentru un popor care-l respingea continuu, și cum a auzit un strigăt din partea împăratului, s-a și grăbit să asculte și să aducă izbăvirea! Harul care se revărsa prin Elisei îl transforma pe acesta după chipul și asemănarea Celui care era izvorul acestui har.

Împăratul are un fel de răspuns în fața provocării lui Elisei. El renunță la planul său de a-l omorî și hotărăște să aștepte. Călărețul pe care se sprijinea împăratul contestă promisiunea izbăvirii. Reacția sa dovedește o necredință totală. El este un vas al întunericii, care descurajează fărăna de credință a împăratului. El este pus în contrast cu Naaman, cel pe care se sprijinea împăratul Siriei. Iată că un împărat păgân are ca mână dreaptă un vas al credinței, iar Ioram, împăratul lui Israel, își alege ca mână dreaptă un campion al necredinței. Acesta nu este gata să creadă în izbăvire nici dacă Domnul ar face ferestre în cer. El pune în calcul (teoretic vorbind) că Domnul ar putea să facă ferestre în cer, dar totuși nu crede în izbăvire nici cu ajutorul acestora. Necredința acestui om oglindește necredința din Israel. Un popor rob de vizibil și care refuză să se încreadă în Domnul în ciuda minunilor uimitoare operate în mod vizibil de Elisei în mijlocul lor.

Domnul este credincios și aduce izbăvirea. Nu e nevoie nici măcar să facă ferestre în cer. Un vuiet al Domnului pune pe fugă întreaga oștire siriană. Nimeni nu se luptă, și nimeni nu moare! Vrajmașul este pus pe fugă. Autorul insistă însă pe MODUL în care vestea izbăvirii ajunge la împărat și la Israel. Și aici este o întrebare importantă: de ce insistă autorul, pe modul în care cei 4 leproși aduc vestea izbăvirii în cetate?

Observ mai întâi, că leproșii sunt într-o situație fără ieșire, situația din pricina căreia iau decizia de a merge în tabăra Sirienilor. Ei sunt leproși și de aceea se află la poarta cetății. În cetate băntuie foametea și moartea. Deci, chiar dacă ar insista să fie primiți în cetate, ar fi primiți într-o cetate a morții. La poarta acesteia nu au ce mânca, deci pericolul morții e la fel de real. În mod logic, singura variantă care a mai rămas era: să meargă la oastea Sirienilor. Aceștia i-ar fi putut omorî, sau totuși, i-ar fi putut lăsa în viață. Există trei variante posibile pentru leproși. În primele două, moartea este o certitudine. În a treia variantă, moartea este o posibilitate, existând și o mică speranță de a-și salva viața. Leproșii doreau să își salveze viața. Și atunci decid să meargă în tabăra Sirienilor. Ei nu s-au dus acolo din pricina unui curaj special, sau din pricina unei încrederi în Domnul. Ei, pur și simplu, au făcut o alegere logică, rațională, în speranța de a-și scăpa viața. Decizia logică a leproșilor motivată de principiul: *oricum nu avem nimic de pierdut!*, contrastează cu decizia illogică a împăratului de a nu cere ajutorul lui Elisei. Decizia leproșilor a fost una simplă, din pricina contextului în care se aflau. Dumnezeu orchestrează un

context ostil în Samaria, pentru ca împăratul și poporul să fie constrânși aproape să strige către Domnul. Căci, soluțiile lor pământești (încrederea în propriile puteri), sau soluțiile lor idolatre (rugăciunile făcute la zeii mincinoși), se dovediseră fără rezultat, și moartea umbla pe străzile Samariei. Ce ar fi avut de pierdut, dacă ar fi strigat către Elisei și Dumnezeu acestuia? Alegerea era atât de simplă, atât de logică. Era chiar mai simplă decât alegerea celor 4 leproși. Oricum nu aveau altă soluție, și deci nu aveau nimic de pierdut să strige către Domnul. Și totuși, ei nu o fac! Deși sunt în pericol de moarte, ei sfidează un raționament atât de simplu, și atât de logic, care este la mintea a 4 sărmani leproși. Ba chiar, raționamentul de a striga la Domnul, e mai simplu și mai logic, decât raționamentul celor 4 leproși. Cei 4 leproși merg la **vrăjmașii lor** pentru a le cere viața, Israel trebuie să strige la **Dumnezeul lor, la Dumnezeul harului** pentru a primi izbăvirea. E mai dificil să mergi la vrăjmașul tău să ceri izbăvirea, decât să mergi la Dumnezeu al harului să ceri același lucru. Și prin Elisei, Dumnezeu dovedise de atâtea ori că este un Dumnezeu al harului. Ioram este conștient că foametea din Samaria este o pedeapsă a Domnului: „**Iată răul acesta vine de la Domnul; ce mai am de nădăjduit de la Domnul?**” (6:33) Totuși, Ioram nu strigă către Domnul. El nu mai are speranță că Domnul poate să își retragă răul. El nu este dispus să creadă într-un Dumnezeu al harului. Și aceasta, în ciuda unor mărturii excepționale ale harului revărsat de Domnul ani de zile prin Elisei. Dar chiar dacă Dumnezeu le era vrăjmaș, ei erau în situația în care nu mai aveau nimic de pierdut. Iată, leproșii merg la vrăjmașii plini de cruzime ai lui Israel pentru a cere îndurarea! Pentru Ioram, Dumnezeu era deci mai rău și mai lipsit de har decât Sirienii. Sau poate mai este ceva. Poate reacția lui Ioram ascunde o revoltă cumplită față de autoritatea lui Dumnezeu, o mândrie luciferică a omului răzvrătit care nu vrea nici măcar să strige la Dumnezeu, nici în cea mai grea situație a vieții lui. Și cu siguranță că necredința și răzvrătirea lui Ioram sunt un rod al împietririi inimii sale. Ioram este mai departe de Domnul decât în cap.3. Deși între cap. 3 și cap.7 avem ani de lucrare ai lui Elisei și ani de revărsare a unui har special peste Israel, atât împăratul, cât și poporul, nu sunt mai aproape, ci mai departe de Domnul. Cred că acesta este mesajul tragic al tabloului cu împresurarea Samariei. Harul rămâne la fel de mare, la fel de disponibil. Dar inima poporului este mai împietrită. În cap.3, Ioram este dispus să strige către Domnul într-o situație de criză. În cap.6-7, criza este mai mare, dar nici el, nici poporul nu strigă către Domnul. Ba dimpotrivă, el decide să omoare, pe cel care putea fi singura speranță a poporului. Și astfel, înțelegem și rolul tabloului cu leproșii. Ei sunt o oglindă în care este judecată și condamnată NECREDINȚA și împietrirea lui Israel.

Am comentat prima decizie pe care o iau leproșii: să meargă la Sirieni în tabără. Vom comenta și a doua lor decizie. Ei găsesc tabăra goală. Ei nu știu de promisiunea lui Dumnezeu, făcută prin Elisei, și totuși nu se gândesc că este o capcană din partea Sirienilor. Ei mănâncă și ascund din bogății. Și se face noapte. După care ei se gândesc că nu e bine ce fac. Și nu neapărat din teamă de Dumnezeu, sau din altruism, ci din frica pedepsei din partea împăratului (vezi 7:9), ei decid să dea de știre împăratului chiar atunci în toiul nopții. În discuțiile dintre leproși, nu apare nici o referire la Domnul. Ei iau decizii mânați de logică, de rațiune, de bunul simț care se

găsește în fiecare conștiință. Ei pur și simplu se gândesc la ei înșiși, cum să își scape viața, și iau decizii raționale în acest sens. Și iau aceste decizii în raport cu Sirienii, și apoi cu împăratul. Dar împăratul și poporul său nu iau aceleași decizii simple și de bun simț în raport cu Cel care este Împăratul Împăraților și Domnul Domnilor, cu Cel care nu era vrăjmașul lor, ci Dumnezeuul lor. Împăratul nu strigă către Domnul. Apoi, împăratul, deși știa promisiunea făcută de Domnul prin Elisei, și asistase și la minunea cu orbirea Sirienilor, este convins că tabăra goală reprezintă o capcană. La sfatul unui slujitor, el trimite niște soli până la Iordan, și de-abia apoi dă voie să se meargă în tabăra Sirienilor. Și după ce se bucură de harul revărsat din nou peste Israel, în loc să-l dea mai departe, cum au făcut și Sirienii, ei nici măcar nu-l păstrează pentru sine. Israel era chemat să fie preot printre Neamuri. În urma revelațiilor primite de la Dumnezeu, ei trebuiau să trâmbițeze printre Neamurile înfometate de Dumnezeuul cel viu, minunile și adevărurile despre Yahwe! Dar Israel nu păstrează nici măcar pentru sine acest har și această hrană spirituală primită de sus! Când Naaman cere să fie vindecat de lepră, împăratul nu știe să îl trimită la Elisei. Dar nici măcar el însuși nu știe să meargă la acesta. Tabloul din cap.6b-7 este un tablou al necredinței și împietririi, iar pasajul cu leproșii ne ajută PRIN CONTRAST să pricepem și mai bine cât de mare era această necredință.

Un alt actor al necredinței este călărețul pe care se sprijinea împăratul. Autorul insistă de două ori pe vorbele necredinței acestuia, precum și pe verdictul dat de Elisei și care se împlinește asupra sa (vezi 7:1-2, și 7:18-20). Dacă împăratul respinge bunătatea divină, călărețul ridiculizează puterea divină. Dar atât împăratul cât și călărețul, oglindesc necredința care zace peste întreg poporul. După minune, nimeni din popor, nu vine la Elisei, ca Naaman de altădată, pentru a mulțumi Domnului și pentru a jura credință Lui. Poporul se repede să jefuiască tabăra Sirienilor și totul revine la normal fără să fie vreo schimbare în viața lor spirituală. Ba mai mult, însăși ideea de a vinde din prada luată de la Sirieni, reliefează inima bolnavă a poporului. Leproșii înțeleg că este o zi de izbăvire și nu se gândesc să facă acum o afacere din acea situație. Dacă Domnul le dăduse prin har alimentele din tabăra Sirienilor, de ce să le vândă fraților lor care poate se deplasau mai greu? Să vinzi ce nu e al tău, ce a primit de fapt tot poporul din partea Domnului? Este o nebunie a unei inimi lipite de țărână, și total înstrăinate de har. În loc ca poporul să declare o sărbătoare în cinstea Domnului, ei deschid un târg în cinstea banului. Spiritul din Ghehazi, era spiritul societății în care el trăia. Oamenii erau robiți de VIZIBIL, de aici și acum, de dorința de a avea și de a stăpâni în această lume.

De ce insistă autorul în acest tablou pe necredința lui Israel? Cred că autorul vrea să ne ajute să înțelegem că deși harul este infinit, și fără margini, și oricând disponibil, sfidarea acestui har naște împietrire și amplifică necredința. După lucrarea lui Elisei, Israel nu este mai aproape, ci mai departe de Domnul. Rămășița credincioasă este mai aproape de Domnul, dar Israel ca națiune cade într-o împietrire de moarte. Dumnezeuul harului este și un Dumnezeu drept. Respingerea harului produce împietrire. Vasul harului are deci o dublă slujbă: să apropie de

Dumnezeu pe cei ce cred, și să împietrească pe cei ce nu cred. În acest sens am înțeles și chemarea lui Isaia ca să împietrească inima poporului (vezi Isaia 6). La fel a fost și cu lucrarea Mântuitorului, pe care de altfel, Elisei îl prefigura cu putere. Cine se întâlnește cu Isus, devine ori mai bun, ori mai rău. Nu există altă opțiune. După umblarea cu Isus, 11 ucenici devin apostolii Bisericii, iar Iuda, deși inițial cu un bun potențial, ajunge să fie locuit de Satana însuși și să își vândă sufletul pentru 30 de arginți. Legitățile împietririi sunt înfiorătoare. Instinctul matern este biruit de instinctul pentru supraviețuire (femeia care își mănâncă pruncul). Frica față de vrăjmași este biruită de instinctul de supraviețuire (leproșii care se duc în tabăra Sirienilor). Cu toate acestea, instinctul răzvrătirii față de Dumnezeu biruiește instinctul pentru supraviețuire: împăratul și poporul se încapățânează să ceară ajutor lui Elisei în ciuda morții și chinurilor care bântuiau în cetate. Cât de mare este împietrirea și răzvrătirea omului față de Dumnezeu! Cu adevărat iadul etern va fi o pedeapsă bine meritată pentru toți cei care vor călca în picioare harul nemărginit revărsat prin Domnul Isus Hristos!

Împietrirea lui Israel ilustrată de tabloul cu împresurarea Samariei anticipează momentul ungerii lui Hazael ca agent al judecății (8:7-15). Harul este nemărginit. Dar el nu poate fi călcat la nesfârșit în picioare. Pe de o parte, respingerea lui produce împietrire, iar pe de altă parte vremea harului nu este nesfârșită. Harul este infinit, dar vremea harului este limitată. Harul este disponibil pentru o vreme. Astfel, un dușman al primirii harului este TIMPUL. Timpul e important. Spre deosebire de harul care este fără margini, TIMPUL impune margini precise. Și cea mai vizibilă margine impusă de timp este moartea fizică.

Sunamita este ajutată de Elisei

– 8:1-6 –

Odată cu acest tablou ne apropiem de finalul secțiunii dedicate minunilor lui Elisei, harului revărsat de Domnul prin Elisei. Ungerea lui Hazael ca împărat al Siriei marchează sfârșitul acestei perioade de har și începutul unei etape a judecății. Tabloul care precede ungerea lui Hazael este unul dedicat Sunamitei. De fapt, în pasaj apar patru personaje cheie: Elisei, Sunamita, împăratul și Ghehazi. Ce vrea să ne comunice autorul prin acest pasaj? Acesta ar putea evidenția tot necredința și împietrirea din popor care explică decizia lui Elisei de a-l unge pe Hazael ca împărat al Siriei. Astfel, prin acest pasaj, autorul ar putea evidenția următoarele:

- Împăratul era un agent cheie al schimbării și trezirii spirituale în popor. Trezirile spirituale durabile au fost generate mereu de schimbarea autentică a împăratului. Minunile făcute de Elisei au avut ca scop principal să schimbe inima împietrită a împăratului. Dar iată că după aproximativ 12 ani de har îndoit revărsat prin Elisei (vezi 2 Împ.3:1), împăratul nu neagă minunile făcute, dar nu le înțelege mesajul. El vede în acestea un motiv de divertisment, de știri senzaționale. El se interesează în amănunt de minunile făcute de Elisei, ascultă martori oculari, se minunează el însuși, dar doar atât. Nici gând de pocăință, nici gând de smerenie. Și în țară tocmai se încheiase o foamete de 7 ani, care era un semn clar al mâniei lui Dumnezeu peste țară. Domnul o aduce pe Sunamita ca să mărturisească în fața împăratului cea mai mare minune operată de Elisei (învierea din morți a fiului ei). Împăratul crede minunea, dar nu își pune problema schimbării vieții. Împietrirea din inima sa este înfiorătoare. Ne aducem aminte de Fariseii și saducheii care credeau că Lazăr a înviat, și totuși doreau să îl omoare din pricina impactului minunii învierii sale. Agentul cheie al unei treziri spirituale, împăratul, calcă în picioare 12 ani în care a plouat cu minuni în țară din pricina credinței lui Elisei.
- Ghehazi era cel care trebuia să fie noul Mijlocitor, urmașul lui Elisei. Sunamita nu putea fi acel mijlocitor. Și aceasta nu pentru că era femeie, ci pentru că era din aceeași generație cu Elisei. Fiecare generație trebuie să aibă mijlocitorul ei. Ghehazi fusese chemat pentru această slujbă, dar a lepădat-o din pricina iubirii pentru această lume. La fel cum nu vedem pocăință în inima lui Ioram, în ciuda faptului că acesta crede minunile făcute de Elisei, la fel nu vedem schimbare nici în inima lui Ghehazi, care de asemenea crede în minunile operate de fostul său stăpân. Pentru Ioram minunile sunt un prilej de divertisment. Pentru Ghehazi minunile sunt un mijloc de propulsare pe scara socială. Ghehazi nu se întoarce la Elisei. El caută o ascensiune în această lume și ajunge la casa împăratului. El rămâne un oportunist, un iubitor de sine, și un

om al veacului, care trăiește în spiritul acestei lumi. Nu găsim deci umbră de schimbare nici la reprezentantul poporului (împăratul), și nici la potențialul prooroc și mijlocitor (Gehazi). Viitorul lui Israel este lipsit de speranță. Proorocul era cel care trebuia să îl confrunte pe împărat. Gehazi în schimb, îl lingusește pe împărat. El pervertește rolul minunilor. Minunile înălțau adevărul despre Yahwe, adevăr care trebuia să confrunte minciuna în care trăia împăratul. Gehazi se folosește de realitatea minunilor pentru a-l face pe împărat să se simtă bine. Gehazi își leapădă chemarea de prooroc din dragoste pentru un loc confortabil în această lume.

- Sunamita este înștiințată de Elisei să plece 7 ani din țară. Domnul nu uită de rămășița credincioasă și îi poartă de grijă. O înștiințează de foamete, și apoi după 7 ani, are grijă să primească înapoi atât ogorul și casa, cât și veniturile ogorului din ultimii 7 ani. Care era probabilitatea ca Sunamita să se înfățișeze înaintea împăratului chiar când Gehazi povestea acestuia minunea învierii fiului ei? Domnul poartă de grijă vaselor sale credincioase. Dar faptul că Domnul Însuși Își trimite în afara țării vasele sale credincioase, nu este deloc un semn bun. Fetița credincioasă este trimisă de Domnul la Sirieni, iar acum Sunamita la Filistenii. Harul respins de Israel este trimis către Neamuri. Dar nu doar atât. Ni se semnaleză astfel, că istoria trece într-o fază finală a judecării, și că o perioadă a harului este aproape de sfârșit. Există momente în care Dumnezeu poate ierta o cetate sau o țară doar din pricina unui singur om neprihănit din acea cetate sau țară (vezi mijlocirea lui Avraam pentru Sodoma din Geneza 19, precum și Ieremia 5:1, Ezechiel 22:30). Dar după respingerea harului, există și o fază în care Domnul nimicește o cetate/țară în ciuda prezenței unor oameni neprihăniți în ea. Iată ce ne spune profetul Ezechiel:
- 12. „Cuvântul Domnului mi-a vorbit astfel:
- 13. „Fiul omului, când va păcătuia o țară împotriva Mea dedându-se la fărădelege, și Îmi voi întinde mâna împotriva ei – dacă îi voi sfărâma toiagul pâinii, dacă îi voi trimite foametea, dacă îi voi nimici cu desăvârșire oamenii și vitele –
- 14. chiar de ar fi în mijlocul ei acești trei oameni: Noe, Daniel și Iov, ei nu și-ar mântui decât sufletul lor prin neprihănirea lor, zice Domnul Dumnezeu.
- 15. Dacă aș lăsa ca țara să fie cutreierată de fiare sălbatice, care ar lăsa-o fără popor, dacă ar ajunge un pustiu pe unde n-ar mai putea trece nimeni, din pricina acestor fiare,
- 16. și ar fi în mijlocul ei acești trei oameni, pe viața Mea, zice Domnul Dumnezeu, că n-ar scăpa nici fii, nici fiice, ci numai ei ar scăpa, și țara ar

ajunge un pustiu.

- 17. Sau dacă aș aduce sabie împotriva țării acesteia, dacă aș zice să treacă sabia prin țară, dacă i-aș nimici cu desăvârșire oamenii și vitele,
- 18. și ar fi în mijlocul ei acești trei oameni, pe viața Mea – zice Domnul Dumnezeu – că n-ar scăpa nici fii, nici fiice, ci numai ei singuri ar scăpa.
- 19. Sau dacă aș trimite ciurma în țara aceasta, dacă Mi-aș vărsaurgia împotriva ei prin molimă ca să-i nimicesc cu desăvârșire oamenii și vitele,
- 20. și ar fi în mijlocul ei Noe, Daniel și Iov, pe viața Mea – zice Domnul Dumnezeu – că n-ar scăpa nici fii, nici fiice, ci numai ei și-ar mântui sufletul prin neprihănirea lor.”
- 21. Totuși așa vorbește Domnul Dumnezeu: „Măcar că trimit împotriva Ierusalimului cele patru pedepse grozave ale Mele: sabia, foametea, fiarele sălbatice și ciurma, ca să nimicesc cu desăvârșire din el oamenii și vitele,
- 22. tot va fi o rămășiță care va scăpa, care va ieși din el, și anume: fii și fiice. Iată, aceștia vor veni la voi, le veți vedea purtarea și faptele și vă veți mângâia de nenorocirea pe care o aduc asupra Ierusalimului, de tot ce aduc asupra lui.
- 23. Ei vă vor mângâia, când le veți vedea purtarea și faptele, și veți cunoaște că nu fără temei fac Eu tot ce fac împotriva Ierusalimului, zice Domnul Dumnezeu.”

(Ezechiel 14:12-23)

Este o vreme în care prezența oamenilor neprihăniți amână pedeapsa Domnului. Dar apoi, urmează o vreme încât nici prezența lui Noe, Daniel și Iov nu mai pot opri judecata lui Dumnezeu de peste o cetate sau țară. Domnul va scoate și izbăvi pe cel neprihănit, dar judecata Sa va nimici pe ceilalți. Trimiterea Sunamitei în țara Filistenilor poate fi un semn că istoria lui Israel se apropie de această perioadă. În această perioadă nici măcar un Mijlocitor ca Moise sau Samuel, nu mai poate amâna judecata. Doar pocăința autentică a poporului mai poate schimba cursul istoriei.

- 1. „Domnul mi-a zis: „Chiar dacă Moise și Samuel s-ar înfățișa înaintea Mea, tot n-aș fi binevoitor față de poporul acesta. Izgonește-l dinaintea Mea, ducă-se!
- 2. Și dacă-ți vor zice: „Unde să ne ducem?”, să le răspunzi: „Așa vorbește

Domnul: „La moarte, cei sortiți la moarte, la sabie, cei sortiți sabiei, la foamete, cei sortiți foametei, la robie, cei sortiți robiei!”

- 3. Căci voi trimite împotriva lor patru feluri de nenorociri, zice Domnul: sabia, ca să-iucidă, câinii, ca să-i sfâșie, păsările cerului și fiarele pământului, ca să-i mănânce și să-i nimicească.
- 4. Îi voi face de pomină pentru toate împărățiile pământului, din pricina lui Manase, fiul lui Ezechia, împăratul lui Iuda, și pentru tot ce a făcut el în Ierusalim.
- 5. Căci cine să aibă milă de tine, Ierusalime, cine să te plângă? Cine să meargă să te întrebe de sănătate?
- 6. M-ai părăsit, zice Domnul, ai dat înapoi; de aceea Îmi întind mâna împotriva ta și te nimicesc: sunt sătul de milă.”

(Ieremia 15:1-6)

Cuvântul vorbit lui Ieremia din partea Domnului și care sună astfel:

2. „Scoală-te și coboară-te în casa olarului; acolo te voi face să auzi cuvintele Mele!”
3. Când m-am coborât în casa olarului, iată că el lucra pe roată.
4. Vasul pe care-l făcea n-a izbutit – cum se întâmplă cu lutul în mâna olarului. Atunci el a făcut un alt vas, cum i-a plăcut lui să-l facă.
5. Și cuvântul Domnului mi-a vorbit astfel:
6. „Nu pot Eu să fac cu voi ca olarul acesta, casă a lui Israel? – zice Domnul. Iată, cum este lutul în mâna olarului așa sunteți voi în mâna Mea, casă a lui Israel!
7. Deodată zic despre un neam, despre o împărăție, că-l voi smulge, că-l voi surpa și că-l voi nimici;
8. dar dacă neamul acesta despre care am vorbit astfel se întoarce de la răutatea lui, atunci și Mie Îmi pare rău de răul pe care Îmi pusesem în gând să i-l fac.
9. Tot așa însă deodată zic despre un neam, sau despre o împărăție, că-l voi zidi sau că-l voi sădi.
10. Dar dacă neamul acesta face ce este rău înaintea Mea și n-ascultă glasul Meu, atunci Îmi pare rău și de binele pe care aveam de gând să i-l fac.

11. De aceea, vorbește acum oamenilor lui Iuda și locuitorilor Ierusalimului și zi: „Așa vorbește Domnul: „Iată, pregătesc o nenorocire împotriva voastră și fac un plan împotriva voastră. De aceea, întoarceți-vă fiecare de la calea voastră cea rea, îndreptați-vă umbletele și faptele!”

(Ieremia 18:1-11)

Domnul poartă de grijă Sunamitei, dar harul revărsat asupra ei nu se revărsă și peste țara ei. Când revărsarea harului peste vasele Domnului este independentă de revărsarea harului peste țara acestora, atunci judecata este aproape.

Hazael, împărat al Siriei

– 8:7-15 –

Domnul îi spusese lui Ilie în 1 Împ. cap.19 să îl ungă pe Hazael împărat al Siriei și agent al judecății împotriva lui Israel. Ilie alege să rămână mijlocitor și amână judecata. Ba mai mult, îl formează pe Elisei ca Mijlocitor în locul său. Prin Elisei se revarsă o măsură dublă de har. Dar după aproximativ 12 ani de har, el se duce să îl ungă pe Hazael împărat al Siriei, și agent al judecății față de Israel. Mijlocitorul există, harul e încă disponibil, dar vremea harului e pe sfârșite. Dacă tabloul cu Sunamita ilustrează faptul că istoria a ajuns în momentul în care prezența celui neprihănit în mijlocul unei cetăți nelegiuite nu mai poate amâna judecata (vezi Ezechiel 14:12-23), tabloul cu ungerea lui Hazael ca împărat ne arată că istoria a ajuns în punctul în care nici cel mai mare Mijlocitor nu mai poate amâna judecata (vezi Ieremia 15:1-6). Împietrirea este așa de mare, și harul a fost călcat așa de mult timp în picioare, încât Însuși Marele Mijlocitor este cel care mandatează pe cel care va aduce judecata. Mijlocitorul nu mai poate opri judecata, ci devine cel care o aduce în scenă. Dacă Ilie se afla într-un moment în care judecata mai putea fi amânată, Elisei se află în alt moment al istoriei. El este cel prin care se cheamă judecata. Nu este întâmplător că vasul harului este cel care unge pe agentul judecății. Agentul harului devine un agent al judecății. Cel prin care a venit mântuirea, este cel prin care va veni și judecata. Am mai comentat acest lucru când am studiat pasajul cu uciderea copiilor din Betel. Ierihonul avea o origine rușinoasă. Ea aducea aminte de păcatele canaanitilor, de judecata lui Dumnezeu, iar cetatea a renăscut prin păcat și răzvrătire. Betelul avea o origine sfântă. Denumirea însemna *Casa lui Dumnezeu*. Betelul ne aduce aminte de altarele zidite de Avraam Domnului (vezi Genesa 13a), precum și de revelația lui Dumnezeu față de Iacov (vezi Genesa 28:10-22). Ierihonul se naște din neascultare, iar Betelul din revelație divină. Ierihonul este un simbol al Neamurilor, iar Betelul un simbol al poporului sfânt și al templului. Cu toate acestea, Elisei aduce mântuire în Ierihon, și judecată peste Betel. Respingerea agentului harului îl transformă pe acesta în agentul judecății. Acest lucru prefigurează că Cel ce avea să moară pentru Mântuirea lumii, va fi Același care va judecata lumea, El, Isus Hristos, Fiul lui Dumnezeu. El vine ca Mântuitor, și nu ca Judecător, dar respingerea Sa ca Mântuitor, cheamă venirea Sa ca Judecător. Hazael deci, este uns de același Elisei. Câtă încărcătură teologică are acest simplu gest. Și Elisei nu face acest lucru zâmbind sau aducând el însuși foc din cer. El o face plângând. Deși fusese respins de Israel, Elisei plânge pentru cei care l-au respins. El este un om la harului. Ilie își sfârșește lucrarea de Mijlocitor pentru casa lui Ahab aducând foc din cer, iar Elisei o sfârșește plângând pentru poporul Domnului. Și Ilie a fost un om al harului, dar prin Elisei se pare că s-a revărsat o măsură dublă de har! Dar nici lacrimile fierbinți ale Marelui Mijlocitor nu mai pot opri judecata. Paharul păcatului și al împietririi își atinsese de mult vârful. Pentru a mai ilustra odată împietrirea lui Israel, autorul mai creionează un contrast în momentul ungerii lui Hazael. Cartea 2 Împărați și lucrarea lui Elisei, începe cu momentul în care fiul lui

Ahab este bolnav și trimite la dumnezeul Ecronului să întrebe dacă va fi vindecat. Această secțiune se încheie cu împăratul Siriei care este bolnav și care trimite la Elisei să întrebe pe Domnul dacă va fi vindecat. Printre neamurile îndepărtate, există mai multă receptivitate decât în poporul lui Dumnezeu. Receptivitatea Neamurilor îndepărtate condamnă pasivitatea și ignoranța celor din Israel, atât de aproape de izvorul harului. Împietrirea generației din timpul lui Ilie și Elisei, prefigurează împietrirea generației de evrei din primul secol, care va călca în picioare mărturia lui Ioan Botezătorul, a Mântuitorului și apoi a Bisericii. Harul însă este primit cu bucurie de neamurile îndepărtate. Iată de ce Mântuitorul rostește următoarele afirmații:

21. „Atunci a început să le spună: **„Astăzi s-au împlinit cuvintele acestea din Scriptură pe care le-ați auzit.”**

22. Și toți Îl vorbeau de bine, se mirau de cuvintele pline de har care ieșeau din gura Lui și ziceau: „Oare nu este acesta feciorul lui Iosif?”

23. Isus le-a zis: **„Fără îndoială, Îmi veți spune zicala aceea: „Doctore, vindecă-te pe tine însuși”; și Îmi veți zice: „Fă și aici, în patria Ta, tot ce am auzit că ai făcut în Capernaum.”**

24. **„Dar”,** a adăugat El, **„adevărat vă spun că niciun proroc nu este primit bine în patria lui.**

25. **Ba încă, adevărat vă spun că, pe vremea lui Ilie, când a fost încuiat cerul să nu dea ploaie trei ani și șase luni și când a venit o foamete mare peste toată țara, erau multe văduve în Israel;**

26. **și totuși Ilie n-a fost trimis la niciuna din ele, afară de o văduvă din Sarepta Sidonului.**

27. **Și mulți leproși erau în Israel, pe vremea prorocului Elisei; și totuși niciunul din ei n-a fost curățat, afară de Naaman, sirianul.”**

28. Toți cei din sinagogă, când au auzit aceste lucruri, s-au umplut de mânie.

29. Și s-au sculat, L-au scos afară din cetate și L-au dus până în sprânceana muntelui pe care era zidită cetatea lor, ca să-L arunce jos în prăpastie.

30. Dar Isus a trecut prin mijlocul lor și a plecat de acolo.” (Luca 4:21-30)

8. **„În oricare cetate veți intra, și unde vă vor primi oamenii, să mâncați ce vi se va pune înainte;**

9. **să vindecați pe bolnavii care vor fi acolo și să le ziceți: „Împărăția lui Dumnezeu s-a**

apropiat de voi.”

10. Dar în oricare cetate veți intra, și nu vă vor primi, să vă duceți pe ulițele ei și să ziceți:

11. „Scuturăm împotriva voastră, chiar și praful din cetatea voastră care s-a lipit de picioarele noastre; totuși să știți că Împărăția lui Dumnezeu s-a apropiat de voi.”

12. Eu vă spun că în ziua judecății va fi mai ușor pentru Sodoma decât pentru cetatea aceea.

13. Vai de tine, Horazine! Vai de tine, Betsaido! Căci dacă ar fi fost făcute în Tir și Sidon lucrările puternice care au fost făcute în voi, demult s-ar fi pocăit stând în sac și cenușă.

14. De aceea, în ziua judecății, va fi mai ușor pentru Tir și Sidon decât pentru voi.

15. Și tu, Capernaume, vei fi înălțat oare până la cer? Vei fi coborât până în Locuința morților.

16. Cine vă ascultă pe voi pe Mine Mă ascultă; și cine vă nesocotește pe voi, pe Mine Mă nesocotește; iar cine Mă nesocotește pe Mine nesocotește pe Cel ce M-a trimis pe Mine.”

(Luca 10:8-16)

Domnia lui Ioram, împăratul lui Iuda

– 8:16-24 –

Autorul revine și la împărații lui Iuda. În mod evident în perioada 874 (începutul domniei lui Ahab) -831 (sfârșitul domniei lui Ioram, fiul lui Ahab), autorul este preocupat mai mult de împărăția lui Israel. El oferă o atenție specială casei lui Ahab, destinului acesteia, precum și lucrării harului prin Ilie și Elisei în vederea pocăinței acestei case regale.

Ioram, fiul lui Iosafat domnește între anii 848-841 î.H. fiind contemporan cu Ioram împăratul lui Israel care domnește în perioada 852-841 î.H. Este un moment singular în istoria lui Israel, când împăratul din Nord și împăratul din Sud poartă același nume. Dar oare este întâmplător acest lucru? Detaliile din text ne sugerează că nu. Împărații din Iuda se transformă după chipul și asemănarea împăraților din Israel. Influența spirituală negativă a casei lui Ahab se extinde și peste Iuda. Totul a început de la alianțele neînțelepte dintre Iosafat și Ahab. Iosafat a făcut legăminte din interese politice dar fără să întrebe pe Domnul. El s-a înjugat la un jug nepotrivit cu casa lui Ahab. Și a avut de pierdut. Mai întâi a pierdut bătălia cu Sirienii de la Ramot din Galaad (vezi 1 Împ.cap.22). Apoi pentru un timp s-a lecut și a refuzat alianțele cu casa lui Ahab (vezi 1 Împ.22:48-49). Dar timpul a trecut, și Iosafat a uitat de durerea generată de alianțele cu casa lui Ahab, și astfel în 2 Împ.3 îl găsim din nou făcând alianță de război cu casa nelegiuită a lui Ahab. Iosafat și-a păstrat credința în Dumnezeu și nu s-a dat la păcatele casei lui Ahab în ciuda legăturilor cu aceasta. Dar nu la fel a fost cu urmașii lui. Libertățile copiilor devin vicii la copii. Micile compromisuri ale părinților devin marile compromisuri ale copiilor. Părintele își revine din greșeală mai ușor, dar copilul care l-a urmat în aceeași greșeală mult mai greu. Iată că roada apropierei sale neînțelepte de casa lui Ahab este că fiul său Ioram se căsătorește cu o fată de-a lui Ahab. Soția împăratului este un element cheie în împărăție. Și fata lui Ahab își face bine treaba. Și astfel, Ioram urmează calea păcătoasă a împăraților lui Israel. Răul din Nord se extinde și în Sud prin legăturile de căsătorie care nu sunt după voia Domnului. Nu la fel s-a întâmplat și înainte de popor? Fiii lui Dumnezeu (comunitatea credincioșilor) s-au unit cu fetele frumoase ale oamenilor (comunitatea celor necredincioși), și astfel răul a inundat și comunitatea celor credincioși și tot pământul s-a infectat. Domnului i-a părut rău că a făcut pe om și a adus potopul.

Pe de altă parte paharul nelegiuirilor casei lui Ahab își atinge vârful. Răul casei lui Ahab nu infectează doar regatul de Nord, iată că acum ia cu asalt și regatul de Sud. Autorul evidențiază necesitatea intervenției lui Dumnezeu pentru a judeca casa lui Ahab și a eradica acest rău cumplit de pe pământ. Și de fapt slujba lui Ilie și Elisei au avut în primul rând în vedere mântuirea casei lui Ahab. Elisei își continuă lucrarea și după nimicirea casei lui Ahab, dar autorul nu ne spune ce

a mai făcut el în acea vreme. Autorul insistă pe minunile făcute de Elisei în timpul domniei lui Ioram, ultimul urmaș al lui Ahab.

Când am vorbit în cap.8 de sfârșitul lucrării lui Elisei am avut în vedere sfârșitul lucrării lui Elisei pentru mântuirea casei lui Ahab. Judecata a venit mai întâi asupra casei lui Ahab (2 împ. Cap.9). Ea s-a extins prin Sirieni și asupra poporului, dar judecata finală asupra poporului a venit de-abia în 722. Casa lui Sahab este nimicită în 841, deci cu 119 ani înainte de robia asiriană. Elisei moare în 796, deci cu 74 ani înainte de revărsarea judecății lui Dumnezeu peste Israel. Vremea harului se prelungește pentru următoarea generație a poporului. Casa lui Ahab însă este nimicită, și generația contemporană lui Ioram, ultimul urmaș al lui Ahab, este aspru pedepsită prin oștile siriene conduse de Hazael. Hazael devine împărat al Siriei în 841 î.H., deci în ultimul an al domniei lui Ioram. Vremea harului se încheie în 841 pentru casa lui Ahab, dar se mai prelungește până în 722 pentru popor.

În Iuda, Domnul își aduce aminte din nou de David și nu nimicește nici pe Iuda și nici casa lui Ioram, urmașul lui David. David a murit în anul 971. Deci au trecut 130 de ani de la moarte sa, și Domnul tot mai revărsă har peste Iuda din pricina sa. Autorul ne menționează și de răscoala Edomului. Pe vremea lui Iosafat, Edomul nu avea un împărat (vezi 1 Împ.22:47). Dar acum puterea Edomului crește. Regatul davidic și apoi cel solomonic au dominat toate popoarele din jur. Moabul și Edomul erau supuse lui Israel și le plăteau bir. După moartea lui Ahab se răscoală Moabul împotriva lui Israel, iar după moartea lui Iosafat se răscoală Edomul împotriva lui Iuda. Moartea spirituală din poporul lui Dumnezeu oferă oportunitatea creșterii puterii vrăjmașilor lui Israel și Iuda. Puterea vrăjmașilor crește atunci când puterea spirituală a poporului lui Dumnezeu scade. La început se ridică Siria, iar apoi se răscoală Moabul și Edomul. Mai târziu se va ridica Imperiul Asiriei care va și șterge de sub ceruri pe Israel, și apoi se va ridica Imperiul Babilonian care va duce în robie pe Iuda. Puterea popoarelor păgâne, oștile lui Dumnezeu crește din pricina cufundării în necredință și idolatrie a poporului Domnului.

Domnia lui Ahazia, împăratul lui Iuda

– 8:25-29 –

Ahazia, fiul lui Ioram domnește un singur an la Ierusalim (anul 841 î.H.). El umblă în calea casei lui Ahab, și autorul explică de ce: pentru că era ginerele casei lui Ahab. Din nou, legăturile cu casa lui Ahab, aduc moartea spirituală și în Sud. Din nou, subliniază autorul, că răul din Nord se extinde și în Sud, acolo unde mai pâlpăia o lumină spirituală din pricina Templului și din pricina lui David. Autorul mai precizează că mama lui Ahazia era Atalia, fata lui Omri, tatăl lui Ahab, și cel care a urcat pe tron prin uciderea lui Zimri. Autorul va reveni mai târziu la Atalia, care poartă în vene sângele de ucigaș al tatălui ei.

Și revenim cu această ocazie puțin la Zimri. Zimri a domnit 7 zile ca împărat al lui Israel. Totuși iată ce ne spune naratorul despre sfârșitul lui:

- Zimri văzând că cetatea este luată, a intrat în cetățuia casei împăratului, și a dat foc casei împăratului peste el. Astfel a murit el, DIN PRICINA păcatelor pe care le săvârșise, făcând ce este rău înaintea Domnului, umblând pe calea lui Ieroboam, săvârșind păcatele pe care le făcuse Ieroboam și FĂCÂND ȘI PE ISRAEL SĂ PĂCĂTUIASCĂ. (1 Împ.16:18-19)

Zimri domnește doar 7 zile peste Israel. Și totuși este tras la răspundere că a făcut pe Israel să păcătuiască? Cât de mare putea fi influnța lui Zimri peste Israel doar în 7 zile de domnie? Iată că putea fi. Istoria lui Zimri ne arată cât de importantă era funcția de împărat în Israel. Împăratul era modelul, era reperul națiunii. Iată că și 7 zile de reper negativ au contat enorm înaintea lui Dumnezeu, și Zimri este pedepsit pentru că în cele 7 zile de domnie a fost un exemplu negativ pentru Israel, și l-a afundat pe acesta și mai mult în nelegiuire. Cât de importantă deci trebuie să fie funcția de împărat, și cât de mare trebuie să fie influența împăratului asupra poporului, de și 7 zile sunt de-ajuns pentru a deveni vinovat înaintea Domnului, și pedepsit cu moartea pentru aceasta?

Deși ne relatează despre domniile lui Ahazia și Ioram din Iuda, atenția autorului este îndreptată tot asupra lui Israel, și asupra casei lui Ahab. De fapt, prin relatarea domniei celor 2 împărați din Iuda, autorul semnaleză că răul casei lui Ahab se extinde și în Iuda atâcând lumina firavă care mai exista acolo din pricina lui David. Este ca și cum autorul ar pregăti capitolul 9 (nimicirea casei lui Ahab), și ne-ar explica necesitatea acesteia. Casa lui Ahab nu doar că a infectat cu rău tot Israelul, că refuza pocăința pentru sine, dar aducea întunericul și peste ce mai rămăsese bun în Iuda. Se impunea deci extirparea acestui rău, măcar de dragul puținului bine care mai rămăse în Iuda.

Judecata se revarsă prin Hazael, primul agent al judecății uns de Elisei. Are loc o bătălie tot la Ramot din Galaad. Ne aducem aminte că tot la Ramot din Galaad s-au suit Ahab și Iosafat și tot împotriva Sirienilor. Au pierdut bătălia și Ahab a fost rănit de Sirieni și apoi a murit. Iată-l acum pe urmașul lui Ahab, Ioram, alături de urmașul lui Iosafat, Ahazia, pierzând din nou în țafa Sirienilor la Ramot din Galaad. La fel, ca atunci, împăratul lui Iuda nu pățește nimic, iar împăratul lui Israel este rănit. Dar apare totuși o diferență: împăratul lui Israel nu moare pe câmpul de luptă, ci are șanse de supraviețuire și se duce la Izreel să se vindece. Asemănările cu sfârșitul lui Ahab, trebuiau să aducă o cercetare sfântă și pocăință în inimile celor 2 împărați. Inima acestora însă rămâne de piatră. Și aici Elisei face o altă mutare. Deci, deși exista deja un agent al judecății uns de acesta, și anume Hazael, împăratul lui Israel este doar rănit pe Hazael. Elisei îl unge pe Iehu, ca al doilea agent al judecății peste casa lui Ahab. Și aici apar câteva întrebări importante: de ce a fost nevoie să fie uns un al doilea agent al judecății? Și de ce judecata începută prin Hazael a fost finalizată de Iehu? Nu putea aduce Domnul judecata doar prin Hazael? De ce a fost și Iehu adus în scena judecății?

Nimicirea casei lui Ahab de către Iehu. Domnia lui Iehu.

– 9:1-10:35 –

Domnul îl menționase pe Iehu ca agent al judecății încă din 1 Împ.19, când i s-a descoperit lui Ilie la Horeb. Domnul deci avea în plan să opereze cu doi agenți ai judecății. Primul era din afara lui Israel. Hazael, Sirianul. Dar al doilea era din mijlocul lui Israel, Iehu, fiul lui Nimși. De ce deci este chemat pe scenă și un agent al judecății din mijlocul lui Israel? Judecata care vine din afară este doar o împlinire a judecății, dar judecata care vine din interior, este și o curățire, care poate amâna pedeapsa, și deschide o nouă epocă a harului. Iehu, este chemat să fie un agent al curățirii din interior pentru a mai oferi har lui Israel. El este uns nu doar ca agent al curățirii, dar și ca nou împărat peste Israel. Hazael este doar anunțat de Elisei că va fi împărat peste Siria. Iehu, în schimb este uns cu undelemn ca împărat al lui Israel iar mesajul solemn din partea Domnului este:

- Te ung împărat al lui Israel, poporul **Domnului....**(9:6b).

Domnul îl mai consideră pe Israel poporul Său. Legământul încă nu este rupt, Israel nu este încă lepădat.

Subliniez din nou că ungerea lui Iehu este mediată de Elisei. Cel care mijlocise pentru casa lui Ahab, este cel prin care este chemat în scenă nimicitorul acestei case regale. Respingerea vasului harului, determină preschimbarea acestuia într-un vas al mâniei. Harul nu anulează dreptatea și nici nu se află în contradicție cu ea. Harul și dreptatea sunt ca doi frați care merg de mână. Ele izvorăsc din inima aceluiaș unic Dumnezeu al harului și al dreptății. Iehu, când este uns ca împărat, primește poruncă directă de la Domnul să nimicească toată casa lui Ahab și să răzbune astfel vărsarea sângelui proorocilor și slujitorilor săi. Sosise ceasul judecății. Și cum am comentat deja, judecata avea în vedere în primul rând casa lui Ahab.

Domnul este Cel care înalță și coboară. Iehu era una din căpeteniile lui Israel. Iată că celelalte căpetenii l-au considerat inițial nebun pe acel prooroc trimis de Elisei. Dar când au aflat mesajul acestuia, nu l-au mai considerat așa, ci l-au recunoscut imediat pe Iehu ca nou împărat. Iehu își intră în rol și împlinește judecata lui Dumnezeu asupra casei lui Ahab. Primii care sunt nimiciți sunt Ioram, fiul lui Ahab, și Izabela soția lui Ahab. Ioram îi iese în întâmpinare lui Iehu, și cei doi se întâlnesc EXACT în ogorul lui Nabot din Izreel. Și aici este nimicit Ioram. Domnul nu a intervenit când Nabot a fost ucis, dar nu înseamnă că a închis ochii sau a trecut cu vederea. Sângele lui Nabot încă striga către răzbunare și dreptate, la fel cum a strigat și sângele lui Abel. Și judecata are loc. Harul doar amână pedeapsa în nădejdea pocăinței. Dar dacă pocăința nu apare, judecata vine, și vine cu mânie mare. Domnul răzbună pe Nabot. O face mai târziu e adevărat, dar nu uită să o înfăptuiască. Acest **mai târziu** este explicat de bunătatea Celui care nu

vrea moartea păcătosului, și a Celui care știe că pedeapsa este eternă. Din perspectiva noastră limitată, ni se pare că Domnul tolerează nedreptatea de pe pământ. Din perspectiva Celui care vede iadul etern deja arzând și care vede comorile de mânie strânse pentru ziua judecății în dreptul fiecărui nelegiuit, nedreptatea nu este niciodată tolerată. Iată ce ne spune Pavel:

1. Așadar, omule, oricine ai fi tu, care judeci pe altul, nu te poți dezvinovăți; căci prin faptul că judeci pe altul, te osândești singur; fiindcă tu, care judeci pe altul, faci aceleași lucruri.
2. Știm, în adevăr, că judecata lui Dumnezeu împotriva celor ce săvârșesc astfel de lucruri este potrivită cu adevărul.
3. Și crezi tu, omule, care judeci pe cei ce săvârșesc astfel de lucruri, și pe care le faci și tu, că vei scăpa de judecata lui Dumnezeu?
4. Sau disprețuiești tu bogățiile bunătății, îngăduinței și îndelungii Lui răbdări? Nu vezi tu că bunătatea lui Dumnezeu te îndeamnă la pocăință?
5. Dar, cu împietrirea inimii tale, care nu vrea să se pocăiască, îți aduni o comoară de mânie pentru ziua mâniei și a arătării dreptei judecăți a lui Dumnezeu,
6. care va răsplăti fiecăruia după faptele lui.

(Romani 2:1-6)

Dacă privim doar în universul vizibil, foarte lesne îl putem acuza pe Dumnezeu de nedreptate, dar dacă privim și spre universul nevăzut și vedem comorile de mânie adunate în dreptul fiecărui nelegiuit pentru fiecare faptă a sa, acuzația de nedreptate împotriva lui Dumnezeu devine absurdă, un total non-sens. Eroarea fundamentală a omului în încercarea sa de a-L înțelege pe Dumnezeu este că el vrea să îl îngheisuipe pe Dumnezeu cel infinit în orizontul său îngust. Dar Domnul ne propune o altă cale: să ne lărgim perspectiva și să explorăm orizontul Său etern. Noi tindem să uităm nedreptățile din trecut. Dar Domnul nu le uită. Ele stau înaintea lui. Timpul diminuează din mânia omului, dar nu și din mânia divină. Noi am uitat repede de Nabot, dar pentru Domnul, era ca și cum acesta fusese ucis doar cu o zi înainte. Pasajul subliniază cum se împlinesc în amănunt și toate cuvintele judecății rostite de Domnul împotriva casei lui Ahab. Domnul este Dumnezeu și este dincolo de timp. Noi însă suntem închiși în timp și spațiu, în robia vizibilului. Și de aici vine dificultatea noastră. Totuși, prin credință ne putem ancora în realitățile nevăzute și ne putem mări perspectiva. Viața pe pământ nu este atât de grea dacă avem vii și iminente înaintea noastră realitățile eterne ale pedepsirii celor nelegiuiți și răsplătirii celor neprihăniți.

Iehu își aduce în mod constant aminte de cuvintele rostite de Domnul prin Ilie împotriva casei lui Ahab și pare preocupat de împlinirea acestora. Nu știu însă cum să comentez decizia sa de a-l omorî și pe Ahazia, împăratul lui Iuda. Oare decizia a fost din pricina unui imbold de moment, sau justificată de faptul că Ahazia avea legături strânse cu casa lui Ahab? Versteul 9:7 ar sprijini a doua variantă, căci Domnul sortește nimicirii toată casa lui Ahab și **oricine ține de Ahab**. Este posibil ca Ahazia să fie nimicid de Iehu din pricina faptului că acesta avea legături de sânge cu casa lui Ahab: Atalia, sora lui Ahab, era mama lui Ahazia.

Judecata este publică pentru ca tot poporul să vadă împlinirea cuvintelor lui Dumnezeu rostite prin Ilie. Judecarea casei lui Ahab este o anticipare a judecării întregului popor. La fel cum judecata prevestită asupra casei lui Ahab s-a împlinit întocmai, la fel va fi și cu judecata prevestită asupra întregului popor. Iehu este un adevărat călău. El nu ezită nici o clipă în împlinirea judecății. Nu arată strop de milă sau de îndurare. Nu știm exact cât este motivat de ideea împlinirii judecății divine sau de ideea consolidării propriei puteri în Israel, dar vedem cu claritate cum judecata se împlinește fără milă prin acest călău chemat în scena istoriei chiar de Elisei. Iehu are un monet de ezitare după omorârea Izabelei. Deși recunoaște că este blestemată se gândește să o îngroapre. Dar chiar dacă Iehu nu este atent să împlinească porunca întocmai, profeția Domnului se împlinește singură. Câinii deșă o sfâșiaseră pe Izabela, și atunci Iehu își atunci aminte de prevestirea făcută de Ilie. Laitmotivul capitolelor 9 și 10 este reprezentat de împlinirea cuvintelor Domnului rostite prin Ilie față de casa lui Ahab. După călcarea harului eliseic, judecata se împlinește cu furie maximă. Nici măcar neatentia călăului nu poate opri împlinirea cuvintelor Judecății: hoitul Izabelei ajunge ca un gunoi și Iehu nu o mai poate îngropa. Capitolele 9-10 ne prezintă revărsarea judecății asupra casei lui Ahab. Ele sunt străbătute de trei teme majore:

- Împlinirea întocmai a Cuvântului Domnului care prevestea judecata prin Ilie asupra casei lui Ahab.
- Lipsa oricărui strop de milă, de îndurare sau ezitare din partea călăului Iehu.
- Nimeni nu scapă dinaintea judecății: nici măcar un om din casa lui Ahab nu se poate ascunde de revărsarea judecății. Nu este îndurare nici pentru femei, nici pentru copii, nici pentru bătrâni. Călăul nu face nici un compromis atunci când aduce judecata.

Cele două capitole surprind tablouri înfiorătoare. Judecata este descrisă în amănunt. Autorul nu se ferește să ne relateze grozăvia judecății. El vrea să ne înfățișeze judecata în toată grozăvia ei. Judecata are mai multe etape. Fiecare etapă reliefează ceva specific despre judecata divină.

1) Ungerea călăului

- Călăul Iehu este uns la cuvântul lui Elisei. Cel ce mijlocise pentru casa lui Ahab, este cel care cheamă judecata peste casa lui Ahab. Călcare harului eliseic nu poate avea loc la nesfârșit. Călcare harului este urmată de revărsarea judecății. Pe cât de mare este harul călcat în picioare, pe atât de mare este judecata ce vine după.
- Călăul este un vas pregătit de Domnul. El intră în scenă într-o clipă. El este înălțat pe scena istoriei într-un singur minut. Dumnezeu nu se trudește pentru a aduce judecata. El doar dă ordinul ceresc, și judecata intră în scenă cu maximă repeziciune și în toată grăzăvia ei.

2) Nimicirea lui Ioram și a lui Iehu

- Judecata începe cu împăratul. Funcția acestuia nu îi poate veni în ajutor. Funcția acestuia dimpotrivă îl face să fie primul care cade sub pedeapsa judecății.
- Nici statutul de împărat al lui Iuda, și fiu al lui David nu trezesc un strop de milă înaintea judecății. Oricine ține de casa lui Ahab, chiar împăratul lui Iuda, trebuie nimicit.
- Împăratul cade în ogorul lui Nabot. Domnul răzbună sângele lui Nabot. Revărsarea harului nu diminuează judecata, și trecerea timpului nu o fac mai puțin aspră. Mânia Domnului e la fel de aprinsă ca în ziua în care a fost ucis Nabot. Domnul îl răzbună pe Nabot.

3) Nimicirea Izabelei

- În ziua judecății nici farmecele Izabelei și nici seducția exercitată de femeie nu au nici un impact. Călăul Iehu nu are nici o ezitare. El cere ca Izabela să fie aruncată de la etaj și apoi o calcă în picioare cu al său cal.
- Iehu, are un moment de neatenție când e vorba de trupul mort al Izabelei. El cere ca să fie înmormântat *căci este fată de împărat*. Cuvântul Domnului însă prevestea că Izabela nu va fi înmormântată. Dar chiar dacă Iehu neglijează acest aspect, Cuvântului Domnului tot se împlinește: Izabela este sfâșiată de câini și trimișii lui Iehu își dau seama că practic nu au ce înmormânta. Iehu își aduce aminte că așa prevestise Cuvântul Domnului. Deci, chiar dacă agentul judecății are un moment de ezitare totuși, judecata tot se împlinește EXACT cum fusese anunțată prin

Cuvântul Domnului. Autorul evidențiază mâna Domnului la lucru pentru împlinirea judecății asupra casei lui Ahab. Mâna Domnului lucrează prin Iehu, dar lucrează și fără Iehu. Sosise ceasul judecății. Judecata se împlinește oricum, chiar independent de alegerile agentului judecății! Domnul Însuși veghea la împlinirea judecății sale asupra casei lui Ahab.

- După ce judecata se revarsă asupra împăratului, ea nimicește pe femeia (soție și mamă) care influențase în mod negativ pe împărații lui Israel.

4) *Nimicirea celor 70 de fii ai lui Ahab*

- Iehu se pregătește de război, și de la Izreel trimite vorbă la Samaria îngrijitorilor casei împăratului ca să îi cheme la luptă. Dar surpriză: aceștia, deși aveau cai și cară, o cetate întărită și arme, nu vor să facă război, ci sunt dispuși să îi omoare pe toți fiii lui Ahab.
- Cei 70 de fii ai lui ahab sunt decapitați imediat, fără nici o luptă, fără nici un război, fără să mai cadă și alți oameni din Israel. Ei mor chiar mai repede decât se aștepta Iehu. Domnul era cel care îi dădea în mâna lui Iehu. Domnul lupta împotriva casei lui Ahab și el a înmuiat inima mai marilor casei lui Ahab. Deși erau protejați de o cetate și armată puternică, doar 2 scrsisori trimise de Iehu au fost de ajuns pentru ca ei să fie nimiciți. Când Domnul luptă împotriva ta, cine îți mai poate veni în ajutor?
- Iehu înțelege că Domnul este Cel care împlinește Cuvântul Său. Capetele fiilor lui Ahab sunt așezate la poarta cetății din Izreel, aproape de locul unde fusese ucis Nabot. Iehu explică poporului că ce se întâmplă în acele zile nu este doar uneltirea unui om care vrea să preia puterea, ci este lucrarea de răzbunare a Domnului care împlinește Cuvântul judecății sale:
 - Voi sunteți fără vină! Eu am uneltit împotriva stăpânului meu și l-am omorât; dar cine a lovit pe toți aceștia? Să știți dar că nu va cădea nimic la pământ din Cuvântul Domnului, din cuvântul pe care l-a rostit Domnul împotriva casei lui Ahab; Domnul împlinește ce a spus prin robul Său Ilie. (10:9-10)
- Într-adevăr, Iehu uneltise împotriva lui Ioram. Dar cum se explică succesul său așa de rapid împotriva întregii case a lui Ahab? Cum se explică faptul că însăși mai marii casei lui Ahab, protejați de o cetate și armată puternică, decid imediat să îi decapiteze, cu mic cu mare, pe toți fiii din casa lui Ahab? Este o singură explicație: ce se întâmpla acum în Israel era mai

mult decât un complot omenesc, era ceasul judecății divine asupra casei lui Ahab.

- Nimeni nu este cruțat din copiii lui Ahab: nici cei mici, nici cei mari! Iarăși revenim la tema copiilor, o temă care străbate toată această secțiune din cartea 2 împărați. Ne reamintim ce am învățat la Betel în cap.2: când harul e călcat în picioare și mijlocitorul respins, nici copiii nu au nici o șansă în fața judecății.
- Ochiul judecății divine este fără milă. Toți sunt nimiciti, și când sosește ceasul final al judecății, ea se manifestă cu repeziciune maximă și fără victime colaterale (soldații care ar fi murit în luptă în cazul unui război între Iehu și casa lui Ahab).

5) *Nimicirea tuturor apropiaților lui Ahab (10:11)*

- Nu sunt nimicite doar rudele de sânge ale lui Ahab, ci și prietenii lui, preoții lui. Mai marii casei lui. Judecata se revarsă peste oricine are legături cu casa lui Ahab. Casa lui Ahab este simbolul păcatului, al fărâdelegii. Oricine are legături cu Păcatul, este nimicit în ziua judecății.
- Pasajul subliniază din nou că nimeni nu a scăpat. Casa lui Ahab era mare, și prietenii lui erau mulți. Era dificil ca nici măcar unul să nu scape. Cu toate acestea, Dumnezeu Se îngrijește ca NICI UNUL să nu scape. Nu te poți ascunde de sub judecata lui Dumnezeu. Dacă ce făcea Iehu era doar lucrarea unui om care dorea puterea, atunci era foarte probabil ca măcar câțiva din casa lui Ahab să fugă, să se ascundă și să scape. Dar nu scapă nici unul din casa sa, și nici măcar unul din cei apropiați. TOȚI sunt nimiciti. Căci nu era o lucrare omenească de consolidare a puterii, ci era o lucrare divină de împlinire a judecății. Și cine se poate ascunde de ceasul judecății când acesta este adus de Însuși Dumnezeu?
- Se pare că Iehu a ucis chiar pe cei care uciseseră pe cei 70 de fii ai lui Ahab. Iehu nu face nici un compromis. El nu se simte dator să cruțe pe cei care într-un fel l-au ajutat. El pricepe că se împlinește judecata divină. Deci, nici cei care îiucid pe fiii lui Ahab nu scapă. Nu există milă pentru nimeni. Nici măcar gestul de a trece de partea lui Iehu nu îl impresionează pe acesta. Ochiul lui Iehu este fără milă. Judecata sa nu este dispusă să facă nici cel mai mic compromis.

6) *Nimicirea fraților lui Ahazia*

- Cei care puteau totuși scăpa erau cei din casa lui Iuda care se înrudeau cu Ahab. Aceștia erau în alt regat și erau protejați de o oaste puternică. Iuda era adesea mai puternic ca Israelul. Și chiar dacă ar fi pierdut războiul, judecata ar fi fost amânată puțin, iar ei ar fi avut timp să fugă în Egipt de exemplu. Dar din nou: nu are loc nici un război, judecata se împlinește nespus de repede, și NIMENI nu scapă.
- Domnul este la lucru: El face ca aceștia să nu audă de măcelul din Nord și nici de moartea lui Ahazia. Domnul le dă în gând să meargă TOȚI la o petrecere în Regatul de Nord. Și Domnul orchestrează ca aceștia să se întâlnească chiar cu Iehu în drumul lor. Domnul este Cel care îi scoate înaintea lui Iehu. Iehu nici nu trebuie să se trudească să îi caute, să îi fugărească, să negocieze cu cei din Iuda, sau să facă un război cu Iuda. Pur și simplu, Domnul îi dă în mâinile lui, iar el dă doar un ordin și mor toți frații lui Ahazia, împăratul lui Iuda.
- Iehu omoară 42 de frați ai lui Ahazia. Ne aducem aminte de cei 42 de copii omorâți de urși după ce Elisei îi blestemă în Numele Domnului. Repetarea numărului nu este deloc întâmplătoare. Judecata avea loc pentru că Elisei fusese respins. Când Mijlocitorul este respins, Nimeni și Nimic nu mai poate opri judecata divină.
- Faptul că frații lui Ahazia nu știau de măcelul început de Iehu, ne arată că nu trecuse mult de la omorârea lui Ahazia (poate o zi, două), și deci că judecata se revărsa peste casa lui Ahab cu o repeziciune amețitoare.

7) *Nimicirea celor din Ahab rămași în Samaria*

- Ajuns la Samaria Iehu nimicește pe toți din Ahab aflați acolo. Autorul insistă pe faptul că nimeni din Ahab nu a apucat să se ascundă, să scape. Toți au pierit. În ceasul judecății, nu te poți ascunde nicăieri de pedeapsă. Dumnezeu lupta împotriva casei lui Ahab.

8) *Nimicirea preoților și Templului lui Baal*

- Succesul lui Iehu în curățirea țării este incredibil. El reușește într-o singură zi să ucidă pe toți preoții și slujitorii lui Baal. Din nou: nimeni nu scapă, iar judecata se împlinește repede, într-o singură zi. Succesul său ne arată

din nou că sosise ceasul judecății divine, și că Domnul Însuși lupta împotriva vrăjmașilor Lui. Și cine poate scăpa din mâna Sa?

- Ioram începuse o curățire a țării de Baal (vezi 2 Împ.3:2). Totuși, la sfârșitul domniei sale țara este plină de preoții lui Baal, și chiar în Samaria pare a fi marele Templu al lui Baal. Se pare că Ioram se întorsese spre finalul vieții la închinarea față de Baal. Respingerea harului eliseic a adus împietrire în inima sa, și astfel ajunge mai rău decât era la începutul domniei sale.
- Preoții lui Baal erau cei care participaseră (cel mai probabil) alături de Izabela la uciderea proorocilor Domnului. Acum Domnul răzbuna sângele slujitorilor Săi.

Iehu împlinește judecata cu sânge rece. Poate a exagerat, poate a mers prea departe în ce privește cruzimea cu care a operat. Cu toate acestea, pasajul conține mai multe elemente care ne arată că ce a făcut Iehu a fost după voia Domnului (faptele exterioare, și nu neapărat motivația interioară pe care o vom analiza mai târziu). Iată aceste elemente:

- El face mereu referire la împlinirea Cuvântului Domnului rostit prin Ilie.
- El este conștient că ce se întâmplă în Israel nu este rodul puterii lui sau a șansei, ci împlinirea judecății divine. El vrea să arate întregului popor că ce se întâmplă în Israel înseamnă mai mult decât un complot de gen Zimri, ci reprezintă revărsarea judecății lui Dumnezeu. (vezi 10:9-10)
- El îl primește pe Ionadab în carul său. El este deschis și binevoitor față de cei care NU SUNT din casa lui Ahab. El nu este un paranoic, obsedat de putere, care omoară pe toți cei care ar fi putut fi pretendenți la tron (cum a fost Irod cel mare). El nu se teme să îl primească pe Ionadab în carul său. El omoară DOAR pe cei care țin de casa lui Ahab.
- Înainte de a nimici proorocii lui Baal, el verifică să nu fie nici un prooroc al Domnului printre ei (vezi 10:23). El nu este orbit de vărsarea de sânge, ci acționează cu discernământ și este atent ca măcelul să cadă DOAR peste aceia pe care Domnul îi dorea judecați.
- Primirea lui Ionadab în carul său și porunca dată de Iehu în 10:20 celor 80 de oșteni: *Cine va lăsa să scape vreunul din oamenii pe care-i dau pe mâna voastră, va răspunde de viața lui cu a sa.*, ne aduce aminte de Ahab care a primit în carul său pe împăratul Siriei și a fost muștrat de Domnul prin prooroc astfel: *pentru că*

ai lăsat să îți scape din mâini omul pe care-l sortisem nimicirii, viața ta va răspunde pentru viața lui, și poporul tău pentru poporul lui. (vezi 1 Împ.20:32-33, 42). Iehu este pus în contrast cu Ahab. Ahab primește în car pe cel sortit nimicirii. Mila sa nu îl imprsionează pe Domnul, ci Domnul îl muștră și îl face răspunzător cu viața pentru viața cruțată. Iehu nu repetă greșeala lui Ahab. El nu arată nici un strop de milă. El înțelege că sosise ceasul judecății, și că nu trebuia arată deloc milă. El primește în carul său DOAR pe cei care nu erau sortiți nimicirii, și este foarte atent ca să nimicească pe toți aceia pe care Domnul i-i dăduse în mâni. Faptul că el folosește în 10:20 aceeași expresie cu care a fost muștrat Ahab de prooroc în 1 Împ.20:42, ne sugerează că Iehu știa de mesajul proorocului, și nu vroia în mod conștient să repete greșeala lui Ahab. Autorul construiește acest contrast între mila vinovată a lui Ahab și lipsa de milă a lui Iehu. Contrastul este menit să ne ajute. Dacă ne gândim cumva că Iehu trebuia să fie mai milos și să cruțe măcar pe câțiva din casa lui Ahab, ne înșelăm amarnic. Casa lui Ahab fusese sortită nimicirii, și dacă Iehu ar fi ezitat în împlinirea judecății, el s-ar fi făcut vinovat față de Domnul ca Ahab de altădată.

- Iehu primește o confirmare chiar din partea lui Dumnezeu cu privire la faptele sale descrise în acest capitol:
 - Pentru că ai adus **bine** la îndeplinire *ce este plăcut înaintea Mea*, și ai făcut casei lui Ahab **tot ce era după voia Mea**, fiii tăi până la al patrulea neam de domnie vor șede pe scaunul de domnie al lui Israel. (10:30)
- Iehu deci este răsplătit de Domnul pentru măcelul din cap.9-10. Deși el umblă în păcatele lui Ieroboam, Domnul amână judecata și îngăduie ca ai săi fiii să domnească peste Israel până la al patrulea neam. Gestul lui Dumnezeu este motivat de faptul că Iehu a dus BINE la îndeplinire nimicirea casei lui Ahab.

Totuși, cartea Osea ne oferă o altă perspectivă:

- Și Domnul i-a zis: Pune-i numele Izreel; căci peste puțină vreme, voi pedepsi casa lui Iehu, pentru sângele vărsat la Izreel, și voi pune capăt domniei lui peste casa lui Israel. În ziua aceea, voi sfărâma arcul lui Israel în valea Izreel. (Osea 1:4-5).

În Împărați Domnul îl laudă și răsplătește pe Iehu pentru sângele vărsat la Izreel. Dar mai târziu, prin Osea, tot Domnul, anunță pedepsirea casei lui Iehu din pricina sângelui vărsat la Izreel. Cum să mai înțelegem acest lucru? Sunt alte contexte din Scriptură care ne vin în ajutor să înțelegem această perspectivă diferită din Osea:

a) Asiria

5. „Vai de asirian – zice Domnul – nuiuaa mâniei Mele, care poartă în mână toiagul urgiei Mele!

6. I-am dat drumul împotriva unui neam nelegiuit, I-am trimis împotriva unui popor pe care sunt mâniat, ca să-l prade și să-l jefuiască, să-l calce în picioare ca noroiul de pe ulițe.

7. Dar el nu judecă așa și nu acesta este gândul inimii lui; ci el nu se gândește decât să nimicească, decât să prăpădească neamurile cu grămada.

8. Căci el zice: „Nu sunt voievozii mei tot atâția împărați?”

9. Nu s-a întâmplat cu Calno la fel ca și cu Carchemișul? Nu s-a întâmplat cu Hamatul ca și cu Arpadul? Nu s-a întâmplat Samariei la fel ca Damascului?

10. După cum mâna mea a pus stăpânire pe împărățiile idolilor (unde erau mai multe icoane decât la Ierusalim și în Samaria),

11. cum am făcut Samariei și idolilor ei, nu voi face și Ierusalimului și icoanelor lui?”

12. „Dar, după ce Domnul Își va împlini toată lucrarea Lui pe muntele Sionului și la Ierusalim, voi pedepsi – zice Domnul – pe împăratul Asiriei pentru rodul inimii lui îngâmfate și pentru trufia privirilor lui semețe,

13. căci el a zis: „Prin puterea mâinii mele am făcut aceste lucruri și prin înțelepciunea mea – căci sunt priceput – am împins înapoi hotarele popoarelor și le-am jefuit vistieriile, și, ca un viteaz, am dat jos pe cei ce ședeau pe scaunele lor de domnie;

14. am pus mâna pe bogățiile popoarelor ca pe un cuib și cum se strâng niște ouă părăsite, așa am strâns eu tot pământul: niciunul n-a mișcat vreo aripă, nici n-a deschis ciocul ca să ciripească.”

15. Se fălește oare securea împotriva celui ce se slujește de ea? Sau se mândrește ferăstrăul față de cel ce-l mânuiește? Ca și cum nuiua ar mișca pe

cel ce o ridică, parcă toiagul ar ridica pe cel ce nu este de lemn!

16. De aceea, Domnul Dumnezeu oștirilor va trimite ofilirea prin războinicii lui cei voinici; și între aleșii lui va izbucni un pârjol, ca pârjolul unui foc.

17. Lumina lui Israel se va preface în foc, și Sfântul lui într-o flacără care va mistui și va arde spinii și măcăcinii lui, într-o zi.

18. Va arde, trup și suflet, strălucirea pădurii și câmpiilor lui, de va fi ca un bolnav care cade în leșin. (Isaia 10:5-18)

- Deși prin Asiria Domnul Își împlinește judecata Sa, El pedepsește pe Asirian, pentru că Asirianul nu judecă așa. El se mândrește și nimicește pentru propria glorie. Domnul judecă deci nu doar acțiunea în sine, ci și atitudinea și motivația din spate. Acestea două îl culpabilizează pe Asirian. Oare așa să fi fost și cu Iehu? Oare motivația să fi fost legată de setea de sânge și de dorința consolidării propriei puteri, și nu de împlinirea judecății lui Dumnezeu? În împărați nu găsim indicii pentru această variantă. Ba mai mult, dacă Asirianul este doar muștrat de Domnul, Iehu este întâi apreciat de Domnul. Deci nu avem suficiente argumente să emitem ipoteza că Iehu a comis aceeași greșală ca Asiria.

b) Babilonul

- Babilonul repetă istoria Asiriei. Babilonul este și el agentul judecății lui Dumnezeu. Cu toate acestea, Babilonul este pedepsit tocmai din pricina nimicirilor sale aduse pe pământ după voia lui Dumnezeu.
- 1. Iată cuvântul spus lui Ieremia din partea Domnului, după ce Nebuzaradan, căpetenia străjerilor, i-a dat drumul din Rama. Când a trimis să-l aducă, Ieremia era încă legat cu lanțuri împreună cu toți prinșii de război din Ierusalim și din Iuda care aveau să fie duși în Babilon.
- 2. Căpetenia străjerilor a trimis să aducă pe Ieremia și i-a zis: „**Domnul Dumnezeuul tău a vestit mai dinainte aceste nenorociri împotriva locului acestuia;**
- 3. **Domnul a adus și a împlinit ce spusese; și lucrurile acestea vi s-au întâmplat pentru că ați păcătuit împotriva Domnului și n-ați ascultat glasul Lui.**
- 4. Acum, iată, te izbăvesc astăzi din lanțurile pe care le ai la mâini; dacă vrei să vii cu mine la Babilon, vino, și voi îngriji de tine. Dar, dacă nu-ți

place să vii cu mine la Babilon, nu veni. Iată, toată țara este înaintea ta, du-te unde vei crede și unde-ți place să te duci!”

(Ieremia 40:1-4)

11. Ascuțiți săgețile, prindeți scuturile! Domnul a ațâțat duhul împăraților Mediei, pentru că vrea să nimicească Babilonul; **căci aceasta este răzbunarea Domnului, răzbunarea pentru Templul Său.** (Ieremia 51:11)

20. **„Tu Mi-ai fost un ciocan și o unealtă de război. Am zdrobit neamuri prin tine, am nimicit împărății prin tine.**

21. Prin tine am sfărâmat pe cal și pe călărețul lui;

22. prin tine am sfărâmat carul și pe cel ce ședea în el. Prin tine am sfărâmat pe bărbat și pe femeie; prin tine am sfărâmat pe bătrân și pe copil; prin tine am sfărâmat pe tânăr și pe fată.

23. Prin tine am sfărâmat pe păstor și turma lui; prin tine am sfărâmat pe plugar și boii lui; prin tine am sfărâmat pe cârmuitor și pe căpeteniile lui.

24. **Dar acum, voi răsplăti Babilonului și tuturor locuitorilor Haldeii tot răul pe care l-au făcut Sionului, sub ochii voștri, zice Domnul.** (Ieremia 51:20-24)

Totuși cu privire la Babilon Domnul are și perspectiva răsplătirii CHIAR DACĂ acesta nu a împlinit judecata Sa cu motivația împlinirii judecății:

- 17. În al douăzeci și șaptelea an, în ziua întâi a lunii întâi, cuvântul Domnului mi-a vorbit astfel:
- 18. „Fiul omului, Nebucadnețar, împăratul Babilonului, și-a pus oastea **să facă o slujbă grea împotriva Tirului.** Toate capetele au ajuns pleșuve, toți umerii sunt jupuiți, **și n-a luat de la Tir nicio plată**, nici el, nici oastea lui, pentru slujba pe care a făcut-o împotriva lui.
- 19. De aceea, așa vorbește Domnul Dumnezeu: **„Iată că dau lui Nebucadnețar, împăratul Babilonului, țara Egiptului;** el îi va ridica bogățiile, o va prăda și o va jefui; aceasta va fi plata oștii lui!
- 20. **Ca plată pentru slujba făcută împotriva Tirului îi dau țara Egiptului; căci pentru Mine s-au ostenit, zice Domnul Dumnezeu.**

- 21. În ziua aceea, voi da tărie casei lui Israel și-ți voi deschide gura veselă în mijlocul lor; și vor ști că Eu sunt Domnul.” (Ezechiel 29:18-21)

Chiar dacă împăratul Babilonului era un idolatru și un om plin de sine care lucra din afirmare de sine (deci motivația nu era cu siguranță aceea de a îndeplini judecata lui Dumnezeu), totuși Domnul decide să îl răsplătească pe Nebucadnețar. Nebucadnețar primește o răsplată mare (bogățiile Egiptului) pentru că a împlinit voia lui Dumnezeu, și chiar dacă a împlinit-o inconștient. Mai târziu însă, Domnul va decide nimicirea Babilonului din pricina nimicirilor făcute de acesta printre neamuri. Deci, într-o primă fază, Domnul răsplătește pe agentul judecării sale chiar dacă acesta nu este conștient. Domnul face acest lucru din pricina faptului că este un Domn al belșugului și al răsplătirii care nu rămâne dator nimănui cu absolut nimic, și pentru că vrea să câștige pentru Sine inima agentului judecării Sale. Dar dacă agentul judecării Sale nu vine la Sine și nu își reglează motivația, atunci mai târziu Domnul pedepsește pe acesta pentru chiar acțiunile pentru care îl răsplătise. În acest caz răsplătirea nu este o CONFIRMARE a stării spirituale a agentului judecării, ci o chemare a acestuia la pocăință, la Domnul. Oare așa să fi fost și în cazul lui Iehu? Aceasta pare a fi varianta cea mai plauzibilă.

Autorul insistă de două ori pe faptul că Iehu a slujit tot restul vieții vițelilor de aur. El deci se slujea pe sine, și nu pe Domnul. Râvna sa era aparent pentru Domnul. De fapt era pentru sine. Cineva care slujește idolilor, nu poate avea o râvnă autentică pentru Domnul și nici nu poate să îplinească judecata Sa ca agent CONȘTIENT *în sensul profund al cuvântului*, al judecării Sale. Iehu a împlinit judecata Domnului. El pare chiar să fie conștient de acest lucru. Totuși, râvna sa pentru Domnul, se dovedește a fi mai degrabă o râvnă pentru sine. El nu are o cădere spirituală ca David sau Solomon. Autorul ne specifică că el nu fusese nici înainte cu toată inima sa pentru Domnul:

- Iehu a nimicit pe Baal din mijlocul lui Israel, dar *nu s-a abătut* de la păcatele lui Ieroboam, fiul lui Nebat...și *n-a părăsit vițelii* de aur de la Betel și Dan. (10:28)

Autorul deci nu ne spune că Iehu s-a dedat apoi la păcatele lui Ieroboam (ceea ce ar putea sugera o cădere spirituală), ci că el nu s-a abătut și nu a părăsit vițelii lui Ieroboam (ceea ce ne sugerează o persistență, o continuare a ceea ce făcea de mult). Deci Iehu când împlinește judecata, nu era un slujitor al Domnului în acest sens autentic. El era mai degrabă o unealtă în mâna Domnului. De aceea nici motivația sa nu poate fi cea corectă 100%. Dar Domnul îl ia de unde este și vrea să îl atragă către Sine. Iehu ascultă de cuvintele Domnului. Motivația este mai mult sau mai puțin curată, dar el ascultă faptic de cuvintele Domnului. Domnul vrea să îl încurajeze în acest proces al ASCULTĂRII de Domnul, și de aceea în loc să îl mustre că motivația sa nu a fost 100% cea curată (oricum nu putea fi ținând cont de starea spirituală de unde venea Iehu – el era un închinător la cei 2 vițeli de aur).

Domnul îi apreciază ascultarea sa, pentru a-l încuraja să asculte și mai departe, și să asculte și de celelalte porunci ale Domnului. Harul Său este dispus să acopere motivația îndoielnică din inima lui Iehu, dacă acesta continuă să pășească spre acest har și să se întoarcă la Domnul din toată inima sa. Iehu nu face acest lucru. Și de aceea, după o vreme, Domnul aduce pedeapsa asupra casei lui Iehu tocmai din pricina sângelui văsat de acesta la Izreel. Deci Domnul știe că un om se află într-o dinamică diferită, și că există perioade distincte în această dinamică, perioade care explică și raportările diferite ale lui Dumnezeu față de aceleași acțiuni. Există o primă fază a harului, de curtare și atragere a sufletului către Domnul. Domnul încurajează și răsplătește pe limbajul celui în cauză orice formă a acestuia de apropiere de Domnul, orice formă de ascultare față de poruncile Sale. Acestea nici nu pot fi cu adevărat curate căci omul este în procesul apropierii de Domnul, în procesul apropierii de UȘA Împărăției. Dar urmează o altă perioadă, o perioadă a evaluării finale. Dacă până atunci harul a fost respins, și deci a venit ceasul judecății, Domnul nu mai arată îngăduință și încurajare față de formele de ascultare ale celui în cauză. Acesta va fi judecat și pedepsit după standardele înalte ale sfințeniei divine. Cred că așa a fost și cazul lui Iehu și al casei sale.

Iehu nu duce până la capăt pocăința. Din pricina curățirii făcute de el în Israel, Domnul mai poate amâna judecata finală. Dar judecata nu este anulată. Ea se revarsă prin celălalt agent al judecății Hazael (vezi 2 Împ.10:32-33). Judecata lentă este doar încetinită, iar cea finală (ducerea în robie) doar amânată. Iehu nu este vasul care să schimbe cursul istoriei. El doar prelungește o istorie sortită nimicirii. O pocăință care nu este dusă până la capăt, nu poate niciodată schimba în bine cursul istoriei. Doar o schimbare autentică în interior, poate genera o schimbare reală în exterior. Preschimbarea istoriei, trebuie precedată întotdeauna de preschimbarea inimii.

Uneltirea Ataliei. Ioas este uns împărat

– 11:1-21 –

Măcelul din Nord inițiat de Iehu, este urmat de măcelul realizat în Sud de Atalia. Dacă în Nord Iehu împlinește porunca Domnului, în Sud, Atalia lucrează din propria inițiativă. Ea urmărește puterea cu orice preț. Ea este fiica lui Omri, care a preluat puterea îndepărtându-l pe Zimiri, și pe Tibni. Atalia poartă în sînge obsesia puterii și înclinația spre crimă. E adevărat că prin uneltirea Ataliei sunt nimiciti și cei ce mai țineau de casa lui Ahab, și într-un fel, prin Atalia, se finalizează judecata lui Dumnezeu asupra casei lui Ahab. Dar se pare că Atalia a mers mult mai departe. Ea a omorît pe toți cei care erau de neam împărătesc. Nu toți aceștia aveau legături cu casa lui Ahab. În spatele Ataliei, era furia șarpelui cel vechi care urmărea nimicirea seminției lui David. Mesia avea să fie fiul lui David. Profeția se putea împlini doar dacă David continua să aibă descendenți. Este puțin probabil ca Atalia să fi nimicit pe toți descendenții lui David. David a avut multe soții și mulți copii, și la fel și fiii lui după el. Dacă Atalia a reușit să nimicească chiar pe toți descendenții lui David, atunci într-adevăr, a fost o lucrare diabolică incredibilă. Dar, oricum ar fi fost, este clar că genocidul realizat de Atalia, a eliminat din istorie o bună parte din descendenții lui David.

Începând cu cap. 11, autorul își refocalizează atenția asupra regatului din Sud, și asupra casei Domnului. În secțiunea din 1 Împ. cap. 16b – 2 Împărați cap. 10, secțiune dedicată casei lui Ahab și lucrării proorcilor Ilie și Elisei, autorul trece în plan secundar ce se întâmplă în Iuda sau cu Casa Domnului. Împărații din Iuda sunt menționați sumar și se insistă în special pe legăturile lor cu casa lui Ahab. Acum însă autorul revine la istoria lui Iuda și a Casei Domnului. El revine tot pe linia casei lui Ahab. Pe de o parte, prin Atalia, se finalizează judecata lui Dumnezeu asupra casei lui Ahab, iar pe de altă parte vedem cum un reprezentant al casei lui Ahab, Atalia, pune în pericol dinastia davidică din Iuda. Răul adus în istorie de casa lui Ahab este atât de mare!

Dumnezeu este însă suveran în istorie. El veghează și păzește dinastia davidică. Ioas este salvat de matusa sa Ioșeba, și dus în Casa Domnului, la preotul Iehoiada. Un tablou atât de sugestiv: împăratul este protejat și ascuns în Casa Domnului. Împăratul era cel care trebuia să păzească și să cinstească Templul Domnului. Dar iată că acum Templul Domnului este cel care îl protejează pe împărat. Iehoiada își joacă rolul de Mare Preot. El rămâne credincios Domnului, și salvează viața urmașului lui David. Atalia împărățește liniștită fără să știe că în Casa Domnului, adevăratul moștenitor al tronului crește și așteaptă clipa potrivită pentru a-și revendica tronul. Marele Preot devine salvatorul națiunii, iar aceasta era chiar menirea lui. Marele Preot avea un rol esențial în poporul lui Dumnezeu. Însă în 1 și 2 Împărați ies mai degrabă în evindeță împărații și proorcii decât Marii Preoți. Aceștia cel mai adesea se îmbracă într-o falsitate religioasă și sunt lipsiți de impact în poporul lui Dumnezeu, deși funcția lor este atât de importantă și

semnificativă. Iehoiada spală rușinea șirului de Mari Preoți fără impact în Israel și în Iuda. El salvează dinastia davidică, precum și întreaga națiune. El, își împlinește funcția de Mijlocitor, de veghetor asupra destinului spiritual al țării.

Modul în care se orchestrează primii pași din destinul lui Ioas pe această planetă, reprezintă o motivație puternică pentru Ioas pentru a-L sluji pe Domnul. El a fost literalmente ascuns în Templul Domnului, ascuns la umbra Celui PreaÎnalt care i-a salvat viața de furia Nimicitorului. Cuvintele metaforice ale Psalmilor strămoșului său David s-au împlinit în mod LITERAL în viața sa:

- El mă va ocroti în coliba Lui, în ziua necazului, mă va ascunde sub acoperișul Lui, și mă va înălța pe o stâncă. (Ps. 27:5)
- Cel ce stă sub ocrotirea Celui PreaÎnalt, și se odihnește la umbra Celui Atotputernic, zice despre Domnul: El este locul meu de scăpare, și cetățuia mea, Dumnezeul meu în care mă încred! (Ps. 91:1-2)

Ioas aproape că nu putea să nu cinstească Templul. Templul era locul unde copilărise. Templul fusese Casa copilăriei sale, iar preoții Domnului familia lui. Slujitorii Templului au jucat rolul de mamă, tată, frate și soră pentru micuțul Ioas. Și aceștia fuseseră inspirați de Domnul Dumnezeu lui David în acțiunea lor de a-și risca viața pentru a-l slava pe micuțul urmaș al lui David. Dacă ar fi iubit această lume, ar fi făcut alianță cu Atalia și l-ar fi predat pe Ioas în mâinile ei. Ei au iubit pe Domnul, și din pricina Domnului, și-au riscat viața salvându-l pe Ioas. Ioas era deci în viață datorită Domnului și Templului Său. Ioas avea toate motivele să iubească pe Domnul și Templul Său.

Atalia a tras în cele din urmă la carul slavei Domnului. Atalia l-a separat pentru totdeauna pe viitorul împărat de familia sa idolatră și l-a încredințat fără să vrea Marelui Preot. Ioas, în loc să crească în casa lui Ahab, în spiritul casei lui Ahab, crește în Casa Domnului, și îl are ca tată pe Însuși credinciosul Mare Preot Iehoiada. Ce destin! Cât de neînțelese sunt căile Domnului! Un copil rămâne fără părinți, și fără nici o rudă! Și totuși, acest lucru este spre binele lui, și spre binele țării sale! Ioas poartă sângele casei lui Ahab, dar este scos total de sub influența casei lui Ahab. El crește sub aripa Marelui Preot credincios, Iehoiada. Oare care va fi destinul spiritual al lui Ioas?

Marele Preot nu este preocupat doar de îndepărtarea Ataliei și de așezarea pe tron a unui împărat ce fusese crescut de el însuși (Iehoiada nu este un politician înțelept – el își pune în joc funcția de Mare Preot), ci este preocupat de întoarcerea națiunii la Dumnezeu. Astfel, după uciderea Ataliei, el face un legământ între Domnul, împărat și popor prin care Iuda avea să fie poporul Domnului. De-abia apoi încheie și un legământ între popor și împărat. Prioritatea lui Iehoiada a fost încheierea legământului cu Domnul. Iehoiada știa că Domnul este un Dumnezeu

al legământelor. El știe că încheierea unui legământ sfânt îl ajută pe om să rămână credincios Domnului. El încheie un legământ și cu sutașii Cheretiților și alergătorilor înainte să le arate pe Ioas. De asemenea, Iehoiada are grijă ca Atalia să nu fie ucisă în Casa Domnului. Toate aceste acțiuni dovedesc faptul că Iehoiada subordonează politicul spiritualului. El caută mai întâi Împărăția și subordonează acțiunile politice de slavare a națiunii păzirii poruncilor Domnului. El știe că adevărata eliberare a poporului nu constă în izbăvirea acestuia din mâna Ataliei, ci în scoaterea lui din spațiul neascultării de Domnul. Poporul răspunde chemării lui Iehoiada și distruge Templul lui Baal. Iată că din pricina legăturii cu casa lui Ahab, închinarea față de Baal devenise o practică națională și în Iuda.

Domnia Ataliei era ilegală. Ea credea că a omorât pe toți urmașii împăratului. Ea împărătea liniștită fără să știe că adevăratul Împărat era ascuns în Casa Domnului și creștea pe zi ce trecea. Dezvăluirea adevăratului împărat, care era considerat mort, a fost o surpriză totală pentru Atalia. Într-o singură zi s-a pus capăt domniei ei ilegite și malefice. Această răsturnare de situație ar putea prefigura sfârșitul veacurilor. Omenirea l-a omorât pe adevăratul Împărat, Fiul lui Dumnezeu. Acesta însă a înviat și s-a înălțat în Templul nevăzut din ceruri. Oamenii domnesc pe pământ ilegal, fără să știe că adevăratul Împărat încă trăiește. Domnia ilegală a a omenirii va culmina cu stăpânirea omului fărădelegii care va omorî pe urmașii Domnului, dar care va fi nimicit într-o singură zi prin arătarea pe nori a adevăratului Împărat. Surpriza Anticristului și a omenirii rebele va fi la fel de mare ca surpriza Ataliei. Împăratul Isus, pe care ei îl consideră mort și învins, trăiește. Și Puterea este de partea Lui. Cel rău va fi nimicit prin arătarea în glorie a Domnului Isus Hristos. Acesta va fi recunoscut ca adevăratul Împărat și va domni într-un cer și pământ nou alături de Biserica Sa.

Revenim la Ioas. Oare va fi el recunoscător față de Domnul și Casa Sa care L-au ascuns în vreme de neceaz și i-au salvat sufletul? Și ne bucurăm să aflăm că Ioas răspunde cu dragoste față de Dumnezeu care-l păzise și îl primise în Casa Lui. Ioas face ce este plăcut înaintea Domnului. El nu îndepărtează înălțimile, dar arată o râvnă specială față de Casa Domnului. El este preocupat de dregerea tuturor stricăciunilor din Casa Domnului. Templul nu fusese negat de Iuda, dar fusese neglijat de popor. Astfel, se adunaseră mai multe stricăciuni care necesitau renovare. Ioas decide ca tot argintul adus în Casa Domnului să fie folosit pentru dregerea Casei Domnului. El îi lasă pe preoți responsabili de renovarea Casei Domnului. Dar anii trec și se pare că preoții nu folosesc TOT argintul de la Casa Domnului pentru renovarea Casei. Ei îl folosesc probabil pentru împlinirea propriilor nevoi, precum și pentru alte proiecte. Este adevărat că argintul adunat la Casa Domnului, prin Lege, era direcționat și pentru întreținerea preoților și a slujbei acestora. Deci, nu cred că putem să îi învinuim pe preoți de jaf la drumul mare, de faptul că au furat argintul din Casa Domnului. Mai degrabă aceștia nu sunt atât de preocupați de dregerea Casei, și pun nevoile și proiectele personale mai presus de renovarea Casei Domnului. Și iată că nici măcar Marele Preot Iehoiada nu înțelege necesitatea dregerii Casei Domnului.

Chiar dacă trec anii, râvna lui Ioas nu scade față de Casa Domnului care-l adăpostise cândva. În anul 23 al domniei sale, deci la 30 de ani el îi confruntă pe Iehoida și pe preoți. Aceștia sunt receptivi și se lasă treziți de muștrările împăratului. Ei decid să nu mai ia ei argintul de la popor, și nici să nu mai fie dregerea Casei în responsabilitatea lor. Iată că râvna lui Ioas pentru Casa Domnului e mai mare decât râvna preoților, și chiar decât râvna Marelui Preot Iehoiada. Ucenicul își depășește în acest sens învățătorul. Pentru a soluționa problema neglijenței, dualității și chiar necinstei preoților, Iehoiada face o ladă în Casa Domnului, și argintul este pus de popor direct acolo. El nu mai trece prin mâinile preoților. Dacă această soluție a fost luată din pricina necinstei preoților, atunci lucrul acesta este foarte rușinos. Preoții Domnului erau plini de duhul acestei lumi și de dorința de a avea cât mai mult. Autorul precizează că preoții rămâneau cu argintul adus pentru jertfele de ispășire și pentru vină. Deci, nu erau neglijați sau sacrificați de Iehoiada. Ei aveau cele de trebuință, dar se pare că și-au dorit mai mult. Și astfel, au luat și din argintul destinat exclusiv pentru dregerea Casei Domnului. Problema se pare că era așa de serioasă și alunecoasă, că argintul este colectat direct într-o ladă și nu mai trece prin mâinile preoților. Doar Marele Preot și un delegat de-al regelui puteau împreună să deschidă acea ladă, și să numere argintul strâns acolo. Preoții nu mai erau implicați în renovarea Casei. Autorul subliniază că cei responsabili cu dregerea spărturilor Casei nu mai erau controlați căci lucrau cinstit. Aceștia sunt puși în contrast cu preoții Casei care nu au păstrat destinația străngerilor. Credincioșia și corectitudinea acestor oameni incriminează necredincioșia preoților. Acești oameni fuseseră probabil aleși de Ioas și fuseseră inspirați de râvna împăratului pentru Casa Domnului. Râvna lui Ioas pentru Casa Domnului atrage atenția atât preoților cât și poporului asupra Casei Domnului, și deci asupra Celui ce locuia în Casă, și oferea semnificație Casei. Strategia lui Dumnezeu cu ascunderea urmașului lui Ahazia în casa Domnului dă roade! Ioas nu uită binefacerile Domnului, și este preocupat de dregerea Casei și de cinstirea Domnului Casei. Prin el Domnul vrea ca să atragă inimile întregului popor spre Casa Domnului. Planul este întârziat tocmai de preoții din Casa Domnului. Împăratul însă intervine și îi scoate pe preoții duali din acest proces important de renovare. Oamenii puși de împărat lucrează cinstit. Acum, pare că nimic nu mai poate împiedica ducerea la bun sfârșit al proiectului renovării Casei. Importanța și semnificația spirituală a acestui proiect era foarte mare. Întârzierea proiectului este provocată chiar de preoții Casei, și Însuși Preotul Iehoiada doarme! Însuși Ioas este luat prin surprindere de întârziere și de cauza acesteia. Se simte războiul spiritual împotriva acestui proiect. Cel rău ațâțase inima preoților spre mai mult și orbise ochii Marelui Preot. Dar acum împăratul nimicește planurile celui rău de blocare a procesului rezidirii Casei. Deci nimic nu pare că mai poate interveni. Dar cel rău atacă din nou:

- Atunci (sau în acea vreme), Hazael, împăratul Siriei, s-a suit și s-a bătut împotriva Gatului, și l-a cucerit. Hazael avea de gând să se suie împotriva Ierusalimului. (12:17)

Proiectul dregării Casei Domnului fusese inițiat de Ioas, împăratul lui Iuda. Diavolul ripostează și se luptă cu furie împotriva acestui atac. El lovește întâi indirect și corupe inima celor delegați de împărat cu împlinirea acestui proiect. Și reușește să întârzie proiectul. Dar împăratul intervine și rezolvă problema. Și atunci cel rău are o singură cale prin care să oprească proiectul. Lovește direct, și atacă pe însuși inițiatorul proiectului. Și, din păcate, reușește! Ce trist! Cel rău îi dă succes lui Hazael în fața Gatului și apoi îi pune în gând să atace Ierusalimul. În fața succesului, furiei și puterii lui Hazael, Ioas se lasă cuprins de frică. El nu alege să se încreadă deplin în Cel care îl izbăvise din fața furiei Ataliei și îl ascunsese în Cortul Său. Când era mic și neajutorat, Domnul îl izbăvise din mâinile unui vrăjmaș mai puternic decât el! De ce nu ar face asta și acum, când era mare și era înconjurat și de o armată fidelă lui? Presiunea e mare și furia vizibilului este asemenea unui uragan împotriva inimii lui Ioas. Acesta cedează în fața vizibilului ca toți ceilalți împărați buni menționați de cronicar. Fiecare a avut un moment important în care nu s-a mai încrezut în Domnul și a ales să trăiască prin vedere și nu prin credință. Varianta trăirii prin vedere duce mereu la compromis. Ioas alege să facă un mare compromis:

- Ioas, împăratul lui Iuda, a luat toate lucrurile închinat Domnului, și anume ce fusese închinat Domnului de Iosafat, de Ioram și de Ahazia, părinții săi, împărații lui Iuda, ce închinase el însuși, și tot aurul care se găsea în visteriile Casei Domnului și casei împăratului. Și a trimis totul lui Hazael, împăratul Siriei, care nu s-a suit împotriva Ierusalimului. (12:18)

Aparent soluția pământească a lui Ioas îi aduce succes: Hazael nu mai atacă Ierusalimul, el și locuitorii cetății scapă cu viață. Dar care este prețul? Proiectul renovării Templului este blocat de însuși inițiatorul său. Ioas este cernut ca grâul, și cedează în fața presiunii celui rău. El face compromisul și își compromite însăși planurile sale spre Slava Domnului pentru care luptase atâta vreme! Cât de bine a știut să lovească cel rău, și cât de bine a izbutit să împiedice dregerea Casei Domnului. Ioas era credincios, era sincer și era plin de râvnă. Dar pentru a fi cel prin care să se dreagă casa Domnului, trebuia să ia și teste mult mai mari. El a cerut să fie cernut ca grâul, dar a cedat, și s-a făcut singur nevrednic de slujba măreață a readucerii Templului la slava sa de pe timpul lui Solomon. Nu e suficient să fii credincios. Trebuie să perseverezi în credință chiar și în vreme rea! Și aici a cedat Ioas, de altfel, ca toți unșii Domnului. Cît de mare e războiul spiritual! Cît de mare e presiunea vizibilului! Și cît de ușor cedează inima omului în fața contextelor de criză maximă! Ioas a fost recunoscător față de Casa Domnului care-l adăpostise în vreme de necaz. Dar a fost recunoscător doar în vremuri de pace. În vremuri de război și de presiune, el a lăsat recunoștința la o parte. El a jefuit Casa Domnului, pentru a se salva pe sine. El nu este gata să își riște viața pentru Casa, ai căror reprezentanți și-au riscat viața în vremuri foarte grele, pentru a slava viața lui. Primul test al credinței este persistența în timp. Ioas l-a luat. Dar al doilea este persistența în timp și

în vreme rea. Aici Ioas a cedat. Atenție mereu la contraofensiva celui rău. Angajamentele sfinte vor fi urmate de contraofensiva celui rău. Suntem în război. Așa e legea războiului. Deci mare atenție! Nu trebuie să ne temem, ci doar să fim treji și în veghere necurmată. Ce s-ar fi întâmplat dacă Ioas s-ar fi încrezut în Domnul și s-ar fi luptat cu Hazael? Ar fi câștigat, ar fi prădat oastea siriană, și ar fi avut MAI MULTE resurse pentru renovarea Casei Domnului. Contraofensiva celui rău ar fi tras la carul de slavă al planului Domnului, la fel cum a tras și furia Ataliei! Ce mare este înțelepciunea Domnului. Dacă rămânem credincioși, contraofensiva celui rău, este exact cea care ne va ajuta să mergem și mai departe în proiectele sfinte pe care el vrea să le distrugă. Acest principiu al luptei spirituale îl găsim în toată Scriptura! El strălucește aparte în Daniel cap. 6, și apoi prima parte a cărții Faptelor Apostolilor.

Din 2 Cronici știm că după moartea lui Iehoiada, Ioas decide să slujească idolilor. El omoară pe fiul lui Iehoiada care-l muștra pentru idolatrie, și moare sub pedeapsa Domnului. Fisura făcută de compromisul cu jefuirea Casei Domnului în contextul presiunii exercitate de Hazael, este mărită apoi de cel rău până ce Ioas se leapădă de Domnul. Cel rău nu se mulțumește niciodată doar cu o fisură. El vizează mereu distrugerea celui atacat. Fisura e doar poarta de intrare. Cel rău încearcă să ne amăgească spunând: ***Nu-i nimic, e doar o fisură mică. E prea mică pentru a te duce la o cădere gravă.*** Dar când ne șoptește cu maximă persuasiune aceste lucruri, el, înlăuntrul său, are un plan precis, eficient și pregătit de mulți ani pentru transformarea micii fisuri într-o loc de invadare cu întuneric și moarte pentru sufletul nostru. Așa a fost cu Ioas.

Este important să observăm că autorul cărților 1, 2 Împărați nu pomenește nimic nici de căderea în idolatrie a lui Ioas și nici de omorârea lui Zaharia, fiul lui Iehoiada. De ce? Dacă vroia să insiste pe căderea spirituală a lui Ioas, cu siguranță că nu ar fi omis aceste fapte. Dar ce urmărește autorul? El pare să urmărească tema Casei Domnului, a războiului spiritual din jurul Casei. Pe de o parte ne descrie strategia minunată a lui Dumnezeu de readucere a Casei în inima împăratului și poporului. Însăși furia Ataliei lucrează în chip tainic și neștiut la acest plan măreț al Creatorului. În același timp, autorul ne descrie replicile celui rău, și strategiile acestuia de luptă împotriva planului dregerii Casei Domnului. Miza bătăliei este deci Casa Domnului! Cheia acestei bătălii și terenul de luptă principal rămâne inima împăratului. Dacă împăratul rămâne ancorat în Domnul, cel rău, da, poate întârzia, dar nu poate opri planul pentru dregerea Casei Domnului! Dar dacă inima împăratului este coruptă, atunci nici Domnul nu poate continua procesul măreț al rezidiri slavei Templului Său! Împăratul rămâne elementul cheie. Deci tema Casei Domnului este readusă în atenția cititorului. Dar poate că greșim când spunem că este readusă. Poate doar aparent, autorul a trecut sub tăcere mai bine de 10 capitole această temă. Am argumentat că în Nord, Ilie și Elisei, erau Templul viu al Domnului. Tema Casei nu a fost abandonată atunci când autorul a insistat pe istoria casei lui

Ahab din regatul de Nord. El a păstrat focalizarea pe temă, doar că ea a fost pusă în scenă nu prin Templul de pietre de la Ierusalim, ci prin Templul viu al lui Ilie și Elisei! Dacă în Sud miza era raportarea împăratului la Casa Domnului, în Nord, miza, era raportarea Împăratului la Mijlocitor, Casa vie a aceluiași Domn!

Ne aducem acum aminte și de relatarea domniei lui Asa. Autorul nu insistă pe faptele sale bune, ci pe faptul că într-un context de criză, la fel ca și Ioas, a jefuit Casa Domnului pentru a avea succes în bătălie. Deci autorul este centrat pe raportarea împăraților la Casa Domnului. Casa Domnului se înalță ca temă centrală a cărții. Războiul spiritual din jurul Templului pare a fi firul roșu al cărții:

- Cartea începe cu neveghearea lui David și răscoala lui Adonia, care este direcționată de fapt împotriva zidirii Templului. Adonia ar fi compromis cu siguranță proiectul zidirii Templului.
- David se trezește. Răscoala este stinsă. Solomon uns. Acesta curăță și întărește împărăția. Apoi, se poate focaliza pe zidirea Templului.
- Urmează zidirea și sfințirea Casei de către Solomon: apogeu, succes, reușită! Dar și atenționare. Casa în sine nu oferă protecția. Detereminantă este raportarea împăratului și a poporului la Cel care locuiește în Casă.
- Diavolul lovește în proiectul Templului. Îl atacă ani în șir pe Solomon, până îl îngenunchiază. Cel care zidise Tempul Domnului, umple regatul de temple ale idolilor! Templul Domnului devine un templu printre Temple!
- Domnul încearcă o revigorare. Rupe 10 seminții de sub influența urmașilor lui David și i le dă lui Ieroboam. Idolatria adusă de Solomon s-a revărsat mai întâi peste Iuda. Domnul încearcă să blocheze revărsarea idolatriei peste celelate seminții pe care le dă în grija lui Ieroboam.
- Cel rău atacă din nou, și câștigă inima lui Ieroboam. Acesta e convins că soluția pentru salvarea sa și a împărăției sale este TOCMAI interzicerea închinării la Templul de la Ierusalim. El nu propune aducerea unor idoli de la alte neamuri, ci propune un sistem alternativ de închinare, care se vrea a fi o închinare la Yahwe! Confuzia în popor este mare!
- În Sud, sub domnia idolatrului Roboam, visteriile CASEI Domnului sunt jefuite de împăratul Egiptului, iar Abiam persistă și el în idolatrie. Totuși, din pricina lui David, Domnul cruță Ierusalimul. Asa readuce speranță, curățând țara de idolatrie. Dar, sub presiune, jefuiește și el Casa Domnului și dă visteriile acesteia neamurilor.

- În Nord, profeții Domnului sunt respinși, împărații și poporul se afundă în calea lui Ieroboam. Separația de Templul de la Ierusalim este și mai accentuată. Ba mai mult, prin Ahab, se aduce și cultul lui Baal în țară, și Ierihonul este reconstruit. Situația pare fără speranță. Judecata pare iminentă.
- Domnul îl aduce în scenă pe Ilie. Prin el, se readuce în Nord, realitatea spirituală a Casei Domnului, și oferă o nouă șansă a harului. Dacă cei din Nord s-au separat de Casa Domnului, Domnul le aduce la ei realitatea Casei Sale prin slujba profetică a marelui Ilie.
- Ilie este respins însă; el își încheie lucrarea, iar judecata pare iminentă. Elisei însă cere o măsură dublă din duhul lui Ilie. Și prin el, este readusă cu și mai multă putere realitatea spirituală a Casei Domnului.
- Elisei este și el respins. Judecata vine violent asupra casei lui Ahab, dar încă LENT asupra lui Israel. Soluția găsită de Domnul și de Elisei. Judecata asupra lui Ahab nu este adusă din exterior, ci din interior, de Iehu. Se ia în considerare astfel o curățire a țării care poate amâna pedeapsa. Ceea ce se și întâmplă.
- Iehu distruge templul lui Baal, dar nu se duce să Îl caute pe Domnul la Templul de la Ierusalim. El umblă pe calea lui Ieroboam. Totuși, din pricina curățirii făcute de el, judecata peste Israel mai este amânată. Hazael o aduce deja, dar lent și progresiv.
- Din pricina legăturilor cu Nordul, Sudul este infectat de cultul lui Baal. Templul nu este negat, dar este neglijat și pus pe locul doi. Apar multe stricăciuni în Templu.
- Domnul intervine din nou. Curățește și Sud-ul de influența casei lui Ahab și are o strategie minunată de alipire a inimii lui Ioas de Templu! Strategia funcționează! Ioas e plin de râvnă pentru Domnul și drege stricăciunile Templului. Proiectul e întârziat de dualitatea preoților, dar revitalizat de același Ioas. Cel rău lovește direct în împărat. Acesta cedează, dă visteriile Templului în mâinile lui Hazael care amenința luarea Ierusalimului și proiectul minunat de renovare a Templului este blocat. Gestul de lașitate a lui Ioas este văzut de tot poporul. Raportarea împăratului la Templu influențează raportarea poporului la Acesta atât în sens pozitiv, cât și negativ.

Domnia lui Ioahaz

– 13:1-9 –

Ioahaz săvârșește și el păcatele lui Ieroboam. El nu este condamnat pentru că se închină lui Baal, iar pe buzele sale e Numele lui Yahwe. Dar el nu Îl caută pe Yahwe la Templul Său de la Ierusalim, ci îl confundă cu cei doi viței de aur ridicați de Ieroboam. Yahwe trebuie căutat acolo unde acesta s-a revelat. Nu este suficient să afirmi că te încrezi în Yahwe. Trebuie să te încrezi în Yahwe cel viu, cel adevărat, și nu într-un Yahwe, rod al imaginației umane. Ieroboam, după bunul său plac, l-a dat chip lui Yahwe, și l-a reprezentat sub forma a doi viței de aur. Templul era locul care-l reprezenta pe Yahwe cel viu și adevărat. Acolo trebuia căutat Yahwe.

Domnul continuă judecata Sa asupra lui Israel prin călăul Său Hazael. Domnul știe că la necaz, poporul va striga către El. Și așa se și întâmplă: Ioahaz strigă către Domnul, și surpriză: Domnul îi răspunde și îi dă lui Israel un izbăvitor. Chiar fără ca Ioahaz sau Israel să renunțe la păcatele lui Ieroboam, Domnul le dă un izbăvitor. Chiar dacă nu apare o pocăință completă, Domnul răspunde la strigătul lui Israel. La Domnul încă mai este har. El așteaptă doar un strigăt pentru a interveni în favoarea lui Israel. El dorește să încurajeze pe Israel că vină către El. De aceea nu așteaptă o pocăință completă pentru a interveni. El așteaptă doar un strop de credință. Și apoi, Domnul, încurajează acel strop de credință. Ioahaz a avut un strop de credință și a astrigat către Domnul. Domnul răspunde prompt și dă un izbăvitor lui Israel care îi scapă din mâna sirienilor. Ioahaz poate să înțeleagă astfel că Domnul e plin de har și bunătate și că nu e prea târziu să se întoarcă la El. Ioahaz mai poate înțelege că cine se încrede în Domnul este binecuvântat. Domnul e mai puternic decât toți zeii neamurilor, și El este de partea poporului Său. Deci, Ioahaz, de ce nu ai renunța la idolatrie și ai sluji numai Domnului? Ioahaz a experimentat și consecința neîncrederii în Domnul (pustiirile făcute în Israel de Siria), și consecința încrederii în Domnul (izbăvirea din mâna sirienilor). Pustiirile făcute de Hazael au fost cumplite: oștile lui Israel au fost făcute ca pulberea pe care o calci în picioare. Dacă în acea vreme o oaste avea câteva sute de mii de ostași, Ioahaz rămâne doar cu: 50 de călăreți, 10 cară, și 10.000 de pedestrași. Ioahaz și Israel au gustat din plin ce groaznic este să Îl părăsești pe Domnul. Nu cred că a rămas familie în Israel care să nu fi fost îndoliată din pricina nimicirilor fără milă a lui Hazael. În același timp, același Israel experimentează și o perioadă de pace: după ce strigă către Domnul, Domnul le dă un izbăvitor și sunt scăpați pentru o vreme din mâinile sirienilor. Israel experimentează ce bine este să alergi către Domnul. Când Ioahaz strigă către Domnul, el nu o face înaintea vițelilor din Dan și Betel, ci o face având fața și inima îndreptată spre Templul de la Ierusalim. De aceea Domnul îi răspunde. Cu toate, acestea, nici Ioahaz, și nici Israel nu renunță la păcatele lui Ieroboam. Ba mai mult: mai păstrează și idolii Neamurilor în Samaria (Astartea este încă prezentă la Samaria). Deci, ei puteau măcar să renunțe la idolii altor popoare care nu purtau numele lui Yahwe așa cum purtau cei doi viței de aur. Dar ei nici măcar

atât nu fac. Ei sunt total nerecunoscători față de Yahwe, și uită de Cel care le-a dat un izbăvitor în marea Sa bunătate. Ei repetă traseul împietririi lui Faraon, care sub presiunea urgiilor cerea îndurare și promitea că va da drumul lui Israel, dar după îndepărtarea urgiei, revenea în încăpățânarea și răzvrătirea sa față de Dumnezeu. Iată ce sugestiv este următorul pasaj din Exod 8:9-15:

9. Moise a zis lui faraon: „Hotărăște-mi când să mă rog Domnului pentru tine, pentru slujitorii tăi și pentru poporul tău, ca să îndepărteze broaștele de la tine și din casele tale? Nu vor mai rămâne decât în râu.”

10. El a răspuns: „Mâine.” Și Moise a zis: „Așa va fi, ca să știi că nimeni nu este ca Domnul Dumnezeuul nostru.

11. Broaștele se vor depărta de la tine și din casele tale, de la slujitorii tăi și de la poporul tău; nu vor mai rămâne decât în râu.”

12. Moise și Aaron au ieșit de la Faraon. Și Moise a strigat către Domnul cu privire la broaștele cu care lovise pe Faraon.

13. Domnul a făcut cum cerea Moise; și broaștele au pierit în case, în curți și în ogoare.

14. Le-au strâns grămezi, și țara s-a împutiț.

15. Faraon, văzând că are răgaz să râsuflă în voie, și-a împietrit inima și n-a ascultat de Moise și de Aaron, după cum spusese Domnul.

Mai este har pentru Israel! Aceasta este vestea pe care ne-o dă acest pasaj! Ce legitimează acest har? Pe de o parte, Elisei este încă viață și mijlocește pentru Israel. Pe de altă parte, Domnul făcuse o promisiune lui Iehu. Iehu curățise țara de casa lui Ahab, și Domnul apreciește acest lucru. Promisiunea lui Dumnezeu avea în vedere că fiii lui Iehu vor domni peste Israel până în al patrulea neam. Acum ședea Ioahaz, fiul lui Iehu. Domnul este credincios promisiunilor Sale. Deci harul pentru Israel se sprijină pe doi stâlpi: Elisei este încă în viață și mijlocește, și promisiunea făcută de Domnul lui Iehu. Dar Elisei nu va trăi la nesfârșit. Și promisiunea lui Iehu este și ea limitată în timp. Ce se va întâmpla după ce Elisei va muri, și după ce promisiunea Domnului față de Iehu va expira?

Domnul lucrează prin oameni. El dă poporului un izbăvitor. El poate oricând să dea un izbăvitor poporului Său, dacă acesta strigă către El. Medităm din nou asupra legăturii dintre împărat și popor. Până acum am subliniat influența împăratului asupra poporului. Împăratul este cheia trezirii spirituale a poporului. El este reperul moral și spiritual al națiunii. El deține și puterea de a curăți sau nu țara de idolatrie. Inima poporului urmează cel mai adesea inima împăratului. Și atunci ne întrebăm: de ce nu a fost pus Elisei împărat? Dacă inima poporului

urmează inima împăratului, de ce nu a făcut Domnul să fie înălțat în Israel un împărat bun? Toți cei din Nord nu au slujit Domnului. Este deci explicabil faptul că nici Israel nu a slujit Domnului. Oare nu a găsit Domnul în această perioadă și oameni credincioși? Și dacă ei au existat, de ce nu i-a înălțat Domnul în funcția de împărat? Pornind de la traseul căderii lui Solomon și apoi cel al lui Ieroboam, observăm că nu era simplu să ocupi funcția de împărat. Acolo lupta spirituală era maximă. Un simplu credincios din popor înălțat în acea funcție ar fi fost cel mai probabil strivit de atacurile spirituale ale celui rău. Ispita succesului și a puterii i-ar fi sedus cel mai probabil inima. Deci nu oricine putea fi ridicat în această funcție. Fiii proorocilor cu siguranță nu s-ar fi calificat. Dar știm în Israel măcar doi oameni credincioși care nu ar fi cedat ispitelor puterii. Ilie și Elisei aveau cu siguranță un statut spiritual suficient pentru a ocupa funcția de împărat. Dacă împăratul era cheia trezirii spirituale a poporului, de ce nu l-a înălțat Domnul pe Elisei în funcția de împărat? Sunt mai multe răspunsuri. În primul rând, fiecare are darul și lucrarea lui. Elisei avea darul de prooroc, și lucrarea sa a fost una de prooroc și nu una de împărat. Pe de altă parte, nu doar împăratul influența starea spirituală a poporului ci și invers. Isaia spune:

- Cei ce povățuiesc pe poporul acesta îl duc în rătăcire, **și cei ce se lasă povățuiți de ei** sunt pierduți. (Isaia 9:16)

Poporul poate se lasă dus în rătăcire, alege rătăcirea. El nu este fără putere în fața cărării strâmbe trasată de împărat. El poate alege o altă cărare. Dar pentru că inima oamenilor alege mai ușor răul, și pentru că cei mai mulți aleg răul, cei mai mulți din popor vor alege mai mereu calea strâmbă a împăratului.

În 2 Cronici 27:2, cronicarul consemnează:

- Iotam a făcut ce este bine înaintea Domnului, întocmai cum făcuse tatăl său Ozia. Numai că nu a intrat în Templul Domnului. **Totuși, poporul se strica mereu.**

Iată deci un împărat bun, și un popor care alege să nu-i urmeze exemplul. Poporul deci nu este un roboțel care urmează DOAR exemplul împăratului.

Cartea Ieremia ne aduce și ea o nuanță nouă asupra legăturii spirituale dintre împărat și popor:

1. Zedechia avea douăzeci și unu de ani când a ajuns împărat și a domnit unsprezece ani la Ierusalim. Mama sa se chema Hamutal, fiica lui Ieremia, din Libna.
2. **El a făcut ce este rău înaintea Domnului, întocmai cum făcuse Ioiachim.**
3. **Și lucrul acesta s-a întâmplat din pricina mâniei Domnului împotriva Ierusalimului și împotriva lui Iuda, pe care voia să-i lepede de la fața Lui. Și**

Zedechia s-a răsculat împotriva împăratului Babilonului. (Ieremia 52:1-3)

Starea spirituală a poporului a determinat ridicarea în funcția de împărat a unuia după chipul și asemănarea lor, a unuia care avea să îi ducă la pierzare. Deci poporul urmează păcatele împăratului, dar și păcatele împăratului sunt un rezultat al stării spirituale a poporului. În Israel nu s-au ridicat împărați buni și din pricina faptului că poporul a ales neascultarea. Cel din vârf este **un reprezentant** al celor mulți.

Dinamica spirituală dintre popor-împărat-prooroc este complexă. Sunt mai multe legități spirituale care operează în același timp. Iată de ce ridicarea în funcția de împărat a lui Elisei nu era așa facilă, și de ce ea nu ar fi rezolvat peste noapte starea spirituală a națiunii. Elisei încearcă să facă ce a făcut Samuel. Samuel era prooroc și nu împărat. După căderea spirituală a lui Saul, el nu a râvnit la funcția de împărat pentru a salva națiunea. El s-a rugat însă Domnului pentru izbăvire. Domnul îl trimite în istorie pe David. David nu este ridicat deodată împărat. Lucrurile trebuiau să se coacă: pe de o parte în inima lui David, iar pe de altă parte în inima poporului. David a avut nevoie să fie pregătit pentru funcția de împărat. Și Domnul l-a trecut printr-un îndelung proces de modelare: 10 ani fugărit de Saul prin peșteri. Inima sa a trebuit desprinsă total de pământ, pentru ca atunci când avea să fie înălțat în funcția de împărat să nu-și alipească inima de gloria țărâni. Pe de altă parte, în inima poporului a trebuit să se schimbe ceva. Domnul nu l-a impus pe David poporului ca împărat. Domnul a anunțat poporul că voia Sa este ca David să domnească peste Israel, și apoi a așteptat până când poporul a acceptat această voie. David a fost rugat de popor să fie împărat peste ei. A fost rugat întâi de cei din Iuda și apoi de cei din celelalte seminții. Deci David a fost pus împărat peste Israel în urma rugăciunilor lui Samuel pentru inima poporului, și în urma schimbării în bine a inimii poporului. Domnul, în înțelepciunea Sa, a sincronizat momentul în care inima lui David a fost pregătită cu momentul în care inima poporului a fost curățită. Când Israel a ales neascultarea, Zedechia a fost cel care a devenit împărat tocmai pentru a duce poporul la pierzare. La fel cum Domnul a dat un izbăvitor lui Israel când Ioahaz a strigat către el, la fel ar da un împărat bun lui Israel, dacă acesta ar striga către el. Problema poporului este că s-a complăcut în aceleași păcate ca ale împăratului. Ei au agreat modul de a fi al împăratului și nu au strigat către Domnul pentru un împărat bun. Ilie și Elisei au încercat să realizeze ce a făcut Samuel, și anume să aducă schimbarea în inima împăratului și a poporului pentru ca Domnul să le poată dăruia un împărat ca David. Atât casa împăratului cât și poporul au respins chemarea profeților, și atunci ei au avut parte doar de împărați care să îi ducă la pierzare.

Înțelegem deci că dinamica relației popor-împărat este una complexă, cu mai multe fațete. Influența este reciprocă: starea spirituală a împăratului influențează starea spirituală a națiunii, dar și starea spirituală a poporului influențează profilul spiritual al actualului/viitorului împărat. Uneori, una din cele două influențe pare a fi determinantă, alterori, acestea parcă acționează simultan și cu aceeași putere. Cu siguranță că există variații în această dinamică în funcție de momentul istoric cu care avem de a face.

Domnia lui Ioas. Moartea lui Elisei.

– 13:10-23 –

Din domnia lui Ioas, autorul ne relatează doar episodul de dinaintea morții lui Elisei. Ioas a urmat calea lui Ieroboam. Cu toate acestea, a avut ceva bun. El a oferit atenție lui Elisei și l-a recunoscut ca și om al lui Dumnezeu și ca vas al harului. Ioram în ciuda faptului că Samaria era chinată de foamete și Elisei era în mijlocul cetății, nu cere ajutorul lui Elisei. Ahab de asemenea nu cere ajutorul lui Ilie în situații critice. Ahazia, fiul lui Ahab nu cere ajutorul lui Ilie când este bolnav. Spre deosebire de aceștia, Ioas îl respectă mult pe Elisei. Deși Ioas nu avea o relație personală cu Domnul și trăia în idolatrie, el se duce totuși la patul lui Elisei și plânge pe fața acestuia. Ioas este conștient că harul lui Dumnezeu peste Israel se revarsă prin Elisei. Odată cu plecarea lui Elisei dintre ei, el vede și o plecare a harului. Posibil ca Ioas să vină cu înclinații idolatre față de ajutorul primit de la Domnul prin Elisei, dar e important că vine – și Elisei răspunde cererii acestuia. Ioas îi spune lui Elisei: **Părinte, Părinte! Carul lui Israel și călărimea lui!** Este expresia care a fost folosită de Elisei când Ilie a fost răpit la cer. Cred că Ioas cunoaște și crede istoria răpirii la cer și folosind această expresie încearcă să reediteze ce s-a întâmplat atunci. Când Ilie a fost răpit, Domnul a părăsit țara odată cu Ilie. Elisei însă a dorit ca harul să se întoarcă în țară. Pentru că Elisei a fost un vas pregătit, Domnul i-a ascultat cererea și s-a întors cu o măsură îndoită de har în țară. Acum Ioas încearcă să facă ce făcuse Elisei altădată. Ce schimbare de perspectivă în viața lui Elisei. Cu aproximativ 50 de ani în urmă, el era cel care se ruga de Ilie, Vasul harului, ca acest har să continue să se reverse peste Israel. Iată că acum el devenise noul Ilie, noul vas la harului, care trebuia să plece de pe acest pământ. Și acum alții se rugau de el, așa cum s-a rugat el odată de Ilie. Elisei și-a ajuns Învățătorul, și dintr-o anumită perspectivă chiar l-a depășit, căci harul revărsat prin Elisei a avut o măsură dublă. Elisei nu îl refuză pe Ioas. Dar oare era Ioas acel Vas cheie care putea schimba destinul istoriei? Elisei îl provoacă, și îi dă un test. La fel cum Elisei a fost testat de Ilie înainte de plecarea acestuia la cer, la fel acum Ioas este testat de Elisei. Testul nu pare foarte greu. Elisei îi explică faptul că o săgeată trasă înseamnă o victorie asupra sirienilor, după care îi cere să tragă mai multe săgeți. Era clar că acestea ar fi însemnat mai multe victorii asupra sirienilor. Elisei nu îi spune lui Ioas de câte ori să tragă. Era testul lui Ioas. Ioas se oprește la săgeata a treia. Necredința, îndoiala, privirile întrebătoare, zâmbetele pe sub mustață ale căpitanilor care îl însoțeau, ridicolul situației de a trage cu săgeți în pământ, toate acestea, l-au făcut să se oprească. Elisei se mânie, îi dă rezultatul corect, dar Ioas nu mai poate face nimic. E prea târziu. Harul a fost disponibil. El se revarsă însă prin vase. Mărimea vasului dimensioneză și mărimea harului revărsat. Vasul lui Ioas a fost mic. Departe de a fi un nou Elisei, el nici măcar nu a reușit să aducă o biruință consistentă împotriva sirienilor.

Tabloul are acest element pozitiv: însuși împăratul plînge la patul lui Elisei. Ahazia nici nu îl bagă în seamă pe Ilie cînd acesta se pregătea să fie răpit la cer. Partea tragică însă, este că Elisei nu are urmaș. Elisei moare, dar nu are urmaș spiritual. Elisei a încercat, ca Ilie, să formeze un nou Vas al harului din următoarea generație. A încercat cu Ghehazi, apoi cu alți fii ai proorocilor. Cu toate acestea, nu a reușit. Dar nu pentru că nu a fost un bun Învățător, ci pentru că nu au mai fost discipoli receptivi. Întinericul spiritual creștea în Israel și astfel nu s-au mai putut ridica vase ale harului. Fără vase, nici harul nu se mai putea revărsa. Elisei moare fără urmaș. Mesajul e clar. Se merge în linie dreaptă spre judecata finală. Doar promisiunea lui Dumnezeu față de Iehu ține judecata în loc. Dar deja domnește Ioas, nepotul lui Iehu. După domnia fiului lui Ioas, promisiunea va expira. Ce se va întîmpla după?

Autorul ne relatează tabloul învierii omului care a fost îngropat în mormântul lui Elisei. De ce a operat Dumnezeu această minune? Cu siguranță că a fost un un semn al harului peste popor. Întîmplarea este unică în istoria lui Israel și în istoria biblică. Domnul operează minunea, dar nu cere lui Israel să vină apoi și să se închine la oasele lui Elisei și să aștepte alte minuni. Acest lucru era idolatru și o urâciune în Israel. Tocmai de aceea, Dumnezeu ascunde trupul lui Moise. Poporul a idolatrizat șarpele de aramă ridicat de Moise, pe care l-au numit Nehuștan și l-au transformat în loc de închinare. Cu atît mai mult ar fi idolatrizat trupul lui Moise. Tocmai de aceea se și explică războiul spiritual dat pentru trupul lui Moise. În acest război s-a implicat diavolul însuși, iar Domnul a trimis pe marele arhanghel Mihail. Aceste lucruri arată miza imensă în jurul trupului lui Moise, precum și tendința spre idolatrie a omului. Omul este robit de vizibil. El mai degrabă se închină trimisului Domnului, decât Domnului. Mai mult, el va avea mereu tendința să considere sfânt în sine un lucru material, decât să se apropie de Dumnezeu cel viu care vrea să domnească peste inima oamenilor. Cu toate că Domnul știa cel mai bine de existența acestui RISC, El face o minune legată de oasele lui Elisei! De ce? Vasele în Israel se împutinaseră, iar vasele sfinte ca Elisei plecaseră pe lumea cealaltă. Domnul însă vrea să mai reverse har peste popor, și atunci se folosește de AMINTIREA lui Elisei. Învierea aceluia om (a treia înviere din Vechiul Testament) este o minune foarte mare a cărei veste s-a răspândit în tot Israelul. Deși, Elisei murise, Domnul lucrează la inima poporului prin amintirile acestora despre Elisei. Prin înviere Domnul le aduce aminte că Elisei era omul lui Dumnezeu, și că tot ce a vestit și predicat el despre Dumnezeu este adevărat. Minunea demonstrează că încă era har pentru Israel. La fel cum acel om a înviat pentru că s-a atins de oasele lui Elisei, la fel și Israel, mort din punct de vedere spiritual putea învia dacă își îndrepta inima spre Dumnezeu, vestit odată de marele Elisei. Harul mai este, dar autorul ne indică faptul că harul se îndreaptă spre o perioadă de criză. Motivele și vasele prin care harul se mai poate revărsa sunt din ce în ce mai puține. Și atunci, Domnul parcă încearcă să găsească un pretext pentru a putea revărsa harul. Elisei nu mai este pe pământ, dar oasele lui sunt! Domnul nu lucrează prin Elisei, dar lucrează în virtutea amintirii lui! Este absolut fascinant în cartea Împărați modul în care Domnul caută, găsește și inventează noi motive, și noi modalități pentru a revărsa harul peste un popor care persistă în

împietrire. Cu adevărat, el nu vrea moartea păcătosului ci ca acesta să se întoarcă la El și să trăiască! Cu adevărat harul și îndurarea Sa întrec orice imaginație! Elisei moare, dar totuși Domnul mai revarsă har!

Învierea operată de Domnul prin oasele lui Elisei, ne uimește cu privire la MODALITATEA pe care Domnul o găsește într-o perioadă de criză spirituală maximă pentru a mai putea revărsa har. Amintirea legământului cu Avraam, Isaac și Iacov (vezi 13:23), ne uimește cu privire la MOTIVUL pe care Îl găsește Domnul în această perioadă pentru a mai amâna judecata finală. Suntem surprinși de versetul 23:

- Dar Domnul S-a îndurat de ei, și a avut milă de ei, Și-a întors Fața spre ei **din pricina legământului Său, cu Avraam, Isaac și Iacov**, n-a vrut să-i nimicească, și până acum nu i-a lepădat de la Fața Lui.

Ilie a murit, Elisei a murit, poporul a respins pe acești doi mari profeți, de David nu își poate aminti (căci amintirea lui are influență asupra lui Iuda în mod special), și atunci Domnul, căutând un motiv pentru a mai amâna pedeapsa, se duce cu 1000 de ani în trecut și își aduce aminte de legământul făcut cu Avraam, Isaac și Iacov. Dar în ce consta acest legământ?

- În ziua aceea, Domnul a făcut cu **Avraam** un legământ și i-a zis: **Seminței tale dau țara aceasta de la râul Egiptului până la râul cel mare, râul Eufrat**, și anume: țara Cheniților, a Cheniziților, a Cadmoniților, a Hetiților, a Fereziților, a Refaimiților, a Amoriților, a Cananiților, a Ghirgasiților, și a Iebusiților. (Genesa 15:18-21)
- Domnul i s-a arătat [lui **Isaac**] și i-a zis: Nu te pogorî în Egipt! Rămâi în țara în care îți voi spune. Locuiește ca străin în țara aceasta; Eu voi fi cu tine, și te voi binecuvânta; **căci toate ținuturile acestea îți le voi da ție și seminței tale** și voi ține jurământul pe care l-am făcut tatălui tău Avraam. Îți voi înmulți foarte mult sămânța, ca stelele cerului: voi da seminței tale toate ținuturile acestea; și toate neamurile pământului vor fi binecuvântate în sămânța ta, ca răsplată pentru că Avraam a ascultat de porunca Mea, și a păzit ce i-am cerut, a păzit poruncile Mele, orânduielele Mele și legile Mele. (Genesa 26:2-5)
- Și Domnul stătea deasupra ei [scării] și zicea [**lui Iacov**]: Eu sunt Domnul, Dumnezeul tatălui tău Avraam, și Dumnezeul lui Isaac. **Pământul pe care ești culcat, îți-l voi da ție și seminței tale. Sămânța ta va fi ca pulberea pământului; te vei întinde la apus și la răsărit, la miază-noapte și la miază-zi**; și toate familiile pământului vor fi binecuvântate în tine și în sămânța ta. Iată, Eu sunt cu tine; te voi păzi pretutindeni pe unde vei merge și te voi aduce înapoi în țara aceasta; căci nu te voi părăsi până nu voi împlini ce îți spun. (Genesa 28:13-15)

Domnul a împlinit promisiunea făcută lui Avraam, Isaac și Iacov. El a înmulțit sămânța lui Avraam într-un mare popor pe care l-a răscumpărat din Egipt și l-a dus în țara Canaan. Pe timpul lui David și apoi al lui Solomon, Israel a stăpânit peste toată țara pe care Domnul o promisese lui Avraam. Domnul își va împlini promisiunea și într-un alt plan, atunci când toți cei care sunt urmașii spirituali ai lui Avraam, vor învia și vor domni în mod etern peste un pământ și un cer nou, alături de acea Sămânță a lui Avraam, și anume Hristos, în care au fost binecuvântate toate neamurile pământului și prin care se vor putea înnoi toate lucrurile. Deci Domnul își respectase legământul față de Avraam.

Domnul însă făcuse și un legământ cu Israel, în care specificase cât se poate de clar că propășirea și lungimea zielelor în țară depindea de ascultarea lor de poruncile Domnului:

22. Vârsta de oameni care va veni, copiii voștri care se vor naște după voi și străinul care va veni dintr-o țară depărtată – la vederea urgiilor și bolilor cu care va lovi Domnul țara aceasta,

23. la vederea pucioasei, sării și arderii întregului ținut, unde nu va fi nici sămânță, nici rod, nici o iarbă care să crească, întocmai ca la surparea Sodomei, Gomorei, Admei și Ţeboimului, pe care le-a nimicit Domnul, în mânia și urgia Lui –

24. toate neamurile vor zice: „Pentru ce a făcut Domnul astfel țării acesteia? Pentru ce această mânie aprinsă, această mare urgie?”

25. Și li se va răspunde: „**Pentru că au părăsit legământul încheiat cu ei** de Domnul Dumnezeuul părinților lor când i-a scos din țara Egiptului;

26. pentru că s-au dus să slujească altor dumnezei și să se închine înaintea lor, dumnezei pe care ei nu-i cunoșteau și pe care nu li-i dăduse Domnul.

27. De aceea S-a aprins Domnul de mânie împotriva acestei țări și a adus peste ea toate blestemele scrise în cartea aceasta.

28. Domnul ***i-a smuls din țara lor*** cu mânie, cu urgie, **cu o mare iuțeală**, ***și i-a aruncat într-o altă țară***, cum se vede azi.” (Deuteronom 29:22-28)

Conform legământului sinaitic Domnul avea dreptul să îi smulgă din țară cu mare iuțeală, de îndată ce ei alegeau să slujească idolilor. Legământul sinaitic nu intra în contradicție cu legământul avraamic. Drept dovadă, Domnul va duce atât pe Israel cât și pe Iuda în robie, în pofida promisiunilor făcute de Domnul lui Avraam. Cu toate acestea, Domnul consideră că legământul făcut cu Avraam este un motiv pentru a Se îndura de Israel și a amâna pedeapsa. Într-adevăr, Domnul mai promisese lui Avraam:

- 1. Când a fost Avram în vârstă de nouăzeci și nouă de ani, Domnul i S-a arătat și i-a zis: „Eu sunt Dumnezeu cel Atotputernic. Umblă înaintea Mea și fii fără prihană.
- 2. Voi face **un legământ între Mine și tine** și te voi înmulți nespus de mult.”
- 3. Avram s-a aruncat cu fața la pământ; și Dumnezeu i-a vorbit astfel:
- 4. „Iată legământul Meu, pe care-l fac cu tine: **vei fi tatăl multor neamuri**.
- 5. Nu te vei mai numi Avram; ci numele tău va fi Avraam; căci te fac tatăl multor neamuri.
- 6. Te voi înmulți nespus de mult; voi face din tine neamuri întregi; și din tine vor ieși împărați.
- 7. Voi pune **legământul Meu între Mine și tine și sămânța ta după tine**, din neam în neam; acesta va fi un **legământ veșnic**, în puterea căruia Eu voi fi Dumnezeuul tău și al seminței tale după tine.
- 8. Tie, și seminței tale după tine, **îți voi da țara în care locuiești acum ca străin, și anume îți voi da toată țara Canaanului în stăpânire veșnică;** și Eu voi fi Dumnezeuul lor.” (Genesa 17:1-8)

Deci Domnul promite că sămânța lui Avraam va avea stăpânire veșnică peste țara Canaanului. Promisiunea se împlinește parțial și este doar degustată în istoria lui Israel, sămânța fizică a lui Avraam. Promisiunea se împlinește în mod plinar și desărușit pentru sămânța spirtuală a lui Avraam, după cum ne explică Pavel în Romani 4:

13. În adevăr, **făgăduința făcută lui Avraam sau seminței lui, că va moșteni lumea**, n-a fost făcută pe temeiul Legii, ci pe temeiul acelei neprihăniri care se capătă prin credință.

14. Căci, dacă moștenitori sunt cei ce se țin de Lege, credința este zadarnică, și făgăduința este nimicită;

15. pentru că Legea aduce mânie; și unde nu este o lege, acolo nu este nici călcare de lege.

16. De aceea moștenitori sunt cei ce se fac prin credință, pentru ca să fie prin har, și

pentru ca făgăduința să fie cheazășuită **pentru toată sămânța lui Avraam: nu numai pentru sămânța aceea care este sub Lege, ci și pentru sămânța aceea care are credința lui Avraam, tatăl nostru al tuturor,**

17. după cum este scris: „Te-am rânduit să fii tatăl **multor neamuri.**” El, **adică, este tatăl nostru înaintea lui Dumnezeu în care a crezut,** care învie morții și care cheamă lucrurile care nu sunt, ca și cum ar fi.

18. Nădăjduind împotriva oricărei nădejdi, el a crezut, și astfel a ajuns tatăl multor neamuri, după cum i se spusese: „Așa va fi sămânța ta.” (Romani 4:13-18)

În Galateni, Pavel explică din nou descendența spirituală din Avraam:

- 6. Tot așa și „Avraam a crezut pe Dumnezeu, și credința aceasta i-a fost socotită ca neprihănire.”
- 7. Înțelegeți și voi, dar, că **fii ai lui Avraam sunt cei ce au credință.**
- 8. Scriptura, de asemenea, fiindcă prevedea că **Dumnezeu va socoti neprihănite pe Neamuri, prin credință,** a vestit mai dinainte lui Avraam această veste bună: „**Toate neamurile** vor fi binecuvântate în tine.”
- 9. Așa că cei **ce se bizuie pe credință sunt binecuvântați împreună cu Avraam cel credincios.** (Galateni 3:6-9)

16. Acum, făgăduințele au fost făcute „lui Avraam și **seminței lui.**” Nu zice: „și semințelor” (ca și cum ar fi vorba de mai multe), ci ca și cum ar fi vorba numai de una: „**și seminței tale**”, **adică Hristos.**

26. Căci toți sunteți fii ai lui Dumnezeu, prin credința în Hristos Isus.

27. Toți care ați fost botezați pentru Hristos **v-ați îmbrăcat cu Hristos.**

28. Nu mai este nici iudeu, nici grec; nu mai este nici rob, nici slobod; nu mai este nici parte bărbătească, nici parte femeiască, fiindcă **toți sunteți una în Hristos Isus.**

29. Și, dacă sunteți ai lui Hristos, sunteți „**sămânța**” lui Avraam, **moștenitori prin făgăduință.**

(Gaateni 3:16,26-29)

Pavel explică apartenența la sămânța lui Avraam din două perspective. Mai întâi explică descendența spirituală din Avraam. Dacă ai credința lui Avraam, ești urmașul său spiritual, ești sămânța lui, și deci moștenitor al făgăduințelor sale. Pe de altă parte, Pavel observă diferența de

sens pe care o înregistrează folosirea termenului de Sămânță la singular și nu la plural. Deci, promisiunea s-ar putea referi doar la Avraam și la un urmaș de al său. Acest urmaș este cu siguranță Hristos, Cel în care au fost binecuvântate toate Neamurile. Dumnezeu îi promite lui Avraam și Seminței lui țara Canaanului. Lui Hristos, urmașul lui Avraam, Dumnezeu îi promite tot pământul:

- Domnul Mi-a zis: Tu ești Fiul Meu! Astăzi Te-am născut. Cere-Mi și-ți voi da neamurile de moștenire, **și marginile pământului în stăpânire!** (Ps. 2:7b-8)

Domnul poate plasa, poate mări promisiunea inițială. Lui Hristos, Domnul îi promite tot pământul, și de aceea, prin Hristos, Domnul mărește și promisiunea făcută inițial lui Avraam și care avea în vedere doar țara Canaanului. Iată de ce Pavel spune în Romani 4:13:

- 13. În adevăr, făgăduința făcută lui Avraam sau seminței lui, **că va moșteni lumea...**

Am făcut această mică explorare a legământului avraamic pentru a demonstra că smulgerea lui Israel din țară din pricina neascultării nu intra în contradicție directă cu promisiunea făcută de Dumnezeu lui Avraam care era menită doar să fie degustată în istoria lui Israel, și a cărei împlinire desăvârșită avea în vedere pe Hristos și Biserica Sa. Există totuși un motiv de care Dumnezeu se putea lega pentru a amâna pedeapsa. El promisese totuși țara Canaanului seminței lui Avraam, și ei erau sămânța lui Avraam. Și pentru că erau urmașii fizici ai lui Avraam, Domnul găsește un motiv să amâne pedeapsa finală. Poate Domnul a invocat acea promisiune tot din Lege care preciza:

6. Și Domnul a trecut pe dinaintea lui și a strigat: „Domnul Dumnezeu este un Dumnezeu plin de îndurare și milostiv, încet la mânie, plin de bunătate și credincioșie,

7. **care își ține dragostea până în mii de neamuri de oameni**, iartă fărădelegea, răzvrătirea și păcatul, dar nu socotește pe cel vinovat drept nevinovat, și pedepsește fărădelegea părinților în copii și în copiii copiilor lor până la al treilea și al patrulea neam!” (Exod 34:6-7)

Trecuseră peste 1000 de ani de la moartea lui Avraam, dar nu trecuseră încă mii de ani! Înțelegem din nou ce a însemnat Avraam în planul lui Dumnezeu și cât de multă putere au promisiunile și legămintele făcute de Domnul! Domnul își aduce aminte de Avraam, după mai bine de 1000 de ani de la moartea sa, pentru a Se îndura de urmașii lui! Este evident că Domnul în îndurarea Sa caută MOTIVE pentru a Se îndura de Israel. Și dacă nu le găsește în prezent, El le caută în trecut. Și dacă nu le găsește în trecutul apropiat, El le caută în trecutul îndepărtat. Domnul este în același timp drept și în același timp plin de dragoste. În Sine se dă o luptă între

dreptatea și îndurarea Sa. El nu își poate nega dreptatea ci caută motive pentru a Se convinge pe Sine să amâne judecata. Iată ce ne învață Osea despre această luptă lăuntrică din inima lui Dumnezeu:

1. „Când era tânăr Israel, îl iubeam și am chemat pe fiul Meu din Egipt.
2. Dar cu cât prorocii îi chemau, cu atât ei se depărtau: au adus jertfe Baalilor și tămâie chipurilor idolești.
3. Și totuși Eu am învățat pe Efraim să meargă și l-am ridicat în brațe; dar n-au văzut că Eu îi vindecam.
4. l-am tras cu legături omenești, cu funii de dragoste, am fost pentru ei ca cel ce le ridică jugul de lângă gură. M-am aplecat spre ei și le-am dat de mâncare.
5. Nu se vor mai întoarce în țara Egiptului; dar asirianul va fi împăratul lor, pentru că n-au voit să se întoarcă la Mine.
6. Sabia va năvăli peste cetățile lor, va nimici, va mânca pe sprijinitorii lor, din pricina planurilor pe care le-au făcut.
7. Poporul Meu este pornit să se depărteze de Mine; și dacă sunt chemați înapoi la Cel Preaînalt, niciunul din ei nu caută să se ridice.
8. **Cum să te dau, Efraime? Cum să te predau, Israele? Cum să-ți fac ca Admei? Cum să te fac ca Ţeboimul? Mi se zbate inima în Mine și tot lăuntrul Mi se mișcă de milă!**
9. **Nu voi lucra după mânia Mea aprinsă, nu voi mai nimici pe Efraim; căci Eu sunt Dumnezeu, nu un om. Eu sunt Sfântul în mijlocul tău și nu voi veni să prăpădesc.**
10. Ei vor urma pe Domnul, ca pe un leu care va răcni; căci El însuși va răcni, și copiii vor alerga tremurând de la apus.
11. Vor alerga tremurând din Egipt, ca o pasăre, și din țara Asiriei, ca o porumbiță. **Și-i voi face să locuiască în casele lor, zice Domnul.** (Osea 11:1-11)

Domnul are toate motivele să nimicească pe Israel, și totuși Inima I se zbate în Sine și tot lăuntrul I se mișcă de milă! Și deși îl lasă pe Israel în robia Asiriană, nu îi șterge numele din istorie, și Domnul își mută deodată privirea dinspre judecata prezentă și fuge spre finalul istoriei când Israel se va întoarce ca națiune la Domnul. Domnul visează ca un copil, privirea Sa străbate istoria până în momnetul în care va putea în sfârșit să binecuvânteze pe Israel.

Dumnezeu nu este un robot sau un mecanism spiritual rigid care funcționează după reguli matematice de genul programelor din calculatoare:

- IF păcat, THEN pedeapsă.
- IF ascultare, THEN binecuvintare.
- IF Păcat din nou, THEN un timp fix de îngăduință.
- IF Păcat după acest timp de îngăduință, THEN pedepasa finală.

(în limba engleză IF = dacă, THEN = atunci)

Domnul nu este guvernat după niște legi reci și rigide și nu reacționează ca un robot care funcționează după un program perfect și bine pus la punct. Domnul este un Dumnezeu viu. El nu își poate nega caracterul, dar El este un Dumnezeu viu. Noi suntem făcuți după chipul și asemănarea Lui. Cum noi suntem vii, dinamici în relațiile cu ceilalți, cu atât mai mult Dumnezeu! Dumnezeu negociază, Dumnezeu are zbateri și dileme lăuntrice, Dumnezeu își amintetește, Se convinge pe Sine, se poate răzgândi, El se lasă înduplecat, El vorbește cu Sine și cu ceilalți. El negociază cu Sine și este dispus să negocieze cu ceilalți. El este un Dumnezeu viu, El este O Persoană, El este infinit mai VIU, mai dinamic, mai personal, mai relațional decât întreaga umanitate la un loc. Dumnezeu râde, Dumnezeu Se bucură, Dumnezeu plânge. În 1, 2 Împărați este fascinantă truda unui Dumnezeu drept și sfânt în a Se convinge pe Sine să amâne judecata și să mai reverse har. Conform legământului sinaitic judecata trebuia să vină cu MARE repeziciune. Cititorul, vede nelegiuirea lui Israel, și știe că judecata bate la ușă. După fiecare capitol care consemnează persistența în păcat a lui Israel, autorul se așteaptă ca în următorul capitol, Israel să fie smuls din țară. Dar este mereu surprins, că nu se întâmplă așa. Domnul îl trimite pe Ilie pentru a mijloci. Apoi îl trimite pe Elisei. Ilie și Elisei sunt respinși. Elisei nu are urmaș Mijlocitor. Dumnezeu nu mai are în prezentul istoriei mijlocitori din pricina cărora să amâne judecata. Și atunci Domnul caută în trecut, și își aduce aminte de Avraam. Deși nu există o contradicție între smulgerea lui Israel din pricina păcatului (lucru pe care oricum Domnul îl va face mai târziu în pofida legământului făcut cu Avraam!) și legământul avraamic, totuși Domnul Și-l invocă Sieși pentru a Se mai îndura de Israel. Pe măsură ce Israel persistă în păcat, Dumnezeu intră în criză de motive ale harului. Pe timpul lui Ioas, el găsește unul: legământul avraamic. Când Domnul nu mai găsește în Israel Mijlocitor, El își spune: ***totuși sunt din prietenul Meu, Avraam!*** Și Se îndură din nou de Israel.

Și Domnul găsește totuși și un motiv în prezentul lui Israel: cele trei săgeți trase în pământ de idolatrul Ioas. Domnul apreciază în marea Sa bunătate fărâma de credință din inima

lui Ioas și, așa cum i-a promis prin Elisei, îi dă acestuia 3 victorii asupra sirienilor, și diminuează ASTFEL și din mânia lentă. El amână mânia violentă (smulgera lui Israel din țară), și diminuează din mânia lentă (pustiirile sirienilor). Și nu în ultimul rând, deși nu sunt vase în Israel, el găsește cu cale să reverse har și să facă minuni prin oasele lui Elisei!!! Domnul caută ORICE și ORIUNDE pentru a lucra spre binele poporului Său! El caută în trecutul îndepărat cu peste o mie de ani în urmă, el caută sub pământ, el caută o fărâmă de credință în inima împietrită a lui Ioas! Și găsește în trecut pe prietenul Său Avraam, găsește sub pământ oasele lui Elisei, și găsește în întunecimea spirituală a lui Israel mica sclipire de credință a lui Ioas. Și Domnul lucrează! Și Domnul Se îndură din nou. Motivele invocate în acest pasaj fac să strălucească îndurarea fără margini a Domnului. Motivele acestea nu ar fi ținut, nu ar fi stat în picioare dacă nu și-ar fi găsit un Aliat puternic în îndurarea Domnului. Fără existența milei și bunătății Sale infinte, cele 3 motive invocate, nu ar fi avut în sine nici o putere! Domnul caută deci și cel mai mic motiv de care se poate lega pentru a amâna judecata! La fel cum Elisei a adus izbăvirea Samariei pentru că împăratul a *venit spre el* să îl omoare, dar totuși *a venit spre el*, la fel și acum Domnul este gata să accepte orice, care să fie totuși un motiv pentru putea lucra spre binele poporului. Domnul este incredibil. El pare să fie dispus să sfideze logica, să sfideze legitățile dreptății pentru a Se îndura de Israel. Nu mai este Mijlocitor în Israel, dar totuși Domnul nu doar că amână judecata finală, dar o și diminuează pe cea prezentă. Doamne, cine ești Tu? Doamne, de ce este așa de mare îndurarea ta pentru fiii oamenilor? De îi rabzi așa de mult? De ce sperii așa de mult pentru ei? Cine este ca Tine, Doamne? Cine Se poate îndura ca Tine?

Amația, împăratul lui Iuda

– 14:1-22 –

Atunci când studiem în 1,2 Împărați despre împărații lui Iuda e indicat să citim și ce scrie autorul cărții 1,2 Cronici despre aceeași împărați. În 1,2 Cronici ni se dau mai multe informații despre împărații lui Iuda. Autorul cărții 1,2 Împărați omite multe din aceste informații. Făcând această comparație vom putea observa mai bine ce anume îl interesează pe autorul cărții 1,2 Împărați. În urma acestui exercițiu observ că autorul cărții 1,2 Împărați este focalizat pe două teme:

- Casa Domnului
- Relația cu împărații din Israel (din Nord)

În cazul lui Amația, autorul insistă exact pe aceste două etape. În Cronici aflăm și alte informații despre Amația:

- Cum înainte de războiul cu Edomul el renunță la 100.000 de războinici din Israel și îi trimite acasă fără să le ceară banii înapoi. El ascultă de un profet al Domnului și face acest gest de înaltă credință.
- Dar după victoria asupra Edomului el ia zeii Edomului ca să îi aducă la Ierusalim și nu ascultă de profetul care-l mustră cu privire la acest gest idolatru aparent fără logică. În urma acestui gest, Amația este învins de Ioas, împăratul lui Iuda.

Dar autorul cărților 1, 2 Împărați omite aceste informații care mi se par foarte importante cu privire la destinul spiritual al lui Ioas. De ce le omite? Autorul pare a fi focalizat pe cele două teme de mai sus. El are un interes special pentru destinul regatului de Nord și asupra Casei Domnului.

Amația este descris astfel: ***El a făcut ce este plăcut înaintea Domnului, totuși nu ca tatăl său David, ci a lucrat în totul cum lucrase tatăl său Ioas.*** Ce vrea să spună autorul? La fel ca tatăl său Ioas, Amația a trăit în ascultare de Domnul în prima parte a vieții, dar apoi s-a dedat la idolatrie. Partea cu idolatria o aflăm din Cronici atât cu privire la Ioas, cât și cu privire la Amația. Autorul cărții 1,2 Împărați doar ne dă de înțeles că în a doua parte a vieții s-au abătut de la Domnul. El omite însă să precizeze că s-au dedat la idolatrie, element care nu mi se pare deloc un amănunt neglijabil. Cu privire la Iuda însă, autorul pare mai preocupat de războiul spiritual orientat direct asupra Templului, decât de faptele împăraților.

Laitmotivul: **dar înălțimile nu le-a stricat** nu este uitat de autor. Chiar în prima parte a vieții când a trăit în ascultare de Domnul, Amația nu îl ajunge pe David. El trăiește ca David, dar totuși nu ca David. Dominanta vieții sale este ascultarea de Domnul, dar rămâne departe de înălțimile spirituale ale lui David. Și din păcate, nu rămâne constant ca David. Iată din nou un exemplu de împărat care începe bine, cu elan, dar sfârșește rău. Ca dovadă a devotamentului autentic cu care își începe domnia, autorul menționează respectarea Legii lui Moise din Deut.24:16. Amația este preocupat să respecte Legea în amănunt chiar atunci când este vorba de pedepsirea celor care i-au ucis tatăl. El nu se lasă orbit de furie sau de dorința de răzbunare. El pedepsește după lege doar pe părinți, și nu se atinge de copii. Amația este cu adevărat preocupat să cunoască și să respecte Legea lui Dumnezeu. Cum este posibil ca un împărat care începe atât de bine să sfârșească în moarte spirituală?

Dacă mai adăugăm la fapta de mai sus pe cea în care renunță la 100.000 de războinici din Israel pe care-i plătitese deja, și aceasta înainte unui război dificil cu Edomul, ne dăm seama că Amația era cu adevărat preocupat să împlinească voia lui Dumnezeu. Iată ce frumos descrie acest tablou autorul cărții Cronici:

A mai tocmit cu plată din Israel o sută de mii de viteji, cu o sută de talanți de argint. Un om al lui Dumnezeu a venit la el și a zis: „Împărate, să nu mergă cu tine oastea lui Israel, căci Domnul nu este cu Israel, nu este cu toți acești fii ai lui Efraim. Dacă mergi cu ei, chiar dacă ai face la luptă fapte de vitejie, să știi că Dumnezeu te va face să cazi înaintea vrăjmașului. Căci Dumnezeu are putere să te ajute și să te facă să cazi.”

*Amația a zis omului lui Dumnezeu: „Dar ce să fac cu cei o sută de talanți pe care i-am dat oștii lui Israel?” Omul lui Dumnezeu a răspuns: „**Domnul poate să-ți dea mult mai mult decât atât.**”*

Atunci Amația a despărțit ceata care-i venise din Efraim și a poruncit ca oamenii aceștia să se întoarcă acasă. Dar ei s-au mâniat foarte tare pe Iuda și au plecat acasă cu mare furie.

Amația s-a îmbărbătat și și-a dus poporul în Valea Sării, unde a bătut zece mii de oameni din fiii lui Seir. (2 cronici 25:6-11)

Cum este posibil ca după victoria asupra Edomului, Amația să aducă la Ierusalim pe zeii care nu putuseră să izbăvească Edomul dinaintea oștilor sale? Se pare că răspunsul îl găsim în discuția dintre Amația și Ioas. Amația îl provoacă pe Ioas la război. Ioas îi răspunde astfel:

Și Ioas, împăratul lui Israel, a trimis să spună lui Amația, împăratul lui Iuda: „Spinul din Liban a trimis să spună cedrului din Liban: „Dă pe fiica ta de nevastă fiului meu!” Și fiarele sălbatice din Liban au trecut și au călcat spinul în picioare.

Ai bătut pe edomiți, și a început să și se înalțe inima. Bucură-te mai bine de slava ta și

stai acasă. Pentru ce să stârnești un rău care ar aduce căderea ta și a lui Iuda?”

Dar Amația nu l-a ascultat.

După victoria asupra Edomului, inima lui Amația a început să se înalțe. Dar Amația știa că această înălțare nu era după placul Domnului și nu era compatibilă cu relația cu Dumnezeuul lui Israel care cerea întreaga slavă doar pentru sine. Amația este ispitit de păcatul îndumnezeirii și independenței. Dumnezeuul lui Israel cerea să fie Domn al vieții lui Amația. Nu puteau sta doi dumnezei pe tronul inimii sale. Amația nu putea domni în același timp cu Domnul lui Israel. Dar idoli neamurilor fuseseră plăsmuiți tocmai pentru a oferi acest confort al îndumnezeirii. Omul putea fi religios, se putea închina la zei și în același timp putea fi dumnezeul vieții sale, putea face ce vrea, putea să caute plăcerile și slava acestei lumi. Amația înțelege acest lucru, și cred că de aceea aduce dumnezeii Edomului la Ierusalim. Aparent nu avea sens, căci ei nu izbăviseră Edomul dinaintea Dumnezeuului lui Israel. Dar cu toate acestea, zeii Edomului ofereau ceva pe care Dumnezeuul lui Israel nu putea oferi nicicum: posibilitatea îndumnezeirii inimii. Mândria este cea care îl duce pe Amația la cădere. Succesul aduce inevitabil ispita mândriei. Dar omul poate alege să respingă gloria deșartă a succesului și să recunoască că **toată** slava trebuie adusă Celui care a adus victoria: Dumnezeu! ispita e puternică, dar și alegerea smereniei e posibilă. Domnul aduce succesul în viața lui Amația. Nu o face pentru a-l distruge, ci pentru a-și înălța Numele. Amația însă alege să își înalțe propriul nume. Mândria îl duce în idolatrie, iar apoi mândria îl împinge către un război care nu era după voia Domnului. Domnul îi vorbește chiar prin gura împăratului idolatru Ioas, dar Amația nu ia aminte. Iată că Domnul poate vorbi chiar prin gura celor necredincioși care în anumite contexte pot avea o luciditate foarte mare cu privire la alegerile greșite a celor necredincioși.

Autorul ne-a mai descris căderile spirituale ale unor împărați buni. De obicei acestea au fost generate de situații de criză. Ioas, tatăl lui Amația, a jefuit Templul și a dat bogățiile acestuia în mâinile vrăjmașilor în fața presiunii lui Hazael. La fel a făcut și Asa mai de mult. Ieroboam a făcut cei doi viței de aur tot din teamă de moarte. Dar nu criza îl duce pe Amația la cădere, ci binele și succesul! El repetă tiparul căderii lui Solomon. Atât teama în situații de criză, cât și mândria în situații de succes pot realiza fisuri în inima împăratului. Ce observă însă autorul este că indiferent de natura fisurii din inima împăratului, aceasta este un prilej prin care cel rău să lovească în Templu. Fie că e vorba de teama din inima lui Ioas, tatăl lui Amația, fie că este vorba de mândria din inima lui Amația, Templul este în cele din urmă cel care are de suferit. În prima situație Ioas dă bogățiile Templului lui Hazael, în a doua situație Amația îl stârnește pe Ioas împăratul lui Israel care vine și jefuiește Templul. Ținta principală a atacului celui rău este deci Templul, și nu inima împăratului. Inima împăratului este o țintă a războiului spiritual, tocmai pentru că prin fisurarea ei se face drum liber pentru atacarea Templului. Războiul spiritual este deci împotriva Templului Domnului. Împăratul este păzitorul Templului. Pentru ca Templul să poate fi atacat, trebuie mai întâi să se treacă de păzitorul Templului. Orice fisură din inima

împăratului este speculată de cel rău pentru a lovi în Templul Domnului. Cel rău nu are pace atâta vreme cât este înălțat un Templu pentru Domnul, în care locuiește Domnul, și în care Acesta Își oglindește Templul. Scopul final este distrugerea Templului. În ura sa față de Dumnezeu, diavolul vrea să lovească în însăși locul în care locuiește Dumnezeu. Autorul cărții radiografiază istoria lui Iuda prin lentila acestui război împotriva Templului. De aceea el nu insistă atât pe faptele împăraților, ci pe modul în care nevegherile acestora au oferit prilej și cale liberă să lovească în Templu. Autorul insistă adesea pe dimensiunea fizică a Templului: jefuirea templului, spărturile templului. Dar să nu uităm că această dimensiune fizică era strâns legată de cea spirituală. Decăderea fizică a templului afecta mărturia Acestuia față de popor și față de celelalte neamuri. Cei care jefuiau Templul Domnului huleau Numele Domnului, lăudându-se că zeii lor sunt mai puternici decât Yahwe. Însăși poporul era derutat în urma unor asemenea evenimente. Lovind în slava vizibilă a Templului, diavolul lovea în impactul mărturiei Templului față de Israel și față de celelalte Neamuri. Bătălia este deci în jurul Templului. Acolo locuia Domnul, acolo Își revela gloria și slava. Și o făcea prin intermediul vizibilului.

Acum în Noul Legământ, Templul Domnului suntem noi, Biserica Sa. Domnul nu mai locuiește în temple de pietre și nu mai folosește slava vizibilă a unei clădiri pentru a Se revela. Domnul locuiește în inimile oamenilor și se revelează prin frumusețea Trupului Lui Isus Hristos, prin minunea Bisericii. Slava este una ascunsă, care devine vizibilă în dragostea din relațiile din Biserică. Căci dacă ne vom iubi unii pe alții, lumea va cunoaște că suntem ucenicii Domnului. Domnul se revelează acum prin Biserică, prin dragostea ei, prin integritatea ei, prin puterea Logosului vestit de ea! Și aici va fi ținta războiului spiritual. Cel rău va lovi în fiecare credincios, căci fiecare este un Templu al Domnului. Dar mai ales va lovi în mărturia Bisericii locale, căci doar ÎMPREUNĂ putem fi trupul lui Hristos. El va lovi în integritatea, în dragostea, în unitatea, și în puterea, claritatea și relevanța vestirii Logosului! Păzitorii Bisericii locale sunt prezbiterii. De aceea, ca împărații de altă dată ei voi fi prima țintă a războiului. El va folosi ORICE fel de fisură din inima lor pentru a lovi în Biserică pe care ei o păstoresc. Miza e mai mare decât sufletul lor. Ca și păzitori ai Templului, ei sunt calea către distrugerea Templului. Diavolul vrea să aducă în Biserică descurajare, imoralitate, bârfă, dezbinare, suspiciune, ură, neiertare, judecată, invidie, competiție, lipsă de relevanță, predici plictisitoare, un Logos lipsit de claritate și putere, învățături străine, războaie false, defocalizări, fanatism, mândrie, religiozitate și neprihănire personală... Uneori nu reușește să distrugă o Biserică locală, dar se va bucura să o jefuiască de bogățiile cu care Domnul o va îmbrăca. Dar scopul său final este distrugerea. Ura celui rău față de Templul de la Ierusalim oglindește ura și războiul celui rău față de orice Biserică locală, față de orice Templu viu în care este chemat Numele Domnului. El nu va avea liniște față de orice Biserică locală până nu va distruge din temelii. Și de fapt, el nu va avea liniște până nu va distruge toate Bisericile locale de pe fața pământului. Atâta vreme cât va mai exista o Biserică locală, un Templu viu în care va fi proclamată Evanghelia lui Hristos, cel rău nu va avea liniște. El nu s-a mulțumit să îndepărteze pe oameni de Templul de la Ierusalim, nu s-a

mulțumit să-l jefuiască, nu s-a mulțumit să îl umbrească cu sisteme alternative de închinare, nu s-a mulțumit să îl umple cu idolatrie, sodomiți, și falsă religiozitate, cu formalism și ipocrizie. El nu a avut liniște până când Templul a fost distrus din temelii. El a dorit să distrugă și cel mai mic element care amintea de Dumnezeu cel viu. El a perseverat secole până când a reușit acest lucru. Și vedem în istoria Bisericii repetându-se istoria tragică a Templului. Multe biserici la un moment dat vii, au ajuns peste câteva secole moarte și chiar au dispărut fizic din existență. Clădirile lor au căpătat altă destinație. Războiul împotriva Templului nu ține doar de trecut ci de prezent. Războiul nu a dispărut ci a crescut în intensitate! Ce vor face păzitorii Templului? Fiecare credincios este un păzitor al Templului! Și cu atât mai mult un prezbiter sau episcop! Ce vor face păzitorii Templului? Vor ceda în fața crizei sau se vor lăsa seduși de gloria succesului? Vor permite celui rău să fie chiar ei fisura prin care Templul Domnului să fie jefuit? Sau vor rămâne tari în credință și indiferent ce s-ar întâmpla vor spune: pe aici nu se trece!

Amația moare în urma unei uneltiri. Destinul împăraților din Sud începe să semene cu cel al împăraților din Nord. Acest lucru ne este sugerat și de coincidențele de nume. Am văzut că Ioram împăratul lui Iuda a fost contemporan cu Ioram împăratul lui Israel. Apoi, Ioas împăratul lui Iuda a fost contemporan cu Ioas împăratul lui Israel. Ioas este primul împărat al lui Iuda care moare în urma unei uneltiri din interior, organizată de însăși slujitorii lui. Acest lucru era o practică obișnuită în împărăția din Nord, dar era o noutate pentru dinastia davidică. Dinastia davidică se păstrează, dar împăratul este ucis de proprii slujitori. Acest lucru se întâmplă și în cazul lui Amația. Totuși, se păstrează dinastia davidică. Autorul ne relatează deci acele evenimente istorice care indică faptul că împărații din Sud merg pe traseul împăraților din Nord.

Observăm faptul că finalul domniei lui Ioas, împăratul lui Israel este relatat de două ori: prima dată în 13:12-13, iar apoi în contextul prezentării domniei lui Amația în 14:15-16. În ambele situații, autorul ne amintește de războiul purtat de Ioas cu Amația. Această repetiție ne arată atenția pe care o alocă autorul împăraților din Nord, relației acestora cu împărăția din Sud, și mai ales cu Casa Domnului. Ioas nu doar că nu se abate de la păcatele lui Ieroboam, și deci nu recunoaște închinarea de la Casa Domnului. Mai mult decât atât, el merge la Ierusalim și jefuiește Casa Domnului. Este primul împărat din Nord care produce distrugerii Ierusalimului și pagube Casei Domnului. Ioas adâncește mai mult separarea de Casa Domnului. Nu doar că nu recunoaște pe Domnul din acea casă dar are îndrăzneală să o jefuiască. El sfidează mai mult decât Ieroboam Casa Domnului. Până acum bogățiile Casei Domnului mai fuseseră luate de împărații altor Neamuri. Dar acum un împărat din poporul Domnului ajunge să facă același lucru ca împărații neamurilor. Ce trist, și ce tragic pentru Israel. Cu toate acestea, Domnul își ține promisiunea față de Ioas și îi dă trei victorii împotriva Sirienilor. Nu știm dacă acest lucru s-a întâmplat înaintea sau după prădarea Templului de la Ierusalim. Dacă a fost înainte, Ioas s-a dovedit total nerecunoscător. Dacă a fost după, atunci strălucește din nou harul fără margini al Domnului.

Domnia lui Ieroboam, al doilea

– 14:23-29 –

Ne apropiem de expirarea promisiunii făcute de Domnul lui Iehu. Ieroboam este a treia generație de urmași ai lui Iehu. Acesta nu se abate de la *nici unul* din păcatele lui Ieroboam, fiul lui Nebat. Cu toate acestea, Domnul:

- Îi dă o domnie lungă (41 de ani)
- Îl face izbăvitor al lui Israel
- Ține piept sirienilor, care nu mai sunt lăsați să se extindă asupra teritoriilor lui Israel.
- Mai mult: el ia înapoi hotarele lui Israel de la intrarea Hamatului până la marea câmpiei.

Domnul dă aceste izbăviri chiar dacă Israel persistă în păcatele lui Ieroboam, fiul lui Nebat. Cum se explică acest lucru? Promisiunea făcută de Domnul lui Iehu nu ne ajută, căci ea viza doar faptul că fiii săi vor șede pe scaunul de domnie al lui Israel, nu și faptul că aceștia vor avea mari victorii asupra sirienilor. Elisei nu ne mai ajută nici el, căci nu mai era în viață. Promisiunea făcută de Domnul lui Ioas nu ne mai ajută nici ea, căci Domnul o împlinise deja în timpul vieții lui Ioas care bătuse pe Sirieni de trei ori (13:25). Legământul avraamic pare să nu mai ajute nici el, căci Domnul îl invocase odată ca motiv, iar acum nu mai este amintit.

Domnul ne explică mai întâi rațiunea acestor izbăviri: victoriile lui Ieroboam au avut loc

- După Cuvântul pe care-l rostise Domnul, Dumnezeul lui Israel, prin robul Său Iona, proorocul, fiul lui Amitai, din Gat-Hefer.

Domnul a anunțat mai dinainte aceste victorii, tocmai pentru ca Ieroboam să recunoască că au venit din partea Domnului, și să îl ajute pe acesta să se întoarcă la Domnul. Ne aducem aminte de 1 Împ.20 și de cele două victorii pe care Domnul le-a dăruit idolatrului Ahab tocmai pentru a-i câștiga inima. La fel procedează acum cu Ieroboam. Dar pe ce bază? Atunci mijloca Ilie pentru Israel. Acum, nu mai trăia nici Ilie, nici Elisei. Ne-am gândi poate că Iona, proorocul este un nou Elisei, un nou mijlocitor. Dar e vorba de Iona, fiul lui Amitai, căruia îi este dedicată cartea Iona. Citind cartea din Iona (profeții mici) ne dăm seama că Iona este departe de a fi acel Mijlocitor, ca Ilie, care poate ține pe loc mânia Domnului. Iona (783-772) este profet la sfârșitul domniei lui Ioas, împăratul lui Israel (798-782) și în timpul domniei lui Ieroboam al doilea (793-753).

Atunci dacă nici Ilie, nici Elisei, nici Iehu, nici Ioas, nici Avraam, nici Iona, nu ne ajută să înțelegem motivul acestei noi revărsări a harului pe timpul lui Ieroboam al doilea, cum explicăm totuși victoriile lui Ieroboam? Autorul ne dă motivul:

- Căci Domnul a văzut că necazul lui Israel ajunsese prea mare, a văzut și strâmtorarea în care se aflau și robii și oamenii slobozi, fără să fie cineva care să vină în ajutorul lui Israel. Domnul nu hotărâse să șteargă numele lui Israel de sub ceruri și i-a izbăvit prin Ieroboam, fiul lui Ioas. (2 Împ.14:26-27)

Acum e vorba pur și simplu de milă, de milă pură. Pur și simplu Dumnezeu este un Dumnezeu milos. Dacă Ioahaz, bunicul lui Ieroboam, se roagă Domnului și Domnul dă lui Israel un izbăvitor, acum nu ni se precizează că Ieroboam ar fi strigat către Domnul. Și cel mai probabil nu a strigat, căci altfel autorul ar fi consemnat. Autorul e foarte atent să precizeze toate motivele care l-au convins pe Domnul Să Se îndure din nou de Israel. Acum, deci fără un strigăt clar către ceruri, Domnul totuși dă un izbăvitor lui Israel. Motivul: necazul lui Israel ajunsese prea mare! Domnul are empatie chiar față de suferința vrăjmașilor Lui. Iată cum îl descrie Ieremia:

- Căci Domnul nu leapădă pentru totdeauna. Ci, când mârșăiește pe cineva, Se îndură iarăși de el, după îndurarea Lui cea mare: căci El nu necăjește cu plăcere, nici nu mârșăiește pe copiii oamenilor. (Plângerile lui Ieremia 3:31-33).

Deși Israel suferea pe drept, ca pedeapsă bine meritată pentru păcatele sale, Domnul găsește ca motiv să îi izbăvească faptul că suferința lor era prea mare. Cel care împlinea dreptatea era Același în inima căruia locuia o milă fără margini. Domnul parcă își încalcă propriile Căi, căci nu este nici Mijlocitor în Israel, și nici strigăt către cer. Cu toate acestea, pentru că necazul lui Israel era prea mare, Domnul îi scapă de sub asuprirea Sirienilor. Autorul concluzionează: căci Domnul nu hotărâse să șteargă numele lui Israel de sub ceruri. Deci, în ciuda unei persistențe de peste 130 de ani în neascultare, Domnul încă nu luase decizia aducerii judecății finale. Noi spuneam că Domnul amâna până acum judecata finală, dar Domnul nici măcar nu luase decizia unei judecăți finale!!! Domnul Cel atotștiutor și dincolo de timp, trăiește în prezentul istoric. El știa că Israel nu se va mai întoarce. Cu toate acestea nu a luat decizia judecății finale, căci în inima Sa mai spera la întoarcerea lui Israel (vezi în acest sens și comentariul Bereea pe Isaia 5:1-7). Resursele de har, îndurare și milă din partea Domnului nu se epuizaseră. Dar urmează expirarea promisiunii făcute lui Iehu? Ce se va întâmpla după aceea?

Azaria (Ozia), împăratul lui Iuda

– 15:1-7 –

Suntem surprinși cât de puțin alocă autorul domniei lui Azaria, un împărat bun al lui Iuda care domnește în Ierusalim 52 de ani. Azaria face bine ca tatăl său, Amația, și nu ca David. Aceasta pentru că asemenea tatălui său, începe bine, dar sfârșește rău. Din Cronici aflăm că Azaria se semețește și intră în templu pentru a aduce tămâie. De aceea Domnul îl lovește cu lepră. Azaria rămâne lepros până la sfârșitul vieții. Mândria l-a dus la cădere. El repetă istoria tragică a tatălui său. Iată cum copiii sunt bântuiți de demonii și păcatele părinților.

Autorul nu uită să menționeze că înălțimile nu au fost depărtate din Iuda. Chiar în perioada bună a vieții sale, Azaria nu s-a apropiat de înălțimile spirituale ale lui David. El a ascultat de Domnul dar nu s-a luptat pentru a-și depăși limitele. Cei care au fost până acum ca David, nu au fost totuși ca David.

Cum de nu menționează autorul din Împărați intrarea lui Azaria în Templu? Nu se lega de Casa Domnului? Nu Casa Domnului este tema cheie a cărții 1,2 Împărați?

Autorul pare acum mai preocupat de destinul împărăției din Nord, care se apropie de sfârșit. Atenția autorului asupra împăraților lui Iuda va crește DUPĂ ducerea în robia asiriană a împărăției de Nord. Cu toate acestea lui Amația, autorul îi dedică în mod considerabil mai multă cantitate de text decât lui Azaria. Să ne oprim puțin și să analizăm ce ne-a spus până acum autorul despre împărații lui Iuda. Până acum am avut pe:

- **Roboam** (931-913)
- Abia (913-911)
- **Asa** (911-870)
- Iosafat (873-848)
- Ioram (853-841)
- Ahazia (841)
- Atalia (841-835)
- **Ioas** (835-796)
- **Amația** (796-757)

- Azaria/Ozia (790-739)

Autorul ne menționează la (aproape) toți:

- Dacă a ascultat sau nu de Domnul, dacă a urmat sau nu calea lui David, sau a vreunui alt predecesor sfânt.
- Referiri la idolatrie: dacă a adus, a persistat în idolatrie sau a curățit idolatria din țară.
- Perioada domniei.
- Cine a fost mama împăratului.
- Relațiile cu împărații din Nord (explicabil din pricina atenției sporite acordate împărăției de Nord până ducerea acesteia în robia asiriană).
- Faptul că înălțimile nu au fost îndepărtate chiar dacă a fost vorba de un împărat bun.
- Cum a murit.

Aceasta este deci principala GRILĂ, LENTILĂ prin care autorul analizează, selectează informațiile istorice despre împărații lui Iuda. La acestea se mai adaugă elemente despre CASA DOMNULUI. Și acolo unde sunt elemente importante cu privire la acest subiect, se alocă MAI MULT spațiu de text aceluși împărat. Am subliniat mai sus pe acești împărați cărora li se oferă mai multă atenție decât colectarea informațiilor după grila cu care operează autorul. ASTFEL aflăm că:

Împăratul	Referiri la Casa Domnului
Roboam , împărat RĂU	În urma neascultării sale, Şişac împăratul Egiptului s-a suit împotriva Ierusalimului. A luat visteriile Casei Domnului și visteriile Casei împăratului. A luat toate scuturile de aur pe care le făcuse Solomon.
Asa , împărat BUN	Totuși, are o neveghere, și cedează presiunii făcute de Baeşa. El ia tot aurul care mai rămăsese în Casa Domnului și Casa împăratului și le dă împăratului Siriei pentru a-l ajuta împotriva lui Baeşa.
Ioas , începe bine, sfârșește rău	Ioas este izbăvit în Casa Domnul. El este recunoscător și perseverează în a drege Casa Domnului . Dar în fața amenințării lui Hazael cedează și dă visteriile Casei Domnului în mâinile acestuia pentru a scăpa Ierusalimul.
Amația , începe bine dar	În urma victoriei asupra Edomului, Amația se mândrește și intră într-un război care nu era după voia Domnului. Îl provoacă pe Ioas la război. Amația pierde

sfârșește rău.	războiul și Ioas ia cu el bogățiile din <i>visteriile Templului</i> .
----------------	---

Autorul este deci preocupat de ce s-a întâmplat cu glorioasa construcție a lui Solomon, și cu visteriile acestei Case în care Domnul alesese să locuiască. El nu pare interesat de gestul lui Azaria de a aduce tămâie în Casa Domnului de vreme ce acest gest nu a afectat nici visteriile Casei, nici construcția acesteia. Autorul are deci o grilă precisă după care selectează informațiile din Împărăția de Sud.

În Împărția de Nord, lucrurile stau diferit. Autorul are o grilă clasică care o aplică tuturor împărățiilor, însă alături de această grilă el mai adaugă multe alte informații. Grila ar cuprinde:

- Faptul că împăratul a urmat calea lui Ieroboam, fiul Nebat, și separarea de Templul de la Ierusalim.
- Legat de idolatria păgână: a persistat, a adus sau a curățit țara de aceasta.
- Cine a fost mama.
- Perioada domniei.
- Cum a murit.

Dar alături de aceasta autorul oferă o atenție deosebită:

- Lucrării harului Său prin proorocii Săi, și mai ales *prin Ilie și Elisei*, care sunt un **TEMPLU VIU** în împărăția de Nord care se separase de Templul de la Ierusalim.
- Pe călcarea sistematică în picioare a acestui har de către împărați și popor.
- Pe MOTIVELE care L-au convins pe Domnul Să se îndure din nou de Israel și să nu aducă încă judecata finală.

Autorul vrea să înalțe îndurarea și răbdarea fără margini a lui Dumnezeu față de Israel, și aceasta în contrast cu încăpățânarea, răzvrătirea, răutatea, persistența în păcat, sfidarea harului împietrirea împărățiilor și a poporului. Harul depășește orice imaginație. Dar și împietrirea poporului depășește orice imaginație. În NORD avem doar neascultare. Nici un împărat nu slujește Domnului, nici un împărat nu face vreo trezire sau reformă religioasă autentică. Harul strălucește aici ca har 100%. În SUD lucrurile stau diferit: perioadele de neascultare alternează cu cele de ascultare. Autorul explică deci DE CE judecata a venit mai întâi în NORD. Domnul

nu a fost părtinitor. Cei din Sud au avut și perioade bune. Iar în SUD autorul mai urmărește războiul spiritual din jurul Templului.

Deci de la dezbinarea împărăției până la robia asiriană, autorul:

- Urmărește în NORD strategia harului pentru un popor care s-a separat de TEMPLU. Esența strategiei este aducerea realității Templului prin Ilie și Elisei.
- Urmărește în SUD, războiul spiritual din jurul TEMPLULUI care era încă în picioare acolo.

Tema unificatoare rămâne deci **tema Templului**.

Zaharia, împăratul lui Israel

– 15:8-12 –

Și am ajuns la al patrulea neam al lui Iehu. Zaharia, fiul lui Ieroboam, domnește 6 luni peste Israel. Autorul consemnează că a urmat păcatele lui Ieroboam, fiul lui Nebat și că a fost ucis. De asemenea autorul nu uită să precizeze că Domnul a împlinit promisiunea față de Iehu. Pe de o parte, se evidențiază credințioșia lui Dumnezeu, iar pe de altă parte se subliniază că promisiunea lui Dumnezeu față de Iehu NU MAI PUTEA fi un motiv pentru amânarea judecății finale. Ne așteptăm deci la aducerea judecății. Dar ce se va întâmpla oare?

Șalum, Menahem, Pecahia, Pecah împărații lui Israel – 15:13-31 –

Urmează un șir de împărați cu domnie scurtă și un șir de uneltiri. Acest fragment din istoria lui Israel ne aduce aminte desigur de 1 Împ.cap.16. Paralela este cât se poate de clară.

În cap.16 avem șirul de împărați Baeșa, Ela, Zimri, Omri. De obicei aceștia au domnii scurte, și urcă la domnie prin crimă. În acest timp în Iuda domnește același împărat: Asa, un împărat cu o domnie lungă (41 de ani), împărat bun, dar care greșește în a doua parte a vieții și este bolnav de picioare la bătrânețe. În secțiunea de față din 2 Împărați avem șirul de împărați Șalum, Menahem, Pecahia, Pecah. Ei fac ce este rău înaintea Domnului, au domnii relativ scurte, și urcă pe tron prin uneltire și crimă. În acest timp, în Iuda domnește Azaria (Ozia), un împărat bun cu o domnie lungă (52 de ani). Acesta greșește în a doua parte a vieții și este lovit cu lerpă de Domnul și moare lepros. De ce realizează naratorul paralela dintre aceste două perioade de istorie a celor două regate?

Răspunsul lui Dumnezeu la decăderea din prima perioadă menționată (1 împ.cap.16) a fost să aducă un har și mai mare: mărturia lui Ilie și a lui Elisei. Dar acest har a fost călcat în picioare și Israel continuă să se afunde în neascultare exact ca în perioada de dinaintea revărsării harului. Care va fi acum răspunsul Domnului? Îl vom afla în cap.17. De data aceasta răspunsul nu va mai fi un har mare ci aducerea judecății finale. Această paralelă ne aduce aminte că Domnul răspunsese cu oferta harului la fărădelegile lui Israel. Aceasta a fost respinsă cu încăpățănare de Israel. De aceea, acum va veni judecata.

Nr.	Împăratul si perioada de domnie	Cum a urcat pe tron	Comportamentul moral	Cum a sfârșit	Alte observații
1	Zaharia , 6 luni	Descendenta din Ieroboam	Urmează calea lui Ieroboam	Omorât de Șalum	Împlinirea promisiunii Domnului față de Iehu
2	Șalum , o lună	Prin uciderea predecesorului	Urmează calea lui Ieroboam	Omorât de Menahem	Menahem bate Tifsahul pentru că nu i-au deschis porțile, spintecă pânțelele tuturor

					femeilor însărcinate.
3	Menahem, 10 ani	Prin uciderea predecesorului	Urmează calea lui Ieroboam <i>cât a trăit</i>	Adoarme cu părinții săi	Pul, împăratul Asiriei vine în țară. Menahem îi da 1000 de talanți de argint și pleacă din țară.
4	Pecahia, 2 ani	Descendenta din Menahem	Urmează calea lui Ieroboam	Omorât de Pecah	Au fost omorâți și Argon și Arie.
5	Pecah, 20 de ani	Prin uciderea predecesorului	Urmează calea lui Ieroboam	Omorât de Osea	Tiglat Pileser, Împăratul Asiriei a luat multe cetăți, Galaadul, Galilea, toată țara lui Netftali și îi duce robi în Asiria.
6	Osea, 9 ani	Prin uciderea predecesorului	El a făcut rău înaintea Domnului, dar nu ca împărații lui Israel de dinaintea lui		Se răscoală împotriva Asiriei. Asiria pustiește țara și duce pe Israel în robie.

Este atât de trist să vezi asemenea lucruri întâmplându-se în poporul lui Dumnezeu. Toate aceste asasinat politice oglindesc ce era în inima poporului: dorința de a avea cât mai mult acum și aici, dorința de putere și îmbogățire cu orice preț, nici un respect față de autoritate sau legea morală, nici o teamă de Dumnezeu sau de judecata viitoare. Acesta era confortul oferit de sistemul alternativ de închinare propus de Ieroboam, și anume: puteai trăi cum doreai, puteai fi dumnezeul vieții tale.

Autorul semnaleză intrarea pe scenă a uneltei prin care Domnul va nimici pe Israel, și anume: imperiul asirian. Puterea Asiriei crește treptat. Este un har și faptul că mânia Asiriei se revarsă treptat peste Israel. Mai întâi intră în țară și cere bir. Apoi cucerește o parte din țară și duce o parte din popor în robie. Și de-abia apoi în 722 î.H. pustiește toată țara și îi duce pe toți cei rămași în robie.

De la moartea lui Zaharia, ultimul împărat al dinastiei lui Iehu (anul 752) până la ducerea în robie (722) trec 30 de ani. Încă 30 de ani de har înaintea de revărsarea judecății finale. Pe ce bază s-a revărsat acest har? Știm că în această perioadă a activat profetul Osea. Amos activase ceva mai înainte în perioada 767-755 în timpul domniei lui Ieroboam al doilea. Osea activează în perioada 755-714 în timpul împăraților Ieroboam II, Zaharia, Șalum, Menahem, Pecahia, Pecah și Zaharia. El este ultimul profet al lui Israel, cel care este trâmbița judecății în ultimii 33 de ani ai regatului de Nord. El prinde momentul robiei asiriene și pârjolirii țării. El este vasul prin care Domnul mai operează har și îndurare în Israel. Osea nu este menționat de autorul cărții 1,2 Împărați. Dar în mod sugestiv, ultimul împărat al lui Israel se numește Osea. Nu cred că este o coincidență. Ultimul profet, și ultimul împărat al lui Israel poartă același nume. Osea este ultimul împărat pentru că Osea a fost ultimul profet. Osea, împăratul, nu a fost la fel de rău ca ceilalți dinaintea lui, precizează autorul. Cu toate acestea judecata nu mai poate fi oprită, căci și ULTIMUL profet al Domnului, Osea, este respins. Ultimii 30 de ani de har din Israel sunt explicați pe de o parte de slujba lui Osea, iar pe de altă parte de caracterul milos al lui Dumnezeu care nu aduce deodată judecata. El oferă mereu un ultim răgaz în care judecata se revarsă treptat. După răgazul oferit de victoriile lui Ieroboam al doilea, Domnul nu aduce judecata deodată. În 30 de ani el strânge treptat lașul prin pustiirile Asiriei. Poate un alt motiv ar putea fi faptul că în Iuda domnesc împărați buni în această perioadă: Ozia și Iotam. În mod sugestiv, judecata vine peste împărăția de Nord când în Iuda domnește Ahaz, un împărat foarte rău. După atâta har deci, Domnul mai revarsă un har pe ultima sută de metri din istoria regatului de Nord. Pilonii acestui har pot fi:

- Slujba profetului Osea
- Împărații buni din Regatul de Sud
- Dar mai ales: caracterul plin de milă al lui Dumnezeu care dă avertismente clare înainte de revărsarea judecății finale.

Acum înțelegem mai bine de ce îi cere Domnul lui Osea să iubească o femeie curvă:

„Domnul mi-a zis: „Du-te iarăși și iubește o femeie iubită de un ibovnic și preacurvă; iubește-o cum iubește Domnul pe copiii lui Israel, care se îndreaptă spre alți dumnezei și care iubesc turtele de stafide!”

Mi-am cumpărat-o cu cincisprezece sicli de argint, un omer de orz și un letec de orz.

Și i-am zis: „Rămâi multă vreme numai a mea, nu te deda la curvie, nu mai fi a niciunui alt bărbat, și voi fi și eu la fel cu tine!”

Căci copiii lui Israel vor rămâne multă vreme fără împărat, fără căpetenie, fără jertfă, fără chip de idol, fără efod și fără terafimi.

După aceea, copiii lui Israel se vor întoarce și vor căuta pe Domnul Dumnezeu lor și pe împăratul lor David; și vor tresări la vederea Domnului și a bunătății Lui, în vremurile de pe urmă.” (Osea 3:1-5)

Poporul era atât de împietrit, iar judecata era atât de aproape, încât Domnul apelează la mesaje șocante. Gestul șocant făcut de Osea trebuia să îi facă pe evrei să se oprească din drum și să se gândească la Domnul și la fidelitatea față de El. Pe de altă parte, Osea poate înțelege în profunzime prin această experiență ce era în inima lui Dumnezeu. Poate înțelege durerea Sa pentru că era înșelat prin curviile spirituale ale lui Israel. Dar poate înțelege și din îndurarea Sa fără margini: deși era înșelat, El nu dădea încă divorț, ci Îl chema pe Israel înapoi la Sine. Poporul avea nevoie de un asemenea gest șocant pentru a fi trezit, și Osea, avea probabil nevoie de o asemenea experiență pentru a putea mijloci pentru un popor atât de împietrit.

Ne gândim că nu i-a fost ușor lui Osea să primească asemenea porunci din partea lui Dumnezeu. Dar miza era mult mai mare decât starea de bine a lui Osea. Judecata bătea la ușă. Mai erau doar 33 de ani până când Domnul avea să nimicească pe Israel. Într-un asemenea context, Domnul nu ezită să îi ceară lui Osea acest sacrificiu. Pentru Părintele veșniciei, percepția asupra suferințelor copiilor Săi este foarte clară:

- *Dumnezeul oricărui har, care v-a chemat în Hristos Isus la slava Sa veșnică, după ce veți suferi **puțină vreme**, vă va desăvârși, vă va întări, vă va da putere și vă va face neclintiți. (1 Petru 5:12)*

Iotam, împăratul lui Iuda

– 15:32-38 –

Știm deja ce urmărește autorul de la împărății lui Iuda. Chiar înainte să citim așteptăm detalii cu privire la:

- Relația împăratului cu Domnul
- Perioada de domnie și mama împăratului
- Faptul că înălțimile nu au fost îndepărtate
- și mai ales: raportarea împăratului față de Casa Domnului
- relația cu Israel sau celelalte neamuri.
- sfârșitul domniei.

Și într-adevăr, autorul ne oferă aceste informații și cu privire la Iotam, care este un împărat bun al lui Israel. Deși este un împărat bun, totuși el domnește destul de puțin: 16 ani și moare la vârsta de 41 de ani. Cum ne explicăm acest lucru? Și cum ne explicăm faptul că în vremea aceea Rețin, împăratul Siriei și Pecah, împăratul lui Israel au început să fie trimiși **de Domnul** împotriva lui Iuda.

Explicația o găsim în 2 Cronici 27:2:

- Iotam a făcut ce este bine înaintea Domnului, întocmai cum făcuse tatăl său Ozia. Numai că n-a intrat în Templul Domnului. **Totuși, poporul se strica mereu.**

Ascultarea împăratului nu determina în mod obligatoriu ascultarea poporului de Domnul. Ascultarea împăratului nu era suficientă. Poporul, deși era sub influența împăratului, putea alege cu totul altceva decât împăratul. În acest sens, ne aducem aminte de perioada lui Moise. Moise era în același timp împărat, Mare Preot și Prooroc. Și ce împărat, ce mare preot și ce prooroc! Cu toate acestea, generația scoasă de el din Egipt s-a răzvrătit și a murit în pustie. La fel și acum: deși Iotam este un împărat bun, poporul se strica mereu. Din această pricină, Domnul îi trimite pe cei 2 împărați vecini împotriva lui Iuda. Și poate că din această pricină, Iotam a fost chemat așa de repede acasă, iar în locul său a urcat la tron împăratul Ahazia care a făcut mai mult rău decât toți împărații dinaintea lui. Nesocotirea harului oferit de Domnul prin Iotam este urmată de urcarea la tron a lui Ahaz.

Autorul nu uită să menționeze ce a făcut Iotam pentru Casa Domnului:

- Iotam a zidit poarta cea mai înaltă a Casei Domnului.

Devine din ce în ce mai clar că tema centrală a cărții este Casa Domnului și războiul spiritual din jurul Casei. Iotam este un împărat bun. El cinstește Casa Domnului, și prin el, Casa se apropie de slava pe care o avea în timpul lui Solomon. El zidește poarta *cea mai înaltă* a Casei Domnului. Râvna sa pentru Domnul este dovedită prin râvna sa pentru Casa Domnului. Poporul are toate motivele să caute pe Domnul în locașul lui cel sfânt! Cu toate acestea, inima poporului rămâne departe de Domnul.

Ce sugestiv este faptul că din toată domnia și viața lui Iotam autorul reține doar faptul că acesta a zidit poarta cea mai înaltă a Casei Domnului. Ce a contat, și ce a rămas înaintea Domnului, și pentru eternitate este ce a făcut el pentru Casa Domnului! Restul e trecut sub tăcere, restul e uitat. Dar oare pentru noi nu este la fel? Mântuitorul ne oferă un model vrednic de urmat:

Paștile iudeilor era aproape; și Isus S-a suit la Ierusalim.

În Templu a găsit pe cei ce vindeau boi, oi și porumbei, și pe schimbătorii de bani șezând jos.

A făcut un bici de ștreanguri și i-a scos pe toți afară din Templu, împreună cu oile și boii; a vărsat banii schimbătorilor și le-a răsturnat mesele.

Și a zis celor ce vindeau porumbei: „Ridicați acestea de aici și nu faceți din Casa Tatălui Meu o casă de negustorie.”

*Ucenicii Lui și-au adus aminte că este scris: „**Râvna pentru Casa Ta Mă mănâncă pe Mine.**” (Ioan 2:13-17)*

Noul Testament ne explică clar faptul că atunci când Domnul se va uita la viața noastră, își va aminte și va păstra și răsplăti pentru eternitate ce am făcut pentru Casa Domnului. Nu succesele pământești, nu bucuriile și momentele plăcute ale acestei vieți, nu cariera sau bogățiile acumulate vor conta. Întrebarea după care vom fi judecați pentru eternitate va fi: ce am făcut pentru **Casa Domnului**? În dreptul fiecăruia dintre noi nu se va consemna funcțiile și titlurile pe care le-am obținut în această lume ci: Ionescu, cel care a dres poarta Casei Domnului, sau Marian cel care a dat visteriile Casei Domnului pe mâna vrăjmașilor.

Și Casa Domnului suntem noi, comunitatea celor credincioși căci este scris:

Căci, prin El, și unii și alții avem intrare la Tatăl, într-un Duh.

Așadar, voi nu mai sunteți nici străini, nici oaspeți ai casei, ci sunteți împreună cetățeni cu sfinții, oameni din casa lui Dumnezeu,

fiind zidiți pe temelia apostolilor și prorocilor, piatra din capul unghiului fiind Isus Hristos.

În El toată clădirea, bine încheșată, crește ca să fie un Templu sfânt în Domnul.

Și prin El și voi sunteți zidiți împreună, ca să fiți un locaș al lui Dumnezeu, prin Duhul. (Efeseni 2:18-22)

Apropiați-vă de El, Piatra vie lepădată de oameni, dar aleasă și scumpă înaintea lui Dumnezeu.

Și voi, ca niște pietre vii, sunteți zidiți ca să fiți o casă duhovnicească, o preoție sfântă și să aduceți jertfe duhovnicești, plăcute lui Dumnezeu, prin Isus Hristos. (1 Petru 2:4-5)

De aceea, Mântuitorul ne explică faptul că judecata finală se va face după raportarea fiecăruia la Casa Domnului:

Când va veni Fiul omului în slava Sa cu toți sfinții îngeri, va șede pe scaunul de domnie al slavei Sale.

Toate neamurile vor fi adunate înaintea Lui. El îi va despărți pe unii de alții cum desparte păstorul oile de capre;

și va pune oile la dreapta, iar caprele la stânga Lui.

Atunci Împăratul va zice celor de la dreapta Lui: „Veniți binecuvântații Tatălui Meu de moșteniți Împărăția care v-a fost pregătită de la întemeierea lumii.

Căci am fost flămând, și Mi-ați dat de mâncat; Mi-a fost sete, și Mi-ați dat de băut; am fost străin, și M-ați primit;

am fost gol, și M-ați îmbrăcat; am fost bolnav, și ați venit să Mă vedeți; am fost în temniță, și ați venit pe la Mine.”

Atunci cei neprihăniți Îi vor răspunde: „Doamne, când Te-am văzut noi flămând și Ți-am dat să mănânci? Sau fiindu-Ți sete și Ți-am dat de ai băut?

Când Te-am văzut noi străin și Te-am primit? Sau gol și Te-am îmbrăcat?

Când Te-am văzut noi bolnav sau în temniță și am venit pe la Tine?"

*Drept răspuns, Împăratul le va zice: „**Adevărat vă spun că, ori de câte ori ați făcut aceste lucruri unuia din acești foarte neînsemnați frați ai Mei, Mie Mi le-ați făcut.**”*

Apoi va zice celor de la stânga Lui: „Duceți-vă de la Mine, blestemaților, în focul cel veșnic care a fost pregătit diavolului și îngerilor lui!

Căci am fost flămând, și nu Mi-ați dat să mănânc; Mi-a fost sete, și nu Mi-ați dat să beau;

am fost străin, și nu M-ați primit; am fost gol, și nu M-ați îmbrăcat; am fost bolnav și în temniță, și n-ați venit pe la Mine.”

Atunci Îi vor răspunde și ei: „Doamne, când Te-am văzut noi flămând, sau fiindu-Ți sete, sau străin, sau gol, sau bolnav, sau în temniță, și nu Ți-am slujit?”

*Și El, drept răspuns, le va zice: „**Adevărat vă spun că, ori de câte ori n-ați făcut aceste lucruri unuia dintre acești foarte neînsemnați frați ai Mei, Mie nu Mi le-ați făcut.**”*

Și aceștia vor merge în pedeapsa veșnică, iar cei neprihăniți vor merge în viața veșnică.”

(Matei 25:31-46)

Dacă în Matei 25 descoperim că intrarea în Împărăție se face în funcție de raportarea la Casa Domnului (Biserica Sa), Pavel ne învață că inclusiv răsplătirea celor credincioși se face în funcție de râvna acestora față de aceeași Casă a Domnului.

Cine este Pavel? Și cine este Apolo? Niște slujitori ai lui Dumnezeu, prin care ați crezut; și fiecare după puterea dată lui de Domnul.

Eu am sădit, Apolo a udat, dar Dumnezeu a făcut să crească:

așa că nici cel ce sădește, nici cel ce udă nu sunt nimic; ci Dumnezeu, care face să crească.

Cel ce sădește și cel ce udă sunt totuna; și fiecare își va lua răsplata după osteneala lui.

*Căci noi suntem împreună-lucrători cu Dumnezeu. **Voi sunteți ogorul lui Dumnezeu, clădirea lui Dumnezeu.***

*După harul lui Dumnezeu care mi-a fost dat, eu, ca un meșter-zidar înțelept, am pus temelia, și un altul clădește deasupra. **Dar fiecare să ia bine seama cum clădește deasupra.***

Căci nimeni nu poate pune o altă temelie decât cea care a fost pusă și care este Isus Hristos.

Iar dacă clădește cineva pe această temelie aur, argint, pietre scumpe, lemn, fân, trestie,

lucrarea fiecăruia va fi dată pe față: ziua Domnului o va face cunoscut, căci se va descoperi în foc. Și focul va dovedi cum este lucrarea fiecăruia.

Dacă lucrarea zidită de cineva pe temelia aceea rămâne în picioare, el va primi o răsplată.

Dacă lucrarea lui va fi arsă, își va pierde răsplata. Cât despre el, va fi mântuit, dar ca prin foc.

Nu știți că voi sunteți templul lui Dumnezeu și că Duhul lui Dumnezeu locuiește în voi?

Dacă nimicește cineva templul lui Dumnezeu, pe acela îl va nimici Dumnezeu; căci templul lui Dumnezeu este sfânt, și așa sunteți voi. (1 Corinteni 3:5-17)

Observăm faptul că Iotam este unul din împărații din dreptul căruia nu se consemnează vreo înfrângere spirituală care să fi afectat în mod direct Casa Domnului. Până acum împărații buni ai lui Iuda au avut măcar un moment de neveghere sau cădere spirituală care au afectat Casa Domnului. Iată lista împăraților lui Iuda. Am subliniat pe aceia despre care autorul cărții ne spune că au început bine în relația lor cu Domnul, și am scris în dreptul lor informații semnificative din 1,2 Împărați, respectiv din 2 Cronici:

Împăratul	Informații din 1,2 Împărați	Informații din 2 Cronici
Roboam (931-913)	Idolatriu. Casa Domnului este jefuită de Faraonul Egiptului.	A început bine și s-a dedat mai târziu la idolatrie
Abia (913-911)	Idolatriu.	
<i>Asa</i> (911-870)	Începe bine, curăță țara de idolatrie, <u>dar se teme de împăratul lui Israel și dă vistериile Casei Domnului împăratului Siriei.</u> La bătrânețe este bolnav de picioare.	Boala de picioare se datorează faptului că nu a primit mustrarea profetului pentru alianța cu Siria și pentru că nu a cerut Domnului vindecarea. Nu devine idolatriu.
<i>Iosafat</i> (873-848)	Începe bine, <u>dar legăturile cu casa lui Ahab duc la unirea celor două case prin căsătorie.</u>	Nu devine idolatriu.
Ioram (853-841)	Umblă în calea împăraților lui Israel căci avea de nevastă pe o fată de a lui	

	Ahab.	
Ahazia (841)	Umblă în calea împăraților lui Israel căci are pe mamă pe Atalia și este ginerele casei lui Ahab.	
Atalia (841-835)	Ucide aproape întreaga casă regală a lui David.	
Ioas (835-796)	Începe bine, începe dregerea Casei Domnului, <u>dar se teme de Hazael și dă acestuia bogățiile din vistieriile Casei.</u>	După moartea preotului Iehoida se dedă la idolatrie și omoară pe Zaharia. Fiul lui Iehoida care îl muștră pentru idolatrie. Moare idolatru.
Amația (796-757)	Începe bine, dar se mândrește și îl provoacă pe Israel la război. <u>Pierde și împăratul lui Israel jefuiește Casa Domnului.</u>	După victoria împotriva Edomului se închină la idoli Edomului și respinge muștrarea profetului.
Azaria/Ozia (790-739)	Începe bine, dar <u>este lovit cu lepră de Domnul</u> și locuiește ca lepros până la sfârșitul vieții.	Ozia se mândrește și <u>intră în Casa Domnului pentru a aduce tămâie.</u> Din această pricină Domnul îl lovește cu lepră. Nu devine idolatru.
Iotam (750-731)	Începe bine. Zidește poarta cea mai înaltă a Casei Domnului.	Totuși, poporul se strica mereu. Nu devine idolatru.

Dintre toți aceștia Iotam pare că reprezenta un apogeu. În dreptul lui nu se consemnează nici în 1,2 Împărați și nici în 2 Cronici vreo neveghere care să fi afectat în mod direct și negativ Casa Domnului. Cu el ar mai putea concura Iosafat și Azaria. Dar Iosafat, prin legăturile cu casa lui Ahab, determină unirea celor două case și aducerea în Israel a cultului lui Baal în timpul domniei fiului său, fapt care afectează în mod direct închinarea la Casa Domnului. Azaria este lovit de Domnul cu lepră și rămâne lepros până la sfârșitul vieții. Autorul nu ne consemnează motivul, dar poate că acesta era bine știut în Israel. Oricum aflăm motivul pedepsirii lui Azaria în 2 cronici. Acesta se mândrește și aduce tămâie în Casa Domnului. Relația dintre împărat și Casa Domnului este afectată. Ca lepros, împăratul nu se mai putea închina în Casa Domnului, și nu

mai putea fi un exemplu în acest sens pentru popor. Iotam este singurul deci în dreptul căruia nu se consemnează nici o neveghere sau cădere care să afecteze în mod direct Casa Domnului. Iotam nu are neapăreat o domnie lungă (domnește 16 ani la Ierusalem începând cu vârsta de 25 de ani). Totuși, performanța sa este lăudabilă. El nu știrbește gloria Casei Domnului, ci o înalță și mai mult. El zidește poarta *cea mai înaltă* a Casei Domnului. Dintre toate porțile Casei, Iotam o zidește *pe cea mai înaltă*. Faptul este extrem de sugestiv, căci dintre toți împărații lui Iuda, el atinge înălțimea spirituală cea mai mare. Dacă prin nevegherile împăraților, slava Casei este știrbită, prin înălțimile lor spirituale, slava Casei este înălțată. Este logic ca poarta cea mai înaltă a Casei să fie ridicată de împăratul care pare a atinge cele mai înalte culmi ale credințioșiei față de Yahwe. Totuși, nici autorul Împăraților și nici cel al Cronicilor nu insistă prea mult pe domnia lui Iotam. Oare de ce? Poate pentru că ei urmăresc anumite evenimente istorice care nu se regăsesc în domnia lui Iotam. Sau poate pentru că domnia sa a fost mai scurtă. Așa și Azaria de exemplu au domnit de peste 40 de ani. Căderile lor sunt în a doua parte a vieții. Dacă ei s-ar fi stins din viață după primii 16 ani ai domniei, nici în dreptul lor nu s-ar fi înregistrat vreo cădere care să afecteze în mod direct Casa Domnului. Oare cum judecă Domnul acest aspect? Oare dacă Iotam ar mai fi trebuit să domnească 30 de ani, ar fi suferit și el de acel tip de înfrângere care să afecteze în mod direct Casa Domnului? Poate da, poate nu. Poate Domnul a condensat în cei 16 ani de domnie atacuri spirituale mai mari decât ale unui alt împărat care a domnit peste 40 de ani. Cine știe. Cert este că Iotam atinge o înălțime spirituală frumoasă și el este cel care zidește poarta cea mai înaltă a Casei Domnului. Cu toate acestea, nici măcar el nu reușește să depășească *limita înălțimilor*. Acest lucru afecta închinarea la Casa Domnului, care era menită să fie singurul loc de închinare din Israel. Totuși, Iotam nu îndepartează înălțimile care îi erau închinare tot lui Yahwe, care fuseseră cândva acceptate de Domnul (pe vremea lui Samuel), dar după zidirea Templului nu mai aveau acest accept. De ce era așa de greu să fie îndepartate aceste înălțimi? Sunt măcar câteva motive:

- Necesita un discernământ teologic profund pentru a iniția curățirea lor.
- Erau foarte adânc implantate în conștiința publică. Necesita deci un curaj deosebit pentru un împărat să confrunte conștiința religioasă a unei întregi națiuni.

Iotam nu depășește această limită. Va fi însă un împărat după el, care în sfârșit va îndeparta înălțimile. Acesta este Ezechia. Dar și Ezechia va avea căderea sa care va afecta în mod direct închinarea la Casa Domnului. Vom studia acest lucru peste câteva capitole. Iotam atinge deci o înălțime, dar totuși nu atinge înălțimea pe care ar fi putut să o atingă dacă își depășea limitele teologice și cele impuse de conștiința religioasă a țării și dacă lua inițiativa de a îndeparta închinarea pe înălțimi. Iotam este constant, dar nu își depășește aceste limite. Ezechia îndepartează înălțimile din Israel, dar nu este constant în credințioșie și are o cădere mare în care persistă o vreme (alianța cu Egiptul și apoi darea bogățiilor Templului în mâinile împăratului

Asiriei) și care afectează Casa Domnului. Descoperim deci trei provocări ale împăraților poporului Domnului:

- Constanța în timp
- Evitarea căderilor mari și a persistării în neascultare
- Depășirea limitelor spirituale date de context sau de propria persoană

Fiecare împărat s-a confruntat cu anumite limite. Limita subliniată de autor este aceea reprezentată de înălțimi. Aceasta era o limită impusă de contextul religios în care se năștea împăratul. Înălțimile funcționau de sute de ani, erau acceptate de popor, erau dedicate lui Yahwe, fuseseră cândva acceptate și promovate de Domnul Însuși. Cum putea un împărat depăși această limită? Primul pas era să conștientizeze această limită. Pentru aceasta trebuia să se afunde în studiul Legii și să fie sensibil la șoapta Duhului prin Lege și prin profeți. Revelația lui Dumnezeu în Lege îl putea elibera pe împărat de limitele religioase ale contextului în care se năștea. Al doilea pas presupunea curaj și credință. Nu era ușor să confrunți poporul cu privire la închinarea pe înălțimi. Dar ambii pași puteai fi făcuți de împărații buni ai lui Israel. Mențiunea constantă a autorului: **numai că înălțimile nu au fost îndepărtate...**, este ca un oftat al acestuia, prin care ne arată că înălțimile trebuiau și puteau fi îndepărtate. Acești împărați s-au complăcut în aceste limite. Din acest punct de vedere nu l-au depășit pe David care a fost un vizionar și a depășit cu mult limitele impuse de contextul religios în care a trăit. Ba mai mult, David depășește chiar limitele impuse de faza revelației în care el trăia. David anticipează zidirea Templului!!! El este cu un pas înainte în planurile Domnului. Împărații care nu îndepărtează înălțimile sunt cu un pas înapoi. Ei nu și-au pierdut relația cu Domnul pentru că s-au complăcut în aceste limite. Au murit în Domnul și vor primi o frumoasă răsplătire în ziua ACEEA. Dar impactul slujirii lor putea fi mai mare. Deci mai mare putea fi și răsplătirea lor cerească. Răsplata este diferențiată. Pavel ne îndeamnă să alergăm după premiul alergării cerești. Iată ce ne spune el:

Nu sunt eu slobod? Nu sunt eu apostol? N-am văzut eu pe Isus, Domnul nostru? Nu sunteți voi lucrul meu în Domnul?

Dacă nu sunt apostol pentru alții, sunt măcar pentru voi; căci voi sunteți pecetea apostoliei mele în Domnul.

Iată răspunsul meu de apărare împotriva celor ce mă cercetează.

N-avem dreptul să mâncăm și să bem?

N-avem dreptul să ducem cu noi o soră, care să fie nevasta noastră, cum fac ceilalți apostoli și frații Domnului și Chifa?

Ori numai eu și Barnaba n-avem dreptul să nu lucrăm?

Cine merge la război pe cheltuiala sa? Cine sădește o vie, și nu mănâncă din rodul ei? Cine paște o turmă, și nu mănâncă din laptele turmei?

Lucrurile acestea le spun după felul oamenilor? Nu le spune și Legea?

În adevăr, în Legea lui Moise este scris: „Să nu legi gura bouului care treieră grâul!” Pe boi îi are în vedere Dumnezeu aici?

Sau vorbește El înadins pentru noi? Da, pentru noi a fost scris astfel; căci cine ară trebuie să are cu nădejde, și cine treieră grâul trebuie să-l treiere cu nădejdea că va avea parte de el.

Dacă am semănat printre voi bunurile duhovnicești, mare lucru este dacă vom secera bunurile voastre vremelnice?

*Dacă se bucură alții de acest drept asupra voastră, nu ni se cade cu mult mai mult nouă? **Dar noi nu ne-am folosit de dreptul acesta; ci răbdăm totul, ca să nu punem vreo piedică Evangheliei lui Hristos.***

Nu știți că cei ce îndeplinesc slujbele sfinte sunt hrăniți din lucrurile de la Templu și că cei ce slujesc altarului au parte de la altar?

Tot așa, Domnul a rânduit ca cei ce propovăduiesc Evanghelia să trăiască din Evanghelie.

*Dar eu nu m-am folosit de niciunul din aceste drepturi. Și nu vă scriu aceste lucruri ca să cer să se facă așa cu mine; **căci aș vrea mai bine să mor decât să-mi ia cineva pricina mea de laudă.***

Dacă vestesc Evanghelia, nu este pentru mine o pricină de laudă, căci trebuie s-o vestesc; și vai de mine, dacă nu vestesc Evanghelia!

Dacă fac lucrul acesta de bunăvoie, am o răsplată. Chiar dacă-l fac de silă, este o isprăvnicie care mi-a fost încredințată.

*Care este atunci răsplata mea? **Este să vestesc fără plată Evanghelia pe care o vestesc, și să nu mă folosesc de dreptul meu în Evanghelie.***

*Căci, măcar că sunt slobod față de toți, **m-am făcut robul tuturor, ca să câștig pe cei mai mulți.***

Cu iudeii m-am făcut ca un iudeu, ca să câștig pe iudei; cu cei ce sunt sub Lege m-am făcut ca și când aș fi fost sub Lege (măcar că nu sunt sub Lege), ca să câștig pe cei ce sunt sub Lege;

cu cei ce sunt fără Lege m-am făcut ca și cum aș fi fost fără Lege (măcar că nu sunt fără o Lege a lui Dumnezeu, ci sunt sub Legea lui Hristos), ca să câștig pe cei fără lege.

*Am fost slab cu cei slabi, ca să câștig pe cei slabi. **M-am făcut tuturor totul, ca, oricum, să măntuiesc pe unii din ei.***

*Fac **totul pentru Evanghelie**, ca să am și eu parte de ea.*

*Nu știți că cei ce alergă în locul de alergare, toți alergă, **dar numai unul capătă premiul? Alergați, dar, în așa fel, ca să câpătați premiul!***

*Toți cei ce se luptă la jocurile de obște se supun la tot felul de înfrânări. Și ei fac lucrul acesta ca să capete o cunună care se poate veșteji: **noi să facem lucrul acesta pentru o cunună care nu se poate veșteji.***

Eu deci alerg, dar nu ca și cum n-aș ști încotro alerg. Mă lupt cu pumnul, dar nu ca unul care lovește în vânt.

Ci mă port aspru cu trupul meu și-l țin în stăpânire, ca nu cumva, după ce am propovăduit altora, eu însumi să fiu lepădat. (1 Corinteni 9:1-27)

Pavel ne vorbește aici nu doar de intrarea în împărăție, ci și de răsplata eternă pe care o putem obține. Pavel nu doar că este un model de constanță în ascultare, El este un model **în depășirea propriilor limite**. El renunță chiar la dreptul său în Evanghelie, de dragul Evangheliei. El se face **tuturor totul**. El are privirile îndreptate spre premiu. El știe că răsplata este diferențiată. El știe că depășirea propriilor limite înseamnă un impact mai mare, mai mulți oameni măntuiți și o răsplătire mai mare. El nu ezită să îndepărteze orice înălțime spirituală care-i stă în cale. El nu vrea ca la sfârșitul alergării sale să se consemneze în dreptul lui: **dar nu a îndepărtat acele înălțimi din poporul Domnului**. Iată ce scrie Pavel despre sine și echipa sa de slujire:

Măcar că trăim în firea pământească, totuși nu ne luptăm călăuziți de firea pământească.

Căci armele cu care ne luptăm noi nu sunt supuse firii pământești, ci sunt puternice, întărite de Dumnezeu ca să surpe întăriturile.

*Noi răsturnăm **izvodirile minții** și **orice înălțime** care se ridică împotriva cunoștinței lui Dumnezeu; și orice gând îl facem rob ascultării de Hristos. (2 Cor.10:3-5)*

În alergarea sa pentru premiu, Pavel este gata să răstoarne **orice înălțime** care se ridică împotriva cunoștinței lui Dumnezeu. Pavel dorește ca impactul slujirii sale să fie maxim. De aceea el este gata să depășească orice limită impusă dinafară sau dinlăuntru. Pavel nu ocupă o poziție spirituală statică pe o înălțime apostolică. El se află într-o permanentă dinamică și creștere. El se angajează într-un permanent proces de preschimbare a minții. El se acordează în mod continuu cu frecvențele cerului pentru ca slujirea sa să fie împuternicită de puterea lui

Dumnezeu și să nu fie amestecată cu un activism religios sau o trudă umană lipsită de vlagă spirituală. El luptă războaiele Domnului după strategia cerului. De aceea nu se luptă ca unul care dă cu pumnul în vânt. El zidește pe temelie aur, argint și pietre scumpe și se ferește să zidească paie, trestie și lemn. El vrea ca lucrarea sa să ia testul focului din ziua judecății. Și el își lărgește mereu ființa pentru ca mai mult har să se reverse prin el pe pământ. Mereu vor fi limite care vor trebui depășite. În fiecare fază spirituală a creșterii noastre Domnul ne va arată o limită pe care vrea să o depășim. Cei mai mulți din păcate vor fi ca împărații lui Israel complăcându-se în anumite limite. Puțini vor alege modelul paulinic de a răsturna orice înălțime care se va ridica împotriva cunoașterii lui Dumnezeu. Iată două pasaje tot din 2 Corinteni care ilustrează dinamica spirituală permanentă a apostolului:

Dar, ori de câte ori vreunul se întoarce la Domnul, marama este luată.

Căci Domnul este Duhul; și unde este Duhul Domnului, acolo este slobozenia.

Noi toți privim cu fața descoperită, ca într-o oglindă, slava Domnului, și suntem schimbați în același chip al Lui, din slavă în slavă, prin Duhul Domnului. (2 Cor.3.16-18)

Căci toate aceste lucruri se petrec în folosul vostru, pentru ca harul mare, căpătat prin mulți, să facă să sporească mulțumirile spre slava lui Dumnezeu.

*De aceea, noi nu cădem de oboseală. Ci, chiar dacă omul nostru de afară se trece, totuși **omul nostru dinăuntru se înnoiește din zi în zi.***

Căci întristările noastre ușoare, de o clipă, lucrează pentru noi tot mai mult o greutate veșnică de slavă.

Pentru că noi nu ne uităm la lucrurile care se văd, ci la cele ce nu se văd; căci lucrurile care se văd sunt trecătoare, pe când cele ce nu se văd sunt veșnice. (2 Cor.4:16-18)

Pavel îi îndeamnă pe creștinii din Roma să îi urmeze exemplul și să fie într-un proces continuu de transformare a gândirii:

Vă îndemn, dar, fraților, pentru îndurarea lui Dumnezeu, să aduceți trupurile voastre ca o jertfă vie, sfântă, plăcută lui Dumnezeu: aceasta va fi din partea voastră o slujbă duhovnicească.

*Să nu vă potriviți chipului veacului acestuia, ci să vă **prefaceți, prin înnoirea minții voastre, ca să puteți deosebi bine voia lui Dumnezeu: cea bună, plăcută și desăvârșită.***

(Rom.12:1-2)

Limitele noastre izvorăsc cel mai adesea din ignoranța noastră. Suntem chemați să relaționăm cu un Dumnezeu infinit. Noi nu L-am văzut niciodată, și avem o minte limitată și infectată de păcat. Este deci un imperativ să fim într-o continuă transformare a minții. Căci altfel cum am putea înainta cunoașterea acestui Dumnezeu, în transformarea noastră, în depășirea limitelor noastre și în lărgirea vasului nostru lăuntric. Scriptura este suficient de mare și complexă pentru a ne da pentru întreaga viață provocări de prefacere a minții noastre. Dar lenea cognitivă și predispoziția spre ignoranță este înfiorătoare. NOI ȘTIM! – aceasta era deviza unui popor religios dar mort din punct de vedere spiritual (vezi Ioan 7). Ignoranța este însoțită adesea de mândrie și de atotsuficiență în domeniul cunoașterii. Credinciosul a cărui teologie nu este într-o permanentă transformare, nuanțare, reajustare, este un ignorant, închis de mult în limitele propriei sale ignoranțe. Ferice de cel care acceptă procesul permanent de transformare a gândirii prin smerenia în fața *fiecărui pasaj* din Scriptură și prin sensibilitate la toate experiențele prin care Domnul îl trece, precum și la celelalte canale ale revelației divine.

Ahaz, împăratul lui Iuda

– 16:1-20 –

Ahaz nu domnește mult peste Israel. El domnește de fapt 16 ani, exact cât a domnit tatăl său Iotam. Dacă Iotam, în 16 ani, reușește să urce culmi spirituale pe care înaintații săi nu le-au urcat, Ahaz reușește în 16 ani să facă mai mult rău decât toți cei dinaintea lui. El nu doar că este un împărat idolatru, dar face două lucruri care nu au mai fost făcute de împărații idolatri de dinaintea lui:

- Își trece propriul copil prin foc pentru a câștiga bunăvoința zeilor.
- Schimbă altarul din Casa Domnului.

Ne așteptăm că autorul să insiste pe modul în care Ahaz afectează închinarea de la Casa Domnului. Și așa se întâmplă. El nu îl amintește pe Isaia care îl cheamă să se încreadă în Domnul când este atacat de cei 2 împărați, și nici de faptul că în cele din urmă împăratul Asiriei îl pedepsește și prădează și pe Ahaz în ciuda darurilor trimise de acesta. Autorul insistă însă pe modul în care neascultarea lui Ahaz a afectat în mod direct slava Casei Domnului. Ahaz este un împărat idolatru. El însă aduce jertfe și la Casa Domnului. Domnul este pentru el unul din dumnezeii cei mulți. În fața presiunii lui Rețin și a lui Pecah, Ahaz refuză oferta lui Isaia de a se încrede în Domnul și alege să își pună nădejdea în împăratul Asiriei. Dar pentru a câștiga bunăvoința acestuia, face ceea ce deja mulți alți împărați au făcut înaintea sa: jefuiește visteriile Casei domnului și le dă împăratului Asiriei. Dar Ahaz mai face un lucru, pe care nici unul din împărații lui Iuda nu a mai îndrăznit să îl facă. El schimbă din rânduielile Casei. El vede un altar în Damasc. Deși Damascul fusese învins de oștile împăratului Asiriei, zeii damascului dovedindu-se astfel neputincioși în a apăra cetatea, cu toate acestea Ahaz vrea să slujească zeilor Damascului. Pentru aceasta, el nu aduce zeii Damascului în Iuda, ci introduce în Casa Domnului un altar ca acela pe care l-a văzut la Damasc. Preotul Urie face de răs preoția. El este plin de o râvnă specială în a face acest altar. Înainte să se întoarcă Ahaz în țară, Urie finalizează noul altar. În dorința sa de a fi pe plac împăratului el calcă în picioare orânduielile sfinte ale Casei Domnului. Cel care trebuia să fie păzitorul și veghetorul Casei, este cel care se grăbește să pângărească sistemul de închinare din Casa Domnului. Observăm o degradare spirituală a preoților. Preotul Iehoiada este cel care îl salvează pe Ioas și inițiază o reformă spirituală. Pe timpul lui Ozia (Azaria) aflăm din 2 Cronici că preoții s-au împotrivit inițiativei sale de a tămâia în Casa Domnului. Acum însă preotul Urie nu doar că nu manifestă nici o opoziție față de inițiativele profanatoare ale lui Ahaz, dar se grăbește să le pună în aplicare. Putem să ne întrebăm: De ce Domnul l-a lovit pe Ozia cu lepră când a îndrăznit să tămâieze în Casa Domnului, și totuși nu îl lovește pe Ahaz când schimbă altarul arderilor de tot? Este posibil ca tăcerea lui Dumnezeu în cazul lui Ahazia să fie explicată prin lipsa de reacție a preoților de la

Casa domnului. Dacă aceștia ar fi reacționat ca față de Ozia, poate reacția lor ar fi adus în scenă o manifestare vizibilă și promptă a pedepsei divine care să oprească nebunia lui Ahaz. Nu știm exact ce l-a motivat pe Ahaz, nu știm exact de ce i-a plăcut așa de mult altarul unui popor învins de Asiria și nici de ce a găsit cu cale să SCHIMBE altarul arderilor de tot. Dar știm că el era purtat și călăuzit de diavolul care dorea să lovească cât mai mult în Casa Domnului. Până acum cel rău a umplut Iuda de alte temple idolatre pentru ca Templul Domnului să nu fie singurul templu, ci unul dintre temple, a oferit un sistem alternativ de închinare în Nord și a blocat accesul celor din Nord la Casa Domnului, a făcut ca această Casă să fie neglijată și să se umple de spărturi pentru ca strălucirea și importanța ei să se diminueze înaintea poporului și al neamurilor, a blocat procesul renovării Casei, a convins prin mari presiuni mulți împărați din Israel să dezonoreze casa înaintea întregului popor prădându-i bogățiile și dându-le în mâinile Neamurilor. Dar el nu s-a mulțumit cu atât acum. Prin răul din inima lui Ahaz, el poate orchestra un atac NOU împotriva Casei Domnului. El încearcă să pângărească și să schimbe sistemul de închinare din Casa Domnului. Și astfel, altarul de aramă construit după poruncile divine este înlocuit cu un altar idolatru. Confuzia care apare în mintea poporului este imensă. Altarul Domnului era simplu și era necioplit, și fără multe ornamente. Prin lege era interzis evreilor să facă altare din pietre cioplite sau altare foarte mari:

Domnul a zis lui Moise: „Așa să vorbești copiilor lui Israel: „Ați văzut că v-am vorbit din ceruri.

*Să nu faceți dumnezei de argint și dumnezei de aur, ca să-i puneți alături de Mine; **să nu vă faceți alți dumnezei.***

*Să-Mi ridici **un altar de pământ**, pe care să-ți aduci arderile de tot și jertfele de mulțumire, oile și boii. În orice loc în care Îmi voi aduce aminte de Numele Meu, voi veni la tine și te voi binecuvânta.*

*Dacă-Mi vei ridica un altar de piatră, **să nu-l zidești din pietre cioplite**; căci cum îți vei pune dalta în piatră, **o vei pângări.***

*Să nu te sui la altarul Meu **pe trepte**, ca să nu ți se descopere goliciunea înaintea lui.”*

(Exod 20:22-26).

Dumnezeu știa idolatria din inima poporului. Acesta s-ar fi închinat la altar în sine, și nu la Dumnezeul cel viu ce locuia în Templu. Ahaz vede în Damasc probabil un altar foarte mare (vezi 16:15a) și foarte frumos cioplit. Și ne putem întreba: ce era așa de greșit să aducă în locul altarului arderilor de tot un altar mai mare și mai frumos? Observăm că Ahaz nu schimbă sistemul de jertfe. Acesta este împlinit după Lege. Doar că jertfele sunt aduse pe altarul cel nou. Iată măcar o parte din motivele care susțin gravitatea faptei lui Ahaz:

- Poporul vede cum Ahaz sfidează orânduiala Templului așezată de Dumnezeu. Templul este necinstit înaintea preoților și înaintea întregului popor.
- Templul era deosebit pentru că era construit nu după bunul plac al oamenilor ci după poruncile Domnului primite prin revelație. Tocmai de aceea, Templul putea oglindi slava Domnului și putea arăta omului calea către Dumnezeu. Templul nu era un rod al imaginației și creativității oamenilor subiectivi, ci era o manifestare obiectivă a revelației divine. Inovația lui Ahaz lovea tocmai în acest caracter sfânt al Templului. Mesajul transmis era că omul poate interveni cu inovațiile sale în Calea spre Dumnezeu arătată de sus. Ba mai mult, deschidea calea și spre alte inovații. Următorii împărați puteau veni cu propunerile și sugestiile lor: dacă am schimbat altarul de ce să nu schimbăm și jertfele? Dacă am schimbat altarul de ce să nu schimbăm și preoția? ș.a.m.d. Templul și Domnul era transformați în niște idoli. Idolii erau făcuți după bunul plac al omului. Templul însă era sfânt căci era construit după poruncile divine. Inovația lui Ahazia așeza Templul alături de toate celelalte temple păgâne făcute de oameni. Primul care continuă inovațiile este chiar Ahaz. Din pricina împăratului Asiriei, acesta sfărâmă tăbliile de la temelie și scoate lighenele de pe ele, dă jos marea de pe boii de aramă care erau sub ea, schimbă pridvorul Sabatului, precum și intrarea de afară a împăratului. Nu știm exact ce înseamnă: din pricina **Împăratului Asiriei**. E mai puțin probabil că Împăratul Asiriei i-a dat lui Ahaz sugestii cum să modifice sistemul de închinare de la templu. Cel mai probabil, Ahaz a făcut aceste modificări pentru a putea lua anumite bunuri din Casa Domnului care au fost oferite ca dar împăratului Asiriei.
- Altarul făcut după chipul și asemănarea celui din Damasc, era un altar foarte mare (el este numit de Ahaz **altarul cel mare – vezi 16:15**), și probabil frumos cioplit și ornamentat, de i-a atras așa de mult atenția lui Ahaz. Se încălca Legea din Exod 20 amintită mai sus. Atenția oamenilor avea să fie captată de altar în sine, și cei ce aveau să vină la Templu aveau să aibă înclinația să cinstească altarul în sine, și nu pe Cel care locuia în Templu și oferea sens, valoare și semnificație Casei. Domnul a ridicat prin Solomon o Casă slăvită. Dar Domnul a pus limite slavei vizibile acestei Case. Am observat de la început că această Casă Mare, nu era totuși atât de mare. În antichitate au existat alte Temple mult mai mari. Domnul ridică o Casă slăvită, dar limitează slava acestei Case pentru ca omul să nu idolatrizeze Casa, ci să se închine Dumnezeului cel viu din ea.
- În Casa Domnului existau două altare. În proiectul inițial, Domnul poruncise să fie făcut un singur altar, și o singură poartă de intrare în Locul sfânt și apoi în Locul Preasfânt. Domnul construia un mesaj extrem de important: există O SINGURĂ CALE către Domnul, calea revelată de templu. Pe baza acestei rădăcini veterotestamentare, Cel care a Cortuit printre noi va spune: **Eu sunt Calea, Adevărul și Viața. Nimeni nu vine la Tatăl decât prin Mine**. Inovația lui Ahaz lovea în acest mesaj esența din Evanghelia mântuirii.

- Ahaz deschide calea spre sincretismul religios. Altarul ridicat de el era identic cu cel din Damasc. El purta cel mai probabil ornamentații care făceau referire la zeii Damascului. Apropierea de Yahwe este amestecată cu apropierea de ceilalți zei. Yahwe, devine unul din mulții zei puternici care trebuie respectați.
- Altarul arderilor de tot nu este îndepărtat complet. Spre deosebire de Cornilescu, celelate traduceri propun o variantă distinctă pentru versetul 16:16. Ele nu traduc: **cât despre altarul de aramă, nu îmi pasă de el**, ci **cât despre altarul de aramă, la el voi căuta călăuzire**. Era cu siguranță multă confuzie în mintea lui Ahaz. El însă păstrează ideea că Dumnezeul lui Yahwe poate oferi o călăuzire specială pe care nu o pot da ceilalți zei. Cu toate acestea, altarul de aramă ocupă un loc secundar. Aceasta înseamnă că Yahwe ocupă un loc secundar în ochii lui Ahaz. Mesajul era transmis către tot poporul: mai întâi altarul zeilor din Damasc, și apoi altarul de aramă al Domnului.

În lumina celor de mai sus, ce face Ahaz este înfiorător, extrem de grav, revoltător și strigător la cer. Ahaz este primul împărat care își permite să facă modificări în Casa Domnului. Preoții nu reacționează, și nici poporul. Decăderea spirituală este atât de mare. Chiar dacă momentele rele din Iuda alternează cu momente bune, de ascultare față de Domnul, totuși roata se învâрте în jos. Neascultarea poporului devine din ce în ce mai mare, iar ascultarea din ce în ce mai superficială.

Ce ar însemna repetarea greșelii lui Ahaz în Noul Legământ?

Vom încerca să răspundem la această întrebare în următorul comentariu.

Domnul leapădă pe Israel de la Fața Lui – 17:1-23 –

Osea este ultimul împărat al lui Israel. Odată cu domnia lui, istoria lui Israel ajunge în ceasul judecății. Autorul consemnează că Osea nu a fost totuși așa de rău ca ceilalți de dinaintea lui. Dar acest lucru nu mai este suficient să oprească judecata divină. Paharul nelegiuirilor lui Israel se umpluse. Păcatul lui întrecuse măsura. Israel călcăse în picioare toate măsurile de har pe care Domnul le arătase față de poporul Său pentru a-L întoarce la Sine. Judecata vine prin împăratul Asiriei. Cel care este suveran în istorie, îi îndreaptă lui Osea inima spre Egipt. Osea se răzvrătește împotriva Asiriei, încalcă legământul, și nu mai plătește birul. El crede că alianța cu Egiptul îl va ajuta din mâinile împăratului Asiriei. Dar alianța cu Egiptul se dovedește înșelătoare. Nu știm dacă So, împăratul Egiptului a venit sau nu în ajutor lui Osea, dar oricum ar fi, Osea este întemnițat, Israel pustiit, Samaria luată și poporul dus pentru totdeauna în robia asiriană. Sosise ceasul judecății, și judecata vine fără milă prin crudul popor asirian. Dumnezeu scosese pe Israel din Egipt și îi poruncise să nu își mai întoarcă inima și pașii într-acolo. Judecata vine în urma unei alianțe înșelătoare cu Egiptul. Israel ajunge din nou în robie. Fusesse rob în Egipt, dar Domnul îl eliberase și îi poruncise să nu mai privească spre Egiptul care-l robise fără milă. Israel își întoarce din nou fața spre Egipt și ajunge din nou în robie. Aceste lucruri nu sunt întâmplătoare, ci pline de semnificații teologice. Egiptul semnifica robia spirituală, o viață fără Dumnezeu și dominată de întunericul idolilor. Israel se întoarce cu inima spre locul de unde Domnul îl izbăvise, și drept urmare, se întoarce TOT ACOLO, adică în robie și departe de Fața Domnului. Israel a ajuns din nou rob pentru că și-a îndreptat inima spre robie. A privit cu jind spre viața idolatră, dominată de împlinirea poftelor și neașezată sub autoritatea lui Dumnezeu. Israel a uitat însă durerea robiei. S-a dedat din nou la idolatrie, și a ajuns din nou în robie. Cu siguranță nu și-a dorit să se întoarcă din nou robie, ci doar în idolatrie. Cel rău le-a adus aminte nu de durerile acesteia, ci de plăcerile păcatului și îndumnezeirii. Și le-a amplificat în mintea lor vânzându-le de fapt, iluzii. Cel rău a amplificat în imaginația lor plăcerea păcatelor trecute și a separat total aceste plăceri de durerea robiei. Chiar generația care a ieșit din Egipt, după puțin timp de la ieșire, a fost amăgită de tatăl minciunii să privească cu jind spre Egipt:

1. „Poporul a cârtit în gura mare împotriva Domnului, zicând că-i merge rău. Când a auzit Domnul, S-a mâniat, s-a aprins între ei focul Domnului și a mistuit o parte din marginea taberei.
2. Poporul a strigat către Moise. Moise s-a rugat Domnului, și focul s-a stins.

3. Locului aceluia i-au pus numele Tabeera pentru că se aprinsese focul Domnului printre ei.

4. Adunăturii de oameni, care se aflau în mijlocul lui Israel, i-a venit poftă, ba chiar și copiii lui Israel au început să plângă și să zică: „Cine ne va da carne să mâncăm?”

5. Ne aducem aminte de peștii pe care-i mâncam în Egipt și care nu ne costau nimic, de castraveți, de pepeni, de praz, de ceapă și de usturoi.

6. Acum ni s-a uscat sufletul: nu mai este nimic! Ochii noștri nu văd decât mâna aceasta.”

(Numeri 11:1-6)

Idolatria din Egipt nu îngrădea împlinirea poftelor, îndumnezeirea și trăirea după firea pământească. Dar șederea în Egiptul idolatru însemna ȘI O ROBIE cruntă! Minciuna nerușinată a celui rău este că există posibilitatea idolatriei fără robie, dar idolatria duce tot timpul la robie. În pasajul de față autorul accentuează acest mesaj folosind imaginile robiei fizice. Domnul l-a eliberat pe Israel din Egiptul idolatru, l-a dus în țară și i-a poruncit să nu se închine idolilor, spre binele lui. Israel se întoarce la idolatrie, și ajunge din nou într-o aspră robie. Idolatrie fără durere, fără robie nu există! Dar robia fizică era oglindirea celei spirituale, în care ei au intrat din secunda în care inima lor s-a dat din nou la idolatrie. Idolii oferă confortul de a trăi după îndemnul firi pământești. Dar ei aduc moarte spirituală, robie spirituală, goliciunea și durerea unei vieți fără sens și fără Dumnezeu și chinuită de robia păcatului. Idolul, păcatul promite libertatea și fericirea, dar tot timpul fură atât libertatea cât și fericirea. Orice idol ROBEȘTE, pune stăpânire peste întreaga viață a celui care i se închină, și îl conduce spre chinuri cumplite și inimaginabile. Cel care se întoarce cu inima spre idolatria din Egipt, va sfârși din nou în robie. Cel rău, când ne ispitește, nu se gândește la plăcerile trecătoare pe care le vom trăi prin păcat, ci la chinurile robiei în care ne va subjugă după ce vom fi consumat plăcerile păcatului. El vrea să scurteze aceste plăceri cât de mult posibil și să ne aducă cât mai repede la chinurile robiei. El nu vrea să ne vadă simțindu-ne bine, nici măcar prin păcat. El vrea să ne vadă suferind, chinându-ne, vrea să ne vadă triști, nefericiți, umiliți, zdrobiți. El nu suportă fericirea noastră. El ne urăște de moarte și vrea să ne chinuim și în această viață și în cea viitoare. Păcatul, idolul NU POATE aduce fericirea pe care o promite. Pentru că PĂCATUL prin definiție robește, subjugă, strivește și umilește personalitatea umană, o subjugă și o coboară în cele mai întunecate și rușinoase gropi abisale. Păcatul NU POATE aduce fericirea pe care o promite, pentru că în spatele lui este MEREU cel care ne urăște de moarte și care nu suportă deloc, nici o formă a fericirii noastre. Păcatul NU POATE aduce fericirea și libertatea pe care o promite pentru că el este poarta de intrare în viața noastră a

celui care ȘTIE doar să jefuiască, să omoare și să chinuie. Cel rău nu vrea, nu poate și nici nu știe să facă fericit pe cineva. El vrea și știe doar să înjunghie și să aducă moartea. El este specialist, expertul experților, super-doctor în a distruge, în a aduce nefericire, în a chinui sufletul uman. De aceea, cel ce trăiește în păcat nu poate fi fericit.

Autorul explică DE CE i-a dus Domnul în robia asiriană. El evidențiază de trei ori legătura cauzală: păcat/idolatrie – robie:

I. Păcat-Robie

- a) Domnul i-a dus în robia asiriană,
- b) **Pentru că** au păcătuit înaintea Domnului și au slujit idolilor (v.7-12)

II. Păcat - ROBIE

- c) **Pentru că** au respins mărturia proorocilor Domnului și au slujit idolilor, și și-au trecut fiii prin foc și s-au dat la ghicitorie și vrăjitorie (v.13-17),
- d) Domnul i-a izgonit de la Fața Lui. (v:18-20)

III. Păcat – Robie

- e) **Pentru că** s-au dat la păcatele lui Ieroboam, (v.21-22)
- f) Domnul a izgonit pe Israel dinaintea Lui, cum vestise prin toți slujitorii Lui, proorocii. (v.23)

Observăm că autorul interpretează robia asiriană ca pe o pedeapsă a Domnului pentru idolatria din Israel. Interpretarea sa este susținută de anumite argumente. Primul argument este adus din Lege. Legea interzicea idolatria și anunța smulgerea din țara promisă din pricina ei. Al doilea argument este adus din mărturiile profeților. Toți profeții din Nord (ne spune în v.23) au anunțat robia. Unii din ei (de exemplu Osea) a precizat chiar că Asiria va fi unealta prin care Dumnezeu va smulge pe Israel din țară. Autorul insistă că pedeapsa a constat mai mult decât în ducerea în robie. Adevărata pedeapsă a constat în alungarea de la Fața Domnului:

- “Domnul S-a mâniat foarte tare împotriva lui Israel și ***i-a îndepărtat de la Fața Lui.***” (v.18)
- “Domnul ***a lepădat tot neamul lui Israel;*** i-a smerit și i-a dat în mâinile jăfuitorilor, ***și a sfârșit prin a-i izgoni de la Fața Lui.***” (v.20)

- “Până ce Domnul ***a izgonit pe Israel dinaintea Lui.***” (v.23)

Adevărata pedeapsă a constat în ruperea legământului de căsătorie cu Domnul, în lepădarea lor din relația cu El, în izgonirea lor departe de Fața Lui. Domnul locuia în templul de la Ierusalim și în țara promisă. Smulgerea din moștenire și ducerea lor în robie arăta în plan fizic ceea ce se întâmplase deja în plan spiritual: Domnul Își ascunsese Fața de ei, Își retrăsese Lumina revelației din inima lor, și i-a lăsat în voia minții lor blestemate și în întunericul spiritual pe care ei l-au iubit. Robia fizică oglindea realitatea robiei spirituale, iar smulgerea fizică din țară, oglindea îndepărtarea lor spirituală de Domnul. Iadul este absența lui Dumnezeu. Cea mai cumplită pedeapsă este să fii departe de Domnul. Domnul este viața, Lumina. În afara Lui înseamnă moarte și întuneric. Pavel are aceeași viziune asupra pedepsei divine:

6. “Fiindcă Dumnezeu găsește că este drept să dea întristare celor ce vă întristează,

7. și să vă dea odihnă atât vouă, care sunteți întristați, cât și nouă, la descoperirea Domnului Isus din cer, cu îngerii puterii Lui,

8. într-o flacără de foc, ca să pedepsească pe cei ce nu cunosc pe Dumnezeu și pe cei ce nu ascultă de Evanghelia Domnului nostru Isus Hristos.

9. ***Ei vor avea ca pedeapsă o pierzare veșnică de la fața Domnului și de la slava puterii Lui,***

10. când va veni, în ziua aceea, ca să fie proslăvit în sfinții Săi și privit cu uimire în toți cei ce vor fi crezut; căci voi ați crezut mărturisirea făcută de noi înaintea voastră.”

(2 Tesaloniceni 1:6-10)

Autorul insistă apoi pe păcatul idolatriei și adulterului spiritual. Păcatul idolatriei conduce la o viață imorală în toate aspectele ei. Autorul nu dezvoltă acest aspect, ci accentuează încălcarea primei porunci din Decalog. Autorul evidențiază în trei rânduri păcatul idolatriei. Aparent este doar o subliniere a păcatului idolatriei prin repetiție. Dar dacă analizăm mai atent, el ilustrează și diferite aspecte ale păcatului lui Israel:

- El subliniază că ei ***și-au ridicat idoli în ORICE loc din Israel*** (v.10-11- pe orice deal și sub orice copac verde) ca și Neamurile pe care Domnul le izgonise din Israel. Măcar că aveau mărturia judecății lui Dumnezeu peste

Neamurile idolatre din Canaan, Israel nu a luat seamă la această mărturie. Idolatria lor nu a fost o cădere a unora, sau o simplă cădere. Cu toții s-au datat la idolatrie, **și au UMPLUT țara de idoli**. La fel cum Dumnezeu umple toate lucrurile dăruind viața, la fel și cel rău umple tot ce îi este dat pe mână dând moartea. Păcatul este ca o maladie care se extinde la nesfârșit, ca o putrefacție ce se dezvoltă permanent. Păcatul nu poate stagna. El știe doar să crească, ori este extirpat, ori infectează totul în jur. Idolatria a umplut întreaga țară.

- Autorul precizează că **ei au călcat TOATE poruncile Domnului**. (v.16) Și apoi explică: și-au făcut viței turnați, au făcut idoli de ai Astarteei, s-au închinat întregii oștiri ai Domnului, au slujit lui Baal, au trecut prin foc pe fiii și fiicele lor, s-au datat la ghicire și vrăjitorie. Cu alte cuvinte, ei s-au datat la idolatrie, la curvie spirituală sub toate formele posibile. Au încălcat toate poruncile Domnului cu privire la idolatrie: l-au reprezentat pe Yahwe sub forma a doi viței, s-au închinat și la alți zei, s-au închinat la TOATĂ oștirea cerului, au adus jertfe umane acestor dumnezei, și au excelat și în practicile oculte interzise de Lege. Curvia lor spirituală a fost totală și fără limite. Observăm din nou faptul că PĂCATUL robește și se extinde fără limite în viața unui om sau a unei națiuni. O cădere mică este mereu urmată de o cădere mai mare și tot așa, la infinit.
- **Israel S-A VÂNDUT ca să facă ce este rău înaintea Domnului**. (v.17) Dar cui s-a vândut Israel? S-a vândut celui rău, diavolului, Șarpelui celui vechi. Idolatria și ocultismul erau o fereastră spre lumile demonice. Israel nu a curvit cu niște idoli inexistenți, ci cu niște lumi spirituale reale. Israel nu a curvit cu niște necunoscuți sau trecători neutri, ci cu însuși vrăjmașul de moarte al Domnului: diavolul. Mireasa lui Yahwe s-a lăsat sedusă de potrivnicul lui Dumnezeu. Iată de ce idolatria este atât de ofensatoare față de Domnul și aduce atâta durere în inima Acestuia.
- **IUDA S-A LUAT ȘI EA DUPĂ OBICEIURILE RÂNDUITE DE ISRAEL**. (v.19) Israel devine un focar de infecție. Iuda nu este lepădat de Domnul. Acolo au mai fost împărați buni și mai pâlpâia încă lumina davidică. Cu toate acestea, Iuda începe să se ia după obiceiurile lui Israel. Israel devine un pericol spiritual pentru neamurile din jur și pentru rămășița credincioasă din Iuda. Ducerea lui Israel în robie devine o necesitate pentru protejarea lui Iuda.

- Autorul nu uită să amintească **DE UNDE A PORNIT TOTUL: de la păcatul casei lui Ieroboam**. (v.21) Chiar dacă Israel a mai avut perioade în care a curățit țara de ceilalți idoli, ei au persistat până la capăt în păcatul lui Ieroboam. Strategia celui rău de a propune un sistem alternativ de închinare la Yahwe a fost extrem de eficient. Ieroboam inițiază acest sistem în jurul anului 925 î.H., iar Israel urmează FĂRĂ ÎNTRERUPERE calea lui Ieroboam până în 722 î.H. când nu poporul renunță la cei doi viței, ci Domnul îi smulge din țară și îi desparte de cei doi viței făcuți de Ieroboam.
- În final, autorul insistă pe **PERSISTENȚA, CONSTANȚA în păcat a lui Israel**. (v.22-23) Israel nu a avut și momente bune și momente rele. Perioadele de idolatrie nu au alternat cu perioade de trezire și credincioșie. Generațiile idolatre nu au fost întrerupte de generații fidele lui Yahwe. Generație după generație s-au dat la aceeași cumplită idolatrie: “copiii lui Israel se dăduseră la toate păcatele pe care le făcuse Ieroboam; nu s-au abătut de la ele, până ce Domnul a izgonit pe Israel dinaintea Lui.” (v.22-23) Avem deci 200 de ani de persistență în adulter spiritual. Și de-abia după acești 200 de ani, Domnul oficializează divorțul de Israel și o alungă departe de Fața Lui. Cât timp ar rezista un bărbat normal alături de o soție care-l înșeală? Cartea Osea (vezi cap.1-3) abordează tocmai această problemă. Profetul este pus într-o situație în care poate înțelege mai bine ce a simțit Domnul când a fost înșelat de Israel și se poate minuna de cum a putut răbda El 200 de ani o astfel de relație cu Israel. Răbdarea lui Dumnezeu este copleșitoare.
- **SĂ RECAPITULĂM:** Autorul nu doar pomenește păcatul idolatriei, ci arată toate fațetele acestuia și cât de adânc s-a așezat acest păcat în Israel: Israel a umplut țara de idolatrie, s-a închinat la toți idoli posibili și a încălcat toate poruncile referitoare la idolatrie și ocultism, s-au vândut prin idolatrie diavolului și au comis adulter cu vrăjmașul de moarte al Domnului, au devenit prin idolatrie un focar de infecție pentru neamurile din jur, inclusiv pentru Iuda, au persistat fără întrerupere timp de 200 de ani în idolatrie și curvie spirituală.

Dar autorul nu demonstrează doar că ei au călcat în mod flagrant și cât se poate de clar porunca de a nu se închina idolilor. Acesta insistă și pe faptul că Israel avea toate motivele să nu încalce această poruncă. Vinovăția nu poate fi considerată reală dacă ei nu ar fi cunoscut pe Domnul și poruncile Acestuia. Dar autorul demonstrează că cei care au

umplut țara cu idoli, care s-au închinat la toți idoli posibili și care au perseverat fără întrerupere 200 de ani în idolatrie, erau cei care cunoșteau atât pe Domnul cât și voia Sa. Măcar că au cunoscut pe Dumnezeu, ei nu L-au proslăvit ca Dumnezeu. Iată de ce vinovăția lor este reală și atât de mare! Să evidențiem argumentele prin care autorul susține că Israel ȘTIA care este voia Domnului și avea toate motivele să o împlinească:

- **Domnul era Domnul Dumnezeul lor care i-a scos din țara Egiptului (v.7).** Yahwe nu era un dumnezeu necunoscut pentru ei. Yahwe era Cel care le arătase în Egipt că este singurul Dumnezeu, și care i-a răscumpărat din Egipt cu mână tare și braț întins. El i-a scos din cumplita robie egipteană, El le-a purtat de grijă în pustie, El a izgonit dinaintea lor neamuri mai puternice decât ei și El le-a dat țara în care locuiau. Ei Îl cunoșteau pe Domnul, și erau datori Lui, care îi răscumpăraseră din țara Egiptului!
- **Ei aveau experiența robiei din Egipt! (v.7).** Când erau idolatri, erau și robi. Ei erau robi din pricina faptului că slujeau idolilor Egiptului. Poporul știa deci că idolatria duce la robie și suferință!
- **Israel, prin idolatrie a urmat obiceiurile neamurilor pe care Domnul le izgonise dinaintea lor. (v.8)** Domnul izgonise cu mână tare neamuri mai puternice decât ei. Și le explicase că îi nimicește din pricina idolatriei! Deci Israel știa că Domnul urăște și pedepsește idolatria! Avea o demonstrație vie prin nimicirea Neamurilor Canaanului de către Domnul. Neamurile au fost izgonite prin multe minuni (vezi cartea Iosua!). Domnul a vrut să vadă clar că acele neamuri idolatre sunt nimicite de Domnul și nu de iscusința armatelor israelite. Mai mult, cucerirea Canaanului reprezenta o demonstrație vie a supremației lui Yahwe asupra tuturor zeilor Canaanului. De ce să slujești acestor dumnezei, dacă Yahwe îi făcuse de râs pe toți? De ce să strigi ca ei să te ajute când ei nu i-au putut ajuta pe canaanii? De ce să strigi la acești idoli atât de mici, când marele Yahwe este de partea ta?
- Este interesantă remarca: **au făcut PE ASCUNS împotriva Domnului, Dumnezeului lor, lucruri care nu sunt bune. (v.9)** La ce să se refere autorul? În ce sens pe ascuns, dacă idoli erau pe orice deal și sub orice copac verde? Cred că autorul are aici în vedere încercarea poporului de a-și masca păcatele prin intermediul sistemului alternativ de închinare propus de Ieroboam. Ieroboam spusese despre cei doi viței ridicăți: “Iată, Dumnezeul care v-a scos din țara Egiptului!” Israel nu a renunțat oficial la Domnul. Oficial slujea și Domnului și se considera poporul Lui. În acest sens, probabil, autorul consideră că ei au păcătuit pe ascuns. Ei nu au fost onești

și nu au declarat un divorț oficial față de Yahwe. Ei au păstrat numele lui Yahwe pe buzele lor, dar s-au dedat și la idolatrie. Ei nu au divorțat de Yahwe, dar s-au dedat la curvie spirituală. Israel a fost ipocrit. El a încercat să își ascundă idolatria izbitoare la ochi prin masca unei false religiozități. Ideea PE ASCUNS este ridicolă, căci pe de o parte, nimeni nu se poate ascunde de Domnul, iar pe de altă parte idolatria umpluse țara și orice om putea vedea acest lucru. Dar ideea PE ASCUNS a fost eficientă pentru propria lor conștiință. Faptul că au încercat să păcătuiască PE ASCUNS demonstrează că se simțeau cu musca pe căciulă, că a lor conștiință ȘTIA că fac ceva greșit înaintea Domnului.

- ***Au slujit idolilor despre care Domnul le zisese: Să nu faceți lucrul acesta! (v.12).*** Domnul le dăduse cât se poate de direct și clar această poruncă. Era prima poruncă din Decalog. Decalogul fusese rostit de Însuși Dumnezeu înaintea întregului popor. Porunca aceasta fusese scrisă apoi de însăși mâna lui Dumnezeu pe tablele de piatră primite de Moise. Moise a primit prin revelație directă poruncile și le-a dăruit apoi lui Israel. El le-a scris într-o carte care a fost încredințată preoților. În cartea Legii una din poruncile cel mai des repetate era interdicția idolatriei. Domnul deci S-a făcut cunoscut atât pe Sine cât și porunca Sa. Israel știa și CINE este Domnul cât și voia Sa. Israel știa că Domnul era singurul Dumnezeu care îi scoase cu mână tare din Egipt și îi dusese în Canaan cu aceeași mână. Atât dumnezeii Egiptului cât și dumnezeii Canaanului fuseseră îngenunchiați în fața lui Yahwe. Israel mai știa că Domnul este un Dumnezeu gelos care interzice cu desăvârșire idolatria. Cu toate acestea, Israel a ales să se dedea la idolatrie!
- ***Domnul a înștiințat pe Israel și Iuda prin TOȚI proorocii Lui și prin TOȚI văzătorii (v.13).*** Domnul Se descoperise pe Sine și voia Sa lui Israel prin istoria lor și prin Lege. De aceea, călcarea Legii merita pedeapsă imediat. Dar Domnul plusează în bunătate și har. El trimite pe PROOROCI să îl cheme pe Israel înapoi la Sine. Legea nu preciza: dacă nu ascuți porunca și apoi dacă respingi și mustrea proorocului, va veni pedeapsa. Legea preciza foarte clar: dacă te abați de la poruncă, urmează pedeapsa. Cu toate acestea, Domnul face altfel: după călcarea Legii, trimite pe proorocii Săi înainte de revărsarea pedepsei. Profeții sunt o manifestare a harului Său ***dincolo de Lege***. Profeții reprezintă un har pe care Domnul îl dă ***în afara Legii, sau fără Lege***. Și acești prooroci au înștiințat DIN NOU pe Israel de voia Domnului, și l-a chemat înapoi la Yahwe. Și profeții nu au fost puțini. În fiecare generație, Domnul Și-a avut profeții Săi care în fiecare zi,

disdediminează, au vorbit lui Israel. Domnul a trimis la Israel pe TOȚI proorocii Lui. Orice om din Israel care S-a apropiat mai mult de Domnul a fost mandat să fie trimis al Său de dragul lui Israel. Domnul nu a avut altă misiune pentru cei evlavioși din Israel. Toți au fost trimiși să cheme pe Israel acasă, la Domnul. Poporul deci nici nu poate spune că a crezut că Domnul nu îl mai poate ierta sau nu îl mai poate primi înapoi pentru că au păcătuit prea mult. Prorocii au manifestat din belșug HARUL care îi chema acasă. Și acești prooroci au fost oameni speciali și au făcut mari semne și minuni. Autorul îi menționează într-un singur verset. El știe însă că noi am aflat deja de lucrarea lui Ilie și a lui Elisei. Proorocii nu au fost niște simpli vorbăreți sau papagali. Au fost oameni ai lui Dumnezeu prin care El S-a revelat cu multă putere și claritate! Israel nu putea da vina pe părinții care nu l-a învățat Legea. Fiecare generație a avut prooroci care au vestit calea Domnului cu multă autoritate și claritate!

- ***Dar ei nu au ascultat, și-au înțepenit grumazul, ca și părinții lor, care nu crezuseră în Domnul, Dumnezeul lor.*** (v.14) Israel s-a dat la idolatrie nu din necunoștință sau din neputință. Israel nu a fost o victimă a istoriei și nici a propriilor slăbiciuni. Israel A ALES idolatria. În mod deliberat, a respins mărturia proorocilor, s-a încăpățânat, și a călcat în picioare o mărturie fără margini a harului lui Dumnezeu. Ei au repetat istoria părinților lor. Cred că autorul face referire aici la generația din cartea Numeri, cea care a pierit în pustie. Generația din Numeri, era cea care asistase la toate minunile din Egipt, la trecerea Mării Roșii, la darea Legii, la minunile din pustie. Ei vedeau zilnic norul și stâlpul de foc, și se bucurau mereu de mâna salvatoare. Cu toate acestea, nu s-au încrezut în Domnul și au cârtit în pustie. Necredința lor a fost vinovată tocmai pentru că fuseseră expuși la o mărturie așa de mare și aveau TOATE motivele să se ÎNCREADĂ în Domnul. Generația din Numeri este în vârful listei în ce privește vinovăția reală față de Domnul. Vinovăția este reală dacă OMUL cunoaște pe Domnul și voia Sa, și are capacitatea să o împlinească. Generația din Numeri a primit o revelație atât de mare și toate resursele ca să se încreadă în Domnul și să facă voia Lui. Prin faptul că Domnul compară păcatul lui Israel de acum cu cel al generației din Numeri, ne arată că din punctul lui de vedere, Israelul din cartea Împăraților a primit o mărturie măcar la fel de mare ca cea primită de părinții lor care au ieșit din țara Egiptului! Domnul nu le cere să trăiască din mărturiile la care au avut acces doar părinții lor. Domnul are o mărturie puternică pentru fiecare generație. Este de ajuns să ne amintim de Ilie și Elisei pentru a înțelege de ce Domnul consideră că mărturia față de

Israel de acum este comparabilă cu mărturia Sa față de părinții lor. Autorul pornește și de la premisa că ei putea să se încreadă în Domnul și să trăiască în ascultare de El. Domnul nu le ceruse să fie perfecți. Le ceruse să se încreadă în Domnul și să ducă o viață sfântă în care dominantă să fie ascultarea. Pentru accidente și căderi existau jertfele de la Templu și harul iertării. Autorul știa că motorul ascultării este credința și că ea este o alegere. În ciuda mărturiei primite, ei au refuzat să creadă în Domnul. Dacă ar fi crezut, atunci ar și fi ascultat. Autorul avea în Lege exemplul lui Avraam, care s-a încrezut în Domnul, și prin credință a putut asculta de poruncile Domnului. Fără credință nu îi putem fi plăcuți Lui. Domnul ne cere să ne încredem în El. Și această credință, dacă este autentică, ne va conduce spre ascultarea de poruncile Sale. Iată de ce autorul epistolei către Evrei repetă obositor de mult expresia: *PRIN CREDINȚĂ... A ASCULTAT* (vezi Evrei 11).

- ***N-au vrut să știe de legile Lui, de legământul pe care-l făcuse cu părinții lor, și de înștiințările pe care li le dăduse. (v.15)*** Autorul este și mai clar acum: N-AU VRUT!!! Deci Israel este vinovat. Israel a știut voia Domnului, și a și avut capacitatea să o îplinească. Pur și simplu NU A VRUT. Autorul aduce aminte și de LEGĂMÂNTUL dintre Israel și Dumnezeu. Legământul îi face și mai vinovați. Yahwe nu era un dumnezeu străin, ci era Cel cu care ei erau în legământ. Legământul era asemenea unei căsătorii cu Yahwe care cerea fidelitate totală față de Domnul.
- ***S-au luat după lucruri de nimic și ei înșiși n-au fost decât nimic. (v.15).*** Pentru ce a călcat Israel în picioare minunata mărturie a lui Yahwe din mijlocul lor? Care a fost oferta cealaltă? Israel a călcat în picioare mărturia puternică a Dumnezeului celui viu pentru a sluji pietrei și lemnului. Oferta idolilor neînsuflețiți nu poate fi pusă alături de oferta minunată și plină de dovezi a Dumnezeului celui viu. Toată rațiunea și logica lor era de partea ofertei lui Yahwe. Cu toate acestea, ei au respins adevărul pentru lucruri de nimic. Această alegere susține încă odată vinovăția lor. Dacă oferta cealaltă ar fi fost măcar apropiată de oferta lui Yahwe, lucrurile ar fi stat altfel. Dar aceasta a fost reprezentată de lucruri de nimic, de închinarea la lucruri făcute de mâini omenești. De ce a făcut Israel această alegere? Simplu: pentru a-și putea împlini poftele, pentru a se putea lăsa călăuzită de firea pământească, pentru a putea experimenta iluzia independenței și îndumnezeirii. Prin nelegiuirile lor, ei au ucis lumina din conștiința lor, au înăbușit adevărul arătat de Dumnezeu, L-au izgonit din cugetul lor. Drept

urmare, Dumnezeu i-a lăsat în voia minții lor blestemate și au ajuns ei înșiși de nimic, și au ajuns să facă lucruri umilitoare, strigătoare la cer și chiar împotriva firii. (vezi Romani cap.1b).

- **Domnul i-a smerit, i-a dat pe mâinile jăfuitorilor și a sfârșit prin a-i izgoni dinaintea Feței Lui (v.20)... Domnul a izgonit pe Israel dinaintea Lui cum vestise prin toți slujitorii Săi proorocii. (v.23).** Pedepsa finală - ducerea în robie nu a venit peste noapte. Ea a fost anunțată mai întâi de Lege. Apoi, s-a revărsat treptat și progresiv asupra lui Israel. De asemenea ea a fost anunțată de TOȚI proorocii Domnului, prooroci a căror mărturie Domnul a întărit-o prin multe semne și minuni, și multe profeții împlinite înainte de judecata finală. Israel a fost înștiințat prin prooroci nu doar că merg pe o cale greșită, ci că Domnul este gata să îi primească oricând, și de asemenea că Domnul va aduce judecata peste ei. Israel a avut toate motivele și toate dovezile să se încreadă în Domnul și să facă voia Lui. Dar Israel NU L-A VRUT pe Domnul. De aceea, ei au primit ce au ales, și anume: au dorit să fie departe de Domnul, El i-a izgonit de la Fața Lui.
- **SĂ RECAPITULĂM:** Israel nu era un alt popor idolatru printre multele popoare păgâne. Israel beneficiase de o revelație specială din partea lui Dumnezeu. Israel ȘTIA cine este Dumnezeu, și care este voia Lui. De aceea, vinovăția lui este atât de mare. Israel fusese scos de Domnul din Egipt și dus în Canaan. El a văzut supremația lui Dumnezeu peste zeii Egiptului și zeii Canaanului. Ei au văzut pedeapsa lui Dumnezeu față de Egiptul și Canaanul idolatru. Ei au primit Legea prin revelație directă de la Dumnezeu: știau ura Lui față de idolatrie. Israel încheiase un legământ sfânt cu Domnul, în care prima condiție era să nu se închine la idoli. Israel primește în fiecare generație NOI înștiințări prin proorocii Domnului. Aceștia le demonstrează vinovăția, îi cheamă Acasă și le anunță pedeapsa. Pedepsa se revărsă progresiv, întocmai după cuvântul proorocilor. Dar Israel NU VREA să asculte. Deși are toate motivele și dovezile să asculte, deși poate să asculte, Israel calcă în picioare toată această mărturie a lui yahwe și de dragul unor minciuni de doi bani, unor lucruri de nimic. Vinovăția lui Israel este demonstrată DECI atât prin amploarea idolatriei lor, cât și prin mărturia lui Yahwe din mijlocul lor împotriva acestei idolatrii.

Deși, în urma celor relatate de autor, era evident de ce Israel era dus în robie, autorul se oprește în momentul robiei asiriene pentru a sublinia și explica din nou decizia lui Dumnezeu de a-l duce pe Israel în robie. El nu doar insistă pe legătura causală între păcat și robie, dar insistă pe cât de mare și de nejustificat și lipsit de circumstanțe a fost păcatul lui Israel. El vrea să înțelegem dreptatea deciziei lui Dumnezeu și legitimitatea robiei. Ba mai mult. El vrea să înțelegem răbdarea și îndurarea atât de mare a Domnului față de Israel. Dacă cineva ar avea următoarea obiecție: de ce a dus Domnul pe Israel în robie? Dacă acest cineva ar citi cele relatate de autor, el v-a ajunge să întrebe: cum de l-a răbdat Domnul așa de mult în țară și l-a dus așa de târziu în robie? Autorul este preocupat să înțelegem dreptatea pedepsei lui Dumnezeu, dar și harul revărsat de Acesta înaintea pedepsei. El nu vrea să avem percepția unui Dumnezeu grabnic la mânie, care la prima alegere a lui Israel de a se deda la idolatrie, îi smulge din moștenire. Dumnezeu aduce judecata finală doar după ce a făcut TOT ce se putea ca cel păcătos să se întoarcă la El, doar după ce a epuizat TOATE chemările harului. Acest lucru este încurajator pentru noi și o resursă pentru a învinge glasul lui Rabșache care după anumite căderi ne chinuie cu sentimentul vinovăției și vrea să ne convingă că Domnul ne-a lepădat și că nu mai are rost să ne întoarcem la El. Dumnezeu este nepărtinitor. Dacă El a arătat atâta răbdare față de un Israel care a persistat 200 de ani în idolatrie, cu atât mai mult nu va lepăda pe cel care se va smeri și își va cere iertare pentru păcatul comis. Cu siguranță că această perspectivă nu este o cale liberă pentru joaca cu păcatul sau pentru complacerea în idolatrie. Să nu ne înșelăm: nu îl putem păcăli pe Dumnezeu. Dacă suntem sinceri în lupta noastră și ne căim cu adevărat, suntem iertați. Dacă în schimb vom încerca să profităm de bunătatea lui Dumnezeu și să transformăm harul în desfrânare, atunci inima ni se va întuneca și ni se va împietri și în mod cert vom sfârși departe de Fața Domnului.

Momentul ducerii în robia asiriană marchează o noutate în istoria lui Israel. Din cartea Numeri, am înțeles pericolul păcatului cu voia, și faptul că poporul lui Dumnezeu poate fi lepădat în urma nepocăinței și persistenței în păcat. Cu toate acestea sunt mai multe diferențe între generația din Numeri și generația dusă în robia asiriană:

Generația din Numeri care moare în pustie	Generația din 2 Împărați care este dusă în robia asiriană
Este lepădată de Domnul înainte de a fi dusă în țara promisă	Este lepădată din țara promisă după ridicarea Templului
Este lepădată doar acea generație, dar Domnul reînnoiește legământul cu copiii lor.	Este lepădat ca popor. Cele 10 seminții sunt duse în robie și uitate acolo. Ele se pierd printre neamuri și Domnul nu mai

	reînnoiește legământul cu poporul lor.
Legământul este rupt cu o generație din Israel.	Legământul este rupt cu Israel ca națiune (10 seminții). Cele 10 seminții din Nord sunt îndepărtate din țară, de la funcția de preot, de la rolul privilegiat de popor ales.

În cele din urmă toate generațiile din cei 200 de ani de neascultare au săvârșit păcatul generației din Numeri, și au murit în păcatele lor. Dar în 722 î.H. are loc ruperea oficială a legământului, darea cărții de despărțire de către Domnul lui Israel, smulgerea din țară și îndepărtarea definitivă și irevocabilă de la Fața Domnului. Iată ce ne-a spus autorul câteva capitole mai devreme:

- “Domnul nu hotărâse să șteargă numele lui Israel de sub ceruri și i-a izbăvit prin Ieroboam, fiul lui Ioas.” (14:27).

Marea întrebare este dacă Domnul a luat vreodată această decizie, și anume aceea de a șterge definitiv numele lui Israel de sub ceruri? Am putea răspunde atât prin Da, cât și prin Nu.

- Da, pentru că în 722 î.H., cele 10 seminții ale lui Israel au fost duse în robia asiriană și s-au pierdut în istorie. Numele lor a fost șters de sub ceruri.
- Nu, pentru că unii din semințiile lui Israel locuiau în Sud în Iuda. Iuda era tot parte din Israel, și a continuat să existe. Israel astfel va supraviețui istoriei și la final se va întoarce la Domnul. Numele lui Israel va fi păstrat pentru eternitate în realitatea Noului Ierusalim (vezi Apoc.21).

Deci, răspunsul depinde de ce înțelegea autorul prin *Israel* în 14:27. Dacă el avea în vedere un sens restrictiv (împărăția de Nord), atunci putem merge pe prima variantă. Dacă avea în vedere un sens mai larg al termenului, atunci a doua variantă trebuie aleasă.

Samaritenii – 17:24-41 –

Pasajul dedicat ducerii în robie a lui Israel este urmat de acest pasaj extrem de interesant despre cei care vor purta în timp numele de Samariteni. De ce ne oferă autorul aceste informații despre locuitorii dintre neamuri care au populat împărăția de Nord? Aceasta este marea întrebare a pasajului. Dar înainte să încercăm să răspundem la ea, să analizăm cu atenție textul.

Imperiul asirian era recunoscut pentru practica strămutării populațiilor. Practica avea ca și scop creșterea controlului asupra populațiilor stăpânite și prevenirea revoltelor. Asirienii urmăreau distrugerea identității popoarelor stăpânite. În mod cert, această identitate era direct legată de țara de origine a acestor popoare. Strămutați într-o țară străină, sentimentul de identitate națională și dorința de revoltă erau profund diminuate. Este una să mori pentru țara ta, iar cu totul altceva să te sacrifici într-un teritoriu străin. De asemenea, este mai ușor să te revolți într-un teritoriu cunoscut. Însă când ești mutat într-o zonă străină alături de alte popoare prima preocupare este nu revolta, ci adaparea și supraviețuirea în acel mediu nou. Astfel, Asiria aduce din Nord-ul îndepărtat al imperiului diferite popoare pentru a locui în zona Samariei. Dar nu de acest lucru suntem surprinși, ci de răspunsul lui Dumnezeu față de această inițiativă:

- Când au început să locuiască aici, nu se temeau de Domnul, și Domnul a trimis împotriva lor niște lei care-i omorau!

Ne întrebăm: deci Domnul mai era încă în țară? Așa se pare. Până la urmă, Domnul care S-a întors în țară, nu a mai părăsit țara, ci l-a alungat pe Israel din moștenire. Domnul însă rămâne Dumnezeuul țării Canaan, și El este preocupat să transmită acest mesaj. Dar cui și de ce? El transmite mai întâi acest mesaj neamurilor care locuiau acolo. Mesajul este transmis prin pedeapsa adusă de lei, dar este transmis pe limbajul lor, iar acestea pricep mesajul! Ei înțeleg că sunt pedepsiți de Dumnezeuul țării, de Dumnezeuul lui Israel. Și apare în inima lor o preocupare: *Cine este acest Dumnezeu puternic? Iată că dumnezeii noștri la care ne închinăm nu ne pot proteja față de acest Dumnezeu! Cum trebuie să Îi slujim? Cum Îi putem fi pe plac?* Preocuparea lor a ajuns să fie atât de mare încât au trimis cerere la însuși împăratul Asiriei. Iar împăratul Asiriei a luat în serios cererea lor și a venit și cu o soluție. În mod cert, Dumnezeu curtează aceste neamuri și le cheamă la Sine. Domnul Și-a lepădat propriul popor, însă pare dispus să Își aleagă un nou popor dintre neamuri! Domnul nu este părtinitor. Domnul este Dumnezeuul întregului pământ și vrea să cheme toate neamurile către Sine. El dorește să aibă un popor care să-I slujească și să-I fie martor printre Neamuri! Dorește să Își continue planul inițial de a transforma țara promisă într-o mărturie și chemare a Sa către toate popoarele. Și atunci, dacă Israel este lepădat, Domnul Își caută un alt popor!

Acest gest anticipează nașterea Bisericii. Lepădarea lui Israel din 722 î.H. prefigurează lepădarea lui Israel din anul 70 d.H. După respingerea lui Mesia, Israel este lepădat și scos din

funcție. Dar Domnul nu poate să rămână fără mărturie față de Neamuri. Și atunci își alege un nou popor, și de data acestea dintre Neamuri, dintre toate Neamurile. Noul Său popor este Biserica Sa, un popor deosebit, din diferite etnii, și împrăștiat printre toate Neamurile. Osea, ultimul profet al lui Israel, profetește și el despre această schimbare din planul lui Dumnezeu, iar Pavel îl citează pe Osea în Romani 9:24-26:

24. “Astfel, El ne-a chemat nu numai dintre iudei, ci și dintre Neamuri,

25. după cum zice în Osea: „Voi numi „popor al Meu” pe cel ce nu era poporul Meu și „preaiubită” pe cea care nu era preaiubită.

26. Și acolo unde li se zicea: „Voi nu sunteți poporul Meu”, vor fi numiți fii ai Dumnezeului celui Viu.”

Încercarea lui Dumnezeu cu neamurile venite în Samaria nu a avut succes. Dar chemarea Neamurilor va avea succes după venirea lui Mesia, după cum a anunțat profetul Isaia. Același Pavel citează din Isaia pentru a argumenta faptul că prin Biserică Domnul a reușit să își formeze un nou popor dintre Neamuri:

44. “În Sabatul viitor, aproape toată cetatea s-a adunat ca să audă Cuvântul lui Dumnezeu.

45. Iudeii, când au văzut noroadele, s-au umplut de pizmă, vorbeau împotriva celor spuse de Pavel și-l batjocureau.

46. Dar Pavel și Barnaba le-au zis cu îndrăzneală: „Cuvântul lui Dumnezeu trebuia vestit mai întâi vouă; dar fiindcă voi nu-l primiți și singuri vă judecați nevrednici de viața veșnică, **iată că ne întoarcem spre Neamuri.**

47. Căci așa ne-a poruncit Domnul: „**Te-am pus ca să fii Lumina Neamurilor, ca să duci mântuirea până la marginile pământului.**”

(Faptele Apostolilor 13:44-47)

25. “Fiindcă ei au plecat acasă în neînțelegere unii cu alții, Pavel n-a adăugat decât aceste vorbe: „Bine a spus Duhul Sfânt prin proorocul Isaia către părinții voștri,

26. când a zis: „Du-te la poporul acesta și zi-i: „Veți auzi cu urechile voastre, și nu veți înțelege; cu ochii voștri veți privi, și nu veți vedea.

27. Căci inima acestui norod s-a împietrit; ei aud greu cu urechile, și-au închis ochii, ca nu cumva să vadă cu ochii, să audă cu urechile, să înțeleagă cu inima, să se întoarcă la Dumnezeu, și să-i vindec.”

28. Să știți, dar, că mântuirea aceasta a lui Dumnezeu a fost trimisă neamurilor, și o vor asculta.”

29. Când a zis aceste vorbe, iudeii au plecat, vorbind cu aprindere între ei.”

(Faptele Apostolilor 28:25-29)

Dumnezeu deci, nu vrea să rămână fără mărturie între popoare. El va dori să aleagă mereu un popor de dragul celorlalte. Dacă Israel refuză această onoare, Dumnezeu nu este în criză, căci El Își îndreaptă privirile spre Neamuri. Dar chemarea Neamurilor este justificată nu doar de dorința lui Dumnezeu de a avea un martor al Său printre popoare. Mesajul transmis de Yahwe era atât pentru noii locuitori ai țării, cât și pentru israeliții din robie. Vestea a ce se întâmpla prin țară a ajuns până la evreii din robia asiriană. Aceștia au fost din nou expuși mărturiei lui Yahwe. Mesajul către ei era acesta: ***Iată că ce ni s-a întâmplat nouă prin ducerea în robie nu a fost coincidență. Yahwe este Domn al țării, mai puternic decât dumnezeii Neamurilor și este un Dumnezeu Sfânt de care nu te poți apropia oricum. Iată că acum El cheamă către Sine Neamurile din țară. El încă mai dorește să aibă un popor al Său în țară? Oare nu am putea fi noi poporul acesta? Oare Domnul nu ne-ar aduce înapoi în țară așa cum a promis în Lege dacă strigăm cu toată inima către El?***

Chemarea Neamurilor a avut de la început și scopul de a stârni gelozia lui Israel cel lepădat de Domnul. Moise a anunțat de la început această strategie:

21. “Mi-au întărit gelozia prin ceea ce nu este Dumnezeu, M-au mâniat prin idoli lor deșeți; și Eu îi voi întări la gelozie printr-un popor care nu este un popor. Îi voi mânii printr-un neam fără pricepere.” (Deut.32:21).

Pavel citează din Deut.32:21 în Romani 10:19, și apoi dedică un pasaj între, pentru a explica strategia lui Dumnezeu de a stârni gelozia lui Israel prin chemarea Neamurilor:

11. “Întreb, dar: „S-au poticnit ei ca să cadă?” Nicidecum! Ci, prin alunecarea lor, s-a făcut cu putință mântuirea Neamurilor, ***ca să facă pe Israel gelos;***

12. dacă deci alunecarea lor a fost o bogăție pentru lume, și paguba lor a fost o bogăție pentru Neamuri, ce va fi plinătatea întoarcerii lor?

13. V-o spun vouă, Neamurilor: „Întrucât sunt apostol al Neamurilor, îmi slăvesc slujba mea

14. și caut ca, dacă este cu putință, ***să stârnesc gelozia celor din neamul meu și să mântuiesc pe unii din ei.***

15. Căci, dacă lepădarea lor a adus împăcarea lumii, ce va fi primirea lor din nou, decât

viață din morți?

16. Iar dacă cele dintâi roade sunt sfinte, și plămădeala este sfântă; și dacă rădăcina este sfântă, și ramurile sunt sfinte.

17. Iar dacă unele din ramuri au fost tăiate, și dacă tu, care erai dintr-un măslin sălbatic, ai fost altoit în locul lor și ai fost făcut părtaș rădăcinii și grăsimii măslinului,

18. nu te făli față de ramuri. Dacă te fălești, să știi că nu tu ții rădăcina, ci rădăcina te ține pe tine.

19. Dar vei zice: „Ramurile au fost tăiate, ca să fiu altoit eu.”

20. Adevărat: au fost tăiate din pricina necredinței lor, și tu stai în picioare prin credință: nu te îngâmfa, dar, ci teme-te!

21. Căci dacă n-a cruțat Dumnezeu ramurile firești, nu te va cruța nici pe tine.

22. Uită-te, dar, la bunătatea și asprimea lui Dumnezeu: asprime față de cei ce au căzut, și bunătate față de tine, dacă nu încetezi să rămâi în bunătatea aceasta; altminteri, vei fi tăiat și tu.

23. Și chiar ei, dacă nu stăruie în necredință, vor fi altoiți; căci Dumnezeu poate să-i altoiască iarăși.

24. Fiindcă, dacă tu, care ai fost tăiat dintr-un măslin care din fire era sălbatic, ai fost altoit, împotriva firii tale, într-un măslin bun, cu cât mai mult vor fi altoiți ei, care sunt ramuri firești, în măslinul lor?

25. Fraților, pentru ca să nu vă socotiți singuri înțelepți, nu vreau să nu știți taina aceasta: o parte din Israel a căzut într-o împietrire care va ține până va intra numărul deplin al Neamurilor.

26. Și atunci tot Israelul va fi mântuit, după cum este scris: „Izbăvitorul va veni din Sion și va îndepărta toate nelegiuirile de la Iacov.” (Romani 11:11-26)

Dumnezeu nu vrea ca schimbarea legământelor și alegerea unui nou popor dintre Neamuri să fie o surpriză totală. De aceea introduce în Vechiul Testament multe pasaje care anunță și anticipează această schimbare. Tabloul cu samaritenii pare a fi unul din aceste pasaje.

Nu este întâmplător că tabloul lepădării lui Israel este precedat de un tablou în care Dumnezeu curtează Neamurile către Sine. Domnul îl alesese pe Israel tocmai de dragul

Neamurilor. Israel trebuia să fie martorul Său printre popoare, Lumina Lumii și sarea națiunilor. Lepădarea lui Israel însemna și pierderea acestui potențial martor. Dar Domnul nu vrea să rămână fără mărturie. De aceea, preoțește singur în țară față de Neamuri și le cheamă la Sine pentru a face ce Israel nu a făcut. Domnul nu este preocupat doar de Israel, ci de toate neamurile, căci al Domnului este pământul și tot ce este în el.

Ce a învățat preotul revenit în robie pe popoarele din țară? I-a învățat corect sau nu cum să slujească Domnului? Precizarea autorului din v.33:

- Astfel, se închinau Domnului, dar slujeau în același timp și dumnezeilor lor.

Preotul i-a învățat deci cum să se închine Domnului. Versetul 32 ne sugerează totuși că nu i-a învățat chiar ca la carte. Preotul ar fi trebuit să îi învețe că Domnul locuiește în templul de la Ierusalim și că acolo trebuie căutat. Dar preotul se pare că i-a inițiat în doctrina înălțimilor. Dacă această practică mai funcționa chiar în Iuda de vreo 200 de ani, e greu să așteptăm ca un preot din Nord să înțeleagă ieșirea din uz a acestei practici. Deci, probabil acest preot i-a învățat:

- Că Dumnezeul lui Israel nu poate fi reprezentat și trebuie să I se aducă jertfe pe înălțimi și nu înaintea unui chip cioplit.
- I-a introdus în sistemul de jertfe levitical care era adus de popor pe înălțimi.
- I-a învățat că acest Dumnezeu este un Dumnezeu gelos, nu acceptă alți dumnezei.

Am adăugat și al treilea element pentru că pasajul din 17:34-40 și mai ales v.40, ne arată clar că aceste neamuri au aflat de interdicția idolatriei. Cu toate acestea, autorul ne spune: ***Ei NU AU ASCULTAT, și au urmat obiceiurile lor de la început.*** Observăm deci că Domnul, în ce privește marea interdicție a idolatriei, are aceleași așteptări de la Neamuri ca și de la poporul Său Israel. Deși autorul face în v.35-39, referire la legământul dintre Domnul și Israel, în v.40 el vorbește de neascultarea neamurilor venite în țară. Israel era deci, menit să fie preot. El trebuia să arate neamurilor calea pe care trebuie să umble. Interdicția idolatriei trebuia ascultată de Israel pentru ca și celelalte neamuri să Îl descopere pe adevăratul Dumnezeu și să renunțe la idolatrie. În pasajul despre Samariteni, autorul alocă 5 versete (v.35-39) pentru a relua interdicția idolatriei. El aduce și o nuanță nouă și anume aceea a fricii. Domnul le cere SĂ NU SE TEAMĂ de ceilalți idoli, ci să se teamă doar de Domnul. Înclinația spre idolatrie era motivată și de frică. Oamenii se temeau că dacă nu vor îmbuna zeii cu jertfe, aceștia se vor mânia și îi vor pedepsi. Domnul însă le descoperă că toți ceilalți zei sunt minciună și deșertăciune și teama de ei este o mare capcană. Domnul le cere să se teamă doar de El și le garantează protecția și izbăvirea față de toți vrăjmașii. Domnul este singurul Domn și este Domnul atotputernic. De aceea, Domnul le este de ajuns. Doar Domnul! – iată esența legământului sinaitic. Pe Domnul Îl cinstești și Îl onorezi, doar dacă Îl recunoști pe El ca singurul Domn, ca Cel care împlinește în mod desăvârșit

nevoile omului, ca Cel care asigură protecție perfectă, ca Cel care este TOTUL. Însă când problema se pune: Domnul **și altceva**, atunci Domnul este necinstit, este ofensat, este de fapt lepădat ca adevăratul și singurul Dumnezeu. Domnul intră în relație doar dacă este recunoscut așa cum este El. El nu poate intra și rămâne în relație cu cineva care îi ciunțește identitatea. Samaritenii au spus: Domnul **și idoli!** De fapt așa a făcut și Israel înaintea lor! Dar orice altceva este pus alături de Domnul, reprezintă o jignire la adresa lui Dumnezeu. Dacă Domnul este singurul Dumnezeu, dacă El este Atotputernic, dacă din El, prin El și pentru El sunt toate lucrurile, dacă El este Tatăl desăvârșit, dacă El ferește și poartă de grijă în mod minunat și complet făpturilor mâinilor Sale, **atunci El este de ajuns!** Atunci nu mai are sens: Domnul **și altceva!** A-L recunoaște pe Domnul ca Dumnezeu înseamnă să spui: Doar Domnul!

Tentația idolatriei nu se referă doar la idoli fizici. Acest lucru era specific vremii și culturii de atunci, însă idolatria exterioară era o extensie a idolatriei interioare. Pentru credincioșii de astăzi, idolatria este ascunsă, subtilă. Serviciul, familia, soția, soțul copilul, pastorul, liderul bisericii de casă, slujirea în Biserică, un prieten, un vis, o dorință, o mașină, o casă, banii, sănătatea, somnul, un sport, o pasiune, lectura, cunoașterea, cărțile, cultura, studiile, cariera, poziția socială, Scriptura, sfințirea, neprihănirea, ORICE lucru bun și legitim poate deveni un idol dacă în inima noastră face concurență Domnului. Domnul vrea să fie SINGUR pe tronul inimii noastre. El este pe locul întâi. Și toate celelalte lucruri, sunt subordonate. Principal este să fim cu Domnul. Restul este secundar. Totul trebuie să se subordoneze relației cu Domnul, și trebuie să fim gata să renunțăm la ORICE intră la un moment dat în conflict cu voia Domnului. Doar dacă renunțăm (în inima noastră, prin atitudine) la TOT ce avem, putem fi ucenicul lui Isus. Doar dacă suntem gata să spunem: CHIAR DACĂ am pierde tot, dar am rămâne cu Domnul, chiar dacă ne va fi greu, noi tot ne vom bucura în Domnul. De ce așa? Pentru că acesta este Adevărul: Domnul este singurul Domn, singurul care ne poate ajuta, împlini, izbăvi, mântui cu adevărat. Toate sunt din El, prin El și pentru El. Toate celelalte lucruri pe care le avem sunt daruri. Dar darurile trebuie să ne apropie de Dătător și nu să devină ceva în sine care să ne distragă atenția de la El. Iar Dumnezeu slavei, Dumnezeu cel infinit, Creatorul nostru, Soțul nostru, Cel fără de început și fără de sfârșit, Cel mai mare decât Veșnicia, Izvorul vieții, NU POATE fi comparat, pus în taler cu un lucru mic și trecător din această lume, care oricum vine tot din El. Învingem ispita idolatriei atunci când lucrurile bune de lângă noi le vedem ca daruri din partea Creatorului. Când avem această perspectivă, atunci darul nu are o slavă în sine și este eclipsat de gloria Dătătorului. Iar pe de altă parte, darul ne face să ne alipim mai mult de El. Dar dacă vedem un dar ca pe ceva independent de Creator, ca pe o sursă în sine de bine, frumos și fericire, atunci începem deja să ne alipim inima în mod idolatru de el. Singura sursă a Binelui este Dumnezeu. Toate darurile primite izvorăsc din această Sursă, dar nu reprezintă o sursă în sine. Dacă avem această perspectivă, preocuparea noastră va fi alipirea și rămânerea ÎN SURSĂ, în Dumnezeu. Darurile nu ne vor putea distra atenția de la Domnul, ci ne vor face și mai alipiți de Domnul. Pierderea darurilor, dureroasă de altfel, nu va fi însă privită

ca pe o tragedie. Renunțarea la anumite daruri nu va fi socotită ca pe o pierdere în sine, și nu vom fi chinuiți de grija excesivă pentru obținerea sau pierderea anumitor daruri. Pentru că știm că darul nu este ceva în sine. El are semnificație doar ca o manifestare a Sursei binelui. Cu această perspectivă vie ne vom putea bucura de darurile Creatorului și ne vom putea implica în această lume fără să ne umplem inima de idoli. Să nu uităm că orice idol are tendința să ne robească. Când ne dorim prea mult un lucru, când ne gândim prea mult la el, când toate energiile, frământările, timpul nostru tind să conveargă spre acel lucru, când fericirea noastră începe să depindă de acel lucru, când de la perspectiva **doar Domnul** ne îndreptăm spre poziția **Domnul și acel lucru**, putem fi siguri că inima noastră tinde să se alipească idolatru de acel lucru.

Și culmea este că în inima noastră nu pare atât de grav: Domnul și acel lucru. Pentru că acel ceva poate fi un lucru bun și frumos, legitim și necondamnat de Lege. Dar dacă inima noastră se alipește idolatru de acel lucru bun și frumos, atunci el devine o fereastră spre lumile spirituale, iar noi comitem adulter spiritual și stârnim gelozia Domnului. Cu siguranță că inima noastră va fi curtată mereu de o mulțime de idoli. Multe lucruri bune și frumoase ne vor da târcoale și vor încerca să ne cucerească și să ni se prezinte ca sursă în sine a binelui. Vom fi ispitiți permanent de idoli. Să nu confundăm această luptă de zi cu zi și pericolul ispitirii inimii cu idolatria însăși. Idolatria apare atunci când noi nu ne mai luptăm cu tendințele idolatre ale inimii noastre, și lăsăm un lucru bun și frumos să se așeze pe tronul inimii alături de Domnul, și să nu fie subordonat relației cu Dătătorul tuturor lucrurilor și Sursa oricărui bine. Idolatria apare atunci când ne complacem în ea și pune stăpânire pe viața noastră. Facem deci distincția de o atitudine idolatră, de momentele la care renunțăm când Domnul ne mustră, și un mod de viață idolatru când păstrăm acel lucru pe tronul inimii noastre în ciuda muștrărilor Domnului.

De ce așează autorul după tabloul dedicat ducerii în robia asiriană, tabloul dedicat Samaritenilor? Prin acest al doilea tabloul, învățăm că:

- Domnul este un Dumnezeu și al Neamurilor și că El cheamă dintre neamuri un nou popor al Său.
- Prin chemarea Neamurilor, Domnul mai face o chemare evreilor aflați în robie. Domnul poate și vrea să îi aducă înapoi în țară, dacă aceștia însă se întorc cu toată inima la El.
- Cât de mult urăște Domnul idolatria și că interdicția idolatriei este dată și lui Israel, dar și Neamurilor.
- Cât de mare este tentația idolatriei, și cât de mare este tentația să slujești și Domnului și idoloilor.
- Cine sunt Samaritenii și cum se raportează Domnul la aceștia.

Ezechia, împresurarea și izbăvirea Ierusalimului – 18:1-19:37 –

18:1-8 - CV-ul lui Ezechia

Înainte să ne prezinte binecunoscutul tablou al împresurării și izbăvirii Ierusalimului, autorul ne face cunoștință cu Ezechia și consemnează, după tiparul său obișnuit, un scrupulos rezumat al domniei lui Ezechia. Ordinea nu este întâmplătoare. Autorul ne face cunoscut mai întâi CV-ul lui Ezechia și APOI ne descrie împresurarea Ierusalimului. Oare de ce? Dar mai întâi să analizăm acest CV regal. Semnificația CV-ului este cu atât mai importantă cu cât acesta este realizat de către un autor inspirat, după finalul domniei lui Ezechia. Este un CV care oglindește însăși percepția divină asupra domniei acestui împărat, iar de aici aflăm niște lucruri absolut uimitoare despre Ezechia:

- ***El a făcut ce este plăcut înaintea Domnului ÎNTOCMAI cum făcuse tatăl său David.*** – Iată în sfârșit un împărat care se ridică la înălțimea spirituală a lui David. Despre el nu ni se spune, ca în cazul celorlalți împărați buni ai lui Iuda, că ***a fost ca David, doar că...*** Autorul, în cazul lui Ezechia, precizează că a fost ÎNTOCMAI ca David, fără să adauge nici măcar un DAR. Iată deci primul împărat care a urcat pe înălțimile spirituale davidice. De când a așteptat Domnul acest împărat! Și iată că a sosit în istorie tocmai în acest moment tulbure al ei. Ezechia, la fel ca David, a perseverat până la sfârșit în ascultarea de Domnul. Acest lucru îl apreciează Domnul la David cel mai mult: constanța sa până la sfârșit. Ezechia nu a fost perfect, după cum nici David nu a fost perfect. Dar s-a ridicat când a fost trântit la pământ și și-a continuat mai departe alergarea credinței. Domnul nu așteaptă de la noi perfecțiunea, ci perseverența în alergarea credinței. Prin credință stăm în picioare și prin aceeași credință ne ridicăm când suntem trântiți la pământ. Perseverența în acest tip de credință este ceea ce așteaptă Domnul de la noi.
- ***A îndepărtat înălțimile*** – Ezechia este PRIMUL împărat care îndepărtează și înălțimile. Dacă ceilalți împărați buni au fost ca David în prima parte a vieții lor, sau au fost ca David dar nu au îndepărtat înălțimile, Ezechia este cel care este întocmai ca David și îndepărtează și înălțimile. Am comentat mai devreme de ce îndepărtarea înălțimilor era o provocare așa de mare, și de ce ceilalți împărați buni nu s-au atins de ele. Dar Ezechia, după 200 de ani de funcționare fără întrerupere a sistemului de închinare pe înălțimi, depășește această LIMITĂ teribilă. El mai întâi conștientizează că aceste înălțimi nu mai sunt acceptate de Domnul și sunt în contradicție cu sistemul unic de închinare de la Casa Domnului. Apoi, are curajul să confrunte o întreagă națiune atât de legată de această tradiție religioasă. El se atinge de tradițiile „sfinte” ale națiunii. Și nu era vorba de idolatrie pură, ci de o formă de închinare la Yahwe care fusese cândva acceptată de către

Acesta. De obicei o națiune se leagă atât de tare de aceste tradiții sfinte încât cine se atinge de ele este anatemitat și răstignit. Oare nu așa s-a întâmplat și cu Isus? Ezechia se încrede în Domnul și – cu riscul de a pierde popularitatea din sondaje, și chiar tronul – el se ridică și îndepărtează, în Numele Domnului, înălțimile din Israel! Și aceasta după 200 de ani în care NIMENI nu se atinsese de ele. Prin pasivitatea lor, chiar împărații buni ai lui Iuda validaseră înălțimile. Acești împărați erau considerați deja eroi ai lui Israel, repere spirituale și morale. Ezechia nu avea doar presiunea exercitată de 200 de ani de tradiție, doar cea exercitată de o conștiința religioasă a unei întregi națiuni, ci și presiunea eroilor spirituali din trecut, a strămoșilor săi care validaseră aceste înălțimi. Iată de ce strălucește Ezechia atât de mult în istorie! Iată de ce Ezechia poate fi pus alături de David!

- ***A sfărâmat stâlpii idolești, a tăiat Astarteele, și a sfărâmat în bucăți șarpele de aramă pe care-l făcuse Moise, căci copiii lui Israel arseseră până atunci tămâie înaintea lui: îl numeau Nehuștan.*** Ezechia nu s-a născut într-un context spiritual favorabil. El a fost fiul celui mai rău împărat al lui Iuda de până atunci, și și-a început viața când starea lui Iuda atinsese un apogeu al împieteririi spirituale. Într-adevăr, Ahaz a fost primul împărat care a alături de promovarea idolatriei în Iuda a schimbat orânduilele sfinte din Casa Domnului. Așa ceva nu mai făcuse nimeni. Și când am comentat viața lui Ahaz, am subliniat cât de gravă a fost intervenția sa în Casa Domnului și câtă confuzie a adus peste popor. Ezechia se naște în casa lui Ahaz, și are cel mai rău exemplu posibil de până atunci în fața ochilor săi (doar Manase îl mai întrece pe Ahaz în ce privește răul adus peste Israel). Ezechia se naște într-un context religios idolatru în care slava Casei Domnului era profund afectată de aducerea unui altar păgân în Templu. Cu toate acestea, la 25 de ani, când devine împărat, el începe cu mult curaj cea mai mare reformă religioasă din ultimii 200 de ani. Cum a fost posibil ca Ezechia să se alipească așa de mult de Domnul de la o vârstă fragedă într-un context atât de potrivnic? Acest exemplu ne arată încă odată că puterea revelației divine care caută pe fiecare este MAI MARE decât forța gravitațională a întunericului spiritual în care se naște un om. Cu siguranță. Ezechia a avut contact cu oameni evlavioși care i-au îndreptat inima spre Domnul. Cu siguranță că Isaia (marele profet care a fost un martor al cerului pe vremea lui Ozia, Iotam, Ahaz, Ezechia și Manase) a avut și el un rol important în creșterea spirituală a lui Ezechia. Dar la fel de important a fost și faptul că Ezechia a fost receptiv. Domnul îl trimite pe Isaia să depună mărturie în întunericul spiritual atât de dens adus de Ahaz. Și lumina adusă de Domnul prin Isaia este atât de puternică, încât prin ea se naște în acea mare apostazie, cel mai de seamă împărat al lui Iuda! Ezechia îndepărtează toți idoli din țară. El se atinge din nou de o tradiție sacră a poporului și nimicește șarpele de aramă!!! Cum să îndrăznești să nimicești șarpele de aramă, făcut chiar de Moise, și prin care s-au făcut mari minuni și a fost salvată o generație din Israel, și despre care se scrie chiar în Legea lui Dumnezeu? Iată că Ezechia a avut și acest curaj. Cât de idolatră este inima omului! Domnul a operat

minunea vindecării prin șarpele de aramă. Dar cine fusese făcătorul minunii: Domnul sau șarpele de aramă? Cine merita toată lauda: Dumnezeu cel viu, sau un obiect neînsușit? Dar omul are mereu tendința să își lege inima de ce se vede și să se închine la vasul prin care operează Domnul mai mult decât la Domnul cel viu și nevăzut! De ce? Pentru că omul trăiește sub robia vizibilului! De ce? Pentru că omul preferă apropierea de CEVA care nu îi cere schimbare, decât apropierea de Dumnezeu cel viu și Sfânt care cere schimbarea întregii vieți! Nu știm exact cât timp a funcționat închinarea la Nehuștan. Autorul ne sugerează că la fel ca și înălțimile, Nehuștan a fost o tradiție „sacră” tolerată de Iuda și de ceilalți împărați din Iuda multă vreme. Dar Ezechia nu se lasă impresionat de faptul că șarpele de aramă fuse făcut de Moise, nici de faptul că făcuse minuni, nici de faptul că era consemnat în Lege despre el, nici de semnificația sa în conștiința religioasă a lui Iuda. Ezechia sfărâmă acest idol înaintea întregului popor. În lumina acestui pasaj, cât de ridicolă este argumentarea celor care susțin închinarea la obiecte de cult. Argumentul suprem adus de aceștia este desigur facerea de minuni! Și de multe acele minuni sunt legende sau nu pot fi demonstrate. Dar șarpele de aramă fusese ridicat DUPĂ porunca Domnului, de Moise, și făcuse minuni reale! Era consemnat în Lege acest lucru! Și cu toate acestea închinarea la acest obiect, sau dacă vreți, apropierea de Domnul prin acest obiect, a fost considerată IDOLATRIE CLARĂ de Ezechia, și Ezechia a fost lăudat de Domnul pentru distrugerea lui Nehuștan. Nu doar închinarea la un obiect de cult este idolatrie, dar și apropierea de Domnul prin închinarea la acel obiect este asemenea. Apropierea de Domnul era legitimă DOAR ÎN CADRUL indicat de Domnul. De aceea nici înălțimile nu erau acceptate de Domnul, și nici altarul făcut de Ahaz în Casa Domnului. Nu era suficient argumentul că închinarea era adusă Domnului, și că în spatele înălțimilor sau altarului lui Ahaz oamenii îl vedea pe Domnul. Deci nu este important doar CUI te închini, dar și CUM te închini și CALEA închinării. La Dumnezeu nu te poți închina oricum. Chiar dacă înaintea lui Nehuștan, un evreu care aducea tămâie se gândea la Dumnezeu lui Israel, acest lucru nu era plăcut înaintea Domnului. Pentru că în mod cert, CALEA ÎNCHINĂRII afectează ÎNCHINAREA și perceperea divinității. Dumnezeu s-a revelat în Casa Domnului, și nu în șarpele de aramă sau pe înălțimi. Iată de ce Domnul nu accepta nici închinarea pe înălțimi și nici înaintea șarpelui de aramă. Acea închinare nu te apropia de Dumnezeu cel viu și adevărat ci de un Dumnezeu ciuntit, de o plăsmuire a imaginației religioase.

- ***El și-a pus încrederea în Domnul, Dumnezeul lui Israel; și dintre toți împărații lui Iuda, care au venit după el sau care au fost înainte de el, n-a fost niciunul ca el.*** Autorul insistă pe autenticitatea relației lui Ezechia cu Dumnezeu. Ezechia nu a fost doar un reformator sau un om religios. Autorul ne deschide fereastra spre inima sa: el și-a pus toată încrederea în Domnul. Acest lucru îl aștepta Domnul de la toți împărații lui Israel, și anume să umble cu Domnul și să își pună toată încrederea în El, în orice situație. După cum vom vedea, Ezechia a trăit într-un context istoric foarte dificil. Și tocmai astfel, a

strălucit modul în care el s-a încrezut în Domnul, eclipsând astfel pe toți ceilalți împărați ai lui Iuda. Autorul nu precizează că el nu a făcut și greșeli. A făcut cu siguranță. Dar Domnul nu se așteaptă la o viață perfectă, ci la o viață în care inima alege în mod constant să se încreadă DOAR în Domnul indiferent de contextele de criză, indiferent de văile umbrei morții prin care pășește omul. Autorul ne spune răspicat că Ezechia a fost cel mai de seamă împărat al lui Iuda. El a fost un campion al credincioșiei față de Dumnezeu. El întrupează apogeul spiritual al unei perioade de 345 de ani de istorie (din 931 până în 586). El a fost primul împărat care a îndepărtat înălțimile. Doar Iosia a mai îndepărtat înălțimile, și aceasta după Ezechia. Cu toate acestea, Ezechia este considerat de autor mai presus de Iosia. Ezechia este vasul care se ridică pe înălțimile davidice și poate fi pus alături de David. Trebuie deci să fim atenți când vom studia în continuare pasajele despre Ezechia, căci nu avem de-a face cu un simplu împărat sau doar cu un împărat credincios, ci cu CEL MAI CREDINCIOS împărat din istoria lui Iuda!

- ***El s-a alipit de Domnul, nu s-a abătut de la El, și a păzit poruncile pe care le dăduse lui Moise Domnul.*** Autorul insistă din nou pe autenticitatea relației lui Ezechia cu Domnul. Ezechia nu fost doar un om moral. El s-a alipit cu toată inima de Domnul și a făcut din Domnul desfătarea și bucuria vieții lui, marea căutare a sufletului său, marele sprijin al vieții și împărăției sale! Alipirea de Domnul nu fost doar la nivel emoțional. Alipirea de Domnul ca Persoană a fost dovedită de fidelitatea lui Ezechia. Ezechia a împlinit poruncile date de Domnul și nu s-a abătut de la El. Ezechia a împlinit poruncile din dragoste și din devotament față de Dumnezeul vieții sale. El a luat testul timpului și a fost constant în credincioșia sa. El nu s-a abătut de la Domnul, și nu a lăsat nimic să îl îndepărteze de Domnul. Constanța în timp este cel mai greu test! Ezechia l-a luat. Din acest punct de vedere (dar doar din acest punct de vedere), Ezechia îl întrece pe David. Iată cele două caracterizări făcute de autor celor doi mari oameni ai credinței:

Despre David (1 Împ. 15:5)	Despre Ezechia (2 Împ. 18:6)
Căci David făcuse ce este plăcut înaintea Domnului, și nu se abătuse de la niciuna din poruncile Lui în tot timpul vieții lui, <u>afară de întâmplarea cu Urie Hetitul.</u>	El s-a alipit de Domnul, nu s-a abătut de la El, și a păzit poruncile pe care le dăduse lui Moise Domnul.

La David apare o excepție, o paranteză în constanța credincioșiei sale. În cazul lui Ezechia nu se menționează o asemenea excepție. Cu toate acestea, mai departe, autorul va insista pe contextul de criză spirituală din viața lui Ezechia când acesta își pune încrederea în Egipt și ajunge și el să jefuiască Templul și să facă să fie hulit Numele Domnului printre Neamuri. Căderea a fost una destul de mare. Totuși nu este trecută ca și excepție. În mod cert căderea și împietrirea lui David, care a comis crimă și adulter a fost mai mare

decât criza spirituală din viața lui Ezechia atunci când acesta a făcut alianța cu Egiptul. Astfel, e posibil ca în cazul lui Ezechia, autorul să considere alinața cu Egiptul o criză spirituală, pe când în cazul lui David adulterul și crima au însemnat lepădarea Domnului și ruperea pentru o vreme a relației cu El. Ezechia a trăit un moment de criză, de îndoială, de compromis, în care a persistat o vreme de altfel. Dar a făcut acest lucru într-un context de teribilă presiune, și apoi s-a pocăit, a strigat către Domnul și Domnul a dus o mare izbăvire și a reabilitat situația, precum și Numele Său înaintea neamurilor. Dar cu David nu a fost la fel. David s-a lepădat de Domnul când locuia liniștit în palatul său. David a comis adulter și crimă și a persistat în nepocăință. După ce s-a pocăit nu a urmat o izbăvire sau o reabilitare spectaculoasă a situației ci un lung drum de pedeapsă, vindecare și confruntare cu consecințele dureroase ale păcatului său. Criza lui Ezechia nu poate fi pusă, deci, în același taler cu căderea dramatică a lui David.

• ***Și Domnul a fost cu Ezechia, care a izbutit în tot ce a făcut. El s-a răsculat împotriva împăratului Asiriei și nu i-a fost supus.*** Ca unii care știm perioada de criză spirituală în contextul relației cu Asiria prin care a trecut Ezechia suntem impresionați de modul în care descrie cronicarul relația cu Asiria. El nu face nici cea mai mică aluzie la criza lui Ezechia, ci îl laudă pe Ezechia pentru că s-a răsculat împotriva împăratului Asiriei! Cum de este posibilă o astfel de descriere? Pentru că:

- Domnul când iartă, iartă cu adevărat.
- Cel neprihănit cade de 7 ori, și de 7 ori se ridică. Crizele, căderile fac parte din lupta spirituală. Important este că cel neprihănit se ridică. Dumnezeu nu se focalizează pe cădere ci pe faptul că cel neprihănit se ridică. Ori, Ezechia s-a ridicat și Domnul a putut da o mărreață izbăvire!!!
- Dumnezeu evaluează umblarea cu El ca PROCES, și nu prin momente singulare. Dumnezeu evaluează ansamblul umblării cu Domnul. Acest ansamblu va include inevitabil suișuri și coborâșuri; dar Domnul nu este preocupat să fie doar suișuri, căci știe că acest lucru nu este posibil. El este preocupat ca orice coborâș să fie urmat de un suiș, ca dominant să fie suișul și nu coborâșul, ca panta să fie mereu ascendentă în această alternanță de suișuri și coborâșuri. Ezechia a avut o criză spirituală într-un moment teribil de presiune. Dar s-a ridicat și a mers mai departe. Când Domnul îi scrie cronică vieții are doar cuvinte de laudă pentru Ezechia. Domnul ne evaluează deci, în proces, în dinamica umblării noastre cu El. Dacă facem un păcat singular nu înseamnă că ne-am lepădat de El, și că i-am întors spatele. Dacă ne cerem iertare repede și revenim în ascultare, rămânem în dinamica ascultării de Domnul, rămânem în Domnul și beneficiem de pacea, binecuvîntarea și protecția Lui. Cel rău este cel care vrea să supradimensioneze gravitatea căderilor punctuale. El ne spune mereu: *Vai, cum de a fost posibil! Vai, te-ai lepădat de Domnul tu, cel care de atâția ani ai umbalț cu El! Până aici a fost!*

Și Domnul te-a lepădat! Ce rost mai are să te întorci la El? Dumnezeu însă nu reacționează așa față de căderile noastre punctuale. Viața lui David este așa de clară din acest punct de vedere. David a făcut mai multe greșeli. Totuși, DOAR în dreptul căderii cu Bat-Șeba și Urie cronicarul menționează: **Fapta lui David nu a plăcut Domnului. (2 Samuel 11:27b)**. Dar oare celelalte greșeli i-au plăcut? Celelalte greșeli au fost mai mici, și în dinamica normală a suișurilor și coborâșurilor din creșterea spirituală. De aceea, Domnul nu s-a oprit în dreptul lor pentru a se întrista sau pentru a le evidenția gravitatea. În dinamica suișurilor și coborâșurilor, rămânem plăcuți înaintea Domnului, rămâne o jertfă de bun miros înaintea Celui care ne evaluează în proces și care cunoaște mai bine ca noi normalitatea suișurilor și coborâșurilor din creșterea spirituală a oricărui om. Dar în 2 Samuel 11, David nu a avut un mic coborâș, urmat de un suiș mai mare. David a coborât mult la vale, și a persistat în această cădere. David s-a lepădat de Domnul și și-a împietrit cumplit inima înaintea Lui!

Cu adevărat va fi surprinzător pentru cititor să vadă cum, după prezentarea unui asemenea CV, autorul va evidenția greșelile și crizele spirituale din viața lui Ezechia. Și cu siguranță ne vom întreba din nou: de ce are autorul această abordare? Am observat deja că în cazul puținilor împărați buni, autorul nu dezvoltă biruințele lor spirituale ci căderile și slăbiciunile lor. De ce? Au fost suficienți împărați răi unde a putut dezvolta tema împietririi și a răului produs de om. De ce și în cazul împăraților buni, el insistă pe aceeași temă? Iată că nici Ezechia nu scapă. Iată că am ajuns în sfârșit la un împărat care este ca David, și care îndepărtează înălțimile! Și din viața acestui împărat plină de fapte neprihănite, autorul insistă pe crizele din viața sa. De ce? Am mai observat că mereu aceste căderi sunt legate de impactul lor asupra Templului. De fapt, tema centrală nu este împăratul ci Casa Domnului. Autorul insistă pe războiul spiritual din jurul Casei Domnului. El ne descoperă și lucrarea lui Dumnezeu pentru protejarea și renovarea Casei Domnului. Cu toate acestea, insistă mai mult pe atacurile asupra Casei Domnului. Și de aceea, se explică de ce, chiar în cazul împăraților buni, el subliniază căderile lor care au afectat slava Casei Domnului. Autorul ne descrie asediul spiritual asupra Casei Domnului, diferite atacuri sau strategii ale celui rău împotriva Casei Domnului. El parcă vrea să ne conștientizeze despre acest război dar să ne înștiințeze și despre planurile de război ale vrăjmașului. Cunoscându-i metodele, va fi mai ușor să păzim Casa Domnului. Iată două pasaje scrise de apostolul Pavel care ilustrează principalele adevăruri din cărțile 1, 2 Împărați:

- **Îți scriu aceste lucruri cu nădejdea că voi veni curând la tine. Dar dacă voi zăbovi, să știi cum trebuie să te porți în Casa lui Dumnezeu care este Biserica Dumnezeului celui viu, stâlpul și temelie adevărului.** (1 Tim. 3:14-15)

- Dar pe cine iertați voi, îl iert și eu. Într-adevăr, ce am iertat eu – dacă am iertat ceva – am iertat pentru voi, în fața lui Hristos, ca să nu lăsăm pe Satana să aibă un câștig de la noi; **căci nu suntem în neștiință de planurile lui.** (2 Cor. 2:10-11)

Autorul cărții 1, 2 Împărați pare a dori să aflăm:

- Că Templul, Casa lui Dumnezeu este stâlpul și temelia adevărului.
- Cum să te porți față de această Casă.
- Care sunt planurile celui rău împotriva acestei Case.

Legat de ultima idee, el ne prezintă diferitele atacuri ale celui rău împotriva Casei Domnului. El pare să selecteze din viața fiecărui împărat un atac aparte împotriva Casei Domnului. Din viața lui Ezechia, el selectează tocmai un asemenea atac, dar un tip de atac cu care nu ne-am mai întâlnit până acum. Este vorba de atacul materializat prin discursul lui Rabșache. Înainte de ne prezenta acest atac, autorul vrea mai întâi să știm că cel care a fost supus acestui atac a fost cel mai credincios împărat din toți împărații lui Iuda și Israel. Această informație ne va ajuta să pricepem cât de mare a fost atacul.

18:9-12 – Ezechia, contemporan cu luarea Samariei

După ce autorul ne prezintă CV-ul spiritual absolut impresionat al lui Ezechia, înainte de a ne descrie atacul lui Rabșache, ne vorbește despre luarea Samariei. De ce face acest lucru? Oare nu ne-a vorbit recent un capitol întreg despre acest eveniment și despre cauzele acestui eveniment (cap. 17)? De ce mai reia încă odată această temă? Elementul de noutate, și elementul pe care insistă autorul acum este că Ezechia a fost contemporan cu luarea Samariei. Împresurarea Samariei a început în al 4-lea an de domnie al lui Ezechia (vezi 18:9) și ea a fost cucerită de asirieni în anul al 7-lea a lui Ezechia (18:10). Și autorul subliniază: ATUNCI a fost luată Samaria (18:10b). Deci, Ezechia este contemporan cu ducerea lui Israel în robia asiriană. Acest lucru nu este fără însemnătate. Ducerea lui Israel în robie nu a fost un lucru deloc ușor pentru cei din Iuda. În primul rând, cei care fuseseră nimiciți de asirieni erau frații lor. În al doilea rând, și Israel era poporul Domnului. Până acum Domnul și-a mai pedepsit poporul, dar acum Israel este lepădat, legământul este rupt, Israel este smuls din moștenire și alungat de la Fața Lui! Nu era deloc ușor să asști la acest eveniment. Ba mai mult, era un eveniment care putea arunca îndoiala în inima celor din Iuda. Ei se puteau întreba: dacă Domnul nu a putut proteja pe poporul Său din Nord de imperiul asirian, oare va putea să ne protejeze pe noi? Sau: dacă Domnul s-a mâniat pe cei din Nord și i-a lepădat de la Fața Lui, oare nu o va face și cu noi? Autorul ne aduce aminte în 18:12

care era cauza robiei. Domnul era mai puternic decât Asiria. Dar tocmai Domnul i-a dat în mâinile Asiriei, și a făcut acest lucru nu din pricina unei simple greșeli, ci în urma unei perseverențe de 200 de ani în neascultare și idolatrie. Pentru autor este clar acest lucru. Și pentru noi este clar. Dar pentru cei de atunci și acolo, claritatea nu era atât de mare, și îndoiala putea oricând să bată la ușa inimii lor în contextul ducerii lui Israel în robie. Aveai nevoie de discernământ pentru a interpreta corect anul 722, și pentru a nu fi indus în eroare – în contextul ascensiunii puterii Asiriei – de interpretările false pe care cel rău vroia să le dea acestui eveniment.

Ezechia se naște în cea mai neagră perioadă (când un altar străin a fost așezat în Casa Domnului) și are ca tată pe cel mai rău împărat din Iuda de până atunci. În același timp, în Nord se umple paharul fărădelegii și 10 seminții sunt duse în robia asiriană, eveniment istoric foarte dificil pentru credința celor din Sud. De asemenea, el este martor la asensiunea crudului imperiu asirian, care se ridică în istorie drept consecință a păcatului lui Israel și devine unealta mîniei din mâna lui Dumnezeu. Cum se face că cel mai bun împărat al lui Iuda se naște în cea mai neagră perioadă de istorie? Cu siguranță nu este întâmplător. Pentru ca Iuda să treacă prin această vale istorică a umbrei morții, era nevoie de un om care să stea la spărtură. Acest om este marele împărat Ezechia, sprijinit din umbră de marele profet Isaia. Cu cât păcatul se înmulțește, harul se înmulțește! Domnul trimite pe oamenii cei mai credincioși în contexecele cele mai dificile ale istoriei. În orice perioadă de apostazie, Domnul își are martorii Săi. Împăratul Ezechia a prins o perioadă istorică mai dificilă decât toți predecesorii săi și chiar și decât urmașii săi. El a avut o chemare sfântă pentru un context cumplit. El a stat la spărtură și, datorită credincioșiei sale, istoria lui Iuda a putut continua.

Contextul cumplit de presiune la care a fost supus Ezechia explică și îngăduința lui Dumnezeu față de căderea sa. Imperiul asirian era în continuă expansiune. Nimeni nu putea să îi stea în cale și oricine i se împotriva era nimicuit cu o imensă cruzime. În acest context, s-a inaugurat epoca alianțelor anti-asiriene. Toate împărățiile făceau alianțe împotriva Asiriei. Era evident pentru toți că SINGUR nu te puteai opune teribilei forțe asiriene. Dar Domnul, prin Isaia, îi cere lui Ezechia să se încreadă doar în El și să nu facă nici o alianță. Și Ezechia acceptă trăirea prin credință. Și, din anul întâi până prin anul al 13-lea al domniei sale, nu face nici o alianță. El rezistă unei tentații imense și refuză ofertele celorlalte împărății care îi propuneau alianțe. El alege să se încreadă doar în Domnul, în ciuda puterii Asiriei mereu în expansiune. Puterea asirienilor nu scade în această perioadă ci crește - și armatele asiriene se apropie tot mai mult de Iuda - și nimeni și nimic nu le stă în cale. În anul 722 Samaria este luată și imperiul asirian își așează granița exact lângă Iuda. Cred că anul 722 a fost teribil de greu pentru Ezechia și, în urma acestui an, rezistența sa împotriva alianțelor a început să scadă. De aceea, puțin mai târziu, el face o alianță cu Egiptul. Această alianță este condamnată de Isaia în Isaia 28-35. Ea este menționată și de Rabșache în discursul său (vezi 18:21). Alianța cu Egiptul înseamnă neascultare

din partea lui Ezechia. Inima sa nu s-a încrezut doar în Domnul. Domnul a fost considerat mic în fața amenințării asiriene, și de aceea, a fost nevoie și de alianța cu Egiptul. Dar Domnul vrea să fie cinsit așa cum este El, ca unicul și atotputernicul Dumnezeu. De asemenea, prin alinața cu Egiptul, era compromisă mărturia lui Iuda. Domnul dorea să își înalțe Numele dându-i o mare victorie lui Ezechia împotriva imperiului asirian. Dar dacă Ezechia se afla în alinață cu Egiptul, victoria nu ar mai fi fost doar a lui Yahwe ci și a zeilor Egiptului. Ar fi reieșit în mintea popoarelor din jur că Dumnezeul lui Israel ar fi avut nevoie de sprijinul dumnezeilor Egiptului pentru a învinge puternicii dumnezei asirieni. Or, Domnul nu vroia să transmită acest mesaj. De aceea, nu intervine în ajutorul lui Ezechia decât după ce se frânge alianța cu Egiptul și după ce aceasta se dovedește inutilă. Alianța lui Ezechia cu Egiptul a venit după peste 10 ani de presiune teribilă. Ispita alianțelor bătea la ușa lui Ezechia în fiecare zi. El a rezistat mulți ani. Dar puterea Asiriei creștea, și se apropia de Iuda, și Domnul nu intervenea deloc. Ba mai mult, Samaria era luată! Domnul nu apără poporul Său din Nord, iar Asiria își mută granițele lângă Iuda. Inima lui Ezechia nu mai rezistă: cedează și face alianța cu Egiptul. Nu spunem că Ezechia nu ar fi putut rezista tentației. În toată această vreme, profetul Isaia primea mari descoperiri pentru a încuraja inima lui Ezechia să nu facă alianțe (vezi Isaia capitolele 13-27). Cu toate acestea Ezechia cedează. Dar presiunea a fost teribilă și a durat așa de mult!!! Testul timpului e cel mai greu; și cât de bine cunoaște cel rău acest lucru! Ispita bate la ușa inimii unui om ani de zile. În tot acest răstimp, Ispitorul nu obosește în a bate, doar omul obosește în a ține ușa închisă. Puterea bătăilor din ușă crește, iar puterea inimii în a ține ușa închisă slăbește. Așa a fost și cu Ezechia. Presiunea asiriană, și implicit cea a alianțelor, a crescut. Inima însă a obosit. Dar nu a obosit până la epuizare. Prin încurajările primite prin Isaia, inima mai avea resurse să spună NU ispitei. Dar totuși Ezechia, ca toți oamenii de altfel, a cedat și a ales să facă alianța. Calea trăirii prin credință devenise prea obositoare, devenise un chin. Calea umblării prin vedere a adus inițial pace și linișite în inima lui. (vezi Isaia 28 și comentariile Bereea pentru acest capitol). Dar chinul care avea să urmeze avea să fie MULT MAI MARE decât chinul umblării prin credință. Ezechia ajunsese în acea fază a luptei spirituale când trebuia să își reînnoiască decizia ascultării de Domnul în fiecare zi, și la sfârșitul fiecărei zile era epuizat. Și următoarea zi trebuia să o ia de la capăt, și tot așa. Nu e imposibil de trecut o astfel de perioadă, dar e foarte greu; mai ales la capătul unui labirint de 10 ani de zile. Ezechia a cedat, și acest lcuru devine în contextul povestirii o mare încurajare pentru noi, care de asemenea cedăm. Încurajarea nu este în semnul de a ceda, ci pentru a ști că, chiar dacă am cedat, există șansa și speranța revenirii și reabilitării!!! Dar, după cum spuneam, Ezechia a cedat în urma unui context teribil de presiune. De aceea Domnul este îngăduitor cu greșeala sa. Domnul nu trece cu vederea greșeala dar o înțelege, după cum spune psalmistul:

8. Domnul este îndurător și milostiv, îndelung răbdător și bogat în bunătate.
9. El nu Se ceartă fără încetare și nu ține mânia pe vecie.

10. Nu ne face după păcatele noastre, nu ne pedepsește după fărădelegile noastre.

11. Ci cât sunt de sus cerurile față de pământ, atât este de mare bunătatea Lui pentru cei ce se tem de El;

12. cât este de departe răsăritul de apus, atât de mult depărtează El fărădelegile noastre de la noi.

13. Cum se îndură un tată de copiii lui, așa Se îndură Domnul de cei ce se tem de El.

14. Căci El știe din ce suntem făcuți; Își aduce aminte că suntem țărână.

(Psalmul 103)

Da, Ezechia a persistat în această greșală o vreme, dar ea nu a fost asemeni greșelii lui David; căci în cazul lui David, pe de o parte, presiunea nu a fost atât de puternică, iar gravitatea faptelor a fost mult mai mare. De aceea, greșala lui David este menționată de cronicar ca marea excepție a vieții lui, dar greșala lui Ezechia nu este tercută în CV-ul său din 18:1-8.

18:13-16 Năvălirea lui Sanherib și jefuirea Templului

Ezechia refuză să plătească bir. Sanherib năvălește în Iuda în jurul anului 701 î.H. și pune stăpânire pe toate cetățile lui Iuda. De ce nu i-a protejat Dumnezeu? De ce temerile lui Ezechia s-au confirmat? Pentru că Ezechia făcuse aliața cu Egiptul, ne explică profetul Isaia în cartea sa (vezi Isaia 28-35). Temerile lui Ezechia care l-au determinat să facă alianța s-au confirmat tocmai din pricină că a făcut alinața. Dacă Ezechia nu ar fi făcut alianța, atunci Domnul ar fi fost credincios promisiunilor Sale din Lege și ar fi protejat tot Iuda, și nici o cetate nu ar fi căzut în mâinile vrăjmașului. Alianța cu Egiptul nu i-a fost de nici un ajutor. Această alianță a fost cea care a adus nenorocirea în Iuda. Pe de o parte, Egiptul nu i-a venit în ajutor, iar pe de altă parte, din pricina acestei alianțe, Domnul nu a portejat pe Iuda în fața oștirilor asiriene. Cel rău i-a promis lui Ezechia VIAȚA prin această alianță. Ea a adus însă moartea! Din nou s-a demonstrat că cel rău minte și că Domnul spune adevărul. Neascultarea aduce moarte, iar ascultarea viața. Și acest lucru este valabil întotdeauna și în orice context. Din pricina alianței cu Egiptul, pustiitorul a intrat în țară și toate cetățile lui Iuda au fost luate și umilite de vrăjmaș. Cu siguranță că poporul a fost de acord cu alianța cu Egiptul. Tot din Isaia aflăm că mai toate căpeteniile și mai toți consilierii lui Ezechia (reprezentanții poporului și necredinței acestuia) au făcut presiune asupra lui Ezechia și s-au bucurat când acesta a încheiat alianța cu Egiptul. Din pricina alianței, pustiitorul a pârjolit moștenirea Domnului. Mulți au murit, mulți au fost schingiuiți!

Cel prin care a venit viața în Israel (Ezechia), a fost și cel prin care a venit și moartea în Israel! Cât de mare a fost presiunea celui rău dacă până și cel mai credincios împărat din istoria lui Iuda și Israel a cedat. Compromisul lui Ezechia nu a dus la izbăvire, ci la un compromis și mai mare. Când a văzut că asirienii se îndreaptă spre Ierusalim el a făcut ce a făcut și Ioas înaintea lui Hazael. Ezechia s-a umilit în fața împăratului Asiriei, și i-a propus să îi ceară un preț pentru a cruța Ierusalimul. Prețul cerut de asirian a fost de 300 de talanți de argint și 30 de talanți de aur. Suma cerută a fost mare, suficient de mare pentru ca Ezechia să nu o poată plăti din vistiriile sale. El este împins să se atingă de vistiriile templului. Argintul este astfel acoperit. Dar cu aurul problema este și mai complicată. Pentru a acoperi suma cerută în aur singura soluție este să smulgă aurul cu care însuși Ezechia acoperise ușile și ușorii templului. În râvna SA PENTRU Casa Domnului Ezechia a îndepărtat orice sistem alternativ de închinare și învățat poporul să se închine Domnului DOAR la Templul de la Ierusalim, după cum bine știa și Rabșache (vezi 18:22). De asemenea a făcut mari renovări în Casa Domnului. Și acum cel rău îl umilește pe Ezechia făcându-l să necinstească Templul înaintea întregului popor. Cel rău vrea să ne umiliească exact acolo unde am fost tari și am strălucit în credințioșie. Cel rău vrea să stricăm cu propriile mâini binele pe care tot noi l-am făcut Casei Domnului. Am semnalat acest lucru la Solomon: cel care și-a început domnia zidind templul Domnului, și-a sfârșit domnia zidind temple păgâne în jurul Templului. Nici al doilea compromis al lui Ezechia nu i-a fost de folos. Împăratul Asiriei a rupt legământul (vezi Isaia 33:8) și a venit împotriva Ierusalimului chiar dacă Ezechia i-a dat ce ceruse. Cel mai umilitor este atunci când faci compromisul pentru a scăpa de o anumită presiune, dar presiunea nu este înapărtată prin acel compromis. Este de preferat să fii cu conștiința curată în fața presiunii decât cu o conștiință pătată în fața aceluiași compromis. Ma îngrozesc când încep să îmi închipui ce era în conștiința lui Ezechia când s-a văzut la porțile Ierusalimului cu puternica armată asiriană în ciuda marilor compromisuri pe care le făcuse pentru a evita această situație. Împăratul Asiriei era fruios împotriva celui care îndrăznise să nu i se supună și își dorea ca acest lucru să nu se mai repete. El era hotărât să îi deporteze pe cei din sud (18:32) la fel cum îi dusesese în robie și pe cei din Nord. El dorea să pună capăt lui Israel în istorie. Și împăratul Asiriei dorea să ia Ierusalimul fără luptă. Împresurarea Samariei a durat 3 ani. Ierusalimul era o cetate mai puternică decât Samaria. Ezechia întărise cetatea și asigurase și o bună aprovizionare cu apă în interior. Un asediu prelungit însemna un efort considerabil pentru armata asiriană. Sanherib dorește să evite acest lucru. De aceea îl trimite pe Rabșache pentru a arunca groaza în cei din cetate și pentru a-i convinge să se predea. Vom analiza în continuare maleficul discurs al lui Rabșache.

18:17-37 - Discursul lui Rabșache

Observații preliminare

Discursul are două părți. Prima parte îl vizează în special pe Ezechia, iar a doua parte în special poporul. Scopul principal al discursului este clar: este menit să frângă încrederea lui

Ezechia în Domnul, și încrederea poporului în Ezechia și în Domnul. Rabșache vrea să frângă orice încredere în orice altceva pentru a convinge poporul și pe Ezechia să se predea. El știe că principalul factor care le mai putea menține evreilor speranța în vicorie era încrederea în Yahwe. De aceea discursul se centrează pe distrugerea încrederii rămășiței din Ierusalim în Domnul lor. De aceea, discursul este malefic și de tip anticristic. Nu mai găsim în toată Scriptura un discurs atât de bine dezvoltat care să fie îndreptat în mod direct împotriva credinței în Dumnezeu. De altfel, nici nu prea găsim în Scriptură astfel de discursuri. Noul Testament vorbește despre duhul anticristic care îl contestă pe Hristos, precum și de fiara din Apocalipsa care rostea mari vorbe de hulă împotriva lui Dumnezeu. Dar nu ni se detalizează conținutul acestor discursuri. Un alt discurs malefic orientat în mod direct împotriva lui Dumnezeu ne este prezentat în Scriptură în Geneza cap. 3, când Șarpele Îl contestă în mod direct pe Domnul. Dar acolo avem câteva versete, pe când aici avem aproape un capitol întreg. Rabșache este în mod evident un prototip al Anticristului sau al proorocului mincinos care va vorbi în favoarea Anticristului. Acest discurs ne este relevat de 3 ori în Vechiul Testament. Intuiesc că acest discurs conține acele tipuri de argumente pe care Anticristul le va aduce împotriva lui Dumnezeu. De aceea, să le analizăm cu atenție.

Observăm că Rabșache a venit cu lecția învățată. El știa limba iudaică, și cunoștea foarte multe despre Ezechia și despre poporul evreu. El le cunoștea religia și psihologia, el știa despre reforma religioasă a lui Ezechia și despre încrederea lor în Domnul. Rabșache lovește întâi în lider dar apoi și în popor. El este un foarte bun orator, este plin de îndrăzneală și persuasiv. Dar el este și foarte inteligent, logic și rațional, și umple discursul său cu argumente solide. El intuiește stâlpii încrederii poporului în Domnul, și încearcă să îi doboare rând pe rând prin argumentele sale. El face apel la evidențele istorice, și la vizibil pentru a distruge încrederea în Dumnezeul cel nevăzut.

Discursul împotriva credinței liderului (19-25)

Argumentul 1: evidențierea eșecului alianței cu Egiptul

Nu este întâmplător că Rabșache începe cu evidențierea EȘECULUI alianței cu Egiptul, pentru a frânge mai întâi orice speranță cu privire la ajutorul pe care l-ar putea primi de la egipteni. Egiptul nu a venit în ajutor lui Ezechia. Dar mai mult decât atât. Rabșache vrea să frângă încrederea lui Ezechia în sine, și în discernământul său. El amintește de cuvintele rostite de însuși Ezechia: „pentru război trebuie chibzuință și putere” (nu știm când a rostit Ezechia aceste cuvinte și nici de unde le știa Rabșache). Ezechia a rostit această replică, dar iată că situația actuală dovedește că tocmai el nu a avut chibzuință și putere. Rabșache îl ironizează pe Ezechia, râde de el și îi așează înaintea ochilor discrepanța izbitoare dintre realitate și propriile sale cuvinte. Rabșache îi evidențiază eșecul politicii sale de război, pentru a-l umili și a-i zdrobi încrederea în sine. Alianța cu Egiptul avea și o altă rezonanță pentru împărat. Ezechia știa că

alinața cu Egiptul a însemnat un păcat. Rabșache nu numește alianța cu Egiptul un păcat, dar o amintește într-un asemenea mod încât sentimentele de vinovăție ale lui Ezechia să fie trezite cu putere. Nu știi exact dacă în legătură cu acest aspect, Rabșache și-a propus acest lucru conștient, sau a fost doar inspirat de cel rău. Oricum, nu este întâmplător că discursul împotriva lui Ezechia începe și se încheie cu referire la alianța cu Egiptul! (vezi 18:21, 24b). Dintr-un discurs se reține cel mai bine începutul și sfârșitul. Cel rău îl inspiră pe Rabșache să înceapă și să încheie cu amintirea eșecului alianței cu Egiptul. Acest eșec îi amintea lui Ezechia de greșelile lui și îl făcea să simtă foarte vinovat. Sentimentul de vinovăție slăbește extrem de mult un lider, și îi diminuează nespus de mult puterea, încrederea, hotărârea. Dacă vrei să faci un om să fie slab, fă-l să se simtă vinovat! Vom mai reveni la acest aspect.

Argumentul 2: reinterpretarea îndepărtării înălțimilor

După ce a atacat încrederea lui Ezechia în sine și în Egipt, Rabșache atacă încrederea împăratului în Domnul. Și o face cu o inteligență malefică. El argumentează că Domnul nu poate veni în ajutorul lui Ezechia, pentru că este supărat pe el. Mânia lui Dumnezeu ar fi fost generată de faptul că Ezechia a îndepărtat înălțimile din Iuda. Rabșache știa despre reforma religioasă a lui Ezechia, dar o reinterpretează. El nu o consideră un lucru bun înaintea lui Yahwe, ci un lucru care L-a ofensat pe Yahwe. Noi știm că Ezechia făcuse un lucru bun, dar Rabșache argumentează exact opusul. El reinterpretează faptele bune ale lui Ezechia pentru a-l face să simtă vinovat față de Yahwe și să nu aibă curajul să se încreadă în El. Dacă amintirea alianței cu Egiptul pune în discuție o vinovăție reală a lui Ezechia, reinterpretarea îndepărtării înălțimilor inducea o vinovăție falsă. Pentru a ne face să ne simțim vinovați, cel rău va aduce în atenția conștiinței noastre atât păcatele noastre reale cât și fapte bune pe care el le va interpreta ca fiind păcătoase. El pare să vrea să ne simțim vinovați cu orice preț. Nu are importanță că ne pune înaintea ochilor păcate reale sau imaginare. Scopul este clar: să ne simțim vinovați. Și el nu se sfiește să ia faptele noastre bune cele mai de seamă și să le interpreteze ca fiind păcătoase! Îndepărtarea înălțimilor era fapta evlavioasă cea mai de seamă a lui Ezechia. Cu toate acestea, cel rău argumentează că ea nu a plăcut Domnului. Rabșache alege și un domeniu confuz și alunecos. Am comentat deja cât de greu era să discerni că înălțimile nu sunt după voia Domnului. Cel rău va tinde mereu să abordeze acele domenii din viața noastră unde este greu să discerni ce e greșit și ce este bun. Celui rău îi plac domeniile complicate și confuze din viața noastră. El vrea să complice lucrurile și să aducă multă confuzie, deoarece acesta este tărâmul unde poate bombarda conștiința cu acuze false și poate induce cât mai multe sentimente false de vinovăție. Cel rău abordează tactica deturnării și defocalizării. El îl face pe Ezechia, prin discursul lui Rabșache, să se simtă vinovat față de Domnul. El are două capete de acuzare: îndepărtarea înălțimilor și alianța cu Egiptul. Prima este o acuză falsă, iar a doua o acuză reală. Însă el preferă ca prima acuzație să o formuleze direct, iar a doua doar aluziv. El vrea ca Ezechia să simtă vinovat, dar în același timp vrea să se simtă vinovat mai degrabă pentru ce a făcut bine, decât

pentru ce a făcut rău. Cel rău preferă mai degrabă să fim hăituiți de vinovății false decât de cele reale. Vinovăția reală ne conduce către păcatul pe care trebuie să îl mărturisim înaintea Domnului. Dar vinovăția falsă ne conduce spre nicăieri, și ne distrage atenția de la adevăratele vinovății. Este evident că cel rău vrea ca să domine sufletul lui Ezechia prin vinovăție. Dar preferă să îl facă să se simtă mai vinovat pentru un lucru care nu este păcat decât pentru lucrul care era cu adevărat păcat. Cel rău este deci expert în a ne face să ne simțim foarte vinovați într-un anumit domeniu al vieții noastre în care nu am greșit sau în care situația nu este așa de gravă, tocmai pentru a ne distrage atenția de la domeniile în care greșim cu adevărat sau în care gravitatea este mult mai mare. El va profita de hipersensibilitatea conștiinței noastre, de confuzia noastră cu privire la anumite domenii, de diferitele tradiții religioase inventate de oameni și ne va bombarda cu sentimente de vinovăție false sau exagerate. Dar în același timp, el va încerca să ascundă domeniile din viața noastră unde vina și gravitatea este reală și mult mai mare. El va face mult zgomot cu privire la îndepărtarea înălțimilor, dar va fi discret cu privire la alianța cu Egiptul. În timpul Domnului Isus, oamenii se simțeau foarte vinovați dacă nu respectau diferitele tradiții și ritualuri exterioare, dar nu erau deloc alarmați de ura, egoismul, lipsa de iertare și dragoste din inima lor. Diavolul a reușit prin învățătura falsă a preoților vremii să crească sensibilitatea conștiinței față de ritualurile din Lege și apoi față de sute de tradiții care au fost adăugate de oameni și care de altfel erau greu de ținut, și absurde și vizau multe domenii ale vieții. Dar în același timp a scăzut sensibilitatea conștiinței față de porunci reale din Legea lui Dumnezeu și față de domeniile esențiale ale Legii lui Dumnezeu. Astfel, oamenii s-au focalizat să lupte să fie curați în domenii periferice ale Legii, precum și în domenii din afara Legii. În același timp au neglijat lupta pentru curățire în domeniul real și central al Legii. Prima luptă, falsă de altfel, era orientată spre exterior, spre comportament. A doua luptă, adevărată dar neglijată, era orientată spre interior, spre schimbarea lăuntrică. În Evanghelie descoperim că una din prioritățile lucrării Mântuitorului a fost să îi elibereze pe oameni din această defocalizare. El a vrut prin predicile Sale să îi elibereze de sentimentele false de vinovăție, pentru a-i conduce spre vinovățiile reale în vederea unei schimbări autentice, după voia lui Dumnezeu. Cel rău va încerca mereu să ne facă să ne simțim vinovați acolo unde nu suntem, sau situația nu este așa de gravă, și să nu ne simțim vinovați acolo unde chiar am greșit iar situația este foarte gravă. Manipularea sentimentelor noastre de vinovăție este una din armele sale favorite pentru a ne tăia elanul, pentru a ne descuraja și paraliza în lucrare, pentru a ne fura bucuria, pentru a ne frânge hotărârea în căutarea și apropierea de Domnul. În Evanghelii, descoperim că o temă centrală a discursurilor Mântuitorului este tocmai desconspirarea acestei strategii a celui rău care defocalizase pe poporul lui Dumnezeu de la adevăratele bătălii spirituale. Vom oferi câteva exemple din Evanghelii:

- Dacă ați fi știut ce înseamnă: ***Milă voiesc, iar nu jertfe!***, n-ați fi osândit pe niște nevinovați. (Matei 12:7)

1. Atunci niște farisei și niște cărturari din Ierusalim au venit la Isus și l-au zis:
2. „Pentru ce calcă ucenicii Tăi datina bătrânilor? Căci nu-și spală mâinile când mănâncă.”
3. Drept răspuns, El le-a zis: „Dar voi de ce călcați porunca lui Dumnezeu în folosul datinii voastre?”
4. Căci Dumnezeu a zis: „Cinstește pe tatăl tău și pe mama ta” și: „Cine va grăi de rău pe tatăl său sau pe mama sa să fie pedepsit negreșit cu moartea.”
5. Dar voi ziceți: „Cine va zice tatălui său sau mamei sale: „Ori cu ce te-aș putea ajuta l-am închinat lui Dumnezeu”
6. nu mai este ținut să cinstească pe tatăl său sau pe mama sa. Și ați desființat astfel Cuvântul lui Dumnezeu în folosul datinii voastre.
7. Fățarnicilor, bine a prorocit Isaia despre voi, când a zis:
8. „Norodul acesta se apropie de Mine cu gura și Mă cinstește cu buzele, dar inima lui este departe de Mine.
9. Degeaba Mă cinstesc ei, învățând ca învățături niște porunci omenești.”
10. Isus a chemat mulțimea la Sine și a zis: „Ascultați și înțelegeți:
11. Nu ce intră în gură spurcă pe om; ci ce iese din gură, aceea spurcă pe om.”
12. Atunci ucenicii Lui s-au apropiat și l-au zis: „Știi că fariseii au găsit pricină de poticnire în cuvintele pe care le-au auzit?”
13. Drept răspuns, El le-a zis: „Orice răsad pe care nu l-a sădit Tatăl Meu cel ceresc va fi smuls din rădăcină.
14. Lăsați-i: sunt niște călăuze oarbe; și când un orb călăuzește pe un alt orb, vor cădea amândoi în groapă.”
15. Petru a luat cuvântul și l-a zis: „Deslușește-ne pilda aceasta.”
16. Isus a zis: „Și voi tot fără pricepere sunteți?”
17. Nu înțelegeți că orice intră în gură merge în pântece și apoi este aruncat afară în hazna?
18. Dar, ce iese din gură vine din inimă, și aceea spurcă pe om.

19. Căci din inimă ies gândurile rele, uciderile, preacurviile, curviile, furtișagurile, mărturiile mincinoase, hulele.

20. Iată lucrurile care spurcă pe om; dar a mânca cu mâinile nespălate nu spurcă pe om.”

(Matei 15:1-20)

23. Vai de voi, cărturari și farisei fățarnici! Pentru că voi dați zeciuială din izmă, din mărar și din chimen și lăsați nefăcute cele mai însemnate lucruri din Lege: dreptatea, mila și credincioșia; pe acestea trebuia să le faceți, și pe acelea să nu le lăsați nefăcute.

24. Povățuitori orbi, care strecurați țânțarul și înghițiți cămila!

25. Vai de voi, cărturari și farisei fățarnici! Pentru că voi curățați partea de afară a paharului și a blidului, dar înăuntru sunt pline de răpire și de necumpătare.

26. Fariseu orb! Curăță întâi partea dinăuntru a paharului și a blidului, pentru ca și partea de afară să fie curată.

27. Vai de voi, cărturari și farisei fățarnici! Pentru că voi sunteți ca mormintele văruiate, care pe din afară se arată frumoase, iar pe dinăuntru sunt pline de oasele morților și de orice fel de necurățenie.

28. Tot așa și voi, pe din afară vă arătați neprihăniți oamenilor, dar pe dinăuntru sunteți plini de fățarnicie și de fărădelege.

(Matei 23:23-28)

Argumentul 3: provocarea cu cei 2000 de călăreți

Rabșache a atăcat până acum încrederea lui Ezechia în sine, în Egipt și în Domnul. Acum atacă încrederea acestuia în propria sa armată. Evidența realității era descurajantă, și Rabșache era bine informat despre numărul oștenilor din Ierusalim. Alte pasaje ne confirmă că la Ierusalim mai era doar o rămășiță. Nu știm exact câți erau, dar cu siguranță nu mulți. Rabșache pe de o parte subliniază această realitate, iar pe de altă parte îi înștiințează că asirienii erau bine informați cu privire la numărul oștenilor din Ierusalim. Provocarea cu cei 2000 de călăreți este umilitoare și descurajantă pentru Ezechia. Rabșache avea dreptate. Rămășița din Ierusalim nu se putea opune nici celei mai mici căpetenii ale armatei asiriene. Armata asiriana era imensă. Doar o parte din ea, cea care a venit la Ierusalim, număra 185.000 de ostași. Ce ar fi putut face 2000 de călăreți împotriva unei asemenea armate? Era evident că Ezechia nu putea spera la o victorie bazându-se pe propria forță armată. Nici pe Egipt nu se putea baza. Singura speranță rămânea

Domnul. Rașache știa acest lucru, și de aceea va încheia discursul lovind din nou în încrederea lui Ezechia în Domnul.

Argumentul 4: Domnul m-a trimis să nimicesc Ierusalimul

Rașache avea dreptate. Asiria era unealta mâniei divine împotriva unui popor infidel. Isaia confirmă acest lucru (vezi Isaia 9:5-6). Domnul a dat cetățile lui Iuda în mâinile împăratului Asiriei drept pedeapsă pentru alianța făcută cu Egiptul. Iar Ezechia se simțea cu musca pe căciulă. El știa că păcătuisese împotriva Domnului. El știa că merita din plin pedeapsa Domnului. Domnul era de partea Asiriei acum. Cum mai putea el spera ajutor din partea unui Domn pe care îl trădase și care dăduse toate cetățile lui Iuda în mâinile împăratului Asiriei? De ce nu ar da și Ierusalimul? Ei păcătuiseră, și meritau din plin acest lucru. Deci, ce spune Rașache în v. 22 este adevărat. Dar Rașache omite un lucru esențial, și anume: că acest Domn care a pedepsit pe Iuda din pricina păcatului său este plin de îndurare și de-abia așteaptă ca poporul Său să se căiască pentru a-i putea veni în ajutor și pentru a-l putea mântui! De aceea, adevărul din v. 22 este de fapt o mare minciună! Profetiile din Isaia 28-35 sunt adresate de Isaia lui Ezechia tocmai pentru a-l pregăti pe acesta pentru confruntarea cu discursul malefic al lui Rașache. În aceste capitole, Domnul îl muștră pe Ezechia pentru alianța cu Egiptul, și anunță pedeapsa. Dar cel mai mult insistă pe îndurarea Sa și pe dorința fierbinte a Domnului să ierte pe Iuda, și pe promisiunea mântuirii pentru cei care se întorc la Domnul chiar în ultimul ceas. Inima lui Ezechia avea nevoie de cunoașterea îndurării lui Dumnezeu pentru a rezista discursului lui Rașache și pentru a avea curajul să strige la Domnul chiar din fundul unei gropi bine meritată. Capitolele 28-35 din Isaia sunt superbe (pentru un comentariu detaliat se pot consulta materialele Bereea pentru cartea Isaia). Este fascinant cum Domnul pregătește inima unui Ezechia trădător pentru marele test din confruntarea cu Rașache. Voi aminti doar două pasaje din Isaia, în care voi insera și câteva explicații:

15. Căci așa vorbește Domnul Dumnezeu, Sfântul lui Israel: „În liniște și odihnă va fi mântuirea voastră, în seninătate și încredere va fi tăria voastră.” Dar n-ați voit!

(Dacă Ezechia se încredea în Domnul și nu făcea alianța cu Egiptul, Domnul i-ar fi dat izbăvirea fără să fie pârjolit tot Iuda de armatele asiriene. Ezechia nu ar mai fi trecut prin atâta necaz și umilință și nu s-ar mai fi confruntat cu tulburătorul discurs al lui Rașache.)

16. Ci ați zis: „Nu! Ci vom fugi pe cai!” – De aceea veți și fugi! – „Vom călări pe cai iuți!” – De aceea cei ce vă vor urmări vor fi și mai iuți!

(Ezechia a ales alianța cu Egiptul și s-a bazat pe caii și călăreții din Egipt, dar acest lucru nu i-a ajutat la nimic)

17. O mie vor fugi la amenințarea unuia singur; și, când vă vor amenința cinci, toți veți fugi, până veți rămâne ca un stâlp pe vârful unui munte și ca un steag pe creștetul unui deal.

(Asiria a pârjolit tot Iuda, și a mai rămas doar rămășița din Ierusalim. Vizualizarea unei hărți pentru acel moment istoric e cu adevărat foarte utilă, pe hartă se vede imperiul asirian ca un ocean, în mijlocul căreia se află o mică insuliță: Ierusalimul)

18. Totuși Domnul așteaptă să Se milostivească de voi și Se va scula să vă dea îndurare, căci Domnul este un Dumnezeu drept: ferice de toți cei ce nădăjduiesc în El!

(este revelată inima lui Dumnezeu: El este gata să mântuiască și în ultimul ceas!!!)

19. Da, popor al Sionului, locuitor al Ierusalimului, nu vei mai plânge! El Se va îndura de tine, când vei striga; cum va auzi, te va asculta.

(așa s-a și întâmplat: imediat ce Ezechia a strigat către Domnul, Domnul a răspuns și a adus izbăvirea!)

20. Domnul vă va da pâine în necaz, și apă, în strâmtorare. Învățătorii tăi nu se vor mai ascunde, ci ochii tăi vor vedea pe învățătorii tăi.

21. Urechile tale vor auzi după tine glasul care va zice: „Iată drumul, mergeți pe el!”, când veți voi să vă mai abateți la dreapta sau la stânga.

22. Veți socoti ca spurcate argintul care vă acoperă idolii și aurul cu care sunt poleite chipurile turnate. Ca pe o necurăție le vei arunca și le vei zice: „Afară cu voi de aici!”

23. Atunci El va da ploaie peste sămânța pe care o vei pune în pământ, și pâinea pe care o va da pământul va fi gustoasă și hrănitoare; în același timp, turmele tale vor paște în pășuni întinse.

24. Boii și măgarii care ară pământul vor mânca un nutreț sărat, vânturat cu lopata și cu ciurul.

25. Pe orice munte înalt și pe orice deal înalt vor izvorî râuri, curgeri de apă, în ziua marelui măcel, când turnurile vor cădea.

26. Și lumina lunii va fi ca lumina soarelui, iar lumina soarelui va fi de șapte ori mai mare (ca lumina a șapte zile), când va lega Domnul vânătăile poporului Său și va tămădui rana loviturilor lui.

27. Iată, Numele Domnului vine din depărtare! Mânia Lui este aprinsă și un pârjol puternic; buzele Lui sunt pline de urgie, și limba Lui este ca un foc mistuitor;

28. suflarea Lui este ca un șuvoi ieșit din albie, care ajunge până la gât ca să ciuruiască neamurile cu ciurul nimicirii și să pună o zăbală înșelătoare în fălcile popoarelor.

29. Voi însă veți cânta ca în noaptea când se prăznuiește sărbătoarea, veți fi cu inima veselă ca cel ce merge în sunetul flautului ca să se ducă la muntele Domnului, spre Stânca lui Israel.

30. Și Domnul va face să răsunе glasul Lui măreț, Își va arăta brațul gata să lovească, în mânia Lui aprinsă, în mijlocul flăcării unui foc mistuitor, în mijlocul înecului, furtunii și pietrelor de grindină.

31. Atunci asirianul va tremura de glasul Domnului, care îl va lovi cu nuiava Sa.

32. La fiecare lovitură de nua hotărâtă pe care i-o va da Domnul, se vor auzi timpanele și harpele, Domnul va lupta împotriva lui cu mâna ridicată.

33. Căci de multă vreme este pregătit un rug, gătit și pentru împărat: adânc și lat este făcut, cu foc și lemne din belșug. Suflarea Domnului îl aprinde ca un șuvoi de pucioasă.

(Domnul anunță mai dinaintea izbăvirea pe care o va da împotriva Asiriei. Această izbăvire are loc când Îngerul Domnului nimicește 185.000 de asirieni. Limbajul profetic ne arată că această zi anticpează marea zi a Domnului, a doua venire a lui Hristos, când vrăjmașii Domnului vor fi nimiciți iar poporul Său glorificat)

(Isaia 30:15-33)

7. Iată, vitejii strigă afară; solii păcii plâng cu amar.

(solii păcii sunt cei care au dus cererea lui Ezechia de a oferi aur și argint în schimbul cruțării Ierusalimului).

8. Drumurile sunt pustii; nimeni nu mai umblă pe drumuri. Asur a rupt legământul, disprețuiește cetățile, nu se uită la nimeni.

(Asur a rupt legământul făcut cu Ezechia și a venit împotriva Ierusalimului chiar dacă Ezechia i-a dat aurul și argintul cerut)

9. Țara jelește și este întristată; Libanul este plin de rușine, tânjește; Saronul este ca un pustiu; Basanul și Carmelul își scutură frunza.

10. „Acum Mă voi scula – zice Domnul – acum Mă voi înălța, acum Mă voi ridica.

(este un verset superb: Domnul nu Se ridică pentru a pedepsi Ierusalimul ci pentru a-l izbăvi. El este dispus să aducă izbăvirea CHIAR DUPĂ ce Asur a rupt legământul, adică chiar după jefuirea Templului. Această profeție pregătește inima lui Ezechia și îi dă curaj să ceară ajutorul Domnului chiar după ce a făcut și compromisul umilitor de a da bogățiile templului în mâinile vrăjmașului)

11. Ați zămislit fân și nașteți paie de miriște; suflarea voastră de mânie împotriva Ierusalimului este un foc care pe voi înșivă vă va arde de tot.

12. Popoarele vor fi ca niște cuptoare de var, ca niște spini tăiați care ard în foc.

13. Voi cei de departe, ascultați ce am făcut! Și voi cei de aproape, vedeți puterea Mea!”

(Isaia 33:7-13)

Discursul împotriva credinței poporului (28-35)

La al doilea discurs Rabșache ridică glasul și strigă către poporul de pe ziduri. Discursul este adresat în mod direct poporului. El acum vrea să frângă încrederea poporului în liderul lor (Ezechia) și în Dumnezeu lor. Și într-adevăr erau multe fapte care îl discredituau pe Ezechia înaintea poporului. Poporul a fost de acord cu politica de război al lui Ezechia. Dar în situații de criză, se uită repede acest lucru și singurul responsabil înaintea poporului devine liderul. Ne amintim de ieșirea lui Israel din Egipt. Moise nu i-a scos cu forța. Ei au strigat către Domnul pentru izbăvire și Domnul le-a trimis un izbăvitor. Ei au ieșit din Egipt de bunăvoie. Și cu toate acestea, când au dat de greu în pustie, ei i-au reproșat lui Moise că i-a scos din țara Egiptului pentru a-i face să moară în pustie. Când se ajunge la necaz, în mintea poporului, liderul va fi întotdeauna marele vinovat. Deci în situația de față, poporul putea foarte ușor să nu mai respecte autoritatea lui Ezechia. Ezechia a fost discreditat și batjocorit public de Rabșache pentru că rămășița din Ierusalim să își piardă total încrederea în liderul lor. Dacă Ezechia ceda presiunii psihologice exercitate de Rabșache și poporul putea ceda. Testul a fost pentru Ezechia, dar și pentru popor. Discreditarea lui Ezechia are loc în special în primul discurs. În al doilea discurs este discreditat Dumnezeu Însuși. Vom numi acest nou argument: evidența istorică și discreditarea lui Yahwe. Înaintea acestui argument, Rabșache mai aduce argumentul ofertei împăratului Asiriei.

Argumentul 5: Oferta harului din partea împăratului Asiriei

Împăratul Asiriei le promite în schimbul capitulării viața și un trai bun într-o țară foarte bogată, într-o țară în care ar curge lapte și miere. În descrierea acestei țări, împăratul asiriei utilizează un limbaj foarte asemănător cu cel folosit de Yahwe în descrierea Țării Promise. Acest lucru nu este întâmplător. Împăratul Asiriei le promite ce le-a promis Domnul: o minunată moștenire. Mai mult decât atât, Împăratul Asiriei se prezintă pe sine plin de milă, îndurare și generozitate. Ei se răsculaseră împotriva lui. Dar el le promite nu doar că îi va ierta, ci și că îi va lua nu ca sclavi ci ca oameni liberi într-o țară bogată și minunată, chiar mai frumoasă decât țara Canaanului. Împăratul Asiriei îl imită pe Yahwe. Împăratul Asiriei se dă de fapt un nou Yahwe. El pretinde a avea mila și iertarea lui Yahwe, bunăvoința, generozitatea și răsplătirile lui Yahwe, și, după cum vom vedea în următorul argument - și puterea lui Yahwe. Împăratul Asiriei lovește în identitatea lui Yahwe, și apoi revendică el această identitate. Împăratul Asiriei nu face nici o referire la dumnezeii Asiriei. El nu argumentează că dumnezeii Asiriei au fost mai puternici decât ceilalți dumnezei, ci că EL a fost mai puternic decât ceilalți dumnezei. Împăratul Asiriei lovește în adevărata identitate a lui Yahwe, și apoi o revendică în dreptul său. El se declară pe Sine mai presus de toți dumnezeii și plin de milă, gata să ierte și să răsplătească ca Yahwe pe cei care să întorc la el. Împăratul Asiriei îl neagă pe adevăratul Dumnezeu și Se declară pe Sine Dumnezeu. Împăratul Asiriei nu încearcă doar să îi îngrozească, ci să îi și seducă. De fapt, întâi îngrozește și apoi îi seduce. El îi îngrozește pentru a-i putea seduce. El le demonstrează că nu au nici o șansă împotriva lui, și apoi vine cu oferta harului. Evreii erau obișnuiți cu această ofertă din pricina istoriei lor. Oferta harului putea rezona în inimile lor, căci ei nu erau străini de existența harului. Dar marea întrebare era: acest har trebuia căutat la Domnul sau la marele împărat al Asiriei? Tiparul anticristic este evident. Apoc.13 ne învață că diavolul va imita realitatea Sfintei Treimi pentru a seduce întreg pământul. El va folosi în mod simultan groaza și seducția pentru a îngenunchia întreaga lume. Și va reuși. În spatele oamenilor va fi GROAZA pedepsei, iar în fața lor SEDUCȚIA binelui anticristic. În spate vor avea o sulită otrăvitoare, iar în față o lume care promite împlinirea poftelor și dorințelor omului. Să dai înapoi înseamnă chin, dar să mergi înainte înseamnă exaltarea poftelor. Cine va putea rezista?

Acum li se propune o nouă alianță, o alinață cu însuși împăratul Asiriei. Ezechia și poporul nu scapă de testul alianțelor. Ei au căzut testul făcând alianța cu Egiptul. Pocăința lor înseamnă nu doar căință, ci și luarea testului pierdut. Și Domnul îi pune în fața unui nou test. Dar de această dată testul este mult mai greu. Pocăința nu înseamnă doar cererea de iertare ci ea include și luarea testului picat. Domnul nu poate tolera restanțele. După ce pierdem un test, Domnul ne iartă dar ne pune din nou în fața aceluiași test. Și nu vom putea înainta spre El și crește în El dacă nu luăm acel test, Dar problema este că a doua oară, testul e mai greu decât prima dată. Iată de ce Domnul nu poate fi păcălit și harul nu poate fi transformat în desfrâu. Dacă accepți un păcat pentru că oricum știi că vei fi iertat, nu e o alegere bună. Căci Domnul te iartă dar te pune din nou în față cu acel păcat. Și acum este mai greu. Lui Ezechia îi era mai ușor să spună nu ofertei Egiptului decât ofertei Asiriei. De ce? Măcar din următoarele motive:

1. Acum făcuse deja compromisul. Se simțea murdar, pângărit, vinovat. Acum trebuia să se încreadă foarte MULT nu doar în puterea lui Dumnezeu, ci și în îndurarea Lui. Îndoiala ataca inima lui nu doar cu întrebarea: Dumnezeu poate? Ci și cu întrebarea: Dumnezeu vrea?
2. Presiunea vizibilului era mult mai mare: oștile asiriene nu erau departe ci pârjoliseră țara și erau chiar la ușile Ierusalimului.
3. Odată făcut un anumit tip de compromis, se distruge ceva din verticalitatea noastră morală, și ne este mai ușor să îl facem a doua oară.

Cu siguranță că Ezechia avea și noi resurse. Exeperimentase deja eșecul încrederii în oameni și durerea adusă de compromis. Văzuze consecințele dureroase ale compromisului. De ce să îl repete din nou? Dar în ciuda acestor resurse noi, presiunea alinației cu Asiria era mai mare decât cea exercitată de Egiptul de altădată. Principiile sfințirii sunt clare:

- a) Domnul nu te va lăsa fără să iei testul cu pricina. Trebuie să fii conștient că testul nu poate fi ocolit. El va reapărea în viața ta. Nu vei putea continua relația cu Domnul fără luarea aceluiași test.
- b) Este mult mai ușor să iei testul din prima. A doua oară, luarea aceluiași test va fi mai dificilă, mai grea! Suferința va fi mai mare! De regulă cedăm ispitei din pricina faptului că nu acceptăm suferința! Dar testul trebuie luat! Și suferința va fi mai mare mai târziu! Deci nu putem ocoli suferința! Și oare nu este înțelept să alegem varianta cu suferință mai mică decât varianta cu suferință mai mare?

Pornind de la exemplul lui Ezechia despre suferința care este mai mare după ce am picat prima dată testul, ne aducem aminte mai întâi de cucerirea cetății Ai din cartea Iosua. La prima încercare de cucerire, armata lui Israel a fost fugărită în mod rușinos de cei din Ai. Acest lucru s-a întâmplat datorită neascultării lui Acan. La a doua încercare de cucerire, Domnul era de partea lor. Cu toate acestea, a doua oară a fost mai greu ca prima dată deoarece teama de a fi înfrânți era mai mare acum. Când am studiat cartea Iosua am insistat pe acest principiu reliefat și în Cartea Împărați: testul e mai dificil de luat a doua oară decât prima dată. Și Domnul nu le-a spus: mergeți la alte cetăți! Domnul i-a îndreptat tot spre Ai, provocându-i să ia testul pe care nu l-au luat. Apoi, ne aducem aminte de principiul revelat în 2 Petru: păcatul robește! Orice păcat are anumite consecințe. Chiar dacă ne cerem iertare acele consecințe rămân sub o anumită formă și măcar pentru o vreme. O consecință clasică a păcatului intrat în viața noastră este că ne slăbește rezistența în a respinge acel păcat, și ne face mai predispuși la acel păcat. Dacă de exemplu nu am furat niciodată un bun al semeneului nostru, vom respinge mai ușor ispita de a fura. Dar dacă

am furat deja de câteva ori, ispita va fi mai mare iar nouă ne va fi mai greu să o respingem. Chiar dacă Domnul ne iartă după ce ne căim de furturile comise, în personalitatea noastră rămâne (măcar pentru o vreme) o predispoziție mai mare spre furt. Atunci când persistăm într-un păcat, cultivăm și creștem în firea noastră pământească predispoziția pentru acel păcat. Dacă vom înțelege această legitate, nu vom cădea niciodată în capcana celui rău care ne spune: *Fă acest păcat doar o dată și apoi cere-ți iertare!* În fața acestei ispite, noi vom ști că dacă facem acel păcat puterea celui rău de a ne ispiti cu acel păcat va crește considerabil! Și ispita va veni din nou și din nou! Și ne va trage nu doar spre o singură cădere ci spre prăpastia ruperii relației cu Dumnezeu! Ispita va deveni din ce în ce mai mare, și de asemenea împietrirea și mai mare. Cel rău niciodată nu vrea să comitem doar un singur păcat. Acel păcat pe care îl așează înaintea noastră este începutul unui șir lung de căderi care va duce până la urmă la ruperea relației noastre cu Domnul. Primul păcat ne va promite că va intra singur în inima noastră. Dar el va intra împreună cu un alt păcat, care va aduce și alt păcat și tot așa. Și cu cât vom lăsa ușa deschisă cu atât va fi mai greu să o închidem, și cu atât suferința va fi mai mare. Cel mai ușor este să o ținem închisă de la început și să respingem orice complacere în păcat și orice alegere deliberată de a face un păcat. Cineva, pentru a sublinia gravitatea răului, spune că atunci când facem un păcat dăm naștere unui nou demon care va activa în lume și va face rău până la a doua venire a Domnului. Cred totuși că atunci când facem rău nu dăm naștere demonilor, dar le mărim puterea lor de distrugere pe pământ. Și în primul rând le mărim puterea lor asupra noastră. Nu la întâmplare, în Apocalipsa, când paharul fărădelegii umanității atinge vârful, ies din Adânc demoni care nu au mai activat vreodată în această lume. Domnul concepe lupta spirituală astfel încât să nu putem transforma harul în desfrânare. Există legități clare ale luptei spirituale care ne demonstrează cât se poate de clar că fără SFINȚIRE nimeni nu va putea să vadă pe Domnul. Nimeni care alege să își conducă viața după principiul: *păcătuiește și apoi cere-ți iertare!*, nu va ajunge în Împărăția lui Dumnezeu.

Revenim la oferta împăratului Asiriei. Ce s-ar fi întâmplat dacă ei ar fi primit-o? Poate că ar fi fost nimiciți, sau poate că într-adevăr ar fi fost deportați în altă țară. Dar în mod cert, evreii nu ar mai fi rămas în Iuda și Ierusalim, și închinarea la Templu ar fi fost oprită sau total compromisă. Să nu uităm că războiul era îndreptat împotriva Templului. Când au intrat în Ierusalim, armatele babiloniene au distrus Templul. Este foarte probabil ca Sanherib să fi făcut același lucru. Dacă Ezechia ar fi cedat în fața discursului lui Rabșache atunci acest lucru ar fi putut însemna finalul Templului și finalul preoției lui Israel printre neamuri. Miza era imensă!

Argumentul 6: Evidența istorică și discreditarea lui Yahwe

Poporul avea multe motive să își piardă încrederea în Ezechia. Totuși speranța izbăvirii se aștepta din partea Domnului și nu din partea lui Ezechia. E adevărat că Ezechia era cel ce încurajase și încă mai încuraja poporul să se încreadă în Domnul. Încrederea în Ezechia și încrederea în Domnul erau strâns legate. Rabșache l-a discreditat suficient pe Ezechia în primul

discurs. Acum Îl va discredita pe Dumnezeu Însuși. Dacă Ezechia spunea: *Da, ajutorul nu poate veni nici din Egipt și nici de la rămășița din cetate. Dar poate veni de la Domnul. Da, am greșit înaintea Domnului, dar acum mă voi căi și îmi vom pune toată încrederea în El!*, și dacă poporul spunea: *Da, Ezechia a greșit. Dar și noi am greșit. Acum însă ne vom căi și ne vom pune încrederea nu Egipt, ci doar în Domnul*, atunci toate argumentele lui Rabșache din primul său discurs ar fi fost fără putere. Dacă în primul discurs Rabșache argumentează că Domnul NU VREA să îi izbăvească, în al doilea discurs el insistă că, chiar dacă ar vrea totuși, Domnul NU POATE să îi izbăvească. Primul discurs lovește în ÎNDURAREA fără margini a lui Dumnezeu, iar al doilea în PUTEREA Sa fără margini. Rabșache invocă drept argument evidența istorică. Într-adevăr nici un dumnezeu nu s-a putut împotrivi până acum lui Sanherib. Toate cetățile și toate popoarele au căzut în mâna lui. Dar faptele istorice nu sunt în sine un argument. Argumentul izvorăște de fapt din modul în care Rabșache interpretează acele fapte istorice. El le interpretează prin lentila culturii din acea vreme idolatră. Pentru aceasta, el îl așează pe împăratul Asiriei deasupra zeilor (am observat deja că el nu spune că dumnezeii Asiriei au fost mai puternici decât zeii popoarelor cucerite, ci că împăratul Asiriei a fost mai puternic decât aceștia), și îl așează pe Yahwe între ceilalți zei. Dar aceleași fapte istorice puteau fi interpretate cu totul altfel prin lentila Scripturii. Isaia explicase că Asiria era unealta mâniei din mâna lui Yahwe și că Iuda a fost înfrântă de Asiria din pricina păcatelor lor împotriva lui Yahwe. Rabșache vrea ca să distrugă orice raționament care i-ar mai fi putut motiva pe evrei să își pună încrederea în Yahwe. Pentru aceasta lovește și în Yahwe, lovește și în atotputernicia Sa. Lovitura nu se îndreaptă acum doar împotriva lui Ezechia, ci împotriva lui Dumnezeu Însuși. Și deși discursul lui Rabșache are un impact teribil asupra ascultătorilor, se pare că el comite și o greșeală în discursul său. Trimișii lui Ezechia se întorc la împărat cu hainele sfâșiate. Aceasta este dovada că ei au fost extrem de tulburați de cuvintele lui Rabșache. Cu toate acestea, chiar ultimele cuvinte ale lui Rabșache îl provoacă pe Ezechia să meargă în Casa Domnului (vezi 19:4). Rabșache nu îl batjocorește doar pe Ezechia dar și pe Dumnezeu. Poate că discursul lui Rabșache ar fi fost mai eficient fără ultima parte. Ezechia știa că el păcătuse și că era vinovat, și că Domnul luptase împotriva lui, și că alianța cu Egiptul nu-i ajutase la nimic. De aceea, îi este greu să răspundă acelei părți din discurs care-l incriminează pe el. Dar Ezechia știa că Domnul este singurul Domn. De aceea, poate reacționa mai ușor față de acea parte din discurs care-l incriminează pe Dumnezeu Însuși. Oare greșeala din discursul lui Rabșache anticipează eroarea din discursul Anticristului? Anticristul va veni cu multe semne și minuni, și se va așeza pe sine mai presus de toți dumnezeii (vezi 2 Tes. cap. 2a), la fel ca și împăratul Asiriei. Făcând așa va lovi în Dumnezeul Scripturii. Atât Cartea Daniel cât și Cartea Apocalipsa, profetează că Anticristul va rosti mari vorbe de hulă împotriva lui Dumnezeu. Acest lucru va trezi poate la un moment pe unii din credincioșii care până în acel punct se vor fi lăsat seduși de minciunile acestuia.

19:1-37 – Izbăvirea Ierusalimului

Batjocorirea lui Yahwe de către Rabșache îi dă curaj lui Ezechia să strige către Domnul. El se duce acoperit cu sac (semnul pocăinței și umilinței) în Casa Domnului. Ezechia capătă curaj să strige către Cel pe care-L trădase. Ezechia își învinge sentimentul de rușine și vinovăție și își ia inima în dinți și se înfățișează înaintea Domnului. El trimite vorbă și către reprezentantul Domnului: Isaia. Ezechia folosește două expresii interesante care ne ajută să pricepem starea inimii sale. Ezechia îi spune lui Isaia: *Poate că Domnul Dumnezeuul tău a auzit cuvintele lui Rabșache și poate Domnul îl va pedespi. Înălță dar o rugăciune pentru ceilalți care au mai rămas .*

Ezechia nu are curaj să se roage el însuși Domnului. El se simte împovărat de vinovăție. El vorbește de Dumnezeuul lui Isaia și nu este sigur de posibilitatea izbăvirii, folosind cuvântul POATE. El îl îndeamnă pe Isaia să se roage pentru ei. Este evident că Ezechia se simte cu musca pe căciulă și nu are deplină încredere că Domnul îi va răspunde. Într-un fel este de apreciat umilința lui Ezechia. Ezechia nu trece ușor peste faptul că a păcătuit împotriva Domnului. Dar în același timp Domnul așteaptă de la Ezechia să se încreadă în îndurarea Sa fără margini și să îndrăznească să vină la El așa cum este. Este minunat răspunsul Domnului față de gestul lui Ezechia. Ezechia vine la Domnul ezitând și cuprins de îndoială. Dar Domnul îndurărilor îi răspunde imediat: Isaia le dă răspunsul Domnului pe loc trimișilor lui Ezechia și Domnul îl anunță că împăratul Asiriei va primi o veste care-l va îndepărta din Ierusalim. Și chiar în acea zi se și întâmplă acest lucru. Cât de adevărate au fost cuvintele lui Isaia despre Domnul din cartea Isaia cap. 28-35: imediat cum a fost strigat, Domnul a și răspuns! Domnul de-abia aștepta ca poporul să strige către El pentru a-l izbăvi. Domnul harului este gata să ierte și să aducă izbăvirea! El nici nu-l mutstră, nici nu-l umilește pe cel care vine smerit înaintea Sa. El îi răspunde lui Ezechia așa de repede și așa de frumos de parcă Ezechia ar fi fost în acel moment cel mai bun prieten al Domnului și cel mai neprihănit om de pe fața pământului. Domnul îl primește întotdeauna pe fiul risipitor cu brațele deschise, cu multă bucurie, cu sărbătoare și petrecere!

Dar Domnul deocamdată doar stârnește un război împotriva Asiriei care îl face pe împărat să se întoarcă în țara lui. Cu siguranță că acest lucru era mult mai mult decât spera Ezechia în visele sale cele mai frumoase. Dar Domnul era dispus să facă mult mai mult. El era dispus să distrugă într-o singură zi 185.000 de asirieni, și să aducă una din cele mai frumoase izbăviri din tot Vechiul Testament care avea să îi înalțe Numele până la marginile pământului! Dar pentru a face acest lucru era nevoie de mai mult curaj din partea lui Ezechia, era nevoie ca însuși Ezechia să se roage cu îndrăzneală Domnului! Și sunt doi factori care îi dau acest curaj lui Ezechia. Primul este răspunsul prompt al Domnului la primul pas pe care el îl face spre Domnul. Ezechia descoperă că Domnul l-a iertat cu adevărat și că este de partea lui! Al doilea factor este reprezentat de scrisoarea trimisă de împăratul Asiriei după plecarea sa de lângă Ierusalim. În această scrisoare îl amenință pe Ezechia și îl batjocorește din nou pe Dumnezeuul cel viu. Iată o

nouă eroare pe care o face împăratul Asiriei. Scrisoarea sa, în loc să îl demoralizeze pe Ezechia, îi dă imboldul să vină în Casa Domnului și să se roage fierbinte Domnului. Cu siguranță că scrisoarea a avut și efectul de a aduce groaza în inima lui, dar această groază îl motivează să strige către Domnul. Și din nou, batjocorirea Dumnezeului lui Israel îl convinge să strige către Domnul. Ezechia înțelege că miza bătăliei era Numele Domnului. De aceea capătă curaj să se roage astfel:

- Acum, Doamne, Dumnezeul nostru, izbăvește-ne din mâna lui Sanherib, **ca să știe toate împărățiile pământului că numai Tu ești Dumnezeu, Doamne!**

Ezechia nu mai este mulțumit doar cu faptul că împăratul Asiriei pleacă înapoi în țara sa. El cere o mare izbăvire prin care toate neamurile să cunoască că doar Yahwe este Dumnezeu! Împărăția de Nord a căzut în mâinile împăratului asirian, neamurile din jur puteau interpreta că dumnezeii Asiriei sunt mai puternici decât dumnezeul lui Israel. Dar mai stătea totuși în picioare împărăția de Sud. Dacă și împărăția de Sud era înfrântă atunci Numele Domnului ar fi fost hulit printre Neamuri. Dar dacă împărăția de Sud biruia asupra împăratului Asiriei atunci Numele Domnului era înălțat deasupra tuturor Neamurilor! Ezechia înțelege atât MIZA cât și oportunitatea, și îndrăznește să se roage pentru o mare izbăvire, în ciuda faptelor sale rușinoase din trecut. El se încerează în îndurarea Domnului și în dorința acestuia de a-Și înălța Numele printre Neamuri!

Domnul de-abia aștepta acest curaj din partea lui Ezechia. El îi răspunde la fel de prompt ca prima dată. Și răspunsul Domnului are două componente ca și întâiași dată, și anume:

- Un mesaj către Ezechia.
- Intervenția Sa concretă în istorie împotriva asirienilor.

Domnul aduce mesajul și apoi vine cu intervenția Sa în istorie. El vrea să fie cât se poate de clar că schimbarea istoriei nu a fost la întâmplare, ci a fost intervenția Sa în urma strigătului lui Ezechia!

Mărimea izbăvirii este după îndrăzneala rugăciunii. Este adevărat că motivul obiectiv al izbăvirii este Dumnezeu Însuși și robul Său David (vezi 19:34). Îndurarea Domnului, Numele Său și promisiunile Sale față de David, sunt baza obiectivă a izbăvirii. Cu toate acestea izbăvirea nu putea avea loc fără strigătul lui Ezechia. Mesajul Domnului împotriva împăratului Asiriei, este de fapt pentru Ezechia. Ezechia avea nevoie să înțeleagă acel context istoric prin lentila cerului.

Să nu uităm că tema centrală a cărții este Casa Domnului. Ezechia este împăratul care stă la spărtură și care într-un context istoric foarte greu realizează cea mai mare reformă religioasă din istoria lui Israel. Casa Domnului este înălțată înaintea întregului popor ca niciodată! Dar nu

suntem surprinși să citim mai departe contra-ofensiva celui rău împotriva acestei reforme. Am învățat deja din această carte că orice pas pentru înălțarea Casei Domnului este urmat de un puternic atac din partea celui rău. Acest atac vine prin Sanherib. Cel rău găsește o fisură în inima lui Ezechia și Casa Domnului este jefuită de însuși împăratul. Când am studiat viața lui Iosia am spus că orice atac din partea celui rău va lucra până la urmă spre slava Casei Domnului, dacă împăratul rămâne în ascultare. Nu am avut până acum o confirmare istorică pentru această ipoteză. Dar iată că acum prin istoria lui Ezechia vedem atât de clar cum atacul celui rău a tras la carul Slavei Domnului, și cum în cele din urmă Numele Celui ce locuia în Tempul de la Ierusalim a fost înălțat peste toate neamurile. Ba mai mult: Ezechia nu a rămas în ascultare tot timpul dar a revenit în ascultare în ultimul ceas. Și iată că izbăvirea și înălțarea Numei Domnului tot a avut loc. Când Ezechia a ales neascultarea, Casa Domnului a fost necinstită și Numele Domnului hulit printre neamuri; dar când a revenit în ascultare, Casa Domnului a fost protejată și Numele Domnului înălțat peste tot pământul. Ezechia s-a dus prima dată în sac în casa Domnului. Și a doua oară a venit cu scrisoarea și s-a rugat tot în Casa Domnului. Dumnezeu i-a răspuns rugăciunii sale în Casa Lui!

În contrast cu Ezechia, Sanherib moare chiar când se ruga în casa dumnezeului său Nisroc. Ce contrast! Ezechia se roagă în casa Domnului și este izbăvit în fața unei oștiri fără număr, iar Sanherib se roagă în casa lui Nisroc și este omorât chiar de fiii lui! Domnul știe cu adevărat cum să Își înalțe Numele către Neamuri. Dar este nevoie ca împăratul să rămână în ascultare și să cinstească pe Domnul care locuișete în Templul din Ierusalim. Domnul este gata să aducă mari izbăviri prin care să Își înalțe Numele peste Neamuri. Este nevoie doar de nebunia credinței care să îl țină pe împărat în ascultare în orice vreme! Și Domnul va face mari isprăvi pentru poporul Său!

Cap. 18-19 ne descoperă deci un nou atac împotriva Casei Domnului, precum și confirmarea principiului că orice atac este binevenit căci va trage la carul Slavei Domnului dacă împăratul rămâne în ascultare sau dacă revine în ascultare.

Vindecarea lui Ezechia. Fudulia lui Ezechia

– 20:1-21 –

Pare destul de ciudat faptul că Ezechia se îmbolnăvește de moarte chiar după marea izbăvire împotriva Asiriei. Ezechia era tânăr în acel moment: avea în jur de 39 de ani. Cum am comentat și în cartea Isaia, cred că boala poate fi și un test pentru Ezechia. Cei din vechime nu aveau o perspectivă foarte clară asupra lumii viitoare. Se aflau într-un anumit moment al revelației și erau mai legați de lumea de acum. Ei aveau nădejdea învierii și erau provocați să trăiască ca străini și călători pe acest pământ. Cu toate acestea, Domnul promitea celor ascultători o viață lungă pe acest pământ. O viață lungă semnifica binecuvântare din partea Domnului. De ce ar fi vrut Domnul tocmai acum să-l ia pe Ezechia acasă? Era cineva la fel de credincios care să-l înlocuiască în funcția de împărat? Cu siguranță că Domnul Își poate avea raționamentele Sale ascunse pe care noi nu le putem pricepe. Cu toate acestea observ că pasajul ne dă câteva indicii că același Domn care-l chema acasă pe Ezechia își dorea ca El să mai trăiască pe acest pământ. Primul indiciu îl găsim în 19:29. Semnul pe care Dumnezeu i-l dă lui Ezechia ca și garanție că va fi în continuare protejat de împăratul Asiriei avea să se împlinească în 3 ani de zile. Or, boala a survenit mai devreme. Ce rost avea ca Domnul să-i dea un semn ce avea să se împlinească în 3 ani de zile, dacă oricum El hotărâse ca Ezechia să plece de pe acest pământ chiar în acea vreme? Al doilea indiciu îl găsim în 20:4-5. Isaia nici nu ajunsese în curtea din mijloc când Domnul îi spune să se întoarcă și să-i vestească lui Ezechia că îl va vindeca.

Am argumentat în comentariul pe Isaia că Ezechia nu a greșit că a mai cerut zile pe acest pământ și că nici decizia lui Dumnezeu de a-l vindeca nu a fost spre răul lui. Teoria că Ezechia a greșit neacceptând plecarea acasă și că din pricina acestei greșeli s-a născut Manase care a adus dezastrul spiritual în Iuda este speculativă și sfidează atât legitimitatea unui om de a mai dori să trăiască, cât și îndurarea și bunătatea unui Dumnezeu care face doar daruri bune copiilor Săi. La 39 de ani, în cadrul vechiului Legământ, era foarte legitim să îți mai dorești să trăiești. Faptul că Domnul îi răspunde la rugăciune și că îi răspunde așa de repede, este o dovadă a faptului că și Domnul vroia ca el să mai trăiască. Că apoi Ezechia în cei 15 ani a făcut și greșeli, aceasta a fost alegerea lui. Și greșeala care ne este consemnată chiar în acest capitol să fie ea atât de gravă încât să determine robia babiloniană? Dar noi, câte greșeli am făcut în ultimii 15 ani? Oare din pricina greșelilor noastre (cu siguranță mai multe și mai grave decât greșelile lui Ezechia descrise în acest capitol) vor aduce moartea spirituală a Bisericii în care slujim? Oare nu am învățat tocmai din capitolele 18-19 că Domnul poate da izbăvirea chiar în urma unei greșeli foarte grave, dacă cel în cauză se smerește și strigă către Domnul?

Domnul știa că Ezechia se va ruga pentru vindecare, și El mai știa că rugăciunea lui Ezechia îl va convinge să-i dea vindecarea. Totuși, Domnul îngăduie această boală de moarte peste Ezechia. De ce? În mod cert, această experiență are un rol formativ. Prin această experiență:

- I se confirmă lui Ezechia că Domnul este în primul rând un Dumnezeu al vieții.
- Ezechia primește o nouă confirmare că Domnul îl va izbăvi din mâinile împăratului Asiriei.
- Ezechia descoperă din nou îndurarea și puterea lui Dumnezeu.
- Ezechia primește confirmarea că Domnul vrea ca el să trăiască și să Îl slujească în continuare pe acest pământ.
- Ezechia primește din nou confirmarea că este acceptat de Domnul și că Domnul îi ascultă rugăciunea.
- Ezechia învață din nou cine este el (atât de mic și fragil!) și cât de mare este Domnul de care depinde în totalitate.

Sunt mai multe indicii în text care ne sugerează că în sufletul lui Ezechia era o rană adâncă lăsată de groaza pe care a răspândit-o în țară împăratul Asiriei. Teama de moarte a fost elementul prin care diavolul a exercitat o presiune îndelungată asupra inimii lui Ezechia spre a-l îndrepta spre alianțe. Împăratul Asiriei a intrat în țară și a luat toate cetățile lui Iuda. Țara era pârjolită și era un cimitir. A mai rămas doar o rămășiță în Ierusalim care a fost îngrozită de discursul feroce al lui Rabșache. Domnul a dat o mare izbăvire Ierusalimului în fața Asiriei, dar amenințarea Asiriei a rămas reală. Conform datelor istorice moartea lui Sanherib descrisă în 19:37 are loc după moartea lui Ezechia. Sanherib se întoarce deci în țară după înfrângerea de la Ierusalim, dar Asiria rămâne puterea și amenințarea numărul unu din zonă. Domnul dorește să vindece sufletul lui Ezechia de această groază, de trauma prin care a trecut. Trauma a fost amplificată și de faptul că Însuși Domnul a pedepsit pe Iuda și l-a dat în mâinile vrăjmașului. Pentru vindecarea sufletului lui Ezechia Domnul face următoarele lucruri:

- Răspunde imediat la primul pas pe care Ezechia îl face spre Domnul, și îl trimite pe Isaia cu mesajul plecării lui Sanherib din țară. Mesajul se împlinește chiar în acea zi.
- Răspunde prompt rugăciunii lui Ezechia din Casa Domnului. Domnul îi transmite prin Isaia un mesaj consistent prin care i se confirmă protecția față de Împăratul Asiriei.
- Domnul îi dă o măreață izbăvire trimițând pe îngerul lui care nimicește 185.000 de asirieni.
- Domnul îi dă și un semn de 3 ani de zile (19:29). Domnul știa cât de repede uită inima omului. De aceea alături de măreața izbăvire din acea zi minunată, Domnul îi dă și un semn a cărei împlinire avea să aibă loc în 3 ani de zile.
- Domnul îl vindecă de acea boală de moarte. Dacă voia lui Dumnezeu ar fi fost ca Ezechia să moară, oare nu l-ar fi lăsat să moară de acea boală. Dar faptul că intervine

- și îi ascultă din nou atât de prompt rugăciunea, îi arată lui Ezechia că Domnul este de partea lui și că îl va mai ține în viață.
- După ce Domnul îi promite vindecarea, El îi promite DIN NOU izbăvirea față de împăratul Asiriei (vezi 19:6). Această repetiție a promisiunii izbăvirii față de împăratul Asiriei ne arată că amenințarea era încă reală, că în sufletul lui Ezechia exista o rană, o nevoie reală de vindecare față de teama de moarte și de împăratul Asiriei. Dacă nu ar fi fost o nevoie reală, Domnul nu ar mai fi insistat așa de mult și nu ar mai fi dat atâtea garanții cu privire la protejarea lui Ezechia.
 - Domnul nu doar că aduce promisiunea vindecării, dar înainte de vindecare, mai aduce un semn. La cerința lui Ezechia umbra cadranelor se dă înapoi cu zece trepte. Iosua a oprit soarele pe cer, dar de dragul vindecării lui Ezechia, Domnul dă timpul înapoi, dacă vreți! Iată cât de mult este dispus să facă Domnul pentru a vindeca sufletul lui Ezechia! Domnul promite vindecarea peste 3 zile. În acest timp intervine cu un nou semn. De ce mai era nevoie de acest semn, dacă oricum vindecarea care venea curând era ea însăși un semn? Domnul vrea să alunge orice îndoială din inima lui Ezechia, și vrea să îi dea certitudinea că va fi protejat de furia împăratului Asiriei. Așa că Domnul nu doar îl vindecă (lucru care în sine era un semn minunat!), dar anunță când va avea loc vindecarea și intervine înainte de vindecare cu un semn minunat. Ezechia este ajutat să înțeleagă că vindecarea nu a fost o întâmplare, ci că a avut loc prin voia și puterea lui Dumnezeu. Dumnezeu l-a vindecat! Da, același Dumnezeu care a pârjolit țara prin împăratul Asiriei și care a adus pedeapsa până la ușile Ierusalimului, același Dumnezeu l-a vindecat și vrea ca Ezechia să rămână în viață! Domnul adusesse pedeapsa din pricina păcatului lui Ezechia, dar acum Ezechia fusese iertat și primit înapoi de Domnul! Domnul era acum de partea lui Ezechia gata să îl protejeze de toți vrăjmașii lui!

Este absolut minunată grija lui Dumnezeu pentru vindecarea sufletului lui Ezechia. Rana a survenit din pricina presiunii îndelungate la care a fost supus sufletul lui Ezechia, dar a fost amplificată și din pricina neascultării lui Ezechia care a făcut posibilă pârjolirea țării de către vrăjmaș. Cu toate acestea, Domnul este preocupat de vindecarea și reabilitarea sufletului lui Ezechia și nu ezită să aducă belșug de semne și mesaje din partea cerului pentru a-l încredința pe Ezechia de protecția divină de care beneficiază. Sufletul lui Ezechia avea nevoie să știe că este protejat de Domnul!!!! În inima lui era nevoie să fie reabilitat adevărul că Domnul este turnul său de scăpare, că Domnul îl va ascunde sub aripa Lui în ziua necazului. De aceea, se pare că vestea morții pregătește tocmai vindecarea, vindecare ce reprezintă o nouă resursă pentru inima lui Ezechia.

Pe de altă parte, am învățat că Dumnezeu nu este un robot, ci un Tată viu, o Persoană mai personală decât ne putem imagina noi. De aceea, sunt situații când Dumnezeu poate fi convins să se răzgândească. Fără a intra în contradicție cu cele spuse mai sus, se prea poate ca în această situație Ezechia să fi reușit să-l convingă pe Domnul să renunțe la planul Său inițial de a-l chema pe Ezechia acasă. Dumnezeu este mai dinamic și mai flexibil decât ne putem închipui noi. Este adevărat că sunt și lucruri bătute în cuie în planul Său. Ne aducem aminte de Moise, care după ce a aflat că Domnul vroia să îl ia acasă fără a-l lăsa să intre în moștenire, Moise tot insistă ca Domnul să-l lase să intre în țară. Moise știa că Domnul poate fi convins să se răzgândească. Domnul era prietenul Său. Noi știm că putem de multe ori să convingem un prieten apropiat să se răzgândească. Nu reușim de fiecare dată, dar reușim adesea. Moise și Domnul vorbeau în Cortul Întâlnirii ca doi prieteni. Apropierea dintre Domnul și Moise era atât de mare! De aceea Moise îndrăznește în mijlocirile sale înaintea Domnului. Iată două pasaje care ne fac cunoscută apropierea dintre Moise și Domnul:

1. *Maria și Aaron au vorbit împotriva lui Moise din pricina femeii etiopiene pe care o luase el de nevastă; căci luase o femeie etiopiană.*
2. *Și au zis: „Oare numai prin Moise vorbește Domnul? Nu vorbește oare și prin noi?” Și Domnul a auzit-o.*
3. *Moise însă era un om foarte blând, mai blând decât orice om de pe fața pământului.*
4. *Deodată Domnul a zis lui Moise, lui Aaron și Mariei: „Duceți-vă toți trei la Cortul întâlnirii.” Și s-au dus toți trei.*
5. *Domnul S-a coborât în stâlpul de nor și a stat la ușa Cortului. A chemat pe Aaron și pe Maria, și ei s-au apropiat amândoi.*
6. *Și a zis: „Ascultați bine ce vă spun! Când va fi printre voi un proroc, Eu, Domnul, Mă voi descoperi lui într-o vedenie sau îi voi vorbi într-un vis.*
7. *Nu tot așa este însă cu robul Meu Moise. El este credincios în toată casa Mea.*
8. *Eu îi vorbesc gură către gură, Mă descopăr lui nu prin lucruri grele de înțeles, ci el vede chipul Domnului. Cum de nu v-ați temut deci să vorbiți împotriva robului Meu, împotriva lui Moise?”*
9. *Domnul S-a aprins de mânie împotriva lor. Și a plecat.*
10. *Norul s-a depărtat de pe Cort. Și iată că Maria era plină de lepră, albă ca zăpada. Aaron s-a întors spre Maria; și iată că ea avea lepră.*

(Numeri 12:1-10)

10. *În Israel nu s-a mai ridicat proroc ca Moise, pe care Domnul să-l fi cunoscut față în față.*

11. *Niciunul nu poate fi pus alături de el, în ce privește toate semnele și minunile, pe care l-a trimis Dumnezeu să le facă în țara Egiptului împotriva lui faraon, împotriva supușilor lui și împotriva întregii țări,*

12. *și în ce privește toate semnele înfricoșătoare pe care le-a făcut Moise cu mână tare înaintea întregului Israel.*

(Deuteronom 33:10-12)

Moise deci când primește vestea că nu va trece dincolo de Iordan, nu spune; **Da, să trăiți!**, ci insistă ca un copil să fie lăsat să intre în țară:

În vremea aceea, m-am rugat Domnului și am zis:

24. *„Stăpâne Doamne! Tu ai început să arăți robului Tău mărirea Ta și mâna Ta cea puternică; căci care este dumnezeul acela, în cer și pe pământ, care să poată face lucrări ca ale Tale și să aibă o putere ca a Ta?*

25. *Lasă-mă, te rog, să trec și să văd țara aceea bună de dincolo de Iordan, munții aceia frumoși și Libanul!”*

26. *Dar Domnul S-a mâniat pe mine, din pricina voastră, și nu m-a ascultat. Domnul mi-a zis: „Destul! Nu-Mi mai vorbi de lucrul acesta.*

27. *Suie-te pe vârful muntelui Pisga, uită-te spre apus, spre miazănoapte, spre miazăzi și spre răsărit, și privește-o doar cu ochii; căci nu vei trece Iordanul acesta.*

28. *Dă porunci lui Iosua, întărește-l și îmbărbătează-l; căci el va merge înaintea poporului acestuia și-l va pune în stăpânirea țării pe care o vei vedea.”*

29. *Și am rămas astfel în vale, în dreptul Bet-Peorului.*

(Deut. 3:24-29)

Amintirea acestui pasaj este binevenită în contextul studierii cap.20 din 2 Împărați. Prin pasajul din Deuteronom, pe de o parte, vedem că există posibilitatea reală ca Domnul să fie convins să se răzgândească în anumite situații, iar pe de altă parte observăm că Moise, la fel ca

Ezechia, mai cere zile de la Domnul. Moise însă nu avea 39 de ani ca Ezechia, ci 120 de ani. Moise avea toate motivele să accepte cu bucurie plecarea sa acasă, căci:

- Avea 120 de ani și trecuse prin toate etapele și experiențele unei vieți pline pe acest pământ.
- Răbdase în pustie 40 de ani un popor încăpățânat și împietrit.
- Trăia încă în firea pământească cu care trebuia să se lupte zilnic.
- Trăia încă în mijlocul războiului spiritual unde atacurile și pericolele erau reale.
- Făcuse mari isprăvi cu Domnul pe acest pământ, și pleca spre o mare răsplătire, lăsând în urmă un model și o moștenire spirituală excepțională care avea să străbată secolele, și care iată că a ajuns până la noi.
- Momentul plecării acasă era un moment frumos, de biruință și nu de criză: el se afla pe muntele culmi spirituale și se bucura de rodul trudei sale: o nouă generație cu inima deschisă către Domnul. Ca oameni, preferăm să fim luați acasă de pe muntele biruinței și nu din ruinele unei înfrângeri sau crize spirituale.
- Moise era total desprins de acest pământ. El încă de la 40 de ani renunțase la slava Egiptului și la oferta acestui pământ. Între timp, mai trecuseră 80 de ani de desprindere de pământ și apropiere de cer! Deci dacă la 40 de ani Moise a renunțat la slava lumii acesteia, cât de desprins de ea trebuie să fi fost la 120 de ani?
- Moise văzuse din slava Domnului, auzise glasul Domnului. El știa cât de minunat poate fi cerul și cât de minunat poate fi să trăiască nemijlocit în prezența lui Dumnezeu. Oare întâlnirea în slavă cu Domnul nu este marea dorință a credinciosului autentic?

În concluzie, Moise avea toate motivele pentru a accepta chemarea acasă din partea Domnului. În mod evident, Moise avea mai multe motive decât Ezechia care era încă tânăr, nu avusese parte de revelațiile primite de Moise, și se afla într-un context care nu părea deloc potrivit pentru părăsirea acestui pământ: pe de o parte era după o înfrângere rușinoasă (și oare nu ne dorim cu toții să fim luați la ceruri de pe muntele biruinței?), iar pe de altă parte Domnul dăduse o mare biruință împotriva Asiriei și în sfârșit mai fusese slăbită presiunea din partea vrăjmașului. Oare nu era legitim ca Ezechia să dorească să se reabiliteze din punct de vedere spiritual și să se bucure de această nouă etapă post-biruință din istoria lui Iuda?

Dar Moise, de ce mai dorea Moise să rămână pe acest pământ? Viața lui Moise este fascinantă. Moise este pregătit 80 de ani pentru lucrare. La 80 ani el se gândea că se apropie ceasul plecării sale dincolo. Dar surpriză: Domnul, atunci îl cheamă la o lucrare și îi mai dă multe zile pe acest pământ! În cei 80 de ani Moise a avut lupte, ezitări, îndoieli, crize, greșeli. Domnul privea însă spre omul care va deveni Moise DUPĂ toate aceste frământări! Moise a perseverat în credință, și astfel Domnul l-a putut forma pentru cea mai măreață lucrare din Vechiul Legământ. Când Moise este chemat în lucrare, este plin de îndoieli și ezitări. Moise reacționează ca un om care și-a trăit viața, care nu vrea să și-o mai complice, ci vrea să plece

liniștit acasă. Dar la sfârșitul lucrării, Moise este plin de viață și curaj, și nu se mai dă plecat de pe acest pământ! El se ceartă cu Domnul ca să îl mai lase în lucrare aici pe pământ. Ce s-a întâmplat cu Moise în cei 40 de ani? De ce insistă atât de mult Moise să mai rămână pe pământ? De ce vrea să slujească Domnului și în următoarea etapă din planul Domnului pe acest pământ? Oare nu se vedea mai frumos, de sus, această nouă etapă din planul Domnului? De ce, deși are toate motivele să accepte plecarea acasă, el INSISTĂ să mai fie lăsat pe pământ până ce reușește să Îl facă pe Domnul, prietenul său, să se mânie pe el?

Este hilar să emitem ipoteza că Moise era legat idolatru de acest pământ. Atunci ce era în inima lui? Numeri cap.27:12-23 ne descoperă inima și grija lui Moise față de poporul Domnului:

12. *Domnul a zis lui Moise: „Suie-te pe muntele acesta Abarim și privește țara pe care am dat-o copiilor lui Israel.*

13. *S-o privești, dar și tu vei fi adăugat la poporul tău, cum a fost adăugat fratele tău Aaron;*

14. *pentru că v-ați împotrivit poruncii Mele, în pustiul Țin, când cu cearta adunării, și nu M-ați sfințit înaintea lor cu prilejul apelor.” (Acestea sunt apele de ceartă, la Cades, în pustiul Țin.)*

15. *Moise a vorbit Domnului și a zis:*

16. *„Domnul Dumnezeul duhurilor oricărui trup să rânduiască peste adunare un om*

17. *care să iasă înaintea lor și să intre înaintea lor, care să-i scoată afară și să-i vâre înăuntru, pentru ca adunarea Domnului să nu fie ca niște oi care n-au păstor.”*

18. *Domnul a zis lui Moise: „Ia-ți pe Iosua, fiul lui Nun, bărbat în care este Duhul Meu, și să-ți pui mâna peste el.*

19. *Să-l așezi înaintea preotului Eleazar și înaintea întregii adunări și să-i dai porunci sub ochii lor.*

20. *Să-l faci părtaș la dregătoria ta, pentru ca toată adunarea copiilor lui Israel să-l asculte.*

21. *Să se înfățișeze înaintea preotului Eleazar, care să întrebe pentru el judecata lui Urim înaintea Domnului; și Iosua, toți copiii lui Israel împreună cu el, și toată adunarea, să iasă după porunca lui Eleazar și să intre după porunca lui.”*

22. *Moise a făcut cum îi poruncise Domnul. A luat pe Iosua și l-a pus înaintea preotului Eleazar și înaintea întregii adunări.*

23. *Și-a pus mâinile peste el și i-a dat porunci, cum spusese Domnul prin Moise.*

În acest pasaj descoperim o motivație similară cu cea a apostolului Pavel, care le scrie astfel Filipenilor:

20. *Mă aștept și nădăjduiesc cu tărie că nu voi fi dat de rușine cu nimic; ci că acum, ca totdeauna, Hristos va fi proslăvit cu îndrăzneală în trupul meu, fie prin viața mea, fie prin moartea mea.*
21. *Căci pentru mine a trăi este Hristos, și a muri este un câștig.*
22. *Dar, dacă trebuie să mai trăiesc în trup, face să trăiesc; și nu știu ce trebuie să aleg.*
23. *Sunt strâns din două părți: aș dori să mă mut și să fiu împreună cu Hristos, căci ar fi cu mult mai bine;*
24. *dar, pentru voi, este mai de trebuință să rămân în trup.*
25. *Și sunt încredințat și știu că voi rămâne și voi trăi cu voi toți, pentru înaintarea și bucuria credinței voastre;*
26. *pentru ca, prin întoarcerea mea la voi, să aveți în mine o mare pricină de laudă în Isus Hristos.*

(Filipeni 1:20-26)

Pavel nu putea compara oferta cerului cu oferta acestui pământ. Dar știa că el le poate fi mai de folos filipenilor rămânând pe acest pământ. Și acest lucru îl motiva să își dorească să mai rămână pe acest pământ. La fel ca și Moise, era preocupat de moștenirea Domnului, de poporul Domnului! Deci în mod cert, dragostea față de poporul Domnului era un motiv principal al insistenței lui Moise. Cu toate acestea, în Deuteronom el nu pomenește nimic de poporul Domnului, ci de **țara aceea bună de dincolo de Iordan, munții aceia frumoși și Libanul!** Și nu este doar un joc de cuvinte, căci Domnul îi arată țara înainte să-l ia la El, și Moise nu refuză această ofertă pe care i-o face Domnul. Ce a făcut marele Moise în ultimele clipe înainte de a pleca acasă? Nu a mijlocit pentru popor, nu a scris o carte, nu a rostit o predică. Ci, alături de Domnul Său, a privit spre munții aceia frumoși din țara promisă. Este de neînțeles! Oare țara promisă nu se vedea MAI BINE și MAI CLAR de sus, din ceruri. De ce Moise vrea să vadă țara promisă cu perspectiva de jos, cu ochii de țărână, ca om în firea pământescă? Și de ce Domnul îi împlinește această ultimă dorință? Să ne arate domnul prin gestul final al marelui Moise cât de înguști suntem și cât de legați suntem noi oamenii de țărână? Sau este cu totul altceva? Sau în acest gest final al lui Moise se ascunde o taină a cărui deslușire este pusă de o parte doar pentru cei care urmează cărarea înălțimilor spirituale ale lui Moise?

Înainte de a scrie următoarele rânduri, trebuie să îmi reamintesc că Moise era la finalul lucrării, la 120 de ani! Avem nevoie să ne reamintim de acest lucru pentru ca nu cumva să descurajăm în fața înălțimilor spirituale atinse de acest om și ca nu cumva în fața performanțelor sale noi să ne întristăm conștientizând cât de departe suntem noi. Moise era la finalul alergării, după 80 de ani de formare pentru lucrare și 40 de ani de lucrare și scaldare în revelațiile divine. Noi poate suntem de-abia în primele etape ale formării noastre pentru lucrare. De aceea, să avem răbdare, și să înțelegem că noi suntem într-o etapă diferită de Moise cel de la finalul lucrării. Și spre încurajare: Moise nu era perfect. Cu puțin timp în urmă s-a mâniat înaintea poporului, și pornind de la acest episod, Domnul a hotărât ca Moise să nu treacă Iordanul. Deci, Moise mai avea firea pământească, mai avea slăbiciuni și ceda înaintea lor. Dar acest fapt nu anula maturitatea sa, înălțimile sale spirituale și frumusețea omului dinlăuntrul său.

Moise ajunsese la o înălțime spirituală amețitoare. Moise trăia biruința asupra firii pământești, domnea în viață prin puterea Duhului Sfânt. Iată că nu îi era teamă de atacurile spirituale ale celui rău, nici de viitoarele încercări, și nici de propriile greșeli sau slăbiciuni. Și nici nu obosise în a se lupta cu firea pământească, în a avea răbdare cu poporul Domnului și în a-și accepta propriile greșeli și slăbiciuni. În Moise opera puterea Domnului. El se deprinsese să lupte bătăliile Domnului. Și după 120 de ani de luptă dorea să lupte în continuare pe acest pământ pentru gloria Domnului. El era gata să amâne întâlnirea în slavă cu Domnul său iubit și să mai accepte viața în acest trup de carne. Moise era deplin încredințat de protecția divină, precum și de sprijinul lui Dumnezeu în lupta cu încercările. El era deplin încredințat că Domnul va fi proslăvit în viața lui de pe acest pământ. Moise era un biruitor al vieții și nu un biruit de viață. Semnul biruinței era dorința de a sluji Domnului pe acest pământ chiar la o vârstă atât de înaintată. Pentru el plecarea dincolo nu este o ușurare, o poartă de scăpare de greul vieții. Moise învinsese greul vieții. De aceea, el nu dorea să plece dincolo pentru a scăpa de ce este aici. De asemenea el învinsese deșertăciunea lumii acesteia. El nu dorea să plece acolo unde lucrurile au sens și sunt eterne, și să părăsească câmpia lucrurilor efemere. Prezența lui Dumnezeu în viața lui oferea un sens etern lucrurilor de aici și acum. De aceea, el valorizează moștenirea de acum la fel cum valorizează și moștenirea de dincolo. Moise este un triumfător. Moise este un biruitor al vieții de sub soare. La fel și Pavel. Pavel nu dorește să moară, ci să prindă momentul răpirii. El dorește să fie părtaș tuturor bătăliilor spirituale și încercărilor care vor avea loc până la venirea Domnului. Da, el vrea să ajungă dincolo, dar nu prin moarte, ci prin contopirea cu venirea Domnului. El vrea să ajungă dincolo, doar atunci când toate bătăliile spirituale de pe acest pământ se vor fi încheiat. Da, el este gata să fie luat acasă și prin moarte când Domnul hotărăște, dar marea sa dorință este să lupte până în ultima zi a luptei. Și Pavel știa că înainte de venirea Domnului va fi venirea lui anticrist și că atunci vor fi date cele mai mari bătălii spirituale. Pavel nu vrea să le ocolească. Ci dimpotrivă, vrea să le parcurgă pe toate și să ajungă direct, dacă se va putea, la momentul învierii din morți. Pavel este și el un biruitor al greului de sub soare. Și Pavel, spre deosebire de Moise, trăiește în epoca martirajului. Dar lui Pavel nu îi este teamă de

suferință. El este deplin încredințat că Hristos va fi proslăvit în el, prin viața lui, fie prin moartea lui. Pavel trăia prin puterea duhului Sfânt biruința asupra firii pământești. De aceea, nu îi mai era teamă.

În același timp Moise onorează viața de aici și acum. Viața de aici și acum vine din Dumnezeu și este un dar. De aceea, Vechiul Testament trâmbița clar că să ai zile multe pe acest pământ este o binecuvântare. Viața de aici și acum, trăită cu Dumnezeu, are sens. Moise se afla atât în fața moștenirii pământești (țara Canaan) cât și în fața moștenirii cerești din ceruri. El pare să nu separe cele două realități. El pare să le unească prin prezența lui Dumnezeu care era adevărata moștenire. El pare să nu separe viața de acum cu viața de apoi. Viața veșnică deja începuse acum și aici. Dincolo se va produce cu siguranță o măreață transformare și amplificare. Dar intrarea în viață începe de acum. Dumnezeu era atât de prezent în inima lui Moise, încât intrarea în moștenirea pământească era o imensă bucurie, comparabilă cu cea în intrarea în cea cerească. Domnul dorește deci să fim străini și călători, dar să onorăm viața de acum și să nu uităm că pentru cei credincioși viața veșnică începe de pe acest pământ. Gestul lui Moise de a privi spre moștenirea pământească exact înainte de a păși spre cea cerească este memorabil. El ne conduce spre normalitatea viețuirii între cele două lumi: cea de acum, și cea de dincolo. La 40 de ani Moise renunță la toată slava acestei lumi de dragul răsplătirii lumii de dincolo. La 120 de ani Moise, vrea să amâne momentul intrării în lumea de dincolo, de dragul lumii de acum. Dar lumea de acum nu este o realitate în sine. Ci este sfințită de prezenta lui Dumnezeu din viața lui. Moise este cel care în Exod 33 a spus Domnului că nu are sens să meargă în moștenire fără Domnul. Fără prezența Domnului nimic nu are sens pe acest pământ. Dar cu prezența Domnului, totul capătă sens. Și sensul este atât de minunat, încât face să trăim, după cum ne spunea apostolul Pavel.

Vindecarea lui Ezechia se leagă de Casa Domnului. Atât în v.5 cât și în v.8, se precizează că Ezechia se va sui a treia zi la Casa Domnului. Primul lucru pe care Ezechia avea să-l facă după vindecare era să se suie la Casa Domnului care-i mai dăduse zile pe acest pământ. Nu cred că este întâmplător faptul că a treia zi avea să se suie la Casa Domnului. În cartea Isaia am văzut că autorul realizează o paralelă între vindecarea lui Ezechia și Învierea lui Mesia din Isaia 53. Prin intermediul acestei paralele, indiciul *a treia zi* ar putea prefigura faptul că Mesia va învia a treia zi. Vindecarea lui Ezechia este menită să întărească legătura sa cu Casa Domnului. În același timp este menită să îl pregătească pentru încercarea ce va veni prin laudele babilonienilor. Înainte de asaltul laudelor babilonienilor, Domnul îl smerește din nou pe Ezechia arătându-i cine este el, și cine este Domnul. Viața și succesul lui Ezechia se datorau doar Domnului care locuia în Templul de la Ierusalim. Acest lucru trebuia să îl păstreze viu în minte Ezechia pentru a învinge ispita adusă de asaltul laudelor.

Deși Asirianul a fost înfrânt și s-a dus departe în țara lui, deși boala a fost vindecată, deși era liniște și pace în viața și țara lui Ezechia, războiul spiritual împotriva Casei Domnului

continua la fel de crâncen. Dacă în capitolul 19 atacul împotriva Casei Domnului s-a manifestat printr-o scrisoare de amenințare, în cap.20 același atac se manifestă printr-o scrisoare de laudă. Babilonienii se răsculau și ei împotriva Asiriei. Și alte popoare s-au răsculat. Dar doar Ezechia reușise să înfrângă armatele asiriene. Vestea aceasta a răsunat în toată lumea din acea zonă a planetei. Cu ocazia însănătoșirii lui Ezechia, Babilonienii au trimis către Ezechia laude, o scrisoare și daruri. În mod cert, babilonienii căutau o alianță cu Ezechia împotriva Imperiului Asirian. Vechea ispită a alianțelor deci nu a încetat. Ea revenea în curtea lui Ezechia, și de data această nu din Sud (de la Egipt), ci din Nord (de la Babilon), și nu într-un context de mare amenințare (armatele asiriene apropiindu-se de Iuda), ci într-un context de biruință (armatele asiriene distruse și îndepărtându-se de Iuda). Două scrisori și două tipuri de ispiti. Prima scrisoare era menită să aducă groaza, teroarea și teama. A doua scrisoare era menită să stimuleze mândria și afirmarea de sine.

Ezechia nu se lasă frânt de prima scrisoare, dar este păcălit de a doua. În prima situației, războiul era evident, fățiș. În a doua scrisoare, războiul era ascuns. Ezechia se lasă adormit de perioada de pace și liniște din țară, și cade în capcana celui rău. Ezechia uită că războiul fizic poate avea pauze, dar că războiul spiritual este permanent. El ia până la urmă testul în perioada de criză, dar nu îl ia în perioada de succes și pace. Perioadele de pace, binevenite de altfel în viața oricărui credincios, pot fi foarte înșelătoare. În perioadele de pace sau aparentă pace mai bine zis, tindem să lăsăm garda jos, să ne diminuăm din vigilența spirituală și veghere. Devenim mai relaxați, mai naivi. Nu toate ispitele fac mult zgomot și aduc groază sau durere. Unele ispiti sunt foarte tăcute și se strecoară pe nesimțite în inima noastră. Așa a fost și în cazul celei de-a doua scrisori.

Ezechia ar fi trebuit să arate spre Domnul și nu spre sine. El le-a arătat trimișilor din Babilon casa sa și nu Casa Domnului. Ezechia ar fi trebuit să rămână smerit și să îi ducă pe oaspeți la Casa Domnului și să le povestească minunea pe care a adus-o cel ce locuia în Templul de la Ierusalim în ciuda păcatelor și compromisurilor lui Ezechia. Ezechia trebuia să înalțe bunătatea, îndurarea, puterea și măreția Domnului. Ezechia în schimb s-a înălțat pe sine. Din pricina mândriei lui, Casa Domnului este umbrită din nou. Iată un nou atac reușit a celui rău împotriva Casei Domnului. Ne gândim că încercarea cu boala era menită să îl pregătească pe Ezechia pentru acest nou atac al celui rău. Ezechia avusese deci resursa pentru a birui ispita. Cu toate acestea, s-a lăsat sedus de glorie și a ales calea afirmării de sine.

Isaia îl muștră pe Ezechia. Îi atrage atenția că cei în fața cărora el s-a lăudat, celor a căror apreciere a căutat-o, și cei cu care se gândea probabil să facă o alianță împotriva Asiriei, făceau parte din împărăția celui rău. Ezechia făcea o alianță cu vrăjmașii Domnului. Isaia îi deschide fereastra viitorului; tocmai babilonienii vor pustii țara și casa lui Ezechia și vor duce pe fiii lui Ezechia în robie! Cu alte cuvinte, îi spune lui Ezechia: nu fă alianțe cu cei care ne vor aduce pieirea, și nu căuta aprecierea vrăjmașilor poporului Domnului! Ezechia nu reacționează bine la

muștrare. El nu manifestă căință, ci se mulțumește cu faptul că nenorocirea nu va veni în timpul vieții sale. Ezechia pare să idolatrizeze starea de pace și liniște după care tânjise atâta vreme. Ezechia a trăit multă vreme sub amenințarea presiunii asiriene. Acum, în sfârșit, lațul se mai lărgise, presiunea era mai mică și se bucura de pace și liniște. Ezechia se alipește de această stare de bine și o pune mai presus de poporul Domnului, de onoarea Numelui Domnului în istorie. El pune confortul personal mai presus de destinul Casei Domnului în istorie. Ezechia trăiește în acest moment pentru sine, și nu pentru Domnul. Prin gestul său, el deschide drumul spre robia babiloniană. Nu putem spune că gestul său cauzează robia babiloniană, dar cu siguranță contribuie la drumul parcurs de Iuda pe acest drum al pieirii. Nu înseamnă însă că Ezechia a trăit în această atitudine păcătoasă a inimii toți cei 15 ani ai vieții sale. În cronici este un pasaj care ne dă de înțeles că Ezechia a fost supus unui nou context de presiune care l-a făcut să se pocăiască de mândria lui (vezi 2 Cronici 32:24-26).

Autorul din Împărați nu este însă interesat de acest aspect. El vrea să ne prezinte realitatea războiului spiritual îndreptat împotriva Casei Domnului. Tipurile de atac sunt diverse, metodele folosite de rău diferite, dar ținta este aceeași: Casa Domnului. Dacă în cazul împăraților din Iuda de dinaintea lui Ezechia, autorul ne descrie de regulă un tip de atac din partea celui rău, în cazul lui Ezechia el ne explică mai multe tipuri de atac. Ezechia este supus atât unui context de mare presiune și amenințare, dar este ispitit și într-un context de mare succes, de pace și liniște. Războiul spiritual este permanent. Ispitele sunt la fel de reale atât în contexte de criză, cât și în contexte de succes, atât în război vizibil, cât și în perioadele de pace, atât în urma unor înfrângeri spirituale, cât și în urma unor biruințe spirituale. În fiecare tip de context, cel rău vine cu o ispită specifică. Studiind cartea împăraților putem identifica atât strategiile de război ale vrăjmașului, cât și resursele puse la dispoziție pentru a birui. Și cât de mare trebuie să fie războiul dacă și cel mai mare din toți împărații, și anume Ezechia, este păcălit de cel rău și face alegeri care duc la jefuirea Casei Domnului, și alegeri care duc către distrugerea totală a Casei. Deschiderea inimii lui Ezechia față de Babilon a însemnat un pas înainte către robia babiloniană. Cu siguranță, că poporul prin nelegiuirile lui a adus robia babiloniană, dar și fisura din inima lui Ezechia a dat un imbold spiritual spre robie.

Prin viața lui Ezechia autorul ne înfățișează cele două tipuri principale de atac spiritual a celui rău împotriva Unsului Domnului despre care ne-a mai vorbit în cartea sa. Este vorba despre presiunea care împinge la compromis și despre succesul care împinge la mândrie. Cu toate acestea, în viața lui Ezechia sunt și elemente de noutate în ce privește lupta spirituală. Primul atac este însoțit de un discurs și de o scrisoare. Al doilea atac este și el însoțit de un dar și de o scrisoare. Cel rău plusează. Atacul este mai fioros. Alături de contextul de presiune, cel rău vine și cu un discurs malefic împotriva inimii Unsului Domnului. Alături de contextul de succes, cel rău vine și cu un mesaj malefic de seducție a inimii Unsului Domnului. Ezechia este supus unei presiuni mai mare decât cei de dinaintea lui. Războiul spiritual asupra Unsului Domnului se

amplifică. De fapt, războiul asupra Casei Domnului se amplifică. Viața lui Ezechia ne revelează ca noutate atacurile spirituale ce au loc atât după o înfrângere spirituală, cât și după o biruință spirituală. Deci nu e vorba doar de un context de presiune și de succes. Discursul lui Rabșache este rostit DUPĂ o înfrângere spirituală, iar scrisoarea din Babilon vine DUPĂ o victorie spirituală. Aici este un element de noutate pe care ni-l descoperă viața lui Ezechia. Un alt element de noutate adus de viața lui Ezechia este revelarea mai clară a resurselor puse la dispoziție de Domnul pentru a învinge cele două tipuri de atacuri. Resursa revelată de Domnul în viața lui Ezechia pentru a învinge discursul lui Rabșache o găsim în cap.19. Este vorba despre reacția promptă și plină de îndurare a Domnului la rugăciunea lui Ezechia. Cunoașterea îndurării și puterii lui Dumnezeu ne ajută să învingem discursul lui Rabșache. Resursa pentru a învinge seducția scrisorii de Babilon o găsim în prima parte a capitolului 20. Este vorba de contextele de neputință în care vedem că depindem întru totul doar de Domnul și că prin noi înșine nu suntem nimic. În lumina acestor idei, am putea propune următoarea structură pentru secțiunea dedicată vieții lui Ezechia:

- Cap.18 – **Atacul lui Rabșache** – Amenințare DUPĂ o înfrângere spirituală
 - Cap.19 – **RESURSA pentru a birui atacul lui Rabșache** – cunoașterea îndurării și puterii Domnului
 - Cap.20a – **RESURSA pentru a birui atacul scrisorii din Babilon** - cunoașterea neputinței noastre și dependenței noastre totale de Domnul.
- Cap.20b – **Atacul seducției Babilonului** – Laudă DUPĂ o victorie spirituală

În viața celui mai mare împărat, ne sunt revelate și cele mai puternice atacuri spirituale, și cele mai minunate resurse pentru a învinge ispitele celui rău. Ne aducem aminte cu această ocazie de principalele ispite care curtează inima Unului Domnului:

- Ispita directă a idolatriei.
- Ispita adusă de femeie.
- Ispita adusă de un context de presiune și amenințare.
- Ispita adusă de faimă, glorie, succes.

Resursa principală pentru a birui aceste ispite este cunoașterea Domnului și căilor Lui și umblarea prin credință în aceste căi și în lumina cunoștinței Lui. Domnul Se revelează pe Sine și căile Lui în casa Lui. Acolo trebuie căutat și cinstit Dumnezeul cel viu.

Manase și Amon

– 21:1-25 –

Dacă Ezechia a fost cel mai bun împărat din istoria relatată în Împărați, Manase a fost cel mai rău. Cele două extreme ale regalității sunt așezate de istorie una lângă alta. Cum este posibil ca cel mai bun împărat să fie succedat de cel mai rău împărat? Oare atât de mare să fi fost neveghearea lui Ezechia din timpul vizitei celor din Babilon? Oare nu s-a ocupat Ezechia suficient de mult de Manase? Manase avea 12 ani când a devenit împărat. Este foarte probabil ca el să fi fost și unicul copil al lui Ezechia. Ori cum am încerca să legăm apariția pe tron a lui Manase de neveghearea și fisurile inimii lui Ezechia, un lucru este cert: fisurile sunt prea mici în comparație cu monstrul spiritual care s-a ridicat în Iuda. Dacă neveghearea inimii celui mai bun împărat ar cauza ridicarea pe tron al lui Manase, atunci suntem pierduți. Ar însemna că toți cei care nu ne vom ridica la înălțimea lui Ezechia (și suntem mulți în această situație) am da naștere unui monstru mai hidos decât Manase. Dacă ar fi așa, istoria poporului sfânt s-ar frânge în maxim două generații. Cu siguranță că nu trebuie să judecăm simplist. Am comentat deja că există o relație spirituală de influență între împărat și popor. Dar influența este reciprocă. Atât împăratul influențează destinul spiritual al poporului, cât și poporul profilul împăraților care succed la tron. Ezechia a făcut o mare reformă. Dar oare poporul a răspuns din inimă acestei reforme? Cartea Isaia ne descoperă că Iuda mai degrabă s-a conformat reformei lui Ezechia decât să se lase transformat de ea. Ezechia a adus o gură de exigen spiritual, dar inima poporului a rămas departe de Domnul. Manase a fost adus în existență, mai degrabă de realitatea spirituală din poporul Domnului. Persistența în păcat și respingerea harului adus de Ezechia au contribuit probabil la intrarea în istorie a celui mai rău împărat: Manase.

De ce a fost Manase cel mai rău împărat? Pentru că el este cel care a împins în mod irevocabil istoria lui Iuda spre robia babiloniană. Este celebră expresia: *din pricina lui Manase*. Sunt mai multe pasaje care îl prezintă pe Manase ca și cauză a robiei babiloniene. Deși după el, Iosia face o reformă asemănătoare cu a lui Ezechia, cursul istoriei către pedeapsa finală nu mai poate fi oprit. Cauza: **Manase**! Iată ce îi spune Domnul lui Iosia:

14. „Preotul Hilchia, Ahicam, Acbor, Șafan și Asaia, s-au dus la proorocița Hulda, nevasta lui Șalum, fiul lui Ticva, fiul lui Harhas, păzitorul veșmintelor. Ea locuia la Ierusalim, în cealaltă mahala a cetății. După ce i-au vorbit,

15. ea le-a zis: „Așa vorbește Domnul Dumnezeul lui Israel: „Spuneți omului care v-a trimis la mine:

16. „Așa vorbește Domnul: „Iată, voi trimite nenorociri asupra locului acestuia și asupra locuitorilor lui, după toate cuvintele cărții pe care a citit-o împăratul lui Iuda.

17. Pentru că M-au părăsit și au adus tămâie altor dumnezei, mâniindu-Mă prin toate lucrările mâinilor lor, mânia Mea s-a aprins împotriva locului acestuia și nu se va stinge.”

18. Dar să spuneți împăratului lui Iuda care v-a trimis să întrebați pe Domnul: „Așa vorbește Domnul Dumnezeul lui Israel despre cuvintele pe care le-ai auzit:

19. „Pentru că ți s-a mișcat inima, pentru că te-ai smerit înaintea Domnului când ai auzit ce am spus împotriva acestui loc și împotriva locuitorilor lui, care vor ajunge de spaimă și de blestem, și pentru că ți-ai sfâșiat hainele și ai plâns înaintea Mea, și Eu am auzit – zice Domnul. –

20. De aceea, iată, te voi adăuga la părinții tăi, vei fi adăugat în pace în mormântul tău și nu-ți vor vedea ochii toate nenorocirile pe care le voi aduce asupra locului acestuia.” Ei au adus împăratului răspunsul acesta.”

(2 Imp. 22:14-20)

Iosia cu reforma sa minunată reușește doar să amâne judecata. Poporul se conformează reformei, dar reforma nu mai aduce transformare reală în inima națiunii. Inima națiunii este ireversibil infectată de rătăcirea adusă de Manase.

În 2 Împărați 21:10-15, Domnul anunță prin proorocii Săi pedeapsa finală ce va veni peste Iuda. Cauza pedepsei este afirmată cât se poate de clar: **pentru că Manase**

10. „Atunci Domnul a vorbit astfel prin robii Săi proorocii:

11. „Pentru că Manase, împăratul lui Iuda, a săvârșit aceste urâciuni, pentru că a făcut mai rău decât tot ce făcuseră înaintea lui Amoriții și pentru că a făcut și pe Iuda să păcătuiască prin idolii lui,

12. iată ce zice Domnul, Dumnezeul lui Israel: „Voi aduce peste Ierusalim și peste Iuda nenorociri care vor asurzi urechile oricui va auzi vorbindu-se de ele.

13. Voi întinde asupra Ierusalimului frânghia ca asupra Samariei, și cumpăna, ca asupra casei lui Ahab: și voi curăța Ierusalimul, ca o farfurie, care se curăță și se răstoarnă cu fața în jos, după ce a fost curățată.

14. Voi părăsi rămășița moștenirii Mele și-i voi da în mâinile vrăjmașilor lor; și vor ajunge de jaful și prada tuturor vrăjmașilor lor,

15. pentru că au făcut ce este rău înaintea Mea și M-au mâniat din ziua când au ieșit

părinții lor din Egipt până în ziua de azi!”

(2 Imp.21:10-15)

În Cronici aflăm că Manase s-a pocăit la sfârșitul vieții și a curățit țara de idolatrie. Aparent, a reparat răul făcut. Dar nu a fost așa. El a curățit țara de idolatria exterioară, dar nu a mai putut curăți răul din inima poporului. Acest rău a fost transmis generațiilor următoare și consecința finală a fost robia babiloniană. Iată că nici însuși Manase nu a mai putut opri răul adus tot de el pe scena istoriei lui Iuda.

Tot cu privire la Manase este celebrul pasajul din Ieremia 15:

1. „Domnul mi-a zis: „Chiar dacă Moise și Samuel s-ar înfățișa înaintea Mea, tot n-aș fi binevoitor față de poporul acesta. Izgonește-l dinaintea Mea, ducă-se!
2. Și dacă-ți vor zice: „Unde să ne ducem?”, să le răspunzi: „Așa vorbește Domnul: „La moarte, cei sortiți la moarte, la sabie, cei sortiți sabiei, la foamete, cei sortiți foametei, la robie, cei sortiți robiei!”
3. Căci voi trimite împotriva lor patru feluri de nenorociri, zice Domnul: sabia, ca să-iucidă, câinii, ca să-i sfâșie, păsările cerului și fiarele pământului, ca să-i mănânce și să-i nimicească.
4. Îi voi face de pomină pentru toate împărățiile pământului, **din pricina lui Manase, fiul lui Ezechia, împăratul lui Iuda, și pentru tot ce a făcut el în Ierusalim.**
5. Căci cine să aibă milă de tine, Ierusalime, cine să te plângă? Cine să meargă să te întrebe de sănătate?”
6. „M-ai părăsit, zice Domnul, ai dat înapoi; de aceea Îmi întind mâna împotriva ta și te nimicesc: sunt sătul de milă.
7. Îi vântur cu lopata, la porțile țării; îi lipsesc de copii, pierd pe poporul Meu, căci nu s-au abătut de la căile lor.
8. Văduvele lor sunt mai multe decât boabele de nisip din mare; peste mama tânărului aduc un pustiitor ziua în amiaza mare; fac să cadă deodată peste ea necazul și groaza.
9. Cea care născuse șapte fii tânjește, își dă sufletul; soarele ei apune când este încă ziuă: este roșie, acoperită de rușine. Pe cei ce mai rămân, îi dau pradă sabiei înaintea vrăjmașilor lor, zice Domnul.”

Nici mijlocirile lui Ieremia nu au mai putut schimba soarta lui Iuda. Și iată că nici mijlocirile lui Moise și ale lui Samuel la un loc nu ar mai fi putut schimba soarta pe care Manase o amprentase istoriei lui Iuda.

La finalul cărții 2 Împărați, în capitolul 24, înainte de ducerea în robia babiloniană, autorul îl amintește din nou pe Manase:

1. „Pe vremea sa, Nebucadnețar, împăratul Babilonului, a pornit cu război. Ioiachim i-a fost supus trei ani; dar s-a răsculat din nou împotriva lui.
2. Atunci Domnul a trimis împotriva lui Ioiachim cete de Haldei, cete de Sirieni, cete de Moabiți și cete de Amoniți; le-a trimis împotriva lui Iuda, ca să-l nimicească, după cuvântul pe care-l spusese Domnul prin robii Săi proorocii.
3. Lucrul acesta s-a întâmplat numai după porunca Domnului, care voia să lepede pe Iuda dinaintea Lui, din pricina tuturor păcatelor săvârșite de Manase,
4. și din pricina sângelui nevinovat pe care-l vărsase Manase și de care umpluse Ierusalimul. De aceea, lucrul acesta Domnul n-a vrut să-l ierte.”

Deci în concluzie, Manase este o cauză esențială a robiei babiloniene și răul adus de el în Iuda nu a mai putut fi oprit:

- Nici de Manase însuși, care s-a pocăit la sfârșitul vieții și a curățit țara de idolatrie.
- Nici de marea reformă a lui Iosia, care a fost la o înălțime similară cu cea a lui Ezechia.
- Nici de mijlocirile fierbinți ale lui Ieremia.

Există o judecată a națiunilor, și există un pahar al nelegiurii națiunilor.. Când acest pahar se umple, drumul spre judecată pare să devină ireversibil. Așa a fost cu popoarele canaanite care deveniseră un focar de infecție spirituală ce trebuia extirpat de pe fața pământului. Canaaninții trebuiau nimiciți cu desăvârșire. Trebuiau nimiciți și copiii, și femeile, chiar și cele însărcinate. Se pare că există niște legități în destinul popoarelor cu privire la transmiterea răului de la o generație la alta. Fântâna genetică a popoarelor canaanite părea să fie ireversibil infectată. Aceste legități (care sunt dincolo de înțelegerea noastră și pe care le putem doar întrezări sau intui) interferează probabil cu genetica și cu terenul legal pe care îl câștigă lumile spirituale asupra unor națiuni în urma păcatelor acestora. Se pare că după ce o națiune depășește un anumit prag al răului, ea devine doar o poartă de intrare în istorie a celor răi. Se pare că dintr-o astfel de națiune nu se mai poate naște o generație sfântă, o generație cu o inimă

îndreptată spre bine. Generațiile care se nasc sunt mai rele decât cele anterioare și tot așa. Aceasta nu înseamnă că acele generații nu au libertate de alegere, dar se pare că se pot naște din acel popor doar generații care vor alege și mai mult răul. Chiar și pasajul de față despre Iuda ne sugerează existența acestui prag al răului în dreptul națiunilor:

14. „Voi părăsi rămășița moștenirii Mele și-i voi da în mâinile vrăjmașilor lor; și vor ajunge de jaful și prada tuturor vrăjmașilor lor,

15. pentru că au făcut ce este rău înaintea Mea și M-au mâniat **din ziua când au ieșit părinții lor din Egipt până în ziua de azi!**”

(2 Imp.21:14-15)

Dumnezeu are o evidență a păcatelor lui Israel din ziua când au ieșit din Egipt și până în zilele lui Manase. Deși în istoria lui Israel a fost și generația neprihănită a lui Iosua care și-a cerut iertare pentru păcatele părinților lor (când sărbătoreau Yom Kippur de exemplu – vezi Levitic cap.16), Domnul tot mai ține evidența păcatelor generației din pustie. Deși în istoria lui Israel au avut loc treziri spirituale și a fost și o generație ca cea a lui David, cu toate acestea Dumnezeu ține cont de o vină a națiunii în Israel în evoluția ei istorică. Prin Manase, această vină depășește pragul despre care vorbeam. Prin Manase, paharul nelegiurilor lui Israel își atinge vârful. Drumul spre judecată devine ireversibil. Din Iuda, pâna la judecată, se pare că nu se mai poate naște o generație neprihănită. Lumile spirituale aduse de Manase vor domina conștiința lui Iuda până în ceasul judecății. În Iuda mai pot exista vase sfinte (ca Ieremia, Daniel și cei 3 prieteni etc.), dar poporul, ca națiune, nu mai poate experimenta o pocăință și o transformare reală.

Toate aceste evidențe ne motivează să cercetăm să vedem ce anume a făcut atât de rău acest împărat a lui Iuda. Iată CV-ul său spiritual:

- A umblat după urâciunile neamurilor pe care le izgonise Domnul
- A ridicat din nou înălțimile
- A ridicat altare lui Baal
- A făcut un idol Astarteei ca Ahab
- S-a închinat întregii oștiri a cerurilor
- ***A zidit altare în Casa Domnului, a zidit altare întregii oștiri a Domnului în cele două curți ale Casei Domnului***
- Și-a trecut pe fiul său prin foc
- Se îndeletnicea cu ghicirea și vrăjitoria, și a ținut la el oameni care chemau duhurile și ghiceau viitorul.
- A făcut din ce în ce mai mult rău înaintea Domnului, mâniindu-L

- ***A pus idolul Astarteei în Casa Domnului***
- Manase a făcut mai rău decât tot ce făcuseră înaintea lui Amoriții și a făcut și pe Iuda să păcătuiască prin idolii lui
- Manase a vărsat de asemenea, mult sânge nevinovat

Am subliniat în lista de mai sus elementele care mi se par cele mai grave și cred că au fost determinante în rătăcirea lui Iuda. Iată concluzia autorul din v.9:

- „Dar ei nu au ascultat, și Manase a fost pricina pentru care s-au rătăcit și au făcut rău mai mult decât neamurile pe care le nimicise Domnul dinaintea copiilor lui Israel.”

Poporul nu a fost o simplă victimă. Poporul nu A ASCULTAT. Pe de o parte, neascultarea poporului l-a chemat pe Manase în istorie, iar pe de altă parte poporul s-a lăsat dus în rătăcirea adusă de Manase. Rătăcirea este cuvântul cheie. Minte poporului s-a întunecat, și rătăcirea a fost atât de mare încât ei au făcut mai mult rău decât neamurile canaanite izgonite de Domnul. Și în Levitic am văzut ce mari rele săvârșeau acele popoare. Cu toate acestea, Iuda le-a întrecut în nelegiuire! Iuda a întrecut popoarele canaanite, pe de o parte în perversiuni sexuale, crime, nedreptăți și ocultism, iar pe de altă parte făcând un lucru pe care popoarele canaanite nici nu aveau cum să îl facă și anume: pângărind Casa Domnului.

Bunicul lui Manase, Ahaz, îndrăznește să aducă un altar străin în Casa Domnului. Dar Manase umple curțile Domnului de altare străine pentru toată oștirea cerului și aduce acolo și idolul Astarteei. Când autorul ne relatează reforma lui Iosia, precizează că acesta a dărâmat din Casa Domnului casele sodomiților și locurile unde femeile împleteau corturi pentru Astartea. Deci, Manase a adus perversiunile sexuale în curțile Casei Domnului. Manase face ce nimeni nu a mai îndrăznit să facă până la el. Pângărește Casa Domnului și pervertește tot sistemul de închinare și tot mesajul purtat de Casa Domnului. Solomon a zidit temple idolilor, dar nu s-a atins de Casa Domnului. La fel au făcut și ceilalți împărați idolatri. Ieroboam a propus un sistem alternativ de închinare prin cei 2 viței și a interzis celor din Nord să coboare la Casa Domnului, dar Casa Domnului a rămas totuși în picioare. Alți împărați au neglijat Casa Domnului care s-a umplut de stricăciuni și și-a pierdut din slavă. Cu toate acestea, Casa Domnului a rămas în picioare ca un reper al adevăratelor valori, ca un indicator al adevăratei căi către Dumnezeu. Am analizat în Nord cum inițiativa lui Ieroboam de a se rupe de Sud și de a propune un sistem alternativ de închinare a dus la pierderea reperelor, fapt ce a dus la pierderea lui Israel. Totuși, în Sud mai era un reper, chiar dacă îndepărtat. Dar Manase distruge acest reper. Casa Domnului își pierde funcția și identitatea. În loc să devine un reper al binelui și o provocare spre schimbare morală pentru Iuda, devine un loc al răului și o provocare spre cufundare în păcat. Casa

Domnului în loc să fie un loc al sfințeniei care să arate spre Dumnezeu cel adevărat, devine un loc al păcatului care arată spre dumnezei falși. Casa Domnului nu mai este locul care condamnă păcatul, oferind soluții și resurse pentru schimbare după chipul și asemănarea lui Dumnezeu, ci Casa Domnului devine un loc de validare a păcatului și oferă resurse pentru schimbare după chipul și asemănarea celui rău. Casa Domnului nu mai este reperul luminii din întunericul lumii, ci devine confirmarea întunericului din lume. Este cumplit! Această confuzie se ampretează atât de adânc în inima adulterină a poporului încât curățirea exterioară a Casei Domnului nu mai poate îndepărta confuzia interioară a națiunii. Manase, și apoi Iosia, curăță Casa Domnului de idoli. Dar percepția asupra Casei Domnului se pervertește definitiv în inima poporului.

Această legitate o cunoaștem de la lepădarea Casei Domnului de la Silo. Cortul Întâlnirii era la Silo. Dar fiii preotului Eli au curvit și necinstit darurile lui Israel chiar la Cort. Eli i-a tolerat. Casa Domnului a devenit un loc de desfrâu, un loc în care păcatul era aprobat și validat. Și tot poporul știa de ce se întâmplă acolo. Domnul a considerat lucrul acesta atât de grav încât a lepădat Casa de la Silo pentru totdeauna. Chivotul a plecat din Cort, ajuns la Filistenii și apoi s-a întors în țară. Dar nu s-a mai întors în Cortul Întâlniri de la Silo. Mesajul era clar: Domnul a lepădat Casa de la Silo din pricina fiilor lui Eli și nu s-a mai întors niciodată în ea! Prin Samuel, Domnul aduce un sistem de închinare pe înălțimi care este validat de El până la ridicarea Templului. Și închinarea pe înălțimi avea neajunsurile ei, și apoi am văzut cât de greu a fost eliminată din Israel. De fapt a fost eliminată doar temporar de Ezechia și Iosia. Ea a persistat de fapt, sute de ani până la ducerea în robia babiloniană. Domnul însă a preferat închinarea pe înălțimi decât să se întoarcă în Casa de la Silo. El știa că atunci când mesajul de la Casa Domnului este pervertit, confuzia din conștiința națiunii este atât de mare încât doar lepădarea Casei mai poate fi o șansă de reabilitare a mesajului divin și de îndepărtare a confuziei din conștiința religioasă a poporului. Iată ce ne spune Ieremia despre Casa de la Silo:

12. „Duceți-vă, dar, la locul care-Mi fusese închinat la Silo, unde pusesem să locuiască odinioară Numele Meu, și vedeți ce i-am făcut din pricina răutății poporului Meu, Israel!

13. Și acum, fiindcă ați făcut toate aceste fapte, zice Domnul, fiindcă v-am vorbit dis-de-diminează, și n-ați ascultat, fiindcă v-am chemat, și n-ați răspuns,

14. voi face Casei peste care este chemat Numele Meu, în care vă puneți încrederea, și locului pe care vi l-am dat vouă și părinților voștri, le voi face întocmai cum am făcut lui Silo.

15. Și vă voi lepăda de la Fața Mea cum am lepădat pe toți frații voștri, pe toată sămânța lui Efraim!”

(Ieremia 7:12-15)

Ori, ce a făcut casa lui Eli Cortului Întâlnirii a fost o simplă joacă față de ce a făcut Manase Templului de la Ierusalim. Percepția asupra Casei Domnului a fost ireversibil pervertită în inima națiunii. Cărțile Ieremia și Ezechiel ne ajută să înțelegem acest lucru. Ieremia și Ezechiel profetează înainte de căderea Ierusalimului și de ducerea poporului în robia babiloniană. Ieremia profetează în țară, iar Ezechiel printre cei luați deja în robie înainte de căderea Ierusalimului. Atât în Ieremia cât și în cartea Ezechiel, descoperim cu stupeoare că Templul Domnului, în loc să fie reperul, lumina care să provoace poporul la pocăință și să îl conducă spre Domnul, este argumentul suprem al poporului pentru VALIDAREA modului lor păcătos de viață. Poporul face păcate mai mari ca păcatele canaanite, și cu toate acestea se crede bine înaintea Domnului și nu înțelege de ce profeții îi mustră și anunță pedeapsa. Rădăcina acestei rătăcirii: percepția eronată asupra Casei Domnului. Iată câteva pasaje din Ieremia care ilustrează cele spuse mai sus:

1. „Iată cuvântul vorbit lui Ieremia din partea Domnului:
2. „Șezi la poarta Casei Domnului, vestește acolo cuvântul acesta și spune: „Ascultați cuvântul Domnului, toți bărbații lui Iuda care intrați pe aceste porți ca să vă închinați înaintea Domnului!
3. Așa vorbește Domnul oștirilor, Dumnezeuul lui Israel: „Îndreptați-vă căile și faptele, și vă voi lăsa să locuiți în locul acesta.
4. Nu vă hrăniți cu nădejdi înșelătoare zicând: „Acesta este Templul Domnului, Templul Domnului, Templul Domnului!”
5. Căci numai dacă vă veți îndrepta căile și faptele, dacă veți înfăptui dreptatea unii față de alții,
6. dacă nu veți asupri pe străin, pe orfan și pe văduvă, dacă nu veți vărsa sânge nevinovat în locul acesta și dacă nu veți merge după alți dumnezei, spre nenorocirea voastră,
7. numai așa vă voi lăsa să locuiți în locul acesta, în țara pe care am dat-o părinților voștri, din veșnicie în veșnicie.
8. Dar iată că voi vă hrăniți cu nădejdi înșelătoare care nu slujesc la nimic.
9. Cum? Furați, ucideți, preacurviți, jurați strâmb, aduceți tămâie lui Baal, mergeți după alți dumnezei pe care nu-i cunoașteți!...
10. Și apoi veniți să vă înfățișați înaintea Mea, în Casa aceasta peste care este chemat Numele Meu, și ziceți: „Suntem izbăviți!”... ca iarăși să faceți toate aceste urâciuni!

11. Este Casa aceasta peste care este chemat Numele Meu o peșteră de tâlhari înaintea voastră?” „Eu însumi văd lucrul acesta, zice Domnul!”

(Ieremia 7:1-11)

9. „Căci așa vorbește Domnul oștirilor, Dumnezeul lui Israel: „Iată, voi face să înceteze în locul acesta, sub ochii voștri și în zilele voastre, strigătele de bucurie și strigătele de veselie, cântecele mirelui și cântecele miresei.”

10. „Când vei vesti poporului acestuia toate aceste lucruri, ei îți vor zice: „Pentru ce ne amenință Domnul cu toate aceste mari nenorociri? Ce nelegiuire și ce păcat am făcut împotriva Domnului Dumnezeului nostru?”

11. „Atunci să le răspunzi: „Părinții voștri M-au părăsit, zice Domnul, s-au dus după alți dumnezei, le-au slujit și s-au închinat înaintea lor; iar pe Mine M-au părăsit și n-au păzit Legea Mea!

12. Și voi ați făcut și mai rău decât părinții voștri; căci iată că fiecare umblați după pornirile inimii voastre rele și nu M-ascultați.

13. De aceea, vă voi muta din țara aceasta într-o țară pe care n-ați cunoscut-o nici voi, nici părinții voștri; și acolo veți sluji altor dumnezei, zi și noapte, căci nu vă voi ierta!”

(Ieremia 16:9-13)

Deși poporul făcea nelegiuiri mai mari decât popoarele canaanite izgonite de Domnul dinaintea lor, deși țara era plină de idolatrie, totuși în fața muștrărilor și avertismentelor lui Ieremia, el întreba: ***Pentru ce ne amenință Domnul? Ce nelegiuire și ce păcat am făcut împotriva Domnului, Dumnezeului nostru?*** Cum era posibil acest lucru? Răspunsul îl găsim în cap.7, și anume pervertirea funcției Casei Domnului. Argumentul lor suprem că sunt bine în relația cu Dumnezeu era însăși Casa Domnului. Casa Domnului devenise locul de validare a modului lor păcătos de viață. Iată moștenirea malefică lăsată de Manase. În Casa Domnului fusese promovată idolatria și sodomia. Deci de ce ar fi acestea lucruri greșite? Și ei se închinau la Casa Domnului și aduceau jertfe acolo. Deci, de ce să fie supărat Domnul împotriva lor? Rătăcirea și împietrirea inimii lor era înfiorătoare.

Ezechiel ne confirmă că înainte de robia babiloniană, Casa Domnului era plină de idoli și idolatrie:

1. „În al șaselea an, în ziua a cincea a lunii a șasea, pe când ședeam în casă, și bătrânii lui Iuda ședeau înaintea mea, mâna Domnului Dumnezeu a căzut peste mine.

2. M-am uitat și iată că era un chip care avea o înfățișare de om; de la coapse în jos era foc, și de la coapse în sus era ceva strălucitor ca niște aramă lustruită.
3. El a întins ceva ca o mână și m-a apucat de zulufii capului. Duhul m-a răpit între pământ și cer și m-a dus, în vedenii dumnezeiești, la Ierusalim, la ușa porții de la curtea dinăuntru, care caută spre miazănoapte, unde era locul idolului geloziei care stârnea gelozia Domnului.
4. Și iată că slava Dumnezeului lui Israel era acolo, așa cum o văzusem în vale.
5. El mi-a zis: „Fiul omului, ia ridică ochii spre miazănoapte!” Am ridicat ochii spre miazănoapte; iată că idolul acesta al geloziei era la miazănoapte de poarta altarului, la intrare.
6. Și El mi-a zis: „Fiul omului, vezi ce fac ei? Vezi tu marile urâciuni pe care le săvârșește aici casa lui Israel ca să Mă depărteze de Sfântul Meu Locaș? Dar vei mai vedea și alte urâciuni și mai mari!”
7. Atunci m-a dus la poarta curții. M-am uitat și iată că era o gaură în perete!
8. Și mi-a zis: „Fiul omului, ia sapă în perete!” Am săpat în zid și iată că era o ușă.
9. Și mi-a zis: „Intră și vezi urâciunile cele rele pe care le săvârșesc ei aici!”
10. Am intrat și m-am uitat; și iată că erau tot felul de chipuri de târătoare și de dobitoace urâcioase și toți idoli casei lui Israel zugrăviți pe perete de jur împrejur.
11. Înaintea acestor idoli stăteau șaptezeci de oameni din bătrânii casei lui Israel, în mijlocul cărora era Iazania, fiul lui Șafan; fiecare din ei avea o cădelniță în mână și se înălța un nor gros de tămâie.
12. Și El mi-a zis: „Fiul omului, vezi ce fac în întuneric bătrânii casei lui Israel, fiecare în odaia lui plină de chipuri? Căci ei zic: „Nu ne vede Domnul; a părăsit Domnul țara aceasta!”
13. Și mi-a zis: „Vei mai vedea și alte urâciuni mari pe care le săvârșesc ei!”
14. Și m-a dus la intrarea porții Casei Domnului dinspre miazănoapte. Și iată că acolo stăteau niște femei care plângeau pe Tamuz.
15. Și El mi-a zis: „Vezi, fiul omului? Vei mai vedea și alte urâciuni mai mari decât acestea!”
16. Și m-a dus în curtea dinăuntru a Casei Domnului. Și iată că la ușa Templului

Domnului, între pridvor și altar, erau aproape douăzeci și cinci de oameni, cu spatele întors spre Templul Domnului și cu fața spre răsărit; și se închinau înaintea soarelui spre răsărit.

17. Și El mi-a zis: „Vezi, fiul omului? Este prea puțin oare pentru casa lui Iuda că săvârșesc ei urâciunile pe care le săvârșesc aici? Trebuia să mai umple și țara cu silnicie și să nu înceteze să Mă mânie? Iată că ei își apropie ramura de nas!

18. De aceea și Eu voi lucra cu urgie; ochiul Meu va fi fără milă și nu Mă voi îndura; chiar dacă vor striga în gura mare la urechile Mele, tot nu-i voi asculta.”

(Ezechiel 8:1-18)

Dacă idolatria era acceptată și promovată în Casa Domnului, atunci cum putea fi considerat un lucru greșit? Casa Domnului era cea care definea normalitatea în relația cu Domnul. Casa Domnului îi învăța că este absolut normal să te închini Domnului, și să te închini și idolilor în același timp. Iată de ce poporul este așa de mirat când Ieremia îi mustră și anunță pedeapsa Domnului.

Mai este și un alt pasaj în cartea Ezechiel care ne ajută să înțelegem ce ajunsese Casa Domnului pentru poporul Domnului:

15. „Cuvântul Domnului mi-a vorbit astfel:

16. „Fiul omului, iată, îți voi răpi printr-o lovitură ce ți-e mai scump în ochi. Dar să nu te jelești, nici să nu plângi și să nu-ți curgă lacrimile pentru ea.

17. Suspină în tăcere, dar nu plânge ca la morți! Leagă-ți turbanul, pune-ți încălțăminte în picioare, nu-ți acoperi barba și nu mânca pâinea de jale!”

18. Vorbisem poporului dimineața, și seara mi-a murit nevasta. A doua zi dimineața, am făcut cum mi se poruncise.

19. Poporul mi-a zis: „Nu vrei să ne lămurești ce înseamnă pentru noi ceea ce faci?”

20. Eu le-am răspuns: „Cuvântul Domnului mi-a vorbit astfel:

21. „Spune casei lui Israel: „Așa vorbește Domnul Dumnezeu: „Iată, voi pângări Locașul Meu cel Sfânt, fala puterii voastre, ce vă e mai scump în ochi, lucrul iubit de voi; și fiii voștri și fiicele voastre, pe care i-ați lăsat după voi, vor cădea uciși de sabie.

22. Și atunci veți face cum am făcut și eu. Nu vă veți acoperi barba și nu veți mânca pâinea de jale,

23. veți sta cu turbane pe cap și cu încălțăminte în picioare, nu vă veți jeli și nici nu veți plânge; ci veți tânji pentru nelegiuirile voastre și vă veți văita între voi.

24. Ezechiel va fi un semn pentru voi. Veți face întocmai cum a făcut el. Și când se vor întâmpla aceste lucruri, veți ști că Eu sunt Domnul, Dumnezeu.

25. Tu însă, fiul omului, în ziua când le voi răpi ceea ce face tăria lor, bucuria și fala lor, ce le este scump ochilor și lucrul iubit de ei, pe fiii și fiicele lor,

26. în ziua aceea, va veni un fugar la tine ca să-ți dea de știre și să auzi cu urechile tale.

27. În ziua aceea, îți se va deschide gura odată cu a fugarului, vei vorbi și nu vei mai fi mut. Vei fi un semn pentru ei, și vor ști că Eu sunt Domnul.”

(Ezechiel 24:15-27)

Poporul este așa de împietrit încât Domnul recurge la un gest șocant pentru a le stârni întrebări și a-i trezi din somnul lor păcătos. Prețul acestui semn este însă pierderea soției lui Ezechiel și punerea acestuia într-o situație nespuse de dificilă. La fel ca în situațiile în care a fost pus Osea, Dumnezeu pare crud. Înțelegând însă împietrirea care era în popor, iminența judecății și miza eternă a sufletului lor, perspectiva asupra tabloului se schimbă. Domnul pune în balanță jertfa și suferința temporară a slujitorilor Săi și suferința eternă a unui întreg popor care mergea spre iad. Domnul alege să aducă suferință în viața slujitorilor Săi cu scopul de a salva o națiune de la pierzare eternă. Așa a fost de la început. Domnul nu a intervenit pentru a-l apăra pe Abel de furia lui Cain, dar a intervenit pentru a-l apăra pe Cain de furia răzbunătorilor. Aceste decizii luate de Domnul în defavoarea slujitorilor Săi, anticipează marea decizie de a-L trimite pe Fiul Său ca jertfă pentru salvarea omenirii. Ezechiel acceptă drama și ascultă fără să cârtească. Ezechiel înțelesese miza eternă pusă în joc, dragostea Domnului pentru poporul Său, precum și răsplătirile viitoare. Există un dincolo, există o slavă eternă generată de suferința prezentă. Răsplătirile primite de Ezechiel dincolo sunt atât de mari încât el va fi pe deplin reabilitat din groapa suferinței prin care a trecut.

Este șocant ce reprezenta Casa Domnului pentru popor, și anume era:

- „fala puterii voastre, ce vă e mai scump în ochi, lucrul iubit de voi” (v.21)
- „ceea ce face tăria lor, bucuria și fala lor, ce le este scump ochilor și lucrul iubit de ei” (v.25)

Nu ne-am așteptat la acest lucru din partea unui popor curvar și idolatru. Dar de ce era Casa Domnului fala puterii lor, lucrul iubit de ei cel mai mult, lucrul cel mai scump în ochii lor?

Pentru că această Casă era pentru ei suprema validare a modului lor păcătos de viață. Poporul din robie avea să primească două vești:

1. Templul a fost dărâmat
2. Fiii și fiicele lor de la Ierusalim au fost omorâți.

Cu toate acestea, poporul nu va jeli și nu va plânge. Dar ce va face poporul? În traducerea lui Cornilescu poporul *va tânji după păcatele lor*, iar în alte traduceri: poporul *se va sfârși în păcatele lor*. Dacă ar fi să urmărim traducerea lui Cornilescu, sensul ar fi: poporul nu iubea Casa Domnului, ci păcatele lor. Ei iubeau Casa Domnului căci îi ajuta în marea lor iubire pentru păcat. Iubirea păcatului era mai presus decât iubirea pentru copii. Astfel, la vestea dărâmării Templului și la vestea morții copiilor lor, ei nu plâng, ci sunt tulburați în marea lor iubire pentru păcat. Dărâmarea Templului înseamnă îndepărtarea aceluia lucru care valida viața lor păcătoasă și îi ajuta în lupta cu propria conștiință. Durerea pentru pierderea copiilor este învinsă de dorul pentru acel mod de viață păcătos, validat de Templu. Poporul va tânji pentru păcatele lor, pentru vremurile bune când puteau păcătui liniștiți sub protecția Templului. Este înfiorător ce a ajuns Templul pentru mintea lor. De aceea, singura soluție de vindecare a fost dărâmarea Templului. Iată răul adus de Manase în Ierusalim. Iată de ce Manase este cauza robiei babiloniene!

Este interesant că autorul nu menționează pocăința de la sfârșitul vieții lui Manase, și nici curățirea pe care a făcut-o el în Casa Domnului și în țară. Autorul urmărește mai degrabă destinul Casei Domnului, decât destinul împăraților. Și autorul știe că acea curățire făcută de Manase a fost doar formală și fără impact în inima poporului. Amon readuce în țară toată idolatria promovată de tatăl său Manase, iar poporul o primește cu inima deschisă. Curățirea făcută de Manase a fost doar la nivelul aparențelor. Inima poporului a rămas în întuneric și rătăcirea adusă de Manase. De aceea, probabil, autorul nici nu o mai menționează. Pentru autor e important de relatat lovitură decisivă pe care cel rău a dat-o prin Manase, Casei Domnului și destinului poporului lui Dumnezeu. Cât de mult s-a trudit cel rău ca să aducă în istorie un vas ca Manase. S-a trudit să adune în dreptul lui Israel păcat peste păcat, pentru ca monstrul Manase să poată activa în istoria acestui popor nelegiuit. Manase a fost rodul rătăcirii și persistenței în păcat a lui Iuda.

Amon umblă și el pe calea tatălui său. Este omorât după doi ani de domnie, dar poporul lovește pe uneltitori și îl așează împărat pe Iosia, fiul lui Amon. Pe de o parte, observăm că moștenirea davidică încă mai avea impact în Iuda. David, cel care l-a cruțat pe Saul, este cel care a înrădăcinat în Iuda respectul special față de împărat și autoritatea sa. Poporul, chiar dacă idolatru și corupt, reacționează când Amon este omorât. Pe de altă parte, observăm o intervenție a harului în istorie. Amon readuce idolatria din timpul lui Manase, dar Domnul nu-i dă decât doi ani de domnie. În schimb, se ridică pe tron Iosia, cel care va face o nouă reformă. Prin această intervenție, Domnul poate amâna pedeapsa și mai poate prelungi o vreme istoria lui Iuda.

În Noul Legământ, Domnul are o strategie nouă cu privire la Casa Lui. Templul Domnului este format din mai multe temple vii, din mai multe Biserici locale răspândite peste tot pământul. Acestea nu sunt organizate într-o structură piramidală de tip instituțional. Ele sunt conduse de Duhul Sfânt și pot avea destine spirituale distincte. În cartea Apocalipsa, Hristos realizează o judecată a 7 Biserici locale din Asia Mică. Unele Biserici sunt în declin spiritual, iar altele în creștere spirituală. Cele 7 Biserici se pot ruga una pentru cealaltă, dar Hristos nu le cere în mod direct să intervină peste lucrarea din celelalte Biserici. Lucrul acesta nu-l cere nici Bisericii din Efes, care era un fel de Biserică-mamă pentru celelalte Biserici. Epistolele pauline ne arată că fiecare Biserică locală are un destin aparte, care poate fi foarte diferit de destinele celorlalte Biserici locale. Bătălia pentru Casa Domnului se dă în dreptul fiecărei Biserici locale în parte. În Noul Testament, nu avem prezentat un atac spiritual global al celui rău asupra unei structuri piramidale a unei Biserici unite din punct de vedere instituțional, ci în Noul Testament, lupta spirituală este prezentată prin atacuri specifice îndreptate spre anumite Biserici locale. Strategia este foarte inteligentă. Dacă în vechime, era doar Templul de la Ierusalim, acum sunt mai multe Temple/Biserici locale pe întreg pământul. Dacă un Templu viu este zdrobit, totuși mai sunt altele care poartă Lumina și Adevărul lui Hristos. Cu toate acestea, războiul spiritual împotriva Casei Domnului de la Ierusalim reprezintă paradigma pentru războiul celui rău îndreptat împotriva fiecărei Biserici locale în parte, din întreaga istorie. Și de multe ori a reușit. Observăm în 1,2 Împărați faptul că firul credinței nici nu se poate moșteni și parcă nici nu se poate transmite mai mult de două generații. Nu avem consemnat undeva trei împărați consecutivi buni și trei generații credincioase una după alta. Maximul este de două, dar și în aceste situații la a doua generație se văd deja semnele căderii. În Apocalipsa, în secolul 1, la 40 sau 60 de ani după înălțarea Domnului și atât de aproape de mărturia apostolilor, avem deja 5 din 7 Biserici amenințate cu lepădarea și luarea harului. Nu mai vorbim de exemplele din scrisorile pauline. Biserica din Corint fusese plantată de însuși Pavel și cât de bine a început această Biserică. Dar la doar câțiva ani, când Pavel scrie 1 Corinteni, suntem îngroziți de dezastrul spiritual din Biserică: dezbinări, certuri, afirmare de sine, curvie tolerată, căsnicii în ruine, idolatrie, beție la Cina Domnului, slujire din afirmare de sine și sub influența duhurilor demonice, negarea doctrinei învierii. Cei care susțin transmiterea harului de la o generație la alta în Biserică, se pare că nu au lecturat niciodată nici 1,2 Împărați și nici Noul Testament. Ce har să transmită mai departe Biserica din Corint? Sau ce har să transmită cele 5 Biserici din Apocalipsa amenințate tocmai cu luarea harului? Harul se poate lua. Iată de ce nu poate fi transmis din generație în generație. Harul nu se transmite, ci se naște în fiecare generație, acolo unde apare credința autentică!

Lovitura fatală dată de Manase Casei Domnului de la Ierusalim, își găsește oare ecou în Noul Testament? Care sunt loviturile fatale prin care cel rău poate lovi într-o Biserică locală? Prin lovitura sa, Manase a pus pe același taler calea Domnului și calea păcatului, și a făcut din Casa Domnului o validare a idolatriei și a trăirii în păcat. Același lucru îl urmărește diavolul și în

Noul Legământ. Am pomenit de 1 Corinteni. Biserica devenise un loc unde oamenii deveneau nu mai buni, ci mai răi (vezi 1 Cor.11:17). Biserica devenise un loc care valida curvia, afirmarea de sine, dezbinarea, trăirea după firea pământească. Așa că cei care se adunau nu deveneau mai buni, ci mai răi.

Sunt două greșeli fundamentale prin care o Biserică își pierde harul și devine ceea ce a devenit Casa de la Ierusalim în urma faptelor lui Manase. Prima este când Biserica tolerează și validează trăirea în păcat, trăirea după firea pământească. A doua este când Biserica predică, validează, promovează erezii, doctrine false care lovesc direct în Evanghelie. Scrisorile pauline și scrisoarea Apocalipsei către cele 7 Biserici, ilustrează aceste două modalități prin care diavolul vrea să pângărească Templele vii ale Domnului. De multe ori, cele două atacuri operează simultan și sunt strâns legate între ele. Funcția fundamentală a Bisericii este să Îl înalțe pe Hristos cel adevărat și să susțină schimbarea autentică a oamenilor după chipul și asemănarea lui Hristos. Când Biserica înalță un Hristos fals și/sau nu mai motivează și susține transformarea reală a oamenilor după chipul lui Hristos, ea își pierde funcția. Ba mai mult, pentru că pretinde a-L reprezenta pe Hristos pe pământ, ea arată o direcție falsă și validează un Hristos fals și o viețuire falsă. Ereziile care lovesc în identitatea lui Hristos sunt fatale. Hristos este viu și adevărat. El se revelează în Logos. Nu poți umple termenul de Hristos cu orice informații dorești și să te lauzi că, crezi în Hristos. Hristos este adevărul și El se revelează prin adevăr. Hristos este și Cel care transformă. Mântuirea nu înseamnă doar a fi iertat în baza jertfei lui Hristos. Mântuirea, ne spune Pavel (vezi Romani 6), înseamnă în esența ei unirea cu Hristos, comuniunea cu Dumnezeu, transformarea omului după chipul și asemănarea lui Dumnezeu. Predicarea unor doctrine false despre Hristos nu poate produce transformarea. Transformarea vine doar prin adevăr, pentru că Dumnezeu este un Dumnezeu al adevărului și în El nu este minciună. Dumnezeu adevărului lucrează prin adevăr. Dar poate exista situația când doctrina de bază predicată de o Biserică este corectă, dar nu mai apare schimbarea. Și aici este problema cea mai mare. Evangheliile, toate în cor, ne vorbesc despre religiozitatea și falsitatea poporului evreu, în ciuda lipsei cu desăvârșire a idolatriei exterioare. Ritualurile de la Casa Domnului erau împlinite impecabil, Legea se citea în fiecare Sabat, în fiecare sinagogă, în auzul poporului. Nu se găsea nici un idol pe tot teritoriul lui Israel. Și cu toate acestea, Isus îi numește pe evrei fii ai diavolului. Poporul era bombardat cu informații adevărate, dar nu se producea acea transformare lăuntrică după chipul și asemănarea lui Dumnezeu. Poporul trăia în firea pământească sub masca unei religii perfecte, iar Casa Domnului devenise validarea supremă a felului lor de viață păcătos. Acesta este cel mai subtil și complex atac al celui rău care poate profana Templul. Cum s-ar traduce acest atac în dreptul unei Biserici locale? La fel cum nu existau idoli de piatră în țară, la fel nu vor exista lucruri foarte vizibile nici acum, ca de exemplu: doctrine false, erezii nimicitoare, atacuri directe asupra identității lui Hristos. De asemenea, nu va fi promovată prin predicare, imoralitatea și libertinajul. Dimpotrivă, se vor predica doctrine corecte despre Dumnezeu și se va afirma necesitatea trăirii după poruncile lui Dumnezeu. Dar vor fi doar

informații lipsite de viață. Doctrinile corecte, fuga de păcatele mari, promovarea moralității, împlinirea cu conștiințiozitate a ritualurilor religioase, înfăptuirea unor fapte evlavioase, vor avea de fapt rolul de a ascunde, de a proteja o viață lăuntrică departe de Domnul, o viață lăuntrică în care omul este Dumnezeu, în care omul este el cu planurile lui, și în care trăiește după firea pământească. Din afară, omul pare bun, moral, la locul lui. Dar în interior, domină iubirea de sine, iubirea de această lume, afirmarea de sine, egoismul, invidia, neiertarea, judecarea aproapelui, invidia, egoismul, dualitatea. Într-un astfel de context religios s-a născut Mântuitorul și El a confruntat o astfel de idolatrie ascunsă a inimii. Pentru aceasta Mântuitorul:

- A vorbit despre un Dumnezeu viu, despre Tatăl care este în ceruri și care vrea o relație vie, o comuniune permanentă cu făptura umană.
- A comutat atenția de pe partea ritualică a Legii lui Dumnezeu pe partea morală a ei.
- A dezvăluit adevărata semnificație a părții morale a Legii lui Dumnezeu :
 - Ridicând standardele morale coborâte de un popor dual
 - Confruntând ipocrizia și încălcarea unor porunci din Lege neglijate de popor (iubirea aproapelui, de exemplu)
 - Promovând schimbarea lăuntrică, interioară, în profunzime
 - Punând accent pe ce vede Tatăl în ascuns, și nu pe neprihănirea realizată în văzul oamenilor
 - Mutând accentul de pe împlinirea unui set de reguli, pe o viață condusă de dragostea de Dumnezeu și dragostea de aproapele
 - Oferind teste morale și spirituale celor de lângă ei, pentru a le demonstra pe viu realitatea falimentului lor moral (exemplul tânărului bogat).

Și în toate acestea, Hristos:

- a întrupat El însuși Legea lui Dumnezeu, oferindu-le un model viu și autentic de relație cu Dumnezeu
- le-a vorbit, nu într-un limbaj teologic abstract, ci într-un limbaj accesibil cu exemple concrete și clare din viața lor, cu pilde simple și profunde în care omul de rând să se poate regăsi
- a argumentat ideile predicilor Sale cu autoritatea Legii lui Dumnezeu.

În lumina acestor lucruri, se cade să ne amintim că termenul de **creștin** este derivat din cuvântul Cristos. A fi creștin, sau a fi pe drumul mântuirii, înseamnă a fi într-un proces real, viu, dinamic, permanent și progresiv de transformare a omului lăuntric după chipul și asemănarea lui Isus Hristos. A fi creștin, înseamnă a fi fascinat de Isus Hristos și de conlucrarea de secund cu Duhul lui Dumnezeu pentru urmarea modelului cristic. Din păcate, în țara noastră trăim într-o ignoranță spirituală îngrijorătoare. Foarte mulți se bat cu pumnul în piept că ei au adevărata credință, că ei o au de 1000 de ani, de 2000 de ani sau de 600 de ani, și creștinismul se definește prin apartenența la confesiunea cea dreapta. Cu toții pretindem că avem adevărul, dar cine trăiește după adevăr în viața de zi cu zi? Din perspectiva lui Dumnezeu, însă a fi creștin înseamnă a trăi ca Hristos. Vrei să știi dacă ești creștin, dacă ești pe drumul mântuirii? Foarte simplu: privește cu atenție la ce faci în cămăruța ta, la cum arată omul dinlăuntru, la modul în care se manifestă acesta la locul de muncă, într-un conflict, în boală, în momentul pierderii unui bun material, când ești nedreptățit, când moare cineva drag, când gătești, când faci curat în casă, în relația cu soția/soțul, în raportarea la stat și la autoritateDacă în toate aceste domenii calci pe urmele lui Hristos, trăiești ca Hristos, atunci ești creștin. Dar dacă nu, poți să aparții simultan la toate religiile mântuirii, lucrul acesta nu îți folosește la nimic.

Oare nu acesta este mesajul Predicii de pe Munte rostit unui popor super-religios, care trăia în religia corectă, care venea din Avraam, care era tăiat împrejur a opta zi, care se bătea cu pumnul în piept că ei de 1500 de ani au Adevărul și mântuirea? Oare nu unui astfel de popor Mântuitorul le-a zis:

21. "Nu oricine-Mi zice: "Doamne, Doamne!" va intra în Împărăția cerurilor, ci cel ce face voia Tatălui Meu care este în ceruri.

22. Mulți Îmi vor zice în ziua aceea: "Doamne, Doamne! N-am proorocit noi în Numele Tău? N-am scos noi draci în Numele Tău? Și n-am făcut noi multe minuni în Numele Tău?"

23. Atunci le voi spune curat: "Niciodată nu v-am cunoscut; depărtați-vă de la Mine, voi toți care lucrați fărădelege."

24. De aceea, pe oricine aude aceste cuvinte ale Mele, și le face îl voi asemăna cu un om cu judecată, care și-a zidit casa pe stâncă.

25. A dat ploaia, au venit șuvoaiele, au suflat vânturile și au bătut în casa aceea, dar ea nu s-a prăbușit, pentru că avea temelie zidită pe stâncă.

26. Însă oricine aude aceste cuvinte ale Mele, și nu le face, va fi asemănat cu un om nechibzuit care și-a zidit casa pe nisip.

27. A dat ploaia, au venit șuvoaiele, au suflat vânturile și au izbit în casa aceea; ea s-a prăbușit, și prăbușirea i-a fost mare."

Matei 7:21-27

Reforma lui Iosia

– 22:1-23:30 –

Au fost mai multe reforme în istoria lui Iuda la care a făcut referire până acum autorul cărții. Cu toate acestea, autorul nu a detaliat până la Iosia nici una din aceste reforme. În schimb, acum la final de carte, găsește cu cale să detalieze reforma lui Iosia. Oare de ce? Iată câteva posibile răspunsuri:

- Reforma lui Iosia a fost considerată una din cele mai mari reforme, dacă nu chiar cea mai mare reformă din Iuda (vezi 2 împ.23:22-25).
- Reforma lui Iosia apare într-un moment de criză spirituală maximă în Iuda, criză generată de nebuniile lui Manase. Ideea ar fi că reforma este posibilă și când criza spirituală este maximă.
- Reforma lui Iosia este pusă în legătură cu răul făcut de Manase. Autorul ne consemnează că marea reformă a lui Iosia nu a putut opri răul istoric generat de domnia lui Manase (vezi 2 Împ.23:25-27). Reforma lui Iosia astfel nu face decât să ne arate din nou cât de mare a fost răul făcut de Manase.

Autorul ne descrie mai întâi obârșia reformei. Era anul 18 al domniei lui Iosia. Iosia avea 26 de ani. La acea vârstă Iosia avea o reverență față de Yahwe și era preocupat de renovarea Casei Domnului. Dar Iosia nu era deranjat de faptul că Templul era plin de idoli și de case de sodomiți. Iosia s-a născut în acel context și pentru el părea normal ce se întâmpla la Casa Domnului. Cât de puternică a fost moștenire lăsată de Manase. Tot poporul și toți preoții considerau normal ce se întâmpla la Casa Domnului. Crescut în acest context Iosia acceptă și el această falsă normalitate. Dar cum ar putea fi trezită conștiința lui Iosia spre adevăr, dacă cel care trebuia să fie indicatorul spre adevăr, respectiv templul, este un idicator spre minciună?

Iosia nu știe că ce se întâmplă la Casa Domnului este ceva greșit. Dar el știe trebuie să aibă grijă de această casă. De aceea inițiază un proces de renovare a Casei. Puținul despre care el știa, îl și împlinește. Iosia face un mic pas spre Domnul, acel pas pe care îl putea conștientiza în acel moment. Domnul pare să răspundă acestui pas, și prin descoperirea Legii îi arată lui Iosia următorii pași ce trebuie făcuți.

Cât de departe era poporul de Domnul dacă preoții din Casa Domnului nici nu știau că este o carte a Legii Domnului. Preotul Hilchia o găsește aparent întâmplător în Casa Domnului. El nu are nici măcar curiozitatea să o citească ci o dă lui Șafan trimisul împăratului. Și prin Șafan cartea Legii ajunge la Iosia. Și întâlnirea lui Iosia cu Legea Domnului este punctul cheie care generează marea reformă! Acest tablou ne deschide ochii să înțelegem legătura fundamentală dintre Logos și Casa Domnului. Logosul și Casa Domnului nu sunt tot una. Logosul este cel care ne arată cum ar trebui să fie Casa Domnului. Casa Domnului este însă mereu amprentată de credințioșia sau necredințioșia poporului. Logosul este imuabil. Casa Domnului este supusă modificărilor, schimbărilor. Logosul este deci busola Casei Domnului, este cel prin care putem acorda înfățișarea prezentă a Casei Domnului cu cea dorită de Domnul.

Atunci când se pervertește funcția Casei Domnului și aceasta devine un reper fals, singura speranță de trezire și reformă este adusă de Logosul scris. Acest lucru este la fel de valabil în Noul Legământ. Scriptura ne revelază cum trebuie să arate Biserica Domnului. De aceea orice Biserică locală trebuie să aibă în centru Logosul și să fie într-o permanentă preocupare de a acorda slava Bisericii după modelul revelat în Scriptură. Slava Bisericii locale nu poate fi generată de părerile noastre, de bunul nostru simț, de votul congregației, de cultura contemporană, de tradiție sau de orice altceva. Slava Bisericii poate fi generată doar de Logos. Scriptura este cea care ne revelază ce este Biserica, care sunt bătăliile ei, cum funcționează ea, cum trebuie condusă și păstorită, care sunt roadele așteptate de la ea. De aceea indiferent de specificul Bisericii locale, studierea Cuvântului trebuie să ocupe un loc central. Studierea Cuvântului nu este singurul lucru pe care trebuie să îl facă Biserica, dar ea ocupă un loc central, căci prin Cuvânt suntem călăuziți să ne rugăm, să slujim, să vestim Cuvântul, să iubim, să ne sfințim, să ne păzim de erezii și bătălii false.

Atunci când Biserica își pierde funcția și intră în criză spirituală, singura posibilitate de trezire și reformă este prin reîntoarcerea la Cuvânt. Logosul a fost cel care l-a eliberat pe Iosia de robia contextului religios moștenit de Manase. Când Biserica nu mai întrupează Logosul, logosul scris este cel care poate aduce lumina în viața unui căutător de Dumnezeu. Și ce putere are lumina Logosului! Iată că Iosia trăia de 26 de ani sub minciuna moștenirii spirituale a lui Manase. Cu toate acestea, o singură lectură a Legii i-a deschis mintea să înțeleagă minciuna în care trăia întreaga națiune și să-l trezească la realitate. Și Iosia nu doar că înțelege, dar se smerește înaintea adevărului și reacționează după adevăr. Împăratul este gata să își schimbe viața și să facă reformă în țară. Dar mai întâi se căiește, își sfășie hainele și întreabă pe Domnul dacă mai este vreo speranță pentru ei. Iosia s-a îngrozit la citirea Legii, și a înțeles că după Lege judecata ar trebui să izbucnească imediat.

Reacția lui Iosia amână pedeapsa dar nu o anulează. Acesta este răspunsul primit prin proorociția Hulda. Este prima dată când în 1,2 Împărați apare o proorociță în loc de prooroc. Oare să fie și acesta un semn al decăderii lui Iuda? Un tablou similar îl găsim în Judecători. Când

bărbații lui Israel sunt în rătăcire, lene și neputință, Domnul o ridică pe Debora. Oare așa să fie și acum? Conform datelor istorice în Iuda mai erau în acea perioadă și profeții Naum și Țefania. Dar poate ei aveau alte sarcini în acea perioadă și erau mai departe de Ierusalim. De ce reacția lui Iosia nu poate anula pedeapsa? Cum putea totuși fi anulată pedeapsa? Putea fi pedeapsa anulată? Da, dar dacă poporul s-ar fi căit cu adevărat alături de împărat. Cel care s-a căit însă în acel moment a fost doar împăratul. Răspunsul proorociței are în vedere acel moment când Iosia și-a smerit inima. Este minunată reacția lui Iosia la răspunsul proorociței. El nu se mulțumește zicând ca Ezechia de altădată: ***E bine așa! După mine, potopul!*** (vezi 2 Împ.cap.20b). Iosia inițiază marea reformă. Dacă reacția sa de căință a amânat pedeapsa, oare reacția de căință a întregului popor nu va putea ea anula pedeapsa. Iosia pare că nu se mulțumește cu amânarea pedepsei, ci vrea să facă mai mult. Iată principalii pași ai reformei lui Iosia:

1. Iosia începe dregerea Casei Domnului
2. Cartea Legii ajunge la Iosia
3. Iosia o citește și se smerește
4. Iosia expune poporul la mărturia Legii
5. Iosia intră în legământ cu Domnul
6. Poporul intră în legământ cu Domnul
7. Este curățită Casa Domnului
8. Întreaga țară este curățită de idolatrie
9. Fosturile locuri idolatre sunt pângărite
10. Este curățit de idolatrie și teritoriul fostului regat de nord
11. Sunt și pângărite și aceste locuri idolatre din Nord
12. Paștele se sărbătorește întocmai după Lege
13. Stârpirea celor ce se îndelentineau cu ocultismul

Deci totul a pornit de la trezirea împăratului. Nici o curățire a țării și nici o reformă a țării nu a fost posibilă fără trezirea spirituală a împăratului. Dacă împăratul a rămas în moarte spirituală, reforma nu s-a putut realiza decât după moartea și schimbarea acestuia. În noul Legământ, păzitorii Casei Domnului sunt prezbiterii sau episcopii. Nici o revigorare a Bisericii locale nu

este posibilă fără trezirea spirituală a prezbiterilor. Ei sunt cei care dau tonul, ei sunt cei care generează sau stopează creșterea spirituală a comunității.

Împăratul a fost trezit de adevărul revelat în Cuvântul scris al Domnului. El se căiește și cere îndurare. Obține doar amânarea pedepsei. Dar se pare că nu se mulțumește cu atât și vrea ca să aducă o căință sfântă și în inima poporului. Pentru această cheamă pe popor să audă cuvintele Legii. El nu începe reforma de unul singur și fără să explice poporului de ce este necesară această reformă. El vrea ca reforma să înceapă în inima poporului. El este conștient din propria experiență cât de mare este întunerciul și confuzia de peste mințile celor din popor. El știe că singura șansă este să îi expună mărturiei și luminii Logosului. Logosul are forța de a străpunge orice întuneric spiritual și de aduce lumina în cele mai întunecate labirinturi ale sufletului. Iosia cheamă TOT poporul la Ierusalim și citește în auzul poporului TOATĂ Legea. Cu siguranță că nu a fost ușor să organizeze acest lucru. Dar împăratul este gata să se cheltuie pe sine și visteriile casei sale și a împaratiei pentru ca poporul să auda cuvintele Legii.

Apoi, împăratul se dă pildă poporului. El încheie un legământ cu Domnul înaintea întregului popor. Și poporul îl urmează, și încheie și el legământ cu poporul. Dar versetul 3 din cap.23 pare să anticipeze adevăratul impact al reformei lui Iosia. În v.3 sunt 8 rânduri care ne vorbesc despre intrarea lui Iosia în legământ cu Domnul și doar un rând care ne vorbește despre intrarea poporului în legământ cu Domnul. Dacă Iosia se lasă transformat de reformă, poporul doar se conformează reformei. Reforma a fost reforma lui Iosia și mai puțin a poporului. Iosia se întoarce la Domnul cu toată inima și cu tot sufletul. Poporul se întoarce doar către niște forme religioase corecte. Iosia nu poate genera o schimbare autentică în inima poporului, dar face tot ce ține de el în acest sens.

După citirea Legii, primul lucru pe care îl face Iosia este curățirea Casei Domnului. Adevărata reformă începe de la Casa Domnului. Casa Domnului era reperul spiritual al națiunii. Curățirea trebuia să înceapă de acolo. Ne îngrozim să aflăm că erau case de sodomiți în Casa Domnului. Iosia îndepărtează orice idol din casa Domnului fără să facă cel mai mic compromis. Curățirea continuă în întreaga țară. Iosia curăță de idolatrie și casa împăratului și Ierusalimul și apoi întreaga țară. El îndepărtează orice înălțime, și are grijă să pângărească aceste înălțimi. El știe că poporul are tendința să se întoarcă la idolatrie. Autorul menționează de altarele ridicate de Manase și de înălțimile zidite pentru idoli de către Solomon. Dar oare ceilalți împărați din Iuda care făcuseră reforme nu le îndepărtaseră? Manase la sfârșitul vieții sale a curățit Casa Domnului. E adevărat, dar poporul a adus din nou altarele în Casa Domnului și idoli pe înălțimile ridicate de Solomon. Atunci când un loc din țară a fost închinat idolilor, acest lucru rămâne în memoria poporului care va avea tendința să readucă idolatria în acel loc. De aceea acel loc idolatru rămâne al celui care a inițiat idolatria în acel spațiu. Iată de ce, altarele aduse de Amon în casa Domnului rămân tot altarele lui Manase, și de ce înălțimile idolatre din Ierusalim sunt tot ale lui Solomon. Iosia nu este un reformator naiv. El este conștient de această legitate spirituală, și atunci pentru a

preveni reîntoarcerea în idolatrie, el PÂNGĂREȘTE locurile idolatre din țară. Pângărirea se făcea aruncând oseminte omenești peste acele locuri. Astfel, acele locuri erau profanate în ochii poporului și reîntoarcerea la ele era mult mai dificilă.

Dar Iosia nu face acest lucru doar în Iuda, ci și pe teritoriul regatului de nord. Deși Israel fusese alungat din Nord, Iosia își extinde reforma și în Nord. De ce? Pentru că și acel spațiu făcea parte din moștenirea Domnului, și el vroia să se asigure că întreaga moștenire este curățită și plăcută înaintea Domnului. Pe de altă parte, idoli și înălțimile din nord puteau fi tentante pentru cei din Sud, căci erau tot pe teritoriul țării promise și aveau anumite semnificații pentru popor, așa cum aveau înălțimile ridicate de Ieroboam. Iosia dăruiește și pângărește altarul ridicat de Ieroboam în Betel și duce curățirea până în Nord, în Samaria. Iosia a participat activ la curățirea țării. El nu a dat ordine de pe tronul său. El s-a dus până în Nord în Samaria. El a fost prezent la toate curățirile și a dorit să se asigure că totul se face după Lege. El știa inima idolatră a poporului care ar fi cruțat anumite înălțimi. Iosia nu cruță nimic. El nu ține cont de eventuala rezistență a poporului sau a celor din Nord. El se atinge de fapt de locurile lor sacre. Iosia nu se teme de nimeni și de nimic și duce curățirea până la capăt.

Râvna lui Iosia întrece orice așteptare. El face mai mult ca împărații dinaintea lui, și face mai mult chiar decât i-ar fi cerut Domnul. Și el face această reformă într-un context în care Domnul îi spusese de la început că El nu va cruța Iuda și Ierusalimul. Dar Iosia pare să nu ia seama la ce a spus Domnul și face cea mai mare reformă din istoria țării. El a sperat totuși că și poporul se va întoarce din toată inima la Domnul, și astfel și Domnul se va întoarce din iuțimea mâniei Sale împotriva lui Iuda.

Ultimul element din reformă relatat de autor este sărbătorirea Paștelui. Este vorba de un Paște sărbătorit întocmai după Lege. De mult nu mai fusese sărbătorit un astfel de Paște. E interesant că este menționată ca reper de credincioșie în ce privește această sărbătoare vremea judecătorilor și nu vremea lui David, sau a lui Solomon. Oare de ce? Vremea lui David nu este menționată probabil pentru că în acea perioadă nu era nici un Cort funcțional și nici un Templu funcțional. Totuși de ce este omisă perioada lui Solomon? Oare pe vremea judecătorilor Paștele a fost sărbătorit cu mai multă credincioșie decât pe vremea lui Solomon? Se pare că da.

Autorul omite probabil vremea lui Solomon deoarece în cartea sa, această perioadă este asociată cu acele compromisuri care au adus dezastrul spiritual în istoria lui Israel. Oricum, remarca autorului este impresionantă. Iosia atinge din nou în istoria lui Israel o culme de credincioșie în împlinirea Legii pe care se pare că nici David, nici Solomon nu o atinseseră. Autorul este el însuși uimit de ce face Iosia și subliniază acest lucru (23:21-23). Sărbătorirea Paștelui este menționată de autor tocmai pentru a sublinia acest apogeu de credincioșie atins de Iosia. Pe de altă parte, sărbătorea Paștelui avea o semnificație specială. Ea comemora ieșirea din Egipt, eliberarea poporului din idolatrie, iertarea poporului de păcatele lor și începerea unei noi

vieți în ascultare de Domnul. Oare acest început putea fi doar comemorat? Nu putea fi chiar repetat? Oare Iosia, prin sărbătorirea Paștelui întocmai după Lege nu vrea de fapt să aducă un nou început în istoria lui Israel? Dumnezeu îi putea ierta din nou, iar ei puteau începe o viață nouă în ascultare de Domnul.

Reforma lui Iosia continuă cu nimicirea persoanelor aducătoare de rău în Israel. El nu se mulțumește doar cu stârpirea idolilor și templelor păgâne. El știe că oamenii sunt porți reale ale răului, și atunci el continuă curățirea la nivelul indivizilor. Manase este cel care a excelat în ocultism și care a chemat astfel lumile demonice peste poporul Domnului. Iosia vrea să închidă aceste porți ale răului și vrea să eradicizeze ocultismul din țara sfântă.

Autorul insistă pe devotamentul lui Iosia față de Lege și că scopul domniei sale a fost să împlinească tot ce era scris în carte Legii (vezi 23:24). Dar autorul nu consemnează doar faptul că Iosia și-a propus acest lucru, ci și faptul că chiar a reușit:

- Înainte de Iosia, n-a fost nici un împărat ***care să se întoarcă la Domnul ca el***, din toată inima, din tot sufletul și din toată puterea lui, întocmai după toată legea lui Moise; și chiar după el, n-a fost nici unul ca el. (23:25)

Iosia este așezat astfel alături de David și Ezechia. David este reperul, este împăratul Israeului unit. Iar apoi dintre toți împărații regatului divizat avem două vârfuri: Ezechia și Iosia. Și acum ne întrebăm: cine strălucește mai mult: Ezechia sau Iosia? Autorul pare să sugereze că amândoi se află pe locul întâi. Iată ce a spus autorul despre Ezechia:

- ***El și-a pus încrederea în Domnul, Dumnezeul lui Israel***; și dintre toți împărații lui Iuda care au venit după el, sau care au fost înainte de el, n-a fost nici unul ca el. (18:5)

Autorul pare că se contrazice: pe de o parte Iosia a întrecut pe toți cei dinaintea lui (deci inclusiv pe Ezechia), iar pe de altă parte Ezechia a întrecut pe toți cei de după el (deci inclusiv pe Iosia). Este evident că cei doi sunt cei mai de seamă împărați din cartea 1,2 Împărați, căci doar în dreptul lor se folosește o asemenea expresie și despre amândoi se spune că au fost întocmai ca David (vezi 2 Împ.18:3, și 1 Împ.22:2). Deci amândoi sunt pe locul întâi, dar fiecare strălucește prin ceva specific. Ezechia strălucește prin încrederea sa în Domnul, iar Iosia prin întoarcerea sa la Domnul din toată inima. Ezechia a strălucit deci în mod special prin modul în care și-a pus încrederea într-un context foarte dificil când regatul de Nord a fost nimicit și puterea asiriană crește cu o furie de neoprit! Iosia a strălucit în special prin reforma sa realizată DUPĂ domnia lui Manase. Și Ezechia a făcut o mare reformă, și Iosia și-a pus încrederea în Domnul. Cu toate acestea reforma lui Iosia a luat o notă mai mare după cum credința lui Ezechia a luat o notă mai mare. Cum se explică aceste note mai mari? Ele sunt explicate mai întâi de contextele diferite în care au trăit cei doi împărați. Ezechia a trăit într-un context în care Asiria își atingea apogeul și amenințarea ei era maximă. Iosia a trăit într-un context în care confuzia și rătăcirea din țară era

maximă din pricina lui Manase. Notele diferite pot fi explicate și de faptul că fiecare a excelat mai mult într-un anumit domeniu: Ezechia a excelat mai mult în încrederea față de Domnul, iar Iosia în credințioșia și râvna cu care a făcut reforma. Ezechia și Iosia sunt cei doi împărați care au îndepărtat și înălțimile și care au atins înălțimile davidice. Cu toate acestea și între ei sunt diferențe, diferențe cauzate de bătăliile spirituale specifice cu care s-au confruntat și de domeniile spirituale specifice în care ei au excelat.

Toate aceste consemnări ale autorului ne arată că răsplătirea este diferită între cei credincioși. Au fost mai mulți împărați credincioși, dar ei au primit note distincte. Ezechia și Iosia au primit notele cele mai mari și chiar între ei sunt anumite diferențe. Domnul realizează o evaluare spirituală precisă a fiecărui împărat ținând cont de contextul în care a trăit și de dimensiunea de credințioșie manifestată de fiecare. Se așteaptă ca fiecare să exceleze prin ceva ținând cont de specificul luptelor spirituale în care este implicat și de specificul darurilor cu care este înzestrat. Fiecare împărat primește anumite note în diferitele domenii de evaluare spirituală. Dar apoi este și o notă finală, o notă finală care îi așează pe acești împărați într-o spirală a credințioșiei. În vârful acestei spirale îi găsim pe David, Ezechia și Iosia.

Slujba împăraților anticipează slujba prezbiterilor din Noul Testament. Ei sunt păzitorii casei Domnului și liderii din Biserica locală. La rândul lor toți prezbiterii și păstorii din istroia Bisericii vor fi așezați într-o spirală a credințioșiei, care este de fapt o spirală a răsplătirii. La fel cum David a fost reperul pentru împărații, și noi avem reperele noastre. Știm deja că la vârful spiralei se află Pavel, Petru și ceilalți apostoli. Dar cine se va apropia de masa lor? Cine va sta la masă cu ei? Unde se va plasa fiecare? Aici nu mai vorbim doar de a-ți duce mântuirea până la capăt și a rămâne în ascultare de Domnul. Aici vorbim de o olimpiadă spirituală, de cucerirea unor înălțimi spirituale aparent de neatins, de performanță dumnezeiască, de recorduri spirituale mondiale și eterne. Ne aflăm deci pe arena unei olimpiade spirituale în care concurează cei mai de seamă atleți spirituali ai istoriei: apostolii, martirii, sfinții părinți, reformatorii, marii misionari...Și iată-ne și pe noi ajunși pe această arenă. Acum e timpul nostru, acum e momentul nostru. Și viața noastră este scurtă, și timpul trece repede. Avem doar această viață care trece ca sunetul să dăm tot ce avem mai bun, să ne dăm toate silințele pentru a câștiga premiul. Pavel este un concurent de temut. El ne vorbește despre minunata răsplătire care ne așteaptă dincolo și ne îndeamnă să alergăm astfel încât să câștăm premiul. Scopul său nu este doar intrarea în împărăția lui Dumnezeu, ci scopul său este să câștige premiul cel mare. E o poruncă pentru toți să ne dăm toate silințele și să țintim premiul alergării cerești. Și dacă nu facem acest lucru putem intra într-o zonă periculoasă care să ducă chiar la căderea noastră din har. Cu toate acestea, nu toți credincioșii își propun acest lucru, nu toți au această țintă. Mulți se mulțumesc cu puțin și se lasă copleșiți de greul alergării. Competiția nu e ușoară. Războiul spiritual e complex și răsplătirea se va face în urma unei evaluări amănunțite a tuturor domeniilor vieții noastre: relația cu cuvântul, viața de post și rugăciune, mărturisirea, slujirea în Biserică, dragostea față de

semeni, cum am trecut prin suferință și pierderi, locul de muncă, calitatea de copil, și apoi de soț și părinte, cum am reacționat în fața succeselor, discernământ, sfaturile date altora, așteptarea venirii Domnului, sfințirea personală, înfrânarea poftelor, înfrânarea limbii, credința, înălțimile și depășirea propriilor limite, râvna pentru Casa Domnului, investiția în semeni, smerenia, supunerea...Cum să excelezi în toate acestea? Fiecare avem punctele noastre forte, dar și punctele noastre slabe, domeniile în care ne putem da pildă la alții, dar și domeniile în care suntem mai delăsători...Cum să excelezi în toate aceste domenii simultan și să nu obosești, și să perseverzi până la capăt? În războiul spiritual când încercăm să punem stăpânire pe un domeniu al vieții noastre, suntem atacați, ispitiți cu privire la un alt domeniu, când excelăm într-un domeniu, tindem să neglijăm un altul. Bătălia e complexă și nu e ușoară. Pavel ne îndeamnă însă cu ardoare să ne curățim în toate domeniile vieții și să țintim spre premiul alergării cerești. Ne cere să facem tot ce ne cere Dumnezeu, și chiar mai mult decât ne cere Domnul (vezi Filipeni cap.3 și 1 Corinteni cap.9).

Să ne întoarcem la Iosia. Suntem uimiți de reforma sa și de râvna sa pentru trezire și schimbare. Deși, când se întoarce la Domnul, Domnul parcă îl descurajează spunându-i că oricum judecata asupra lui Iuda este hotărâtă, Iosia parcă nu aude ce spune Domnul, sau parcă își propune să demonstreze lui Dumnezeu că nu are dreptate. Iosia face tot ce ține de el ca și poporul să se pocăiască și mânia să fie astfel nu doar amânată ci și anulată. Reacția sa ne aduce aminte de Iosua. Iosua, înainte de a primi conducerea poporului este chemat alături de Moise la Cortul Întâlnirii. Domnul îi spune lui Moise, în auzul lui Iosua, că poporul acesta este un popor încăpățânat care se va răzvrăti după moartea sa. Cât de încurajator trebuie să fi fost pentru Iosua acest lucru! Dar aceste cuvinte îl ambiționează pe Iosua și acesta se implică cu toată râvna în slujire și generația sa este cea mai credincioasă generație din istoria lui Israel. Apoi, în vremea judecătorilor poporul decade, dar cât trăiește Iosua, poporul rămâne în ascultare de Domnul. Iosia parcă vrea să repete ce a făcut Iosua. El vrea să aducă trezire acolo unde Domnul Însuși spusese că nu mai este nici o speranță, el vrea să aducă schimbarea acolo unde aceasta era imposibilă. Și Iosia implementează o reformă foarte bine gândită, și face mai mult decât i-a cerut Dumnezeu și mai mult decât ne-am fi așteptat noi. Am comentat deja aceste aspecte ale reformei, cum a extins-o și în Nord până în Samaria, cum a pângărit toate locurile idolatre, cum a sărbătorit Paștele după lege implorându-l pe Domnul să ofere un nou început poporului Său. Și însuși autorul inspirat dă nota 10 reformei lui Iosia spunând că nimeni nu a mai fost ca el nici înainte nici după, care să se fi întors cu tot sufletul și cu toată inima sa către Domnul și să caute să îplinească tot ce este scris în Legea lui Moise. Și în urma acestei râvne, acestei ambiții sfinte care ne amintește de Iosia, în urma acestei trude într-un pământ atât de arid, așteptăm verdictul lui Dumnezeu. Iar în v.26 și 27 citim cu tristețe verdictul divin:

- TOTUȘI, Domnul nu s-a întors din iuțimea mâniei Lui celei mari, de care era aprins împotriva lui Iuda, din pricina tuturor celor ce făcuse Manase ca să Îl mânie. Și

Domnul a zis: Voi lepăda și pe Iuda dinaintea Mea, cum am lepădat pe Israel, și voi lepăda cetatea aceasta a Ierusalimului, pe care o alesesem, și casa despre care zisesem: Acolo va fi Numele Meu.

În cap.21:12-15, Domnul rostise deja verdictul, dar atunci nu rostise nimic explicit împotriva Templului. Acum însă verdictul este rostit și asupra Templului. Autorul parcă ne pregătește pentru ultimul capitol al cărții și nu vrea să fim luați prin surprindere de tragedia dărâmării Templului. Iosia se întoarce din toată inima la Domnul, dar Domnul nu se întoarce din iuțimea mânie Lui! De ce? Pentru că trebuia ca întreg poporul se se întoarcă cu toată inima la El pentru ca mânia să fie anulată. Poporul se conformează reformei, dar nu se lasă transformat de ea. Truda lui Iosia este din acest punct de vedere în zadar. El nu are succesul lui Iosua de altădată. Iosia nu poate schimba nimic din destinul lui Iuda prin minunata sa reformă. Zarurile fusese deja aruncate de Manase. Truda lui Iosia pare în van. Cu toate acestea, Domnul nu se supără pe Iosia pentru că acesta a încercat să îl contrazică, pentru că a visat acolo unde Domnul dăduse deja verdictul negativ și a făcut tot ce ținea de el să schimbe acolo unde Domnul Însuși spusese că nu se mai poate produce schimbarea. Dimpotrivă, Domnul îl laudă pe Iosia pentru râvna sa, și pentru reforma sa, și îl numește un campion al istoriei în acest domeniu. Chiar dacă nu a avut rezultate mari, Iosia a făcut acest lucru pentru Domnul, înaintea Domnului, pentru a-L onora pe Domnul. Iosia a făcut acest lucru pentru rămășița credincioasă. Iosia a făcut ceea ce Domnul Însuși ar fi făcut în locul său. Iosia a trăit în spiritul Domnului care speră și visează până la capăt. Oare Domnul nu se trudește pentru fiecare suflet în parte chiar dacă știe că cele mai multe nu se vor întoarce la El? Iosia a fost mânat de această râvnă sfântă a Domnului Însuși. El îl prefigurează pe Mesia Însuși care va iniția cea mai puternică reformă din Israel, dar care va fi fără rezultate, asemenea reformei lui Iosia. Generația slujită de Mântuitorul a respins harul și a sfârșit sub pedeapsa lui Dumnezeu. Dar o rămășița a fost mântuită și a dus harul către Neamuri. Așa a fost și pe vremea lui Iosia. Rămășița mântuită din Israel a dus harul mântuirii către Neamuri în diferite colțuri ale Imperiului babilonian. Dar în timpul vieții sale pământești, Isus nu a văzut mai nimic din rodul trudei sale. Și practic rodul a vizat mai ales neamurile și generațiile viitoare din istorie. Dar generația pe care el a slujit-o nu a făcut parte din rodul Său. Cu toate acestea, El a slujit până la capăt, a luptat până la capăt, a visat până la sfârșit. La fel ca Iosia. Mântuitorul știa din Lege, că Israel nu va răspunde reformei. Și la fel ca Iosia, a fost un campion al reformei. Și 3,5 ani a străbătut tot Israelul și a împrăștiat pretutindeni lumina Mântuirii. Iosia este o prefigurare a Marelui Mesia. De aceea a fost iubit și laudat de Domnul. Deci motorul motivației unui reformator campion nu este schimbarea acum și aici a celorlalți (deși paradoxal acesta e scopul reformei), ci dorința de a-l onora pe Dumnezeu și de a trăi în spiritul divin de a visa și lupta până la capăt.

Autorul încheie domnia lui Iosia prezentându-ne sfârșitul acestuia: Iosia este răpus de Faraonul Neco. În 2 Cronici cap.35 avem mai multe detalii despre acest eveniment tragic:

20. După toate aceste lucruri, după ce a dres Iosia Casa Domnului, Neco, împăratul Egiptului, s-a suit să lupte împotriva Carchemișului pe Eufrat. Iosia i-a ieșit înaintea.

21. Și Neco i-a trimis soli să-i spună: „Ce am eu cu tine, împăratul lui Iuda? Nu împotriva ta vin astăzi; ci împotriva unei case cu care sunt în război. Și Dumnezeu mi-a spus să mă grăbesc. Nu te împotrivi lui Dumnezeu, care este cu mine, ca să nu te nimicească.”

22. Dar Iosia nu s-a întors de la el, ci și-a schimbat hainele ca să lupte împotriva lui, fără să asculte cuvintele lui Neco care veneau din gura lui Dumnezeu. A înaintat la luptă în valea Meghido.

23. Arcașii au tras asupra împăratului Iosia, și împăratul a zis slujitorilor săi: „Luați-mă, căci sunt greu rănit.”

24. Slujitorii l-au luat din car, l-au pus într-un alt car al lui și l-au adus la Ierusalim. A murit și a fost îngropat în mormântul părinților săi. Tot Iuda și Ierusalimul au plâns pe Iosia.

25. Ieremia a făcut un cântec de jale pentru Iosia. Toți cântăreții și toate cântărețele au vorbit de Iosia în cântecele lor de jale până în ziua de azi și au ajuns o datină în Israel. Cântările acestea sunt scrise în „Cântecele de jale”.

26. Celelalte fapte ale lui Iosia și faptele lui evlavioase, făcute așa cum poruncește Legea Domnului,

27. cele dintâi și cele de pe urmă fapte ale lui, sunt scrise în cartea împăraților lui Israel și Iuda.

După dregerea Casei Domnului a urmat desigur contraatacul celui rău. Ne-am obișnuit cu această legitate. În cartea 1,2 Împărați războiul spiritual este permanent. Orice pas înainte este urmat de contraofensiva celui rău. Iosia a făcut o reformă minunată. Cel rău nu a stat cu mâinile în sân. A pregătit o capcană pentru Iosia. Dar pare o capcană nouă. Nu este vorba nici de un context de presiune, nici de ispita femeilor, nici de idolatrie. Este vorba de ispitierea lui Iosia de a intra într-un război care nu era al lui. În mod cert, această ispită se poate lega de ispita mândriei. Iosia era un lider plin de succes, și făcuse ce era plăcut înaintea Domnului. Iosia făcuse cea mai mare reformă din Israel. Iosia primise confirmarea că Domnul este cu el. Dar Iosia s-a gândit că Domnul va fi cu el oriunde. Dar nu a fost așa. Domnul era cu el, dar doar în războaiele Domnului. Domnul nu era dispus să îl însoțească pe Iosia în războaie care nu erau ale lui. Vorbele lui Neco, au venit din gura lui Dumnezeu. Putea Iosia să își dea seama că aceste cuvinte sunt din gura Domnului? Desigur! Domnul nu îl chemase prin profeții Săi să participe la acest război, și prin Lege, sfera de responsabilitate a împăratului era stabilită clar în granițele împărăției lui Israel. Deci, Iosia, care știa Legea, își putea da seama că acel război nu era al lui.

Dar Iosia vrea cu tot dinadinsul să se opună faraonului Neco care se lupta împotriva Asiriei. De ce a luat Iosia această decizie? Probabil ispita mândriei alimentată de succesele sale trecute. A vrut să demonstreze că are putere și autoritate în acea regiune. S-a bazat pe faptul că oricum este Unsul Domnului și Domnul este cu el. Dar deși era Unsul Domnului, Domnul asigură protecția Unsului Domnului doar în cadrul ascultării de Domnul. Iosia tocmai ieșea din acest cadru. Și Domnul nu a fost cu el.

Dar ce mă îngrozește nu este faptul că a pierdut bătălia, ci că Iosia a murit în această bătălie. Cu siguranță că a murit în Domnul și iată că însuși Ieremia a scris un cântec de jale pentru el. Înțeleg de ce a pierdut bătălia. Dar de ce a murit? De ce Domnul nu i-a protejat viața? Oare Iosia nu s-ar fi căit și nu ar fi revenit pe drumul ascultării de Domnul? Cu siguranță că da. Oare Iosia nu ar fi valorizat această lecție în viața sa? Cu siguranță că da. Iată că David comite adulter și crimă, dar Domnul îi cruță viața. Iosia rămâne în ascultare de Domnul, dar intră într-un război care nu este al lui. În mod cert greșeala lui David este mai mare. Și am putea menționa alte greșeli mai mari făcute tot de împărați buni, ca să nu mai pomenim de cele făcute de împărații răi. Și cu toate acestea, Domnul prelungește viața multor împărați care fac greșeli mai mari ca Iosia. Iosia comite și el o greșeală gravă care îi aduce moartea. Dacă Iosia nu ar fi mers la război și ar fi luat testul, ar mai fi trăit ca împărat? Probabil că da. Lecțiile învățate din acest incident sunt zguduitoare:

- Războiul spiritual este pe viață și pe moarte. Orice greșeală costă, orice greșeală are consecință și se plătește. Războiul spiritual nu cruță. Neascultarea are consecințe. Nu s-a ținut cont de neprihănirea din trecut a lui Iosia. În ziua în care a greșit, în ziua aceea a fost lovit și încă o lovitură care i-a adus moartea fizică. Ne aducem aminte de pasajul din Ezechiel care ne spune că în ziua în care cel neprihănit păcătuiește, toată neprihănirea sa din trecut nu îl ajută și este dată uitării. Nu se ține cont că 40 de ani acel om a biruit păcatul. În clipa în care cedează și se dă rob păcatului, moartea se revarsă peste el.
- Deciziile noastre ne dimensionează răsplata eternă. Iosia a fost mântuit, dar decizia sa i-a afectat cu siguranță răsplătirea eternă. Dacă ar fi ascultat de Domnul ar mai fi trăit, ar mai fi prelungit o vreme binele din Israel, și răsplata sa ar fi fost probabil mai mare.
- Mare atenție la capcana din mintea lui Iosia. Domnul este cu noi doar în bătăliile sale și doar în cadrul ascultării de el. Când părăsim acest cadru, Domnul care ieri era de partea noastră și ne dădea mari biruințe este astăzi împotriva noastră și ne dă pe mâna vrăjmașului. Faptul că Domnul este cu noi NU este un DAT. Domnul este cu noi dacă noi suntem în ascultare de El. Este nevoie doar de o secundă ca să ieșim din cadrul acesta de ascultare și Domnul să lupte împotriva noastră. Căința și lepădarea

păcatului ne readuc în cadrul ascultării de Domnul. De aceea să ne grăbim să ne întoarcem cu toată inima la el și să luăm seama la ce ne spune cartea Evrei:

- Și noi, dar, fiindcă suntem înconjurați cu un nor așa de mare de martori, să dăm la o parte orice piedică și păcatul care ne înfășoară așa de lesne și să alergăm cu stăruință în alergarea care ne stă înaintea. (Ev.12:1)
- De aceea, cu atât mai mult trebuie să ne ținem de lucrurile pe care le-am auzit, ca să nu fim depărtați de ele. Căci, dacă Cuvântul vestit prin îngeri s-a dovedit nezgduuit, și dacă orice abatere și orice răsplătire și-a primit o dreaptă răsplătire, cum vom scăpa noi dacă stăm nepăsători față de o mântuire așa de mare, care, după ce fost vestită întâi de Domnul, ne-a fost adevărată de cei care au auzit-o...? (Ev.2:1-4)

Poate moartea lui Iosia a fost cauzată și de dualitatea poporului. Poate a fost o ecuație mai complexă și în balanță a fost pusă nu doar această greșeală a lui Iosia, ci întregul context spiritual al țării. Poate la moartea lui Iosia a contribuit substanțial și păcatul poporului Domnului. Tot ce este posibil.

De ce ne spune autorul cum a murit Iosia? De ce nu omite acest lucru? Pentru că autorul este preocupat să ne explice războiul spiritual crunt de la Casa Domnului. Oricine se apucă de dres Casa Domnului va deveni ȚINTA furiei celui rău. Autorul vrea să ne învețe acest lucru. Cel ce se apucă să rezidească și să înalțe Templul Domnului nu va fi întâmpinat cu aplauze și flori. Vor fi și încurajări desigur. Dar acțiunile sale vor ridica toate stihiiile întunericului împotriva lui. Domnul îi va da resurse, dar el va trebui să aleagă să le folosească și să facă această alege DIN NOU ȘI DIN NOU!!!! Iată ce ne spune Pavel, inspirat probabil de tema războiului spiritual din cartea 1,2 împărați:

10. Tu însă ai urmărit de aproape învățătura mea, purtarea mea, hotărârea mea, credința mea, îndelunga mea răbdare, dragostea mea, răbdarea mea,

11. prigonirile și suferințele care au venit peste mine în Antiohia, în Iconia și în Listra. Știi ce prigoniri am răbdat; **și totuși Domnul m-a izbăvit din toate.**

12. ***De altfel, toți cei ce voiesc să trăiască cu evlavie în Hristos Isus vor fi prigoniiți.***

13. Dar oamenii răi și înșelători vor merge din rău în mai rău, vor amăgi pe alții și se vor amăgi și pe ei înșiși.

14. Tu să rămâi în lucrurile pe care le-ai învățat și de care ești deplin încredințat, căci știi de la

cine le-ai învățat; (2 Tim. 3:10-14).

După atâția ani de studiu al scripturii de-abia acum cred că pricep versetul 12. Am putea să ne referim la oameni credincioși care totuși nu au prins nici o prigoană și nu au trăit prigoane directe din partea semenilor, așa cum a fost Pavel prins, bătut, închis în temniță. Dar Pavel se referă la prigoana spirituală care este permanentă. Ea se manifestă și prin prigoana fizică. Dar prigoana spirituală este permanentă și ea crește mai ales asupra celor care **vor** să trăiască cu evlavie în Hristos. Doar dacă vrei să trăiești cu evlavie, doar dacă iei această decizie, stihiiile întunericului se și ridică împotriva ta. Și cu cât vei înainta și persevera bătăliile și încercările vor fi mai mari. Da, încercările vor fi limitate în timp, dar vor fi urmate de altele mai mari. Deci adio gândului unei vieți liniștite pe pământ? Războiul se va întezi și războiul acesta nu CRUȚĂ, la fel cum nu l-a cruțat nici pe David, nici pe Iosia și pe nici un împărat. Mai vrei să dregi Casa Domnului? Pavel a reușit. Dar nu singur. DOMNUL a fost cel care l-a izbăvit din toate necazurile lui. Domnul ne poate izbăvi. Dar ne va izbăvi dacă vom STĂRUI în a ne încrede în El. Cum a reușit Pavel? Secretul său este descris în Filipeni 3. Pavel uita tot ce era în urma lui și se arunca spre ce este înainte privind ȚINTĂ spre PREMIU. Și acest lucru în fiecare zi. El se avânta spre încercările care aveau să vină. Nu era defensiv căutând liniștea și pacea, ci ofensiv. A ales să accepte gândul suferinței pentru Hristos în fiecare zi. Și Domnul l-a ajutat. Și în dreptul lui Pavel nu se consemnează vreo greșeala majoră pe care să o fi făcut ca apostol. Oare nu a existat sau nu a fost menționată? Iată o întrebare foarte bună.

**Ultimii împărați ai lui Israel.
Distrugerea Templului și ducerea în robie.
– 23:31-25:30 –**

Suntem pe ultima sută de metri a lui Iuda înainte de ducerea în robia babiloniană. Deși verdictul este hotărât, judecata nu vine deodată. Ea vine progresiv și în toată această perioadă profetul Ieremia (care își începe lucrarea încă de pe vremea lui Iosia) cheamă poporul înapoi la Domnul. Harul este prezent. Harul cheamă la pocăință. Problema este că poporul nu se întoarce. Și Domnul, deși știa acest lucru mai dinainte, El tot cheamă poporul Său înapoi la Sine. Toți împărații care vor urma însă: Ioahaz (3 luni), Ioachim (nume pus de Egipteni, 11 ani), Ioachin (3 luni) și Zedechia (nume pus de Babilonieni, 11 ani). Observăm că ultimii împărați ai lui Iuda formează două perechi: Ioahaz-Ioachim, și Ioachin-Zedechia. Primii doi împărați sunt puși în primul rând în relație cu Egiptul, iar ceilalți doi împărați în relație cu Babilonul. Iată mai multe detalii care ne sugerează acest lucru.

Ioahaz-Ioachim (EGIPT)	Ioachin-Zedechia (Babilon)
<i>IOAHAZ</i>	<i>IOACHIN</i>
Domnește 3 luni	Domnește 3 luni
El a făcut ce este rău înaintea Domnului ÎNTOCMAI cum făcuseră părinții lui.	El a făcut ce este rău înaintea Domnului ÎNTOCMAI cum făcuse tatăl lui.
Luat în robie de Faraonul Egiptului.	Luat în robie în Babilon de împăratul Babilonului.
Moare în Egipt.	Moare în Babilon.
Este înlocuit nu de fiul său, ci de fratele său Eliachim (Ioachim).	Este înlocuit nu de fiul său, ci de unchiul său Matania.
<i>IOACHIM</i>	<i>ZEDECHIA</i>
Domnește 11 ani.	Domnește 11 ani
Pus împărat de EGIPT.	Pus împărat de Babilon.
Primește un nou nume de la Egipteni.	Primește un nume nou din Babilon
Plătește bir Egiptului.	Plătește bir Babilonului.
Presiunea Egiptului este înlocuită cu presiunea Babilonului.	Presiunea Babilonului persistă.
Se răscoală împotriva Babilonului și este pedepsit de Babilon.	Se răscoală împotriva Babilonului și este pedepsit de către Babilonieni.

Dumnezeu care este suveran în istorie creionează aceste două pagini: Egipt-Babilon. De ce? Pentru că autorul vrea să înțelegem că ducerea în Babilon echivala din punct de vedere spiritual cu întoarcerea în Egipt. Poporul s-a reîntors în robia din care i-a eliberat Domnul. În același timp Domnul nu vrea să îi ducă fizic în Egipt, ci în Babilon. De ce? Autorul ne arată că practic ei puteau fi readuși de Faraon Neco în Egipt. Cu toate acestea, Domnul îngăduie ridicarea Babilonului și ducerea lui Iuda în robia babiloniană. De ce? Probabil pentru că Domnul vrea să creioneze o nouă paradigmă teologică. La fel cum fiecare etapă din planul și revelația progresivă a lui Dumnezeu are un personaj diferit, la fel Domnul folosește o nouă împărăție și un nou loc geografic: Babilonul. Astfel, ieșirea din Egipt va marca intrarea în relația cu Dumnezeu, iar ieșirea din Babilon va zugrăvi refacerea relației cu Dumnezeu. Dacă ar fi fost duși tot în Egipt, s-ar fi diferențiat mai greu cele două tipare teologice. Domnul este un Pedagog desăvârșit și de aceea, vrea să ne transmită că ei s-au reîntors din punct de vedere spiritual tot în Egipt, dar totuși ei merg fizic în altă parte creionând noi paradigme teologice.

Ioahaz (trei luni)

În finalul cărții, este foarte interesant faptul că, deși judecata vine de la babilonieni și ei sunt duși în robie în Babilon, apare frecvent în contextul judecății și țara Egiptului. Egiptul era locul robiei din care i-a eliberat Domnul. Deși poporul se duce în robia babiloniană, autorul vrea să ne facă să înțelegem că din punct de vedere spiritual, ei s-au reîntors de fapt în Egipt. Iosia, ultimul împărat bun al lui Iuda, este răpus de arcașii lui Neco, faraonul Egiptului. Și în acest context mai larg, înclin să afirm că Iosia a fost luat acasă nu doar din pricina nevegheții lui, ci și din pricina unei ecuații spirituale complexe în care un element determinant era paharul nelegiurii poporului care își atinsese vârful. Prin persistența lor în păcat, ei au chemat spre ei realitatea Egiptului din care i-a eliberat Domnul. Astfel, Egiptenii îl răpun pe Iosia, și apoi tot ei sunt cei care subjugă țara și pun un jug greu asupra țării. Povara cade peste popor. Poporul trebuie să plătească birul. Lucrul acesta ne aduce aminte de muncile grele la care au fost supuși în Egipt. Acum sunt supuși tot la munci grele de către egipteni, dar în propria țară. Bogățiile țării se duc spre Egipt. Vlaga poporului se stinge pentru Egipt și roadele țării se duc acolo. Această imagine anunță REÎNTOARCEREA ÎN ROBIE, ca realitate spirituală. Poporul s-a dus în robia babiloniană, dar aceasta era în primul rând tot o robie spirituală ca cea din Egipt.

Ioachim (11 ani)

Domnia lui Ioachim marchează schimbarea centrului de putere de la Egipt la Babilon. De această dată unealta mâniei lui Dumnezeu este Babilonul. În v.7, autorul vrea să sublinieze că Egiptul a scăzut în putere și acum noua putere din bazinul mediteranean este Babilonul. Schimbarea acestui centru de putere anunță noua paradigmă teologică pe care o știm sub denumirea de ***întoarcerea din robia babiloniană***.

Autorul subliniază că pedeapsa prin Haldei a venit după cuvântul proorocilor, NUMAI după porunca Domnului care voia să lepede Iuda dinaintea lui. Dacă Dumnezeu luptă împotriva ta, cine va fi de partea ta? Domnul lupta împotriva lor și pustiirea lui Iuda a avut loc NUMAI după porunca Domnului. Deci nu a fost întâmplare, încercare, și nici nu au fost alți factori implicați. Domnul a poruncit ca Iuda să fie pustiit. Și cine se poate opune vocii Lui? Iar motivul îl știm: Manase. Manase umpluse paharul fărădelegilor lui Iuda. Iuda, ca națiune, intrase într-o rătăcire și împietrire din care nu mai putea ieși. Iuda întrecuse păcatele Sodomei și Gomorei, și făcuseră toate acestea înaintea Nemurilor. Domnul TREBUIA să intervină cu judecata sa și pentru a-Și înălța Numele peste Neamurile față de care Israel avusese o mărturie așa de rea. Neamurile din jur trebuiau să vadă JUDECATA lui Dumnezeu față de un asemenea popor pentru a ști că ce a făcut Iuda nu a plăcut Domnului și nici nu l-a reprezentat pe Domnul.

Cu toate acestea Domnul aduce judecata progresiv. După Iosia, istoria lui Iuda mai continuă aproximativ 23 de ani. În acești 23 de ani judecata prin Egipt și apoi prin Babilon se revarsă progresiv asupra lui Israel. Profetii Domnului continuă să cheme poporul la pocăință. Harul este încă disponibil pentru popor. Dar rătăcirea poporului este prea mare pentru ca să fie posibilă o pocăință autentică a națiunii. Chemării Domnului răspund doar câteva persoane din popor, persoane care vor duce lumina și planul Domnului mai departe în istorie.

Ioachim (3 luni)

Dacă pe timpul lui Ioachim, autorul ne spune că Iuda a fost pustiit, acum pe timpul lui Ioachim, Ierusalimul este împresurat. Împăratul lui Israel capitulează și tot Ierusalimul este dus în robie. De asemenea o bună parte din popor este dusă în robie. Cu toate acestea, Ierusalimul nu este dărâmat, Templul rămâne în picioare și o rămășiță a poporului rămâne în țară, iar pe scanul lui Israel rămâne încă un urmaș al lui David. Domnul le arată că judecata bate la uși, dar le dă timp să se pocăiască. Judecata nu vine deodată. Ci ea este anunțată și vine progresiv. Acesta este caracterul Domnului. Așa lucrează Domnul. El nu vrea moartea păcătosului, ci ca acesta să se abată de la calea lui cea rea și să trăiască. De aceea judecata finală este adusă după nenumărate înștiințări și după multe judecăți mai mici care anunță judecata finală. Iată de ce are sens să interpretăm urgiile din apocalipsa ca anumite cataclisme care vor avea loc chiar înainte de venirea Domnului și care vor anunța judecata finală. Și atunci chiar va avea loc judecata finală!!! Atunci când a fost vorba de judecăți ale Domnului în istorie, acestea au fost precedate de alte judecăți cu rol de avertisment. Și atunci, oare când va avea loc judecata finală și definitivă a întregului pământ Domnul nu cu mult mai mult va oferi avertismente clare pentru aceasta?

Autorul nu menționează nimic despre Templu în timpul domniei împăraților Ioahaz și Ioachim, dar revine acum la tema Templului. Visteriile Templului ajung din nou în mâna vrăjmașilor Domnului. Ținta celui rău rămâne aceeași: Templul Domnului. Dar el nu se va mulțumi doar să prade Templul. El va dori să îl distrugă. În istoria Templului sunt multe bătălii,

multe victorii (curățirea, dregerea templului etc.), precum și multe înfrângeri (jefuirea, neglijarea, profanarea Templului). Dar miza era însăși existența Templului. Câștigarea unei bătălii nu însemna și câștigarea războiului. Câștigarea războiului ar fi însemnat rămânerea în picioare a Templului până la vremea când Domnul avea să îl schimbe prin aducerea Noului Legământ. Dar la fel, pierderea unei bătălii nu însemna și pierderea războiului. Războiul avea să fie pierdut de-abia când Templul avea să fie ras din temelii. Războiul se duce până la capăt. Dacă avem mari biruințe spirituale, să ne bucurăm, dar să ne amintim că războiul încă nu este câștigat. Războiul este câștigat de-abia atunci când ne ducem până la capăt alergarea, dacă rămânem până la sfârșit un templu viu în care Domnul să crească și să își răspândească slava. Dar la fel, dacă cel rău ne amăgește printr-un păcat sau o capcană a vieții și ne trânteste la pământ, să nu disperăm. Am pierdut doar o bătălie, dar nu înseamnă că am pierdut și războiul. Atâta vreme cât ne pocăim și rămânem în Hristos și revenim hotărâți în luptă, rămânem în biruința lui Hristos și înaintăm spre câștigarea definitivă a războiului. Câștigarea războiului înseamnă rămânerea în picioare a Templului până la capăt. Pierderea războiului înseamnă distrugerea completă a Templului. Cel rău nu s-a mulțumit doar să avarieze Templul. El a dorit ca să îl facă una cu pământul. Pentru aceasta a târât pe Iuda în păcat și a adus mânia lui Dumnezeu peste Iuda. Judecata lui Dumnezeu a fost cea care a distrus Templul. Dar cel din umbră, care a adus pe Iuda sub mânia divină, a fost șarpele cel vechi, acela care înșală întreaga lume.

Zedechia (11 ani)

Zedechia face ce este rău înaintea Domnului și ridicarea sa pe tron este determinată de starea spirituală a poporului. Autorul ne explică faptul că Zedechia a făcut ce este rău înaintea Domnului din pricina mâniei lui Dumnezeu împotriva lui Iuda și din pricina voii lui Dumnezeu care hotărâse nimicirea Ierusalimului. Dacă s-ar fi ridicat un împărat bun, acesta ar fi putut să mai amâne judecata. Dar Domnul era sătul de milă, Domnul dorea să aducă judecata. De aceea, El orchestrează ca pe scaunul de domnie al lui Iuda să se ridice un împărat care face răul. Deci nu doar împăratul influențează starea spirituală a poporului, ci și poporul influențează profilul spiritual al împăratului. Alegerile pe care le facem cheamă în viața noastră diferite personaje. Dacă păcătuim, vom chema personaje ca Zedechia care să ne afunde și mai tare în păcat și care să ne grăbească venirea judecării divine asupra noastră. Dacă legitatea se aplică și în Noul Legământ, atunci înseamnă că o comunitate care persistă în păcat poate chema în viața acelei Biserici păstori sau prezbiteri care să aducă rătăcire și blestem în acele comunități.

Zedechia a luat decizia de a se răscula împotriva Babilonului. Această decizie a fost neînțeleaptă, dar ea venea de la Domnul care dorea să nimicească Ierusalimului. Oștile babiloniene au împresurat Ierusalimul în jur de 2 ani de zile. Autorul nu ne oferă detalii dar din Plângerile lui Ieremia aflăm tragediile care au avut loc în cetate. A fost cu adevărat un chin cumplit, un adevărat iad. S-au întâmplat lucruri asemănătoare cu cele descrise de Iosephus

Flavius cu privire la căderea Ierusalimului din anul 70 d.H. Cumplit este să cazi în mâinile Dumnezeului celui viu!

Și nimeni nu poate scăpa de judecată. Zedechia a încercat să evadeze din cetate și să fugă de judecata lui Dumnezeu. Dar cine se poate ascunde dinaintea mâniei Lui? Zedechia a căzut în mâinile lui Nebucadnețar și a avut parte de o pedeapsă cruntă: toți fiii săi au fost înjunghiați înaintea lui, lui i-au fost scoși ochii și a fost dus în lanțuri în Babilon. Și când ne gândim că nimic din toate acestea nu s-ar fi întâmplat dacă Zedechia ar fi trăit în ascultare de Domnul. Dacă Zedechia ar fi ales să trăiască prin credință și să accepte suferința din lupta cu firea pământească, ar fi fost protejat de asemenea suferințe. Cel ce se abate de la Domnul ajunge să sufere mai mult decât suferința pentru neprihănire care l-ar fi ținut în ascultare de Domnul.

Dărâmarea Ierusalimului și a Templului

Autorul ne prezintă separat destinul împăratului și destinului Templului. Mai întâi ne spune ce s-a întâmplat cu Zedechia, unsul Domnului, și apoi ce s-a întâmplat cu Templul. Ordinea nu este întâmplătoare. Unsul Domnului este dat jos de pe tronul lui David și dus în robie. Dinastia davidică se întrerupe pentru prima dată în istoria lui Iuda. Unsul Domnului era cel care trebuia să păzească Templul Domnului. Din 1 Împ.cap.8 am aflat că de ascultarea Unsului Domnului depindea rămânerea în picioare a Templului. Neascultarea Unsului Domnului avea să ducă la distrugerea Templului. Și așa a fost. Iată de ce autorul ne prezintă mai întâi destinul lui Zedechia și apoi destinul Templului. Între cele două destine există o relație cauzală. Pentru că Unsul Domnului s-a abătut de la căile Domnului, Templul Domnului a fost nimicit de vrăjmașii Domnului. În Noul Legământ, păzitorii Templului sunt prezbiterii. Ei au un rol esențial în războiul spiritual. În cele din urmă persistența lor în neascultare va duce la luarea sfeșnicului din acea Biserică locală (vezi Apoc cap.2 Biserică din Efes).

Cartea 1,2 Împărați începe cu zidirea Templului și se finalizează cu dărâmarea Templului. Este evident că tema centrală a cărții este Casa Domnului, și mai bine zis războiul spiritual împotriva acestei case care în cele din urmă a fost făcută una cu pământul. În identificarea acestei teme, am fost la început derutat de secțiunea dedicată lui Ilie și Elisei din împărăția de Nord, care este o secțiune mare și aparent nu are vreo legătură directă cu Templul de la Ierusalim. Dar apoi am descoperit că prin Ilie și Elisei Domnul nu face altceva decât să aducă aducă în împărăția din Nord realitatea spirituală a Templului. Ilie și Elisei anticipează realitatea lui Hristos și a Bisericii Sale din Noul Legământ. Strategia lui Dumnezeu rămâne strâns legată de Casa Domnului.

Din rândurile scrise de autor putem întrezări tristețea acestuia. El ne aduce aminte cu tristețe cât de frumoși erau acei stâlpi de aramă și că greutatea materialelor folosite de Solomon era necunoscută și nu s-a putut calcula. Cât de frumoasă era Casa Domnului la început și în zilele

ei bune. Și acum...a fost arsă în foc, și uneltele sfinte ale casei au ajuns în mâinile vrăjmașilor Domnului care le-au dus în Babilon, departe de moștenirea Domnului.

Autorul vrea să ne explice prin cartea 1,2 Împărați destinul Casei Domnului. Cum de a fost posibil ca această casă a Domnului întregului pământ să fie făcută una cu pământul? Primul răspuns ar fi că dumnezeii Babilonului au fost mai puternici și că Domnul nu a putut să își apere propria casă. Dar autorul vrea să desființeze tocmai acest răspuns. El ne arată cum Domnul a anunțat de la început posibilitatea dărâmării Templului din pricina păcatului împăratului și a poporului. Ba mai mult, autorul ne face să înțelegem că Domnul Însuși s-a îngrijit de pedepsirea poporului și de dărâmarea propriei Case. În cele din urmă Babilonul a fost unealta mâniei Sale, iar diavolul cel care a sedus poporul spre idolatrie. Dar, Cel care a decretat distrugerea Casei a fost Domnul Însuși. Nu lipsa Sa de putere, ci tocmai puterea Sa a dus la distrugerea Casei Domnului.

Deși este o împlinire a judecății lui Dumnezeu, Cel care nu pierde niciodată, momentul consemnat de autor este unul extrem de trist, este un moment de jale. Plângerile lui Ieremia marchează cu jale și durere acest moment din istoria lui Israel. E adevărat că Domnul Și-a împlinit judecata și Și-a reabilitat prin judecată Numele Său pângărit de fărâdelegile poporului Său. E adevărat că înfrângerea este de partea poporului care a părăsit carul de biruință al Domnului și a ajuns sub mânia lui Dumnezeu. Cu toate acestea, era vorba de poporul Domnului și de Casa Domnului și de Numele Domnului printre Neamuri. În războiul dintre Dumnezeu și diavol pentru sufletul poporului Domnului, nu cred că greșim când spunem că dărâmarea Templului marchează o victorie a celui rău. La fel a fost și căderea lui Adam în păcat, și căderea lui Saul și a lui David. Domnul Își asumă aceste înfrângeri, și o face cu demnitate. El nu le ascunde de ochii oamenilor, ci le consemnează El Însuși în cartea Sa cea sfântă. El rămâne liniștit pe scaunul Său de domnie, El rămâne Domnul care stăpânește și domnește. Domnul se întristează, dar nu intră în panică. El poate accepta aceste înfrângeri pentru că privește spre biruința finală. El privește spre realitatea Noului Ierusalim care îl va judeca și va face de râs pe diavol pentru totdeauna. Au fost și vor mai fi bătălii pierdute. Domnul știe acest lucru. Dar Domnul știa că Fiul Său va intra în lume și va aduce biruința, o biruință atât de mare care va duce la câștigarea definitivă și pentru totdeauna a războiului. Domnul nu Se lasă descurajat de bătălii pierdute. El continuă războiul până la capăt, și-n cele din urmă Îl câștigă. Războiul este acum DEJA câștigat în Hristos, și realitatea pleneră a acestei victorii va fi adusă de Hristos în momentul înnoirii tuturor lucrurilor. Privind spre ansamblul războiului și spre finalul acestuia, Domnul continuă lupta. Templul este dărâmat și poporul dus în robie, dar Domnul își continuă Planul Său de răscumpărare. El are o rămășiță în Babilon, rămășiță prin care deja începe proiectul reînțoarcerii în țară și a rezidirii Templului. Avem de învățat de la Domnul. În războiul din jurul Casei Domnului nu vor fi doar victorii, ci și multe înfrângeri. Înfrângerile sunt măcar de trei tipuri. Primul tip are în vedere alegerile celor de lângă noi. Mulți oameni vor respinge

evanghelia, mulți creștini vor da înapoi, mulți vor cădea de la credință, mulți vor fi pricina de întristare, mulți vor fi poarta de intrare pentru atacurile celui rău. Apoi, sunt înfrângeri care vizează anumite slujiri. Nu toate predicile ne vor ieși așa cum am dorit, nu toate proiectele de slujire se vor concretiza, nu vom putea ajunge tot timpul la oamenii care au nevoie de noi (vezi Pavel și tesalonicenii). Și al treilea tip de înfrângere: când noi înșine vom păcătui și vom da astfel putere vrăjmașului asupra vieții și Bisericii noastre. Înfrângerile vor fi o imensă pricină de descurajare. Dar ce vom face? Ce a făcut Domnul? A acceptat cu demnitate înfrângerile. A privit spre ansamblul războiului și spre finalitatea acestuia și a continuat lupta inițiind proiectul reîntoarcerii din robie. La fel trebuie să facem și noi. Domnul domnește deasupra acestor înfrângeri.

Iar cu privire la o Biserică locală, secretul continuării războiului este la echipa de prezbiteri. Ei trebuie să nu descurajeze și să rămână tari. Ei trebuie să se căiască pentru păcatele lor și ale bisericii și să continue lupta sfințirii. Dacă vor face așa, biserica lor locală nu va fi făcută niciodată una cu pământul în ciuda multelor înfrângeri de care vor avea parte. Să accepți că înfrângerile fac parte din războiului asupra Casei domnului, dar să privești mereu spre ansamblul războiului și spre biruința finală, iată un act de mare înțelepciune. Când Domnul a lăsat ca istoria omenirii să continue după păcatul lui Adam, El și-a asumat toate aceste înfrângeri, și apoi le-a luat asupra Sa în Hristos. Este uimitor faptul că Domnul scrie o carte în care relatează de fapt istoria dărâmării propriului Templu.

Din perspectiva discuției dintre Dumnezeu și Satan despre Iov din Iov cap.1, cartea 1,2 Împărați este istoria unei înfrângeri suferite de Domnul în lupta Sa pentru inima poporului Său. Domnul nu vrea să ascundă această înfrângere. Ci scrie o carte pentru a o relata. Cartea este spre învățătura celor ce vor trăi după dărâmarea Templului. Ea le revelează importanța Templului în planul lui Dumnezeu, războiul spiritual asupra Templului, pașii distrugerii Templului precum și resursele pentru păzirea Templului. Ea este un avertisment solemn pentru generațiile din Israel care vor urma, precum și pentru toate Bisericile locale din istorie. Există pericolul repetării acestei tragedii, atât pentru Israel în Vechiul Legământ, cât și pentru Biserică în Noul Legământ. Apocalipsa 1-3 ne descoperă faptul că fiecare Biserică locală este sub amenințarea repetării tragediei din 1,2 Împărați. În Noul Legământ nu apare vreun astfel de avertisment asupra Bisericii universale, dar apar avertismente particulare pentru Biserici locale. Învățăm din nou că strategia Domnului în Noul Legământ nu este printr-o structură unică de tip instituțional al unei Bisericii universale, ci prin realitatea vie și dinamică a unui Trup Universal format dintr-o mulțime de Temple vii care au o anumită autonomie și un destin aparte. Fiecare Biserică locală își clădește singură destinul. Deși există d.p.d.v. spiritual o legătură între toate Bisericile locale care formează un singur Trup al lui Hristos pe pământ, cu toate acestea o Biserică poate crește chiar dacă cele de lângă ea dau înapoi. Avem acest exemplu în apoc.1-2 în ce privește Bisericile Asiei. Biserica mamă Efes, precum și alte 4 Biserici sunt pe moarte, dar două din ele (Smirna și

Filadelfia) sunt în creștere. Deci Smirna și Filadelfia pot crește spiritual chiar dacă Bisericile vecine sunt pe moarte. Există o relație spirituală între aceste Biserici, dar nu de determinare. Cartea Fapte (vezi Fapte 18-19) ne arată că trezirea a pornit din Efes și că Efesul era Biserica-mamă pentru acea regiune. Dar în Apocalipsa, iată că Biserica mamă este pe moarte și totuși două Biserici fiice sunt în ascultare de Domnul și laudate de Acesta. Este o dovadă puternică în ce privește autonomia spirituală a Bisericii locale și lipsa unui sistem de tip piramidal care cade tot deodată. Acesta e plusul strategiei Domnului în Noul Legământ: mai multe Temple vii. Pentru ca cel rău să reușească ce a reușit în istoria lui Israel este nevoie ca toate Bisericile locale de pe fața pământului să fie nimicite. Și e dificil. Căci când moare una, Domnul imediat naște o alta și tot așa. De fapt, acesta va fi proiectul Anticristului: el va dori să șteargă de pe fața pământului Biserica lui Hristos. Va încerca acest lucru atât prin compromiterea lor (prin seducție și amenințare, suferință) cât și prin omorârea fizică a celor credincioși. El va intra în Templul lui Dumnezeu proclamându-se Dumnezeu. Principala bătălie a lui Anticrist va fi cu Templul Domnului, cu Biserica lui Hristos, la fel cum în 1,2 Împărați ținta războiului spiritual a fost mereu și mereu aceiași: Templul!

Autorul menționează că și zidurile Ierusalimului au fost dărâmate. Ierusalimul era cetatea marelui Împărat, iar acele ziduri protejau Templul în care locuia marele Împărat. Zidurile au fost dărâmate. Cetatea avea și ea ca și templul o semnificație deosebită. Era cetatea lui David, și cetatea care găzduia Templul. Dărâmarea Ierusalimului marca un dezastru total, și prefigura dificilul proces de reconstrucție ce va urma. Primul pas al Domnului după reîntoarcerea din robie a fost rezidirea Templului (cartea Ezra). Al doilea a fost reconstrucția zidurilor Ierusalimului (cartea Neemia). Templul și cetatea erau strâns legate între ele și ambele aveau o semnificație specială.

Alături de arderea Casei Domnului, autorul menționează și arderea casei împăratului și a celorlalte case importante din Ierusalim, precum și soarta tragică a poporului. Dărâmarea Templului oglindea realitatea din poporul Domnului. Soarta Templului reflecta de fapt soarta poporului în care Domnul dorise să locuiască. Este interesantă ordinea pasajelor: soarta Unsului Domnului, soarta Casei Domnului, soarta poporului.

Soarta poporului

Cei cu funcții care au rămas în cetate din popor au fost loviți de împăratul Babilonului la Ribla, în țara Hamatului. Nu a fost pentru ei nici milă, nici îndurare, nici ducere în robie. I-a așteptat doar moartea! Autorul îi menționează pe cei cu anumite funcții în popor care au fost luați de Nebuzadaran și omorâți apoi de Nebucadnețar. Este vorba despre: marele preot, al doilea preot și cei 3 păzitori ai pragului, un dregător care avea sub porunca lui oameni de război, 5 sfetnici ai împăratului, logofătul căpeteniei oștirii. Sunt menționați și 60 de oameni din poporul țării.

Nebuzaradan nu i-a omorât, dar Nebucadnețar nu i-a cruțat. Era ceasul judecății Domnului. De obicei cei cu funcții erau luați robi. Dar nu a fost cazul aici. Nebucadnețar se răzbuna pe cei care se răsculară împotriva lui. El împlinea de fapt răzbunarea Domnului.

Câțiva din popor au mai fost cruțați ne spune autorul în 25:11-12. Unii au fost luați în robie, iar cei mai săraci și câțiva lucrători de pământ au fost lăsați în țară. Pentru poporul de rând s-a mai găsit îndurare, dar pentru mai marii poporului nu. Cu toții au păcătuit, dar mai marii poporului au fost primii responsabili și au primit o judecată mai aspră. Despre Zedechia ni se spune că a fost luat rob în Babilon. Dar rămânerea în viață a însemnat pentru el atâta durere. Fiii săi au fost junghiați înaintea lui și el era un orb umilit și pus în lanțuri. Probabil Zedechia și-a dorit moartea în acele clipe, dar moartea a stat departe de el.

Mai multe informații despre soarta rămășiței din țară aflăm în cartea Ieremia. Poporul este lăsat în voia minții sale blestamate. Ei resping stropul de har dat de împăratul Babilonului și de Dumnezeu Însuși. Ei omoară pe Ghedalia, nu ascultă de Ieremia care le spune să rămână în țară, ci aleg în nebunia lor să fugă spre Egipt. Domnul le promisese prin Ieremia protecție **ÎN ȚARĂ** de împăratul Babilonului. Ei aleg din nou calea umblării prin vedere, și fug departe în Egipt. Ieremia îi anunță că și acolo îi va ajunge mânia lui Dumnezeu. Protecția față de vrăjmași nu depinde de locul în care te afli, ci de Domnul. Important este să fii acolo unde te vrea Domnul și să fii cu Domnul. Astfel, ești mai în siguranță CU DOMNUL în groapa cu lei, decât fără Domnul într-o cetate întărită și protejat de cea mai puternică oaste de pe pământ. Poporul a refuzat calea trăirii prin credință și a ales calea trăirii prin vedere. Mânia lui Dumnezeu prin Nebucadnețar i-a ajuns însă și în Egipt.

Ne aducem aminte de paralela Egipt-Babilon. Poporul se duce în robie în Babilon, iar rămășița poporului fuge în Egipt. Poporul se reîntoarce în robia din care îi eliberase Domnul. Babilonul echivala din punct de vedere spiritual cu Egiptul.

Soarta lui Ioachin

Cartea 1,2 Împărați are un sfârșit tragic. De fapt, este cartea cu cel mai trist final dintre toate cărțile Bibliei. Cu toate acestea, ultimul pasaj aduce o mică luminiță în acest mare întuneric, o mică speranță în această imensă groapă a deznădejzii. În al 37-lea an al robiei sale, Ioachin este eliberat de Evil-Merodac și pus cu mare cinste la masa împăratului. Cum a fost posibil acel lucru? Evreii erau urâți și disprețuiți de haldei. Evreii erau cei care se răsculară împotriva Babilonului. De unde atâta milă și bunătate de la un împărat păgân pentru cineva din tabăra adversă? Nu știm cum a lucrat Domnul la inima lui Evil-Merodac, dar iată vedem că toate lucrurile sunt posibile la Dumnezeu. Deși Ioachin era un împărat rău, Domnul într-o singură zi îl eliberează din temniță. Poate și Ioachin s-a smerit și a strigat către Domnul. Foarte probabil. Dar dacă Domnul l-a eliberat într-o singură zi pe Ioachin, oare nu poate face același lucru cu poporul Său din robie? Promisiunile Cuvântului Domnului ne spun că da. Și chiar așa va fi. Într-o singură

zi, prin edictul lui Cir, Israel va fi eliberat din robie și retrimis în țară pentru a zidi Templul. Deci mai este lumină, mai este speranță. Istoria lui Israel nu s-a încheiat. Războiul nu s-a sfârșit. Există îndurare, lumină și speranță în cea mai adâncă și întunecată groapă a lui Israel. Cât de măreț este Domnul! Cât de mari sunt îndurările Lui! Același lucru ni-l spune Ieremia în cartea sa. Ieremia a fost contemporan acestor tragedii. El este profetul lacrimilor. El este profetul care vede distrugerea Templului și ducerea în robie. În cartea plângerilor lui Ieremia vedem suferința sa și jalea sa pentru tragedia poporului. Cu toate acestea, iată ce ne scrie el în această carte:

Eu sunt omul care a văzut suferința sub nuiuaa urgiei Lui. El m-a dus, m-a mânat în întuneric, și nu în lumină. Numai împotriva mea își întinde și întoarce mâna toată ziua. Mi-a prăpădit carnea și pielea, și mi-a zdrobit oasele. A făcut zid împrejurul meu, și m-a înconjurat cu otravă și durere. Mă așează în întuneric ca cei morți pentru totdeauna. M-a înconjurat cu un zid ca să nu ies; m-a pus în lanțuri grele. Să tot strig și să tot cer ajutor căci El tot nu-mi primește rugăciunea. Mi-a astupat calea cu pietre cioplite și mi-a strâmbat cărările. Mă pândește ca un urs și ca un leu într-un loc ascuns. Mi-a abătut căile, și apoi s-a aruncat pe mine și m-a pustiit. Și-a încordat arcul și m-a pus țintă săgeților Lui. În rărunchi mi-a înfipt săgețile din tolba Lui. Am ajuns de râsul poporului meu și toată ziua sunt pus în cântece de batjocură de ei. M-a săturat de amărăciune, m-a îmbătat cu pelin. Mi-a sfărâmat dinții cu pietre, m-a acoperit cu cenușă. Mi-ai luat pacea, și nu mai cunosc fericirea. Și am zis: S-a dus puterea mea de viață, și nu mai am nici o nădejde în Domnul. Gândește-Te la suferința mea, la pelin și otravă! Când își aduce sufletul meu aminte de ele, este mâhnit în mine. Iată ce mai gândesc în inima mea și iată ce mă face să mai trag nădejde: ***Bunătățile Domnului nu s-au sfârșit, îndurările Lui nu sunt la capăt, ci se înnoiesc în fiecare dimineață. Și credincioșia Ta este atât de mare! Domnul este partea mea de moștenire, zice sufletul meu; de aceea nădăjduiesc în El. Domnul este bun cu cine nădăjduiește în El, cu sufletul care-L caută.*** Bine este să aștepti în tăcere ajutorul Domnului. Este bine pentru om să poarte un jug în tinerețea lui. Să stea singur și să tacă pentru că Domnul i l-a pus pe grumaz; să-și umple gura cu țărână și să nu-și piardă nădejdea; să dea obrazul celui ce-l lovește și să se sature de ocări. Căci Domnul nu leapădă pentru todeauna. Ci când mâhnește pe cineva, Se îndură iarăși de el, după îndurarea Lui cea mare: căci El nu necăjește cu plăcere, nici nu mâhnește bucuros pe fiii oamenilor. (Plângerile 3:1-33).

Ieremia a gustat batjocura poporului și apoi toată suferința din cetate, deși el se pocăise de păcatele lui și trăia în ascultare de Domnul. Deși era robul Domnului, el a suferit alături de popor foametea, groaza și umilințele din cetate. Ieremia îl prefigurează pe Mesia, cel care avea să se identifice cu poporul Israel, cu păcatele acestuia și care avea să soarbă pedeapsa Domnului. Deși trăiește astfel de momente, deși era întuneric beznă în afară și era întuneric în sufletul său, el are curajul să proclame îndurările fără margini ale Domnului. Aceste îndurări îi dau putere să supraviețuiască, să meargă mai departe, să trăiască, să existe ca om.

1,2 Împărați – Bătălia pentru Templu – scurtă recapitulare –

Tema centrală a cărții este Casa Domnului. Cartea începe cu zidirea Casei și se încheie cu dărâmarea Casei. Cartea ne prezintă deci istoria distrugerii Casei Domnului. Ea ne răspunde la întrebarea: cum a fost posibil? Ea ne explică cum s-a ajuns de la apogeul zidirii Templului la groapa abisală a distrugerii acestuia și a ducerii în robie. Deci autorul se focalizează asupra războiului spiritual din jurul Casei Domnului. Pe de o parte, Domnul este Cel care vrea să protejeze Casa și să o înalțe deasupra lui Israel și deasupra Neamurilor. Pe de altă parte, diavolul este cel care vrea să o pună în umbră, să o ruineze și să o distrugă definitiv. Este vorba deci de un teatru de război din jurul Casei Domnului. În acest teatru avem câteva personaje: Unsul Domnului, Proorocul Domnului, Marele Preot și poporul Domnului. Dintre toate aceste personaje, personajul cheie este Unsul Domnului. Dumnezeu poate înălța și proteja Casa prin rămânerea în ascultare a Unsului Domnului și a poporului Domnului. Diavolul poate lovi în slava Casei prin ducerea în neascultare a Unsului Domnului și a poporului Domnului. Nu este o bătălie directă între Dumnezeu și diavolul, din care este evident cine va câștiga din prima secundă. Inima omului este elementul variabil și este interfața acestui război. Cel rău are putere să lucreze împotriva Casei în măsura în care câștigă teren în inima Unsului Domnului și a poporului Domnului. Dumnezeu are putere să protejeze și să înalțe Casa în măsura în care câștigă teren în aceeași inima a Unsului Domnului și a poporului. Este un război cu multe bătălii și cu multe mutări strategice. Unele bătălii sunt câștigate de Domnul, iar altele de cel rău. Dar câștigarea unei bătălii nu înseamnă și câștigarea războiului. După fiecare bătălie câștigată de Domnul, cel rău vine cu o contraofensivă malefică. De asemenea după fiecare bătălie câștigată de cel rău, Domnul vine cu o contraofensivă a harului. Nici Dumnezeu nu renunță, și nici cel rău. Poporul și Unsul Domnului, deși au rolul determinant în cursul acestui război sunt adesea inconștienți și naivi. Adesea nici nu știu în ce război au intrat și de multe ori obolesc și tind să renunțe la luptă. Dar diavolul nu obosește ci perseverează și perseverează, lovește și lovește din nou și din nou, caută locurile vulnerabile și fisurile din inima împăratului și din inima poporului, slăbește rezistența spirituală a poporului și înaintează pas cu pas. El nu se mulțumește cu o victorie. El are o strategie complexă de distrugere definitivă a Casei. Acesta este planul lui, și el

nu va avea odihnă până nu îl va duce până la capăt. Dar nici Dumnezeu nu obosește. Nu renunță în a curta inima poporului spre El. Și unde păcatul se înmulțește, harul se înmulțește și mai mult. Și vine cu noi strategii și cu noi oferte ale harului, și aduce în istoria lui Israel noi vase ale harului care să trâmbițeze slava și îndurarea Sa. Dumnezeu nu obosește, și diavolul nu obosește. Cel care obosește este însă omul, cel care este din țărână, care este plin de slăbiciuni, care este curtat în fiecare clipă de cele două împărății și care nu știe în ce război a intrat. Cartea 1,2 Împărați este ca o tablă de șah. Tabla de șah este inima împăratului și inima poporului. Miza partidei este rămânerea în picioare și înălțarea Casei Domnului sau ruinarea și distrugerea ei. Cele două împărății, împărăția întunericului și împărăția luminii fac mutări pe această tablă. Să ne reamintim principalele mutări.

1. Începutul – Dumnezeu este în ofensivă

Cartea începe într-un moment favorabil pentru Împărăția luminii: David este împărat, moștenirea este cucerită, în țară nu sunt idoli, David a primit prin revelație de la Dumnezeu planurile Templului. Această biruință are în spate sute de ani de trudă din partea Domnului. Dar iată că prin David s-a ajuns aici, s-a ajuns în acest moment glorios. David a fost lovit puternic prin căderea cu Bat-Șeba. El era vasul care adusese atât de aproape zidirea Templului. El a stârnit atenția lumilor spirituale. A fost urmărit clipă de clipă, ceas de ceas, și când a fost în neveghere, când s-a relaxat, când a obosit să mai lupte, cel rău l-a ochit fără milă. Dacă David nu s-ar fi pocăit, proiectul Templului ar fi fost compromis. Dar David se pocăiește, și Domnul nu anulează legământul davidic. David revine și rămâne în ascultare până la capăt. Proiectul Templului rămâne în picioare.

2. Răscoala lui Adonia – contraofensiva celui rău

Cartea începe cu răscoala lui Adonia. Aceasta nu este altceva decât contraofensiva celui rău împotriva Templului. Era ultima sută de metri înainte de începerea zidirii Templului. Cel rău luptă până la capăt. El nu se lasă descurajat că mai este o sută de metri până când să înceapă zidirea Templului. El se luptă cu furie să o oprească. El este obișnuit să câștige pe ultima sută de metri. Adesea vedem în răscoala lui Adonia doar o răscoală. Dar miza este Templul. Dacă Adonia ar fi ajuns împărat cu siguranță nu ar fi folosit resursele împărăției pentru zidirea Templului, ci pentru propria sa glorie și expansiune. Templul putea fi zidit doar de cineva cu o inimă curată care să iubească pe Domnul. Acesta era Solomon. Răscoala lui Adonia are loc datorită slăbiciunilor lui David, Unsul Domnului. Cel rău speculează fisurile și nevegherile din inima lui David. Și datorită lor, Adonia se ridică. David, este obosit, bolnav și cuprins de angoasele sfârșitului. De asemenea a fost prea îngăduitor cu Adonia. Cel rău se folosește de aceste lucruri pentru a organiza răscoala. La răscoală participă și Ioab, cel pe care David tot din slăbiciune l-a tolerat și l-a lăsat nepedepsit. Aceasta este legitatea fundamentală a cărții: cel rău operează prin fisurile inimii Unsului Domnului pentru a lovi în Templu. Dar partea bună este că

David se trezește, și când se trezește din somn, acționează cu o vigoare și putere a unui tânăr de 20 de ani. Înțelegând miza bătăliei, el se smerește și face tot ce trebuie făcut și face totul ca la carte pentru a-l înlătura pe Adonia și a-l pune pe scaunul de domnie pe Solomon. Unul Domnului este predispus la neveghere și somnolență. Important este ca să se trezească și să împlinească voia lui Dumnezeu. Contraofensiva celui rău eșuează. A fost o lovitură puternică, dar pentru că David s-a smerit și a revenit în ascultare, ea nu a putut anula îndeplinirea proiectului Templului: Solomon este făcut împărat și are clar în minte gândul de a zidi Templul.

3. Zidirea Templului – apogeul istoriei lui Israel

Templul este zidit! Domnul a biruit. Era un apogeu. Dar era doar o victorie câștigată. Războiul continua. Domnul știa acest lucru și după zidirea Templului, Domnul îl atenționează pe Solomon cu privire la pericolul distrugerii Templului! (vezi cap.9a) Condiția ca Templul să rămână în picioare era clară: Unul Domnului și poporul Domnului să asculte de Domnul. Dacă ei aveau să se abată de la Domnul, Domnul Însuși avea să Îl nimicească. Unul Domnului este deci păzitorul Templului. Și el va fi și ținta atacurilor celui rău.

4. Căderea lui Solomon – contraofensiva vrăjmașului

Autorul ne descrie procesul căderii lui Solomon. Solomon nu a căzut peste noapte. În spate a fost un întreg proces. Solomon a ales calea dualității și s-a lăsat sedus de glorie și succes. El a continuat să se închine Domnului, dar în inima sa a ales să fie propriul său Dumnezeu, cu planurile sale, cu obiectivele sale. El a ales să trăiască pentru sine și inima i s-a îndepărtat de Domnul. Apoi a început să facă anumite compromisuri și să încalce poruncile date împăratului și a ieșit din cadrul de protecție circumscris de Domnul. Și a iubit multe femei străine. Cel care a început să iubească pe Domnul a sfârșit iubind femeile străine. Și femeile i-au aplecat inima spre dumnezeii străini. Solomon nu a comis adultere, ci s-a căsătorit cu femei care nu cunoșteau pe Domnul. Femeile acestea i-au aplecat inima spre dumnezeii străini. Și de dragul lor a umplut Ierusalimul și Iuda de temple păgâne. Cel care și-a dedicat tinerețea zidirii Templului Domnului și-a dedicat bătrânețea zidirii templelor păgâne. Solomon nu s-a atins de Templu, dar în loc ca acesta să fie singurul Templu, era un Templu printre temple. Templul exista, dar impactul său era așa scăzut. Templu apărea ca un sistem de închinare printre alte sisteme de închinare. Cel rău a câștigat bătălia. Cum va răspunde Domnul însă?

5. Dezbinarea împărăției

Dumnezeu răspunde prin dezbinarea împărăției. El smerește casa lui David înaintea întregului Israel. Domnul vrea ca să vadă tot Israelul că El nu a fost de acord cu ce a făcut Solomon. Mai mult, el scoate 11 seminții de sub influența moștenirii idolatre lăsate de Solomon

și le așează sub autoritatea lui Ieroboam, un împărat cu mult potențial și care are șansa și chemarea să fie un nou David. Domnul își exprimă astfel dezacordul față de templele păgâne zidite de Solomon, și oferă șansă celor 11 seminții să slujească doar Domnului.

6. Sistemul alternativ de închinare propus de Ieroboam

Dar cel rău nu rămâne cu mâinile în sân. El vrea să compromită strategia lui Dumnezeu de a reabilita Templul înaintea poporului. Cel rău atacă inima lui Ieroboam și îl înspăimântă cu faptul că dacă poporul se va închina la Casa Domnului în Sud se va întoarce la casa lui David și el va rămâne fără împărăție și va fi omorât. Ieroboam este chinuit de acest gând până cedează. Și ia decizia să interzică poporului să meargă la Ierusalim și să se închine la Casa Domnului. Mai mult, propune un sistem alternativ de închinare. El nu propune o închinare directă la idoli, ci el cheamă pe popor să se închine tot Domnului, dar printr-o altă cale decât cea de la Templu. Ieroboam face doi viței de aur și spune: *Iată Dumnezeul vostru care v-a scos din țara Egiptului!* Lovitura dată de cel rău este cu un mare impact. Poporul trebuia să și riște viața pentru a merge să se închine la Casa Domnului. Și de ce să își riște viața când oricum se puteau închina Domnului la cei doi viței făcuți de Ieroboam? În cele din urmă la fel cum David a înlocuit Cortul cu Templul, la fel Ieroboam înlocuiește Templul cu cei doi viței.

7. Proorocul din Iuda

Domnul răspunde și el contraofensivei celui rău împotriva Templului. Și trimite un prooroc din Iuda cu mesaj și semne publice împotriva sistemului alternativ de închinare propus de Ieroboam. Proorocul are un rol cheie în strategia lui Dumnezeu de a rechema poporul Său către adevăratul sistem de închinare. Proorocul este și el un personaj cheie alături de Unsul Domnului. Când Unsul Domnului nu mai arată poporului calea spre Domnul, proorocul intră în scenă. Proorocul din Iuda vine cu un mesaj clar și împluternicit de semne împotriva altarului lui Ieroboam. Dar cel rău atacă din nou. El vrea să compromită mesajul proorocului, și reușește în primă fază. Proorocul, după ce trece testul de a-l confrunța pe Ieroboam în fața întregului popor, pe ultima sută de metri se relaxează. Cel rău speculează acest lucru și îi creează un context malefic prin care proorocul cade în capcană și calcă cuvântul Domnului rostit în fața întregului popor. Credibilitatea sa este afectată, deci și credibilitatea mesajului. Dar Domnul răspunde și el acestui atac. Pentru a reabilita mesajul, El îl pedepsește pe prooroc într-un mod vizibil înaintea întregului popor. Mesajul este reabilitat. Dar Ieroboam și poporul nu răspund chemării divine de a se reîntoarce cu inima către Templul din Ierusalim, unicul loc în care Domnul locuia.

8. Regatul de Nord se cufundă tot mai mult în păcat

Depărtarea de Templu crește în Regatul de Nord și poporul devine din ce în ce mai legat de sistemul alternativ de închinare propus de Ieroboam. Domnul trimite proorocii Săi ca să mustre împăratul și poporul și Domnul pedepsește casa lui Ieroboam și apoi casa lui Baeșa

înaintea întregului popor pentru a discredita cei doi viței de aur de la Dan și Betel. Dar nici împărații, nici poporul nu ia aminte. Împărăția de Nord e dominată de lupta pentru putere și de crime și răskoale în jurul tronului. Ruși de Templu și de mărturia Casei lui David, cei din Nord sunt lipsiți de repere și merg din rău în mai rău.

9. Regatul de Sud – mai este speranță!

În regatul de Sud mai sunt două repere: Templul și modelul davidic. Aceste repere fac ca lumina să răsară din nou în Iuda. Dacă Roboam și Abiam urmează calea idolatriei, Asa revine pe calea ascultării: curăță țara de idolatrie și are grijă de Casa Domnului. Bătălia este tot în jurul Templului. Cucerind inima lui Asa, Domnul poate lucra pentru înălțarea Templului înaintea poporului. Dar de fiecare dată când un împărat din Sud face ceva bun pentru Casa Domnului, urmează contraofensiva celui rău. Așa a fost și la Asa. Cel rău a creat un context de presiune, și Asa cedează: jefuiește Templul și folosește bogățiile Templului pentru a ieși din acel context de presiune. Dacă prin Unsul Domnului, Domnul reabilitează Templul, tot prin Unsul Domnului cel rău lovește în Templu.

10. Regatul de Nord – Ahab și Ilie

Cel rău nu se mulțumește că cei din Nord sunt separați de Templu și se închină la cei doi viței. El vrea să îi cufunde și mai mult în păcat și să adauge noi păcate asupra lor pentru ca paharul nelegiuirilor să se umple și Domnul să aducă judecata. Și este adus pe scenă Ahab care face mai mult rău decât toți cei dinaintea lui, care prin soția sa Izabela aduce în Israel cultul lui Baal și al Astarteei și care aprobă reconstrucția Ierihonului. Mai mult, Izabela prigonește pe proorocul Domnului. Cel rău vrea să îndepărteze orice lumină a harului din regatul de Sud. Și ne așteptăm ca să vină judecata. Dar surpriză: nu vine judecata, ci o revărsare specială de har prin proorocul Ilie. Căci unde păcatul s-a înmulțit, harul s-a înmulțit și mai mult. Și Ilie este un nou Moise, prin care Domnul înalță cu putere Numele Lui mai presus de Baal, la fel cum a făcut în țara Egiptului. Domnul îl pregătește pe Ilie pentru o măreață lucrare. Pregătirea are loc în ascuns, tocmai pentru ca în public Ilie să nu dea greș. Și pe Carmel Ilie nu dă greș. Dar bătălia nu se termină pe Carmel. Mai este o ultimă sută de metri, după Carmel. Ne aducem aminte de proorocul din Iuda care s-a relaxat și el pe ultima sută de metri. Ilie se relaxează și este surprins de pasivitatea lui Ahab în fața Izabelei și de atacul direct inițiat împotriva lui de Izabela. Ilie disperă și vrea să renunțe. Dar fără mijlocitor, lucrarea harului nu mai putea continua cu atâta putere. Domnul îl reabilitează pe Ilie, și Ilie continuă să fie un mijlocitor pentru Israel. Drept urmare, harul continuă să se reverse peste casa lui Ahab. Noi înștiințări și semne sunt dăruite lui Ahab. Acesta însă nu se pocăiește și moare sub pedeapsa Domnului.

11. Elisei – un har și mai mare!

După respingerea lui Ilie ne gândim că urmează judecata. Ilie este chemat la cer, iar în contextul plecării Mijlocitorului, focul judecății coboară direct din cer. Dar Ilie a pregătit un nou mijlocitor: Elisei. Elisei îl convinge pe Domnul să se reîntoarcă în țară, și domnul se reîntoarce cu o măsură îndoită de har! Suntem uimiți de dimensiunea harului! În același timp, înțelegem că Ilie și Elisei reprezintă realitatea vie, spirituală a Templului în împărăția din Nord. Sunt mai multe argumente care ne arată că Ilie și Elisei au adus realitatea Templului în Nord. Domnul nu renunță la strategia Sa: Templul. Și dacă cei din Nord se separă de Templu, Domnul aduce Templul la ei! De data acesta un Templu viu care-L anticipează pe Hristos și Biserica Sa din Noul Legământ. Deci după respingerea lui Ilie nu urmează judecata, ci un har și mai mare adus de Elisei. Și prin Elisei harul abundă. Urmează realmente un potop de har, de semne și minuni de toate felurile. Dar casa lui Ahab și poporul resping acest har. În același timp Elisei eșuează în a forma din fiii proorocilor un nou mijlocitor pentru următoarea generație. De asemenea casa lui Ahab se unește cu casa lui David și aduce cultul lui Baal și în Sud. Ce va urma?

12. Iehu și judecata Casei lui Ahab

Urmează judecata, dar această judecată nu se revarsă asupra poporului, ci asupra Casei lui Ahab. Și nu se revarsă din exterior, ci din interior prin Iehu. Iehu face un măcel. Prin el se produce o curățire a țării și poporul primește un puternic avertisment în ce privește iminența judecății dacă vor umbla în păcatele lui Ahab. Iehu nu se întoarce cu toată inima la Domnul, dar curățirea făcută de el prelungește harul în Sud și Domnul îi promite că ai săi fii vor sta pe scaunul de domnie al lui Israel până la al patrulea neam. Mutarea Domnului cu Iehu a fost genială. A mai prelungit harul peste Israel.

13. Har de neînțeles pentru Împărăția de Nord

Deși Israel se cufundă în păcat și tot respinge harul Său, harul tot continuă să se reverse. Domnul parcă tot inventează motive pentru ca harul să se reverse. Domnul face acel legământ cu Iehu, apoi îi promite lui Ioas trei victorii împotriva sirienilor, apoi își aduce aminte de legământul cu Avraam, apoi își aduce aminte că Elisei a trăit cândva în țară, apoi pur și simplu i se face milă și vede că neazul lui Israel este mare. Pe timpul lui Ieroboam al doilea le redă granițele, și apoi aduce progresiv judecata asupra lor. Pur și simplu, chiar după expirarea promisiunii lui Iehu și după moartea lui Elisei, harul continuă să se reverse peste Israel. Suntem copleșiți de această mărire a harului.

14. Judecata și ducerea în robie a împărăției de Nord

Israel calcă în picioare tot acest har și inevitabilul se produce: Israel este dus în robie. Autorul ne explică cât de mare a fost păcatul lui Israel și că au fost duși în robie ca pedeapsă din pricina lui Dumnezeu. Nu Domnul a fost mai slab ca dumnezeii asirienilor. Domnul Însuși a fost Cel care i-a dat pe mâinile Asirienilor. Și nu ne mirăm de ce Domnul i-a dus în robie, ci cum de

i-a suportat atât de mult în păcat și adulter spiritual! Israel avea istorie care putea fi interpretată greșit în defavoarea Domnului, și anume cum am menționat deja că Domnul nu și-ar fi putut proteja poporul Său sau că i-a uitat, neglijat. Nu a fost vorba de acest lucru. Autorul le propune interpretarea corectă a istoriei robiei: Israel a fost dus în robie de Domnul ca pedeapsă pentru multele lor păcate și după ce Israel a călcat în picioare 200 de ani de har fără măsură!

15. Regatul de Sud – Unsul Domnului și Casa Domnului

În împărăția de Sud bătălia continuă în jurul Templului. Împărații răi neglijează Templul și umplu țara de idolatrie. Împărații buni curăță țara și reabilitează Templul. Dar bunele lor inițiative sunt urmate de contraofensivele puternice ale celui rău care vrea ca prin ei, reabilitatorii Templului, să afecteze slava Templului. Autorul consemnează în special faptele împăraților cu privire la Templu.

Să ne oprim puțin și să analizăm ce ne-a spus până acum autorul despre împărații lui Iuda. Până acum am avut pe:

- **Roboam** (931-913)
- Abia (913-911)
- **Asa** (911-870)
- Iosafat (873-848)
- Ioram (853-841)
- Ahazia (841)
- Atalia (841-835)
- **Ioas** (835-796)
- **Amația** (796-757)
- Azaria/Ozia (790-739)

Autorul ne menționează la (aproape) toți:

- Dacă a ascultat sau nu de Domnul, dacă a urmat sau nu calea lui David, sau a vreunui alt predecesor sfânt.

- Referiri la idolatrie: dacă a adus, persistat în sau curățit idolatria din țară.
- Perioada domniei.
- Cine a fost mama împăratului.
- Relațiile cu împărații din Nord (explicabil din pricina atenției sporite acordate împărăției de Nord până ducerea acesteia în robia asiriană).
- Faptul că înălțimile nu au fost îndepărtate chiar dacă a fost vorba de un împărat bun.
- Cum a murit.

Aceasta este deci principala GRILĂ, LENTILĂ prin care autorul analizează, selectează informațiile istorice despre împărații lui Iuda. La acestea se mai adăugă elemente despre CASA DOMNULUI. Și acolo unde sunt elemente importante cu privire la acest subiect, se alocă MAI MULT spațiu de text aceluia împărat. Am subliniat mai sus pe acești împărați cărora li se oferă mai multă atenție decât colectarea informațiilor după grila cu care operează autorul. ASTFEL aflăm că:

Împăratul	Referiri la Casa Domnului
Roboam , împărat RĂU	În urma neascultării sale, Şişac împăratul Egiptului s-a suit împotriva Ierusalimului. A luat visteriile Casei Domnului și visteriile Casei împăratului. A luat toate scuturile de aur pe care le făcuse Solomon.
Asa , împărat BUN	Totuși, are o neveghere, și cedează presiunii făcute de Baeşa. El ia tot aurul care mai rămăsese în Casa Domnului și Casa împăratului și le dă împăratului Siriei pentru a-l ajuta împotriva lui Baeşa.
Ioas , începe bine, sfârșește rău	Ioas este izbăvit în Casa Domnului. El este recunoscător și perseverează în a drege Casa Domnului . Dar în fața amenințării lui Hazael cedează și dă visteriile Casei Domnului în mâinile acestuia pentru a scăpa Ierusalimul.
Amația , începe bine dar sfârșește rău.	În urma victoriei asupra Edomului, Amația se mândrește și intră într-un război care nu era după voia Domnului. Îl provoacă pe Ioas la război. Amația pierde războiul, și Ioas ia cu el bogățiile din visteriile Templului .

Autorul este deci preocupat de ce s-a întâmplat cu glorioasa construcție a lui Solomon și cu visteriile acestei Case în care Domnul alesese să locuiască. Autorul are deci o grilă precisă după care selectează informațiile din Împărăția de Sud.

Lupta asupra Casei Domnului se intensifică. Atacurile celui rău sunt din ce în ce mai mari. Dar și Domnul intervine cu harul Său. Și avem patru împărați cheie: doi răi și doi buni:

- **Ahaz** – face mai rău decât toți cei dinaintea lui și aduce un altar străin în Casa Domnului. Dacă până acum Casa Domnului a fost jefuită, neglijată, a fost înconjurată cu Temple păgâne, acum pentru prima dată cineva se atinge de orânduielile Casei, afectând atât de mult mesajul și impactul acestei Case.
- **Ezechia** – se ridică la înălțimea lui David, curăță țara și Casa Domnului și trece prin dificila perioadă a ascensiunii asiriene. Dar și le cedează și jefuiește visteriile Casei. Dar se pocăiește și Domnul reabilitează situația și dă una din cele mai mari izbăviri protejând Ierusalimul și Casa Domnului de armatele asiriene.
- **Manase** – cel mai rău împărat. El continuă ce a început Ahaz, și prin el diavolul dă lovitură de grație împotriva Casei Domnului. Casa Domnului este umplută de idoli și altare străine. În conștiința poporului funcția Casei Domnului este pervertită în mod ireversibil. Cea, care trebuia să fie un indicator spre adevăr, devine cel mai puternic argument de validare a trăirii în păcat. Prin Manase paharul fărădelegilor își umple vârful. Domnul hotărăște distrugerea Casei.
- **Iosia** – vine cu cea mai mare reformă din istoria lui Iuda. Curăță Casa Domnului și toată țara. Face totul ca la carte și dă dovadă de o râvnă nemaîntâlnită. Cu toate acestea, reforma lui Iuda nu poate opri răul adus în ființă prin păcatul lui Manase. Poporul se conformează reformei, dar nu se lasă transformat de ea. Casa Domnului este curățită, dar în mintea poporului ea rămâne pângărită.

Prin toți acești împărați, Dumnezeu ne descoperă atât diferitele atacuri împotriva Unsului Domnului și Casei Domnului, precum și resursele puse la dispoziție de El pentru a birui. Este un război complex și cel rău are tot felul de strategii și planuri pentru amăgirea inimii Unsului Domnului și pentru ruina Casei Domnului. Autorul ni le explică tocmai pentru a le putea birui. El insistă mai mult pe înfrângerile împăraților decât pe biruințele lor. Chiar la împărații buni, autorul insistă mai mult pe momentele lor de neveghere și neascultare care au adus pagube Casei lui Dumnezeu. El vrea să deconspire înaintea noastră reușitele celui rău împotriva Casei Domnului tocmai pentru ca noi să ne putem împotrivi lui și să nu repetăm înfrângerile celor dinaintea noastră.

Am putea propune următoarea structură pentru secțiunea dedicată vieții lui Ezechia:

- Cap.18 – **Atacul lui Rabșache** – Amenințare DUPĂ o înfrângere spirituală
 - Cap.19 – **RESURSA pentru a birui atacul lui Rabșache** – cunoașterea îndurării și puterii Domnului
 - Cap.20a – **RESURSA pentru a birui atacul scrisorii din Babilon** - cunoașterea neputinței noastre și dependenței noastre totale de Domnul.
- Cap.20b – **Atacul seducției Babilonului** – Laudă DUPĂ o victorie spirituală.

În viața celui mai mare împărat, ne sunt revelate și cele mai puternice atacuri spirituale, și cele mai minunate resurse pentru a învinge ispitele celui rău. Ne aducem aminte cu această ocazie de principalele ispite care curtează inima Unsului Domnului:

- Ispita directă a idolatriei.
- Ispita adusă de femeie.
- Ispita adusă de un context de presiune și amenințare.
- Ispita adusă de faimă, glorie, succes.

Resursa principală pentru a birui aceste ispite este cunoașterea Domnului și căilor Lui, și umblarea prin credință în acest căi și în lumina cunoștinței Lui. Domnul Se revelează pe Sine și căile Lui în casa Lui. Acolo trebuie căutat și cinstit Dumnezeu cel viu.

1. Distrugerea Casei Domnului și robia Babiloniană

Paharul fărădelegilor lui Iuda își atinge vârful și Casa Domnului este distrusă. Totuși, apare o lumină de speranță prin reabilitarea lui Evil-Merodac. Domnul nu renunță. El deja începe bătălia pentru reconstruirea Templului.

Cuprins

Boala și moartea lui Ahazia	2
Înălțarea lui Ilie la cer	8
Vindecarea apelor Ierihonului.....	47
Pedepsirea a 42 de tineri din Betel.....	49
Umplerea gropilor cu apă și biruința asupra Moabului.....	51
Înmulțirea undelemnului	56
Nașterea și învierea fiului Sunamitei	59
Moartea în oală	70
Înmulțirea pâinilor	72
Naaman vindecat de lepră.....	74
Gehazi lovit cu lepră	80
Minunea cu securea unuia din fiii proorcilor	84
Orbirea Sirienilor	86
Împresurarea și izbăvirea Samariei.....	89
Sunamita este ajutată de Elisei.....	95
Hazael, împărat al Siriei.....	100
Domnia lui Ioram, împăratul lui Iuda	103
Domnia lui Ahazia, împăratul lui Iuda.....	105
Nimicirea casei lui Ahab de către Iehu. Domnia lui Iehu.	107
Uneltirea Ataliei. Ioas este uns împărat	121
Domnia lui Ioahaz.....	129
Domnia lui Ioas. Moartea lui Elisei.	133
Amația, împăratul lui Iuda	143
Domnia lui Ieroboam, al doilea.....	148
Azaria (Ozia), împăratul lui Iuda	150
Zaharia, împăratul lui Israel.....	153
Șalum, Menahem, Pecahia, Pecah împărații lui Israel	154

Iotam, împăratul lui Iuda.....	158
Ahaz, împăratul lui Iuda	170
Domnul leapădă pe Israel de la Fața Lui.....	174
Samaritenii	187
Ezechia, împresurarea și izbăvirea Ierusalimului.....	194
Vindecarea lui Ezechia. Fudulia lui Ezechia	221
Manase și Amon	234
Reforma lui Iosia.....	251
Ultimii împărați ai lui Israel.....	264
Distrugerea Templului și ducerea în robie.....	264
1,2 Împărați – Bătălia pentru Templu	274